

Esquerra, ecologia, llibertat

Programa

Eleccions al Parlament de Catalunya 2010

Esquerra, ecologia, llibertat.....	2
BLOC 1. Per la creació d'ocupació de qualitat. Per una sortida de la crisi socialment justa i ecològicament sostenible	7
Eix de política econòmica i treball.....	10
Eix de medi ambient i territori.....	48
Eix d'agricultura, ramaderia, pesca i desenvolupament rural.....	90
Eix de defensa dels animals	104
Eix de Societat de la Informació.....	106
BLOC 2. Per una Catalunya amb més drets socials.	108
Eix de Dret a l'educació.	108
Eix d'Universitat, Recerca i Innovació.....	138
Eix d'Habitatge.....	145
Eix de polítiques per als Barris.	152
Eix de Salut.....	155
Eix de la cultura.	164
Eix de mitjans de comunicació.....	175
Eix de Serveis socials. Polítiques per a l'autonomia personal.	180
Eix de drets dels consumidors i les consumidores.....	203
Eix d'esports.	211
BLOC 3. Per una Catalunya més lliure en un Estat federal i plurinacional i una Europa unida	221
Eix d'autogovern i model d'Estat.....	221
Eix de política lingüística.....	243
Eix de governs locals.....	257
Eix d'acció exterior i Unió Europea.	267
BLOC 4. Per una Catalunya radicalment democràtica, amb més participació ciutadana i seguretat per a tothom.....	272
Eix de qualitat democràtica.....	272
Eix d'Administració pública.	293
Eix de seguretat pública i emergències.	299
Eix de Justícia i Dret.....	314
Eix de migració i ciutadania.	325
Eix de llibertats sexuals	330
Eix de memòria democràtica.....	338
Eix de laïcitat.	343
Eix de pau, cooperació al desenvolupament i drets humans.	346
Programes transversals	357
Per una societat 50/50.....	357
Per l'emancipació juvenil	366

Esquerra, ecologia, llibertat.

Catalunya ha fet grans passes endavant amb el Govern d'esquerres, després de vint-i-tres anys de govern de la dreta, en les polítiques socials, d'habitatge, sanitàries, educatives, culturals i en les polítiques de seguretat. Les polítiques d'ordenació del territori, d'infraestructures i de medi ambient han donat un gir a favor de la preservació del territori i la sostenibilitat. L'acció de Govern és més transparent i participativa. El sostre d'autogovern és més alt que en el període anterior, tot i la sentència del Tribunal Constitucional. En definitiva, **en aquests anys de govern d'esquerres la construcció social i nacional de Catalunya ha avançat com mai**. Un Govern que respon a la majoria social que a Catalunya s'identifica amb les esquerres.

Iniciativa per Catalunya Verds-Esquerra Unida i Alternativa hem tingut un paper destacat com a impulsors d'aquest canvi, liderant les polítiques d'habitatge, de medi ambient, de seguretat pública, de memòria històrica, de pau i de participació. Ho hem fet amb rigor i responsabilitat: hem donat establiment al Govern. I també amb coherència, una coherència que ens ha portat, en algunes ocasions i quan ha calgut, a mostrar les nostres discrepàncies dins del Govern, com ara per evitar la supressió de l'impost de successions, defensar el servei públic en la Llei d'educació o oposar-nos a les subvencions a vehicles molt contaminants. En alguns casos, hem aconseguit redreçar l'objectiu inicial de PSC i ERC, com en el cas de la Llei de successions, que finalment es manté per als qui més tenen, o aconseguint un increment de l'IRPF a les rendes més altes. En els altres casos, hem expressat el nostre desacord. Tant d'una manera com d'una altra, però, sempre **hem estat la veu de la gent d'esquerres i ecologista al Govern, de totes aquelles persones que el 2006 ens van donar la seva confiança**.

Avui, als inicis del segle XXI i a les portes d'unes noves eleccions, Catalunya s'enfronta a tres grans reptes: en primer lloc, la crisi econòmica, amb més de 600.000 persones aturades, i ecològica, la que provoca el canvi climàtic, i que posa de manifest l'esgotament de l'actual model productiu; en segon lloc, la sentència del Tribunal Constitucional contra l'Estatut d'Autonomia de Catalunya i el debat obert sobre el futur del país; i en tercer lloc, el creixent sentiment d'allunyament i de desconfiança de bona part de la ciutadania envers la política, el que es coneix com a desafecció.

La societat catalana és oberta i dinàmica, amb capacitat d'innovació i de creativitat. És una societat preocupada pel seu territori, per la natura i pel medi ambient, aquí com arreu del món. Som un país de gent treballadora, que vol millorar la seva qualitat de vida, que aspira a millorar el benestar i la cohesió social. Una nació amb l'empenta necessària per sortir de la crisi i per fer front al repte que suposa la sentència del TC.

El que necessitem, doncs, és mobilitzar totes aquestes energies per impulsar el progrés social, ecològic i nacional del nostre país. I, per això, **cal un nou impuls de les polítiques d'esquerres i ecologistes** a Catalunya. No podem tornar enrere, al passat, amb governs de dretes i polítiques conservadores, que són les que arreu del món estan retallant drets socials, impedeixen fer front al canvi climàtic i protegeixen els interessos dels poderosos. I que, a Catalunya, van portar-nos a l'estancament del nostre autogovern i a la dependència de la dreta espanyola més centralista i reaccionària.

L'esquerra verda i transformadora es presenta a les eleccions al Parlament de 2010 amb un projecte basat en els valors i les propostes de l'esquerra, l'ecologia i la llibertat. Valors com la justícia social, l'equitat entre homes i dones, la sostenibilitat, l'ètica, la transparència i la participació.

Esquerra.

La crisi ha posat en evidència, encara més, que el model actual és **socialment injust i ecològicament insostenible**. Aquest sistema és incapaç de garantir el benestar per a tothom, provoca enormes desigualtats **de classe, gènere, generacionals, d'accés al mercat de treball, per raó de l'origen o de discapacitat**, i posa en perill la salut ambiental del planeta i el benestar de les generacions futures.

Per a ICV-EUiA, els recursos destinats a satisfer els drets socials no són una despesa, sinó una inversió pel present i el futur del país. De fet, els països amb més igualtat social, amb un millor índex de desenvolupament humà, són també els països més competitius i amb més perspectives de futur.

Tenim el convenciment que no podem sortir de la crisi amb les polítiques de sempre de la dreta, amb l'abaratiment dels costos laborals i la reducció de les polítiques socials i sense tenir en compte els costos ambientals.

Ben al contrari, per ICV-EUiA l'economia ha d'estar al servei de les persones, i no pas les persones al servei de l'economia. No ens resignem a acceptar l'elevat atur, l'exclusió social i la pobresa. És necessari, doncs, enfortir i millorar el sistema de benestar català, equiparant-nos amb els països més avançats d'Europa, creant ocupació en la cura de les persones, a nens i nenes i gent gran, eixamplant i millorant la qualitat de l'educació i la salut públiques, garantint el dret a la cultura i estenent els serveis socials. Cal anar cap a un model més humà i democràtic de les relacions laborals, que permeti millorar les condicions laborals i vitals de la població treballadora del nostre país. Així mateix, treballem per un model de societat que fa de la plena igualtat entre homes i dones un objectiu prioritari.

Ecologia

ICV-EUiA proposa un nou Acord Social i Ecològic per impulsar la modernització de Catalunya. Estem parlant d'un nou model productiu,

capaç de crear ocupació en l'economia vinculada al medi ambient i l'atenció a les persones, que desenvolupi la nostra economia i, alhora, millori la qualitat de vida. Un model productiu baix en carboni i que internalitzi els costos socials i ambientals. Un nou model que promogui l'equitat, tant social com de gènere, així com l'equilibri territorial.

Aquest acord tindrà com a eix principal d'actuació l'Estratègia catalana per la creació d'ocupació social i ecològica, amb plans per crear nova ocupació en l'economia verda, en el sector de les energies renovables i de la gestió energètica sostenible, en la rehabilitació i l'eficiència en la construcció, en la mobilitat sostenible, en la gestió de l'aigua i els residus, en la protecció del territori i en la societat del coneixement.

Volem crear un nou entorn favorable per a les empreses, basat en l'eficiència en l'ús de l'energia, l'aigua i els residus; en la qualificació i la capacitat d'adaptació dels treballadors i les treballadores gràcies a un sistema de formació i unes polítiques actives d'ocupació eficients, i el suport a les noves iniciatives i als nous emprenedors i les noves emprenedores. Volem estimular unes empreses modernes, que comptin amb la participació dels treballadors i les treballadores, obertes a la innovació i amb responsabilitat social i ambiental. **Una nova manera d'entendre la competitivitat que no es basa en la reducció de costos laborals o ambientals.**

Els canvis que proposem impliquen un canvi cultural de fons. Per fer avançar la sostenibilitat, el canvi tecnològic no és suficient; calen nous hàbits de consum i nous estils de vida. El consumisme dominant, el malbaratament constant dels recursos naturals, el productivisme i l'especulació, l'enriquiment fàcil a costa del que sigui, han demostrat ser un perill pels ecosistemes, per la salut i el benestar de les persones i, fins i tot, pel sistema democràtic, amenaçat pels casos de corrupció.

Aquest canvi no és pas una quimera, ja està en marxa. En la nostra societat ja hi ha multitud d'experiències concretes que incorporen aquesta nova manera de produir i de consumir. I un munt de persones amb iniciativa i capacitat d'innovació disposades a sumar-s'hi. Només requereixen l'impuls necessari, el que vol donar ICV-EUiA. Canvis culturals com els que expressen la reducció en el consum de l'aigua i en la generació de residus, la disminució dels accidents de trànsit o la creixent sensibilitat ambiental.

Llibertat

Després de la sentència del Tribunal Constitucional contra l'Estatut, s'ha obert una nova etapa caracteritzada pel debat polític i social sobre l'horitzó nacional de Catalunya. ICV-EUiA som una força catalanista d'esquerres, i proposem una nova estratègia nacional basada en tres punts: primer, **un pla per recuperar l'Estatut i millorar l'autogovern, amb tots els mecanismes jurídics i polítics possibles; segon, la reforma de la Constitució en un sentit federal i plurinacional; i tercer, l'exercici del dret a l'autodeterminació en cas de negativa de l'Estat a buscar una solució**

constitucional. El fil conductor d'aquest "full de ruta" és la defensa de l'autogovern i el federalisme plurinacional, un federalisme que incorpora el dret a decidir com a element fonamental.

Una nova economia requereix també d'una nova política per donar més poder a la ciutadania. Una política per fer una Administració transparent, amb parets de vidre, amb participació ciutadana i control democràtic. Una política basada en l'ètica per acabar amb la corrupció, per treure el diner de la política. Una política que promogui la laïcitat com a element fonamental per a la convivència democràtica.

Catalunya és un país d'oportunitats, un país que ha de garantir la plena igualtat de drets i deures, inclòs el dret a vot, de totes les persones que viuen i treballen a Catalunya. **Volem un país on l'origen social o geogràfic, l'opció sexual, les creences o les no creences religioses no siguin cap obstacle per desenvolupar una vida plena.**

Som el futur.

En aquestes eleccions, es confronten projectes d'esquerres i de dretes. També, però, les polítiques ecològiques i modernes versus les polítiques productivistes i antigues; i també la llibertat enfront de la política de la por (a l'immigrant, a les diferents opcions sexuals, etc.) i la mercantilització de les condicions socials i laborals de la població, front a un model inclusiu i democràtic de relacions laborals.

En definitiva, s'enfronten les polítiques del passat, que representa clarament la dreta, CiU i PP, però també sovint el PSC quan defensa polítiques econòmiques liberals i productivistes; i les polítiques de futur, d'esquerres i ecologistes que representa ICV-EUiA.

És necessari que la gent d'esquerres i ecologista, que la gent progressista, es mobilitzi. No podem caure en la resignació ni en el conformisme. Hem de guanyar el futur.

ICV-EUiA promou unes polítiques d'esquerres i ecologistes per crear les condicions per tal que les persones puguin ser felices, puguin viure amb unes condicions dignes, puguin desenvolupar els seus projectes de vida amb llibertat, en un país també més lliure, que pugui decidir el seu futur. Unes polítiques per tal que Catalunya sigui un dels països, a escala social, ecològica i nacional, més avançats d'Europa. Tothom hi és convidat.

Memòria del Procés Participatiu.

ICV-EUiA ha realitzat l'elaboració d'aquest programa electoral mitjançant un procés de participació ciutadana. Aquest procés ha tingut tres fases:

- **Del novembre de 2009 al febrer de 2010.** S'ha realitzat un procés intern per analitzar el balanç de Govern i elaborar les 200 propostes inicials que han de ser sotmeses a consulta pública.
- **Del març al maig de 2010.** S'ha realitzat la presentació pública del procés, de les 200 propostes i del web del procés participatiu. S'han tramès les propostes a 491 entitats i 306 persones expertes en els diferents apartats del programa. S'han realitzat reunions amb entitats. I s'han realitzat 34 tallers i jornades monogràfiques.
- **Del juny al setembre de 2010.** S'han celebrat els sis fòrums previstos: fòrum d'economia i ecologia, fòrum de drets socials, fòrum d'autogovern i model d'Estat, fòrum de radicalitat democràtica, fòrum d'emancipació juvenil i fòrum d'igualtat entre homes i dones.

S'han realitzat reunions amb 188 entitats, en les quals han participat membres dels àmbits i les àrees programàtiques i del Grup Parlamentari d'ICV-EUiA.

Han participat de les activitats del procés (fòrums, tallers, jornades i reunions) al voltant de 2.000 persones, i més de 6.000 persones a través de la pàgina web.

El procés ha rebut més de 300 propostes programàtiques concretes.

La participació ciutadana és, per a ICV-EUiA, una manera d'entendre la política i un tret central de la identitat de la Coalició.

BLOC 1. Per la creació d'ocupació de qualitat. Per una sortida de la crisi socialment justa i ecològicament sostenible

Introducció

Catalunya s'enfronta a una crisi que té una doble dimensió: econòmica i financera, i també ecològica. Té, però, un sol origen: el fracàs del paradigma neoliberal que, amb major o menor intensitat, ha estat dominant els darrers trenta anys.

No és que el neoliberalisme estigui en crisi. El neoliberalisme és la crisi. És el fracàs del model neoliberal que defensava que només amb els mecanismes del mercat i la competència i reduint al mínim l'Estat del benestar, i la intervenció en l'economia, s'eliminaven per sempre els cicles econòmics. No parlem d'una crisi conjuntural. **La crisi és estructural i conseqüència directa del programa econòmic imperant les darreres dècades a escala global.**

Ara, ens trobem en una segona fase de la crisi econòmica i financera que té com a principal factor la miopia i la incapacitat dels governs europeus, i particularment de l'espanyol, per fer front a allò que alguns anomenen *els mercats*, i evitar que una crisi financera repercuteixi greument sobre l'economia real. Ni el mercat de treball, ni la situació d'endeutament de les administracions tenen un paper destacat en l'origen de la crisi actual.

Una crisi que té l'origen, a escala global, **en la desregulació dels mercats financers. I que, a Catalunya, s'ha vist potenciada per un model de creixement que, mentre molts creien que ens col·locava definitivament a la primera divisió mundial, nosaltres alertàvem que era inviable.** Un model basat en el *totxo*, l'especulació financera i immobiliària que va donar lloc a la *bombolla immobiliària* i els serveis de baix valor afegit. Un model que, certament, va permetre la **creació de molts llocs de treball** (gairebé 8 milions en 15 anys, sense comparació a Europa). Uns llocs de treball de molt baixa qualificació i remuneració. **També, però, llocs de treball altament volàtils: la destrucció d'ocupació d'aquests darrers dos anys tampoc no té comparació a Europa.** Mentre que l'ocupació creixia, l'economia perdia productivitat i competitivitat. Espanya era campiona de la creació d'ocupació, però la participació dels salaris en la renda nacional retrocedia. I el salari mitjà real també retrocedia. Paradigmàticament, ni tan sols en el moment més alt del cicle es va poder reduir l'atur a Espanya per sota dels dos milions de persones desocupades: el model productiu es basava en una creixent demanda de treballadors i treballadores a sous baixos, aportats en bona mesura per la immigració i que pressionava els salaris a la baixa en lloc d'incentivar una major productivitat.

La **crisi ecològica** és conseqüència d'un creixement econòmic sense límit, basat en l'economia del carboni que malbarata espais i recursos naturals. La

conseqüència més greu d'aquest model és el **canvi climàtic, que ara ningú no s'atreveix a qüestionar**. Les dades són clares: **el diagnòstic del panell de les Nacions Unides sobre canvi climàtic sosté que, si no es prenen mesures, les temperatures mitjanes augmentarien de manera important al final de segle, i que els efectes ja s'observen avui amb l'augment, la freqüència i la intensitat de fenòmens meteorològics extrems**. Tot just abans de l'esclat de la crisi financera, també els preus de matèries primeres i béns energètics estaven assolint els seus valors màxims històrics. No s'ha fet res per evitar que quan l'activitat econòmica mundial es recuperi plenament no tornin a aflorar, i encara amb més força, les tensions derivades de l'exhauriment dels recursos naturals.

Els compromisos adquirits pels líders mundials a l'inici de la crisi no s'estan complint. **No s'estan aplicant les reformes anunciades: regulació de les transaccions internacionals, eliminació dels paradisos fiscals, control de les retribucions a alts executius, control de l'especulació financera**. Els fenòmens especulatius es mantenen, com s'ha demostrat els darrers mesos i amb greus conseqüències per a l'economia de determinats estats, entre els quals l'espanyol.

El repte del canvi econòmic i de model productiu. El model productiu a Catalunya (com a tot Espanya) ha basat el creixement en sectors amb poc valor afegit, sobretot la construcció i alguns sectors terciaris com el turisme. **Un model que ha provocat una forta pressió sobre el territori. D'això, se n'ha derivat una baixa productivitat mitjana, malgrat l'esforç fet en els sectors més exposats a la competència internacional per millorar-la incorporant les TIC, la innovació i incrementant la formació de treballadors i treballadores**.

El **sector financer** durant anys va facilitar l'accés al crèdit sense restriccions, gairebé sense límits, i va promoure un elevadíssim endeutament de les famílies i empreses, en gran part lligat a la inversió en habitatge. El creixement espectacular dels fons prestats pels bancs i les caixes espanyols va ser obtingut en els mercats exteriors, que són els que han patit més la crisi de liquiditat aquests darrers tres anys, acompanyada d'una gestió nefasta de la crisi per part del Banc Central Europeu. **Actualment, el principal problema de les empreses i també de moltes famílies és la manca de liquiditat per la incapacitat d'accedir a nous crèdits o refinançar els actuals, cosa que posa en risc la continuïtat de moltes empreses petites i mitjanes i que exposa moltes famílies al fet que puguin perdre el seu habitatge**.

Un elevat nivell d'endeutament exterior sobretot del sector financer privat, i el pes desmesurat del crèdit concedit als sectors vinculats a la construcció (promotors, constructors, compradors) front a la resta de sectors són la via més segura per enfonsar l'economia d'un país

És inacceptable que el capital financer vulgui surti de la crisi fent pagar a tothom la factura del dèficit públic que ell mateix ha causat, sense

proporcionar el crèdit necessari en aquest moment i sense que hagi hagut d'acceptar cap regulació, en compensació del gran volum d'avalis i finançament públic que ha rebut

Una política centrada exclusivament en la reducció del dèficit públic a curt termini no garanteix la sortida de la crisi. Ans al contrari, pot abocar a l'estancament o a una nova recessió. No es pot abordar el problema de l'endeutament de l'economia només a través del sector públic quan la major part de l'endeutament correspon al sector privat.

El mercat de treball està fortament dualitzat per uns elevats nivells de precarietat i un important sector de treballadors i treballadores amb un nivell baix de formació. El teixit productiu fa una utilització molt intensiva de mà d'obra, afavorint els baixos salaris i l'ocupació precària.

El repte ecològic. Amb el model econòmic actual es fa un ús poc eficient de l'energia, el sòl i l'aigua. Predomina el transport privat per carretera tant de persones com de mercaderies. **Augmenta la producció de residus.** Uns nivells excessius de consum impliquen un malbaratament de recursos intolerable. **A Catalunya**, durant els darrers set anys s'han contrarestat aquestes tendències: **s'ha reduït la intensitat energètica, així com el consum d'aigua, i s'han assolit millores molt importants tant en la producció de residus per habitant com en la recollida selectiva i el tractament.**

Aquestes millores demostren que amb polítiques ambientals sostenibilistes es poden aconseguir resultats molt importants. Per a la sostenibilitat a llarg termini i per fer front al canvi climàtic, però, **el que cal és un nou model que trenqui amb la dependència dels combustibles fòssils, i aplicar estratègies de reducció de la demanda que minorin els consums superflus de béns físics.** Per això, cal impulsar la modernització ecològica de l'economia catalana, per transitar urgentment cap a una economia baixa en carboni que posi en valor els rendiments del treball, que internalitzi els costos ambientals i socials, que treballi en cicles tancats i que prengui en consideració el coneixement i la innovació, el capital natural i els recursos disponibles de manera integral.

ICV-EUiA vol liderar la transformació ecològica de l'economia, que suposa un canvi en el model productiu i la seva interrelació amb el medi, en les prioritats socials i les polítiques públiques, en les finances, en el paper de les tecnologies i del coneixement i en els mateixos indicadors econòmics i de benestar. ICV-EUiA fa seves les propostes de Green New Deal que les forces verdes i transformadores estan impulsant a Europa, així com els principis ètics i ecològics que està plantejant el debat del corrent de pensament econòmic que gira al voltant del concepte de "decreixement", de forma que la relació de l'ésser humà amb el planeta sigui harmònica. La reducció de la petjada ecològica ha de permetre a les generacions futures satisfer les seves necessitats.

ICV-EUiA adreça la seva proposta als treballadors i les treballadores, a les organitzacions sindicals, als sectors més avançats de l'empresariat del país, al personal públic, al de l'economia social, a la pagesia, a les persones professionals i intel·lectuals, etc. Apellem als sectors més avançats, més innovadors i amb més sensibilitat social de Catalunya per impulsar els canvis necessaris en l'aposta per la cohesió social i la sostenibilitat ecològica.

El que volem plantejar els propers quatre anys, des del Govern de Catalunya, a la societat catalana és un Nou Acord Social i Verd que faci de la crisi una oportunitat, que permeti superar l'actual model productiu en favor de la *Nova Economia* entesa com a modernització ecològica de l'economia, que permeti sortir de la crisi amb més ocupació, més equitat, més cohesió social i més sostenibilitat.

ICV-EUiA fa aquesta proposta perquè tenim el convenciment que no hi haurà sortida a la crisi sota la vella economia, amb el vell model, que això només serà l'inici de la propera crisi.

Eix de política econòmica i treball

1. Per la creació d'ocupació de qualitat. Per una sortida de la crisi socialment justa i ecològicament sostenible

Ara fa quatre anys (segon trimestre de 2006), la taxa d'atur a Catalunya era del 6,47%. Avui (segon trimestre de 2010), aquesta és del 17,71%. Actualment, a Catalunya hi ha 676.000 persones a l'atur. A l'any 2006, el creixement del PIB va ser del 4%. A l'any 2009, el PIB va caure un 4%. Al segon trimestre de 2010, la variació interanual del PIB és de -0,4%. **Com a resultat de la crisi financera internacional i la feblesa del model productiu, en només un any i mig, entre el segon trimestre de 2008 i el quart de 2009, a Catalunya es van destruir més de 400.000 llocs de feina.**

Aquestes dades expressen el fort impacte que la crisi està tenint en l'ocupació. **En definitiva, es posa de manifest que les pitjors conseqüències d'aquesta crisi les estan patint els treballadors i les treballadores.** Justament, aquells i aquelles que no han tingut res a veure amb el desencadenant de la crisi. **Per més que alguns s'entestin en les reformes per desregular el mercat de treball com a fórmula única per a la sortida de la crisi, tothom sap que aquesta crisi no l'ha causat el mercat de treball, sinó els mercats financers, les desregulacions i la privatització de sectors estratègics de l'economia.**

Per a ICV-EUiA, no es pot abordar la sortida de la crisi amb les mateixes receptes que l'han provocada. Aquesta no és la solució. Sí que són solucions, en canvi, **les propostes d'esquerres com la redistribució de la riquesa, l'avenç en polítiques d'igualtat i la recuperació dels valors del treball i la solidaritat i el desenvolupament sostenible.** És necessari convertir la crisi en una oportunitat per a la transformació del model productiu i cal reforçar la

cohesió social, tant per raons d'equitat social i de gènere com d'eficiència econòmica.

ICV-EUiA planteja com a proposta per a les properes eleccions al Parlament de Catalunya l'**Estratègia per a la creació d'ocupació i el canvi de model productiu**. Aquesta estratègia es basa en la creació d'ocupació a partir de la convergència social amb Europa, en un nou model productiu basat en la sostenibilitat i la convergència amb la zona euro en termes d'activitat, ocupació femenina i una millor distribució del treball

Catalunya ha de preservar els seus avantatges estratègics, com el lideratge internacional turístic com a plataforma logística i comercial pont entre Europa, la Mediterrània, l'Àsia i Llatinoamèrica, i reforçant el teixit industrial tradicional, punt fort de la nostra economia, tot transformant-lo cap als nous sectors tecnològics, més intensius en coneixement, i promovent el canvi ecològic.

Per a ICV-EUiA, la creació d'ocupació de qualitat i amb drets i la modernització ecològica de Catalunya són les dues idees força per sortir de la crisi amb el canvi necessari del model productiu i social. Aquests eixos es concreten en vuit objectius:

- **Impulsar una política industrial activa i de canvi cap a nous sectors productius vinculats als requeriments de la sostenibilitat**, com un dels motors del futur econòmic de Catalunya; orientada cap a la producció de béns i serveis de més valor afegit, competitiva per qualitat i innovació i no pas per baixos costos laborals. Una producció més ajustada als requeriments ecològics i la innovació tecnològica. Una producció orientada a reduir la petjada de carboni i la petjada ambiental.
- **Reequilibrar territorialment el país amb plans d'industrialització i nous serveis de valor afegit**, tant a les comarques amb índexs elevats d'atur com a la Catalunya central. **Revaloritzar el sector primari**.
- **Model turístic sostenible** que potenciï també els valors culturals, la descentralització territorial i la diversificació estacional.
- **Apostar decididament per la reconversió de la política energètica en base a les energies renovables i la producció distribuïda, la innovació, l'estalvi, l'eficiència i desenvolupant a Catalunya el model de "xarxes intel·ligents"**, un sector amb una gran potencialitat tant ocupacionalment com ambientalment.
- **Ampliar les polítiques socials i de l'Estat del benestar com a factor de desenvolupament econòmic sostenible i de cohesió social**. Apostem per ampliar i millorar qualitativament el sector de serveis, tant els educatius, formatius i de salut pública com els d'atenció a les persones i l'aplicació de la Llei de dependència.
- **Impulsar el canvi progressiu en els hàbits de consum i mobilitat**. És necessari produir i consumir de manera diferent i sostenible, fent un ús

eficient dels recursos i apostant per una mobilitat sostenible de les persones i mercaderies, per la qual cosa s'ha de prioritzar el transport públic, i molt especialment el ferrocarril.

- **Nova política fiscal més justa socialment, més distributiva i basada en la fiscalitat verda: reorientar la política fiscal a Catalunya i aprofitar la capacitat normativa que ofereix l'Estatut per augmentar els recursos públics i guanyar en progressivitat**, fent que la política fiscal ajudi al canvi de model productiu i de modernització ecològica. **Proposem desenvolupar la fiscalitat ambiental amb l'objectiu d'afavorir formes de produir i consumir més netes i eficients i amb menys impacte ambiental**, i per tal d'evitar l'externalització a l'àmbit públic de costos socioambientals derivats d'actuacions d'empreses i particulars; per exemple, gravant les emissions de CO₂, com ja fan d'altres comunitats autònomes, i desgravant activitats d'eficiència, estalvi energètic i consums materials, la reducció d'emissions contaminants a l'aire i l'atmosfera, etc.
- **Un canvi en les polítiques fiscals on pagui més qui més té** amb l'objectiu d'aconseguir una fiscalitat més justa, una millor redistribució de la riquesa i ajudar els sectors productius i de serveis més innovadors i sostenibles. És per això que proposem una política fiscal progressiva que **gravi l'especulació i els patrimonis i les rendes altes** i que doni prioritat a la lluita contra el frau fiscal i l'economia submergida.
- **Canviar profundament l'orientació de l'agricultura, la silvicultura i la indústria agroalimentària catalanes**, basada en productes de qualitat, ecològics, de proximitat, amb una millor integració entre la producció i la comercialització "verda".

2. Balanç de Govern 2006-2010

A l'any 2008, mentre que el Govern espanyol encara no reconeixia la gravetat de la crisi, el Govern català, davant de la desacceleració de l'economia catalana, va adoptar **un paquet de 42 mesures** destinades a: a) contrarestar el descens de l'activitat del sector immobiliari, b) atenuar les restriccions de liquiditat al sistema financer català, c) garantir l'accés a les necessitats de finançament de les empreses, d) controlar les tensions inflacionistes, e) afavorir l'ocupació de les persones que quedaven en atur, i f) fomentar la competitivitat.

Al llarg d'aquesta legislatura, s'ha signat l'**Acord Estratègic 2008-2011 per la internacionalització, la qualitat de l'ocupació i la competitivitat de l'economia catalana**, a partir de l'experiència de l'anterior Acord Estratègic 2005-2008.

L'Acord marca les estratègies per augmentar la competitivitat i és un procés de concertació pioner a escala estatal. L'Acord pacta aproximadament un 20% del pressupost del Govern.

El nou Acord és més ambiciós que l'anterior (2005-2008). Compta amb un **pressupost de 33.168 milions d'euros** (més de 7.000 M€/any). Incorpora, per primera vegada a Catalunya, elements fonamentals de **sostenibilitat en matèries de gestió de l'aigua, residus, canvi climàtic, qualitat de l'aire i desenvolupament agrari sostenible**.

L'Acord es complementa amb la signatura del primer **Pacte Nacional per la Recerca i la Innovació (PNRI)**. El PNRI i l'Acord Estratègic són la màxima expressió d'un **Govern que ha apostat per la concertació i el diàleg**, ben diferent del que ha fet el Govern Zapatero.

El pressupost consolidat del sector públic de la Generalitat ha augmentat de 18.628 milions d'euros l'any 2003 a 39.699 al pressupost de 2010.

La despesa social (Salut + Educació + Acció Social) **ha augmentat en el mateix període de 9.697 M€ al 2003 a 18.302 al 2010, un 88%**. La despesa social per habitant a Catalunya ha passat en el mateix període d'una xifra de **1.446 euros/any (2003) a 2.450 euros/any (2010)**.

Els pressupostos de la Generalitat per a l'any 2010 s'han orientat a un doble objectiu: **la sortida de la crisi i l'atenció a les persones que en pateixen les conseqüències**. Els eixos prioritaris dels pressupostos són **garantir la cohesió social en temps de crisi i impulsar les mesures necessàries per reactivar l'economia**.

Malgrat les dificultats derivades de la davallada dels ingressos de la Generalitat, s'han reforçat les polítiques d'impuls a la reactivació de l'economia. En **destaquen el manteniment d'un volum elevat d'inversió pública i els recursos destinats a facilitar finançament a les empreses**. Els plans d'ocupació han rebut **121 milions addicionals**.

Aquestes prioritats són una expressió de la voluntat del Govern de **transformar el patró de creixement de l'economia i contribuir a la reactivació i la creació d'ocupació**.

El Govern, a proposta d'ICV-EUiA, va aprovar **l'actualització del Pacte d'Entesa** per adaptar els compromisos de Govern a la nova situació de crisi econòmica global i reforçar les polítiques d'ocupació i de cohesió social.

També al final de l'any passat, la Generalitat va signar amb la patronal i els sindicats **30 compromisos per a l'ocupació, el teixit econòmic i el desenvolupament social de Catalunya** com a resposta a l'agreujament de la crisi i redoblant els esforços per a la construcció d'un país més avançat socialment i econòmic.

D'altra banda, en matèria industrial s'ha impulsat la Llei de política industrial amb la participació dels agents socials i econòmics. S'ha aprovat el Pla de política industrial per establir una estratègia industrial a Catalunya. També s'ha constituït el Consell de Política Industrial de Catalunya.

Pel que fa a les polítiques de turisme, s'ha elaborat el Pla estratègic del turisme a Catalunya 2005-2010, atès que aquest s'ha convertit en una de les prioritats estratègiques de Catalunya i també s'ha creat l'Observatori de Turisme de Catalunya amb l'objectiu de dissenyar, coordinar i gestionar un sistema integral d'informació i afavorir la coordinació dels diferents plans estratègics i sectorials en l'àmbit del turisme.

Com a conseqüència d'aquest esforç, i tot i que la crisi internacional ha afectat durament la indústria catalana exportadora i que Catalunya presenta una menor ocupació relativa en el sector de serveis públics (l'únic que ha incrementat ocupació significativament a l'Estat), el percentatge de persones aturades aquí ha crescut menys i es manté per sota de l'estatal, i els nivells de cobertura amb prestacions de les persones aturades catalanes són superiors als de la resta d'Espanya.

3. Estratègia per a la creació d'ocupació i el canvi de model productiu

Davant de la realitat de la destrucció de 400.000 llocs de treball, és obvi que el principal indicador de la sortida de la crisi serà la creació d'ocupació de qualitat. Per això, ICV-EUiA considera essencial una proposta rigorosa per a la creació d'ocupació. Una proposta quantificable en termes de creació d'ocupació. Una proposta que expressi les opcions prioritàries quant al canvi de model productiu i les polítiques d'equitat i ampliació de l'Estat del benestar. Una proposta orientada a l'estalvi i l'eficiència energètica i la substitució de l'energia procedent de combustibles fòssils per les energies renovables. Una proposta coherent amb els objectius dels diversos instruments de planificació desenvolupats aquesta legislatura, com l'Acord de Competitivitat, el Pacte Nacional per la Recerca i la Innovació o l'Estratègia per al Desenvolupament Sostenible de Catalunya. Alineada amb la realitat dels països i les regions amb nivells de riquesa similars al nostre i que estan sortint millor de la crisi.

L'Estratègia per a la creació d'ocupació i el canvi de model productiu planteja l'objectiu de creació neta de llocs de treball fonamentats en un nou model productiu basat en la sostenibilitat i el reforçament de l'Estat del benestar i la convergència social amb la zona euro. Es tracta d'una proposta rigorosa, ambiciosa i possibilista que implica la creació de fins a 300.000 llocs de treball aquesta legislatura i amb un efecte total en la reducció de l'atur de 370.000 persones. L'Estratègia per a la creació d'ocupació i el canvi de model productiu que s'explica en aquest apartat es desenvolupa en el conjunt de propostes d'aquest programa electoral.

Aquesta proposta d'estratègia caldrà que sigui sotmesa a un necessari procés participatiu amb els agents econòmics i socials, universitats, administracions locals i altres entitats i institucions interessades.

L'horitzó d'aquesta Estratègia va més enllà d'aquesta legislatura. S'han establert, però, uns objectius a quatre anys plenament realistes. **En una perspectiva a mitjà termini d'assolir la plena ocupació, és possible**

rebaixar la taxa d'atur en gairebé 10 punts durant la propera legislatura, aproximant-nos a la taxa existent l'any 2007, abans de la crisi.

L'Estratègia per a la creació d'ocupació i el canvi de model productiu representa no només la creació d'un volum molt important d'ocupació, sinó que aquesta nova ocupació sigui molt menys vulnerable a les situacions de crisi, atès que es redueix la dependència de les bombolles especulatives o de l'evolució inestable dels mercats exteriors, financers o de béns i serveis. A més, representa una millora de la igualtat d'oportunitats entre dones i homes, i un reforçament de l'Estat del benestar. I, finalment, significa orientar el nostre país cap a un model econòmicament més sostenible, cap a l'economia verda.

La caiguda de l'ocupació a Catalunya i Espanya durant la crisi contrasta amb la que han experimentat la resta de països europeus avançats, molt menys acusada (10 punts percentuals enfront de 2 punts a Europa). L'estructura del seu model productiu té un pes més acusat del sector de serveis públics i menor de la construcció. **Una major productivitat i competitivitat**, juntament amb sistemes de repartiment del treball, han propiciat una resistència molt més alta a repercutir en caigudes de l'ocupació la caiguda de l'activitat econòmica.

En aquesta línia de convergència amb Europa, es planteja un canvi de model productiu que **permeti avançar durant la propera legislatura cap a un model més cohesionat socialment i sostenible econòmicament, i que posi les bases d'un canvi molt més profund a llarg termini**, cap a un model referent en el benestar de les persones i la sostenibilitat ambiental de què gaudiran les futures generacions.

Les mesures proposades en el següent apartat van en la línia d'afavorir aquesta Estratègia, tot donant resposta als actuals reptes socials: **lluita contra les desigualtats** (de classe, de gènere i contra les diferents dualitzacions del mercat laboral), enfortiment de l'Estat del benestar, potenciació de les activitats de serveis relacionals, poc consumidores de recursos físics, i de les afavoridores de l'estalvi de recursos energètics, i millor repartiment del treball.

L'Estratègia per a la creació d'ocupació es desplega en tres eixos i 14 objectius:

- Reducció de l'atur per la convergència social i de gènere amb l'Europa avançada.
- Creació d'ocupació per un canvi de model social i productiu sostenible.
- Millor repartiment del treball i convergència en taxa d'activitat amb Europa.

Eix a) Reducció de l'atur per la convergència social i de gènere amb l'Europa avançada

La convergència social amb l'Europa avançada passa per assolir millores decisives en la **progressió de les dones en la seva participació activa en la societat, millorant l'Estat del benestar i la qualificació i l'empleabilitat de la població activa**. Aquestes polítiques tenen un doble efecte; per una banda, milloren substancialment la justícia social i la igualtat d'oportunitats i resultats i, per l'altra, aquests objectius en si mateixos constitueixen uns nínxols importantíssims d'ocupació, tant altament qualificada com menys qualificada, una ocupació que, a la vegada, retroalimenta l'èxit d'aquestes polítiques.

Per això, cal una progressiva corresponsabilitat entre dones i homes, de les tasques domèstiques i de cura, ja que actualment aquest treball recau majoritàriament en les dones, fet que actualment provoca una reducció de la taxa d'activitat i ocupació femenina, generant-se a partir dels 35 anys un diferencial important en aquesta taxa en relació a l'àmbit europeu (diferència inexistente en el cas de la població masculina).

Objectiu 1. Crear **8.500 llocs de treball** en el sector de cura de nens i nenes de 0 a 2 anys per incrementar la taxa d'escolarització a nivell dels països europeus avançats i incrementar la taxa d'activitat de les mares.

Als països més avançats, fins a dues terceres parts dels nens i nenes de menys de 3 anys assisteixen a llars d'infants 30 o més hores setmanals, front una taxa d'escolarització del 31 % a Catalunya el 2008-9, (al País Basc és del 47 %) tot i els esforços dels darrers anys en millorar aquest rati i que ens situa molt per sobre de la mitjana espanyola (19 %). La generalització de la cura d'infants de menys de 3 anys també té l'efecte beneficiós d'avançar en el temps la fase de socialització-educació dels infants, fet que els estudis científics demostren que beneficia el desenvolupament intel·lectual i redueix la probabilitat de fracàs escolar en el futur. Per a la dona que pot continuar treballant, això representa una major perspectiva de progrés en la seva carrera professional, ja que no es veu trencada per la necessitat de romandre a casa fent de cuidadora.

Objectiu 2. Generar i formalitzar **33.000 llocs de treball** en el sector de la dependència i cura de gent gran per tal de professionalitzar el sector informal, atendre les necessitats existents i incrementar la taxa d'activitat de les dones que actualment han d'abandonar la feina per tenir cura de familiars grans.

Actualment, a Catalunya hi ha 50.000 persones que reben suport a la dependència fora del mercat laboral, i que caldria professionalitzar enfortint els serveis públics adreçats a aquesta matèria. Això provoca també que les dones hagin d'abandonar prematurament la carrera professional per fer-se càrrec dels seus parents dependents o dels de la parella. D'altra banda, la despesa en serveis d'atenció personal, allotjament i cura de la gent gran i dependent també és superior a Europa que al nostre país.

Objectiu 3. Reforçar amb **12.000 llocs de treball** el sector escolar 3-18 anys i d'activitats extraescolars per millorar el tractament adequat de la diversitat, reduir el fracàs escolar a la meitat com a Europa, potenciar els coneixement

dels idiomes estrangers i ajudar a conciliar la vida laboral, familiar i personal, tot incrementant la taxa d'activitat de les mares.

Als sistemes escolars europeus i serveis complementaris es generen més llocs de treball de monitors i monitores, personal de suport, etc. Igualment, és obvi que l'increment de la diversitat cultural d'origen de l'alumnat els darrers anys necessita d'una aportació substancial i diferencial de nous recursos educatius. També cal fer un esforç addicional per millorar el coneixement d'altres idiomes.

Objectiu 4. Incrementar en **12.000 els llocs de treball** al sector sanitari i sociosanitari, avançant en la convergència en despesa sanitària amb l'Europa avançada, reforçant l'atenció primària, reduint les llistes d'espera i ampliant la capacitat de l'atenció sociosanitària.

El sector sanitari, pel que fa a l'atenció primària, la disponibilitat de llits hospitalaris per habitant i el personal assistencial associat i l'atenció sociosanitària, presenta dèficits respecte als països avançats. Tot i que el nombre de metges per habitant a Catalunya és similar o fins i tot superior al dels països avançats, és clarament inferior en infermeres, personal de suport, fisioterapeutes i, fins i tot, especialistes dentals.

Objectiu 5. Crear l'equivalent a **6.500 llocs de treball addicionals en l'àmbit de la formació no obligatòria**, tant d'educació permanent i contínua per millorar la qualificació i l'ocupabilitat de la força laboral, com també estabilitzant la plantilla de professors universitaris, reduint a la meitat el nombre de professors i professores amb contracte d'associat.

Pel que fa a la formació per i durant la feina, essencial per assolir un veritable canvi de model productiu fonamentat en el coneixement i la innovació, les diferències amb els països més avançats també són notòries en recursos i resultats. En primer lloc, **l'abandonament escolar a l'Estat Espanyol dobla el de la Unió Europea**. L'any 2006, el 36% de la població espanyola de 25 a 39 anys només comptava amb estudis primaris, fins a 25 punts per sobre dels països més avançats, i repercutint en un menor percentatge de persones amb estudis secundaris finalitzats. Per altra banda, també cal relacionar aquest baix nivell de formació amb el fet que les polítiques de beques també són més potents als països més avançats. D'altra banda, si el percentatge de població adulta que rep formació continuada convergís amb els països avançats, es podria crear un nombre important de llocs de formadors i formadores amb especialització estables a Catalunya. Alhora, mantenir un bon nivell de formació permanent permet afrontar en millors condicions eventuais canvis en el mercat de treball.

Igualment, la xifra de professors i professores a les universitats públiques catalanes amb contracte temporal sota la forma d'associat superava els 7.000 professors i professores, gairebé el 48 % del total dels docents. Es obvi que bona part d'aquests contractes són una forma de precarització i abaratiment dels costos, pervertint els objectius teòrics d'aquest tipus de contractació de permetre una major interrelació entre el món laboral i la docència universitària. La nostra proposta és reduir en un 50 % aquesta taxa i

reconvertir 3.500 places en contractes estables a temps complert i ajustant la contractació associada a la realitat.”

D'altra banda, si el percentatge de població adulta que rep formació continuada convergís amb els països avançats, es podria crear un nombre important de llocs de formadors i formadores amb especialització estables a Catalunya. Alhora, mantenir un bon nivell de formació permanent permet afrontar en millors condicions eventuais canvis en el mercat de treball.

També, l'èxit d'una acció decidida de lluita contra el fracàs escolar implicarà necessàriament un augment important de la matriculació a l'ensenyament secundari i, especialment, cicles formatius.

Objectiu 6. Crear **14.000 llocs de treball** addicionals en serveis públics associats a la seguretat, la justícia, la inspecció i el suport a polítiques laborals actives i, així, convergir en qualitat de la prestació dels serveis públics amb els països avançats.

Cal resoldre els dèficits estructurals en alguns serveis bàsics. Així, al desplegament del cos de Mossos acordat amb el Govern de l'Estat en funció de la població –manquen 3.000 efectius- caldria afegir almenys 1.000 efectius en les diverses policies locals. També caldrà comptar amb les dotacions de nou personal per a les noves presons -1.000 nous llocs- que s'han de construir els propers anys, així com amb la necessitat evident de solucionar les mancances de l'Administració judicial –mínim de 1.500 nous llocs-, i la potenciació del personal d'orientació sociolaboral -6.000 nous orientadors i orientadores que encara ens situaran molt per sota de les mitjanes europees-. També cal el reforç de les activitats d'inspecció i control, en especial les tributàries i laborals, per combatre l'elevadíssim nivell de frau -1.500 inspectors i inspectores i personal de suport addicional per apropar-nos a l'Europa més avançada-. Tot això dóna unes necessitats conjuntes mínimes de 14.000 persones addicionals en aquests vessants del sector públic. Aquestes mancances de personal en diferents serveis públics formen part del gran diferencial amb els països de la zona euro quant a personal al servei de les administracions públiques.

En total, són 86.000 llocs de treball associats simultàniament a l'Estat del benestar, el progrés de la presència femenina al treball i la seva equiparació en drets reals als homes i a una major preparació i qualificació permanent de treballadors i treballadores.

Eix b) Creació d'ocupació per un canvi a un model productiu sostenible

Objectiu 7. Recuperar **20.000 llocs de treball** en el sector primari, mitjançant una revalorització i rendibilització social de les seves activitats, en estreta col·laboració amb les indústries agroalimentàries de qualitat, el sector d'energies renovables (biomassa, biocombustibles, etc.) i el sector serveis (turisme, educació, etc.).

Si comparem les dades europees del sector primari amb les catalanes, observem el poc pes relatiu al nostre país. Així, comparats amb els països de la zona euro manquen uns 50.000 llocs de treball per igualar les taxes d'ocupació en aquest sector. Catalunya ha anat perdent ocupació en el sector primari de manera estructural, malgrat l'enorme esforç en despesa pública que fan totes les administracions per mantenir un sector estratègic per a la sostenibilitat ambiental. D'entre la despesa pressupostada del departament d'Acció Rural i les subvencions directes a l'explotació provinents d'Europa, cada lloc de treball es finança públicament amb uns 10.000 euros anuals i, tot i així, és evident la crisi del sector per la caiguda de preus i l'encariment dels costos de producció.

Un replantejament ambiciós dels contractes territorials, més una potenciació de les explotacions forestals (valoritzant millor la producció de biomassa amb un pla estratègic de generalització de les calderes alimentades amb aquest combustible), els residus agrícoles i el sector de la fusta per generar biocarburants de segona generació (que provenen de fonts no alimentàries), així com la producció de qualitat i proximitat (ecològica, lliure de transgènics, amb traçabilitat d'òrgens i preus i garantint els marges per als productors), haurien de permetre remuntar l'ocupació.

Objectiu 8. Generar **26.000 llocs de treball** en indústries i serveis lligats a les polítiques de sostenibilitat: energies renovables i indústries i serveis complementaris, noves xarxes de distribució energètica intel·ligents, generalització dels gestors energètics per a habitatges, indústries i equipaments públics, increment del reciclatge a nivells europeus avançats. Aquests sectors estan altament masculinitzats, per la qual cosa també caldrà fer polítiques actives per afavorir la incorporació de dones.

Els sectors lligats a la **producció i el subministrament d'energia i aigua o vinculats al medi ambient** també són deficitaris en ocupació al nostre país. En aquests, les potencialitats futures són encara més elevades. En concret, la creació de la figura de **gestors energètics** (un per cada 1.000 habitatges o locals generaria uns **6.000 llocs de feina i 500 més** per a la gestió de les infraestructures o equipaments públics).

L'Administració pública ha d'impulsar i liderar la "compra verda", facilitant-ne l'extensió als diferents sectors de l'economia. Per exemple, afavorint l'alimentació ecològica en el càtering de les escoles. O bé exigint als proveïdors la certificació en les factures de les emissions de CO2 associades, afavorint així les compres de proximitat.

L'impuls de les **energies renovables, amb especial atenció al desplegament de l'energia eòlica, en el marc del planejament ja aprovat per la Generalitat, i incorporant les possibilitats de l'eòlica marina, les minicentrals eòliques, la solar tèrmica i fotovoltaica, la geotèrmica, etc.** **Aquest canvi no sols ha de ser en la forma de generar energia, sinó que ha d'anar acompanyat de canvis en la xarxa de distribució d'energia i el consum -per exemple, amb els sistemes de climatització centralitzada o els sistemes tipus "smart-grids" ("xarxes intel·ligents")-** imprescindibles per facilitar

la producció d'energia per a l'autoconsum d'habitatges, edificis o petites comunitats, la cogeneració energètica i d'altres formes de producció descentralitzada, amb major proximitat entre producció i consum i amb l'aplicació de sistemes que permetin discriminar els consums segons horaris de major o menor demanda. Aquest dret a una nova forma de produir i consumir l'energia de forma més propera a les persones consumidores i la comunitat ha de ser reconegut com a tal. **Es poden crear 9.500 llocs de treball associats a aquestes energies.**

En el sector mediambiental, **assolir els objectius que el Govern de Catalunya s'ha marcat en l'Estratègia per al Desenvolupament Sostenible per l'any 2012 (48,7%), superiors als marcats per la Directiva Europea de Residus**, implicarà la creació de **5.000 nous llocs treball** (els països més avançats en aquestes polítiques reciclen el doble que a Catalunya).

Objectiu 9. Nou enfocament de la construcció que creï fins a **26.000 llocs de treball** en el sector de la rehabilitació energètica d'edificis, i creació d'un parc d'habitatge públic que resolgui les necessitats dels propers anys amb **3.000 llocs de feina, com a mínim**, de nous gestors i mantenidors d'aquest patrimoni immobiliari.

El **subsector de rehabilitació (amb rehabilitació d'habitatges, indústries, comerços i despatxos, infraestructures i equipaments, etc.)** també ha de ser un nínxol d'ocupació important en el futur proper, i més si es pot autofinçar (com els gestors energètics) amb els propis estalvis d'energia (tot millorant la balança energètica). Pot crear **un mínim de 23.000 llocs de treball** addicionals compensant una part de la caiguda brutal de l'ocupació en el sector de la construcció.

Un **canvi d'orientació del sector immobiliari cap a la potenciació d'un gran parc d'habitatge públic de lloguer, o lloguer amb opció de compra de bona part dels estocs d'habitatge excedents** en mans del sector financer o les promotores immobiliàries que no els poden donar sortida, ha de fer créixer el personal destinat a la correcta gestió d'aquest parc d'habitatge de lloguer. Amb l'objectiu **d'assolir fins a 300.000 habitatges públics**, equivalent a les necessitats no satisfetes previstes pel Pacte Nacional per l'Habitatge, es pot crear un mínim **de 3.000 llocs de gestors i mantenidors del parc d'habitatge**, essent aquest un rati molt baix respecte a l'existent a grans parcs d'habitatge de lloguer públic d'altres països. .

Objectiu 10. Creació de **16.000 llocs de treball** derivats de plans d'infraestructures públiques associades al nou model de sostenibilitat. En els serveis de transport, s'ha de produir un **increment de l'ocupació lligada a la mobilitat sostenible**: xarxes ferroviàries i de transport col·lectiu, xarxes d'electricitat per endollar els vehicles, logística intermodal, i adaptació de les infraestructures al canvi climàtic. En aquesta línia, **els plans d'infraestructures públiques** anunciats, descomptades les darreres retallades, amb gran part de finançament privat, també han de facilitar la creació d'aquests **llocs de treball addicionals**.

Objectiu 11. Creació de fins a **15.000 llocs de feina** qualificats en els sectors R+D, TIC i financer, tot avançant en la convergència amb els països europeus avançats en despesa R+D, ús de les TIC i cultura financera.

Les activitats d'R+D han de continuar creixent, atès que la despesa en R+D continua estant a gairebé la meitat del que inverteixen els països avançats. Doblar aquesta xifra hauria de suposar crear un mínim de **10.000 llocs de feina addicionals**. Igualment, Catalunya ha de fer un esforç per recuperar el pes perdut en el sector TIC, tot aprofitant les capacitats desenvolupades els darrers anys en sectors com l'audiovisual i l'esforç inversor d'una xarxa d'infraestructures de primer nivell.

Objectiu 12. Potenciar l'emprenedoria i, en especial, les empreses d'economia social per generar, conjuntament amb els efectes de la reactivació derivada de la creació de llocs de treball dels objectius anteriors, fins a **78.000 llocs de treball** addicionals, en especial en els sectors quinari, de serveis i indústries auxiliars empresarials i de serveis personals, impulsant també el canvi d'hàbits de consum cap un model més sostenible.

Les mesures d'estalvi energètic i la mateixa reactivació del consum per la creació d'ocupació han de proporcionar nous recursos a les famílies, els quals han de servir per **reduir la pressió financera** i afavorir nous consums de béns més sostenibles, com ara serveis de proximitat, béns relacionals (cultura, oci, turisme d'alt valor afegit, tercer sector social, etc.), que poden afavorir la **creació de llocs de treball en el sector quinari: fins a 17.000 llocs de treball addicionals entre autònoms i nou personal**. A més, càlculs realitzats tenint en compte l'actual situació de capacitat productiva ociosa, el grau d'internacionalització de l'economia, l'actual taxa d'atur i l'estructura impositiva donen que per cada lloc de treball se n'haurien de crear 0,25 d'addicionals per l'efecte multiplicador del creixement de l'activitat i l'ocupació sobre el consum i inversió induïda, el que generaria un mínim de **61.000 nous llocs en el sector industrial** (sectors auxiliars de la construcció sostenible o complementaris de les indústries relacionades amb les energies renovables -amb elevat grau de tracció de la demanda local i regional-, entre d'altres) i **de serveis a les empreses i persones** (comerç, serveis auxiliars de proximitat a les empreses i a les persones, etc.), que han estat afectats durant la crisi a causa de la caiguda general de l'activitat econòmica i el consum i la inversió pública, empresarial i de les famílies.

En total, el canvi de model productiu, que haurà d'anar acompanyat de mesures de modernització del sector industrial (amb la transformació de les seves produccions tradicionals cap a noves activitats i productes) i **turístic**, amb un efecte compensat pel que fa a la creació i destrucció de llocs de treball, **ha de crear un mínim de 181.000 llocs de treball addicionals, dels quals 61.000 procedirien de la pròpia reactivació de la demanda interna**.

El canvi de model productiu ha de significar la millora de l'equilibri territorial, en especial pels territoris que més han sofert la crisi industrial.

Eix c) Per un millor repartiment del treball i la convergència en la taxa d'activitat amb Europa

L'element més determinant en el diferencial de població activa i ocupada entre Catalunya i els països avançats és el percentatge d'ocupació amb feines a temps parcial, un 12% a Catalunya que contrasta amb el 19% de la zona euro i el 23% dels països nòrdics, donant-se el valor màxim a Holanda amb un 47% de treballadors i treballadores a temps parcial. Des del començament de la crisi, val a dir que la destrucció de llocs de treball s'ha concentrat exclusivament en llocs a temps complet (13,8%), mentre que ha crescut l'ocupació a temps parcial (1,3%). No és aliè a aquest fet que alguns països disposin des de fa temps de normatives que afavoreixen la reducció del temps de treball dins de la mateixa empresa en cas de caiguda de l'activitat, i compensada amb prestacions parcials d'atur. Malgrat això, creiem que en cap cas s'ha de poder imposar unilateralment per part de l'empresa. Actualment el 49,34% de les persones amb contractes a temps parcial tenen aquest tipus de feina perquè no troben una jornada completa. **Si Catalunya apliqués fórmules de repartiment del treball per fer front a la situació de moltes empreses (similar al model alemany), o bé tingués unes proporcions de treball a temps parcial, per motius d'elecció personal, similars als països de la zona euro** i suposant que el còmput total d'hores treballades fos el mateix, aleshores s'haurien de generar, amb el volum d'ocupació actual, 145.000 llocs de treball.

Objectiu 13. Crear fins a 60.000 llocs de treball amb un millor repartiment del temps, reduint el diferencial amb la taxa de treball a temps parcial europea, amb participació activa en aquest objectiu del sector públic i vetllant, mitjançant la normativa, els convenis col·lectius i si escau la inspecció, per tal que aquest assoliment no generi llocs de treball de baixa qualificació o baixa remuneració (les remuneracions per hora a temps parcial han de ser proporcionals, o fins i tot superiors a les remuneracions a temps complet), evitant una feminització mal entesa que incrementi el diferencial salarial entre homes i dones. D'aquests 60.000 llocs, una mica més de la meitat (33.000) serien nous llocs en sectors tradicionals (bàsicament en serveis: comerç, turisme, logística, etc.) addicionals als previstos en els objectius anteriors, i la resta (27.000) es crearien entre els nous llocs generats en els objectius específics de l'Estratègia per la creació d'ocupació i el canvi de model productiu entre sectors públic i privat.

En total, per tant, es crearien 240.000 llocs a temps complet i 60.000 llocs a temps parcial (9.500 a l'eix a), 17.500 a l'eix b) i 33.000 als sectors tradicionals) equivalents al 20 % del total de llocs creats, en la línia de la mitjana europea.

Objectiu 14. L'assoliment d'una **millora substancial en el nivell de formació dels i les joves**, afavorint una millor adaptació a les necessitats del mercat laboral i reduint el fracàs escolar **significarà una major durada mitjana dels estudis i per tant, una reducció de la seva taxa d'activitat que implicaria una reducció en 30.000 persones actives.**

La taxa d'activitat de la gent jove (15-24 anys) abans de la crisi era més alta a Catalunya que a la zona euro. Si la taxa s'igualés (per una major retenció de joves en els estudis, tot reduint un fracàs escolar que és dels més alts a Europa), es reduiria en 30.000 efectius la població activa a Catalunya. Si analitzem l'altre extrem del mercat de treball, els més grans de 54 anys, també trobem que a Europa la taxa d'activitat és més baixa, fet que provocaria que a Catalunya "sobrarien" 105.000 actius en aquesta franja. En l'actual context, és difícil saber si es pot convergir cap a aquesta darrera xifra, ateses les pressions per allargar l'edat de jubilació i retallar les prejubilacions, i que possiblement la riquesa financera acumulada dels treballadors i les treballadores més grans de la zona euro és superior a la dels catalans i els permet anticipar la retirada del mercat laboral.

Finalment, cal tenir en compte que els ajustos demogràfics, si es manté l'edat de jubilació generalitzada en els actuals 65 anys, faran que es **redueixi la població activa en 40.000 persones.**

En resum, considerats agregadament els tres eixos descrits (convergència social i de gènere, canvi de model econòmic i repartiment del treball i convergència amb Europa en taxa d'activitat) s'obté com a resultat la creació neta de 300.000 nous llocs de treball, que sumats a la resta de factors considerats permetrien una reducció de l'atur de 370.000 persones. Per tant, és possible fer un salt quantitatiu en l'ocupació alhora que el país fa un salt qualitatiu en l'estat del medi ambient; això vol dir més salut i millor qualitat de vida, alhora que es posa en línia amb les polítiques europees Europa 2020, estratègia europea de desenvolupament sostenible, Paquet Energia-Clima, etc.

Més enllà de la legislatura. Cap a la plena ocupació pel lideratge en polítiques de sostenibilitat

Els objectius de l'Estratègia a quatre anys han de permetre aproximar-nos a la taxa d'atur existent el 2007. Ara bé, l'estructura productiva i d'ocupació resultant encara estaria lluny de l'objectiu d'un nou model productiu ecològicament sostenible, amb més equitat, més justícia social i més drets socials i laborals. I seria diferent, tot i que més propera que ara, a la taxa que presenten els països més avançats socialment, els països nòrdics, que presenten uns majors nivells d'igualtat i que, alhora, han patit menys els efectes de la crisi, precisament per la seva estructura productiva enfocada a l'Estat del benestar.

ICV-EUiA proposa que Catalunya lideri dins de l'espai europeu el procés de transformació cap a aquest nou model econòmic basat en els principis del desenvolupament sostenible, més eficient, amb més equitat i més drets. A

través d'aquesta Estratègia, Catalunya pot assolir de manera realista la plena ocupació en menys de dues legislatures.

Proposta:

- 1. Impulsar l'Estratègia per la creació d'ocupació i en canvi de model productiu amb l'objectiu de crear 300.000 nous llocs de treball en l'economia verda i les polítiques socials i promoure la transició cap a un model ecològicament sostenible i socialment just.**

4. Un finançament just i intel·ligent de l'Estratègia per a la creació d'ocupació i el canvi de model productiu

En la situació actual, amb més de 600.000 aturats dels quals gairebé el 85% estan percebut algun tipus de prestació del sector públic (contributiva o no contributiva, procedent de fons estatals o del pressupost de la Generalitat), **una política de reactivació de l'economia i, en particular, de creació d'ocupació té un efecte multiplicador positiu sobre l'activitat econòmica i la millora dels comptes públics** molt més important que en una situació de plena ocupació o propera a aquesta.

Així, **un increment de l'ocupació fa créixer la recaptació fiscal** en tots els impostos directes i indirectes relacionats amb l'ocupació (**IRPF i cotitzacions socials de les retribucions**) i el **consum generat per les retribucions pagades (IVA, impostos especials d'alcohol, tabac, benzina, etc.)**, la millora en la capacitat de **compra de béns immobles (ITP-AJD)** i, indirectament, la millora en les vendes i, per tant, **en els resultats de les empreses** i els autònoms que subministren productes i serveis de consum (**Impost de Societats, mòduls IRPF, etc.**).

Per altra banda, la **creació d'ocupació comporta una reducció de l'atur i, per tant, dels pagaments de prestacions socials** (subsídies, rendes d'inserció, d'altres prestacions socials per casos de necessitat, etc.). En aquest cas, l'augment de la renda derivat de la nova ocupació provoca un augment de la demanda i del consum. A més, provoca un increment de les expectatives empresarials i dels mercats en general, i també de les inversions i la capacitat de finançar-se. A la vegada, **la millora de la situació empresarial també ha de suposar una reducció de la necessitat de polítiques d'ajut a empreses i sectors en crisi per al manteniment de l'ocupació.**

Contra el que s'afirma des de sectors conservadors, **les polítiques de reactivació econòmica a través de la inversió pública i la despesa social tenen com a efecte a mitjà termini la reducció del dèficit públic.** I, al contrari, **polítiques de xoc per reduir la despesa pública tenen un efecte negatiu en espiral que amenaça de fer més dura i llarga la recessió.**

Els recursos públics, tant de la Generalitat com de l'Estat, es veuran beneficiats per la millora de l'ocupació. La Generalitat, per la recaptació de

l'IVA i l'IRPF que comparteix amb l'Estat. L'Estat, per la part que recapta dels mateixos impostos, així com per l'Impost de Societats i les cotitzacions a la Seguretat Social, que recapta en exclusiva. L'Estat i, en menor mesura, la Generalitat obtindran una reducció de la despesa derivada de prestacions, subsidis i subvencions (per exemple, pel que fa a les prestacions socials derivades de l'atur, en el període 2007-2010 el pressupost de l'Estat ha augmentat de 14.000 a 30.000 milions).

Una part important del cost de la nova ocupació en els sectors verds ha de ser autofinançada amb el rendiment, en forma d'estalvi energètic, de les pròpies inversions. A la pràctica, significa que amb una mínima inversió pública –o subvenció– es poden crear llocs de treball en aquests sectors autofinançats, i amb l'avantatge addicional que col·laboren a reduir el dèficit de la balança comercial, primer causant del dèficit de la balança de pagaments, principal desequilibri macroeconòmic de l'economia espanyola en aquests moments (en l'actualitat, dos terços del dèficit comercial es deuen a les importacions energètiques netes).

Les inversions en infraestructures físiques generadores d'ocupació (educatives, dependència, transport sostenible, etc.) poden ser finançades, si és necessari, amb el recurs al sector privat, mitjançant fórmules de cooperació públicoprivada. La mobilització de l'estoc d'habitatge per constituir un gran parc públic de lloguer s'ha de fer amb un gran acord amb el sector financer i immobiliari en el qual el cost per a la Generalitat sigui en gran part sufragat pels propis ingressos generats pels lloguers.

Un dels objectius del reforç de les **Inspeccions** serà la millora en la lluita contra el frau, tant fiscal com laboral o d'altres, i ha de portar també a un **increment substancial de la recaptació fiscal.**

Finalment, el finançament de l'increment de **mossos i personal de justícia i presons ha de ser finançat per l'Estat**, en virtut dels acords de finançament de les transferències específiques en seguretat, justícia i serveis penitenciaris.

El desplegament de l'Estratègia per a la creació d'ocupació i el canvi de model productiu suposa un augment de la despesa pel finançament parcial dels llocs de treball previstos (llars d'infants, dependència, salut, educació, energia, habitatge). També suposa, però, una reducció de les despeses per la disminució de la despesa social i el foment de l'ocupació (els darrers tres anys han augmentat en 1.000 milions d'euros). A més, cal tenir en compte un augment de la recaptació fiscal com a resultat de l'augment de l'activitat econòmica, l'ocupació i la millora en la lluita contra el frau fiscal. Considerant conjuntament totes aquestes variables, podem estimar que **la part pública del finançament de la creació dels 300.000 nous llocs de treball per a la propera legislatura implicaria un increment de la despesa neta de la Generalitat inferior al 0,7% del PIB català** (en tot cas, inferior a l'1,2% del PIB si no tenim en compte la reducció de despesa social per la reducció del nombre de persones aturades i l'increment de recaptació per lluita contra el frau).

De la seva banda, l'Estat milloraria els seus comptes públics gràcies a la reducció de la despesa en prestacions d'atur i l'increment de la recaptació per impostos i cotitzacions. En funció d'aquest impacte positiu, la Generalitat haurà de reclamar la participació de l'Estat amb recursos propis per al finançament de l'Estratègia.

Només la Seguretat Social pot incrementar el seu superàvit en més de 2.000 milions d'euros anuals gràcies a la creació d'ocupació a Catalunya. Per això, la Generalitat podria **reclamar a l'Estat que part d'aquest superàvit addicional d'origen català fos invertit en deute públic de la Generalitat per finançar les infraestructures** i d'altres inversions necessàries per al canvi de model productiu desitjat.

Un increment de la pressió fiscal induïda a la normativa inferior a l'1,2% per finançar aquest increment de despesa sense incórrer en més dèficit és perfectament assumible per a un país que està entre els que tenen la menor pressió fiscal d'Europa: la pressió fiscal l'any 2008 a la Unió Europea va ser del 40,2% enfront del 33,6% a Espanya, la segona més baixa d'entre el països integrants anteriors a l'ampliació a l'Est, després d'Irlanda (l'any 2010, la pressió fiscal a l'Estat espanyol és del 30%). Com a contrapartida, s'assoliria en un breu període de temps una situació molt millor en justícia social i sostenibilitat.

5. Una política econòmica orientada al canvi de model econòmic. Una política fiscal justa

5.1 Balanç de Govern 2006-2010.

Els darrers anys de les finances del Govern català han estat marcats, a grans trets, per aquests aspectes:

- **Un salt endavant en la capacitat financera per l'aplicació de l'Estatut de 2006.** Des del primer any, el 2007, s'ha vingut aplicant el compromís inclòs a la **disposició addicional tercera de l'Estatut** segons el qual l'Estat ha d'invertir a Catalunya en proporció a la participació de Catalunya al PIB espanyol. Això ha permès fortes inversions en diversos àmbits, especialment en infraestructures: la inversió de l'Estat a Catalunya a efectes de la DA 3a de l'Estatut en els tres primers anys de vigència (2006-2009) va ser de 13.334 milions d'euros, mentre que en el trienni anterior (2004-2006) va ser de 8.403 milions. D'altra banda, l'acord al 2009 de finançament de les comunitats autònomes és una fita històrica que millora clarament els ingressos de la Generalitat **en una xifra que supera els 2.000M€ anuals i que serà de més del doble d'aquesta quantitat al final del pròxim mandat.**
- **Una forta contribució a la millora de les polítiques de benestar a Catalunya.** L'increment dels ingressos derivat tant de l'època de l'auge econòmic com de les millores citades gràcies al

desenvolupament de l'Estatut ha finançat sobretot les inversions i la despesa corrent en àmbits relatius a les polítiques de benestar social, tals com l'ensenyament, la sanitat, els serveis socials i l'habitatge.

- En les dues fases de Govern progressista s'ha bastit un ampli programa d'inversions en **infraestructures (ampliació del Metro i els trens de Rodalies, nou Sincrotró Alba, dessalinitzadora del Prat, Ciutat de la Justícia, biblioteques, nova Filmoteca, etc.)**, s'han generat **noves polítiques (Llei de barris, promoció de l'habitatge social i la rehabilitació, Xarxa Natura, etc.)** i s'ha millorat la dotació de personal en molts àmbits que van des dels ja referits de benestar social fins a la nova **Agència Tributària o els Mossos d'Esquadra**.
- **Una greu crisi econòmica derivada de la crisi financera**. Els dos punts anteriors han trobat un punt d'inflexió amb la irrupció de **la crisi econòmica, que ha reduït tant els ingressos fiscals com la despesa estatal, i ha augmentat les necessitats socials**. El resultat ha estat l'any 2009 i a les previsions dels anys 2010 i següents de dèficits molt significatius i la corresponent acumulació d'un deute acumulat per sobre de les previsions del Pacte d'Estabilitat. **En uns moments de fortes contraccions de les polítiques fiscals a tot la Unió Europea i amb uns mercats financers molt restrictius, això determina dificultats per finançar el deute públic català i uns majors tipus d'interès**.

Parlem, doncs, tant d'un balanç molt positiu del finançament de la Generalitat de Catalunya com d'un nou escenari que ens obliga a proposar **noves actuacions per defensar les nostres finances per fer sostenible el nostre model de benestar**. El primer test de com enfrontar aquest escenari l'hem tingut la primavera de 2010, quan **la crisi grega i les pressions dels mercats van dur al Govern de Rodríguez Zapatero a un gir antisocial de la seva política econòmica, fins a aquell moment erràtica i confusa i des de llavors clarament dretana, a través d'un decret destinat a fer pagar als més humils la factura de la crisi: reducció dels sous dels treballadors públics i les treballadores públiques, congelació de les pensions, anul·lació del xec-nadó, retallada de l'ajut als països en desenvolupament, etc. Aquest no és el nostre model. Per a ICV-EUiA, la prioritat en la sortida de la crisi és una distribució equitativa dels seus costos**.

En el tram final de la legislatura, **ICV-EUiA ha aconseguit salvar l'Impost sobre Successions i Donacions**, ja eliminat a d'altres comunitats, i fer-lo molt més just a través de l'exempció per a la immensa majoria de les persones contribuents i el manteniment per als imports més alts. Amb l'augment, defensat per ICV-EUiA, de la **tarifa del tram autonòmic de l'IRPF per a les rendes més altes** vam aconseguir una redistribució dels costos de l'ajust, per la banda dels ingressos.

Per primera vegada en molts anys, una reforma de l'IRPF s'utilitza per augmentar la progressivitat i la recaptació. En canvi, no vam aconseguir aturar uns criteris d'ajuts a la indústria automobilística amb menys criteris de sostenibilitat que els que arribaven del Govern central. Dissortadament, no sempre els socis de Govern, PSC i ERC, tenen criteris progressistes en la distribució dels diners, i la major prova d'això ha estat la consagració a través de la Llei d'educació de transferències a escoles privades que no practiquen la coeducació.

ICV-EUiA, conscients de la gravetat de la crisi i del fet que aquesta pot ser llarga, així com de l'onada conservadora que està imposant restriccions de la despesa pública arreu d'Europa, proposem defensar i ampliar el model de benestar assolit, l'augment de la inversió pública i el desplegament dels aspectes financers de l'Estatut.

D'altra banda, propugnem l'impuls de la fiscalitat verda que permetria desenvolupar, definitivament, el principi de "qui contamina, paga" com a trànsit cap a una internalització del cost de la gestió que moltes activitats externalitzen cap a la resta de la societat. La nova fiscalitat verda és imprescindible per induir al canvi de model: caldria taxar el turisme per invertir en infraestructura verda, caldria incorporar una taxa progressiva sobre l'emissió de CO2 i d'altres contaminants.

La fiscalitat verda no necessàriament es basa en la creació de nous impostos: en comptes de basar tot l'impost sobre el factor treball, es podria incorporar el factor ambient, de manera que es produiria un canvi en l'estructura de pagament d'impostos: les empreses verdes i sostenibles paguen menys, i les més contaminants paguen més. Els transports sostenibles paguen menys (instauració immediata de l'**Eurovinyeta**, impost de circulació basat en les emissions de CO2).

També cal parlar d'incentius fiscals ambientals. Per exemple, la **compra verda pública en base a criteris ambientals; les exempcions fiscals per custòdia del territori o per millores productives que redueixin les emissions de CO2.**

5.2. Propostes d'ICV-EUiA.

ICV-EUiA es compromet a impulsar aquestes mesures:

- 2. Defensar els avanços assolits. Ens negarem** contundentment a qualsevol intent des del Govern central de **revisar a la baixa l'aplicació de l'Estatut del 2006, tant pel que fa a l'aplicació de la disposició addicional tercera com a la nova LOFCA (Llei Orgànica de Finançament de les Comunitats Autònomes).** En aquest sentit, ens oposem a lectures esbiaixades de la validesa dels compromisos presos com les que es poden deduir de la recent sentència del Tribunal Constitucional. I **ens oposem igualment als objectius d'Estabilitat Pressupostària 2011-2013 que vol imposar el Govern central i que**

són extremadament restrictius tant amb els ajuntaments com amb les comunitats autònomes. Per això, denunciem igualment que l'Estat pretengui fer recaure sobre comunitats i ajuntaments polítiques aprovades pel seu Govern com ara la dependència, o que retalli transferències socials com les que permeten fer habitatge de lloguer. També defensem que, en el marc de la revisió quinquennal del nou acord de finançament autonòmic que s'haurà de fer la propera legislatura, s'assoleixin nous objectius que garanteixin encara més l'autonomia i la corresponsabilitat amb una orientació federal. De la mateixa manera, ICV-EUiA donarà suport a un **nou acord de finançament local que aporti suficiència pressupostària als ajuntaments per poder prestar tots els serveis compromesos.**

- 3. Millorar els ingressos fiscals.** ICV-EUiA va aconseguir **una fiscalitat més progressiva en l'IRPF**, a través d'un increment substancial de la fiscalitat de les rendes altes a partir de l'any 2011. Hem trencat, així, una dinàmica històrica segons la qual cada cop que es tocava un impost a Espanya era per fer un regal fiscal a les rendes més altes. I ho hem fet fent ús de la nova legislació de finançament de les comunitats autònomes, que des de fa uns mesos permet aquest marge a les comunitats. **ICV-EUiA manté la proposta d'augmentar la progressivitat de l'IRPF amb l'establiment d'un nou tram al tipus del 50% per a bases superiors a 100.000 euros.**

Desgraciadament, **no hem pogut actuar sobre** d'altres figures fiscals, com ara el ja eliminat **Impost sobre el Patrimoni** o el de **Societats**, ni hem pogut millorar l'IVA amb criteris socials, ja que **en aquests altres grans impostos Catalunya no té possibilitat d'intervenir-hi.** Tampoc no tenim autonomia normativa sobre els **gravàmens sobre les rendes del capital a l'IRPF.** Continuarem proposant, a través dels nostres diputats i senadors a Madrid, **una reforma fiscal que repercuteixi en una major recaptació també per a la Generalitat** (així com la resta de comunitats) que, entre d'altres mesures, recuperi la fiscalitat sobre el patrimoni amb un **nou Impost sobre la Riquesa**, avanci en la **progressivitat de l'Impost sobre Societats** i que distribueixi, amb **criteris ambientals i socials, els tipus de l'IVA.** En els dos primers casos, aquesta reforma tindrà un efecte positiu sobre els ingressos de les comunitats autònomes, mentre que en l'IVA els canvis poden tenir un efecte neutre sobre la recaptació. Igualment, **cal incrementar els tipus fiscals sobre la base especial de l'IRPF, constituïda pels beneficis del capital i les plusvàlues, convergint amb el tipus general, així com acabar amb el tractament preferent de les SICAV a escala estatal, tal com ja ha fet el País Basc.** Igualment, el Govern de la Generalitat ha de defensar que Espanya generi una taxa sobre els moviments especulatius inspirada en la Taxa Tobin, i uns tipus fiscals especials per als ingressos derivats d'activitats financeres tant en la renda com en la distribució de dividends.

- 4. Adoptar criteris ambientals en la fiscalitat** (veure també les propostes fiscals a l'apartat de model energètic). Els impostos tenen com a finalitat no únicament la suficiència financera, sinó també el **foment o la dissuasió de determinades pràctiques de producció i consum**. En aquest sentit, revisarem els impostos i les taxes per tal de reduir les emissions a l'atmosfera.

En concret, ICV-EUiA proposa la **creació d'un Fons per al desenvolupament de les energies renovables**, els recursos del qual provenguin d'una taxa finalista sobre el consum de carburants fòssils.

També caldrà crear impostos sobre la producció termonuclear d'energia elèctrica i d'emmagatzematge de residus nuclears, que ajudarien a finançar plans de reactivació per a les zones que avui realitzen aquestes activitats. Finalment, proposem un nou impost sobre les plusvàlues derivades de les requalificacions de sòl per finançar, entre d'altres, actuacions sobre el patrimoni natural i la biodiversitat, així com finançar i mantenir les infraestructures i els serveis públics necessaris per a les noves àrees urbanitzades. Pel que fa a deduccions, impulsarem aquelles que millorin l'eficiència energètica, especialment en la rehabilitació d'habitatges i edificis industrials i de serveis. De totes aquestes propostes, algunes les desenvoluparem preferentment amb abast estatal, però la seva no consecució no limitarà, com ja hem fet amb els tipus més alts de l'IRPF, aplicar-les directament a Catalunya.

- 5. Lluitar contra el frau fiscal.** La nova Agència Tributària de Catalunya **ha d'incrementar fortament els seus efectius humans i recursos tècnics per tal de perseguir el frau fiscal i l'economia submergida**, especialment en un moment de crisi en què el delicte i la picaresca fan estralls sobre les finances públiques. L'Agència haurà de treballar coordinadament amb l'Agència Estatal de Administració Tributaria i d'altres organismes de fora d'Espanya per cooperar en diversos àmbits: lluita contra els paradisos fiscals i l'evasió de grans patrimonis i empreses multinacionals, censos de béns i drets radicats a l'estranger, etc.
- 6. Fer comprometre l'Estat en el finançament de l'Estratègia per a la creació d'ocupació i el canvi de model productiu.** Com ja s'ha fet esment anteriorment, la inversió en polítiques per a la creació d'ocupació té una elevada taxa de retorn per a les administracions i, particularment, per a l'Estat quant a l'augment de la recaptació fiscal i les cotitzacions a la Seguretat Social, i la reducció de despesa en forma de subsidis i prestacions. Cal, doncs, que l'Administració de l'Estat participi significativament en el finançament de l'Estratègia. És indispensable i, a més a més, és just.
- 7. Canviar els criteris d'inversió del Fons de Reserva de la Seguretat Social.** Una part important del superàvit de la Seguretat Social és generat territorialment a Catalunya (més de 2.000 milions d'euros

anuals el 2008). Actualment, la inversió es concentra en deute estatal i estranger.

ICV-EUiA defensarà un canvi dels criteris d'inversió del Fons de Reserva de la Seguretat Social per tal que el superàvit generat a Catalunya per la Seguretat Social sigui invertit en els projectes de canvi de model productiu de l'Estratègia de creació d'ocupació, mitjançant la subscripció d'emissions de deute de la Generalitat de Catalunya. Així, també es reduiran les tensions actuals i els costos diferencials en la col·locació del deute de la Generalitat en els mercats financers i retornarà a la societat catalana el seu esforç en el canvi de model.

8. **Defensar el model de caixes d'estalvi.** Davant de l'ofensiva liderada per Zapatero i Rajoy contra el caràcter social i no lucratiu de les caixes d'estalvi, **defensarem la legislació catalana i, amb aquesta, el manteniment del seu caràcter social i no lucratiu, i la limitació de les quotes participatives per evitar la seva bancarització efectiva i la desterritorialització**, així com evitar que coalicions entre titulars de quotes participatives i directius controlin de facto els òrgans de direcció de les caixes, i fixin polítiques, estratègies i objectius per al seu benefici privat i no en benefici de la societat.
9. **Reforçar la banca pública.** Fa anys que el **govern de l'Estat** va privatitzar les últimes restes de banca pública, mantenint un Institut de Crèdit Oficial de curta volada. A Catalunya, l'Institut Català de Finances (ICF) no ha tingut tampoc **una capitalització suficient** i les seves actuacions s'han mogut sota la sospita de clientelisme en l'etapa de CiU i amb major vocació promotora del desenvolupament de sectors productius més viables els darrers anys, tot i que amb algunes errades inexplicables pels ajuts a empreses immobiliàries que estan determinant pèrdues als balanços de l'ICF.

Davant del col·lapse creditici, ICV-EUiA **defensarà una banca pública que actuï directament, sense intermediaris financers. Per tant, donarem suport a les recapitalitzacions de l'ICF sempre que les seves línies donin prioritat al crèdit a les pimes, l'economia social, els microcrèdits, la internacionalització** de l'empresa catalana i la promoció de béns d'interès social com l'habitatge protegit.

10. **Eficiència administrativa.** En moments de crisi és doblement necessari **revisar el model de funcionament i realitzar mesures com les ja iniciades** pel Govern català: reducció d'organismes autònoms i societats anònimes, millora dels protocols de contractació administrativa, etc. Tot això no es pot fer sobre les esquenes dels treballadors públics i les treballadores públiques, per la qual cosa ICV-EUiA garantirà la revisió dels seus ingressos per recuperar el poder adquisitiu perdut amb la crisi, així com el manteniment de volum d'ocupació pública.

11. Garantir la responsabilitat social i ambiental exterior a les empreses que comptin amb suport públic i operin fora de les fronteres catalanes.
12. Obrir una negociació encaminada a reduir i, fins i tot, eliminar el nombre de festius l'any que poden obrir les grans superfícies.

6. Ocupació de qualitat i modernització dels serveis públics d'ocupació

Un objectiu prioritari d'ICV-EUiA és la **creació d'ocupació de qualitat en aquells sectors emergents com les energies renovables, la lluita per reduir les causes del canvi climàtic i l'atenció a les persones vinculada al desenvolupament de l'Estat del benestar i a l'aplicació de la Llei de dependència, així com la creació d'ocupació en el sector públic**. La creació de llocs en els sectors d'atenció a les persones ha de servir també per millorar l'equitat de gènere, en reduir la pèrdua del potencial de treball femení que ara no pot compaginar la carrera professional amb la maternitat i l'atenció als parents grans.

En aquest context, defensem que **la formació professional té una rellevància estratègica tant per millorar la productivitat de les empreses com per promoure l'adaptació al canvi de model econòmic i la formació al llarg de tota la vida**. I és un factor clau per impulsar una ocupació de millor qualitat. S'han de millorar els nivells de qualificació estenent la formació per a l'ocupació perquè la població adulta, en el món laboral, obtingui les qualificacions necessàries per al seu desenvolupament professional i personal. En la propera legislatura, s'ha d'aprovar una llei pel dret a l'educació permanent, tal com es proposa a l'Eix d'Educació d'aquest programa.

ICV-EUiA impulsarem les mesures següents:

13. **Augmentar substancialment els recursos destinats a les polítiques actives d'ocupació**, adequant-les a la realitat actual de l'ocupació i l'atur. Donar continuïtat al model d'escoles taller, model que combina formació i treball que ha obtingut molt bons resultats els darrers anys quan a la formació i inserció laboral de joves amb especials dificultats.
14. **Plans de xoc territorials de reactivació econòmica** i per a la creació d'ocupació a les comarques i vegueries amb taxes d'atur superior a la mitjana catalana.
15. **Crear ocupació entre pimes, persones emprenedores i autònomes** mitjançant acords amb entitats financeres i de banca ètica que facin possible un millor accés al crèdit i menors tipus d'interès.
16. **Millorar les oportunitats d'ocupació de les persones que es troben en situació d'atur**: a) programes mixts d'ocupació i formació, d'acord amb les empreses, b) afavorir les pràctiques formatives de la formació professional i universitària, c) facilitar oferta de formació professional que es pugui capitalitzar (acreditar) i permeti a les persones que

busquen feina la millora de les seves competències professionals, i d) crear un sistema d'orientació permanent per a tota la població que sigui de suport a les persones en els constants canvis del mercat de treball.

- 17. Augmentar la inversió pública en educació i formació professional per afavorir les possibilitats d'ocupació de les persones.** Hem de superar com a país els dèficits que patim des de fa anys, tant en relació amb el fracàs escolar com la manca d'oferta suficient de places d'FP inicial.
- 18. Incrementar el nombre d'alumnes de formació professional** en totes les seves modalitats per tal de millorar el nivell de competències i qualificacions de la població en general, i desenvolupar el procés d'acreditació de competències de la població amb baix nivell de qualificació, tant el jovent com les persones adultes.
- 19. Impulsar la reconversió d'ocupació submergida i precària en ocupació reconeguda,** amb drets i qualitat a partir del desenvolupament d'un acord institucional i del reforçament de les mesures d'inspecció de treball i hisenda.
- 20. Proposar al Govern de l'Estat l'elevació del salari mínim garantit fins el 60% del salari mitjà (en torn als 1.000€),** d'acord amb la Carta Social Europea i una major regulació del contracte de temps parcial, establint amb exactitud la jornada laboral i ampliant el règim de protecció social. Control per part de la Inspecció de Treball de les hores treballades, que sovint excedeixen dels límits legals.
- 21. Mediar activament en el cas d'acomiadaments col·lectius per tal de trobar solucions favorables als treballadors i treballadores.** No acceptar Expedients de Regulació d'Ocupació (ERO) de manera automàtica, especialment en els cassos en que no hi hagi acord amb els agents socials.
- 22. Condicionar la signatura de contractes públics amb la Generalitat al compliment de determinats paràmetres de qualitat en l'ocupació.** Desenvolupament d'un codi de bones pràctiques a la contractació, a les Administracions Públiques de Catalunya, amb introducció de clàusules socials.
- 23. Introducció a l'Acord Estratègic per a l'Economia Catalana, d'un compromís tripartit per a potenciar la participació dels treballadors i les treballadores a l'organització del treball,** com a eina per a millorar la competitivitat de les empreses catalanes, i democratitzar les relacions laborals.

La modernització dels serveis públics d'ocupació

Apostem per reforçar el model públic de serveis d'ocupació amb un nou model territorial de la Xarxa Pública d'Ocupació de Catalunya que creï

nous mecanismes de relació entre la Generalitat i els governs locals per millorar l'ocupació i l'atenció a persones i empreses, i apostar per un sistema de concerts directes entre el Servei d'Ocupació de Catalunya (SOC) i el territori en base a contractes programa definits amb anàlisi i planificació estratègica del territori.

Per altra banda, és important **dotar les diferents unitats del SOC, i en especial les Oficines de Treball de la Generalitat (OTG), dels recursos econòmics, tècnics i humans necessaris** per dur a terme la seva tasca i millorar els recursos tecnològics de la xarxa d'oficines de treball. Actualment, hi ha un fort diferencial amb Europa que cal corregir en nombre de recursos per persona aturada destinats a donar suport a la cerca de feina.

Avui, es fa més necessari que mai **potenciar i enfortir les relacions entre les OTG i les àrees d'ocupació dels ajuntaments** i la resta d'agents que actuen al territori en relació amb l'ocupació, amb l'objectiu de dissenyar mecanismes compartits de recollida d'informació i treballar protocols de derivació de persones usuàries dels serveis d'ocupació d'ambdues administracions.

Per últim, també la **modernització dels Serveis Públics d'Ocupació de Catalunya requereix millores en la xarxa d'oficines i increment de personal per millorar la ràtio persones aturades/persones empleades del servei públic**. I requerirà, també, reconèixer professionalment i retributiva la qualificació de la plantilla dedicada a aquesta tasca. Si es vol donar realment un servei de qualitat a les persones que ho requereixin, això és ineludible. ICV-EUiA defensa les següents mesures:

- 24.** Millorar la promoció dels serveis públics d'ocupació. **Augmentar la dotació de recursos econòmics i humans del SOC** i, especialment, les OTG que permeti els canvis organitzatius, de gestió i tecnològics amb l'objectiu de donar resposta a l'augment de persones en atur.

Cal potenciar l'anàlisi de les necessitats reals de qualificació de les noves ocupacions lligades al canvi de model productiu per tal de poder ajustar la formació de les persones aturades a aquestes necessitats.

- 25.** Impulsar un nou model de la Xarxa Pública d'Ocupació de Catalunya. Incrementar els recursos econòmics per a les polítiques actives d'ocupació, i constitució d'una veritable xarxa pública coordinada de serveis d'orientació laboral, d'intermediació social amb els recursos de la Generalitat i l'Administració local. **Elaborar en sis mesos un Pla Director dels serveis d'ocupació públics a Catalunya** consensuat amb sindicats, patronals i entitats municipalistes amb l'objectiu d'assolir un servei d'ocupació eficaç i eficient, dimensionat a les necessitats del país, que aprofundeixi en les necessitats del mercat de treball i que es fixi com a repte **assolir els estàndards de qualitat dels millors serveis europeus**.

- 26. Impulsar la reforma de la Llei d'ordenació del sistema d'ocupació i de creació del Servei d'Ocupació de Catalunya, garantint el caràcter plenament públic dels serveis d'ocupació i intermediació.**
- 27. Crear un espai de col·laboració entre el Servei d'Ocupació de Catalunya i la Inspecció de Treball per lluitar contra el frau en la contractació i la prevenció de riscos laborals i la discriminació per raó de sexe.**
- 28. Impulsar la unificació de les polítiques actives i passives, traspasant la gestió d'aquestes a la Generalitat.**
- 29. Desenvolupar les activitats de la Inspecció de Treball reforçant els cossos d'inspectors i subinspectors per lluitar contra les irregularitats, especialment per reduir l'economia submergida o irregular.**

7. Prevenció de riscos laborals

La prevenció de riscos laborals ha de ser una inversió per a la millora de la salut i la seguretat de treballadors i treballadores, i la competitivitat de les empreses.

La reducció de la sinistralitat laboral continua sent un dels reptes importants de l'Administració catalana. Cal recordar que l'any 2002 va ser l'any negre de la sinistralitat laboral, que va provocar una alerta social i els sindicats van criticar durament el govern d'aleshores de CiU per la manca de decisió en aplicar mesures per eradicar els augments dels accidents de treball.

Avui en dia no estem en aquella situació, malgrat que l'any 2009 els accidents laborals mortals van créixer un 9% respecte a l'any 2008. En canvi, els accidents lleus o greus van patir una davallada d'un 24%.

La crisi no pot ser un motiu per tal que es deteriori la salut i la seguretat laboral de treballadors i treballadores. Cal impedir que les empreses retallin despeses en matèria de prevenció de riscos laborals. Massa sovint, les empreses consideren la salut com una variable independent dels sistemes d'organització i les condicions de treball. Cal que es continuïn prenent mesures per tal que s'apliqui la legislació vigent.

És evident que en l'àmbit de la prevenció de riscos laborals hi ha hagut un canvi substancial en l'acció de govern per part de l'actual Generalitat de Catalunya, amb accions del Pla de Govern per a la prevenció de riscos laborals 2005-2008 i l'aprovació de l'Estratègia catalana de seguretat i salut Laboral per al període 2009-2012 que estableix les línies mestres de la política en matèria de prevenció de riscos laborals. L'Estatut d'Autonomia recull les competències executives en polítiques de prevenció de riscos laborals i la seguretat i la salut en el treball i, per últim, la creació recent de l'Agència Catalana de la Inspecció de Treball, amb l'objectiu destacat de la investigació

dels accidents de treball i les malalties professionals reconegudes per la normativa de prevenció de riscos laborals.

Malgrat això, l'Administració ha de reforçar el desenvolupament d'actuacions específiques en matèria de salut laboral i donar molta més força a una de les causes principals dels danys a la salut derivats de les condicions de treball: la subcontractació i la precarietat laborals.

Per altra banda, cal que s'apliquin anualment en els pressupostos de la Generalitat els acords establerts en l'Estratègia catalana de seguretat i salut laboral 2009-2012. També cal constatar que Catalunya continua estant lluny dels paràmetres que planteja l'OIT, que situa un inspector o una inspectora per cada 10.000 treballadors i treballadores, mentre que a la província de Barcelona n'hi ha un o una per cada 33.000 treballadors i treballadores.

La UE, a través de la proposta de l'Estratègia comunitària de salut i seguretat en el treball 2007-2012, vol que aquest tema tingui un lloc destacat en l'agenda política comunitària. En aquest sentit, proposa reduir un 25% la taxa global d'accidents de treball a la UE-27.

Per tant, aquesta propera legislatura cal impulsar les mesures necessàries per aconseguir millorar les condicions de treball i la qualitat de la prevenció de riscos laborals a les empreses. La prevenció no és una despesa, sinó una inversió per a la salut i la seguretat de treballadors i treballadores i la competitivitat de les empreses.

ICV-EUiA impulsarem les següents mesures:

- 30. Garantir el compliment de la legislació vigent en matèria de prevenció de riscos laborals tant en les empreses com en les administracions públiques.** Considerar com a requisit imprescindible per demanar ajuts o subvencions públiques, així com per accedir a l'adjudicació de contractes públics, tenir aprovat prèviament el Pla de prevenció de riscos laborals d'empresa.
- 31. Determinar la realització d'auditories per part de l'Administració sobre prevenció de riscos laborals** a les empreses amb més sinistralitat laboral. Informació pública de les empreses de més alta sinistralitat.
- 32. Establir criteris i/o normativa per part de l'Administració que fixin com a paràmetre obligatori en l'oferta d'obra pública els plans de salut i seguretat i la limitació de control estricte de la subcontractació.**
- 33. Dotar anualment els recursos econòmics per finançar l'estratègia catalana de seguretat i salut laboral 2009-2012.** Augmentar significativament el cos d'inspecció de treball per acostar-se progressivament a les ràtios que proposa l'OIT.

- 34. Enfortir la coordinació interdepartamental dels diferents òrgans de l'Administració que tenen competències en temes de salut laboral.** Potenciar i afavorir la cooperació i la coordinació amb les administracions locals.
- 35. Desenvolupar polítiques formatives de prevenció en la seguretat i la salut laboral: incloure continguts formatius preventius a l'ESO,** així com als estudis d'arquitectura i enginyeries tècniques i superiors, i integrar la prevenció en la formació continuada i ocupacional. Establir una línia de recolzament a la investigació (R+D+I) en el camp de la prevenció de riscos laborals.
- 36. Realitzar actuacions d'ofici pel Departament de Treball** en els casos d'accidents mortals, en la investigació de l'accident, imposant les sancions corresponents, el trasllat a la fiscalia i personar-se particularment en cas que hagi indicis d'incompliments penals. Regular per llei catalana la prevenció dels accidents de treball que inclogui plans de prevenció i la penalització del seu incompliment.
- 37. Establir els mitjans adequats de control de les actuacions sanitàries** a les empreses dels serveis de prevenció i les mútues d'accidents de treball i de malalties professionals de la Seguretat Social a través de l'Agència de Salut Pública de Catalunya.
- 38. Potenciar les unitats de salut laboral del Servei Català de la Salut** estenent-ne la utilització com a eina no només de diagnòstic, sinó també de determinació de la contingència de la situació d'incapacitat transitòria. Fer front a la manca d'especialistes en medicina laboral, especialment pel que fa a les necessitats en matèria de vigilància de la salut.
- 39. Potenciar la gestió pública dels recursos relacionats amb l'atenció sanitària laboral,** i dels processos d'Incapacitat Temporal de la població treballadora. Supressió de la potestat de les mútues de cursar l'alta per contingències comunes.
- 40. Impulsar polítiques específiques adreçades a les pimes per millorar la gestió i la qualitat de les accions en matèria de prevenció de riscos laborals.**
- 41. Garantir la participació dels agents socials i econòmics** en la definició de les actuacions en matèria de seguretat i salut laboral i el seguiment i control de les accions de l'Estratègia catalana de seguretat i salut laboral 2009-2012.
- 42. Impulsar la creació de la figura de delegats o delegades de prevenció territorials i sectorials.** Desenvolupar una llei de participació dels treballadors i les treballadores a les empreses que en prevegi la participació en l'organització del treball.

43. Garantir la perspectiva de gènere en totes les actuacions en matèria de seguretat i salut laboral.

8. Un pacte per la indústria per afavorir la transformació del nostre teixit industrial i guanyar en competitivitat i sostenibilitat

Catalunya s'ha caracteritzat per la seva tradició industrial constituïda bàsicament per microempreses i petites empreses. **Més del 80% de les empreses no té més de cinc treballadors i treballadores.**

A Catalunya, destaca un gran centre industrial a Barcelona, l'entorn metropolità i les comarques centrals, una forta activitat turística a Girona, un pol químic i energètic a Tarragona i l'agroindústria a Lleida. No hi ha un únic sector industrial, ni una única localització per a cada sector, sinó que es disposa d'una indústria diversificada i estesa. Aquesta realitat permet una millor resposta davant de l'actual procés de mundialització. **En canvi, la nostra estructura productiva està molt fragmentada. El predomini de les petites i mitjanes empreses pot ser un element positiu, però hi ha una manca de grans empreses catalanes i, d'entre les microempreses, hi abunden les de caràcter unipersonal.**

La indústria juga un paper clau en la vertebració de l'economia catalana; per això, un dels objectius principals per a la millora de la productivitat de la nostra indústria és el coneixement i la qualificació de la força de treball com a factors clau del nou canvi industrial.

ICV-EUiA proposa un Pacte per la indústria per afavorir la transformació del nostre teixit industrial i guanyar en productivitat. Defensem, així, que cal seguir en la transformació del model industrial de Catalunya per accelerar l'adaptació als canvis estructurals que s'estan produint. **L'Acord Estratègic, el Pla Nacional de la Recerca i el Pla de política industrial 2010-2020** que recentment acaba d'aprovar el Govern de Catalunya són instruments valuosos que ajuden al canvi de model productiu i a un altre model de desenvolupament sobre bases diferents i que serà, sens dubte, molt més sòlid.

En aquest context, cal fer un esforç d'elaboració, coordinació i cooperació entre les diferents administracions per impulsar, amb polítiques actives, les infraestructures industrials i logístiques imprescindibles per desenvolupar un sector industrial eficient, de qualitat i sostenible ambientalment.

Això només es podrà aconseguir amb una voluntat decidida de recolzar el coneixement, la formació i la investigació, el desenvolupament tecnològic, la millora de les tecnologies d'infraestructures de comunicació i informació que afavoreixi una estratègia que ha de passar per millorar els nivells de productivitat i competitivitat de les nostres empreses, per tal d'assolir la capacitat de la seva internacionalització, mitjançant un procés de major i millor posicionament en els mercats locals i globals. I amb una voluntat de no competir mai més mitjançant els baixos costos laborals o la precarietat

laboral, sinó mitjançant la qualificació, la competència professional, l'atracció i el desenvolupament del talent creatiu i innovador.

En definitiva, ICV-EUiA defensa una política industrial basada en un nou model productiu amb l'objectiu d'aconseguir més producció de qualitat, amb contingut formatiu i tecnològic i compromesa amb el medi ambient.

ICV-EUiA proposa les mesures següents:

- 44. Impulsar un Pacte per la indústria** per afavorir la transformació del nostre teixit industrial i **guanyar en productivitat mitjançant la qualitat, la innovació i la sostenibilitat**. Establir un nou Acord estratègic de competitivitat coherent amb el reforç de les polítiques per desenvolupar l'Estratègia per a la creació d'ocupació i el canvi de model productiu.
- 45. Incrementar i millorar la inversió pública en innovació i tecnologia**, estimulant el sector privat com una estratègia d'èxit per a les empreses per tal **d'arribar en R+D+I al 3% del PIB al final del 2014** i, així, acostar-nos a les regions europees capdavanteres en l'àmbit tecnològic. Vetllar per l'estricta compliment dels objectius del Pacte Nacional de Recerca i Innovació i del Pla de Recerca i Innovació aprovats aquesta legislatura.
- 46. Cal analitzar les futures demandes de productes industrials i serveis auxiliars derivades de l'Estratègia de transformació del model productiu i establir una estratègia de reconversió de les nostres indústries**, tant en termes d'inversions en equipaments i infraestructures com en innovació, qualificació i adaptació de la mà d'obra. Catalunya reuneix els requisits necessaris (tecnologia, teixit empresarial, professionals amb qualificació, inversió en R+D, etc.) per liderar sectors industrials vinculats al canvi de model productiu: tractament de residus, cicle de l'aigua, energies renovables, biomedicina, electrònica i informàtica, disseny avançat, etc.
- 47. Desplegar plans de suport a la innovació i l'emprenedoria social i ambiental**, a través de finançaments prioritaris, microcrèdits, suport en consultoria, etc. Els nous sectors emprenedors estan molt sovint en millors condicions que l'empresa tradicional per assumir la innovació i el canvi de model.
- 48. Desenvolupar programes adreçats a les pime en l'ús intensiu de les tecnologies de la informació i la comunicació** per tal que aquestes siguin més competitives.
- 49. Desenvolupar projectes territorialitzats de modernització dels sectors industrials tradicionals** per aconseguir més valor afegit i innovació d'aquestes empreses. Potenciar-ne la internacionalització a totes les escales (des de la creació de filials a la resta de l'Estat fins a

l'exploració de nous mercats emergents com l'africà), garantint el manteniment d'infraestructura productiva a Catalunya.

50. Potenciar els **observatoris de la indústria**. Participats per administracions, sindicats, empreses i universitats amb l'objectiu d'anticipar-se als problemes i, sobretot, a les amenaces de tancament de les empreses i establir les tendències i oportunitats de futur de cada sector.
51. Impulsar els **clústers i les fusions d'empreses** per assolir dimensions adequades a escala internacional.
52. **Potenciar el teixit productiu català amb l'increment de l'accionariat autòcton, públic o privat, i que la presa de decisions estratègiques de les filials de multinacionals tingui lloc a Catalunya**, establint acords estratègics de col·laboració públicoprivada de llarga durada en temes de recerca i innovació, i fomentant la presència de directius catalans en empreses multinacionals. Fomentar que grups inversors catalans diversifiquin les seves activitats cap a la presa de participacions en empreses catalanes productives de vocació internacional en creixement o en empreses filials de multinacionals estratègiques per al teixit productiu català.
53. **Garantir que els ajuts públics a les multinacionals es tradueixin en compromisos de creació de treball estable i de qualitat i de permanència a llarg termini a Catalunya** i que la seva activitat s'enfocarà progressivament cap a aquelles fases de la cadena de valor afegit més qualificades i la creació d'ocupació estable, de qualitat i segura.
54. Supervisar els processos de reestructuració bancària (relacionats o no amb el FROB) per tal que les seves finalitats redundin en millorar el suport financer a les empreses i famílies. Impulsar **línies especials de finançament a projectes industrials en els sectors mediambientals i energètics, noves tecnologies i innovacions aplicades als serveis socials**.
55. Garantir el **finançament necessari per a nous empresaris i empresàries i empreses amb viabilitat o projectes de futur** de manera que puguin crear, mantenir o incrementar els nivells d'ocupació, amb intervenció pública directa si el sector privat és insuficient per proporcionar el nivell de crèdit necessari.
56. Potenciar el **capital risc públic amb coparticipació privada** per finançar projectes innovadors i/o estratègics.
57. Establir un **Pla d'actuació amb el sector de l'automoció per iniciar el procés de canvi cap a la producció de vehicles elèctrics i híbrids, serveis associats i el transport públic**.

- 58.** Impulsar la **implantació de sectors vinculats a la societat del coneixement, la biomedicina i la nanotecnologia**, afavorint el canvi tecnològic d'indústries tradicionals relacionades (farmacèutica, agroalimentària, metal·lúrgica, etc.).
- 59.** Impulsar la creació d'un **Centre de Recursos Mediambientals** per potenciar les línies d'assessorament i suport a les empreses en l'àmbit de la protecció mediambiental (minimització i reaprofitament de residus, normatives sobre emissions, estalvi energètic, EMAS, ISO 14001) i dels incentius associats a aquesta.
- 60.** Seguir desenvolupant sòl industrial públic per enfortir un desenvolupament industrial a Catalunya.
- 61.** Impulsar plans d'inversió en infraestructures que promoguin la **modernització ecològica i la mobilitat sostenible** (ferrocarril) per tal de reduir la dependència dels combustibles fòssils.
- 62.** Potenciar com a projecte prioritari **FERRMED**, xarxa ferroviària per transport de mercaderies que ha d'unir Escandinàvia i l'Europa central amb el corredor mediterrani a través del Rin i del Roina.
- 63.** Promoure la **rehabilitació i la millora de l'eficiència energètiques d'habitatges amb ajuts i desgravacions fiscals i seguir impulsant programes de regeneració urbana de barris** per contribuir, així, a la cohesió social.

9. Economia social i autònoms: per una gestió democràtica de l'economia

El moviment de les **societats laborals i cooperatives** té com característica principal que la propietat dels béns productius està en mans dels treballadors i les treballadores, i **com a principis bàsics, l'autogestió** i la cogestió amb l'objectiu de realitzar una **gestió democràtica de l'empresa i una participació en les seves comunitats per a la millora del seu entorn**.

L'economia social juga un paper important oferint solucions i alternatives als reptes econòmics i socials. Aquesta s'ha caracteritzat per la creació neta de llocs de treball i una notable evolució de creixement.

Catalunya té una base d'economia social prou consolidada i molt important en el teixit empresarial. Segons dades del Ministeri de Treball i Immigració, Catalunya té 6.370 empreses de cooperatives i societats laborals que donen feina a 46.368 persones.

L'economia social històricament ha creat xarxa empresarial que, per la seva relació amb el desenvolupament local i pel seu compromís amb l'acció comunitària, la solidaritat i l'interès comú ajuden a potenciar models innovadors de més benestar.

D'altra banda, també cal destacar la **dimensió del treball autònom a Catalunya**. **Al final de l'abril de 2010, cotitzaven a la Seguretat Social en el règim d'autònoms 543.510 persones, cosa que representa el 17,52% del total de cotitzants a Catalunya**. Indubtablement, la crisi també ha tingut un impacte dur en la feina autònoma. **Entre el gener de 2008 i l'abril de 2010, els autònoms han disminuït en 52.562 persones, el que suposa un 8,8% del total**.

Per tant, calen polítiques valentes per facilitar el desenvolupament de l'anomenada economia social i el suport al treball autònom.

ICV-EUiA impulsarà les següents mesures:

- 64. Suport públic a la creació i al desenvolupament de cooperatives, societats laborals i d'altres formes d'economia social**, amb la mida adequada, modernes i competitives. Pla de subvencions per al sector de l'economia social destinat a la inversió productiva, la professionalització de la gestió, la formació continuada i la incorporació de noves iniciatives procedents d'activitats que entrin en recessió.
- 65. Impulsar la realització de la nova llei de cooperatives** amb el consens amb tots els agents implicats, que reconegui la diversitat de models cooperatius, enforteixi el sector, faciliti la gestió i la creació de noves cooperatives.
- 66. Constituir el Consell Superior de l'Economia Social com a àmbit de concertació i planificació de les polítiques del sector, entre l'Administració i les organitzacions representatives**. Dotar econòmicament el Consell Superior per fomentar les polítiques de recerca i investigació d'alt nivell dedicades específicament a l'economia social i la democràcia econòmica.
- 67. Constituir l'Institut del Foment i de la Formació de l'Economia Social per a tot el sector d'acord amb les noves competències**. Aquest Institut hauria de fomentar en els diferents programes formatius universitaris i ocupacionals mòduls de formació en matèria dels avantatges competitius i socials de l'economia social. I, en tot cas, millorar l'accés de les empreses d'economia social als fons destinats a la formació continuada.
- 68. Crear un pla de difusió del cooperativisme a les universitats, les escoles de formació i l'educació secundària, així com espais de formació de joves empresaris**, que faciliti el coneixement del cooperativisme.
- 69. Reconèixer el sector com a agent social en tots els marcs de negociació i com a consultor de les polítiques referents a economia, ocupació, afers socials, formació, qualificació professional, relacions laborals i contractació**.

- 70. Impulsar un pla de suport a les empreses d'inserció i centres especials de treball.** Augmentar els recursos destinats a l'enfortiment de les empreses que treballen per la inserció laboral de col·lectius amb risc d'exclusió social.
- 71. Impulsar un pla de suport a la transformació de societats mercantils en risc de tancament per la seva transformació en cooperatives o societats laborals** per tal d'assegurar la continuïtat de les empreses i dels llocs de feina.
- 72. Crear el Distintiu de Qualitat de l'economia social,** que actuï com a marca de reconeixement del sector, així com impulsar els certificats de Responsabilitat Social entre les empreses d'economia social.
- 73. Enfortir l'economia social a partir del suport a les seves estructures associatives i representatives.** Enfortiment del prestigi i la visibilitat, especialment a través dels mitjans de comunicació públics.
- 74. Promoure les aliances estratègiques del sector amb els ens locals,** en particular en les polítiques de creació d'ocupació i d'empreses i la contractació de serveis. Estudiar les possibilitats de legislar per afavorir la contractació social per part dels ens locals.
- 75. Incentivar la incorporació de socis i sòcies de treball, exercint discriminació positiva envers els col·lectius amb major dificultat d'accés al món laboral i als càrrecs de responsabilitat.** Afavorir programes d'ajudes de formació per als quadres directius de les organitzacions.
- 76. Crear un fons públic d'inversió en projectes d'economia social.** Realitzar polítiques actives per tal de facilitar el finançament dels projectes de reconversió cap a nous sectors productius. Millorar el suport financer al creixement de les empreses d'economia social a través de l'Institut Català de Finances.
- 77. Garantir el suport financer a les experiències de banca ètica promogudes des de la societat civil,** així com d'altres propostes d'economia solidària (consum ecològic, turisme solidari, agricultura ecològica, etc.).
- 78. Impulsar la reserva d'una part de la licitació d'obres i serveis per a les empreses d'economia social,** estudiant la viabilitat d'accedir fins a un percentatge del 25%. Impulsar la incorporació de clàusules socials en la contractació pública per incrementar l'impacte social dels projectes.
- 79. Impulsar l'estudi i aplicació d'un pla de concertació territorialitzat entre l'Administració pública i les empreses de l'economia social**

per la gestió de serveis públics, com a eina alternativa a la gestió pròpia en aquells àmbits en què existeixi una gestió privada.

- 80. Ampliar el concepte de TRADE (treballadors autònoms dependents) amb l'objectiu d'ampliar la cobertura de drets que genera aquesta figura a moltes més persones treballadores autònomes dependents.**
- 81. Impulsar la millora de les condicions laborals i el compliment dels drets del col·lectiu TRADE.** Garantir els contractes dignes, tutelar la llibertat d'associació i impulsar acords d'interès professional entre empreses, corporacions públiques i TRADE. **Desenvolupar els aspectes pendents i adaptar la normativa en prevenció de riscos laborals a aquest col·lectiu.** Impulsar l'aplicació del sistema alemany de reducció de jornada compatible amb el cobrament parcial de l'atur al col·lectiu.
- 82. Vetllar per part de la Generalitat de Catalunya,** mitjançant instruments com la Inspecció de Treball, **per la tutela dels TRADE i la correcta aplicació de la normativa legal,** que impulsi el desenvolupament dels Acords d'Interès Professional.
- 83.** Adaptar per part de les administracions locals els instruments i les polítiques que desenvolupen, principalment a través de les àrees de promoció econòmica, a la realitat i les necessitats dels TRADE.
- 84.** Garantir l'elaboració de polítiques actives adreçades al col·lectiu TRADE i una interlocució política per part del Govern de la Generalitat. **Crear una Comissió Catalana de Suport al Treball Autònom** amb la participació de les organitzacions representatives i la Generalitat, i crear una Direcció General del Treball Autònom que impulsi i coordini aquestes polítiques.
- 85. Facilitar l'accés al crèdit a les persones autònomes que inicien una activitat,** i al desenvolupament i creixement de projectes a través dels instruments de finançament públic (Institut Català de Finances) i suport per a l'accés al finançament privat.
- 86. Adaptar i ampliar l'oferta formativa per tal d'impulsar una veritable formació continuada de les persones treballadores autònomes** i un reciclatge de treballadors i treballadores de sectors en crisi cap a sectors en desenvolupament.
- 87.** Facilitar els mecanismes i la gestió tributària per tal de garantir la continuïtat de l'activitat productiva de les persones autònomes en cas de dificultats financeres.

10. Un comerç més urbà al servei de les ciutats, els pobles i la ciutadania

El sector comercial compleix dues funcions vitals per a l'economia: posar a l'abast de la ciutadania els productes de consum i proporcionar la informació necessària per tal que allò que consumim sigui efectivament allò que escau per satisfer les nostres necessitats. **En aquest sentit, les tres darreres dècades han aparegut múltiples modalitats d'oferta** comercial (des de les grans superfícies fins a la venda per Internet, passant per les botigues de preu únic o les "low-cost") que han ampliat i millorat les opcions de consum de la població.

Ara bé, la implantació de **les diverses modalitats de consum no té un efecte neutre sobre el funcionament de la societat**. Algunes de les fórmules comercials que més han crescut els últims temps **han anat associades a un model de creixement urbanístic que ha primat les ubicacions perifèriques i segregades i, per tant, contràries al model urbà més sostenible basat en la compacitat i la barreja d'usos**.

La proliferació de centres comercials periurbans i de grans superfícies ha estat combatuda pel Govern d'Entesa amb molta més força que en governs anteriors. La renovació de l'aparell normatiu amb el Decret Llei 1/2009 d'Ordenació dels Equipaments Comercials ha significat, a banda d'una adequació a les exigències de la Directiva europea de lliure circulació de serveis, l'establiment de límits importants a aquest model que té la seva raó de ser en els moviments especulatius de capital més que no pas en la vocació de servei que es reclama a qualsevol operador comercial.

Tot i així, no es pot negar que el tipus d'oferta que proporciona aquest model resulta atractiu per a una part substancial de la població, i és per això que, **en el marc de la defensa del que s'ha denominat "model català de comerç", s'han dedicat notables esforços i recursos a transformar els centres urbans** tradicionalment dedicats a l'activitat comercial per tal d'evitar-ne la desertificació i la consegüent degradació urbana.

Aspectes com l'accessibilitat, la neteja, la seguretat o la millora de l'espai públic i els elements urbanístics i de mobiliari que contribueixen a un millor comerç han estat potenciats en les nostres viles i ciutats que, en general, podem considerar que disposen de millors centres urbans –i millor comerç en aquests- que una dècada enrere.

El sector, però, ha de fer front encara a molts reptes, entre els quals **la contínua pressió que exerceixen els grans operadors per assolir unes condicions de major flexibilitat en termes d'obertura dels establiments o de permissivitat amb determinats tipus de venda que difícilment seria capaç de resistir el segment més tradicional** -encara força nombrós- de l'oferta i amb aquest, de nou, el model de comerç urbà, de major proximitat, enriquidor de la vida ciutadana i que es retroalimenta amb l'espai públic.

És per això que, per tal de mantenir l'equilibri entre els diferents formats comercials, vetllar pels drets de les persones consumidores i **assegurar que les nostres viles i ciutats es troben ben servides comercialment, però sense perjudicar el bon desenvolupament de les funcions urbanes dels**

espais tradicionalment destinats a l'activitat comercial, proposem una política comercial basada en els eixos següents:

- 88. Reforçar el suport al petit comerç urbà com a element cabdal de la qualitat de vida a les nostres viles i ciutats**, promovent la implicació real d'aquest comerç en el teixit social del lloc on s'ubica. Crear taules de concertació d'àmbit municipal, on comerciants i d'altres agents socials puguin debatre i acordar regles de funcionament per facilitar l'ús cívic i plural de la ciutat i l'espai públic.
- 89. Mantenir les limitacions a la instal·lació d'equipaments comercials fora de la trama urbana** i controlar les operacions urbanístiques de gran magnitud que porten aparellades actuacions comercials seguint aquest model.
- 90. Millorar la regulació dels elements que configuren el marc de referència per al funcionament dels establiments comercials**, en especial els dies i **horaris d'obertura, tenint en compte tant els drets de les persones consumidores com els de les persones que treballen als comerços.**
- 91. Apostar per una millora de la qualitat del servei ofert pel petit comerç urbà**, principalment mitjançant fórmules de col·laboració entre els propis operadors, i d'aquests amb l'Administració pública i el teixit associatiu.
- 92. Fer dels mercats municipals de Catalunya les veritables locomotores comercials** dels centres urbans, enfocant-los cada cop més cap a una oferta de major qualitat i major base local, i que actuïn al mateix temps com a promotors dels bons hàbits alimentaris de la població.
- 93. Instar al reconeixement dels establiments comercials amb una trajectòria més llarga com a defensa de la diversitat i la personalitat comercial dels nostres centres urbans**, davant de la creixent uniformització que experimenten en la composició i la titularitat dels establiments a tot el país.
- 94. Regular de manera específica la venda no sedentària amb la finalitat d'enquadrar-la dins del marc legislatiu català.** Negociar la regularització d'altres tipus de venda ambulat que no comporti la persecució ni criminalització d'aquests venedors i venedores

11. Un turisme més responsable i generador de riquesa i ocupació a tot el territori

És indubtable que **el turisme és un dels principals sectors econòmics de Catalunya**, si en tenim en compte tant la dimensió com la presència a la pràctica totalitat del territori. En aquest context, hi **trobem destinacions**

turístiques properes a la saturació, com la ciutat de Barcelona i especialment alguns dels seus barris; d'altres en procés de reconversió, com les destinacions tradicionals del litoral; i d'altres d'emergents, com les relacionades amb el turisme rural i les activitats de contacte amb la natura.

La finalització de la vigència del Pla Estratègic del Turisme de Catalunya 2005-2010 obliga a fer una reflexió en profunditat sobre tot allò vinculat al sector, i molt especialment com aquest integra a totes les escales el requisit de la sostenibilitat sense malmetre el seu potencial de generació de riquesa i ocupació.

El turisme ens beneficia com a persones i com a societat, ja que fomenta el coneixement del territori i l'intercanvi cultural, proporciona ingressos, llocs de treball i projecció exterior. El turisme, però, també és un repte des del punt de vista de la sostenibilitat ambiental, en tant que genera mobilitat, transforma el territori i provoca una major pressió sobre el consum de recursos en determinats indrets i moments. És precisament la sobreconcentració del turisme la que en provoca el deteriorament, ja que la primera ressentida n'és la pròpia experiència turística.

Igualment, és un repte des del punt de vista de la sostenibilitat econòmica, atès el seu **caràcter primordialment estacional**, el seu **impacte sobre el nivell de preus** o sobre la capacitat de prestació de serveis públics. El turisme incrementa la necessitat d'infraestructures, com també ajuda a rendibilitzar-les. El turisme és una opció de desenvolupament econòmic molt atractiva per a qualsevol territori, en tant que ajuda a posar en valor i difondre el patrimoni natural, històric i cultural; no obstant això, el turisme no pot ser l'única alternativa econòmica per a la major part del territori, com pot acabar succeint als entorns rurals.

Finalment, el turisme **és un repte des del punt de vista de la sostenibilitat social**. Els episodis de conflicte en la convivència entre residents i turistes no es limiten només a la **pugna per l'ocupació de l'espai públic (i, de vegades, el privat) a les ciutats, com és notori en el cas de Barcelona, sinó que adquireix noves i preocupants formes com l'anomenat "mobbing rural"**. D'altra banda, un debat distorsionat sobre el concepte de qualitat en el turisme pot portar a una progressiva elitització de l'oferta que exclogui d'aquestes activitats o estigmatitzi una part important de la població. **La qualitat, en aquest sentit, cal entendre-la com quelcom possible i necessari en tots els segments de l'oferta, i no només en els que impliquen major despesa.**

És per això que considerem que cal preveure el turisme com un **sector d'activitat econòmica que, per les seves característiques, necessita d'una acurada planificació i ordenació per limitar-ne els impactes negatius i maximitzar-ne els positius**, així com per aconseguir-ne la integració, més que no pas la invasió, en el teixit econòmic del país. I considerem també que això passa principalment pel coneixement de la petjada ecològica i la capacitat de càrrega ambiental i social que representa el sector, que cal mantenir-les en una valors veritablement sostenibles.

En aquest sentit, els principals eixos d'actuació d'ICV-EUiA serien:

95. Elaborar un **nou Pla Estratègic del Turisme de Catalunya** en què es traslladin a les polítiques públiques i es concertin amb els agents del sector els elements que permetin una **major sostenibilitat del model turístic català**.
96. Impulsar **transformacions** en el sector turístic que n'afavoreixin la **descentralització territorial i estacional i que desenvolupin nous àmbits com el cultural**. Són canvis que han de produir una millora dels serveis i la qualitat de l'ocupació en el sector.
97. En l'àmbit de la sostenibilitat ambiental, **la promoció de formes de consum turístic respectuoses amb el medi ambient s'ha de combinar** amb mesures correctores que passen, com en d'altres països, també per **una fiscalitat específica que gravi de forma proporcionada els impactes ambientals que genera**, a partir de l'estimació de la petjada ambiental que es produeix a cada indret.
98. En l'àmbit de la sostenibilitat econòmica, cal treballar per una **major integració de l'oferta turística a totes les escales, incloent-hi les infraestructures que el fan possible (com ara els aeroports i l'oferta de transport públic)** per tal de facilitar un major repartiment dels impactes –positius i negatius- en el conjunt del territori.
99. Reforçar els mitjans per a la millora de la qualitat del sector, principalment en l'àmbit de la **formació d'empresariat i treballadors i treballadores**, la col·laboració entre els diversos agents implicats i l'accent en la millora de l'experiència turística que s'ofereix a les persones visitants.
100. En l'àmbit de la sostenibilitat social, adoptar el concepte de "capacitat de càrrega social" o capacitat d'acollida turística i fer-ne les corresponents estimacions per introduir mesures que ajudin a facilitar la convivència entre turistes i residents, així com promoure les fórmules de turisme just que incorporin una major participació de la ciutadania en l'acollida de visitants sense posar en perill les formes de vida de cada indret.

Eix de medi ambient i territori

1. Introducció

Al segle XXI, el medi ambient ha de passar de ser entès com un obstacle per al desenvolupament a convertir-se en **motor de l'economia i factor de creació d'ocupació**.

Durant aquest mandat, el Departament de Medi Ambient i Habitatge ha elaborat l'**Estratègia per al Desenvolupament Sostenible de Catalunya**. Es tracta del full de ruta aprovat pel Govern per avançar en el desenvolupament sostenible amb l'horitzó fixat a l'any 2026. **L'EDSC identifica les tendències que es produeixen sobre un conjunt de variables molt vinculades al desenvolupament sostenible (ocupació del territori, energia i canvi climàtic, mobilitat, cicle de l'aigua i residus) per tal de definir els plans i programes que caldrà desplegar fins a l'any 2026 per garantir la sostenibilitat.**

En matèria d'energia ICV-EUiA proposa l'**impuls de les energies renovables** (biomassa, geotèrmia, solar, eòlica) i estratègies d'estalvi i eficiència; anticipar-se a la propera crisi també vol dir fer front al canvi climàtic.

Pel que fa a la mobilitat, és indispensable avançar en la seva *electrificació*. **Desplaçar el transport de mercaderies i de persones viatgeres de la carretera al ferrocarril**. Cal impulsar el transport ferroviari. **En l'actual context de reducció de les inversions, cal centrar els esforços en el ferrocarril convencional**, millorant-ne les infraestructures per ampliar la capacitat de la xarxa i les freqüències.

ICV-EUiA es compromet a seguir impulsant la **nova cultura de l'aigua: estalviar, reutilitzar, dessalinitzar i recuperar aqüífers**. També volem donar continuïtat a les polítiques de residus que han permès disminuir entre 2003 i 2009 la producció de residus per càpita (d'1,61kg a 1,54 per habitant) i augmentar la recollida selectiva del 22,6% al 37,6%, quan la mitjana a Espanya és del 17%, i a l'OCDE, del 30%.

Quant a la biodiversitat, cal continuar treballant per aturar la seva pèrdua a Catalunya, pel seu valor intrínsec i per la seva contribució al benestar humà, assumint els compromisos internacionals i molt especialment els objectius de la nova estratègia europea sobre biodiversitat.

2. Lluita contra el canvi climàtic i gestió de l'energia

2.1 La lluita contra el canvi climàtic.

"Les emissions de gasos d'efecte d'hivernacle dels sectors difusos a Catalunya van augmentar substancialment, en un 46%, des de l'any base de referència (1990) fins a l'any 2005. Això ha tingut un efecte innegable sobre les temperatures, que segons dades del Servei Meteorològic de Catalunya, s'han incrementat una mitjana de 0,15 graus per dècada des de mitjans del segle XX. Entre el 2005 i el 2009, gràcies –en bona part– al fet que ICV-EUiA ha impulsat des del Govern de Catalunya l'aplicació més conseqüent de les polítiques de control de gasos d'efecte

hivernacle i prevenció de la contaminació, les emissions s'han reduït en termes d'emissions globals (dades oficials 2008: +35%, i estimació 2009: +28%)

Els propers anys seran decisius per **consolidar la inflexió en la reducció de gasos d'efecte hivernacle** i la contaminació, per la qual cosa **proposem les següents mesures:**

- 101.** Promoure amb els agents socials i econòmics un **Pacte Nacional pel Clima** en què la proposta central sigui l'aprovació d'una **lleï marc de lluita contra el canvi climàtic** que englobi el conjunt de mesures legislatives, de planificació i gestió per adoptar en tots els sectors econòmics i les polítiques públiques, **tal com ja han fet França, Califòrnia o Escòcia, i el País Basc està en procés de fer.** Aquesta llei catalana ha de fixar mesures concretes que permetin l'assoliment **dels seus objectius de reducció dels volums d'emissions de CO₂.** Potenciar incentius fiscals, especialment a les petites i mitjanes empreses, per a la modernització d'equipaments i dels processos productius; producció neta i estalvi energètic i d'aigua; estímul fiscal de la implantació d'energies renovables, *penalitzant les energies brutes o contaminants.* Fomentar processos productius baixos en carboni als serveis, la indústria i l'agricultura generant menys residus per tal d'assolir l'objectiu de reducció del 30% de les emissions de CO₂ a Catalunya. Desenvolupar un pla ambiciós de mitigació i adaptació al canvi climàtic 2013-2020 que doni continuïtat al Pla de mitigació 2008-2012, així com el desplegament de l'Estratègia Catalana per al Desenvolupament Sostenible per tal de reforçar l'aplicació del Pla català de lluita contra el canvi climàtic.
- 102.** Definir una proposta **unilateral** de Catalunya per **passar a l'objectiu de reduir el conjunt d'emissions de gasos d'efecte hivernacle en un 30% el 2020 i 80% al 2050, alineant-nos amb els països més avançats d'Europa (Gran Bretanya, França, Alemanya, etc.)** .
- 103.** Revisar el **Pla de l'Energia de Catalunya** i la planificació territorial i sectorial de mobilitat –tant de les infraestructures com dels plans de persones viatgeres- **per tal d'incorporar de forma més determinant l'assoliment dels objectius de lluita contra el canvi climàtic, la contaminació i l'eficiència i estalvi energètics.**
- 104.** Desenvolupar i donar suport a les empreses per al **desplegament de la Directiva d'ampliació del mercat d'emissions.**
- 105.** **Reduir les emissions en els sectors difusos (agricultura, edificació, serveis, empreses que no estan dins del mercat d'emissions, mobilitat, residus, institucions i ciutadania)** per mitjà de la concertació, les mesures de foment i una fiscalitat verda.

106. Desplegar el **Pla Català d'adaptació al canvi climàtic i el Pla de mitigació de canvi climàtic 2012-2020**.
107. **Incrementar el pressupost del Govern per a les polítiques de canvi climàtic** i consolidar l'Oficina Catalana del Canvi Climàtic.
108. Desenvolupar un **reglament propi per als anomenats "projectes domèstics"** de reducció addicional d'emissions a escala catalana.
109. Consolidar les **mesures estructurals definides en el Pla Marc de Mitigació 2008-2012 i l'Estratègia per al Desenvolupament Sostenible per generar el trànsit cap a una economia competitiva baixa en carboni**, convertint Catalunya en un referent internacional i generant ocupació verda de qualitat.
110. Continuar impulsant la recerca al Servei Meteorològic de Catalunya, tant pel que fa a indicadors climàtics, com pel que fa a escenaris regionals futurs.
111. A escala estatal, des de Catalunya **promourem que Espanya s'alineï amb els països europeus que proposen passar unilateralment a la reducció del 30% el 2020**.
112. A escala internacional, **continuarem impulsant la participació de Catalunya en les conferències i convencions de les Nacions Unides, la Unió Europea i d'altres fòrums de nacions, regions sense Estat i poders locals** per posar en valor el seu paper essencial en l'assoliment dels compromisos de la lluita contra el canvi climàtic i la contaminació atmosfèrica.
113. Creació d'un **centre educatiu i divulgatiu del canvi climàtic**.

2.2 Canviar el model energètic.

Comunitat científica, analistes i organismes internacionals porten anys advertint i demostrant que la propera crisi econòmica mundial serà la de l'energia, causada per l'escassetat del petroli i derivats a curt/mitjà termini, per les majors dificultats de l'extracció, pel creixement exponencial de la demanda per part dels països emergents i per la conseqüent pujada exponencial del seu preu, sense descuidar-nos dels majors riscos ambientals amb la repetició inevitable d'episodis de fuites i contaminació com els casos del golf de Mèxic o el mar de la Xina, allò que rep el nom de Peak Oil.

Per tant, és indispensable que tots els governs, també el de Catalunya, adoptin mesures contundents de **canvi en la planificació i gestió de l'energia per tal d'anticipar la desvinculació entre producció, mobilitat, benestar social i consum de combustibles fòssils** no només per apaivagar els efectes de la crisi següent, sinó per contribuir al canvi econòmic i social que requereix la mateixa supervivència de la humanitat.

La dependència actual que té l'Estat espanyol del petroli és superior a la mitjana de la Unió Europea. A l'any 2009 el 59'3% del consum d'energia final a Espanya provenia del petroli. I la compra de petroli va suposar un 38'69% del PIB d'Espanya el 2008.

ICV-EUiA es proposa **situar el canvi de model energètic la propera legislatura en el primer objectiu de l'agenda econòmica** per dues raons: la mitigació de la futura crisi econòmica, que serà d'origen energètic, **el canvi de model econòmic i social, i la necessitat de complir els objectius de la UE per al 2020** en la lluita contra el canvi climàtic, que obliga a implantar polítiques d'estalvi, eficiència i increment d'energies renovables.

La recuperació econòmica de Catalunya i Espanya es preveu més lenta que a la resta de països occidentals. Fer els deures en matèria energètica els propers anys ens pot situar a l'avantguarda tecnològica d'un sector econòmic essencial per a l'economia mundial.

Per això, quan des ICV-EUiA proposem un canvi radical en les polítiques energètiques i ambientals, ho fem amb el convenciment que aquesta és una mesura necessària per garantir el benestar i la cohesió social, la protecció del medi i **per crear ocupació estable i de qualitat**, en nous àmbits de producció i serveis com:

- **Les energies renovables**, tant en l'apartat de recerca i innovació com de producció d'instal·lacions de generació neta i la seva implementació ordenada i distribuïda: eòlica, tèrmica, geotèrmica, fotovoltaica, biomassa, etc.
- **La construcció ecoeficient i la rehabilitació i gestió energètica d'edificis.**
- **El material rodant i les infraestructures pel transport públic ferroviari o col·lectiu**, tant de persones passatgeres com de mercaderies, així com els mecanismes de gestió de les infraestructures existents (gestió de peatges, velocitat variable, carrils bus-vao, etc.).
- **Els vehicles elèctrics, híbrids o amb combustibles alternatius.**
- **Les xarxes de distribució dels vehicles elèctrics.**

Per a ICV-EUiA, el desenvolupament d'un model energètic alternatiu passa també per l'estalvi i l'eficiència. **No es tracta de renunciar al benestar que proporcionen els serveis energètics, sinó de fer-ne un ús racional i incrementar-ne tant com es pugui l'eficiència.**

Aconseguir els mateixos serveis gastant menys energia permet un desenvolupament econòmic i social que no es **basa en el creixement, sinó en major benestar social i qualitat ambiental.**

Davant de la previsió de l'escassetat energètica i d'un més que segur increment dels preus, cal fer de **la innovació, l'estalvi i l'eficiència energètica un factor clau per evitar la pèrdua de competitivitat de les empreses**, i fins i tot la mateixa desaparició de sectors productius incapaços d'adaptar-se, com ja estem patint. No es tracta d'abandonar els sectors productius clàssics com la construcció o l'automoció. Ans al contrari, **es tracta** que aquests sectors productius es **redimensionin** i es renovin i, si cal, es transformin **per adaptar-se al nou model energètic, econòmic, social i territorial de la sostenibilitat**. L'aposta decidida i sense retorn de la UE per una economia baixa en carboni implica la necessitat de posar-se en aquest camí per no seguir perdent competitivitat i oportunitats de mercats. Altrament, es tracta d'un compromís per a la supervivència que no es pot obviar.

En aquest context, **la reconversió energètica de la indústria automobilística ha de permetre substituir un parc de vehicles actual, molt contaminant i molt consumidor d'energia, per vehicles elèctrics eficients i per vehicles destinats al transport públic**, mantenint i, fins i tot, incrementant l'ocupació d'una forma més sostenible i d'acord amb els objectius de protecció del medi ambient. Tanmateix, aquest canvi tecnològic ha d'anar vinculat al canvi modal (menys transport privat i per carretera i més transport col·lectiu i per ferrocarril) per tal que esdevingui energèticament i ambientalment rellevant.

Les grans constructores de carreteres i autopistes han de reconvertir-se per ser capaces de construir les infraestructures ferroviàries i de logística de les mercaderies que seran necessàries per substituir al transport per carretera.

La idea d'articular la Unió Europa sobre la base d'una **Comunitat Europea de les Energies Renovables** (European Community for Renewable Energy), tal com proposen entitats ecologistes d'altres països, és un missatge de canvi profund i refundador de les relacions econòmiques. Les línies d'eficiència i estalvi, junt al desplegament de les renovables, possibilitaran aquests objectius sempre que existeixi una voluntat política ferma.

Catalunya ha d'invertir en el desplegament de les eòliques, la biomassa i les energies solar i geotèrmica. El recent Decret de la Generalitat **regulador dels procediments administratius aplicables per a la implantació de parcs eòlics i instal·lacions fotovoltaïques a Catalunya i el Pla de zones d'implantació prioritària han posat les bases per una implantació racional, equilibrada territorialment i respectuosa amb el paisatge i els ecosistemes, alhora que amb mesures de redistribució equitativa de les compensacions al territori**. El proper mandat, ens proposem treballar per desenvolupar el gran potencialitat de l'eòlica marina a nord i sud del país, també de forma equilibrada i respectuosa amb el medi marí.

La biomassa necessita del **desplegament d'una política forestal que permeti el reaprofitament de la massa forestal i l'ingent sotabosc que genera aproximadament el 60% del territori català**. L'energia solar s'ha d'estendre més en el paisatge urbà, com és l'**aprofitament del sostre**

d'equipaments públics i naus industrials. Pel que fa a la geotèrmia de profunditat, aquesta té unes grans possibilitats en una part del subsòl de Catalunya.

Totes aquestes branques s'han de combinar amb la **generació a escala domèstica**, com ja preveuen el Decret català d'ecoeficiència en l'edificació i el Codi Tècnic de l'Edificació, però que es pot incrementar amb la implantació de microeòliques o de geotèrmia de petita escala.

L'èxit d'aquest conjunt de mesures requereix d'un **canvi cultural en l'aproximació i la valoració que la nostra societat fa de l'energia i de la generació, la distribució i el consum d'aquesta.** Aquest canvi cultural requereix apostar per models de **producció distribuïda**, de major proximitat i corresponsabilitat en el cicle de generació-distribució-consum; passa per la **descentralització i la diversificació de fonts de generació**, requereix d'un gran impuls de les **tecnologies netes**, la innovació, el desenvolupament i la implantació, i la **creació de llocs de treball especialitzats** en tota la línia de producció, distribució i comercialització.

En paral·lel, cal que s'eliminin els **actuals obstacles per a la comercialització de l'energia produïda des de l'àmbit domèstic** a la xarxa general.

Cal **planificar la generació elèctrica distribuïda al territori, evidenciant la innecessarietat d'autopistes elèctriques com la MAT**, així com evitar grans centrals tèrmiques o de producció nuclear.

S'ha de substituir el concepte de **xarxa elèctrica** basada en els **objectius de les empreses productores i distribuïdores per un concepte basat en les necessitats de les persones i entitats consumidores**: xarxes més descentralitzades que permetin noves demandes, com la implantació dels vehicles elèctrics.

Des del punt de vista de la política energètica i del model econòmic i social, **l'èxit d'aquesta nova concepció de l'energia ha de suposar la limitació del poder dels grans oligopolis dels hidrocarburs i l'energia.** L'autogeneració facilita una democràcia de major qualitat, on les decisions polítiques graviten sobre la sobirania dels recursos energètics.

Cal concretar el tancament de totes les centrals nuclears peninsulars. ICV-EUiA ha presentat al Parlament espanyol una proposta de Pla pont pel tancament de les centrals nuclears, que té per finalitat garantir el subministrament energètic, a partir de fonts netes en un procés gradual de tancament d'aquestes centrals.

En aquest context de tancament de centrals i persistència d'instal·lacions nuclears a Catalunya des de fa anys (tres centrals nuclears en funcionament i una central nuclear en fase de desmantellament), assumint els riscos potencials dels residus radioactius d'alta activitat des de l'inici del seu funcionament, **expressem la nostra negativa a la instal·lació del cementiri**

de residus nuclears a Ascó, atès que Catalunya ha complert excessivament amb la quota de solidaritat territorial sobre aquesta matèria.

ICV-EUiA pren com a punt de partida de les seves propostes l'escenari E6 del Pla de l'Energia, anomenat canvi d'era, proposat pel grup d'experts del Departament d'Economia i Finances. Tot i així pensem que cal anar més enllà dels compromisos 20-20-20 (emissions de CO₂, energies renovables, eficiència energètica) i arribar al 30-25-30 per tal d'assegurar una reducció efectiva dels gasos d'efecte hivernacle.

La darrera revisió (desembre de 2009) del Pla d'Energia de Catalunya (PEC) 2006-2015 comporta una enorme millora en els escenaris, la identificació de riscos i barreres i la concreció de les estratègies en relació amb la primera versió del PEC 2006-2015.

Ateses les qüestions plantejades, ICV-EUiA proposa les següents mesures a complir d'ara al 2014:

114. Mesures de fiscalitat verda sobre el consum energètic:

Progressiva substitució dels diversos impostos que graven els vehicles, per una taxació vinculada al grau d'eficiència energètica, a les emissions efectives de gasos contaminants i de partícules i als tipus de combustibles que utilitzin. En definitiva, establir una fiscalitat única sobre els vehicles, en funció del major o menor grau de respecte al medi i a la seva eficiència a l'hora d'utilitzar recursos energètics no renovables.

- Afavorir especialment la **compra de vehicles híbrids i elèctrics**. L'Administració pública ha de ser capdavantera, impulsant la substitució progressiva de la flota de vehicles de l'administració per d'altres amb aquestes característiques.

115. Establir una taxa sobre els carburants fòssils com a taxa finalista per impulsar el canvi de model energètic, d'acord amb la proposta corresponent de l'apartat de fiscalitat. A més dels recursos aportats al Fons, aquest és un incentiu per al desenvolupament de les energies renovables, atès que la taxa afectarà a aquelles activitats econòmiques que no apostin per les energies renovables, farà més atractius els vehicles elèctrics, farà més rendibles les instal·lacions de renovables i generarà estalvi.

116. Tancament de les centrals nuclears. ICV-EUiA s'oposa a la instal·lació d'un cementiri nuclear a Catalunya. A escala estatal, ICV-EUiA defensa el Pla pont per l'energia nuclear. La finalitat del pla pont és permetre el tancament gradual de les centrals nuclears tot assegurant el subministrament energètic a partir de fonts netes. Es tracta de definir un període de transició un cop les centrals nuclears estiguin amortitzades (pel cas d'Espanya són 25 anys) i fer una pròrroga de 5 anys més, durant la qual es generaria un fons a partir

dels beneficis de les centrals. El fons tindria el repartiment següent: 20% destinat al manteniment i seguretat de les centrals nuclears, 15% al gestor de la central corresponent, 15% destinat a la dinamització social i econòmica de les zones més directament afectades pel futur tancament de les centrals nuclears (amb participació dels seus ajuntaments), 50% per a l'impuls i la inversió en plans d'energies renovables i de millora de l'estalvi i l'eficiència energètica.

117. Impulsar els **punts de recàrrega de vehicles elèctrics** a les poblacions de més de 10.000 habitants.

118. Mesures de **foment**, tant directes com fiscals, **de la producció distribuïda, les xarxes intel·ligents d'energia, la discriminació horària de consums, l'estalvi i l'eficiència energètics en edificis** residencials, industrials i de serveis.

119. Mesures de **foment**, tant directes com fiscals, al **sector forestal per orientar la gestió del bosc cap a una major absorció de les emissions de CO₂** i per l'aprofitament energètic de la biomassa en centres de producció de proximitat.

120. **Reorientar el sector de la construcció cap a la construcció ecoeficient i la rehabilitació energètica** (aïllaments d'edificis, climatització, substitució de calderes, domòtica, etc.). Els ajuts per reducció de CO₂ faran que la inversió sigui rendible.

Caldrà promoure la investigació en nous camps, i en especial, en matèria de rehabilitació. La capacitació professional dels professionals en totes les fases de construcció, orientada a la millora de la qualitat, la seguretat laboral, la tecnificació de processos, la prefabricació d'elements, i la millora en l'organització d'empreses i l'eficàcia en el sector.

121. **Reconvertir el sector de l'automoció cap a la producció de vehicles elèctrics, híbrids o amb combustibles alternatius**, així com cap a la producció de material rodant i de gestió d'infraestructures de transport públic ferroviari i col·lectiu de persones passatgeres i mercaderies.

122. **Incorporar a la planificació urbanística i territorial l'objectiu de reducció d'emissions, afavorint la ciutat compacta i reduint la mobilitat privada.**

123. Estimular la **substitució d'electrodomèstics de baixa eficiència** energètica per d'altres de més eficients.

124. **Implantar els 3.500MW eòlics previstos en el Pla d'energia.**

125. Impulsar l'**acumulació de l'energia eòlica** mitjançant els bombaments reversibles, la capacitat d'intercanvi i l'acumulació en hidrògen.

126. Arribar als **100.000 sostres solars** a Catalunya.
127. Impulsar l'**aprofitament dels sostres d'edificis públics** per a la producció d'energia fotovoltaica.
128. Implantar 800MW **fotovoltaics en sostre i sòl**.
129. Fer prospeccions geotèrmiques d'alta profunditat i **implementar projectes d'aprofitament de l'energia geotèrmica** tant a petita escala com en centrals de generació híbrida: geotèrmica-cicles combinats.
130. Iniciar projectes pilot d'**aprofitament de les ones del mar**.
131. Impulsar projectes públics **d'energia termosolar de concentració**.
132. Desenvolupar els **biocombustibles de nova generació** –de **forma controlada** i que no suposi substitució de produccions alimentàries- **en flotes públiques** (autobusos, recollida de residus, bombers, etc.), **sector agrari i pesquer**.
133. Impulsar la **cogeneració en edificis industrials i equipaments de sostre superior als 10.000m²**.
134. Fomentar **les xarxes urbanes centralitzades de calor-fred-electricitat** en noves urbanitzacions.
135. Impulsar **les plantes de biomassa** a les comarques forestals i generadores de subproductes agrícoles.
136. Impulsar l'**aprofitament del biogàs a depuradores i instal·lacions ramaderes**.
137. Aprofitar el **fred de les plantes de regasificació de la xarxa de gas**.
138. Prioritzar la **I+D+i en ús eficient de l'energia, estalvi i fonts renovables**.
139. Reorientar els **plans d'estudi i la formació ocupacional cap al sector energètic**.
140. **Reconvertir l'actual ICAEN en una veritable agència de l'energia de Catalunya**, a fi que pugui ser un instrument àgil, efectiu i amb recursos per desenvolupar encara més els objectius de la reconversió energètica de Catalunya, pel que caldrà també reclamar a l'Estat la transferència de més competències i recursos en matèria energètica, de recerca i innovació.

141. Fomentar la **creació d'agències municipals d'energia** que treballin la descentralització energètica i la generació d'energies renovables.
142. **Aplicar els principis de decreixement vinculats a l'estalvi energètic de les administracions públiques.**
143. Fomentar els carrils bus i **els carrils per vehicles d'alta ocupació** i car-pulling (cotxe compartit).
144. **Fomentar les bicicletes públiques, i el carsharing.**
145. **Promoure el pacte d'alcaldes i alcaldesses a tot el territori català.**
146. **Promoure una prova pilot d'“smart grid” (xarxa de distribució intel·ligent) i dissenyar un pla per tenir una xarxa intel·ligent que cobreixi tot Catalunya els propers 20 anys.**

3. Combatre les diverses formes de contaminació.

Es continuarà impulsant la implantació dels sistemes de gestió ambiental a les empreses (EMAS) per seguir avançant en la compatibilitat entre el medi ambient, l'economia i l'empresa.

3.1 Lluita contra la contaminació atmosfèrica

Bona part de les propostes del programa electoral de 2006 s'han portat a la pràctica aquest mandat. **El Departament de Medi Ambient i Habitatge va elaborar el Pla d'actuació per la millora de la qualitat de l'aire a la regió metropolitana de Barcelona. El Pla està format per 73 mesures amb l'objectiu de reduir l'emissió de contaminants i ajustar els nivells de qualitat de l'aire als estàndards europeus.**

147. **Mantenir el Pla d'actuació per la millora de la qualitat de l'aire a la regió metropolitana de Barcelona** i verificar el compliment de les 73 mesures per a la millora de la qualitat de l'aire.
  - Assolir les inversions en transport públic necessàries fins que s'assoleixi que una part considerable dels desplaçaments deixin de realitzar-se en vehicle privat.
  - Continuar el procés d'adaptació i renovació del transport públic cap a un nivell zero o proper a zero d'emissions.
  - Aplicar noves mesures de correcció dels nivells de contaminació de l'aire, especialment pel que fa al diòxid de nitrògen, a partir de l'anàlisi conjunt de les principals àrees metropolitanes europees relatives a la

delimitació de zones de baixes emissions, limitacions de velocitat o peatges urbans, entre d'altres.

- Fomentar la millora del comportament ambiental de les empreses, especialment de les més contaminants, a través de sistemes voluntaris de gestió ambiental que permetin a les organitzacions avaluar i millorar el seu comportament ambiental (EMAS i ISO-14001).

3.2 Lluita contra la contaminació acústica, lumínica, odorífera, i electromagnètica

Tal com es preveia en el programa electoral de 2006, **s'ha aprovat el reglament que desenvolupa la llei contra la contaminació acústica**. Cal ara reforçar els mecanismes de suport als ajuntaments per a la seva aplicació.

Pel que fa a **la lluita contra la contaminació lumínica, també cal reforçar els mecanismes de suport als ajuntaments i les empreses del sector**.

148. Aprovar la llei de prevenció de la contaminació odorífera i el seu desplegament reglamentari.

- Pel que fa a la contaminació electromagnètica, impulsar la realització d'un mapa electromagnètic de Catalunya i fomentar la realització d'estudis imparcials per determinar els efectes de les radiacions electromagnètiques sobre la salut.

La contaminació de l'aigua serà analitzada en l'epígraf sobre gestió de l'aigua.

4. Una mobilitat segura, sostenible i saludable

La mobilitat a Catalunya. Un model de mobilitat que ha de seguir canviant.

ICV-EUiA proposa que Catalunya avanci decididament cap a un model de mobilitat basat en premisses de sostenibilitat, eficiència energètica, integració social i millora de la salut. **Un model que prioritzi el transport públic, l'ús racional del cotxe (donant facilitats a la circulació en àrees congestionades als vehicles amb dos o més ocupants i la promoció del carpooling i el carsharing) i que, alhora, promogui els desplaçaments a peu i amb bicicleta**. La mobilitat té per a nosaltres dos components essencials que estan interrelacionats: la sostenibilitat i la garantia d'un servei públic de qualitat amb accés per a tothom.

L'opció per una mobilitat basada quasi exclusivament en els desplaçaments en vehicles privats, que ha comportat un model de desenvolupament urbanístic i una ocupació del territori català completament irracional, arriba a la seva fi.

El Govern d'esquerres ha promogut **polítiques de planificació del territori que opten, en matèria de mobilitat, per un canvi de paradigma; la nova ordenació urbanística dissenya ciutats i pobles més compactes**, on es poden prestar serveis comuns de forma més racional i sostenible, i en especial pel que fa a la mobilitat quotidiana ja és una realitat present en l'actualitat.

Des del Govern de la Generalitat, ICV-EUiA ha impulsat decididament l'adopció de polítiques sostenibles de mobilitat, **defensant la prioritat de les infraestructures del transport públic enfront de la voràgine inversora de noves vies de gran capacitat**. Amb el mateix objectiu, s'ha treballat per aconseguir un ús més racional del vehicle privat, elaborant mesures de protecció ambiental per disminuir la mortalitat i greus afectacions de salut per accidents i per la contaminació atmosfèrica.

Pel que fa als objectius de disminució de l'emissió de contaminants a l'atmosfera de l'àrea metropolitana de Barcelona, marcats per la UE, cal destacar que **la mesura dels 80km/h ha comportat una espectacular reducció dels accidents de trànsit, morts i ferits, i a més ha significat una reducció important de partícules en suspensió** que ha millorat força la qualitat de l'aire que respirem, situant-nos a límits permesos.

Des de les **Autoritats del Transport Metropolità** s'ha promogut l'adopció de **plans de mobilitat sostenible** que facin possible avançar en el temps més breu possible en els objectius de sostenibilitat.

Pel que fa al transport públic, la tasca realitzada pel Govern d'esquerres contrasta amb la inactivitat dels governs de CiU.

El **Pla de Transports de Viatgers de Catalunya**, el primer executat de la democràcia, **ha permès donar un salt de gegant, planificant i creant noves xarxes i reforçant serveis de transport públic a tot el territori**. El desfasament i les mancances dels governs de CiU eren tan grans que, certament, ha estat insuficient el desenvolupament del sistema de transport públic català, en part per la tebior dels nostres socis de govern, encara no del tot convençuts del canvi de paradigma.

El fet més destacable, perquè ha generat un espectacular increment d'usuaris del transport públic, **ha estat l'impuls de la integració tarifària a les àrees metropolitanes de Tarragona, Girona i Lleida, que culminarà el 2012 a tot el territori català**, que ha tingut la virtut de generar la visibilitat de tot el sistema de transport públic com una sola xarxa.

També cal destacar **l'important avanç respecte a la política ferroviària del nostre territori, que hem impulsat posant sobre la taula el Pla Tren 2014**, i que ha comportat un gran debat que ha culminat en una nova planificació ferroviària pel futur de tots els territoris de Catalunya. Cal destacar les propostes, moltes encara insuficients i tímides, de **xarxes de tram-tren a Tarragona, Girona, el Vallès Occidental, Bages, desdoblaments ferroviaris, la línia orbital ferroviària, eix transversal ferroviari, etc.**

Tanmateix, el nou Estatut ha resultat una eina valuosa per aconseguir el **traspàs a la Generalitat dels trens de Rodalies, incloent-hi la millora de les línies actuals i la futura expansió (línia orbital, R-3, etc.)**. Un traspàs llargament reivindicat per tothom, encara que massa proper per poder avaluar-ne els resultats, però que permetrà a la Generalitat donar resposta a les necessitats dels ciutadans i les ciutadanes.

Així mateix, **l'Estatut permet negociar el futur traspàs de la xarxa de trens regionals**, xarxa que ha de tenir un impuls decisiu per apropar el territori i fer competitiu el sistema ferroviari enfront al vehicle privat.

És evident que caldrà afrontar també el **traspàs de les infraestructures ferroviàries avui gestionades per l'Estat mitjançant l'Adif**, i caldrà anar avançant per assolir la integritat d'allò previst en l'Estatut.

Pel que fa a la **millora de la infraestructura per a autobusos, cal destacar l'iniciat carril bus-VAO de la C-58 i els altres dos previstos a les entrades de Barcelona**, així com els intercanviadors que ara s'han planificat i que han de millorar la interconnexió tren/metro/tramvia/bus.

La crisi energètica, que situa el declivi de les energies fòssils a curt termini, ha de ser una **oportunitat per aconseguir situar el transport públic col·lectiu com l'eix majoritari de la mobilitat dels catalans i les catalanes**, evidentment compaginat amb un ús racional de vehicles privats, no contaminants, elèctrics, híbrids, etc.

Pel que fa a mercaderies, **en el transport terrestre el 91% dels trànsits en tones-km es fan amb camió, i només el 9% amb ferrocarril**. Pràcticament no s'ha modificat des de fa anys l'impuls de la línia ferroviària al port de Barcelona i la nova terminal de mercaderies hi ajudaran, però resulta evident la insuficiència del sistema ferroviari per a mercaderies a tot el territori.

S'ha d'avançar en la introducció de nous combustibles i en l'electrificació, tant com es pugui, del transport públic (electricitat sostenible). Promoure des del Govern mesures per afavorir la fabricació de cotxes ecològics i crear xarxes de subministrament i recàrrega elèctrica dels vehicles.

ICV-EUiA defensa la conversió de l'actual Departament de Política Territorial i Obres Públiques en el departament de Política Territorial i Mobilitat, com a expressió de la voluntat del Govern d'avançar decididament en un nou model de mobilitat basat en premisses de sostenibilitat, eficiència energètica, integració social i gestió racional de les infraestructures.

5. Gestió i infraestructures de mobilitat. Propostes.

La transferència dels serveis de rodalies de Renfe a Catalunya és sens dubte un dels grans èxits del govern tripartit. Aquesta decisió s'ha de veure acompanyada per la transferència immediata dels serveis

regionals, prevista a l'Estatut, que són l'espina dorsal del transport ferroviari de Catalunya. Un cop el govern català tingui els dos serveis a les seves mans, serà el moment de plantejar la transferència d'infraestructures ferroviàries d'ús exclusiu d'aquests serveis, com es va fer ara fa uns anys amb la línia de la Pobla de Segur.

La transferència de rodalies, encara que modestament, ha començat a donar els seus fruits aquest setembre amb l'increment de servei a algunes línies i la creació d'un servei semidirecte entre Puigcerdà i Barcelona amb un estalvi de 45'. Aquestes mesures mostren el gran camp de millora que encara queda per millorar el servei a la xarxa ferroviària de rodalies i regionals. Normalment són mesures que no costen gaire diners i que milloren el servei. Per això, en els propers quatre anys ICV-EUiA posarà l'accent en demanar millores en els servei, millores que s'esmenten tot seguit:

Millores als serveis de rodalies i regionals

- Increment de les freqüències de servei allà on físicament sigui possible.
- Estudiar la creació de més serveis semidirectes en l'eix Puigcerdà-Vic-Barcelona.
- Reintroducció dels revisors, com passa a tots els trens europeus.
- Increment de la dotació de personal d'atenció al públic.
- Esquema de trens regionals amb horari cadenciat amb freqüències de 30' en hora punta i d'una hora en hora vall.
- Acordar amb el Ministeri de Foment un programa d'actuació urgent sobre les estacions per posar-les en el menor temps possible en els estàndards europeus.

Creació d'un nou servei regional ràpid, aprofitant les millores introduïdes a la via entre el Papiol i Mollet, entre Tarragona i Girona passant per la Universitat Autònoma de Barcelona i sense passar per Barcelona. S'aturaria a les capitals de comarques.

Els propers anys, el gruix de la inversió en infraestructures s'ha de concentrar en la millora de la xarxa per tal d'assolir l'objectiu d'un **transport públic universal de qualitat**, en lloc de fer créixer la infraestructura viària i ferroviària d'alta velocitat. I cal **invertir de forma descentralitzada**. Trenos de rodalies, regionals, tren-tram i autobusos, incrementant-ne la capacitat i les extensions, assolint tot el territori català i resolent els problemes de mobilitat de tots els territoris, i especialment de les zones metropolitanes al voltant de les ciutats de Catalunya.

- 146.** ICV-EUiA vetllarà per l'**aplicació rigorosa dels criteris i objectius del Pacte Nacional d'Infraestructures, tot revisant les prioritats tenint en compte l'actual crisi econòmica**, i dels Plans aprovats, que cal que apostin pel transport públic, així com el Pla Territorial Metropolità de Barcelona i les seves adequacions i/o modificacions quan calguin

147. Reorientar els recursos destinats a les infraestructures de transport per carretera i **destinar-los a l'extensió de la xarxa ferroviària convencional tant per persones passatgeres com mercaderies.**

148. Prioritzar els projectes tramviaris a comarques i zones metropolitanes on la manca de transport públic ha provocat una dependència quasi exclusiva del transport privat.

El tramvia i el tren-tram.

El tramvia ha demostrat ser una de les eines més eficaces per portar un **transport ferroviari de qualitat i baix cost d'implantació. L'èxit del TramBaix i el TramBesòs són indiscutibles.** El tren-tram es pot integrar perfectament en l'entramat urbà; a la ciutat funciona com un tramvia, però quan surt de la ciutat discorre per les vies ferroviàries convencionals.

149. Extendre els serveis de tramvia i tren-tram al Vallès i el Baix Llobregat; Tren-Camp a Tarrogonia; a les Terres de l'Ebre; i a Girona-aeroport, l'anella de les Gavarres, l'eix Banyoles-Olot, i el tren-tram Bages en diverses fases.

Els autobusos urbans i interurbans.

Són el mitjà més eficient que permet lligar la majoria del territori i aportar a la ciutadania els sistemes ferroviaris. Cal, doncs, apostar per la seva potenciació, fomentant i finançant correctament els serveis urbans, potenciant autobusos comarcals que garanteixin un servei mínim de freqüència horària, creant serveis a la demanda en zones rurals i de baixa densitat de població.

150. Impulsar l'extensió d'una important xarxa d'autobusos exprès, ràpids, freqüents i eficaços que comptin amb carrils segregats i que tinguin en compte la comunicació dels polígons industrials com a garantia d'equitat social i per garantir el dret al treball de tothom.

Finançament del Transport Públic.

La situació actual de finançament del transport públic és realment preocupant per la seva clara insuficiència, constituint el principal obstacle per a la seva extensió, **per la qual cosa cal crear una llei estatal i autonòmica que permeti cercar els recursos suficients per al correcte finançament.**

151. Avançar en la Llei de finançament del transport públic d'acord amb el mandat de la Llei de Mobilitat de Catalunya per tal de regular aquest finançament de forma universal, mitjançant taxes o recàrrecs sobre l'energia i les activitats a estudiar que gravin les que més contaminen. ICV-EUiA proposa augmentar els recursos per finançar el

transport sostenible a partir de la consideració que l'expansió dels serveis de transport públic respon, de forma principal, a un repte d'eficiència energètica i d'aconseguir una menor dependència del petroli. Aquesta llei ha de ser la peça clau per l'impuls de la millora dels serveis de transport públic a tot el territori, tot anant cap a un únic sistema tarifari integrat i de tarifació social per tot Catalunya el 2012.

152. Garantir que **la despesa que genera el finançament del transport públic no estigui prevista en forma de peatges a l'ombra o sobre el billetatge**. En tot cas, la imposició sobre els vehicles privats ha d'estar en funció de les mesures de fiscalitat ecològica que s'han enunciat en l'apartat d'Energia d'aquest programa.

153. **Implementar la integració tarifària del transport públic a tot Catalunya abans de l'any 2012**, tal com es preveu en el Pla de viatgers de Catalunya, així com redissenyar l'estructura tarifària de la RMB i la resta d'àrees metropolitanes, fent títols més econòmics per a les persones usuàries més fidels, amb menys recursos o amb mobilitat obligada. A l'hora d'unificar la tarifació social, tenir en compte les persones aturades i amb rendes molt baixes.

ICV-EUiA proposa dissenyar una gamma de títols de transport públic de forma que la majoria d'usuaris es desplaci amb abonaments de tarifa plana. Aquesta és una lliçó que ens ha donat Europa i que ara volem aplicar a casa nostra. Proposem crear tres títols bàsics de transport amb tarifa plana a preu reduït, un vàlid per a les tres primeres corones de l'ATM de Barcelona, un altre per a les corones 4-5-6 i un altre vàlid per viatjar per tot Catalunya.

154. **Fer que les empreses puguin desgravar la subvenció dels abonaments de transport públic per a treballadors i treballadores i dels que van a peu, en bicicleta o en cotxe compartit.**

Peatges sostenibles.

ICV-EUiA planteja una política de peatges sostenibles que superi l'actual sistema de peatges de finançament dels vials. La idea de "qui contamina, paga" ha de presidir la filosofia dels nous peatges. Ens oposem al rescat indiscriminat de peatges i l'aplicació de peatges a l'ombra, ja que això comporta transferir recursos públics a les persones usuàries del vehicle privat, justament el contrari del que tothom diu que s'ha de fer.

155. **Reconvertir progressivament els peatges per tal que deixin de ser un simple instrument de finançament d'obres viàries i vagin assumint la funció d'instruments de gestió de mobilitat i reducció de la contaminació**, amb l'aplicació de criteris socials, ambientals i d'equilibri territorial. Aquest nou sistema de peatges **ha d'afavorir l'ús del cotxe compartit (vehicles d'alta ocupació VAO), així com els**

vehicles menys contaminants, ha de discriminar els moments d'utilització de les infraestructures viàries de forma que es gravi més la utilització en els corredors i les franges horàries del dia en què hi hagi oferta suficient de transport públic i congestió de trànsit –especialment a les entrades als centres urbans- i, per contra, s'apliquin reduccions o supressió en els corredors i franges horàries en què no existeixi alternativa de transport públic. El transport públic ha d'estar exempt de pagar peatges.

No a noves autopistes metropolitanes.

- 156.** Seguirem **oposant-nos a la programació de noves autopistes metropolitanes.** Vetllarem per tal que s'apliquin escrupolosament les previsions de la Memòria Ambiental del Pla Territorial Metropolità de Barcelona pel que fa a la prioritització dels eixos de comunicació i a la prioritat del transport públic, tant al Vallès com al Maresme.

Pel que fa a l'anomenat Quart Cinturó, ICV-EUiA reclamarà que esdevingui una veritable ronda interurbana de comunicació de la segona corona metropolitana de Barcelona, entre el Vallès i el Baix Llobregat Nord, articulant els àmbits residencials i centres d'activitats econòmica del Vallès constituint una Ronda del Vallès i que, alhora, vaigi **acompanyada de la implementació –amb caràcter prioritari o simultani- de les noves infraestructures de transport públic com el Tram-Vallès, intercanviadors, línia orbital ferroviària i accés als polígons d'activitat amb transport públic.**

Ens oposarem una vegada més a la pretensió del Ministerio de Fomento de crear una nova via orbital amb les característiques d'una autopista d'alta capacitat. Reclamarem el traspàs dels recursos pressupostaris de l'Estat per a aquesta via a la Generalitat per tal que pugui executar la intervenció de mobilitat integrada de la Ronda del Vallès i les infraestructures de transport públic: Tram-Vallès. Així mateix, vetllarem per la desprogramació de les vies interpolars al voltant de Collserola anul·lant-ne les reserves de sòl.

Oposició a la duplicació d'autovies

- 157.** ICV-EUiA s'oposarà a la duplicació d'autovies paral·leles a autopistes ja existents o a l'ampliació d'eixos viaris que no ho justifiquin per la intensitat de tràfics . Alternativament, proposarà desenvolupar sistemes de transport públic més eficient com ara tren, tramvies o autobusos.

- 158.** Al Maresme, ICV-EUiA s'oposarà a la duplicació de la C-32 amb una nova autovia paral·lela C-31 i l'anomenada "Ronda de Mataró", que respon a aquest mateix criteri; proposem com a alternativa que es desenvolupin les solucions de millora del transport públic, potenciació de les comunicacions interlocals i reconversió de la N-II que preveu el Pla Territorial Metropolità de la

Regió Metropolitana de Barcelona, previ a la formulació del corresponent Pla Director Urbanístic.

Transferència dels serveis ferroviaris de Renfe a la Generalitat.

ICV-EUiA defensa l'aplicació de la previsió de l'article 169.1 del nou Estatut d'Autonomia, i **tancar el traspàs dels serveis regionals de Renfe el més aviat possible**. Cal impulsar un programa d'actuació que millori considerablement els serveis i programar nous serveis de semidirectes, amb quadruplicacions i triplicacions de vies que permetin als trens circular ràpidament, fent-los competitius en temps de viatge amb el vehicle privat, com passa a Madrid i a moltes capitals europees.

159. Realitzar importants **inversions de l'Estat per garantir aquest objectiu i, alhora, la transferència de tota la infraestructura ferroviària a Catalunya.**

160. Crear **nous sistemes de rodalies a les àrees de Girona, Lleida, Tarragona i Manresa-Catalunya Central.**

Aeroports.

161. Exigir la transferència plena a la Generalitat dels tres aeroports catalans (el Prat, Reus i Girona). **En el cas de l'aeroport del Prat, continuarem insistint que es garanteixi una gestió pública però descentralitzada d'aquesta infraestructura amb una participació determinant de la Generalitat i les administracions locals interessades.**

162. També apostem per que les activitats aeroportuàries es planifiquin en clau nacional, no només de Barcelona. Donarem suport a la Comissió Europea per imposar una taxació al querosè dels avions. Avui és inacceptable, per raons ambientals i de defensa de la veritable competència entre transports, que el combustible dels avions estigui exempt d'impostos.

Ports.

ICV-EUiA reclama que es doni compliment a l'Estatut de Catalunya en matèria de **ports de l'Estat a Catalunya, com és el cas dels ports de Barcelona i Tarragona, dotant-los de major autonomia de gestió que inclogui les polítiques comercials i tarifàries i la creació de nous serveis**; proposarem la revisió de la legislació estatal aprovada recentment i que ha suposat una recentralització de les polítiques de ports de l'Estat.

La capacitat de maniobra dels ports ha de quedar condicionada a la seva capacitat de treure i portar mercaderia de forma sostenible. És bo per als ports de Barcelona i Tarragona que els seus trànsits marítims creixin, però aquesta política també ha de ser bona per a la globalitat de la producció catalana. **No pot ser que els ports sols puguin rebre o treure la major part**

de mercaderies per carretera, perquè ocasionen congestió i danys socioambientals importants al sistema de transport que necessita el nostre teixit productiu, que és el que de debò genera valor afegit.

En el cas del port de Barcelona, el previsible creixement de mercaderies provocarà greus problemes de congestió que uns vials ja saturats no poden assumir. Estem en contra de la construcció d'una autovia exclusiva per a camions al corredor del Llobregat. ICV-EUiA defensa la potenciació del sistema ferroviari de mercaderies, a executar amb urgència. Alhora, **optem per l'establiment d'instruments de gestió i ordenació de l'accés a la zona per a camions en horari de màxima circulació, que propiciï un canvi d'estratègia logística que permeti fer el màxim de transport de mercaderies per carretera en hores nocturnes amb poca circulació de vehicles privats, així com l'optimització de les capacitats de càrrega amb el millor aprofitament dels trajectes d'anada i tornada, evitant els viatges en buit.**

- 163.** Impulsar la reducció de la contaminació als ports marítims **mitjançant la implantació obligatòria de la connexió elèctrica dels vaixells al port, amb la corresponent aturada de motors.**
- 164.** Impulsar la **creació d'un Pla europeu per a l'ambientalització dels motors dièsel marins.**
- 165.** Impulsar la creació d'una eurovinyeta marina per a l'atracament als ports dels vaixells que no compleixin els límits d'emissions previstos en el pla.
- 166.** Aplicar mesures de reducció de contaminació i emissions de partícules, filtres, combustibles menys contaminants, vehicles elèctrics, etc. a les flotes de vehicles de transport en l'àmbit portuari i d'aportació i distribució de mercaderies.
- 167.** Impedir la construcció de nous **ports esportius**, així com l'ampliació dels ja existents

Transport de mercaderies.

El transport de mercaderies a Catalunya es du a terme majoritàriament per carretera i, actualment, se situa entorn al 80%. La sèrie històrica de dades al llarg del període **1998-2004 evidencia una tendència creixent** (més d'un 10% d'increment durant aquest període). L'extrapolació lineal d'aquesta tendència comportaria assolir el 100% en l'horitzó 2026.

Les Directrius Nacionals de Mobilitat assumeixen una estabilització de la quota de transport de mercaderies per carretera del 72% (representa una reducció de gairebé un 10% respecte als valors de 2004).

Aquesta tendència s'ha de superar, lluitant per un increment substancial del transport de mercaderies per ferrocarril i amb vaixell en detriment del transport per carretera.

ICV-EUiA considera prioritari el transport de mercaderies per ferrocarril tant en les llargues com en les mitjanes distàncies. És indispensable que els industrials (carregadors) recuperin la confiança en el ferrocarril com a sistema habitual per transportar les seves mercaderies, i l'única forma de fer-ho és propiciar l'aparició de nous operadors, preferentment públics.

Per fer-ho possible, **cal compatibilitzar la utilització mixta de la xarxa ferroviària per a transport de persones viatgeres i mercaderies amb distribució horària.** També s'ha de fer compatible la utilització per a trens de mercaderies de la xarxa d'ample internacional d'alta velocitat.

168. Establir el sistema d'autopistes ferroviàries, és a dir, de transport de vehicles de mercaderies en trens llançadora en trajectes superiors als 300 o 400km.

169. ICV-EUiA dóna ple suport a la ràpida construcció del corredor de mercaderies de la Mediterrània com a eina fonamental per al transport de mercaderies per ferrocarril amb Europa, així com a la travessia ferroviària central pirinenca (TCP).

170. Aplicar de forma progressiva la nova directiva de l'eurovinyeta que té aprovada la Unió Europea, a través de la qual s'estableix un peatge als camions en tota la xarxa viària, i no només la de gran capacitat. El peatge és de naturalesa electrònica, basat en el sistema GPRS, i en el moment de definir les tarifes té en compte la càrrega transportada, la distància i la qualitat ambiental del motor (Euro III, IV, V, etc.). Aquests peatges permetran dotar-nos d'un sistema més just de transport en què cada mitjà de transport pagui els costos que ocasiona.

Aquesta implantació progressiva ha d'anar acompanyada de les mesures necessàries per no perjudicar els petits transportistes de distribució de proximitat urbana i metropolitana.

171. Impulsar un pla de foment del transport de mercaderies i paqueteria per ferrocarril en distàncies mitjanes i regionals.

172. Una part de la flota de transport de mercaderies per carretera està obsoleta i requereix d'una important renovació per adaptar-se a les últimes normatives Euro V. La renovació de la flota permetria guanyar molt en la reducció d'emissions. Crear ajuts "Eurotransport", similars a l'Euro 2000 realitzat per a cotxes, per ajudar a la ràpida renovació de flotes dels vehicles de transport, prestant especial atenció als autònoms i flotes petites que haurien de tenir major nivell de subvenció.

- 173. Ajudar a la reconversió del sector del transport minorista de mercaderies. Proposem la introducció de criteris de planificació i gestió del transport minorista de mercaderies, en especial la distribució de proximitat urbana i metropolitana, allà on no sigui factible el transport per ferrocarril, i amb una especial atenció als autònoms i les petites empreses. La intervenció pública ha de garantir la qualitat tècnica i ambiental dels vehicles i la seguretat laboral de treballadors i treballadores; alhora, s'ha d'evitar la sobreexplotació que resulta de la sobreoferta i el falsejament de la competència per la pressió dels carregadors.**
- 174. Fomentar el millor aprofitament dels trajectes, evitant els viatges en buit, permetre la coordinació entre els diferents operadors autònoms, amb l'impuls de cooperatives, centrals de càrrega i garantir uns mínims de preu i condicions en la contractació.**
- 175. Introduir mesures per incrementar la seguretat viària dels vehicles de transport de mercaderies per carretera amb àrees de descans i assistència específiques, ajudes a la reconversió i millora del sector, així com la dignificació professional, en l'àmbit de la formació, les prestacions socials, la renovació de vehicles menys contaminants i més eficients, etc.**
- 176. Crear almenys un operador ferroviari català amb una presència pública dominant dels però obert a la participació d'altres socis.**

Accés a polígons industrials.

Cal seguir apostant per millorar l'accessibilitat en clau sostenible als polígons industrials de Catalunya.

- 177. Implementar plans de mobilitat per tal de garantir l'arribada del transport públic o col·lectiu als polígons industrials.**
- 178. Fomentar i cercar línies de finançament des del Govern de la Generalitat per garantir l'existència de la figura de gestors de la mobilitat en l'àmbit de les empreses grans o de polígon, tal com preveu la Llei de mobilitat.**

Carsharing i carpooling.

- 179. Estendre la xarxa de carsharing a tot Catalunya és una prioritat perquè ha demostrat que és el sistema més eficient en racionalitzar l'ús del cotxe.**
- 180. Crear un operador específic de carpooling que organitzi el servei de viatge compartit amb garanties.**

Promoure l'ús i la cultura de la bicicleta.

ICV-EUiA defensa el dret de tothom a anar en bicicleta amb seguretat i a gaudir dels trajectes.

El Pla Director de la Bicicleta a Catalunya encara no s'ha executat. Les polítiques relacionades amb l'impuls de la bicicleta com a vehicle per als desplaçaments quotidians són una assignatura pendent. Encara hi ha un dèficit d'infraestructura al territori per garantir la seguretat en l'ús de la bicicleta. Cal destacar, però, l'important impuls realitzat des de l'Ajuntament de Barcelona amb el Bicing. D'altres municipis amb participació d'ICV-EUiA han fet avenços importants en l'extensió de la bicicleta com a mitjà de transport. Un aspecte important que cal potenciar al conjunt de Catalunya, des dels àmbits comarcal i municipal, és el desenvolupament i la consolidació d'itineraris ben connectats, segurs i pràctics per a la utilització de la bicicleta.

- 181.** Impulsar l'**execució del Pla Estratègic de la Bicicleta de Catalunya i la creació dels 1.200km de carril-bici a un ritme de 100km anuals**, avançant així el seu termini d'execució en 8 anys.
- 182.** Realitzar **Plans directors de la bicicleta**. Especialment, **crear xarxes regionals, interurbanes, urbanes i sistemes de bicicleta pública** a les ciutats i àrees metropolitanes.
- 183.** Prioritzar l'**execució de carrils-bici que ampliïn la xarxa de vies verdes i la interconnexió de les xarxes urbanes**, i vetllar per tal que totes les noves infraestructures viàries s'adaptin a l'ús de la bicicleta.
- 184.** **Facilitar que la bicicleta pugui ser transportada amb qualsevol mitjà ferroviari de llarg i mitjà recorregut** en l'àmbit català.

Inversions prioritàries per als propers anys.

La propera legislatura, ICV-EUiA impulsarà amb caràcter prioritari la realització de les inversions següents:

- 185. Xarxa ferroviària dependent de l'Estat. Impuls al Pla Tren 2014.**

Proposem el següent llistat d'inversions, a realitzar en els propers 20 anys, que caldrà prioritzar a partir del criteri de millora de servei.

- Incrementar la fiabilitat del servei de rodalies i la freqüència fins a convertir-lo en un veritable metro regional.
- Garantir l'execució del soterrament de la via de Renfe al seu pas per Sant Feliu de Llobregat.
- Nou túnel per a rodalies i regionals a Barcelona, paral·lel als túnels actuals.
- Quadruplicar vies d'entrada a Barcelona lligades al nou esquema dels túnels i vies Castelldefels – El Prat.

- Quadruplicar vies lligades al nou esquema dels túnels de Barcelona.
- Quadruplicar vies Castelldefels-el Prat
- Quadruplicar vies el Papiol-Vilafranca
- Estudiar la construcció d'una estació a Martorell sobre la via del TAV per fer de node en la difusió de persones viatgeres a través de rodalies i FGC.
- Perllongar la línia de rodalies R3 de l'Hospitalet a Castelldefels a través de Cornellà i Sant Boi.
- Construir 3 intercanviadors sobre la línia el Papiol-Mollet: a Vullpalleres, Hospital General de Catalunya i Baricentro, per connectar les xarxes de Renfe amb la dels FGC.
- Desdoblar Renfe Arenys-Blanes.
- Construir la línia Terrassa-Martorell (línia orbital ferroviària).
- Construir la línia Mataró Est-Granollers.
- Variant de Mataró per l'interior per crear quatre noves estacions.
- Permeabilitzar la línia del Maresme amb tretze passos de qualitat sota la via.
- Desdoblar Santa Perpètua-Mollet.
- Salt del Moltó a Mollet per enllaçar sense cisallaments les línies R7-R2.
- Desdoblar Montcada-Vic.
- Alternativa a l'Eix Transversal ferroviari formulat per PTOp: desdoblament de via entre Cervera i Lleida i nova via entre Cervera-Igualada-Manresa.
- Connectar Barcelona amb Manresa per Martorell amb trens semidirectes ràpids com la millor operació per escurçar els temps de recorregut a Barcelona des de la Catalunya Central pel corredor ferroviari del Llobregat.
- Reobrir la línia Reus-Roda sde Barà.
- Millorar la línia Reus-Casp.
- Comprar nous trens de rodalies i renovar totalment i ampliar els trens regionals.
- Crear noves xarxes de tren-tram a:
  - Girona-Costa Brava (anella de les Gavarres)
  - Camp de Tarragona (Tren-Camp)
  - Vallès Occidental (Montcada-Cerdanyola-UAB-Sabadell-Terrassa)
  - Bages (Àrea de Manresa)
  - Terres de l'Ebre
- Realitzar els estudis de conversió a servei tren-tram o la creació, a mitjà i llarg termini, de les següents línies:
  - Tramvia del Garraf
  - Lleida-Cervera-Manresa
  - Lleida-la Pobla de Segur
  - Tortosa-l'Aldea-Amposta-Vinarós
  - Olot-Girona
  - Centelles-Vic-Ripoll
  - la Pobla de Segur-Esterri d'Àneu

186. Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya:

- **Connexió soterrada entre Barcelona i el Vallès Occidental per Cerdanyola en cas que les millores en la línia de rodalies RENFE i el tren tram-vallès no resultin suficients.**
- Estendre la Línia L6 fins a Esplugues-Sant Joan-Sant Boi de Llobregat (nou metro al Baix Llobregat).
- Iniciar el servei de viatgers de Manresa a Súria, Sallent i Sant Joan de Vilatorrada.
- Duplicar via entre Martorell i Monistrol.
- Metro de l'Anoia.
- Estudiar la implantació de trens semidirectes en la línia Anoia-Barcelona.
- Adquirir nous trens.

187. Xarxa de metro i tramvia del continu urbà de Barcelona

Metro.

Acabar les obres en curs, de la línia 9 del metro i d'altres ampliacions del metro a Barcelona i entorn. Aquestes actuacions són:

- L9 (Besòs-Llobregat)
- Perllongacions:
- L5 Horta-Carmel-Vall d'Hebron
- L2 Pep Ventura-Badalona
- L-3 Esplugues-Sant Just-Sant Feliu de Llobregat
- L-1 Hospital de Bellvitge-el Prat
- Intercanviadors la Sagrera-Meridiana i la Torrassa
- Adquirir nous metros

Tramvia.

- Garantir la unió dels dos tramvies per la Diagonal, entre la plaça Francesc Macià i la plaça de les Glòries, en superfície.
- Perllongar el tramvia des de Sant Feliu fins a Quatre Camins.
- Perllongar el tramvia des de Cornellà fins al Prat de Llobregat.
- Nova variant del tramvia per Laureà Miró a Esplugues.
- Nova línia comarcal del Baix Llobregat -Quatre camins-el Prat.
- Tram Vallès: en tota la seva extensió, tal com figura en el Pla Territorial Metropolità de Barcelona.

188. Xarxa d'autobusos.

- Nou intercanviador subterrani de bus/metro/tramvia a la Diagonal de BCN.
- Desenvolupar una potent xarxa d'autobusos exprès.

- Desenvolupar una potent xarxa comarcal d'autobusos, tant en l'àmbit metropolità com en el comarcal.
- Posar en funcionament de la xarxa RETBUS a la ciutat de Barcelona, que farà que els autobusos siguin més eficients i competitius amb el vehicle privat.
- Crear i impulsar nous autobusos urbans i a la demanda.
- Impulsar el sistema d'informació electrònica a les parades d'autobusos.
- Renovar tota la xarxa de parades dels autobusos dependents del PTOP adaptant-les a la normativa d'accessibilitat.
- Construir carrils BUS-VAO a les entrades a les ciutats.
- Carrils BUS/VAO a les entrades de Barcelona:
  - a la C-58, des de Ripollet (en construcció);
  - a la C-32, des de Mataró fins a pl. de les Glòries a Barcelona;
  - a l'autovia de Castelldefels, des del Prat;
  - a la B-23, des de l'embranchement de Corbera-Vallirana, passant per Molins de Rei.
- Nou carril Bus-VAO a la C-245.
- Protegir autobusos a les entrades a Sabadell, Terrassa, Rubí i Sant Cugat, Mataró i Granollers.
- Reforçar el seguiment i control a les concessionàries per al compliment d'horaris.

6. Biodiversitat

Tal com s'indicava en el programa electoral de 2006, **l'acció de govern d'ICV-EUiA ha anat en la línia de posar en valor el medi natural i els boscos com un dels principals recursos de Catalunya.**

El DMAH ha impulsat l'avantprojecte de llei de biodiversitat i el patrimoni natural amb l'objectiu de tenir un instrument que ens permeti aturar la pèrdua de biodiversitat a totes les escales i en tots els ecosistemes, així com garantir la conservació i la integritat dels ecosistemes com un component essencial de la sostenibilitat.

Per tal de preservar i millorar els espais naturals de Catalunya amb característiques biològiques o paisatgístiques especials el Departament de Medi Ambient i Habitatge ha impulsat la declaració i augment de la superfície d'espais naturals protegits, s'ha declarat el Parc Natural del Montgrí, Illes Medes i Baix Ter i s'ha impulsat la declaració del Parc de Collserola; s'han creat nous PEIN: Guillerries, Gorg del Creixell, Gallecs, Moianès, s'ha completat la Xarxa Natura 2000 de Catalunya, protegint les zones estèpiques de la plana agrícola de Lleida, i també s'han creat els catàlegs de flora amenaçada i de fauna protegida i amenaçada de Catalunya.

La conservació del patrimoni natural és un element clau per preservar la vida del nostre planeta i garantir el benestar de l'ésser humà. Han de merèixer la

nostra atenció i la nostra preocupació les disfuncions ambientals generades per un model econòmic que no ha tingut en compte els efectes en el medi. Aquests canvis posen en perill els serveis ambientals que presta el medi natural: proveïment de matèries primes, regulació del clima, del cicle hidrològic, de lleure...

En aquest sentit queda clar que la conservació de la biodiversitat té també un component econòmic i social i que cal posar en valor. La integració dels aspectes ambientals en les polítiques públiques és un aspecte clau per fer front a aquests reptes, ja que cal tenir en compte el progressiu esgotament dels recursos i la degradació real de l'entorn.

Les polítiques de conservació del patrimoni natural han de ser prioritàries i una peça clau en les estratègies de futur. Estratègia que l'hem de fonamentar sobre un conjunt de conviccions:

- el reconeixement dels serveis ambientals que proporcionen els sistemes
- naturals al conjunt de la societat.
- la necessitat de disposar d'un territori caracteritzat per una alta qualitat ambiental.
- la voluntat de contribuir a l'esforç mundial d'aturar la pèrdua de biodiversitat.
- el repte de reconèixer el patrimoni natural com un element bàsic d'identitat
- l'ineludible deure ètic de deixar a les generacions futures un medi natural en millors condicions.

ICV-EUiA considera que és necessari continuar treballant de forma decidida per aconseguir **compaginar el desenvolupament sostenible, la necessària modernització del món rural i la protecció del valuós patrimoni natural** existent al nostre país i té molt clar que, més enllà de l'acció de govern, aquest objectiu només s'aconseguirà amb la **complicitat de les persones que viuen als diferents sistemes agraris, forestals i naturals**. Els sectors poblacionals que viuen al medi natural i rural han de participar en la definició i el desenvolupament de les polítiques socialment justes i ecològicament sostenibles.

S'ha de superar el suposat antagonisme entre desenvolupament econòmic i protecció de la natura que enfronta aparentment pagesos i conservacionistes.

La política per fer front a la pèrdua de biodiversitat i a les causes que l'origenen no consisteix en reduir el benestar global, sinó escollir la trajectòria de desenvolupament que integri el component econòmic, social i ambiental.

Per avançar en la gestió dels espais naturals, considerem necessàries les següents mesures:

189. Crear l'Agència de la Natura de Catalunya amb la finalitat de reestructurar, optimitzar la Direcció General del Medi Natural. L'Agència serà una bona eina per dotar l'Administració de més capacitat de gestió dels espais naturals. A través de l'Agència caldrà **elaborar el pla d'acció del sistema d'espais naturals protegits de Catalunya.**

Les competències de l'Agència han de ser:

- Ordenació i gestió de boscos públics, foment de la bona gestió dels privats, actuacions i plans de prevenció d'incendis forestals.
- Planificació operativa i gestió dels espais naturals protegits.
- Gestió de projectes i programes de biodiversitat (fauna, flora, hàbitats d'interès).
- Caça.
- Pesca.
- Protecció dels animals.

190. Continuar amb l'increment del finançament destinat a implementar polítiques efectives per tal d'aturar la pèrdua de biodiversitat i garantir els serveis ambientals dels ecosistemes.

191. Impulsar l'aprovació al Parlament del projecte de llei de biodiversitat i el patrimoni natural: Aquesta norma ha de regular entre altres temes, els següents: custòdia del territori, connectors ecològics, diversitat genètica, gestió de la fauna i la flora, conservació d'hàbitats en llocs no protegits, les mesures de finançament i responsabilitat exterior.

192. Aprovar l'Estratègia per a la Conservació del Patrimoni Natural a Catalunya.

193. Aprovar i desplegar un **Pla Territorial Sectorial d'Espais d'Interès Agrícola**, complementari al PEIN.

194. Establir un pla d'acció per **limitar la petjada ecològica de Catalunya** i disminuir l'impacte de la societat catalana sobre la biodiversitat

195. Aprovar i desplegar un **Pla Territorial Sectorial de protecció dels connectors ecològics.** Aquest Pla resulta essencial per tal d'incidir en la resta del planejament territorial i urbanístic i evitar la fragmentació dels espais naturals.

196. Impulsar i desenvolupar el decret de creació del Parc Natural de Collserola.

197. Crear els nous Parcs Naturals, alguns ja estudiats i en tramitació com els de Muntanyes de Prades, el Montsec, el Massís de les Gavarres, les Capçaleres del Ter i el Freser, l'Albera, l'Estany de Banyoles i les ampliacions dels parcs naturals del Delta de l'Ebre i del Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici i de Montserrat.

- 198. Continuar les accions per a obtenir de la UNESCO, la declaració del Parc Natural de l'Ebre com a Reserva de la Biosfera.**
- 199. Iniciar els estudis previs per la declaració de Parcs Naturals dels espais d'interès natural d'Aiguabarreig Cinca i de l'Anoia.**
- 200. Aprovació del Pla d'Acció dels Espais Naturals Protegits de Catalunya amb la redacció dels Plans d'usos i gestió de la Xarxa Natura 2000**
- 201. Elaborar i aprovar mesures d'adaptació al canvi climàtic en els hàbitats i ecosistemes més vulnerables (zones litorals).**
- 202. Preservar el connector ecològic entre el Montsey i la Serralada del litoral, al llarg dels termes municipals pels quals transcorre, en especial en el de Llinars del Vallès en la proximitat de Cardedeu i en el de Sant Antoni de Vilamajor, deixant sense efecte les implantacions d'activitats que s'han planificat en aquest espai rural i que són contradictòries amb aquest objectiu.**
- 203. Fomentar la Custòdia del Territori mitjançant les següents mesures:**
- Desenvolupament de **fórmules de fiscalitat positiva per a la custòdia del territori** (entitats de custòdia, propietaris d'acords de custòdia i terceres persones). **Desplegar els incentius fiscals de la custòdia del territori. Ampliar supòsits de desgravació fiscal en tram autonòmic de l'IRPF** per a actuacions i inversions en finques en custòdia i espais naturals protegits.
  - **Participació de les entitats de custòdia en l'aplicació de mesures compensatòries d'impacte ambiental** (conservació i restauració d'hàbitats) de projectes d'obres i infraestructures públiques.
  - Introduir en l'àmbit de la gestió urbanística els conceptes de **compensació ecològica i infraestructura.**
- 204. Impulsar plans de promoció dels territoris a partir de la recuperació paisatgística de territoris culturals i naturals.** Generar gestió i polítiques actives en la recuperació de pedreres en parcs naturals i àmbits limítrofs, la desconstrucció d'edificis obsolets o agressius al medi en zones de costa. Promoure la vigilància i prevenció en els territoris d'interès natural o cultural per eradicar la contaminació visuals de la publicitat, els riscos d'incendi i la proliferació dels horts marginals, els abocadors i actuar per la seva millora, restauració i promoció.

205. Continuar els treballs per a la **formulació definitiva del Pla General de Política Forestal**, i de totes les mesures previstes per posar en valor econòmic, social i ambiental la rica diversitat dels nostres boscos i zones forestals. El Pla d'Acció ha estat una eina útil per a la política forestal. Revisió de la Llei Forestal.

206. Potenciar la **biomassa** forestal no aprofitable per a d'altres usos de més valor afegit, pel seu **aprofitament energètic** de forma descentralitzada i distribuïda sobre el territori.

207. En matèria de **finançament del medi natural, considerem necessari:**

- Ampliar els ajuts en els espais naturals protegits amb el doble objectiu d'aconseguir una millora en la conservació del medi natural així com la compatibilització de les activitats tradicionals dutes a terme de manera respectuosa amb els objectius de conservació de l'espai protegit.
- Continuarem amb la col·laboració amb les Agrupacions de Defensa Forestal (ADF) mitjançant aportacions pressupostàries i millores en les infraestructures de prevenció, per seguir potenciant aquest moviment de voluntariat sorgit del territori fa vint-i-quatre anys i que té com a finalitat col·laborar en la prevenció i la lluita contra els incendis forestals.
- Crear un **fons públic de conservació mitjançant** l'aplicació de gravàmens sobre activitats que es beneficien directament o que afecten directament o indirecta el patrimoni natural.
- **Millorar el finançament dels ens locals en base a la superfície i la bona qualitat del sòl urbanitzable.** En la reforma del finançament dels ens locals, proposarem que una de les variables a considerar en els criteris de repartiment de les aportacions de l'Estat i la Generalitat, així com en les ajudes específiques tant de medi ambient com de medi rural es tingui en compte la superfície de sòl no urbanitzable del municipi, així com la part d'aquest que estigui especialment protegit o disposi de figures de desenvolupament agrari, per tal que els municipis puguin implicar-se més en la seva conservació i el seu desenvolupament.

7. Els residus: avançant cap a una major prevenció i recuperació

7.1 Què hem fet en l'àmbit dels residus: apostar per la prevenció i el reciclatge

Les **bases de la política actual de residus** i les accions futures en aquest camp permeten evolucionar en la línia que marca **l'Estratègia per al desenvolupament sostenible de Catalunya**. Tot i que els residus són una conseqüència natural de l'activitat humana, cal evitar la producció de residus

superflus, i cal vetllar per tal que, un cop generats, es reintegrin en el sistema productiu. Aquesta concepció dels residus com a recursos suposa afavorir una societat del reciclatge, tant des de la perspectiva ambiental com de la significació com a sector econòmic. D'altra banda, els propers anys cal continuar treballant per desacoblar la generació de residus del creixement econòmic, repensant el disseny dels productes i serveis i incorporant criteris de sostenibilitat.

Amb l'impuls d'ICV-EUiA, l'Agència de Residus de Catalunya ha realitzat un canvi conceptual sobre els residus, que ara són entesos com un recurs, una oportunitat d'innovació i una gestió que contribueix al desenvolupament econòmic. En aquest sentit, **s'està consolidant el model català de gestió de residus, sota les premisses de la prevenció i la màxima recuperació.** La política que estem duent a terme estableix que **cap residu no pot anar a destinació final sense haver passat abans per un tractament previ que n'asseguri el màxim aprofitament.**

L'objectiu de **la prevenció ha estat un dels principals eixos** de l'activitat de l'Agència. **Cal que siguem capaços de viure i satisfer les nostres necessitats sense malmetre tants materials.** Entre moltes de les actuacions destinades a la prevenció, la **reducció del consum de bosses de plàstic** tipus samarreta ha estat exponencial. **Hem assolit l'objectiu de reducció del seu consum un 30% el 2009.** L'acord amb el sector de la distribució i els fabricants ha estat un incentiu per a les altres comunicats autònomes. El paper dels col·lectius ecologistes i consumidors ha estat mobilitzador. Tanmateix, el full de ruta dels compromisos assenyala la **reducció d'un 50% el 2012** i, si no s'aconsegueix, es procedirà a implantar d'altres mesures, ja siguin relatives al preu de les bosses o a un nou cànon.

La modificació de la Llei de residus i la nova Llei de finançament d'infraestructures han permès una política de fiscalitat ambiental incentivadora pel que fa a les bones pràctiques. Avui, l'existència dels **cànon de residus municipals per abocament i incineració i el de residus de la construcció ens permeten l'impuls de la minimització i del reciclatge.**

L'execució d'una política de residus sostenible i moderna necessita d'instruments de planificació i això és el que hem fet aquest darrer mandat. Així, **s'han aprovat els decrets dels tres programes de gestió de residus (municipals, industrials i de la construcció)** per tal de disposar de línies estratègiques de treball i objectius concrets de prevenció i reciclatge per a cada família de residus. D'altra banda, hem impulsat el Pla territorial sectorial d'infraestructures de gestió de residus municipals, que és el primer pla d'aquestes característiques que hi ha a Catalunya. El Pla, basat en el principi de proximitat, preveu més d'un centenar d'actuacions arreu de Catalunya per aconseguir l'autosuficiència dels àmbits territorials, reduint així el desplaçament de residus i reordenant els fluxos de residus existents.

ICV-EUiA ha apostat fort per la prevenció i el reciclatge dels residus. Així, **des de l'any 2003, tot i l'augment de població, la generació de residus per càpita no s'ha incrementat, sinó que ha descendit dels 1,61kg per habitant**

i dia de l'any 2003 als 1,54kg per habitant i dia de l'any 2009. I pel que fa a la **recollida selectiva, hem situat Catalunya en una posició de lideratge**, passant de recollir separatament el **22,6%** dels residus municipals al 2003 a recollir-ne el **37,6% l'any 2009**. Cal esmentar que la mitjana de recollida selectiva de l'Estat l'any 2008 (últimes dades de les quals es disposa) va ser del 17%, i la dels països que formen part de l'OCDE, del 30%.

La **planificació de la gestió de residus a Catalunya fixa objectius de prevenció i reciclatge per a les diverses tipologies de residus que s'han de complir en l'horitzó de l'any 2012**. Caldrà revisar-los atesa la incidència de la crisi econòmica en la generació. En matèria de residus, sempre cal treballar sota la premissa que el principi bàsic és la reducció.

D'altra banda, també cal destacar el paper del **sector dels residus com a indústria puntera al nostre país**. A Catalunya, hi ha més de **700 empreses** que realitzen la seva activitat en el camp dels residus (des de la recollida fins al tractament i la gestió final) i han esdevingut un sector rellevant pel que fa a la **creació de riquesa econòmica i llocs de treball**.

El paper d'ICV-EUiA al capdavant de l'Agència de Residus ha estat el de treballar per **millorar l'eficiència d'aquest sector, dotant les infraestructures de les millors tecnologies disponibles** per tal de consolidar un sector que està en ple desenvolupament i que, amb la seva capacitat de producció, treball i investigació, està posicionant Catalunya com un referent en aquest àmbit.

7.2. Objectius i propostes. Què volem fer en l'àmbit dels residus: avançar cap a una major prevenció i reciclatge

S'ha fet un llarg camí els darrers anys i s'han aconseguit fites importants, però no ens podem aturar. Encara hem de continuar avançant cap a una major prevenció i un major reciclatge dels residus.

Les principals actuacions que volem realitzar en l'àmbit dels residus són:

- 208. Impulsar una nova legislació catalana i estatal en matèria de prevenció de residus i foment del reciclatge.** Cal concretar mesures de gestió i instruments per reduir la generació de residus i fomentar-ne el reciclatge. Això implica que **des del moment en què es concep i es dissenya un producte o servei s'ha de tenir en compte com utilitzar menys materials i com facilitar-ne el reciclatge** un cop esdevingui residu. D'altra banda, també cal impulsar eines que permetin la devolució o el retorn de determinats productes per tal de promoure'n la reutilització i el reciclatge, cosa que contribueix a estalviar matèries primeres i recursos energètics. Aquestes actuacions en matèria de prevenció suposaran promoure diferents iniciatives de gestió com **l'Observatori dels envasos i els residus d'envasos, la modificació de la Llei estatal d'envasos i embalatges (LERE) o una llei catalana en matèria de prevenció i foment del reciclatge**.

- 209. Desenvolupar amb eficiència el principi de responsabilitat del productor i controlar els sistemes integrats de gestió.** Revisar l'estratègia basada en el principi de la responsabilitat del productor per a aquells residus pels quals les directives europees fixen objectius específics de reciclatge, i cal vetllar pel compliment de les responsabilitats que es deriven de la posada en el mercat de determinats productes.
- 210. Contribuir a la lluita contra el canvi climàtic des de la gestió dels residus.** Durant molts anys, les solucions inadequades en matèria de residus han estat un **focus d'emissions que han contribuït a l'efecte hivernacle**. Avui, l'estratègia en matèria de residus ja està permetent una **reducció global d'aquestes emissions a través de les accions previstes en el Pla Marc de Mitigació del Canvi Climàtic a Catalunya**. En aquest sentit, cal vetllar per tal que la ciutadania utilitzi el servei de recollida separada de la matèria orgànica (restes de menjar), ja que el reciclatge d'aquests residus permet una important reducció dels gasos d'efecte hivernacle.
- 211. Aconseguir els objectius de prevenció i reciclatge definits en la planificació de residus.** En l'àmbit dels **residus municipals**, volem reduir un **10%** la generació per càpita respecte al 2006, i reciclar el **48%** dels residus que generem. Pel que fa als **residus industrials**, la generació s'ha de reduir un **9%** i valoritzar-ne el **80%**. En relació amb els **residus de la construcció**, la reducció en la generació que es persegueix ha de ser del **10%**, i el reciclatge ha d'arribar fins al **50%** del total de residus generats. Aquests objectius són els previstos en els programes 2007-2012, i caldrà revisar-los atesa la incidència de la crisi econòmica en la generació. En matèria de residus, sempre cal treballar sota la premissa que el principi bàsic és la reducció.
- 212. Executar la resta de projectes del Pla territorial sectorial d'infraestructures de residus municipals de Catalunya.** Avui, es disposa del primer Pla territorial sectorial d'infraestructures de residus municipals que racionalitza la planificació de les instal·lacions necessàries per tractar els residus municipals que tots plegats generem. El darrer mandat, s'ha executat la primera fase del Pla, realitzant millores en instal·lacions existents i construint-ne 5 de noves que ja estan en funcionament. **Cal, però, finalitzar la segona fase d'execució del Pla assegurant-ne el finançament per tal de construir i modernitzar la xarxa d'instal·lacions de gestió de residus municipals indispensables per al territori.**
- 213. Planificar la gestió de residus per al proper període mitjançant un únic Programa de Gestió de Residus de Catalunya 2013-2018.** Fins al 2012, Catalunya disposa de tres instruments de planificació per tirar endavant la política de residus: un programa per a cada família de residus (municipals, industrials i de la

construcció). S'ha de fer un pas endavant i, per això, el proper mandat cal **abordar un únic programa que fixi objectius de prevenció, reutilització, reciclatge i valorització de forma interrelacionada entre els diferents fluxos de residus**. Aquest Programa únic serà una eina al servei d'un gran salt qualitatiu i quantitatiu per al sector i ens permetrà abordar de manera global tota la política de residus.

- 214. Convocatòries quadriennals d'ajuts als diferents sectors.** Les diferents línies d'ajuts que cada any convoca l'Agència de Residus s'han de reformular per tal que siguin més eficients i útils per als destinataris. **Proposem fer una convocatòria quadriennal per a cada sector (ens locals, entitats i empreses)** per tal que puguin programar les seves activitats i l'execució d'aquestes amb un període de temps més llarg i actuacions més intenses.
- 215. Impulsar una nova política fiscal per al finançament de les instal·lacions de residus.** Les inversions en instal·lacions i les necessitats de gestió han de tenir una via de finançament consolidat. El contracte-programa és una bona eina, però cal abordar, des del consens i la corresponsabilitat, quines són les opcions que en el futur s'adopten per aconseguir mantenir el nivell de modernitat de les instal·lacions, l'eficiència en la gestió i els bons comportaments ambientals dels municipis.
- 216. Reforçar el nostre model de gestió de residus en la normativa estatal.** Abans que finalitzi l'any, l'Estat ha de transposar la Directiva Marc de Residus 2008/98/CE. Cal continuar la tasca realitzada aquest mandat vetllant per tal que la transposició contribueixi a reforçar el model català de gestió de residus.
- 217. Reforçar el paper de la Generalitat de Catalunya com a autoritat en el camp dels residus.** Cal aprofundir en el rol de l'Agència de Residus de Catalunya per tal que esdevingui un referent d'autoritat i expertesa en l'àmbit de la planificació i la gestió dels residus. La Generalitat ha de jugar un paper molt rellevant en la transferència de coneixement sobre la política de residus desenvolupada.
- 218. Promoure l'R+D+i.** La decidida intervenció del sector públic en la política de residus i el disseny de les instal·lacions ens ha situat en un nou moment. **El Pla territorial** aposta per instal·lacions sòlides, segures i robustes, i **ha suposat un punt d'inflexió sobre la seguretat de les tecnologies emprades**. El propi Pla s'obre a noves tecnologies, sempre que estiguin contrastades. **Hem d'incrementar els vincles amb la Universitat i l'empresa** per evolucionar tant en tecnologies de tractament com en les de prevenció. L'anàlisi del cicle de vida en el disseny dels productes és un dels aspectes a cuidar, fet que comporta **una major relació amb els sectors productius i també un diàleg intens amb els sistemes integrats de gestió**.

219. La formació, eina clau. L'activitat econòmica del sector de residus s'ha de dotar de **major qualificació professional i especialització**. Caldrà incidir en tots els àmbits de formació reglada i ocupacional per assolir millors competències de tots els treballadors i les treballadores del sector.

8. La gestió de l'aigua

8.1. Un nou model basat en la Nova Cultura de l'Aigua.

El paper d'ICV-EUiA al capdavant de l'ACA ha resultat fonamental per tal que la Generalitat s'endinsi en la nova cultura reclamada pels moviments antitransvasistes i que està alineada amb els principis de la Directiva marc de l'Aigua.

S'ha desplegat una tasca molt important de planificació durant aquesta legislatura, recollida en el Pla de Gestió del Districte de Conca Fluvial de Catalunya i en el seu Programa de Mesures, així com en els programes específics que s'hi integren (Pla d'abastament d'aigua de Catalunya, Planificació dels espais fluvials, Pla sectorial de cabals de manteniment, Programa de Reutilització d'aigües de Catalunya, Programa de sanejament d'aigües residuals urbanes i industrials, Pla de gestió de sequera, Programa de tractament de fangs, entre d'altres), alguns ja en execució i d'altres en avançat estat de tramitació.

Paral·lelament, s'ha desenvolupat un **gran esforç inversor en la construcció d'infraestructures i l'execució d'actuacions cabdals per assegurar la garantia d'abastament** i la millora de la disponibilitat d'aigua, la millora de la qualitat de l'aigua i dels ecosistemes associats, la recuperació de recursos fins ara en desús o la prevenció dels riscos associats a nous episodis de sequera.

L'entrada en servei de moltes d'aquestes actuacions no només aporta seguretat a l'abastament i nova disponibilitat d'aigua per als diferents usos, sinó que també contribuirà a **fer possible el compromís adquirit per ICV-EUiA d'assolir una disminució significativa de la detracció del cabal del Ter i eliminar qualsevol risc d'un transvasament.**

El nou model de la gestió del cicle de l'aigua es basa en l'aplicació dels principis de:

- La **gestió integrada** de conca
- La **subsidiarietat** (cercar les solucions al mateix territori aprofitant i recuperant els recursos propis)
- La **sostenibilitat ambiental** (recuperar la qualitat dels nostres recursos i ecosistemes aquàtics perquè qualitat és igual a quantitat)
- La **sostenibilitat de garantia** (desenvolupar una estratègia de gestió que es fonamenta en la dessalinització, la reutilització, la recuperació d'aqüífers, l'estalvi i la millora de xarxes i sistemes per assegurar la garantia d'abastament ara i en el futur)

- La **sostenibilitat social** (passar de la democràcia representativa a la democràcia participativa i incloure la participació activa en el procés previ a la presa de decisions)
- I la **sostenibilitat econòmica** (avançar cap a la necessària recuperació de costos del cicle integral de l'aigua).

8.2 Les propostes d'ICV-EUiA.

És per això que les nostres propostes s'emmarquen en el desenvolupament del **Pla de Gestió del Districte de Conca Fluvial de Catalunya i el seu programa de mesures per tal de garantir l'abastament** amb una nova aportació de recursos de 389hm³ a partir del sumatori de solucions (**dessalinització, reutilització, recuperació d'aqüífers, millora i estalvi d'aigua**) **sense la necessitat de recórrer als transvasaments**. Amb un seguit d'actuacions que completaran les ja realitzades, com són:

220. **Acordar amb el Departament d'Agricultura i Acció Rural la millora del reg que generi estalvi.**
221. **Continuar les polítiques exitoses d'estalvi en el consum, tant domèstic com industrial.**
222. **Fomentar i consolidar el suport al món local per a l'execució d'infraestructures per a l'abastament en alta.**
223. **Culminar les noves dessalinitzadores del Foix i la Tordera 2.**
224. **Millorar les depuradores de Vilsaseca-Salou, el Prat, el Vendrell, l'Escala i moltes d'altres que permeten aprofitar l'aigua regenerada per a diferents usos (ambiental, industrial, agrícola etc.).** Com ja s'està fent al Baix Llobregat, on s'aprofita l'aigua regenerada per a rec, per aportar cabals al riu per a usos industrials i per crear una barrera hidràulica contra la intrusió salina que permet la millora de l'aqüífer del Llobregat; o a la zona del Camp de Tarragona, on l'aigua regenerada ja és utilitzada en els polígons industrials de gran consum com a aigua tractada per a consums "no de boca", cosa que permet alliberar aigua potable del CAT i reservar-la per als abastaments urbans.

Aquest conjunt d'actuacions **garantiran el recurs a les conques internes per a ús domèstic i industrial** tant en la situació actual com absorbint els creixements previstos pel planejament territorial, distribuïts fonamentalment per les conques internes (un 88% de l'increment de població prenent com a referència les dades de l'any 2001, usades com a base per al planejament).

225. **Millorar el sanejament i la qualitat del medi** continuant el desenvolupament del **Pla de Sanejament de Catalunya** que implica una important millora de la qualitat del medi amb el conseqüent increment de recurs que això significa, ja que afavoreix i incrementa el potencial de reutilització.

- 226.** Continuar amb l'execució del Programa de Sanejament d'Aigües Residuals de Catalunya iniciat el 2006 que ha permès la millora i ampliació de moltes de les plantes existents i, alhora, passar de les 290 depuradores que hi havia el 2003 a les més de 400 que hi haurà al final de l'any 2010, amb més del 95% de població sanejada; a aquestes, cal afegir-ne 139 més que es troben en execució.
- 227. Avançar en la implantació del Pla sectorial de cabals de manteniment** aprovat el 2006 per recuperar i millorar la qualitat dels nostres rius i rieres.
- 228. Apostar per la reutilització.** En el context català, la situació actual pel que fa a la reutilització de l'aigua procedent de les depuradores es troba en un estadi força inicial, atès que només es reutilitza a l'entorn del 4% del volum total d'aigua depurada. L'important esforç realitzat en matèria de depuració i millora de tractament de les depuradores obre les portes a donar un nou recorregut a l'aigua depurada i regenerada, i això permetrà incrementar aquest percentatge fins al 12,7% a curt termini i, amb l'aprovació del Programa de reutilització d'aigua a Catalunya, incrementar-lo fins al 33% en un escenari a mitjà termini.
- 229.** Reduir la pressió sobre el riu Ter fins que el riu recuperi la seva plena qualitat ecològica, tot incrementant de forma progressiva el retorn de cabals al Ter que ara es desvien a l'àrea de Barcelona. Gràcies a les actuacions que estan en marxa i en execució, es podrà garantir el compliment del compromís del Ter i fer realitat una reducció progressiva de la captació del riu Ter per l'abastament de l'Àrea Metropolitana a partir de la incorporació del nou recurs i l'execució d'obres com la connexió de l'ampliació de la dessalinitzadora de la Tordera a la planta potabilitzadora de Cardedeu, la nova dessalinitzadora de la Tordera i la connexió Fonsanta-Trinitat, entre d'altres. Així, dels 190 hm³/any històrics de mitjana derivats per l'aqüeducte del Pasteral cap al sistema d'ATL, es podrà reduir progressivament el volum fins a 150, 130 i, finalment, 115 hm³/any en els horitzons de finals de 2010, 2012 i 2015.
- 230. Prevenir riscos i millorar l'estat del medi.** Continuar amb els desenvolupaments dels **Plans d'Espais Fluvials per establir quins són els espais fluvials i les zones inundables i recollir les propostes que s'han de tenir en compte per resoldre les problemàtiques ambientals i morfodinàmiques.** Establir les actuacions d'endegament i les correccions hidrològiques en diversos àmbits fluvials per minimitzar i evitar els riscos associats a la inundabilitat. Seguir donant suport a l'Administració local amb els programes de manteniment i conservació de lleres i la recuperació d'espais fluvials.
- 231. Reduir els efectes de la contaminació difosa i millorar les pràctiques de fertilització agroramadera.** Continuar amb les

polítiques iniciades aquesta legislatura per a la reducció de la contaminació d'origen agrari i ramader.

- 232. Afavorir l'ús eficient de l'aigua en l'àmbit agrícola.** Regular i ordenar els usos agrícoles per tal d'augmentar-ne l'eficiència, tant en relació amb els regadius existents com, especialment, en relació amb els nous regadius previstos (Segarra-Garrigues i d'altres), on la maximització de l'eficiència ha de ser requisit indispensable. En concret, reduir les dotacions unitàries un 20% per assolir un valor mitjà de 6.500 m³/ha.
- 233. Bancs d'aigua a les conques internes.** Associar l'estratègia d'estalvi i eficiència del sector agrícola a la creació de la figura dels "bancs d'aigua" mitjançant els quals es pugui adquirir aigua per a usos urbans a les conques internes de Catalunya.
- 234. Presentar al Parlament un nou Codi de l'aigua de Catalunya** que incorpori tots els objectius de la nova política d'aigua; que garanteixi el dret de tota persona a rebre un subministrament d'aigua potable suficient per cobrir les necessitats bàsiques, sigui quina sigui la seva situació econòmica; establir una tarifa social de l'aigua; un nou sistema de finançament; i garantir i mantenir el caràcter públic de la xarxa de distribució de l'aigua en alta.
- 235.** Per a un bon desenvolupament del Pla de Gestió del Districte Fluvial de Catalunya i el seu programa de mesures és necessari un **replantejament del finançament de l'ACA**. Després del primer pas que va significar la tramificació del cànon de l'aigua gravant els que més consumeixen i seguint el principi de qui contamina, paga, en el cas dels usos industrials, ara cal fer un pas més i revisar el sistema tributari i de finançament de l'ACA. Cal dotar-la dels instruments financers suficients per tal que n'assegurin l'estabilitat econòmico-financera i, així, evitar qualsevol temptativa de privatització perquè la gestió de l'aigua ha de ser inequívocament pública.
- 236.** En el marc del debat tributari, proposem l'**adaptació del vigent cànon per poder satisfer el cycle integral de l'aigua i/o el desplegament de l'anomenat cànon de disponibilitat**. Aquest tribut integra de forma indirecta el conjunt d'instal·lacions necessàries per sufragar el cost dels serveis del cycle de l'aigua associats a l'abastament. Aquest cànon ha de recaure en les entitats distribuïdores, de forma que impulsi, alhora, la reducció de pèrdues en la xarxa de subministrament.
- 237. Garantir que les inversions puguin seguir sent finançades amb les aportacions de la disposició addicional tercera de l'Estatut, d'acord amb les previsions del Pla Catalunya per al període 2009-2013, o els instruments financers dels pressupostos generals que substitueixin la DA 3a de l'Estatut. La despesa del cycle de l'aigua no pot recaure íntegrament en les persones usuàries.**

- 238.** Donar continuïtat al **contracte programa entre el Govern de la Generalitat i l'Agència Catalana de l'Aigua** amb la implicació dels pressupostos de la Generalitat de Catalunya en la política de l'aigua.

9. Meteorologia.

Pel que es refereix al Servei Meteorològic de Catalunya (SMC), ICV-EUiA creiem que és un instrument cabdal que hem de continuar reforçant, ja que la seva tasca és cabdal a l'hora de conèixer el nostre clima i de fer prediccions acurades que permetin actual als serveis de protecció civil en el cas de situacions meteorològiques de risc.

Les nostres propostes són les següents:

- 239.** **Crear una xarxa única d'equipaments meteorològics sota la gestió de la Generalitat de Catalunya.** Reforçar la Xarxa d'Observació Meteorològica. Incorporar la xarxa de radars costaners, que permetrà una millora en matèria de meteorologia marítima. Completar la xarxa d'estacions meteorològiques automàtiques, amb la garantia de tenir almenys una a cada capital de comarca.
- 240.** **Ubicar l'SMC en un edifici singular, identificable i visitable, en la línia de la resta de serveis meteorològics mundials.**
- 241.** **Continuar realitzant recerca en matèria de canvi climàtic, en el doble sentit expressat en aquest apartat.**
- 242.** **Continuar dotant als refugis de muntanya d'equipaments per a la recepció de les dades meteorològiques.**
- 243.** **Consolidar la inversió en els instruments de millora de la predicció i vigilància meteorològiques.**
- 244.** **Estendre el coneixement i la pedagogia sobre la meteorologia a Catalunya, arribant a un acord amb el Departament d'Ensenyament per ampliar el pla de visites a escoles.**

10. Ordenació del territori i urbanisme

En la legislatura 2006-2010, s'ha fet una tasca important d'aprovació definitiva dels diversos Plans Territorials Parcials. D'altra banda, s'han impulsat diversos Plans Directors Territorials, com el de l'Alt Penedès, el de la Plana de Vic, Odena, el Bages i la Garrotxa.

Les diverses modificacions de la Llei d'urbanisme han reforçat l'interès públic del planejament, augmentant les reserves d'habitatge públic, incrementant les plusvàlues que retornen a la comunitat, afavorint els

mecanismes de control contra la corrupció i fomentant operacions liderades per les administracions, com el cas de les Àrees Residencials Estratègiques.

L'aprovació de la **Llei d'avaluació ambiental de plans i programes** ha comportat que el planejament urbanístic prevegi des del principi de la seva elaboració un control dels efectes sobre l'entorn.

Per una altra banda, **s'ha fomentat la participació ciutadana en la formació del planejament i l'ús d'eines telemàtiques per accedir a la informació urbanística**, tant dels plans que estan en formació com dels aprovats definitivament.

S'ha continuat amb el **procés de remodelació de barris mitjançant els ajuts econòmics establerts per la Generalitat**, preveient ara també la resolució dels dèficits de les urbanitzacions construïdes des de fa anys.

S'ha orientat el país cap a un dels objectius assenyalats en el programa de les eleccions de 2006, la **formació d'un nou model urbà per a Catalunya, basat en una xarxa de ciutats, territorialment equilibrada, ecològicament sostenible i socialment cohesionada, mantenint l'equilibri de les activitats productives i dels serveis.**

El **planejament urbanístic s'orienta actualment a les ciutats compactes**, i evita els creixements urbans en baixa densitat.

ICV-EUiA proposa prosseguir en aquesta orientació, emfatitzant encara més els valors ambientals i de cohesió social. Per això, proposem:

- 245. Aprovar la revisió del Pla Territorial General de Catalunya**, que és el pla territorial de rang superior, **per tal que esdevingui una veritable agenda 21 de Catalunya** amb determinacions més concretes per garantir el reequilibri territorial, la cohesió social, la transformació del model productiu, la preservació del medi i la prioritat per les infraestructures de transport públic.
- 246. Revisar el Pla d'Infraestructures de Transport de Catalunya** per tal d'eliminar previsions viàries i augmentar les previsions de transport públic, en especial de xarxa ferroviària i tramvia.
- 247. Revisar els plans territorials parcials vigents, en especial a la Catalunya Central, el Camp de Tarragona i les Terres de Ponent**, per incorporar-hi els canvis necessaris per impulsar actuacions més decidides de reequilibri territorial, transformació del teixit productiu, introducció de les noves infraestructures de transport col·lectiu i canvis del model urbanístic.
- 248. Desenvolupar el Pla Territorial Metropolità de Barcelona i els altres Plans Territorials Parcial, elaborant els Plans Directors que s'estableixen, de manera urgent i acomplint estrictament els**

criteris socioambientals que s'estableixen al Pla i a la Memòria Ambiental.

- 249. Redactar el nou Planejament per a l'àmbit funcional del Penedès -aprovat pel Parlament de Catalunya-** i establir un tractament específic dels anomenats "espais frontissa" entre diferents àmbits de planejament territorial i dels espais sotmesos a grans pressions per trobar-se a cavall de polaritats urbanes molt potents, permetent així una millor articulació tant a nivell territorial com d'estratègies generals de desenvolupament (exemples: Alt Maresme, Baix Montseny, la Selva o parts de l'Anoia i el Bages).
- 250. Incorporar amb decisió les determinacions del planejament territorial i les memòries ambientals al planejament urbanístic,** assegurant un funcionament transparent i objectiu de les comissions d'urbanisme.
- 251. Contenir el creixement residencial, especialment de noves urbanitzacions extensives i segones residències.** En concret, maximitzar l'eficiència en el consum de nou sòl necessari per absorbir els creixements urbanístics, i combinar-la amb estratègies de reconversió (densificació) de teixits urbans existents. En concret, limitar el sòl urbanitzat, desclassificant sòl urbanitzable del planejament vigent per tal que esdevingui no urbanitzable.
- 252. Planificar i executar en paral·lel al desenvolupament del planejament urbanístic, la dotació d'infraestructures de serveis sectorials necessàries: abastament i sanejament d'aigua, gestió de residus, proveïment energètic,** etc.
- 253. Evitar la pèrdua de teixit productiu arran de la deslocalització d'indústries** mitjançant restriccions en el canvi de qualificació urbanística de sòl industrial a partir de determinades superfícies mínimes.
- 254. Ampliar els objectius, els continguts, els instruments de gestió i els mitjans econòmics destinats a la Llei de barris.** Modificar-la i ampliar-la per tal de donar-li una dimensió més transversal, que integri els aspectes urbanístics i d'obra pública amb els de les polítiques de dret a l'habitatge i els de caràcter social i promoció econòmica.

Un nou urbanisme

Amb la crisi econòmica, molt vinculada al *boom* immobiliari i l'especulació urbanística, i amb els escàndols de corrupció urbanística i immobiliària, **s'ha posat fi a una etapa de l'urbanisme a Catalunya i Espanya que no s'ha de tornar a repetir.**

Des d'ICV-EUiA, aquesta propera legislatura impulsarem les mesures de canvis en la legislació urbanística i de govern necessàries per:

- **Millorar la cohesió social, la qualitat de vida, la qualitat dels habitatges i dels espais urbans, la dotació de serveis i l'accessibilitat dels barris i pobles en situació perifèrica o amb necessitats socials específiques: atur, forta taxa d'immigració, degradació de parc d'habitatges i/o dels espais públics.**
- **Desplegar les polítiques urbanístiques i de millora dels espais urbans** que resulten de les directrius de cohesió urbana de la Llei pel dret a l'habitatge i del Pla territorial sectorial de l'habitatge (vegeu l'eix programàtic de Dret a l'habitatge), amb especial atenció tant als nuclis i sistemes urbans de les àrees metropolitanes de Barcelona, Girona, Tarragona i Lleida com a **ciutats petites i mitjanes** del conjunt del territori.
- **Transformar el teixit productiu** tant agrari com industrial i de serveis per adaptar-se a la nova economia sostenible.
- **Redistribuir els centres d'activitat** de forma equilibrada al territori.
- **Prioritzar les infraestructures sostenibles** tant en matèria de mobilitat –ferrocarril, transport públic, etc.- com mediambiental per facilitar el reequilibri territorial.
- Complir els objectius fixats pel Pla català de lluita contra el canvi climàtic en els àmbits de l'urbanisme, les infraestructures i l'habitatge.

255. Revisar la legislació urbanística de Catalunya d'acord amb les orientacions anteriors. En especial, proposem una definició clara en el sentit de:

- **Posar l'urbanisme al servei i sota el control de l'interès públic** i de la ciutadania; cal que les plusvàlues derivades de l'actuació urbanística reverteixin a la societat i no vagin a les butxaques dels especuladors.
- **Posar en valor els teixits urbans existents per a la seva remodelació i reconversió quan calgui**, i en general per a tot allò que permeti superar les polítiques de creixement i expansió urbana per apostar més fortament per:
  - La iniciativa i el control dels processos de creació de nou sòl urbà i de transformació urbana han de correspondre de forma prioritària a les administracions públiques i agents públics o amb presència pública majoritària, via consorcis, concertació, etc.
  - Les plusvàlues urbanístiques derivades dels processos de transformació de sòls i de reformes urbanes han de revertir de forma majoritària a la societat, deixant en mans dels promotors l'aprofitament que correspongui, amb criteris de benefici industrial assimilable a d'altres sectors d'activitats econòmica com a retribució per les inversions efectivament realitzades.
  - Introduir aquests criteris en les directrius i estratègies en la revisió dels Plans territorials parcials i plans territorials sectorials.

- Impulsar la redacció i l'aplicació dels Plans **Directors urbanístics previstos en els Plans territorials**, en especial els del recent aprovat Pla Territorial de la Regió metropolitana de Barcelona.
- Reconèixer i potenciar el planejament i la gestió de polítiques urbanes, de mobilitat, econòmiques i socials de caràcter integrat en els "sistemes urbans" que funcionen al territori, i que són els veritables àmbits de planejament i gestió urbanística, dotant-los de recursos humans, econòmics i d'instruments tècnics prou potents.

Eix d'agricultura, ramaderia, pesca i desenvolupament rural

1. L'agricultura i l'agroalimentació, sector estratègic de Catalunya

L'agricultura i la ramaderia segueixen essent els principals actius del món rural a tot el món. Aquestes activitats primàries asseguren l'aliment bàsic de les comunitats; són una font de treball i fixen la població al territori. L'activitat agrícola i ramadera és la millor forma de domini de la natura en benefici de si mateixa i de les persones: assegura el manteniment d'una cultura que es renova, genera nous aliments i en millora la qualitat i la quantitat, arreplega la pervivència de generacions als territoris rurals, etc.

Des de la **consideració política del valor de la "diversitat cultural"**, l'activitat agrícola aporta un model propi, nascut i desplegat al camp, en interacció constant amb l'expressió pròpiament urbana de la vida comunitària contemporània.

Des de la **consideració política del valor de l'acció humana sostenible**, el treball al medi rural, fet amb bones pràctiques, assegura l'enriquiment del patrimoni natural col·lectiu, la preservació de la biodiversitat, la configuració de paisatges humanitzats, el manteniment dels elements patrimonials de la cultura rural i popular, etc.

És així, doncs, que l'**activitat agrícola** no pot mirar-se exclusivament com a creadora de matèries alimentàries: és també una **garantia del manteniment dels valors ambientals d'un país i, per extensió, del planeta**. L'aportació "civil", doncs, de l'agricultura implica la generació de vida a la flora i la fauna i la regulació de les condicions per tal que aquesta assoleixi plenitud.

Generalment, les explotacions agroramaderes han estat vistes com a recurs únicament alimentari per uns i com a oportunitat tradicional de guanys econòmics per d'altres. Aquests criteris han impulsat una forma "intensivista" de produir. L'augment incontestable de la producció, però, no ha trobat mercat de consum suficient. Aquest fet, unit al de l'obertura de les duanes comercials que ha permès l'entrada de produccions alimentàries de països tercers, ha posat en crisi els preus dels productes agropecuaris. Les maneres intensives de produir aliments han ocasionat seriosos problemes ambientals a causa de

la massiva fertilització química o orgànica de les terres productives, i a causa de la lluita química excessiva contra les plagues. Per la seva banda, la ramaderia no ha acabat d'internalitzar els costos ambientals propis.

El model de producció **agropecuària intensiva exigeix un consum elevadíssim d'aigua**. Catalunya no en disposa amb suficiència. Tant les noves transformacions de terrenys per al regadiu com les terres que ja el tenen han d'afrontar, urgentment, la **modernització dels regs**. Això comporta **inversions quantioses que han de ser afrontades conjuntament per agricultors i administracions**. La modernització de regadius ha d'anar aparellada amb produccions noves, capaces de penetració en el mercat. Cal també una tasca de revalorització dels productes tradicionals de secà (oli, cereals, ametlles...) per tal que els pagesos que treballen aquestes terres puguin viure dignament i no es posin en perill aquests tipus d'ecosistemes.

El **descens de capacitat competitiva del model productiu actual de les explotacions agràries familiars de Catalunya, en contrast amb les grans extensions agrícoles i la capacitat de les cada cop més grans empreses agroalimentàries –producció i/o distribució i comercialització–** ha comportat l'abandó de terrenys productius i l'absència de relleu generacional. Les empreses integradores, pel seu compte, han anat emparant-se en les explotacions ramaderes tot "assalariant" –de facto– els ramaders.

Les **explotacions familiars agràries han sofert la pèrdua constant de poder adquisitiu**. Tot l'any 2009, i molt probablement durant el 2010, **la crisi s'ha acarnissat amb els preus de venda de la pràctica totalitat dels productes agraris i pecuaris, a causa d'una més que probable pràctica monopolística** de les poques companyies que comercialitzen els aliments. A Catalunya, els agricultors han hagut de vendre les collites per sota del cost de producció.

Per la seva banda, **les estructures cooperatives tradicionals no han pogut superar suficientment la cultura massa nuclearitzada dels agricultors, ni han aconseguit la inversió necessària per a la transformació i la comercialització de les produccions que reben**. Avui, pateixen una certa descapitalització pel que fa a recursos econòmics propis que no els permet l'expansió. L'Administració pública haurà d'estar atenta a les necessitats econòmiques i/o estructurals de les cooperatives d'agricultors i ramaders, perquè aquestes són embrions d'una economia agrària de base social, arrelada al territori i amb capacitat de créixer. Els objectius d'agrupar cooperatives per fusió o col·laboració han d'aprofundir en els instruments que els facin eficients i hauran de trobar suport en un major compromís de l'Administració.

Sorgeixen àmbits productius, però, que volen fer front a les dificultats descrites. Els sectors més joves i més dinàmics de l'agricultura catalana saben que cal rejuvenir el camp i que cal trobar el valor afegit a la producció primària. Comencen a haver-hi, a Catalunya, empreses agrícoles i cooperatives de productors que apliquen innovació tecnològica en la producció, que cerquen la "distinció" qualitativa d'allò que produeixen, que

proven de transformar el producte primari, o que penetren en un incipient mercat de distribució pròpia de la seva producció. També en aquest capítol les cooperatives són cridades a tenir un clar protagonisme.

En els productes de qualitat –majorment, si aquesta és certificada-, l'agricultor troba el valor afegit que no pot aconseguir amb la producció intensivista, encara que els canals de comercialització solen estar poc desenvolupats per manca de demanda.

Alhora, **la consciència de la bondat d'un consum alimentari de "proximitat" va arrelant en la població consumidora.** Les experiències en aquest àmbit de producció, transacció i consum alimentaris és incipient però expressa futur.

La transformació dels aliments provinents de l'agricultura i la ramaderia segueix majoritàriament en mans del sector industrial i no pas dels mateixos productors, de manera que el valor afegit que el procés de transformació comporta es reparteix entre l'empresari de l'agroalimentació i el de la distribució i la comercialització prèvia a la preparació de l'aliment i posterior a aquesta. Per salvar l'explotació familiar agrària i les incipients empreses alimentàries dels productors, **cal que l'Administració projecti polítiques proactives de capitalització d'estructures empresarials pageses i cooperatives agràries.**

Per a la pervivència del món rural i l'alimentació de proximitat i qualitat, així com de la mateixa suficiència alimentària, cal que el conjunt social es comprometí amb el món rural per extensió i agrari en concreció. Això és essencial per recapitalitzar les estructures agràries i la qualitat de vida al medi rural. Els recursos han d'anar adreçats a la millora de les explotacions, a llur sostenibilitat, a la diversificació de l'activitat econòmica en el món rural i a les infraestructures del benestar.

Un món rural viu és la garantia dels equilibris essencials: equilibris de població fixada al territori, permeabilitat d'aquest, equilibri natural, suficiència i seguretat alimentàries.

2. Intervenir en la Política Agrària Comuna (PAC)

Objectius - Propostes:

Afermar la negociació catalana amb el Govern de l'Estat espanyol en matèria de política agrària europea.

256. Establir un marc regular i estable de negociació catalana en matèria agroalimentària i de desenvolupament rural amb el Govern de l'Estat.

Avançar en els objectius de la UE pel que fa a la política agrària de produccions de qualitat i produccions pròpies de la Mediterrània.

257. Consecució de suport econòmic suficient de la UE per a les transformacions del sistema productiu per fer-lo més sostenible econòmicament, alhora que sostenible en les condicions naturals del medi agrari.

Pactar amb l'Estat una política equitativa i justa de les subvencions públiques europees per a l'agricultura innovadora i l'emprenedoria dels agricultors i llurs agrupacions a Catalunya.

258. Establir una línia de fons -cofinançats amb l'Estat i la UE- específica per a la capitalització d'iniciatives empresarials, innovadores en el camp de l'agricultura, la ramaderia, la indústria alimentària i la comercialització de les produccions feta pels propis agricultors i ramaders. Un dels destinataris ha de ser el món cooperatiu innovador.

Cal millorar les condicions del "Desenvolupament Rural" a Catalunya, d'acord amb els paràmetres establerts per la UE i els estàndards de qualitat de vida del país.

259. Plantejar una negociació singular per a l'ampliació dels recursos europeus i estatals destinats a les polítiques transversals de desenvolupament rural. Aquest escreix de recursos econòmics trobarà la contrapart en els pressupostos de Catalunya.

Intervenir en aquelles accions i propostes públiques que tendeixin a la consecució d'una política de preus agraris justa amb els productors.

260. Adoptar un protocol català de "bones pràctiques comercials" basat en l'acord dels sectors que intervenen en la cadena de formació de preus, i la regulació legislativa dels marges comercials per a la configuració de preus mínims a través de fórmules d'assegurança d'aquesta garantia. Alhora, s'establirà un sistema de reconeixement públic, accessible a les persones consumidores, de la cadena de preus en els productes autòctons, des del seu origen al camp fins a la venda en el comerç.

Ajudar a la consecució d'un equilibri just de l'oferta regional europea respecte a les importacions de països en vies de desenvolupament.

261. Negociar amb l'Estat i la UE la regulació de les importacions de productes agraris de països tercers tot exigint-ne les condicions homologables de producció i traçabilitat, i afavorint aquelles que més responen a una responsabilitat social i/o corporativa als països d'origen.

Avançar en la inversió econòmica i en la transferència de tecnologia a països en vies de desenvolupament, tot impulsant-hi la responsabilitat social i ambiental.

262. Adoptar polítiques europees destinades al desenvolupament de l'agricultura i l'agroindústria dels països en vies de desenvolupament. Especialment, aquestes polítiques han d'adreçar-se a països del sud de la Mediterrània i l'Àfrica central, emissors d'emigració cap a Europa.

3. Millorar la preservació del sòl agrari productiu i del no productiu

Objectius - Propostes:

Legislar per a la preservació del sòl rural i agrari.

263. Promulgar una llei de protecció del sòl agrari i d'orientació dels programes públics de valorització d'aquest. Paral·lelament, cal confeccionar els "mapes d'usos dels sòls agraris" com a guies orientatives de la seva productivitat.

264. Aquesta llei haurà de preveure un pla d'acció per a l'agricultura periurbana, entesa com aquella activitat agrària professional que es desenvolupa en sòl no urbanitzable situat en zones de contacte entre el món rural pròpiament dit i les zones urbanes i metropolitanes. Aquests espais, tot i conservar els trets característics de les zones rurals, pateixen fortes pressions pel desenvolupament de les àrees urbanes properes, però alhora gaudeixen de proximitat als mercats urbans i tenen un accés més fàcil a serveis avançats i infraestructures i subministraments propis del món urbà (tecnologies de la informació i comunicacions, gas, electricitat, aigua potable, serveis d'educació i culturals, etc.). Aquests àmbits de sòl agrari en situació periurbana tenen una importància estratègica tant des del punt de vista de la producció agrària i la seguretat alimentària com des del punt de vista ecològic i territorial per tal com globalment poden actuar com a elements connectors entre espais oberts i com a separadors entre diferents espais urbanitzats, evitant les expansions urbanes excessives i la implantació d'usos que degraden el territori.

265. En el marc del Pla d'acció i de la normativa específica per a l'agricultura periurbana, així com en la nova legislació urbanística, proposarem de **trobar l'encaix per desenvolupar experiències d'horts familiars,** sempre de forma limitada i en una doble situació: o bé com a ús específic de zones qualificades com a parcs o dotacions urbanes en situació perifèrica o bé com a part complementària d'una explotació agrària professional.

Establir fórmules per assegurar la tinença major de terra productiva per part dels agricultors.

266. Creació, per llei, del "Fons públic de Terres Agrícoles i Silvícoles". Igualment, es proposa l'adopció de programes de "concentració parcel·lària" establerts amb el consens dels agricultors.

Valoritzar els terrenys silvícoles privats, comunals o públics.

- 267. Adoptar programes governamentals per a l'explotació sostenible i rendible de les masses forestals catalanes i de suport a les empreses vinculades a aquestes explotacions.** Igualment, es proposa l'adopció d'un programa interdepartamental per a la gestió dels boscos de Catalunya: explotació de la fusta, pasturatge, biomassa, etc. Donar suport a la certificació ecològica dels boscos

Donar suport als pagesos emprenedors en la posada en marxa de pràctiques de valorització de les figures de protecció en els terrenys agrícoles a preservar.

- 268. Establir un “fons específic” de suport a les iniciatives dels agricultors que enduguin projectes empresarials per al sosteniment i la valorització de les terres amb figures de protecció ambiental.** Impulsar els acords de custòdia del territori com a eina de reconciliació entre l'activitat agrària i la protecció del medi.

4. Millorar els beneficis de la producció. Assegurances agràries. Per una nova cultura agrària i alimentària

Objectius - Propostes:

Atendre i compensar l'activitat agrària en les seves diverses dimensions; productiva, de preservació del medi i la vida, de continuïtat cultural, etc.

- 269. Ampliar el model de “Contracte Global d'Explotació” català a noves activitats agropecuàries, tot impulsant la creació d'empreses capaces de transformació de la producció i de distribució en els mercats.** Igualment, es proposa la capitalització d'aquelles persones emprenedores que vulguin efectivament diversificar llur activitat, valoritzant els aspectes patrimonials del territori. A aquests efectes, el Govern multiplicarà els recursos dedicats a aquests interessos en els crèdits pressupostaris corresponents al Contracte Global d'Explotació. Es proposa un treball conjunt de sinergies entre els agents de l'economia rural agrícola, les administracions locals i supralocals i el mateix Govern de la Generalitat.
- 270. Establir una “assegurança integral”, pactada amb l'Administració de l'Estat, capaç de fer front als descensos de producció i igualment a les “crisis de preus percebuts” a fi de garantir les rendes agràries exigibles.**
- 271. Cofinanciació (DMAH-pagès) d'una assegurança per danys produïts per la fauna** en les zones agrícoles situades dins espais protegits.

Potenciar les produccions agropecuàries distintives i de qualitat, lligades al medi en què es produeixen i capaces de l'obtenció de major valor afegit per als productors.

- 272. Activar la selecció de produccions de qualitat per protegir-ne llur valor específic.** Paral·lelament a la necessària “Llei de protecció de la biodiversitat”, es proposa la recuperació de produccions agrícoles tradicionals, la protecció de les races ramaderes autòctones i incentivar-ne la millora tot valoritzant-ne les qualitats. Es proposa un programa específic per a la incentivació i el suport a la producció alimentària artesanal, facilitant les condicions administratives i d'inversió econòmica de les persones emprenedores. A la vegada que es modifiquen les normatives que s'apliquen a activitats de transformació alimentària per tal d'adaptar-les a la realitat de les petites produccions artesanes.

Apropar l'activitat agrària i rural a la població de manera sostenible tot explotant les potencialitats de les comarques rurals.

- 273. Proposar que l'Administració propiciï models de “contracte-programa” entre agrupacions de productors agraris i administracions i agents econòmics de les comarques o zones rurals homogènies per al desplegament de l'agricultura i el consum alimentari de “proximitat”.**

Incentivar les produccions agropecuàries ecològiques, llur transformació i llur comercialització en un sistema de mercats de proximitat i en els especialitzats.

- 274. Millorar els continguts i compromisos econòmics interdepartamentals del Pla d'Acció per a l'Alimentació i l'Agricultura Ecològiques amb majors recursos, atenent també la distribució i la comercialització d'aquests productes i augmentant l'assessorament als productors.** Impulsar la creació del Comitè de seguiment del Pla com a eina de participació de les entitats del sector en el seguiment del desenvolupament del Pla.

- 275. Aconseguir la declaració legislativa espanyola d'Estat Lliure de Transgènics (OMG), per mitjà de la presentació d'una proposta legislativa des del Parlament de Catalunya al Parlament de l'Estat.**

- 276. Proposar que el Parlament legisli aquells preceptes i condicions que evitin la presència de produccions agrícoles amb llavors genèticament modificades.** Així mateix, i paral·lelament, es proposa de donar suport públic a les experiències productives de cultius amb llavors tradicionals i/o autòctones seleccionades.

Assolir una forma completa d'informació de la traçabilitat de la cadena de producció i transformació dels aliments agropecuaris.

- 277. Impulsar una legislació bàsica sobre l'exigència d'informació visible de la traçabilitat dels productes alimentaris d'origen agropecuari autòcton.**

Ajudar els processos de diversificació de l'activitat econòmica en el medi rural.

- 278. Elaborar programes de formació per a persones emprenedores que vulgui diversificar la seva activitat, i l'obertura de línies creditícies per a la inversió inicial del projecte empresarial.** Exigir, des de Catalunya, els recursos derivats de la Llei estatal de Desenvolupament Rural Sostenible.

5. Millorar les condicions de producció

Objectius - Propostes:

Consecució de processos de producció respectuosos amb el medi i amb la salut de les persones consumidores.

- 279. Reelaborar un codi de “Bones Pràctiques Agropecuàries” pactat amb les organitzacions professionals agràries, com a guia d'una producció responsable amb el benestar animal, els cultius agraris, el manteniment del medi i l'eliminació responsable dels residus. Millorar el pla SIGFITO com a instrument.** L'Administració vetllarà per tal que els agricultors i ramaders obtinguin incentius d'acord amb la gestió d'aquestes bones pràctiques en llurs explotacions. Així mateix, l'Administració catalana establirà un sistema eficient de recollida, selecció i eliminació d'envasos d'adobs i de productes fitosanitaris i d'altres derivats de l'activitat agrícola i ramadera.

Planificació de la modernització, amb suport estatal i europeu, de regadius amb l'objectiu de l'estalvi d'aigua sense disminuir la producció.

- 280. Proposar la consecució d'un “Pla plurianual” per a la modernització progressiva dels regadius agrícoles,** així com dels usos de l'aigua en els processos de transformació de la producció agropecuària, dotat amb suficients recursos pressupostaris anuals i cofinançats per l'Estat i la UE.

Establiment de sistemes de gestió per a la minimització dels residus agrícoles i de suport a la comptabilitat en la internalització dels costos de les bones pràctiques i d'eliminació d'envasos. Majors actuacions interdepartamentals per a la valorització de les dejeccions.

- 281. Adoptar un Programa català de Tractament dels Residus Fitosanitaris i de Dejeccions Ramaderes** que disposi de recursos de

suport a la internalització de costos de les explotacions que aconsegueixin amb les bones pràctiques. Així mateix, s'estableix el compromís d'un suport públic interdepartamental més intens per a la construcció de plantes de cogeneració o d'altres instal·lacions de valorització de purins.

Regulació dels efectes ambientals d'ampliació i posada en funcionament de grans explotacions agràries.

282. Disponibilitat pressupostària pública per a programes d'ajut a l'adequació de granges per al benestar animal, i per a la instal·lació de sistemes de generació d'energia renovable per al seu consum.

6. Un millor model cooperatiu i empresarial de producció i comercialització. El suport a joves emprenedors i emprenedores

Objectius – Propostes:

Afavorir el manteniment de les cooperatives agràries i d'altres formes de cooperació entre productors agropecuaris.

283. Promoure una nova Llei catalana de Cooperatives Agràries i Ramaderes capaç d'incentivar les agrupacions d'aquestes estructures de comercialització de la producció en estructures cooperatives de segon i tercer grau. De la "Llei" se n'ha de desprendre un Pla que descriu els suports econòmics públics per a la concentració i la intercooperació de cooperatives. És imprescindible la capitalització del món cooperatiu que vulgui emprendre línies econòmiques de compra d'inputs, venda exterior directa, transformació, etc. Regulació dels fons de reserva.

Afavorir les societats cooperatives i l'expansió de les formes d'associació empresarial de productors agraris i ramaders.

284. Establir un fons de finançament català, amb la participació dels pressupostos estatals per a la capitalització creditícia de les societats empresarials cooperatives a través de les quals els productors emprenedors decideixin transformar i comercialitzar la seva producció. Pla per a la incentivació de l'R+D+I en el món cooperatiu.

Sostenir els fons de les caixes agràries cooperatives com a forma d'estalvi en el camp i com a possibilitat de capitalització en la modernització o recreixement d'estructures productives.

285. Defensar les mesures i els incentius públics conduents al sosteniment de les "caixes rurals cooperatives" o "seccions de crèdit cooperatiu" i activar l'ús de part d'aquests fons com a

forma de capitalització dels projectes d'expansió de les cooperatives. Consideració d'entitats col·laboradores en les línies de finançament públic. Definició d'una Taula de coordinació entre l'Administració i les Cooperatives amb secció de crèdit per a l'avaluació constant i les decisions a emprendre.

Donar suport públic a les joves incorporacions i a llurs iniciatives empresarials.

286. Establir un fons català de finançament de “capital-risc”, extern al Contracte Global d'Explotació, per a agrupacions de persones emprenedores agropecuàries que vulguin iniciar projectes empresarials de transformació i/o comercialització dels productes agropecuaris.

287. Promocionar, mitjançant campanya de publicitat, les professions relacionades amb l'activitat agrària entre el joves fent atractius i afavorint l'accés als estudis de formació professional per tal d'estimular el **relleu generacional**. Ampliar l'**oferta formativa a les escoles agràries** en temes relacionats amb l'agroecologia i l'artesania alimentària.

288. Elaborar una guia catalana de restaurants i botigues d'alimentació vegetarianes i veganes.

7. Promoure la producció, internacionalitzar-ne la venda i intervenir en la comercialització

Objectius – Propostes:

Promoure la producció distintiva, amb segells de qualitat.

289. Planificació específica de l'Administració agrària adreçada a la recerca de noves Denominacions de Qualitat i d'Origen per a produccions catalanes.

290. Adopció d'una política pressupostària específica per a la promoció de les Denominacions d'Origen Protegit (DOP) i les Denominacions de Qualitat (DQ), tant en els mercats interiors com en els internacionals.

Promoure la venda de les produccions agràries i pecuàries catalanes.

291. Reforçar el paper dels organismes públics interdepartamentals, amb programes avaluable i amb recursos suficients, per endegar veritables missions comercials, fires i “expos” als centres dels mercats internacionals amb més possibilitats de compra de les produccions catalanes.

Divulgar les qualitats de les produccions agropecuàries i agroindustrials i els debats sobre les circumstàncies de l'agricultura i l'alimentació catalanes en els mitjans públics de Catalunya.

- 292. Incorporar programes de ràdio i TV específics del món rural i de l'agricultura, pesca i ramaderia catalanes, així com de l'esdevenir de les polítiques agràries i alimentàries, i de les condicions de vida en el medi rural.**

Convertir el sector primari en comercialitzador directe o indirecte de la seva producció.

- 293. Adoptar governamentalment un programa de formació empresarial per a productors (individuals o col·lectius) per al seu accés a formulacions empresarials de comercialització de la producció pròpia en els mercats interiors i exteriors.**

- 294. Obrir crèdits pressupostaris públics de capital-risc destinats a la sustentació i promoció d'empreses de productors per a la comercialització directa i indirecta de les seves produccions agràries, pesqueres o agroalimentàries.**

Possibilitar la concertació i la transparència en la formació de preus al llarg de la cadena.

- 295. Crear una "Taula o Mesa de concertació multisectorial de l'agroalimentació".**

8. Millorar les condicions de vida al camp.

Objectius - Propostes:

Atendre la dignitat de les pensions percebudes per agricultors jubilats, i especialment per les dones vídues del medi rural i agrari.

- 296. Avaluar regularment la percepció de pensions contributives i no contributives de la població envellida rural, especialment de les dones, i que disposi de fons específics per equilibrar les seves rendes, d'acord amb els ingressos i/o patrimonis, a les percebudes per la generalitat de la ciutadania.**

Establir polítiques actives de renovació de l'habitatge rural i d'accés a l'habitatge.

- 297. Impulsar nous programes de rehabilitació integral d'habitatges i cascs antics de les poblacions en el medi rural, amb una dedicació pressupostària plurianual específica.** Així mateix, es proposa l'esforç públic per a la dotació d'habitatge amb protecció a les poblacions rurals de menys de 3.000 habitants, d'acord amb les previsions d'ocupació.

Definir polítiques de mobilitat i d'accessibilitat als serveis públics en el medi rural.

- 298. Accelerar el programa d'adequació sostenible de camins rurals i establir un "Pla nacional intensiu" de millora de les condicions de les vies de comunicació en el món rural.** Determinar un "Pla d'Accessibilitat Rural" als equipaments socials i de salut per a persones amb discapacitat o que no poden usar vehicle propi.

- 299. Pla nacional per a l'equipament de totes les poblacions i nuclis rurals amb els elements bàsic de la tecnologia disponible per a les TIC.**

9. Solidaritat amb les agricultures dels països en vies de desenvolupament

Objectius - Propostes:

Ajudar al desenvolupament de les estructures i les produccions agropecuàries dels països més empobrits, especialment aquells que són emissors d'emigració.

- 300. Establir línies creditícies de cooperació internacional catalana per al desenvolupament de les explotacions agropecuàries i les tècniques productives en els països en vies de desenvolupament.** Suport a la creació de fons rurals d'estalvi i inversió als països en vies de desenvolupament a través de microcrèdits rurals.

Potenciar la transferència de tecnologia i la capitalització de les estructures agràries dels països empobrits.

- 301.** Determinar programes de formació i capaciació, assistència tècnica i transferència de tecnologia a aquests països a través de convenis bilaterals de cooperació en matèria agropecuària.

10. Per una pesca viva, sostenible i respectuosa amb el medi marí

- 302. Proposar l'escreix de crèdit per a la investigació del medi marí, tant des del punt de vista ambiental com de la generació de recursos alimentaris.** Especialment, es proposa la recerca en aqüicultura ecològica, com a fonament de la producció sostenible de peix, enfront a una mar que en genera poc per causes de sobreexplotació i d'empitjorament del medi.

- 303. Donar suport econòmic a les persones emprenedores de la mar en la creació d'empreses d'aqüicultura, emmagatzematge i transformació del peix, així com de comercialització d'aquest quan sigui d'extracció pròpia.**
- 304. Donar ajut econòmic públic per a la transformació de les embarcacions per a usos de diversificació econòmica sostenible.**
- 305. Establir noves distincions de qualitat i origen per a espècies autòctones, d'alt valor afegit.** I la major promoció en els mercats interns de les espècies marcades amb segell de qualitat, així com d'espècies actualment poc apreciades i rebutjades pels pescadors però amb un gran potencial gastronòmic.
- 306. Destinar universalment els recursos i les subvencions per a períodes de veda i a favor del manteniment dels llocs de treball.**

11. Altres propostes

- 307. Els departaments que hi tinguin competències endegaran un Pla d'Acció per a la Igualtat d'Oportunitats de la Dona Rural, que contindrà el reforçament de les polítiques de prevenció de la violència de gènere i la protecció de les dones víctimes d'aquesta.** Igualment, contindrà les mesures escaients de discriminació positiva per a la incorporació de les dones als treballs lligats a les explotacions agroramaderes o derivades de la producció agrària.
- 308. El Govern intensificarà les polítiques adreçades a la Recerca, la Innovació i la Transferència de Tecnologia en matèria d'agricultura, ramaderia, silvicultura i alimentació derivada, tot dotant les universitats catalanes concernides de recursos específics, així com impulsant la recerca en el marc de l'IRTA.** I afavorirà les sinergies d'investigació amb les empreses privades i públiques del món de l'alimentació o la recerca en agricultura i ramaderia.
- 309. Establir una línia d'acords amb les administracions locals i els productors i transformadors agraris per a la instal·lació de mercats de proximitat permanents de productes alimentaris i d'artesanía alimentària.**
- 310. Crear una línia de fons públics per complementar, quan això sigui necessari, les beques a estudiantat universitari procedent del medi rural, condicionada a l'obtenció de resultats per part d'aquest.**
- 311. Revisar el PECCat (Pla d'Equipaments Culturals) a fi que s'asseguri l'accessibilitat a les formes del consum cultural bàsic a tothom que visqui al medi rural.**

- 312. Establir noves mesures de discriminació positiva en les subvencions i en matèria fiscal per a aquells municipis i explotacions sobre què recaigui alguna mena de figura de protecció del medi que condicioni el desenvolupament agrari: Parcs Naturals, PEIN, Xarxa Natura 2000, zones de protecció pesquera, etc. Especialment, això serà considerat en el marc dels PUOSC successius.**
- 313. ICV-EUiA es compromet a trobar formes de cooperació econòmica des del Govern per assegurar la renda agrària dels propietaris d'explotacions agràries en l'àmbit del sistema Segarra-Garrigues, afectades per la figura de protecció ZEPA. Aquestes seran acordades amb el territori i els afectats, en el marc establert pels Plans d'Usos i Gestió de les ZEPA.**
- 314. Refermar el compromís del Govern en la negociació bilateral sectorial amb les OPA (Organitzacions Professionals Agràries) i en l'execució dels acords presos en les meses negociadores.**
- 315. Establir interprofessionals (taules de concertació en què participen les organitzacions de productors, els comercialitzadors de la producció, la indústria de transformació de la producció agropecuària, i l'Administració) en aquells sectors (per exemple el de la vinya i el vi) que encara no en disposin.**
- 316. Establir un protocol a termini per reduir els tràmits i temps de tramitació en les gestions que han de fer els titulars d'explotacions amb l'Administració de la Generalitat.**
- 317. Simplificar els tràmits administratius a què estan obligades les explotacions agràries i atansar l'Administració als titulars d'aquestes, tot disposant un sistema d'informació i ajut personalitzat.**
- 318. Per un acord nacional en matèria Agropecuària, Pesquera i Agroalimentària a Catalunya. El que és explícit en aquest programa és efectivament possible amb l'esforç del Govern, però la seva viabilitat -atès que implica un canvi en el model productiu alimentari i compromisos en la transformació i distribució dels aliments- l'asseguraria un gran Acord Nacional, subscrit entre l'Administració pública, els grups parlamentaris i les parts implicades en la cadena de producció, elaboració i comercialització dels aliments.**

A la manera com s'ha fet amb d'altres grans programes i objectius nacionals (Pactes Nacionals per l'Educació, per les Infraestructures, per la Modernització del teixit productiu i la Competitivitat, etc.), també en matèria agrària i alimentària convé assolir aquest Acord Nacional.

Eix de defensa dels animals

1. Introducció

Des d'ICV-EUiA, com a ecologistes, pensem globalment, defensem la biodiversitat i lluitem per desenvolupar una societat més sostenible, i això inclou incorporar al nostre discurs la problemàtica dels animals en tots els seus camps d'incidència.

Estem avançant en la conscienciació i la sensibilització cap a una conducta responsable i cívica en la defensa dels animals i la preservació de la fauna i els seus hàbitats. Per tot això, és necessària una política integral de defensa dels animals, de conservació dels seus hàbitats i d'actuació contundent contra els humans que els agredeixen.

2. Objectius estratègics

Els objectius generals que es persegueixen són els següents:

- A) El reconeixement i la protecció dels animals que impedeixen l'explotació abusiva i cruel, el maltractament o el patiment.
- B) El desenvolupament de la conscienciació i la sensibilització en el respecte cap als animals que prevegi, redueixi i anul·li el maltractament i la violència exercida contra aquests.
- C) La creació d'una relació entre l'ésser humà i els animals que propiciï qualsevol acte que estimuli el respecte cap a tots els éssers vius.

3. Propostes d'ICV-EUiA

319. Aprovar un Pla director de gestió dels centres de recollida d'animals abandonats o perduts que prevegi mitjans suficients per a la seva aplicació, per tal de fer front al precepte legal de la prohibició de sacrifici dels animals abandonats.

320. Fomentar i estimular l'acollida en cases particulars com a suport i alternativa als centres o refugis.

321. Donar suport als municipis per a l'exercici de les competències en relació a l'aplicació de la llei i les ordenances municipals (recollida d'animals, control de les botigues, control de l'exposició dels animals als aparadors, compravenda il·legal, control de la cria dels animals de companyia, etc.), enfortint, si fos necessari, l'acció inspectora dels ajuntaments (intervencions en cas de maltractament, abandonament, venda il·legal, baralles de gossos, control del microxip, etc.) i proveint els i les agents de l'autoritat

municipal de la formació adequada per actuar en cas de rescat i/o decomís d'animals.

- 322. Afrontar fermament i decidida la prohibició de l'ús d'animals en espectacles i festes populars** que impliquin degradació, patiment, tortura o mort de l'animal, en especial les curses de braus i els correbous capllaçats i embolats.
- 323. Fer efectiva la prohibició dels circs amb animals (salvatges).**
- 324. Iniciar un debat seriós i rigorós sobre els zoos**, amb una immediata revisió dels dofinaris en l'estat de les seves actuals instal·lacions.
- 325. Afrontar decididament la problemàtica dels animals de producció**, vetllant pel seu benestar en granges i centres de cria intensiva, eradicant els mètodes cruels i reforçant les mesures inspectores i de vigilància, controlant-ne el transport en condicions i el sacrifici de manera indolora i d'acord amb la normativa; tot això, promovent la cria extensiva.
- 326. Reforçar els instruments de gestió per a la protecció dels espais naturals** i corredors biològics del país amb l'objectiu de protegir els hàbitats de la fauna salvatge.
- 327.** Continuar el procés de debat amb les entitats locals per permetre l'aprovació del **reglament de la Llei de protecció dels animals** que en permeti l'efectiva aplicació, amb instruments econòmics descentralitzats per als municipis.
- 328. Regular la temàtica de la caça a Catalunya** impulsant una llei de caça catalana que comporti un control estricte i restringit de les modalitats de caça per motius de protecció animal i seguretat de les persones, i amb especial atenció al tracte dels caçadors envers els seus gossos.
- 329. Potenciar la creació d'organismes de participació com el Consell assessor de defensa dels animals.**
- 330. Realitzar campanyes de sensibilització i programes educatius** que fomentin el respecte i la convivència entre éssers humans i animals.
- 331. Impulsar amb l'escaient coordinació mètodes alternatius per a l'experimentació.**
- 332. Prohibir la caça i la cria d'animals per a la comercialització de la pell**, i fer campanyes de sensibilització envers aquest tema.

- 333. Impulsar les modificacions fiscals necessàries per, a través de la constitució de figures impositives, regular la venda i cria d'animals de companyia** i la validació de mètodes alternatius a l'experimentació animal, i finançar les infraestructures i els centres d'acollida necessaris, entre d'altres.
- 334. Desenvolupar campanyes divulgadores i informatives** realitzades per les entitats defensores dels animals i col·laboradores en cursos escolars i per a la població general.

Eix de Societat de la Informació

El Nou Acord Social i Verd (*Green New Deal*) que proposa ICV-EUiA ha d'esdevenir l'oportunitat d'avançar en els nous paràmetres de la *Nova Economia*, que té la informació i el coneixement com a motor de la producció i les xarxes, locals i globals, com a sistemes d'organització. Cal assolir un pacte ampli, ambiciós i de llarg recorregut, més enllà dels cicles polítics naturals, amb les TIC com a element motor, amb una inversió definida i reconeguda i una estratègia que abasti tots els àmbits.

Des de la perspectiva d'esquerres i transformadora, les polítiques relacionades amb les Tecnologies de la Informació i la Comunicació s'han de plantejar de manera completa i transversal per poder abordar **l'objectiu prioritari d'igualtat i cohesió social que volem per la nova Societat de la Informació i del Coneixement (SIC)**. La fractura digital és un reflex de desigualtats en aquests moments de transició i convivència entre models analògics i digitals.

ICV-EUiA postula una SIC inclusiva i oberta i on es garanteixen els drets fonamentals de la ciutadania. Que els beneficis de les TIC arribin a tot el territori i arribin a tothom segueix sent avui un objectiu molt viu i, més encara, urgent: cohesió social i cohesió territorial.

Aquesta legislatura hi ha hagut importants avenços en la implantació de les TIC. Millores de serveis, usos i processos, interns i externs, de les administracions públiques amb projectes molt complets i d'impacte directe a la ciutadania en àmbits com la Salut, la Justícia i l'Educació. És remarcable la integració de propostes TIC que ha fet el Departament d'Interior, en la millora de la coordinació i l'eficiència dels seus serveis i el desplegament de xarxes de telecomunicacions.

També cal destacar l'increment de la comunicació digital i divulgació que ha fet el Departament de Medi Ambient per arribar i implicar la ciutadania en les diverses campanyes de sensibilització. En aquest període, s'han incrementat les actuacions transversals com la creació del Centre de Seguretat de la

Informació de Catalunya (CESICAT) o accions adreçades al foment de la innovació i l'empresa a partir de la reorganització i el treball desenvolupat a l'entorn d'ACC1Ó.

Catalunya es reforça com un dels principals nodes de supercomputació d'Europa. La previsió i l'esforç continuat de les comunitats científiques i universitària i també dels professionals de les TIC han permès veure créixer i renovar el supercomputador Mare Nostrum. I el sincrotró Alba ja ha entrat en funcionament fruit d'una aposta i un treball de molts actors que cal considerar un èxit col·lectiu.

Són infraestructures absolutament transversals que serveixen a molts camps de la ciència, les tecnologies i han de donar suport a nous clústers econòmics. Un exemple clar de la importància de mantenir i programar amb temps les inversions suficients en els àmbits de la recerca.

ICV-EUiA considera i proposa per a la propera legislatura:

- 335.** La ciutadania té dret a gaudir d'una xarxa que garanteixi la neutralitat i a rebre els serveis en les condicions que se li han ofert i ha escollit. **Apostem pel desplegament d'infraestructures de telecomunicacions neutres des del sector públic i accelerar el projecte de desplegament de la Xarxa Oberta de Catalunya**
- 336.** Cap restricció als drets i les llibertats fonamentals pot ser imposada sense una resolució judicial.
- 337.** Cal establir un control i les sancions corresponents als operadors que no ofereixin els seus serveis en el temps, la forma i el preu acordat, tot garantint que s'han de fixar de forma clara i transparent per a tothom les condicions ofertades.
- 338.** **Impulsar nous models de desplegament de xarxes de fibra òptica** que permetin garantir l'equilibri territorial i que també aportin plena competència en serveis i qualitat. Cal impulsar projectes de recerca en aquest àmbit i ser oberts i participar en propostes que puguin sorgir des de l'entorn empresarial o la mateixa ciutadania, com és el cas de Guifi.net.
- 339.** D'acord amb els marcs normatius, defensem que **les institucions públiques han d'utilitzar exclusivament estàndards oberts** i cal vetllar per tal que així sigui.
- 340.** **Impulsar el programari lliure com a element clau de desenvolupament d'una indústria local de les TIC i motor de la innovació.** ICV-EUiA subscriu la Carta per la Innovació, la Creativitat i l'Accés al Coneixement que defineix els drets de la ciutadania i artistes a l'era digital.

- 341. Abordar el debat sobre els drets d'autor i drets afins al nou ordre digital,** conciliant els necessaris drets d'autor i l'accessibilitat universal i els drets de les persones usuàries. ICV-EUiA apostem per un nou marc de les societats de gestió sota control públic.
- 342. Tots els continguts creats des de les administracions o finançats amb fons públics han de passar al domini públic** i ser publicats en llicències lliures. Cal crear els repositoris i espais documentals per facilitar l'accés a aquests continguts i fer actuacions de promoció i divulgació sobre els usos i beneficis de les llicències lliures.
- 343.** Les TIC han permès avançar les administracions públiques en un procés de modernització i millora cap a l'Administració electrònica. S'hi ha de seguir avançant i fer un salt decidit cap al **Govern Obert, una oportunitat única de transparència, proximitat, noves fórmules de participació de la ciutadania i regeneració de la política.**
- 344. Assegurar que la ciutadania disposa dels recursos formatius i les oportunitats per accedir i participar de forma completa a la SIC.** Els telecentres, reorganitzats a través de la xarxa PuntTIC, són una eina que cal reforçar com a infraestructura tecnològica i plataforma de generació de continguts i seguir potenciant la seva dinamització i l'equip humà que els coordinen.
- 345.** El desenvolupament de les TIC ha fet emergir un nou espai de privacitat que és encara especialment vulnerable. El tractament de dades personals, moltes de les quals de caràcter sensible, requereix una protecció de la privacitat i la confidencialitat amb mesures tecnològiques i jurídiques adequades, efectives i entenedores per a la majoria de la gent. **S'ha de garantir que en l'ús de les TIC es protegeixi el dret a la intimitat i el dret a saber qui té les nostres dades personals, com s'hi ha accedit, per a què s'estan utilitzant i la possibilitat de control i cancel·lació.** Avançar en aquest marc de protecció és prioritari per generar la confiança necessària en tots els nous sistemes que configuren la SIC.

BLOC 2. Per una Catalunya amb més drets socials.

Eix de Dret a l'educació.

1. Introducció. Situació de l'Educació a Catalunya.

Un país no avança, no se'n surt sense un bon sistema educatiu. I és en l'àmbit de l'educació on conflueixen dos objectius fonamentals: **reduir les desigualtats i canviar de model productiu.**

Generalment, es dóna molta importància als resultats de l'informe PISA, es planteja la necessitat de cercar l'excel·lència educativa i es diu que el model és Finlàndia. En canvi, però, no deixa de ser curiós que, quan es parla de Finlàndia, s'oblida que una de les raons fonamentals de l'èxit escolar en aquest país és precisament l'existència d'un Estat de benestar fort, que no segrega l'alumnat i on la principal preocupació és atendre de forma molt intensa qui té un rendiment escolar inferior; això fa que la mitjana sigui molt elevada. **L'equitat, doncs, és condició també per a l'èxit escolar, perquè tothom pugui desenvolupar les seves potencialitats.**

El sistema educatiu ha de contribuir a reduir les desigualtats socials d'origen i a garantir la igualtat d'oportunitats i el progrés. A Catalunya, aquesta contribució s'ha d'incrementar perquè actualment l'origen social i acadèmic dels pares i les mares encara condiciona els resultats acadèmics. A més, tenim una elevada població universitària, però un nivell massa baix d'alumnes amb estudis postobligatoris. El 2008, el 33,2% de joves de 18 a 24 anys havien abandonat el sistema educatiu sense haver completat els estudis secundaris postobligatoris, el doble que a la Unió Europea (UE). Això té un efecte també molt negatiu en la qualificació laboral i el desenvolupament econòmic del país.

Com està demostrat en d'altres països, per reduir les desigualtats en l'accés a l'educació cal garantir l'escolarització d'infants de 0 a 3 anys, afavorir l'heterogeneïtat de l'alumnat, la barreja de diferents orígens socials i geogràfics i no la segregació, disposar d'un professorat motivat i dels recursos adients.

2. Balanç de Govern 2006-2010.

2.1. Realitzacions més positives.

- **Augment general de la inversió en educació.** Increment de recursos humans i econòmics (nous i noves mestres, noves escoles i manteniment, més beques menjador): aquesta legislatura **s'han construït més de 300 centres educatius** (2 escoles per setmana) i, en relació al darrer govern de CiU, **s'ha augmentat el nombre de mestres** en un 32,2%, mentre que la població escolar només ha crescut el 16,4%. Hem passat de 49.162 mestres el curs 2003-2004 a 66.567 mestres el curs 2009-2010.
- **Promoció de programes d'innovació educativa: Plans Educatius d'Entorn** (suport a la qualitat educativa i l'èxit escolar amb la creació de xarxes educatives i obertura de les escoles al barri), **acollida**, plans d'**autonomia** de centres, **millora de l'educació secundària**, **llengües estrangeres**, **biblioteques**, **TIC (educa 1x1)**. Malgrat és fa difícil

valorar els resultats immediats i les dificultats per dur-los a terme si han esmerçat molts esforços.

- Aplicació, amb escreix, de la Llei de **creació de 30.000 noves places públiques d'escola bressol**. El departament d'Educació i els municipis catalans han creat 41.528 noves places d'escola bressol des del juliol de 2004, quan es va aprovar el Mapa de llars d'infants 2004-2008 i fins el 31 de desembre de 2008. El mapa preveia la creació de 30.000 noves places públiques per a nens i nenes de 0 a 3 anys, amb la qual cosa s'han superat les previsions i s'han creat un 38% més places que les previstes inicialment. Ara, el 64% de totes les places en llars d'infants ja són públiques, davant el 44% de fa quatre anys. Amb les 41.528 noves places, Catalunya ha doblat en quatre anys l'oferta pública de llars d'infants. Així, s'ha passat del 15% de cobertura de 2004 al 30% de 2008. A més, cal destacar la gran implicació dels municipis en aquest procés, ja que un total de 494 ajuntaments han creat noves places en aquest període.
- Esforç per **estabilitzar plantilles**: convocatòries regulars i àmplies d'oposicions i major continuïtat de docents als centres (comissions de serveis per dos anys, pla d'estabilitat per a professorat interí, creació de força places als concursos de trasllats).

2.2. Actuacions que cal reorientar i millorar.

- ICV-EUiA no hem tingut una posició sempre coincident amb el Departament d'Educació; vam votar en contra de títols importants de la Llei d'Educació de Catalunya (LEC), com ara els d'estructuració i finançament del sistema educatiu. Malgrat els avenços produïts, cal una reorientació de la política educativa per fer front als reptes d'equitat i qualitat i de canvi de model productiu.
- **Reorientar el desplegament de la Llei d'Educació de Catalunya (LEC)** per evitar la consolidació de la dualització. Sistema de concerts: vincular-lo a contractes programa i al Servei Públic Educatiu. Establir obligacions que condicionin els concerts. **Impuls de l'escola pública**.
- No s'ha potenciat suficientment el paper de corresponsabilitat de l'Administració Local. No s'ha fet una aposta descentralitzadora com cal. **Zones educatives** (manca definir les funcions de les direccions de zona i millorar la seva relació amb les responsabilitats educatives municipals).
- **La planificació de la formació de persones adultes i del Batxillerat nocturn**, entre d'altres, no compta amb la participació dels municipis ni dels equips docents. Cal impulsar una oferta adequada a la demanda i equilibrada en el territori d'ensenyaments nocturns, per garantir el dret a l'educació i la possibilitat d'adaptar-

lo a totes les circumstàncies vitals, ampliar l'oferta de Formació Permanent de persones adultes i recuperar l'oferta presencial del batxillerat i formació professional nocturns.

- **Prioritzar la Formació Professional i impulsar un sistema d'orientació potent.** Promoure PQPIS (Programes de Qualificació Professional Inicial) i Cicles Formatius de Grau Mitjà amb sistema en dual (alternança treball i formació). Crear i impulsar un sistema integrat real entre l'FP de l'àmbit educatiu i l'FP per l'ocupació o del sistema laboral.
- **Programes d'Innovació Educativa** amb projectes adequats assumits pels docents i amb voluntat de generalització, no només tastets dispersos. Millorar la integració d'infants d'origen migrat a les escoles. Tancament dels espais segregadors (Espais de Benvinguda Educativa) i promoció de les aules d'acollida, plans d'entorn, ciutats i pobles educadors, etc.
- **Cal enfortir el paper de la Inspecció Educativa** en les dues vessants de control i de suport pedagògic. La inspecció ha d'exercir d'autèntic suport de formació, planificació i programació pel professorat i els equips directius.
- Realitzar una reflexió en profunditat sobre **l'aplicació dels temps escolars**: calendari, horari, sisena hora, ..etc.
- **Millorar la gestió** (canvis constants de poca durada que generen desorientació, nomenaments de persones substituïdes, problemes amb el programa de gestió interna "SAGA", excés de paperam, etc.)
- **Reforçar la comunicació** entre el Departament i els i les docents. És escassa i jerarquitzada a partir de les direccions, la qual cosa genera distanciament i rebot a bona part de docents.
- **Prestigiar** i donar protagonisme al professorat en la presa de decisions del centre i les polítiques del Departament, i recolzar-lo en la relació amb les famílies.
- **Recuperar la confiança entre administració i la comunitat educativa, pares, professorat i alumnat.** La situació de confrontació i de frustració de la comunitat educativa fa molt difícil desenvolupar la política educativa i la mateixa Llei d'Educació de Catalunya. Diàleg pel que fa a **l'aplicació "real" del Pacte Nacional per l'Educació que entenem s'ha vulnerat amb la connivència del propi Departament d'Educació.**

3. El desenvolupament d'un nou model educatiu.

Som conscients que avui cal una autèntica revolució en el sistema educatiu. Certament, ni els continguts ni la metodologia no estan adaptats a la societat del segle XXI, on les noves tecnologies, la desaparició de les distàncies i l'amenaça de la fractura social han creat una nova societat global. Cal un nou model d'escola i amb més recursos. A més, a Catalunya, malgrat els esforços dels i les professionals de l'educació i del conjunt de la comunitat educativa, partim d'una realitat que arrossega dèficits històrics i cal un esforç estratègic superior en l'educació.

L'objectiu general del sistema educatiu té, per a nosaltres, una doble dimensió:

Una de **col·lectiva**, com a peça bàsica per al desenvolupament econòmic, la cohesió social i la transmissió d'uns valors comuns.

I una altra de **personal**: atendre les necessitats formatives de la infància i la joventut sense discriminació, amb voluntat de compensar les desigualtats i facilitar-los el màxim desenvolupament de les seves capacitats i els seus projectes personals, preparant-los per a l'activitat professional i per viure autònomament els drets i deures d'una nova ciutadania democràtica.

Les demandes del món actual, la Societat del Coneixement i la globalització no queden plenament satisfetes amb la universalitat de l'educació inicial obligatòria fins als 16 anys. Avui, l'educació i la formació en el seu conjunt han passat a ser un dret més ampli que s'ha d'exercir permanentment i al llarg de tota la vida. L'educació no depèn només del sistema escolar o del sistema educatiu, sinó que s'amplia als sistemes de qualificacions i formació professional, així com al sistema universitari, i va imposant-se la nova concepció comunitària de l'educació en la qual intervenen molts d'altres agents socials, amb els quals s'ha de comptar.

El model educatiu ha de tenir com a objectius:

- Ser un **servei públic**.
- Donar **resposta a la diversitat** (personal, cultural, de gènere, etc.) **per garantir el desenvolupament personal, l'equitat i la cohesió social**, que són condicions d'una educació de qualitat.
- Desenvolupar en els individus el coneixement dels seus drets i deures com a **ciutadania responsable, solidària, activa, crítica i participativa**, i fomentar-ne l'exercici.
- Fomentar una **concepció intercultural i plurilingüe** de la societat, basada en els valors positius de la solidaritat, el respecte i la tolerància.
- Formar en la gestió de la informació del coneixement, a través del desenvolupament de **competències bàsiques** i en una visió del

coneixement interdisciplinari i globalitzat i un **domini de les tecnologies** de la informació i la comunicació.

- **Compartir, coordinar i fomentar** amb els altres agents socialitzadors la **tasca educativa** de les noves generacions.
- Desenvolupar el **principi de proximitat** en la gestió del model i dels recursos amb el reconeixement d'amplis nivells d'autonomia que tinguin com a únic límit la unitat dels principis bàsics del sistema educatiu i de la formació al llarg de la vida.

Pel que fa a l'ensenyament bàsic, ICV-EUiA creiem, però, que l'instrument fonamental és encara recuperar la capacitat de planificar una acció conjunta i integrada dels centres finançats per l'Administració, que han de respondre a les necessitats i cobrir tota la demanda. El fet de coexistir en el nostre sistema educatiu una xarxa de centres de titularitat pública i un nombre significatiu de centres privats concertats amb l'Administració educativa obliga a definir uns principis generals i unes obligacions comunes per superar la dualitat i les desigualtats en l'educació, les quals a Catalunya s'han consolidat durant els 23 anys de governs conservadors de CiU.

El Govern d'esquerres de la Generalitat de Catalunya d'aquests últims anys ha començat a assentar-ne algunes bases, però encara estem lluny d'aconseguir les fonamentals obligacions jurídiques lligades al finançament públic, que poden permetre redreçar les polítiques educatives en els quatre eixos d'un model de progrés com el que proposa ICV-EUiA. Cal, però, valentia en el govern i decisió política per planificar i transformar en profunditat els sistemes educatiu i de formació i qualificació al llarg de la vida a Catalunya.

El canvi en educació s'ha de fonamentar en aquests quatre eixos bàsics:

- **Qualitat**, ampliant la inversió educativa i assolint el nivell de la mitjana europea (UE-15); reduint les ràtios d'alumnat/aula i d'alumnat/docent per atendre millor la diversitat de necessitats educatives; i prioritant l'acció tutorial i millorant la formació del professorat.
- **Equitat**, garantint la gratuïtat del material escolar i els llibres de text, en els seus diferents formats a l'ensenyament bàsic 3-16 anys, i assegurant que les activitats complementàries, excursions, colònies) no siguin un element d'exclusió o discriminació; i revisant els concerts educatius per evitar aquells que optin per promoure la diferència ideològica, econòmica o la selecció d'alumnat.
- **Corresponsabilitat**, dotant de més competències i capacitat de decisió i participació els Consells Escolars en la gestió compartida per tota la comunitat educativa; i impulsant les Zones Educatives per treballar des del Departament de forma coordinada i conjunta amb els ajuntaments.
- **Coeducació**, perquè, encara ara, el model d'estereotips jerarquitats impregna l'educació de nens i nenes des que neixen i al llarg de tota la

seva vida, des dels diferents àmbits de la seva formació, tant individual com col·lectiva: la família, la institució escolar, l'espai d'oci, els mitjans audiovisuals, etc. Per tot això, cal fer presents les dones i els seus sabers als continguts curriculars, per tal que les nenes i noies tinguin referents i per evitar que es continuïn reproduint els paradigmes androcèntrics de la ciència que fan invisibles els sabers de les dones. Cal introduir continguts curriculars de gènere a la formació inicial i continuada del professorat.

En resum, l'educació és un instrument cabdal per a l'emancipació personal i col·lectiva, i una eina indispensable de cohesió social. En l'actualitat, per aconseguir aquesta emancipació hem de fer front a una construcció ideològica, el neoliberalisme, que intenta imposar una **societat dividida entre persones necessàries i persones prescindibles**, com hem vist darrerament en el tractament de la immigració.

Per això, l'educació que proposa ICV-EUiA ha de **fomentar l'autoestima, ha de basar-se en el respecte mutu (entre famílies, professorat i alumnat), el treball, la cooperació, la interculturalitat i la solidaritat.** L'educació ha d'esdevenir un mitjà fonamental per assolir el desenvolupament integral de les potencialitats de totes les persones al llarg de la vida. I ha de ser un element important en els processos de desenvolupament econòmic, social i d'equilibri territorial.

4. Objectius estratègics.

A) L'educació pública com a eix vertebrador del conjunt del sistema educatiu català i com a motor i garantia de la seva funció social. ICV-EUiA concep i afirma que l'educació pública és i ha de ser l'eix vertebrador del Servei Públic Educatiu Català i motor i garantia de la seva funció social, i en cal garantir el caràcter universal, públic, gratuït, laic, democràtic, coeducatiu, científic, integrador i compensador de les desigualtats.

B) Qualitat i Equitat: una nova concepció per ajudar al llarg de la vida a afrontar els nous reptes socials, laborals, tecnològics i culturals. Millors resultats, més innovació. Un model educatiu de qualitat i equitat ha de basar-se en la promoció de tothom i en la compensació de desigualtats, en la construcció de la identitat individual i la consciència de plena ciutadania democràtica i participativa. Ha d'articular-se amb valors i donar a totes les persones les capacitats necessàries per gestionar les diferents etapes de la seva vida.

C) Més educació per a tothom: garantir una oferta de qualitat i suficient en tots els nivells i etapes educatives. Impulsar una educació permanent, àmplia i flexible. Cal entendre la importància creixent de l'educació en relació als canvis experimentats en el context laboral, cívic, cultural. L'educació és un dret que s'ha d'exercir al llarg de tota la vida. Esdevé imprescindible una educació permanent, àmplia i flexible, pensant

en els canvis laborals i tecnològics que es produeixen al llarg de la vida i que exigeixen capacitat d'adaptació i d'innovació. Més Formació Professional i qualificació, Educació Permanent al llarg de la vida i Educació en el Lleure. Per poder dur a terme aquest objectiu cal implicació de tot el Govern i especialment dels Departaments d'Educació, de Treball i d'Universitats .

D) La participació de la comunitat educativa i la corresponsabilització dels diferents agents socials han de permetre fer de l'educació un objectiu compartit i una eina bàsica del desenvolupament i la cohesió social.

El sistema educatiu ha de ser un agent actiu en l'educació de la ciutadania d'un país democràtic. El foment de valors com la participació i el respecte a les diferents idees, la cultura de la pau, el civisme, etc., és un element primordial de treball del nostre sistema escolar. Altrament, l'educació és un dret humà i social que cal preservar i potenciar i que requereix de la participació dels diferents estaments que interaccionen en la complexa societat relacional que està naixent.

E) Els reptes de l'educació necessiten d'administracions educatives eficaces i eficients.

El canvi ha d'aprofundir en la línia d'unificar les competències i descentralitzar realment la gestió del Departament d'Educació, aplicant el principi de subsidiarietat, tot diferenciant les funcions d'Administració educativa de les que li corresponen com a titular dels centres públics, que l'han de notar molt a prop, ajudant al seu bon funcionament.

5. Les propostes d'ICV-EUiA.

A) Primer objectiu estratègic: L'educació pública com a eix vertebrador del conjunt del sistema educatiu català i com a motor i garantia de la seva funció social.

ICV-EUiA concep i afirma que l'educació pública és i ha de ser l'eix vertebrador del Servei Públic Educatiu Català i motor de garantia de la seva funció social, i en cal garantir el caràcter universal, públic, gratuït, laic, democràtic, coeducatiu, científic, integrador i compensador de les desigualtats.

Per tant, serà prioritari en la propera legislatura que l'aplicació de l'**Estatut** i la recuperació del **Pacte Nacional per l'Educació**, així com el desplegament de la **Llei d'Educació de Catalunya (LEC)**, es facin prioritant l'educació pública.

En aquest sentit, la **Generalitat de Catalunya, com a Administració educativa**, ha de planificar, ordenar i gestionar el conjunt del sistema educatiu, en corresponsabilitat i amb concurrència, si escau, amb les administracions locals i tota la comunitat educativa, i ha d'exercir de titular de

la seva xarxa, a més de gestora i reguladora de tot el sistema. Així mateix, ha de garantir la planificació de places públiques a tot el territori; l'exercici del dret a l'educació en un marc d'igualtat d'oportunitats i d'oportunitats per a la igualtat; i ha d'establir criteris de qualitat i participació que garanteixin l'equitat en l'accés, l'escolarització mixta, adequada i equilibrada i l'èxit escolar en tots els centres sostinguts amb fons públics.

329. Recuperar els principis del Pacte Nacional per l'Educació.

Volem uns serveis públics de qualitat, que redueixin les desigualtats i garanteixin la cohesió social, on tots els centres sostinguts amb fons públics tinguin els mateixos drets i obligacions, i on no sigui possible la segregació per sexe.

330. Vetllar per un bon desplegament de la LEC, atenent als principis d'equitat, igualtat i qualitat de l'ensenyament públic. Concretar aquells aspectes ambigus de la LEC per tal de garantir i millorar el caràcter de servei públic de l'educació (decrets de desplegament, gestió de recursos i planificació, etc.) i preservar l'educació pública com a eix vertebrador del sistema.

Ampliar i millorar la xarxa de centres públics.

Cal millorar i ampliar aquesta xarxa perquè arribi a tothom, i fer-ne l'eix vertebrador de tot el sistema educatiu, garantia d'equitat i referent dels estàndards de qualitat. El sistema educatiu (superant la dualitat actual) ha de tenir com a motor una potent xarxa de centres públics de tots els nivells educatius, que arribi a tot el territori, no només allà on no hi ha suficient oferta privada concertada. Cal avançar cap a una veritable xarxa pública.

331. Treball en equip dels diversos centres públics de cada “zona educativa”, compartint substitucions, mestres de reforç i d'altres tipus de personal complementari, serveis educatius i suport d'inspecció. Itineraris coherents. Funcionant en xarxa, arrelats al territori, seran el principal referent educatiu de la seva zona.

332. Donar continuïtat al Pla Plurianual d'Inversions per la construcció de centres públics d'Escoles Bressol, Escoles, Instituts, Instituts–Escola, Educació Permanent i Ensenyaments Artístics, per respondre a les noves demandes, i destinar més recursos a les partides de funcionament dels centres.

333. Pla d'Atenció Educativa a la Diversitat, especialment urgent a la secundària obligatòria, pel repte històric que representa la seva universalització i pel repartiment desequilibrat d'alumnat amb necessitats educatives especials.

334. Augmentar l'oferta educativa dels centres i aules de formació de persones adultes, per tal d'aconseguir que tot ciutadà i tota ciutadana que vulgui tenir una formació bàsica, àmpliament

entesa, pugui assistir a un centre públic, de qualitat, gratuït i específic de formació de persones adultes.

Garantir el dret a l'educació i la igualtat d'oportunitats.

- 335. Accés a l'escolarització mitjançant processos senzills i transparents**, amb informació àmplia i veraç, que tingui en compte els fluxos migratoris i que garanteixi:
- 336.** La **igualtat de tracte** per a tota la ciutadania i per a tots els centres sostinguts amb fons públics.
- 337.** La potenciació i extensió a tot el territori de les **Oficines Municipals d'Escolarització –OME–**, ampliant-ne les funcions, els recursos i les competències per garantir la matrícula única de tots els ensenyaments obligatoris, i una admissió, uns barems i una distribució d'alumnat que eviti la concentració de persones nouvingudes i/o amb necessitats educatives especials en determinats centres, concretant i desplegant les “**zones educatives**” previstes al Pacte Nacional per l'Educació i la LEC.
- 338.** Diversificació d'oportunitats per a la igualtat, potenciant la funció compensadora de l'educació amb una **política de beques adequada**:
- Definir una política de beques d'acord amb la **realitat social**.
  - **Revisar els terminis** de petició i atorgament de beques per tal de poder beneficiar aquella part de l'alumnat que s'incorpora als centres quan el curs ja ha començat.
  - S'han de promoure **mesures fiscals** per avançar en les polítiques d'equitat social, que superin les concepcions d'ajuts o beques i, en la transició cap a nous models, cal definir una nova política de suport a l'alumnat amb la dotació econòmica necessària, activa durant tot el curs escolar.
  - Cal **traspassar a la Generalitat** de Catalunya l'atorgament i la gestió de les beques.
  - **Coordinació institucional i territorial** de tots els recursos adreçats a beques.
- 339.** Garantir el **dret a l'educació d'infants que pateixen discapacitats greus**, independentment de la tipologia de la discapacitat i del grau d'afectació, millorant el sistema actual d'ajuts per l'ensenyament a domicili, quan sigui necessari.
- ~~340.~~ Cal assolir la **completa gratuïtat de l'educació** en els nivells obligatoris progressivament, en especial pel que fa als **llibres de text** (digitals o en paper) i al **material escolar**; i assegurar que les

activitats complementàries (excursions, colònies, etc.) no siguin un element d'exclusió.

- 341.** Garantir l'**aconfessionalitat de l'escola**, exigint la denúncia dels acords entre l'Estat espanyol i el Vaticà i del conveni amb l'Arquebisbat, ja que aquests acords són contraris als principis d'un Estat aconfessional. En aquest sentit, cal separar les activitats curriculars de l'alumnat de l'educació religiosa, que s'hauria d'impartir fora de l'horari escolar i, per descomptat, sempre amb caràcter voluntari.

Coeducació en l'àmbit escolar i de l'educació del lleure.

- 342.** **Fomentar l'ús del llenguatge no sexista** i evitar exemples i/o imatges que fomentin el sexisme o la invisibilitat de les nenes, les noies i les dones, així com també educar en una sexualitat lliure i no homòfoba.
- 343.** **Afavorir la presència de dones en els càrrecs directius** de les institucions educatives.
- 344.** **Formació del professorat i dels educadors i les educadores de lleure per a la coeducació**, per ser conscients de les aportacions de les dones a la Història, a la Cultura, a la Ciència, de les actituds i continguts discriminatoris que actuen en el currículum ocult i del necessari assoliment de la igualtat dels sexes.
- 345.** **Educació mixta obligatòria als centres educatius sostinguts amb fons públics**, la qual sigui el punt de partida necessari per a una escola coeducativa.
- 346.** **Suport i potenciació de projectes coeducatius** encaminats a transformar la igualtat formal en igualtat real, posant els mitjans necessaris per a una veritable igualtat d'oportunitats a tots els nivells.
- 347.** **Regulació més acurada dels horaris d'emissió i dels continguts dels mitjans de comunicació adreçats al públic infantil i juvenil**, potenciant els valors del respecte, la tolerància, el diàleg i la justícia com a eina coeducativa amb projecció en l'àmbit familiar, social i també en el del lleure, i col·laborant en la transmissió de conductes no sexistes i evitant la transmissió de conductes discriminatòries i violentes.
- 348.** Desenvolupament de programes d'**educació física i esportiva** que:
- no tinguin el vessant competitiu com a eix central.
  - facilitin l'accés de nenes i nens en igualtat a les diverses disciplines esportives.

349. Vetllar per la prevenció de les violències i les relacions abusives vers les dones i proporcionar recursos i pautes d'intervenció davant de les microviolències als centres escolars.

350. Promoció, tant en l'àmbit educatiu com a la formació permanent, d'instruments per tal que les persones **puguin esdevenir usuàries crítiques i participatives** capaces de descodificar els missatges dels mitjans de comunicació.

Revisar i racionalitzar la política de concerts educatius.

El model actual arrossega situacions greus, insostenibles, tot creant una dualització socialment molt injusta i perillosa. En aquest àmbit, és necessari visualitzar un canvi radical de política, evitant, però, caure en generalitzacions que també serien injustes. Cal, doncs, acotar i racionalitzar la problemàtica per tal de fer-hi front.

351. Congelar l'adjudicació de nous concerts i obertura d'un procés de racionalització, a través d'unes noves regles de joc que estableixin de forma clara la funció dels centres sostinguts amb fons públics. Cal recuperar la funció de planificació escolar, però no pas com s'ha fet fins ara a remolc de les demandes de concerts, les quals són només una eina d'aquesta planificació.

352. Promoure acords amb els sectors més oberts de l'escola concertada i fer una aliança entre el sector públic i aquesta part del privat concertat, enfrontant-se amb el sector que aposta per mantenir formes de segregació que l'allunyen de la funció integradora de l'educació finançada amb diners públics.

353. Eliminar els concerts de les escoles que incompleixen els criteris i deures de l'atorgament del concert i potenciar els contractes programa com a via per assegurar, entre d'altres, mesures de reequilibri de l'alumnat amb necessitats educatives específiques als centres concertats.

Continuar augmentant la despesa pública en educació.

Catalunya té un diferencial negatiu de percentatge del PIB de despesa pública en educació que no es pot mantenir. L'educació és una inversió social i econòmica prioritària i, per assolir el nivell de despesa pública en educació de la mitjana dels països del nostre entorn amb els quals volem comparar-nos, cal aprovar un pla plurianual de finançament.

354. Establir un Pla plurianual de finançament públic que garanteixi **destinar a Educació un percentatge del PIB igual o superior a la mitjana** del nostre entorn europeu (6,3%).

B) Segon objectiu estratègic: Qualitat i Equitat, una nova concepció per afrontar els nous reptes socials, laborals,

tecnològics i culturals, al llarg de la vida. Millors resultats, més innovació.

Un model educatiu de qualitat ha de basar-se en la promoció de tothom i en la compensació de desigualtats, en la construcció de la identitat individual i de la consciència de plena ciutadania democràtica i participativa. Ha d'articular-se amb valors i donar a totes les persones les capacitats necessàries per gestionar les diferents etapes de la seva vida.

Incrementar l'èxit escolar.

En finalitzar el curs 2005-2006 va assolir el graduat escolar el **77,7%** de l'alumnat avaluat del 4t curs de l'ESO (les noies en representen un 81% i els nois, el 74,4%). Hem de disminuir el fracàs escolar en finalitzar l'ESO fins a percentatges homologables als de la Unió Europea.

355. Incrementar els titulats en l'Educació Secundària Obligatòria (ESO). És urgent arribar a l'objectiu establert per a tots els països de la Unió Europea per a l'any 2010, que el **85% de la població assoleixi les competències bàsiques de l'ESO.**

356. Adequació de l'ESO al seu veritable objectiu de superació de les competències bàsiques, amb possibilitat de diversificació curricular i potenciant els equips docents de coordinació.

357. Formalitzar la implicació de les famílies, posant especial cura a l'inici de l'ESO i a les seves circumstàncies (canvi de centre, noves metodologies i horaris, "multiprofessorat", etc.)

358. Incrementar les persones titulades en educació postobligatòria: disminuir l'abandonament escolar als 16 i 18 anys. Aconseguir una major escolarització de l'educació postobligatòria, Batxillerat, Formació Professional de Grau mitjà, Educació Permanent (bàsica de persones adultes, artística, lingüística i d'idiomes, esportiva, etc.) amb avaluació positiva en finalitzar els estudis i altres de caràcter no formal amb competències parcialment acreditables pel sistema d'avaluació i acreditació de l'experiència o de la formació no formal.

Dotar els centres educatius de recursos i autonomia.

La universalització de l'ensenyament secundari, així com l'adequació dels seus continguts als canvis socials i tècnics, requereixen d'un canvi en profunditat en la dotació de recursos als centres docents, augmentant-los per aconseguir una major individualització del tractament integrador de l'alumnat; una major coordinació dels equips docents; una major autonomia de funcionament dels centres; i la potenciació de pràctiques de gestió democràtica en la relació entre els diferents membres de la comunitat educativa.

- 359.** Aprofundir en la **coordinació dels centres d'educació infantil, primària i secundària**, per tal de garantir una coherència que asseguri a les famílies la continuïtat curricular i educativa, així com la relació entre els centres i les famílies.
- 360.** Establir **zones d'atenció educativa preferent**, on els centres puguin establir propostes de recursos diferencials per assolir els objectius educatius generals.
- 361.** Donar **més autonomia** econòmica, organitzativa, curricular i de gestió educativa **als centres docents**.
- 362.** **Incrementar els recursos** humans, materials, organitzatius, pedagògics dels centres, així com serveis i programes educatius (equips d'assessorament psicopedagògic, aules taller, unitats d'adaptació curricular, compensatòria, etc.) **per atendre infants amb necessitats educatives especials** i per garantir l'**atenció a la diversitat i la integració**.
- 363.** Dotar de recursos complementaris aquells **projectes de centre aprovats pel Consell Escolar**, que donin noves respostes als reptes del canvi educatiu (integració, introducció de noves àrees del saber, transició al món adult, etc.) i que puguin ser avaluats. Establir recursos diferencials per a projectes que plantegin propostes diferents.
- 364.** Desenvolupar polítiques potents i actives de **capacitació educativa de les famílies**.

Renovació pedagògica, innovació, treball en equip, acció tutorial.

El professorat és un factor essencial de qualsevol reforma o canvi educatiu. És prioritari, doncs, implicar-lo en aquesta transformació. Les peces clau estan molt relacionades amb la millora de la pràctica docent i la seva revalorització social.

Davant dels reptes de l'educació, amb un professorat que ha de fer front a problemàtiques cada cop més complexes, només un treball colze a colze amb els professionals de l'educació pot crear el clima i l'entorn educatiu que els centres requereixen. Perquè només amb la implicació dels i les mestres, amb la seva intensa dedicació a l'alumnat, podem fer que aquest tingui l'autoestima i faci l'esforç superador necessari per assolir l'èxit.

- 365.** **Millorar la formació inicial dels docents i promoure una formació continuada del professorat molt més lligada als projectes de centre**, amb propostes d'actualització i innovació relacionades amb els grans reptes pedagògics i tecnològics o didàctics que prioritzi l'Administració educativa. **Estímuls a la renovació pedagògica** (recursos materials, reduccions horàries, complements econòmics), especialment per als projectes d'equips docents que afronten situacions que poden ser d'interès per a d'altres centres.

- 366.** Generalitzar la **cultura del treball en equip** a tots els centres educatius, regulant-ne uns mínims comuns: **Pla Educatiu de Centre – PEC– i Pla Anual**, estructures de coordinació (hores de dedicació, reunions i reconeixement de responsabilitats), defensa d'una certa estabilitat obrint la porta a poder definir un percentatge dels perfils professionals, coordinació entre etapes, etc.
- 367.** Nova concepció de la tasca professional, basada en una **actualització de les metodologies didàctiques** per donar resposta a la diversitat (entesa com a valor) de necessitats personals, culturals, de ritmes d'aprenentatges, entre d'altres.
- 368.** **L'acció tutorial reconeguda més enllà de les parets del centre:** entendre l'acció tutorial com la interlocució continuada i bàsica de la comunitat educativa amb la família, com la porta d'accés i guia permanent a la qual tenen dret els pares i les mares. Això significa millorar la preparació de la persona tutora, ja que no només ha de dirigir el crèdit de tutoria del seu grup classe, sinó que ha de tenir informació de fora de l'escola, dels serveis i tasques d'orientació, de les possibilitats de formació de pares i mares, ha de coordinar eficaçment l'equip docent i ha de tenir un contacte molt sovintejat i personalitzat amb l'alumnat i la família, sobretot en aquells casos de risc escolar. Cal millorar també la coordinació i avaluació de l'acció tutorial, convertint-les en tasques centrals dels equips directius dels centres, i estructurar el treball en equip del professorat: equips docents, departaments, etc., com a coadjuvant a l'èxit de l'acció tutorial.

Revaloritzar la funció dels i les docents amb incentius a la innovació educativa.

- 369.** Promoure **canvis en la funció pública docent**, tot garantint una **millor formació inicial i continuada del professorat**, valorant la tasca educativa (amb especial incidència en la tutoria i orientació) i **reforçant la funció directiva**.
- 370.** Crear **incentius a l'especial dedicació** docent i a la innovació educativa d'equips de professorat i centres. Incentivar la innovació i la qualitat educativa com a element d'èxit i equitat.
- 371.** **Reconèixer l'especificitat del treball docent** en cadascuna de les diferents etapes (0-3, 3-12, 12-16, 16-18, formació professional i educació de persones adultes) amb mesures concretes de formació del professorat i llicències d'estudi, entre d'altres.

Desenvolupar la relació dels centres amb l'entorn.

- 372.** **Obrir els centres al seu entorn**, convertint-los en elements permeables de la dinàmica cultural, econòmica i social del seu barri o població. **Generalització de les polítiques d'escoles obertes i dels plans educatius d'entorn i de barri.**

373. Redactar un **Pla Tecnològic Estratègic per a cada centre** per incorporar a tots els edificis educatius les Tecnologies de la Informació i la Comunicació (TIC) i fer possible l'ús educatiu d'aquestes.

374. Aprofitar la implantació de les TIC a l'escola per tal de replantejar el currículum i revisar els coneixements i continguts obsolets.
Universalitzar el programa Educa 1x1.

375. Introduir l'**educació en informació i comunicació** a l'escola i en el currículum.

376. Promoure **equips multiprofessionals per atendre les problemàtiques que superen l'àmbit escolar**, amb participació de les administracions locals en el marc dels Plans Educatius de Ciutat i/o d'Entorn.

377. Promoure l'Educació per la Sostenibilitat:

- **Assumint l'objectiu del Decenni de les Nacions Unides de la Educació per al Desenvolupament Sostenible (2005-2014), "integrar els principis, valors i pràctiques del desenvolupament sostenible en totes les facetes de l'educació i l'aprenentatge".**
- **Afavorint la incorporació dels objectius de l'Educació per la Sostenibilitat en el projecte educatiu del centre.** Entenent que l'ES comporta:
  - **Millorar la Cultura de Centre** pel que fa a la gestió i l'organització escolar **fomentant la participació i la comunicació de tots els membres de la comunitat educativa.**
  - **Repensar el currículum**, plantejant l'estudi dels fenòmens socials i naturals tenint en compte la seva complexitat.
  - **Treballar per una gestió sostenible del centre** pel que fa a consum de recursos i materials, gestió de residus, etc. en tots els àmbits i espais de la vida escolar: aules, menjadors, patis, consergeria, secretaria ....
  - **Fomentar el coneixement de l'entorn** proper, tant natural com social, tot plantejant la col·laboració entre l'escola i altres institucions i organismes, per tal de contribuir a la formació d'una ciutadania activa i responsable.
- **Consolidant la Xarxa d'Educació per la Sostenibilitat de Catalunya (XESC), afavorint el treball conjunt dels centres educatius amb les agendes 21 locals**, amb el suport dels departaments de Medi Ambient i Educació i d'altres entitats implicades en l'Educació per la Sostenibilitat.
- **Tenint en compte l'eficiència i sostenibilitat dels edificis** de nova construcció i potenciant les reformes necessàries per la millora de la sostenibilitat dels edificis i la gestió dels centres educatius.

Promoure altres serveis complementaris.

- 378. Reconèixer el caràcter educatiu que tenen els espais de menjador, lleure i acollida** als centres docents, vetllant per la qualificació dels professionals que s'hi dediquen i facilitant la compensació de les possibles desigualtats en l'accés.
- 379. Potenciar una bona oferta d'activitats extraescolars,** organitzada per les Associacions de Mares i Pares d'Alumnes (AMPA) i organitzacions de voluntariat, entitats de lleure, coordinades amb les comunitats educatives de cada centre i del barri i finançades i coordinades en col·laboració amb l'Administració local.
- 380.** Incrementar les polítiques d'equitat i els serveis complementaris per a alumnes amb més necessitats. Augment pressupostari per als **serveis educatius complementaris:** llibres i material escolar, sortides, activitats extraescolars, serveis matinals i, especialment, el servei de menjador escolar.
- 381.** Promoure **nous serveis de suport** a la docència: **personal d'administració** als centres d'educació primària, **manteniment informàtic, auxiliars de biblioteca,** etc.

C)Tercer objectiu estratègic: Més educació per a tothom. Garantir una oferta de qualitat i suficient en tots els nivells i etapes educatives. Impulsar una educació permanent, àmplia i flexible. Més Formació Professional, Educació Permanent i Educació en el Lleure.

Cal entendre la importància creixent de l'educació en relació als canvis experimentats en el context laboral, cívic, cultural. **L'educació és un dret que s'ha d'exercir al llarg de tota la vida.** En la societat actual esdevé imprescindible una **educació permanent, àmplia i flexible,** per facilitar l'adaptació als canvis laborals, organitzatius i tecnològics que es produeixen al llarg de la vida laboral.

Estan sorgint noves ocupacions relacionades amb la salut, l'ecologia, l'educació o els serveis de proximitat, les quals seran molt més importants del que ho són avui. Hem de tenir però molt present que les previsions de la UE són que el 80% de les ocupacions del futur seran fruit de la reposició de les actuals especialment de les jubilacions. L'element diferencial és que aquestes velles ocupacions necessitaran noves competències. Cal preparar la joventut cap a aquestes noves professions i competències. Així mateix cal preparar-los també per assumir la necessitat d'una formació al llarg de la vida que mantingui permanentment actualitzades les seves competències professionals.

La planificació de l'oferta educativa facilitarà la cohesió social i l'equitat del sistema educatiu. La planificació és la millor alternativa a les "forces del mercat" que augmenten sempre els desequilibris i els col·lectius exclosos, sobretot a llarg termini. El Govern de la Generalitat, per tant, ha de garantir i planificar una oferta de qualitat suficient en tots els nivells i etapes educatives i en les seves diverses modalitats: des de l'educació infantil, primària, secundària, professional i universitària fins als ensenyaments especials d'educació permanent, l'educació musical, la dansa, els ensenyaments d'idiomes i els ocupacionals, la formació cultural i la bàsica en les modalitats presencials i a distància.

Ampliació del dret a l'educació.

Els profunds canvis socials que vivim obliguen a incloure progressivament el reconeixement social de nous drets educatius, que cal incorporar també a la planificació del sistema. Aquesta pota clàssica de l'Estat de benestar adquireix, així, encara més força quan s'universalitza més enllà de les tradicionals edats escolars. Cal reconèixer:

- El dret de la petita infància a una atenció educativa, tant des de l'escola bressol (0-3 anys) com en d'altres serveis educatius complementaris, més flexibles i d'horari més reduït. Com a complement de la necessària dedicació familiar, a la qual el sistema escolar no pot pas substituir.
- L'efectiva universalització de l'educació dels 3 als 16 anys, amb una concepció inclusiva de l'educació que no discrimini ningú, perquè faci de la diversitat i la pluralitat interna dels centres un tret característic enriquidor. A més, generalització progressiva de les ofertes educatives fins als 18/20 anys (on tenim encara uns percentatges molt baixos).
- Una Formació Professional que integri els seus subsistemes, per respondre de manera integrada a les creixents necessitats formatives de les persones, al llarg de la seva vida laboral, i els nous Programes de Qualificació Inicial Professional, una modalitat educativa-formativa de caràcter opcional per a joves que no assolixen l'ESO i que són una prioritat social. A més, una àmplia oferta més específica d'ensenyaments artístics, d'idiomes i TIC, entre d'altres.
- Flexibilitzar els itineraris del sistema educatiu, facilitant "l'anada i la tornada". Diversitat d'oferta sense límit d'edat, perquè l'educació és ja un dret que s'exerceix al llarg de tota la vida. I per a tothom, sense exclusions.

Propostes per a cada etapa educativa:

Escoles bressol o llars d'infants.

382. Remarcar el caràcter educatiu que han de tenir els serveis d'atenció a la primera infància, **en un marc global de polítiques públiques d'infància i família** plenament integrades.

383. Desenvolupar la xarxa d'escoles bressol de titularitat pública de Catalunya creada per la "Llei 5/2004 de 9 de juliol, de creació de llars d'infants de qualitat" i assolir una cobertura molt àmplia, en condicions de qualitat, de les necessitats socioeducatives dels infants de 0 a 3 anys. Exercir plenament la corresponsabilitat de la Generalitat de Catalunya amb els ajuntaments en el compliment de la màxima escolarització per a aquesta etapa, promocionar un **segon pla de creació d'escoles bressol públiques** amb augment dels recursos destinats als mòduls de construcció i manteniment.

384. Cal també **establir garanties d'equitat interterritorial**, mitjançant l'homogeneització dels criteris d'actuació pel que fa al model funcional:

- Establiment de criteris mínims funcionals i de qualitat per a totes les escoles de la xarxa pública.
- Modificacions en el decret 0-3 per millorar la ràtio infant-grup i els referents educatius per grup.
- Millorar el finançament de les escoles lligat a la seva gestió pública directa.
- Gestió i seguiment acurats del mercat de treball i de les condicions de treball dels i les professionals.
- Formació de capacitacions en gestió, amb la creació d'instruments de gestió compartits i validats.
- Pràctica activa de la cooperació intermunicipal i el suport als petits municipis.

Educació bàsica obligatòria (primària i secundària).

385. Actualitzar permanentment el Mapa Escolar i dels itineraris pedagògics de forma descentralitzada i, alhora, equilibrada territorialment, feta conjuntament amb les organitzacions socials de la comunitat educativa i les administracions locals que abasti el conjunt de nivells i programes educatius. La gran mobilitat residencial interurbana (per motius laborals, residencials o de millora de les condicions de vida) d'un important sector de la ciutadania (tant d'emigrants com de població ja arribada fa temps) i les ocasionals deslocalitzacions dins del propi territori fan necessària una política dinàmica de planificació.

386. Impulsar la creació d'**unitats escolars als hospitals** dotats de servei de pediatria.

387. Potenciar les **zones educatives rurals**.

Ensenyaments especialitzats (artístics, musicals, idiomes).

- 388.** Elaborar el **mapa de centres** que garanteixi una oferta equilibrada i pròxima al territori pel que fa als ensenyaments de règim especial: artístics, musicals, d'idiomes per a tota la població; d'aquesta manera, es podrà garantir millor la igualtat d'oportunitats, la inclusió educativa i la no-discriminació, a més de compensar les desigualtats personals, culturals, econòmiques, socials i territorials.
- 389.** Impulsar una **major relació i coordinació** entre l'ensenyament no reglat, l'obligatori, el superior professionalitzador i aquests amb els espais i grups de creació. **Creació de l'Institut Superior de les Arts.**
- 390.** Establir un **marc de coordinació entre l'educació i el món laboral i econòmic de les indústries culturals**, atès el valor estratègic que cada dia més agafa la creació i la innovació artística, promovent convenis i acords entre els centres de formació i les empreses. Promoure l'estada d'artistes als centres.
- 391.** **Ampliar la xarxa d'Escoles Oficials d'Idiomes** per millorar els coneixements i les competències de la població activa (ocupats i aturats) i per reforçar la formació dels estudiants universitaris i de cicles formatius, i de la població en general. En aquest sentit cal coordinar les accions formatives amb les demandes del sistema laboral, educatiu i universitari.
- 392.** **Potenciar l'aprenentatge de llengües estrangeres** per tal de garantir un coneixement bàsic i necessari en l'actualitat.

Educació inclusiva.

El sistema educatiu català ha d'atendre de manera general tot l'alumnat en edat escolar, en funció de les seves diversitats i necessitats per mitjà de l'escola ordinària i, si escau, amb escoles d'educació especial. El sistema educatiu ha d'**aconseguir una escola plenament inclusiva** que, per actitud i formació dels seus elements, aculli la diversitat, les particularitats o l'excepcionalitat de l'alumnat.

La inclusió exigeix xarxes naturals de suport per garantir que tot l'alumnat, amb els suports i les oportunitats adequades, arribi a un aprenentatge funcional.

Malgrat tenir una legislació adequada i uns marcs teòricoconceptuals avançats entorn a les "necessitats educatives especials", creiem que s'imposen canvis profunds en el propi procés educatiu i tots els elements que hi intervenen.

Cal, doncs, exigir una escola que tingui les condicions, els recursos i els i les professionals per a **tot** l'alumnat de la nostra comunitat. Una escola on els i les professionals tinguin la formació adient per atendre la diversitat d'alumnat,

per tal que la diferència es visqui realment com una millora en l'educació de tothom i contribueixi a l'enriquiment dels aprenentatges i vivències socials. Una escola amb els recursos i condicions físiques i materials adaptats al seu alumnat i no a l'inrevés. Cal també una xarxa de serveis externs i especialitzats que doni suport i orienti l'escola.

Per tot això, proposem:

- 393.** Aprofundir i desenvolupar el **Pla d'Educació Inclusiva de Catalunya**.
- 394.** Establir el **Mapa de l'Educació Inclusiva**, identificant i reforçant les escoles d'educació especial realment necessàries i reconvertint la resta en serveis de recursos específics, dotant els centres de personal suficient i amb la formació específica apropiada.
- 395.** Fixar els **criteris d'admissió d'alumnat** amb necessitats educatives especials, per aconseguir una distribució equilibrada a tot el territori.
- 396.** **Coordinar amb les administracions locals i d'altres entitats els serveis d'atenció** en totes les àrees necessàries (salut, benestar i treball) per tal de garantir igualtat d'oportunitats per a tothom. Crear les xarxes de suport social necessàries.
- 397.** Crear una **comissió assessora i de seguiment de l'educació inclusiva**, en el marc del Consell Escolar de Catalunya, que ajudi a avaluar l'avenç cap a una escola inclusiva que transformi la diferència en l'element de millora de l'educació de tothom.

Formació Professional.

Impuls de la Formació Professional (FP) amb més recursos, més oferta i planificació conjunta amb els territoris i els sectors implicats, amb criteri de xarxa. **Desplegament del Pla d'integració** de l'FP amb la creació i construcció de nous centres de FP integrada, i desenvolupament del sistema d'**acreditació de les competències adquirides en el treball o per vies no formals**.

- 398.** Planificació del sistema de Formació Professional i Qualificacions partint dels sistemes implicats (sistema educatiu FP inicial i FP per l'ocupació) i tenint en compte els objectius estratègics de país. Si l'objectiu és doblar la qualificació de nivells mitjans a Catalunya, cal **planificar al territori centres integrats d'FP i prioritzar les polítiques d'orientació cap a l'FP**. Al mateix temps, s'han de potenciar els cursos pont, l'acreditació de competències i les vies d'accés de Cicles Formatius (CCFF) de grau superior al grau universitari (convalidacions de crèdits professionalitzadors i accés específic i prioritari als Graus Universitaris associats a les famílies professionals concretes). Cal reconèixer plenament sense embuts que

els CCFF de Grau superior corresponen a l'espai europeu superior, i que els alumnes que els cursen han superat el batxillerat .

- 399. Actualització del Pla General de la Formació Professional de Catalunya.** Cal impulsar la continuïtat i implementació de mesures estratègiques envers l'FP.
- 400.** Creació d'un **organisme únic** de caràcter públic i participat pels agents socials sindicats i patronals (Agència, Comissionat,..) **que gestioni tota la Formació Professional.** Aquesta mesura ha de permetre desenvolupar la gestió integrada de l'FP inicial i ocupacional/continuada. Considerem que la Comissió del Sistema de Qualificacions i Formació Professional ha estat una iniciativa incompleta que no sembla pugui resoldre la qüestió de fons.
- 401. Creació i posada en marxa dels centres integrats.** Planificació de l'oferta de l'FP integrada, des de la visió territorial i dels sectors productius. Caldrà valorar les experiències realitzades en aquest sentit en el marc de la Xarxa FP.CAT
- 402. Acreditació i reconeixement de competències.** Impulsar l'activitat de l'Institut Català de Qualificacions Professionals en el reconeixement de competències i la seva acreditació. Desenvolupar l'orientació per a l'accés a la qualificació.
- 403. Impuls de mesures específiques:** millora de l'accés a la formació. Atenció a les necessitats de les persones per afavorir el seu desenvolupament individual o carrera professional. Millora del prestigi social de l'FP des de totes les perspectives. Facilitar l'accés a l'FP de Grau Mitjà i Grau Superior i d'aquesta a la Universitat, garantint la qualitat i competència en les sortides i titulacions.
- 404. Prioritat social i finançament adequat per als Programes de Qualificació Inicial.** Cal recollir el les bones pràctiques realitzades en programes com els Plans de Transició al Treball –PTT-, les Escoles Taller i les Cases d'Oficis, etc.
- 405.** Promoure el **sistema dual en alternança treball-formació** prioritàriament en els CCFF de grau mig, especialment en aquelles professions menys demandades pels alumnes i amb major inserció laboral. Establir un Pla de generalització del sistema dual.”
- 406. Increment dels recursos per a la implantació dels nous cicles** pensant en funció de projectes de futur i tenint en compte també les migracions i el moviment de treballadors i treballadores i incrementant la formació del professorat, donant força importància a l'orientació i informació a l'estudiantat.
- 407. Creació i planificació d'una xarxa pública de centres integrats** (mínim un per comarca), que garanteixi a tot el territori una

oferta integrada de Formació Professional suficient i accessible per a les persones, sigui quina sigui la seva situació.

- 408. Promoure un sistema d'avaluació, reconeixement i certificació de l'experiència laboral i els aprenentatges no formals** que, juntament amb els títols i certificats professionals de caràcter oficial, les persones puguin establir la seva carrera professional.
- 409. Crear un Sistema d'Informació i Orientació** que integri totes les dades d'oferta formativa i les de l'Observatori del Treball, que permeti orientar sobre el millor itinerari formatiu de les persones.
- 410. Incrementar els recursos econòmics** per tal de garantir una oferta que sigui capaç d'incorporar en la formació les **competències transversals de les TIC, les llengües comunitàries i els drets laborals -sobretot en matèria de prevenció de riscos laborals-** que facin efectiva la lliure circulació de persones en l'àmbit de la UE.
- 411. Incentivar la igualtat d'oportunitats de les dones en l'accés i presència a la formació de les diferents famílies professionals**, de les quals fins ara han estat excloses, mitjançant un treball actiu i mesures concretes.

Educació permanent al llarg de la vida.

Educació permanent, instrumental i bàsica per al món laboral i per al lleure i la cultura integrades i/o coordinades.

L'educació és un dret que no prescriu, com el dret a la salut existeix al llarg de tota la vida de les persones, en totes i cadascuna de les seves etapes vitals; en totes i cadascuna de les quals ha de capacitar tothom per a una plena integració social i laboral.

Catalunya té des de 1991 una Llei de Formació d'Adults consensuada per tots els partits de l'arc parlamentari, la qual representava un model avançat en el seu moment. No obstant, la manca de desplegament i l'incompliment d'articles significatius exigeixen avui un nou replantejament, i així el Parlament de Catalunya ho va entendre en discutir i aprovar la Llei d'Educació de Catalunya i no derogar la llei antiga, amb la pretensió d'abordar la reforma de la Llei de Formació d'Adults en la nova legislatura i des d'una nova perspectiva: d'acord amb els requeriments de la societat actual, l'experiència organitzativa dels països del nostre entorn, les recomanacions de l'Estratègia de Lisboa, les repetides comunicacions de la Comissió Europea, l'OCDE i les resolucions del Parlament i el Consell Europeu.

La Comissió Europea i els Estats membres conceben l'educació permanent com **“tota activitat d'aprenentatge realitzada al llarg de la vida amb l'objectiu de millorar els coneixements, les competències i les aptituds amb una perspectiva personal, cívica, social o relacionada amb l'ocupació”**.

Des de la Cimera de Lisboa (2000), l'aprenentatge permanent es percep com una estratègia clau per dinamitzar el pas de la societat industrial a la societat de la informació. D'acord amb el context i la realitat de la societat catalana, s'han identificat **cinc objectius d'educació permanent** que poden facilitar el trànsit d'un paradigma social a l'altre:

- Garantir la formació bàsica per a una societat del coneixement per a tothom.
- Potenciar l'educació permanent com a eina indispensable per al món del treball.
- Posar a l'abast de tothom les eines necessàries per a la plena utilització d'internet i les tecnologies de la informació i comunicació.
- Afavorir la convivència democràtica i el coneixement i respecte de la diversitat cultural.
- Promocionar la ciutadania activa i la participació cultural.

Propostes:

- 412.** Impulsar l'elaboració d'una **Llei d'Educació Permanent i de formació al llarg de la vida** que compregui fonamentalment els objectius exposats: garantir l'accés a obtenir les competències bàsiques per tota la població, formació professional i qualificacions integrades de manera permanent i actualitzada, eradicar l'analfabetisme digital promoguen les TIC, afavorir la formació per la ciutadania.
- 413. Estendre i ampliar l'educació permanent:** increment de l'oferta i participació dels municipis com administració i dels agents socials en la planificació. Creació d'aules i centres d'educació permanent amb serveis d'informació i orientació per la formació i l'ocupació, en sentit ampli, segons els anteriors objectius.
- 414. Elaborar el mapa de l'Educació Permanent de Catalunya,** amb equilibri territorial i també com a eina de potenciació de la cohesió social. Creació d'Escoles d'Educació bàsica Permanent a totes les presons catalanes.
- 415. Elaborar Plans Locals d'Educació Permanent** com a instruments de coordinació al territori.
- 416.** Promoure la **creació d'un organisme coordinador de tota l'educació/formació al llarg de la vida** que informi i proposi a l'agència o comissionat de FP (mesura 69/ 67), i al consell interuniversitari, polítiques integrals de formació permanent al llarg de

la vida, amb l'objectiu de cercar la màxima coherència en la formació i qualificació dels diferents sistemes post obligatoris.

Ple reconeixement al dret a l'educació en el lleure.

Incorporar l'educació en el lleure i les activitats més enllà de l'horari lectiu en l'estratègia educativa.

El Pacte Nacional per l'Educació i la mateixa LEC van recollir que l'educació d'infants i adolescents no s'acaba a l'escola. Ni tan sols a les famílies, per bé que és el marc principal que la farà possible. Els espais no formals són sovint decisius en l'adquisició d'hàbits, valors i aprenentatges d'infants i joves. El temps de lleure és un espai amb unes enormes possibilitats educatives que no podem deixar estrictament en la lògica consumista que determina el mercat. La LEC permet donar un salt important per tal de fer possible la incardinació de l'escola amb l'entorn.

- 417. Establiment de **requisits i criteris de qualitat** en les activitats de lleure.
- 418. **Regular les ràtios** d'infants i educadors i educadores.
- 419. Temps remunerat per a la **coordinació educativa** amb les tutories dels infants.
- 420. Impulsar la concreció de la relació amb l'entorn en els Plans d'Autonomia de Centre.
- 421. Promoure l'**ús d'instal·lacions** dels centres educatius per part de les entitats.
- 422. Regular l'**espai educatiu del temps del migdia** i els **menjadors escolars**.
- 423. Garantir l'atenció educativa dels infants en els **espais de vacances escolars**.
- 424. Impulsar la generalització d'experiències d'**Aprenentatge-Servei (ApS)**, camps de treball i d'exercici de ciutadania de les persones joves.
- 425. **Participació de les entitats de lleure** en els òrgans de la Comunitat Educativa (centres, municipis, Catalunya).

Garantir l'equitat i l'accés a l'educació en el lleure i a les activitats més enllà de l'horari lectiu a infants i joves de Catalunya.

L'accés a un temps de lleure educatiu i a les activitats que no formen part de l'horari lectiu i reglat no és a l'abast del conjunt de la població. Encara és un espai on el factor econòmic provoca discriminació i desigualtat. La crisi ha

agreguat aquesta situació. Els nostres texts legals, l'Estatut, la LEC i la Llei d'infància emplacen els poders públics a crear les condicions per garantir l'equitat.

- 426.** Increment de les **partides d'ajuts als casals, colònies i campaments d'estiu per a tota la població que ho requereixi** (mesures de cofinançament, beques, etc.)
- 427.** Instrumentació d'ajuts específics amb els ajuntaments per cofinançar les activitats.
- 428.** Garantir per a tothom, i especialment a les famílies amb més dificultats, l'**accés a les activitats més enllà de l'horari lectiu** (temps del migdia, activitats extraescolars, esplai diari i de cap de setmana, etc.)

Reconèixer i donar suport als centres d'esplai i/o entitats d'educació en el lleure. d'atenció a la infància, la joventut i les famílies.

Els centres d'esplai i/o les entitats d'educació en el lleure són entitats especialment indicades per possibilitar l'educació en valors i en la convivència. Són espais d'aprenentatge de ciutadania activa. Les entitats d'educació en el lleure també fan una funció preventiva de situacions de conflicte i esdevenen espais d'acollida i integració de les persones nouvingudes. L'entitat permet viure experiències de participació real en projectes de servei a la comunitat i que els i les joves monitors i monitores s'impliquin en una tasca socialment útil. Per contra, malgrat que tothom en reconeix les seves virtuts, no gaudeixen del reconeixement legal, polític i institucional que es mereixen i tenen problemes de locals, finançament adequat i aval públic.

- 429.** Establir el **reconeixement legal i la regulació adient per dignificar els centres d'esplai i/o les entitats d'educació en el lleure.**
- 430.** **Fomentar el reforçament i la creació d'entitats d'educació en el lleure** i seves les activitats.
- 431.** Vetllar per un **finançament** adequat dels centres d'esplai i/o les entitats d'educació en el lleure i pel **suport als ajuntaments per tal de garantir les infraestructures** necessàries de locals.
- 432.** Fomentar el suport a les entitats d'educació en el lleure com a espais educatius, d'acollida i intercanvi per a infants nouvinguts i nouvingudes i les seves famílies.
- 433.** Considerar i reforçar la funció preventiva de les entitats d'educació en el lleure dins dels **plans de prevenció d'infància en risc social** previstos a la Llei d'infància.

D) Quart objectiu estratègic: La participació de la comunitat educativa i la corresponsabilització dels diferents agents socials han de permetre fer de l'educació un objectiu compartit i una eina bàsica del desenvolupament i la cohesió social.

El sistema educatiu ha de ser un agent actiu en l'educació de la ciutadania d'un país democràtic. El foment de valors com la participació i el respecte de les diferents idees, la cultura de la pau o el civisme és un element primordial de treball del nostre sistema escolar.

Altrament, l'educació és un dret humà i social que cal preservar i potenciar. És, a més, un dret que no pot ser decidit en exclusiva pels titulars -públics o privats- de les institucions educatives, sinó que requereix de la participació dels diferents estaments que interaccionen en la complexa societat relacional que està naixent.

Participació i corresponsabilització de nous sectors.

Actualment, tothom reconeix que l'escola ja no pot afrontar tota sola molts dels nous reptes educatius. Es va imposant una nova concepció comunitària de l'educació que requereix d'un nou tipus d'Administració educativa. El Departament d'Educació necessita d'una estructura de gestió més arrelada al territori, més propera i participativa, com a única forma d'obrir-se a la corresponsabilització dels diferents agents educatius.

- 434.** Cal buscar vies per regular i aprofitar la tasca que, en molts casos, ja realitza l'Administració local. **Fórmules de col·laboració institucional** que incideixin sobre tot el sistema, com poden ser les **"zones educatives"**.
- 435.** El **Departament d'Educació** ha de ser **més àgil, obert i modern**, i ha de ser el principal impulsor de la participació i implicació de les famílies. **Fins ara, les AMPA han hagut de substituir algunes mancances del sistema, però la prioritat és que puguin estimular les responsabilitats educatives de pares i mares.**
- 436.** El repte social de la incorporació de les persones migrades amb igualtat de drets i deures té en l'escola un bon instrument, però necessita d'un major recolzament. Aquest canvi demogràfic no és un fet puntual; planteja, doncs, la necessitat d'un **nou model d'escola més multicultural**.
- 437.** Cal analitzar **"l'escola", "les extraescolars" i "el fora escola"** d'una mateixa zona com a realitats complementàries, construint ponts molt flexibles de connexió i treball conjunt.

- 438.** Per promoure el necessari clima de complicitat i col·laboració, són molt interessants les experiències de **Projectes Educatius de Ciutat**, que no han de quedar només en un objectiu municipal aliè al sistema educatiu. Aquest ha de ser el principal interessat a prendre la iniciativa i **obrir la participació als Consells Escolars a d'altres sectors**, explorar experiències d'implicació del món empresarial i facilitar la col·laboració d'altres professionals, d'interrelació amb els mitjans de comunicació, etc.

Implicar la societat, tota la ciutadania, per desenvolupar plenament un model d'educació inclusiva.

Estructurar un model educatiu on totes les persones ensenyen i aprenen, siguin infants, mares i pares, voluntariat o el mateix professorat, qui té la responsabilitat bàsica d'aquest procés. Es basa doncs en l'acció coordinada de tots els agent educatius. Una escola on se't convida a ser protagonista del procés educatiu del teu fill o filla. Un centre educatiu amb un model de funcionament on es potencia la relació amb les famílies i de la comunitat amb els professionals docents. Les famílies tenen un paper primordial en l'organització del centre i una possibilitat efectiva de participació i de coneixement de la vida escolar quotidiana

- 439.** Promoure **Projectes Educatius de Ciutat**.
- 440.** **Potenciar i prioritzar projectes educatius de centre** encaminats a transformar la igualtat formal en igualtat real, posant els mitjans necessaris per a una veritable igualtat d'oportunitats entre homes i dones.
- 441.** Impulsar **plans integrals/comunitaris de zona** per treballar aspectes educatius.
- 442.** **Revisar el funcionament dels consells escolars** de centre, territorials, municipals i de Catalunya promovent-ne la dinamització.
- 443.** **Garantir el funcionament adequat dels consells escolars** dels centres finançats amb fons públics.
- 444.** **Potenciar la vida associativa i el diàleg** amb les entitats representatives de la comunitat educativa.
- 445.** **Promoure la participació de les AMPA en la vida dels centres docents**, donant a conèixer el dret a participar i establint fórmules que facilitin la formació per a la participació.
- 446.** **Programes de participació i formació de les famílies en l'educació.**
- 447.** Promoure **permisos retribuïts en el món laboral per assistència a tutories i consells escolars.**

- 448. Reconèixer els drets democràtics de l'alumnat** que permetin participar en la gestió dels centres i facilitin els mitjans necessaris per organitzar-se i expressar-se, tot promovent l'associacionisme.

Impulsar mesures per tal d'implicar el professorat en el procés de canvi i millora de l'educació.

- 449. Establir un pla de suport i incentivació** del professorat que estimuli:
- L'obertura i consolidació de processos participatius en els centres.
  - La vinculació dels centres amb l'entorn.
  - L'impuls de processos d'aprenentatge cooperatiu.
  - La igualtat d'oportunitats i la potenciació de la diversitat com a enriquidora del fet educatiu.
- 450. Formació del professorat: descentralitzar-la i vincular-la al desenvolupament i creixement dels plans de centre i zona, així com a la demanda específica del professorat. Reforçar-la especialment respecte dels tractaments de la diversitat, dels conflictes i dificultats (incorporant tècniques de mediació) i potenciar línies d'autoformació respecte a la vinculació i coneixement del territori.**
- 451. Difondre la Convenció de les Nacions Unides sobre els drets dels infants,** entre professionals que tracten directament amb infants.

E) Cinquè objectiu estratègic: Els reptes de l'educació necessiten administracions educatives eficients i eficaces.

Descentralització, Zones Educatives i autonomia de centre.

El canvi ha d'aprofundir en la línia d'unificar les competències i descentralitzar realment la gestió del Departament d'Educació, **aplicant el principi de subsidiarietat, tot diferenciant les funcions d'Administració educativa de les que li corresponen com a titular dels centres públics, que l'han de notar molt a prop, ajudant al seu bon funcionament**

L'autonomia de centre és una peça clau per a la qualitat, **però hi ha diverses concepcions. Són positius els Projectes Educatius de Centre, equips estables, coresponsabilització de la comunitat educativa i territorial, possibilitat de definir alguns perfils professionals, de gestió autònoma dels recursos i de sistemes d'avaluació interna i externa, però per assolir millor els objectius educatius comuns, no pas per augmentar les desigualtats. Autonomia sí, però:**

- Tenint en compte les estratègies específiques, recursos i capacitat de gestió per assolir, des de la realitat de cadascú, els objectius educatius comuns. És a dir, recursos en la mesura de la capacitat d'assolir

compromisos (amb accions d'estímul gradual per als centres amb menys iniciativa), però sempre en funció de les diferents necessitats, per reequilibrar.

- Treballant en xarxa, amb nivells diferents de gestió, perquè hi ha moltes coses que difícilment es poden gestionar únicament des de la unitat "centre escolar". Cal un arrelament territorial, una complicitat d'altres agents educatius i una massa crítica suficient de recursos, que permeti el seu aprofitament racional.

452. Modificar el **model d'inspecció** que respongui a les necessitats dels centres educatius. Ens definim per un model d'inspecció que assessori i orienti el desenvolupament dels projectes educatius dels centres i avalui, amb el conjunt del professorat, el resultat de la seva aplicació.

453. Desconcentrar la gestió en uns reforçats Serveis Territorials i crear, dins del seu àmbit, diverses "zones educatives" amb personalitat pròpia prou petites per tenir identitat i ser gestionables, però amb suficient entitat com per disposar d'una oferta prou rica (de "l'escola", el "fora escola" i l'entramat social i econòmic d'aquella zona, a més de la implicació de l'Administració local).

454. Revisar la composició del Consell Escolar de Catalunya, augmentant-ne la presència de sectors directament representants dels diferents agents educatius (alumnat, pares i mares i professorat) i disminuir-ne la presència de l'Administració.

455. Crear al Departament d'Educació l'Assessoria de Coeducació, que haurà de vetllar perquè totes les actuacions educatives prevegin la igualtat d'oportunitats entre nens i nenes. Ha d'incloure la formació del professorat i la informació a les famílies.

456. Descentralitzar la gestió del sistema educatiu, **dotant les zones educatives i les delegacions territorials de més competències** de planificació, programació i execució de polítiques educatives en el territori, i dels corresponents recursos.

457. Dotar de més competències de gestió i planificació, amb els recursos corresponents, l'Administració local, per tal de promoure l'accés igualitari a l'educació, millorar la qualitat educativa, fomentar la relació dels centres amb l'entorn, generalitzar els serveis educatius complementaris compensant les actuals desigualtats en l'accés i millorar el control dels fons públics destinats a l'ensenyament. Avançar en la delegació de competències, en la coresponsabilitat i concurrència de la gestió dels nivells d'infantil i primària als ajuntaments, dotant-los dels recursos suficients. L'Administració local, els ajuntaments, han de ser plenament reconeguts com a Administració educativa.

Eix d'Universitat, Recerca i Innovació.

El sistema universitari de Catalunya: un sistema d'ensenyament superior i de recerca públic, de qualitat i al servei de la societat.

1. Balanç de govern 2006-2010.

Al nostre entendre, a l'hora de fer balanç dels elements més destacables del que ha significat la legislatura 2006-2010 i de l'acció de govern en aquest període en l'àmbit d'Universitats i Recerca creiem que cal començar comentant 3 qüestions que han marcat la política en educació superior en els últims anys:

- La creixent **pressió en els marcs internacionals per la desregulació dels serveis**, especialment en el camp educatiu.
- La modificació de la Llei estatal d'Universitats i la implantació de l'**Espai Europeu d'Educació Superior (EEES)**.
- La **forta crisi econòmica**, que ha significat un augment de les necessitats i demandes a les universitats i les dificultats financeres per fer-hi front.

La darrera dècada ha vingut marcada per una **visió economicista** en els organismes internacionals i la majoria dels governs europeus que han apostat per obrir la porta a la **comercialització dels serveis afectant de manera clara l'educació**. Aquest model ha anat impregnant els discursos en favor del canvi de model en l'educació superior qüestionant al nostre país el model de les universitats públiques i promovent canvis en els seus objectius, en la governança i el seu finançament.

És en aquest context que es va impulsar la **Llei Orgànica d'Universitats (LOU)** durant el govern del Partit Popular; aquesta es va fonamentar en la desconfiança envers la universitat pública, i es va introduir un sistema de selecció del professorat rígid i controlat externament i modificant el seu funcionament democràtic, amb la pèrdua de competències del Claustre Universitari i el nomenament directe d'una part dels membres del Consell de Govern pel rector, entre d'altres. El resultat va ser una llei que regulava les universitats públiques de manera centralitzada i fins al darrer detall, mentre que desregulava les universitats privades.

La Llei Orgànica d'Universitats (LOU) del PP, la derogació de la qual havia promès el Govern del PSOE, lluny de ser una nova llei que s'adaptés a les veritables necessitats dels diferents col·lectius presents a les universitats, ni de fer front a una de les majors preocupacions dels últims anys per aquests col·lectius: el Procés de Bolonya; aquesta llei va ser, tan sols, una parcial modificació de la rebutjada LOU, deixant de banda

aspectes tant fonamentals com l'elecció del rector/a per claustre en mans de cada Universitat, la no incorporació d'una memòria econòmica que permetés fer front a les beques demandades per l'estudiantat i pel personal becari, així com augment dels recursos (tecnològics, materials, etc...) per a les Universitats. Però, sobretot, aquesta la LOMLOU es caracteritza per dos aspectes particularment preocupants: la manca d'aposta per l'excel·lència i la desafortunada regulació del Personal Docent investigador, que ignora les necessitats derivades de la implantació de l'Espai Europeu d'Educació Superior (EEES).

Pel que fa l'EEES podem distingir dos branques en que s'emmarquen els riscos que l'actual aplicació de l'EEES pot implicar a les Universitats Públiques Catalanes. Aquestes branques inclouen diferents qüestions en els marcs de finançament i de governança de les universitats. La manca de finançament públic fa que les Universitats apostin cada vegada més per a rebre inversió privada a canvi d'intervenir en els plans d'estudi o en la direcció de les investigacions. D'altra banda, l'EEES opta per un model de governança gerencial per tal de fer la universitat més competitiva i menys democràtica, fent desaparèixer així el poder de decisió del claustre com a òrgan col·legial.

Cal afegir, que l'homologació de títols, un dels punts més forts de l'aventura de l'EEES, ha quedat distorsionada degut a la disparitat d'Espanya respecte la resta d'Europa en l'organització en dos cicles dels estudis universitaris. Mentre que a la resta d'Europa es plantegen dos cicles el primer dels quals, el grau, tindrà una durada de 3 anys i l'especialització en postgrau una durada de 2 anys, a Espanya amb l'aprovació del Reial Decret del 2007, el plantejament queda en 4 anys per al grau i 1 o 2 per al postgrau. Aquest fet provoca que la homologació del sistema grau-postgrau no sigui real a l'estat espanyol.

Hem de tenir en compte que el **procés de Bolonya** s'ha hagut d'aplicar a les universitats catalanes en un context en què aquestes fa temps que arrossequen greus problemes: finançament insuficient, poca coherència en l'aplicació dels objectius socials de les universitats o precarització de la situació del professorat i del personal investigador, entre d'altres. I és en aquest context que les universitats han hagut d'afrontar aquests canvis en un període molt curt de temps (el Decret que regula el marc a l'Estat no va arribar fins al 2007) i amb una clara manca de transparència i espais de participació.

En tot cas, hem de destacar que **en el període 2003-2009 el Govern de la Generalitat ha augmentat un 77% el finançament de les universitats**, aprovant també un Pla d'Infraestructures Universitàries per respondre a les necessitats d'inversió urgent a molts centres universitaris del nostre territori i dotar-les d'estabilitat.

Malgrat restar pendent el traspàs de les **beques universitàries**, cal destacar l'increment dels recursos que el Govern de la Generalitat ha destinat a les beques de mobilitat i els complements en les beques de matrícula.

Cal reconèixer, però, que hi ha hagut una certa manca de lideratge en les directrius de govern i en la política universitària: no hi ha hagut una visió de conjunt de la funció de les universitats catalanes i l'aposta clara pel reforç de les universitats públiques tant en el seu paper educatiu com en la recerca, agreujada potser pel fet d'haver-se produït canvis en les persones responsables de l'àmbit d'Universitats. El fet que aquest àmbit estigui en un Departament que no és estrictament d'Universitats, o vinculat a l'Educació, ha contribuït a aquesta visió poc integral de la política educativa.

Segurament, la manca de lideratge del Departament ha contribuït que l'ACUP (Associació Catalana d'Universitats Públiques) promogués l'elaboració d'un "**Llibre Blanc de la Universitat de Catalunya**" (LBUC) que va ser presentat el juny de 2008. EL LBUC pretén ser una aportació al debat feta des de les universitats públiques en la qual les rectores i els rectors han fet un cert esforç per posar-se d'acord i substituir la dinàmica de competència per la de cooperació, i fomentar l'equilibri territorial i fer una diagnosi conjunta de les necessitats de les universitats catalanes. D'altra banda, el LBUC conté propostes preocupants pel que fa a la governança i la gestió que coincideixen amb propostes que han promogut entitats manifestament contràries a la universitat pública.

En l'àmbit de la recerca, hem de destacar que la signatura del **Pacte Nacional per la Recerca i la Innovació** ha estat una aposta clara per crear un sistema català de recerca, buscant la implicació de tots els agents i partint d'una diagnosi compartida per tal de focalitzar la inversió en recerca en aquells sectors on Catalunya pot ser capdavantera i posar el coneixement al servei de la societat.

La inversió en R+D de la Generalitat en termes relatius s'ha incrementat substancialment, i ha passat de representar el 0,24% del PIB l'any 2003 al 0,41% del PIB l'any 2008, tot i els increments sostinguts de PIB produïts durant aquests anys.

La recent aprovació del **Pla de Recerca 2010-2013** suposa la concreció d'aquesta prioritització amb recursos i estratègies coordinades entre els diferents sectors, amb un important lideratge del sector públic, amb les universitats i la pròpia Administració de la Generalitat al capdavant, però afavorint també el canvi en el sector empresarial de cara a augmentar el compromís d'inversió en R+D+I.

2. Model de sistema universitari i universitat.

El sistema universitari d'un país és un element essencial de progrés i ha d'ordenar, organitzar i dur a terme els ensenyaments de nivell superior, la recerca en tots els àmbits científics, tecnològics, artístics i humanístics, així com la transferència de resultats de la recerca a la societat en general i als sectors productius en particular.

ICV-EUiA creiem que **cal allunyar-se del model “neoliberal” d'Educació superior i impulsar un model social d'universitats que estigui al servei i a l'abast de tota la societat.**

El Sistema Universitari de Catalunya ha de ser essencialment un sistema cooperatiu, compensatori de lògiques competitives inequitatives, ben coordinat, al servei de les necessitats de la societat, en el qual les universitats públiques han de ser vertebradores d'aquests elements. Creiem que **cal combatre la privatització i les lògiques mercantilitzadores**, promogudes des de diversos sectors.

ICV-EUiA entenem que el model universitari ha de basar-se en els principis de **l'autonomia universitària i el compromís social**. Autonomia per tal de preservar-les d'ingerències partidistes i d'estar sotmeses a interessos particulars i, per tant, cal garantir l'autonomia acadèmica i financera. Aquest equilibri entre autonomia i compromís necessita d'un model de govern que garanteixi, d'una banda, la corresponsabilitat interna, i de l'altra, que doni més pes als representants públics i socials en les decisions estratègiques i de planificació.

Les Universitats han de ser capdavanteres en democràcia interna, transparència de gestió, rendiment de comptes, igualtat en l'accés, promoció de l'excel·lència acadèmica garantint la seva funció social, i formació permanent (estudiants de perfils i edats diverses), i vertebrar polítiques de personal que articulin adequadament els drets laborals del personal al servei de les universitats i garanteixin poder desenvolupar una carrera acadèmica i retenir el talent.

Pel que fa a la recerca, cal enfocar-la en base a polítiques públiques d'utilitat social i econòmica, amb una assignació adequada de recursos i amb mecanismes clars de rendició de comptes; així mateix, cal evitar una visió instrumentalista de la recerca i planificar-la amb objectius a mitjà i llarg termini, estimulants també la recerca bàsica com a fonament i garantia de futur de la recerca aplicada. Així mateix, cal completar les estructures universitàries de recerca amb d'altres elements que puguin contribuir a millorar l'excel·lència en determinats àmbits o la coordinació entre diversos grups de recerca o universitats. Així mateix, cal estimular la transferència de resultats de la recerca amb criteris clars i mecanismes adequats.

3. Principis i objectius.

El model d'Universitat que promou ICV-EUiA es fonamenta en les següents línies bàsiques i principis inspiradors:

A) Donar prioritat i impulsar les universitats públiques i garantir-ne el correcte funcionament. Les universitats públiques han de tenir una assignació de recursos adequada i suficient. El funcionament del sistema universitari s'ha de fonamentar en el principi d'autonomia universitària i en la confiança

institucional, amb uns mecanismes eficients de rendició de comptes de les universitats a la societat que permetin constatar el compliment dels objectius assignats a les universitats per la societat.

B) Les universitats públiques de Catalunya han de ser **servei, motor i consciència de la societat** i institucions que han de jugar un paper essencial en el servei públic de l'ensenyament superior i de recerca.

C) Les universitats públiques han de ser **garantia de futur per a les persones joves, i també han de ser una oportunitat de formació permanent** per a la ciutadania en general, en el marc de la societat del coneixement.

D) Cal garantir la igualtat d'oportunitats podent assolir la universalització independentment de la renda i el cost d'oportunitat de l'educació superior.

E) Les universitats han de jugar un paper essencial en la **recerca, el desenvolupament, la innovació i la transferència de resultats**, però la societat, tant en general com en particular el sector productiu, s'hi han d'implicar i facilitar aquests processos adequadament.

F) Acceptant l'existència d'**universitats privades** en el sistema universitari de Catalunya, aquestes no han d'estar al mateix **nivell de representativitat** que les **universitats públiques** en els òrgans rectors del sistema universitari de Catalunya i no han de ser objecte de **finançament** públic.

G) Enfortir el **funcionament democràtic**, transparent i àgil de les universitats; la democràcia no està renyida amb l'eficiència, i per això cal dotar les universitats de mecanismes de govern adequats, garantir el compliment dels principis democràtics i promoure la participació de tots els col·lectius de la comunitat universitària als òrgans col·legiats de govern i de representació.

H) Pel que fa a la **carrera acadèmica**, cal que aquesta es fonamenti en la transparència en la selecció i en l'existència de procediments de promoció per mèrits acadèmics.

I) En matèria de política de **personal d'administració i serveis –PAS–**, cal possibilitar el desenvolupament d'una veritable carrera professional que incentivi la participació d'aquest col·lectiu en el govern i la gestió de les universitats.

4. Les propostes d'ICV-EUiA.

458. Augmentar la despesa en educació superior situant-la com a mínim a l'1,6% del PIB en la propera legislatura. (actualment és de l'1,1%) i augmentar-la progressivament fins a arribar a la mitjana europea. Incloure plenament els costos indirectes de l'activitat R+D en el finançament universitari.

- 459. Avaluar conjuntament** des de la Generalitat i les universitats públiques **els dèficits de finançament i les necessitats a mitjà i llarg termini per assegurar la sostenibilitat i qualitat del sistema universitari català**. Les necessitats hauran d'incloure les despeses derivades dels canvis legislatius i l'adaptació a l'EEES.
- 460.** Actualitzar i millorar el **Pla d'Inversions en infraestructures universitàries**, i que tingui en compte l'aplicació de l'EEES.
- 461.** Fomentar i impulsar la **cooperació interuniversitària en un sistema en xarxa** on les diferents universitats públiques es complementin per tal de crear un sistema universitari cohesionat i territorialment equilibrat, i que fomenti l'especialització del centres universitaris.
- 462.** Augmentar el nombre de les **beques de mobilitat** i i instaurar un sistema de matrícules progressives per tal de garantir l'accés a la Universitat en igualtat de condicions, així com també la creació de **beques salari**, amb l'objectiu estratègic d'avançar cap a la gratuïtat real.
- 463. Clarificar i ordenar el mapa universitari de Catalunya, amb** optimització de recursos, titulacions i personal. Prioritzar la qualitat d'algunes activitats i millorar els estàndards generals. Millorar recursos, instal·lacions i equipaments. **L'objectiu del mapa universitari ha de ser l'especialització de les universitats en funció de les característiques del territori**. D'aquesta manera, s'evitarà que les universitats es facin la competència entre si i s'aconseguirà una alta especialització de determinades carreres en determinats llocs.
- 464.** Augmentar el nombre de **beques destinades a la recerca** que responguin a la realitat de l'activitat investigadora i garanteixin la retenció de talent.
- 465.** Promoure des de les diferents administracions una **avaluació permanent**, racional i conjunta del personal universitari. Un model simplificat dels diferents sistemes d'avaluació que redueixi la burocràcia i les duplicitats i faciliti la rendició de comptes. Millorar la coordinació dels organismes d'acreditació per tal que l'**Agència per la Qualitat del Sistema Universitari (AQU)** i l'*Agencia Nacional de Evaluación de la Calidad y la Acreditación (ANECA)* tinguin uns criteris clars, transparents i es corregeixin les discriminacions i disfuncions que suposa passar per un doble procés.
- 466.** Donar **caràcter d'entitats sotmeses al dret públic a les agències que avaluen** institucions universitàries o el seu personal.
- 467.** Aprofundir i millorar el model basat en **contractes programa** entre l'Administració i les universitats per tal de definir objectius comuns del sistema universitari i específics de cada universitat.

468. Impulsar l'establiment d'una veritable **carrera professional** dels diferents sectors de la comunitat universitària.
469. **Revisar el sistema retributiu** del professorat i del PAS de les universitats, atenent uns principis que respectin els seus drets i n'estimulin el compliment de les obligacions.
470. Revisar i millorar el **programa Serra Húnter** de dotació de places de professorat contractat, que permeti a les universitats planificar una política de professorat contractat compatible amb l'exercici de l'autonomia universitària.
471. Elaborar una mapa de necessitats i dotar-lo d'una **xarxa de residències universitàries** pública.
472. Crear un marc normatiu que garanteixi un model més transparent i participatiu en les universitats que, no sent estrictament públiques, tenen participació important d'entitats públiques i/o de l'Administració.

Recerca.

473. Donar **compliment efectiu** als objectius, al calendari i a la dotació pressupostària del **Pacte Nacional per la Recerca i la Innovació (PNRI)**.
474. Fer **seguiment i avaluació** de l'aplicació del **PNRI** i dels seus resultats i dotar-lo d'instruments flexibles i participatius per adaptar-lo als canvis en l'entorn i les necessitats.
475. Donar prioritat en els programes públics de recerca a **projectes de caràcter interregional** amb les regions capdavanteres d'Europa en el camp de la innovació, els acords entre universitats i la promoció de grups de referència a Europa.
476. Garantir dotació per les línies de recerca orientades a la **modernització ecològica, l'estalvi i l'eficiència energètica i la lluita contra el canvi climàtic** i la mitigació i adaptació al mateix; en especial, en matèria energètica (energies renovables descentralitzades), gestió i planificació de l'aigua per a l'ús sostenible, gestió dels residus i fluxos eficaços de persones i mercaderies (mobilitat sostenible); i **prestació de serveis a les persones** (prevenció i cura per la salut, cohesió social i gestió de la complexitat, mètodes d'aprenentatge, entre d'altres).
477. **Evitar** qualsevol aportació a la **recerca i la transferència tecnològica amb finalitats militars** i compromís amb els principis de promoció de la pau.

478. Incrementar els **recursos destinats a projectes de cooperació i solidaritat** i la recerca en àmbits temàtics que permetin millorar les condicions de vida de les persones del tercer món.
479. Establir **incentius perquè el sector públic i el privat realitzin projectes conjunts** i aconseguir un flux major d'investigadors entre sectors, així com estimular la generació de patents.
480. Potenciar les condicions per a la **innovació de les empreses** establertes a Catalunya, mitjançant un **pla de col·laboració** amb les universitats a través de centres tecnològics.
481. Incorporar en els contractes-programa entre la Generalitat i les universitats l'exigència de disposar d'un **instrument de transferència de tecnologia professionalitzat i coordinat** amb els de les altres universitats públiques de Catalunya.
482. Establir un marc estable de **coordinació amb el Consell Superior d'Investigacions Científiques (CSIC)** per tal d'optimitzar els recursos de recerca aplicats a Catalunya, millorant les instal·lacions i les dotacions per a equipaments, la coordinació entre grups i la projecció internacional de la investigació a Catalunya, potenciant tant la recerca bàsica com l'aplicada.
483. Promoure la **clarificació de la situació dels becaris i les becàries i del personal de recerca de les universitats i institucions de recerca**. Pel que fa al col·lectiu becari, ha de realitzar essencialment tasques lligades a la seva formació en recerca. Pel que fa al col·lectiu investigador, han de ser a tots els efectes personal al servei de la institució en la qual treballen, amb el reconeixement de tots els drets laborals que comporta aquest reconeixement.
484. Ordenar el **mapa de centres de recerca i parcs científics**, fomentant la cooperació, el treball en xarxa i les economies d'escala en el seu funcionament. Garantir la transparència i l'eficàcia en la gestió dels centres que reben fons públics i establir mecanismes clars sobre els rendiments dels resultats de la recerca per tal que reverteixin en benefici del sistema de recerca públic.

Eix d'Habitatge.

1. Anàlisi de la situació actual.

La bombolla immobiliària espanyola generada des de mitjan anys 90 fins al 2006 ha esclatat, deixant efectes dramàtics sobre l'economia, especialment per l'atur generat i pel sobreendeutament acumulat, que se sumen als efectes que l'increment de preus va tenir sobre el dret a l'habitatge dels ciutadans i les ciutadanes. L'evolució històrica de la intensitat de construcció des del final dels anys 90 en el context català va tenir una clara tendència a l'alça, fins a

arribar als 120.000 habitatges iniciats l'any 2006. Tanmateix, l'any 2007 ja s'evidencia un canvi de tendència de forma generalitzada en tots els àmbits territorials, clarament vinculat a l'esclat esmentat de la bombolla immobiliària i a la recessió del sector de la construcció, de manera que actualment a penes es construeixen entre 15.000 i 20.000 habitatges nous cada any.

És evident que el ritme de construcció d'aquest país era insostenible, amb un excés d'habitatges que nodria el mercat de la segona residència, mentre que els preus d'adquisició eren elevadíssims i, de fet, tot i la caiguda dels preus, continuen sent inassequibles per a la majoria de la població, la qual, a més, troba greus problemes de finançament quan vol comprar habitatge. La construcció ha de centrar-se en la continuïtat de la promoció d'habitatges de protecció oficial, mitjançant operacions que afavoreixin la cohesió social, tal com la Generalitat ha impulsat aquests últims anys. Aquest mandat s'ha assolit que la majoria dels habitatges iniciats a Catalunya siguin protegits. **L'Habitatge de Protecció Oficial (HPO) s'ha d'obrir cada cop més a formes de lliurament diferents a la de la propietat** i, per tant, de temporalitat, flexible i adaptada a les necessitats de les persones usuàries. Existeixen figures diverses que responen a necessitats dinàmiques; lloguer, dret de superfície, concessió, cooperativisme d'ús, etc. **És la manera que l'esforç de l'Administració no sigui privatitzat quan s'adjudica un habitatge.**

El sector de la construcció s'ha de redimensionar a un present i un futur on s'han de prioritzar la remodelació i la rehabilitació física i energètica dels parcs d'habitatges.

2. Balanç de legislatura.

El Departament de Medi Ambient i Habitatge, amb conseller de la nostra coalició des de la seva creació el 2003, ha realitzat nombroses actuacions. En el programa electoral de 2006 es feia esment a la necessitat d'aprovació de la **Llei pel dret a l'habitatge** i del **Pla Territorial Sectorial de l'Habitatge** com a instruments per adequar les necessitats d'habitatge a cada territori, que són accions normatives ja impulsades i que compten amb un gran consens polític i social.

D'altres accions marcades l'any 2006, com la **concreció de reserves de sòl** per obtenir habitatges protegits en sòl urbà, també s'han vist reflectides en canvis en la legislació urbanística. En aquest sentit, les reserves de sòl per a habitatges protegits s'han incrementat d'un 30% a un 40% del sostre a les ciutats de més de 10.000 habitants i al 50% del nombre d'habitatges en les Àrees Residencials Estratègiques.

L'evolució del pressupost destinat a habitatge aquesta legislatura és una expressió de la prioritat que el Govern d'esquerres ha donat a l'exercici del dret a l'habitatge. Les polítiques d'habitatge han tingut un increment pressupostari del 50%. El pressupost gestionat per Adigsa del 2006 al 2009 ha crescut un 100%.

Un total de 230.000 famílies han rebut algun ajut per a l'habitatge. La inversió total ha estat de 705 milions d'€.

2.1. Principals actuacions dutes a terme aquest últim mandat en matèria d'accés i manteniment de l'habitatge.

En sòl residencial:

- **Aprovisionament públic de sòl** per a l'habitatge protegit, preventiu de noves etapes de pujades de preus dels habitatges.
- Reducció dels **preus de venda de sòl públic** per a l'habitatge protegit.
- Constitució de Consorcis Urbanístics i inici d'obres d'urbanització en les **Àrees Residencials Estratègiques** a càrrec de l'Incasòl i els respectius ajuntaments. Les ARE són una nova figura per agilitzar el procés d'urbanització de sòl residencial en determinades àrees amb el compromís que les reserves per a habitatge protegit siguin, com a mínim, del 50%.
- Elaboració del **Pla Territorial Sectorial d'Habitatge**.
- Actualment, hi ha reserves de sòl per construir 220.000 habitatges protegits els pròxims anys.

Accés a l'habitatge:

- Els tres últims anys s'han iniciat a Catalunya gairebé 30.000 habitatges protegits, la meitat dels quals són de lloguer.
- Aprovació del Decret 13/2010 del **Pla per al Dret a l'Habitatge 2009-2012** que fomenta la provisió d'habitatge de lloguer, de nova construcció o per conversió de l'estoc existent, i fomenta noves formes de lloguer: amb opció de compra i cessió d'ús cooperatiu.
- **Garanties a propietaris i promotors** per posar habitatges en lloguer (**Aval-lloguer** i d'altres). Un 18% dels contractes de lloguer que se signen a Catalunya es fan amb la garantia de l'aval-lloguer. Amb aquesta fórmula, el Govern paga fins a sis mesos de lloguer sempre que la persona propietària hagi instat i obtingut una sentència de desnonament per impagament. Aquesta mesura evita que, per por als impagats, els propietaris demanin avals abusius als llogaters.
- Obtenció de **línies de préstec europees (Banc Europeu d'Inversions)** per al finançament de la promoció d'habitatges protegits de lloguer.

- Entrada en vigor del **Registre de Sol·licitants d'Habitatge Protegit** de Catalunya per facilitar i agilitzar l'adjudicació i conèixer millor la demanda i donar més transparència al mercat. Actualment, dona cobertura al 70,72% de la població i ja han presentat la sol·licitud d'inscripció gairebé 40.000 persones.
- Campanya "**Lloguer just 2010**". Els ajuts al lloguer tot just es van implantar el 2004. De les 2.100 llars ateses el 2005, s'ha passat a les 24.800 el 2009.
- Els darrers 3 anys, s'han posat en lloguer 10.700 habitatges que abans eren buits.

Accés a l'habitatge de compra:

- Aprovació del Decret 13/2010 del **Pla per al Dret a l'Habitatge 2009-2012** que fomenta noves formes d'accés assequible a l'habitatge: **compra en dret de superfície, copropietat, lloguer amb opció de compra.**
- Garanties públiques als compradors d'habitatge protegit per facilitar-los el **finançament.**
- Entrada en vigor del Registre de Sol·licitants d'Habitatge Protegit de Catalunya.

Habitatges desocupats i estocs:

- Aprovació del Decret 13/2010 del Pla per al Dret a l'Habitatge 2009-2012 que fomenta la **mobilització d'habitatges desocupats cap al lloguer.**
- **Garanties a propietaris per posar habitatges desocupats en lloguer social,** o en lloguer amb opció de compra.
- Activació del **programa de Cessió d'habitatges desocupats a Adigsa.**

Ajuts per al pagament de l'habitatge:

- Convocatòries anuals, des de l'any 2005, d'**ajuts a les famílies** per pagar el lloguer.
- Conversió dels ajuts al lloguer en **prestacions socials.**
- Reforç dels **ajuts d'emergència** a les famílies en atur per pagar -transitoriament- l'hipoteca de llur habitatge, o el lloguer. Del 2007 al 2009, aquests ajuts han evitat que més de 3.000 famílies perdessin el seu habitatge.

- Comptant ajuts al lloguer i per evitar desnonaments, s'ha ajudat en aquests 3 anys 64.000 famílies, i s'hi han destinat 270 milions d'€.
- **Protocol amb les entitats financeres** per donar suport a transformació d'hipoteques insolvents en contractes de lloguer (pendent de signatura).
- Creació d'una **unitat de mediació entre entitats financeres i persones amb deutes hipotecaris** per evitar la pèrdua d'habitatge per part de les famílies que entren a l'atur (**Ofideute**).

Allotjaments col·lectius i habitatges d'inclusió:

- Aprovació del Decret 13/2010 del Pla per al Dret a l'Habitatge 2009-2012, que **fomenta allotjaments col·lectius de caràcter social** a la construcció d'allotjaments col·lectius.
- **Ajut a les entitats d'inserció social**, mitjançant provisió d'habitatges o subvencions per a la seva gestió.

Rehabilitació de l'habitatge:

- Convocatòries anuals d'**ajuts per a la rehabilitació** d'edificis i habitatges.
- En el període 2007-2009, s'han fet obres de reforma amb ajut públic a 123.300 habitatges.
- Aprovació del decret regulador de les **Inspeccions Tècniques dels Edificis** (després de l'estiu).

Remodelació de barris:

- Manteniment dels programes de remodelació pública de barris i ampliació dels criteris per incloure no únicament barris amb habitatges que tenen patologies estructurals, sinó també actuacions urbanístiques i socials en combinació amb la Llei de barris.

3. Les propostes d'ICV-EUiA.

- 485. Desplegar totes les figures i instruments previstos en la Llei pel dret a l'habitatge per fer efectiu aquest dret i els objectius de cohesió social en l'àmbit de l'habitatge; ajudar a la recuperació sostenible del parc d'habitatges existents; combatre la retenció especulativa d'habitatges buits i ajudar a la reforma i rehabilitació sostenible del parc d'habitatges existents.**

- 486. Assolir, d'acord amb l'Estatut vigent, la plena autonomia en les polítiques d'habitatge i el finançament corresponent.**
- 487. Aconseguir un autèntic parc d'habitatges públic amb preus desvinculats del mercat, destinat a satisfer la necessitat de sostre dels ciutadans i les ciutadanes.** Compliment per part de totes les administracions dels objectius prefixats en la Llei pel dret de l'habitatge (en 20 anys, el 15% del parc d'habitatges principals ha de ser a preus desvinculats del mercat).
- 488. Consolidar el parc públic d'habitatge de la Generalitat de Catalunya i dels Ajuntaments** per tal de que la nova oferta d'HPO vagi destinada al lloguer o a models de cessió de l'ús dels habitatges que mantinguin la propietat pública.
- 489. Pla extraordinari per a la rehabilitació dels habitatges existents i reciclatge de la ciutat construïda, com a opció prioritària a la construcció de nous habitatges –la intensitat de la nova construcció no hauria de superar el 50% dels valors de 2007.** La crisi és una oportunitat per rehabilitar els teixits existents i vincular-ho a l'ecoeficiència dels edificis, a la reducció de les emissions contaminants i a la mobilitat (transport públic). Avui, ja està demostrat que és factible renovar el nostre parc d'habitatges sense generar una despesa pública inassolible. Ja hi ha entitats disposades a finançar projectes i vincular les millores en l'eficiència d'un edifici a l'estalvi futur que aquestes millores significarien, per exemple, en la despesa en el subministrament d'energia.
- 490. Desplegar totes les mesures previstes en el Pla territorial sectorial de l'habitatge aprovat l'any 2010.**
- 491. Reforçar l'activitat de la “banca pública” (Instituto de Crédito Oficial –ICO– i Institut Català de Finances –ICF–) en el finançament de l'habitatge protegit, de compra, de lloguer i de lloguer amb opció de compra. Amb compromís ferm d'actuació i sense sotmetre's a criteris de risc superiors als de la mateixa banca privada.**
- 492. Crear un fons públic-privat per al finançament de la promoció de lloguer (amb participació del Banc Europeu d'Inversions –BEI–) com a única via estable i garantista d'aquesta activitat, que asseguri la recuperació imprescindible d'aquest mercat. Si no és així, esdevé un objectiu titànic i sempre insuficient.**
- 493. Optimitzar l'ús del parc d'habitatges existent** com a opció prioritària envers la construcció de nous habitatges i augmentar la quota d'habitatge principal en relació amb el total fins a un 75%.
- 494. Promoure la modificació de la Llei hipotecària (de competència estatal), especialment pel que fa a:**

- **percentatges màxims de finançament** de la compra d'habitatges (80%).
- **garantia** de les operacions de finançament als compradors **limitada al valor del bé hipotecat**.
- despenalització dels **préstecs a la promoció de lloguer** en relació amb els adreçats a la promoció de compravenda.
- **limitar la responsabilitat econòmica en el retorn dels préstecs al valor de l'habitatge hipotecat**, quan es tracti d'habitual: possibilitat de la dació en pagament amb alliberament de la resta de responsabilitat pel que excedeixi d'aquest valor.
- **evitar el desnonament de les famílies en el cas d'execució hipotecària de l'habitatge habitual**, amb introducció legal de la figura de substitució de la propietat pel lloguer temporal –fins a cinc anys- amb fixació d'un lloguer just.

Millora de la fiscalitat.

- 495. **Reintroduir i revitalitzar els comptes-estalvi habitatge.**
- 496. **Reduir l'IVA en tot l'habitatge protegit al 4%.**
- 497. **Desgravar les prestacions al lloguer** de la base imposable de l'IRPF, com la resta de prestacions socials.

Altres modificacions legals que promourem en l'àmbit corresponent.

- 498. **Llei de Propietat Horitzontal:** consideració de les **comunitats de propietaris com a persones jurídiques** per poder obtenir préstecs per a la rehabilitació i manteniment dels edificis.
- 499. **Llei d'Arrendaments Urbans:** reforma de l'actual llei, amb introducció de **clàusules contra l'assetjament immobiliari** i garantistes per a les persones llogateres.
- 500. **Donar suport públic, des de l'Agència de l'Habitatge de Catalunya, a les comunitats de propietaris i als ajuntaments**, per impulsar projectes de rehabilitació d'edificis i d'habitatges.

Increment de dotacions pressupostàries.

- 501.** Incrementar les dotacions per al **pagament de prestacions al lloguer**, permanent i puntual, i per als ajuts per evitar la pèrdua d'habitatges als hipotecats amb ingressos baixos o en atur.
- 502.** Incrementar les dotacions per al **foment de la rehabilitació**, com a eina bàsica fonamental del manteniment de l'activitat en el sector de la construcció i per a l'ocupació de mà d'obra.
- 503.** Incrementar les dotacions en **subvencions per a la promoció de lloguer**.
- 504.** Incrementar molt substancialment els **ajuts a la rehabilitació**, no tant en els percentatges d'ajut per cada tipus d'actuació com en les dotacions, ja que avui la falta de recursos fa que es retardi l'inici de moltes obres, la qual cosa no ajuda a la sortida de la crisi.
- 505.** Obtenir **mecanismes públics de finançament**, ja que bancs i caixes no estan complint els compromisos presos al Pacte Nacional per l'Habitatge, perjudicant greument la viabilitat de les polítiques iniciades. Això es especialment cert en les ARE.
- 506.** Revisar la figura de l'habitatge **concertat català i els seus mòduls**, ja que el canvi de cicle ha fet que en molts casos pugui estar massa a prop o fins i tot per sobre del preu lliure.
- 507.** Multiplicar els mecanismes i les dotacions de les polítiques més clarament socials: la **xarxa d'inclusió, el lloguer social, els habitatges assistits per a col·lectius vulnerables**.

En definitiva, ICV-EUiA considerem que, en el context de la crisi econòmica i de la punxada de la bombolla immobiliària, durant la propera legislatura la política d'habitatge ha de tenir com a eixos estratègics el dret a l'accés a l'habitatge, el dret a no perdre l'habitatge, el manteniment i el reforç de la cohesió social, la reforma del model productiu i la modificació radical de la fiscalitat sobre l'habitatge.

Eix de polítiques per als Barris.

1. Balanç de govern 2006-2010. Una acció positiva als barris humils.

Una de les senyes d'identitat més evidents dels dos primers cicles de governs d'esquerres a Catalunya ha estat la **prioritat concedida a actuacions urbanístiques i socials al conjunt de barris de les perifèries i els cascs antics**, on es donen característiques tals com l'atur, la marginació social, l'envelliment, les dificultats en la integració de les diferents onades migratòries i la debilitat de les xarxes de serveis de diversos tipus: transport, culturals, educatius, sanitaris, etc.

Aquests barris tenen orígens diversos, la majoria dels quals es troben en el model de *desarrollismo* franquista, amb la creació accelerada de polígons residencials, habitatges d'autoconstrucció, barraquisme i parabarraquisme i la degradació de zones antigues.

Un dels elements bàsics del nostre pensament i la nostra actuació municipalista ha estat el de les “rendes de localització”, és a dir, la **reducció dels diferencials de serveis que reben uns ciutadans i unes ciutadanes envers d'altres**, que s'expressen en elements com **la mobilitat, l'accés a les zones de centralitat, els béns ambientals, els serveis i les prestacions socials**. Els ajuntaments porten gairebé tres dècades lluitant per reduir aquests diferencials.

Els dèficits urbanístics, de connectivitat i residencials condicionen enormement la capacitat de generar rendes de localització als barris. Molts dels barris generats per l'allau migratòria del tercer quart del segle passat, entre aquests molts de promoció pública, **es construïen amb intenció segregadora** i ha estat una lluita constant dels ajuntaments pal·liar aquesta segregació. A tal fi, **continuen sent necessàries iniciatives com la millora de l'espai urbà, el relligam dels barris amb l'entorn, la creació i millora de xarxes de transport públic o la rehabilitació del parc residencial**.

Alhora, ha entrat en crisi un concepte urbanístic basat sols en grans projectes i allunyat del microubanisme i de la cura detallada de l'espai públic, vital en la redignificació dels barris i la seva imatge.

Cal també tenir present que el 15% dels catalans i les catalanes ha nascut fora, la majoria a països extracomunitaris en vies de desenvolupament. Gràcies a ells i elles, la piràmide demogràfica s'ha reforçat per sota, Catalunya ha crescut a ritmes del 3% i el 5% durant un decenni i molts dels nostres barris han recuperat vitalitat. El 40% de la conhort nascuda entre 1971 i 1976 és estrangera. En alguns barris, el percentatge d'immigrants supera el 40% i, fins i tot, el 50% de la població. **És molt difícil generar sentiments de pertinença a barris maltractats des del punt de vista dels serveis. Cal, doncs, fer-hi un esforç especial per reequilibrar l'assoliment de drets de ciutadania entre centres i perifèries.**

La realitat és que **als barris es desenvolupen avui, al mateix temps, espais tant d'integració i solidaritat com de fraccionament i exclusió social**. El nou associacionisme local dels nostres barris és molt més divers i concret i menys apriorísticament polític. Avui, als cens de cada barri hi trobem associacions amb capacitat d'organització que gestionen o cogestionen amb l'Administració equipaments, activitats culturals, d'oci i esportives, iniciatives culturals, grups de solidaritat, plans de desenvolupament comunitari, etc. I trobem també un manteniment força interessant de les tradicionals associacions de veïnat, sovint menystingudes.

ICV-EUiA sabem molt bé que la segregació, l'abandonament i la persecució són la pitjor inversió en termes de cohesió social, justícia i, fins i tot, seguretat.

En aquest sentit, els darrers anys del segle passat i els primers d'aquest potser van difuminar la visió dels problemes que viuen **aquests barris, on viu una cinquena part de la població catalana**, però el Govern d'esquerres constituït al 2003 va saber definir des del primer dia una actuació decidida en benefici d'aquests barris amb la presentació al Parlament de **la Llei de barris (la primera llei del Govern d'esquerres)**, que des de llavors ha impulsat programes diversos a **117 barris on viuen 800.000 persones**. La mobilització de diners que se'n deriva és fins al 2010 de 1.200 milions d'euros.

Aquesta iniciativa, una referència clara de política igualitarista arreu del món, ha estat acompanyada de fortes polítiques socials i d'infraestructures que redueixen el diferencial de *salari indirecte* que comporta viure en un barri humil o en un barri ric. La confluència, però, d'una forta concentració demogràfica generada per l'onada migratòria provinent de països en desenvolupament i de la crisi econòmica actual, que és molt més dura a aquests barris, ens fa afirmar que hi *plou sobre mullat* i que els esforços emprats des dels ajuntaments i la Generalitat poden tenir un resultat insatisfactori si no es manté una acció positiva en benefici seu i en tots els àmbits de la gestió pública.

2. Les propostes d'ICV-EUiA.

508. Cal continuar els programes en curs de la Llei de barris i ampliar-los fins a arribar a barris que sumen prop d'un milió i mig d'habitants, dotant-los del finançament propi i aliè necessari. Caldrà garantir una major participació ciutadana i reforçar els aspectes socials i sectorials tendents a reforçar la cohesió social a través de la integració d'immigrants, la creació d'ocupació, l'empoderament de les dones i la promoció de la joventut. Igualment, caldrà implantar una major coordinació de les polítiques desenvolupades sobre aquests barris.

509. Reformar la Llei de barris de Catalunya per donar més importància i més recursos a les actuacions sobre el parc d'habitatges i d'edificis existents.

510. Impulsar les remodelacions de barris. La política de remodelació de barris iniciada fa dècades per motius *físics* (al·luminosi i barraquisme, principalment) ha de ser continuada i complementada amb **remodelacions per causes urbanístiques i socials**, com ja s'està fent a molts barris amb la participació de l'Institut Català del Sòl i Adigsa. A tal fi, és necessari incrementar els fons que s'hi destinen no només des de la Generalitat, sinó també des del Govern central. A més, les remodelacions són una oportunitat per generar, d'acord amb els ajuntaments i l'associacionisme veïnal, **ecobarris** on s'integrin els objectius urbanístics i de cohesió social amb els d'estalvi i eficiència tant en l'energia com en l'aigua. Experiències com ara la del barri de Trinitat Nova, a Barcelona, poden marcar el camí a seguir.

511. Actuacions de xoc contra la marginació. Catalunya passarà els pròxims anys amb unes taxes d'atur al voltant del 20% de la població activa. A molts barris humils, aquestes taxes estaran al voltant del 30% i, fins i tot, del 40%, especialment allà on hi hagi més immigrants extracomunitaris i més joves. Per tal d'evitar un procés accelerat de degradació d'aquests barris, caldrà **un esforç de discriminació positiva per garantir la quantitat i la qualitat dels serveis públics** (socials, educatius, sanitaris, etc.), la seguretat i la mediació social, la qualitat de l'espai públic i l'habitatge, la formació professional i de la capacitat d'empresa, etc.

Eix de Salut.

1. Introducció. Els valors d'ICV-EUiA en salut.

El valor de l'**equitat**: equitat efectiva en l'accés als serveis sanitaris, en la qualitat dels serveis, disponibles i rebuts, i en el temps d'espera, sense diferències en funció de la renda de les persones, ni de gènere, ni d'edat, ni de lloc de residència.

El valor de la **universalitat**: accés als serveis de salut, assistencials, garantint-ne la seva universalitat, és a dir que arriben i són a disposició i accés de tota la ciutadania sense excepcions.

El valor de la **solidaritat**: finançament dels serveis exclusiu via impostos progressius, sense copagaments que penalitzin els qui tinguin problemes de salut i marginin els més vulnerables, ni incentivant assegurances privades.

El valor de la **sostenibilitat** per la suficiència financera d'un sistema en constant millora en qualitat i equitat: sense finançament públic a noves tecnologies i medicaments de cost elevat i que no aporten més valor que els ja existents, ni endeutaments amagats que hipotequin els serveis del futur. Foment del consum responsable dels serveis i productes que realment ens calen per la salut.

El valor de la **proximitat humana**: que l'atenció primària sigui el nucli vertebrador del sistema i el centre de les relacions amb la ciutadania.

Els valors de la **confiança i el compromís**:

- **un Sistema Nacional de Salut de Catalunya** que integri la concepció moderna de la salut pública i amb components (entitats i centres) clarament identificables per a la ciutadania. **Amb centres sanitaris compromesos efectivament amb els valors de lo públic**: l'equitat i la qualitat, la transparència, la rendició de comptes i la lleialtat als interessos de tota la ciutadania, la resposta ràpida a les aspiracions

reals de salut de ciutadanes i ciutadans i, també, de centres i serveis compromesos amb uns professionals orgullosos i orgulloses pel reconeixement de la seva feina.

- **una ciutadania compromesa amb el correcte funcionament dels serveis** per no permetre que ningú pretengui penalitzar-la quan els utilitzi.
- **parlar molt més amb els i les professionals del Sistema Nacional de Salut de Catalunya** per saber què precisen per fer la seva feina i no tant amb el *lobby* farmacèutic.

El valor de la qualitat **democràtica**: centres públics de gestió transparent, sense privatitzacions reals o encobertes. I amb una governança compartida entre administracions eficients.

El valor del **progrés**: se situa en la **millora de la qualitat i eficiència** dels serveis, no en disposar de productes nous sense sentit. Promoure la salut en totes les polítiques.

El valor de la **racionalització**: eliminar estructures duplicades de gestió i de poder caciquil i no pas reduir plantilles dels serveis públics. I treballant sempre conjuntament entre serveis socials i sanitaris.

2. Balanç de govern 2006-2010.

La millora de la salut i dels serveis sanitaris ha estat una prioritat rellevant per al Govern. Hi ha prou dades que així ho demostren. El pressupost de Salut ha passat de 5.600 milions d'euros (2003) a 9.900 milions d'euros (2010), i en el mateix període la població atesa ha crescut un 14%; **això representa que hem passat d'una despesa sanitària per càpita de 860€ a l'any (2003) a una de 1.297€ per persona i any (2010): un increment del 51,3%.**

Ha millorat l'accessibilitat geogràfica (el 97% de la població té un CAP a menys de 10 minuts) i la **ràtio de metges per habitant** (3,3 metges per 1.000 habitants, que es troba per sobre de països com Dinamarca, Alemanya i França). **Reducció del 28,81% en temps de llista d'espera dels procediments quirúrgics** controlats. Implantació progressiva de l'atenció bucodental gratuïta a infants d'entre 7 i 15 anys. Desplegament de la **recepta electrònica i la història clínica compartida** a Catalunya. **"Pla Horitzó 2012"** iniciat a 2004 amb una inversió prevista de 4.192 milions d'euros en 873 actuacions entre les que estan els nous hospitals que s'inauguren aquest any a Sant Joan Despí, Mollet, Sant Boi de Llobregat i Reus. **Canvis importants a l'ICS: en atenció primària, iniciada l'autonomia de gestió d'EAP (en 88) i fre radical al creixement de la despesa farmacèutica (0,34% l'AP de l'ICS el 2009).** Als hospitals: nous sistemes d'informació, i reconeixement formal de centres de referència per a tot Espanya. Bones notícies, entre moltes d'altres, en el camp assistencial.

S'han desplegat els **governos territorials de salut (GTS)** dins de la política del Govern de descentralització i cooperació entre les administracions nacional i locals. I el pas més important en la cogovernança s'ha donat amb l'aprovació per unanimitat la Llei de Salut Pública (2009), que la situa definitivament al centre del sistema reforçant la integralitat de la seva concepció.

En definitiva, el Govern d'Entesa, en aquesta legislatura, ha seguit avançant en l'organització, el finançament i l'excel·lència del sistema públic de salut, ampliant la cartera de prestacions i assajant nous models d'atenció. ICV-EUA no ha tingut competències específiques en salut. Com a partit del Govern ens hem solidaritzat amb el que s'ha fet però, sobre tot, no hem estat passius: dins del Govern, en el Parlament, des dels Ajuntaments i allí on adherits a ICV i a EUA han tingut responsabilitats hem estat prou crítics i força actius en propostes per a que l'acció del Govern en salut fos coherent amb els nostres valors. No sempre ho hem aconseguit com volíem i constatem aspectes en els que no es pot considerar satisfactòria l'acció de govern (externalització de serveis, increment de concertació a privats i de zones grises o borroses en l'eix públic-privat, manca de transparència), però és prou llarga i explicable la llista de les contribucions concretes d'ICV-EUA per avançar i per no retrocedir, particularment en equitat, confiança, compromís i qualitat democràtica en els serveis de salut

3. Principals problemes i reptes de la sanitat catalana.

A) El pes irracional que té el sector farmacèutic dins del sistema de salut, amb costos innecessaris i/o disfuncions existents en la recerca, la introducció, la difusió i la dispensació de medicaments. Potenciar l'aposta per la bioregió i els centres de recerca biomèdica, i per mantenir una relació de cooperació amb la indústria catalana, no és incompatible ni amb l'eficiència i la sostenibilitat del sistema públic, ni amb l'avaluació de resultats per situar tots els agents (sense excepcions) en el seu lloc. No és sostenible econòmicament un sistema que vagi incorporant al finançament públic productes o tractaments que, sense ser nocius, no aportin superior relació utilitat/cost que d'altres de ja existents. **No és sostenible l'equitat d'un sistema si s'hi incorporen alguns nous productes o tractaments sense l'adient previsió que seran igualment finançables per a tot i tota pacient que els precisi i que no detrauran recursos d'altres tractaments més aportadors de salut.** No és lògic que si a Espanya més del 85% , dels medicaments són consumits a través del sistema públic, aquest no en marqui la pauta. No podem caure en el parany de les malalties inventades i exagerades pel mercat. Cal dotar al sistema d'intel·ligència pròpia per moure's en un mercat complex, global i altament tecnològic

B) Les enquestes diuen que la gent confia força en el nostre sistema de salut i en els i les professionals; en canvi, però, el desencís entre professionals va augmentant progressivament i la confusió general sobre el sistema és elevada, dos elements preocupants per si mateixos i que, si no es

resolen positivament, afectaran tard o d'hora també la confiança de la ciutadania.

- **Els nivells retributius dels i les professionals assistencials**, malgrat els augments realitzats en els darrers anys, **continuen essent baixos**.
- El sistema sanitari de finançament públic ha de clarificar els components de confusió i contradicció que s'han anat acumulant els darrers anys: el que hauria de ser el **Sistema Nacional de Salut (SNS) de Catalunya** s'ha desconfigurat com a "Sistema sanitari integral d'utilització pública de Catalunya (SISCAT)", i sense concretar-ne ni requeriments, ni compromisos, ni una articulació efectiva. No pot ser qualificat, amb propietat, ni d'integral ni, molt menys, de Nacional.
- **La dinàmica públic vs privat no és només una qüestió jurídica, sinó que és també una qüestió d'interessos**. Denunciem una teorització creixent de les preteses bondats d'allò mixt, com una fórmula moderna de "complementar-se" davant les dificultats, que massa sovint no és altra cosa que una pantalla per la perversió d'interessos, de tota la ciutadania, per privats o particulars.
- **El minifundisme d'entitats amb fragmentació dels sistemes d'informació** i múltiples reiteracions de costos en funcions no assistencials (de gestió, administració i serveis de suport).
- **El desproporcionat pes de les "estructures gerencials" i de les "patronals"** (amb centres de repetides afiliacions) en relació amb els i les professionals assistencials i de salut pública i a l'ICS.
- **La devaluació (gens innocent) del paper de l'atenció primària**.

Tot plegat, s'ha expressat en l'avantprojecte de decret del SISCAT proposat pel CatSalut el 23 de novembre de 2009, que ha estat i és encara l'element de major discrepància d'ICV-EUiA amb la política sanitària del Govern.

C) Tenim bons indicadors de qualitat, però els tenim d'equitat? Avui la principal manca d'equitat en els serveis de la sanitat finançada públicament rau en l'accés als serveis de salut. **Els temps d'espera són la principal font de queixa de la sanitat pública**. Els temps d'espera (el conjunt de temps de demora fins a ser citat, fins a ser atès o tenir feta la prova diagnòstica, o bé fins a iniciar el tractament o en llista d'espera per ser tractat) són diferents; però no hi ha informació sobre on i com es produeixen les diferències. Sols tenim dades de temps dins de les llistes d'espera d'uns pocs procediments quirúrgics. Això és una ínfima part dels temps que espera la ciutadania dins del sistema per tal que s'atenguin els seus problemes de salut. Hi ha prou indicis, però no pas dades, que tenen més fàcil i ràpid accés als serveis finançats públicament aquelles persones que també disposen d'una assegurança privada, i és així que constatem que alguns processos intermedis es fan més ràpidament a la privada.

Considerem també que desgravar les assegurances privades o ampliar el copagament (repagament) a d'altres serveis assistencials agreujaria la manca d'equitat .

D) Consolidar els avenços assolits els darrers anys per noves lleis d'àmbit català o estatal: lleis de l'ICS, de salut pública, de serveis socials, de promoció de l'autonomia personal i d'atenció a les persones en situació de dependència, de salut sexual i reproductiva i d'interrupció voluntària de l'embaràs.

E) La dissociació entre els serveis sanitaris i els socials, pel que fa a responsabilitats, en termes de finançament i de sistema de provisió provoca desigualtats en serveis per a la salut, entesa, d'acord amb l'OMS, com el "*benestar físic, mental i social*".

F) L'agressivitat dels diversos "lobbies" internacionals i de dins del país en contra de l'Estat del benestar i orientats a trencar l'objectiu d'equitat dels seus serveis unida a l'ofensiva del neoliberalisme està trobant el suport de sectors de la societat catalana, també en part de la esquerra sols nominal, en els quals predomina la visió mercantilista i/o elitista de la nostra sanitat per fer creure que una sanitat equitativa, tant en el finançament com en la prestació de serveis i, alhora, de qualitat, no és sostenible. És un fals enfocament contra el qual ICV-EUiA hem lluitat i seguirem lluitant. Els serveis de salut equitatius i de qualitat són perfectament sostenibles si es redueix el gran diferencial en despesa social que té Catalunya en relació amb la UE-15 en lloc de considerar que els ciutadans i les ciutadanes que tenen problemes de salut són culpables dels dèficits, o que aquells que ja paguen els impostos que els corresponen han de tornar a pagar per rebre serveis necessaris per a la salut, i, sobre tot, si s'aborden els problemes ara esmentats mitjançant reformes i millores com les que resumim a continuació.

4. Les propostes d'ICV-EUiA.

A. Garantir el dret a uns serveis per a la salut, disponibles equitativament:

512. Pla per l'equitat en els recursos per l'assistència i per la promoció de la salut, tant per a grups socials destinataris com per territoris, per pal·liar les desigualtats en salut, en l'accés efectiu als serveis i en la seva qualitat. Continuar impulsant el Programa de Salut als barris.

513. Efectiu sistema de finançament "capitatiu". És a dir, el finançament equitatiu dels serveis de salut de cada territori de salut en funció de la població del territori, considerant les diferències en factors que incideixen en la salut (socials, ambientals, laborals, etc.), i no pas basat en l'activitat dels centres del mateix territori.

514. Incloure en tots els Plans de Salut i Plans Directors objectius específics de disminució de les desigualtats en l'estat de salut i en l'accés, qualitat i efectivitat dels serveis sanitaris.

B. Transparència i acció per la confiança ciutadana en la millora de la qualitat i l'equitat:

515. Sistema sanitari públic clar i català. Les entitats que formen el nostre Sistema Nacional de Salut de Catalunya han de mantenir unes relacions entre si compromeses i focalitzades en la qualitat i l'equitat del sistema, així com en la confiança de la ciutadania i la sostenibilitat del sistema públic, mitjançant el corresponent contracte social explícit; no pas com ara que són relacions d'orientació mercantil, contractuals de "compra-venda" de productes i serveis.

516. Diferenciació clara entre els centres amb control democràtic i contractualment compromesos amb l'equitat i la sostenibilitat del sistema i aquells altres concertats però aliens al Sistema Nacional de Salut de Catalunya, no compromesos o simplement amb afany de lucre i que, per tant, tenen interessos en que es prestin serveis innecessaris o injustificadament més cars.

517. Informació permanent i actualitzada sobre temps d'espera, detallada a Internet i comprensible per tal que la ciutadania pugui valorar l'equitat i l'eficiència del sistema.

C. Pla per la vinculació entre serveis sanitaris i socials a totes les escales, amb àmbits d'efectiva integració, sense oblidar les diferències intrínseques:

518. Increment del pressupost destinat a despesa sanitària i social per equiparar-la, en termes de PIB a la UE-15

519. Pla per la millora dels serveis sanitaris d'atenció psicosocial amb integració dels serveis d'atenció a la salut mental i/o amb vinculació a l'atenció de la dependència.

520. Millorar la resposta sanitària a la dependència amb més i millors serveis de rehabilitació, sociosanitaris i d'atenció domiciliària, contribuint a assegurar la correcta aplicació de la Llei de promoció de l'autonomia personal i d'atenció a les persones en situació de dependència

521. Incorporar nous tractaments i prestacions prioritzant les necessitats dels i les pacients, i les teràpies psicològiques, ocupacionals i comunitàries (incloses les teràpies complementàries acreditades), **des d'una perspectiva biopsicosocial.**

522. Específica atenció a malalties complexes, greus o cronicants i de gran prevalença social que ara s'estan progressivament diagnosticant millor, com per exemple: l'alzheimer, la fibromialgia, la síndrome de la fatiga crònica o la hipersensibilitat química múltiple, donant-hi una resposta adequada a nivell de recerca, assistència multidisciplinària i dotació tècnica. Compliment dels acords aprovats sobre aquestes patologies

D. Uns serveis de salut centrats en els i les professionals assistencials:

523. Potenciar les **relacions personalitzades**: desburocratització, telèfon, missatges personals, paper de psicòlegs i assistents socials; compliment controlat dels drets d'autonomia i de protecció de dades personals.

524. Compromís del Parlament d'**increments futurs de les retribucions dels i les professionals assistencials per equiparar-los als de la UE-15**, que tingui present factors de poder de compra.

525. Canvis en els models de direcció per objectius: **que la satisfacció de la ciutadania sigui un important indicador de qualitat.**

526. Crear un **Consell de Participació en el SNS dels i les professionals assistencials**, proporcional per territoris i àmbits.

527. Situar la **participació ciutadana, més enllà de les eleccions polítiques periòdiques**, centrada més en la transparència i en les relacions organitzades entre professionals i ciutadania, que en els temes mediàtics.

528. Fomentar la **participació de l'associacionisme** en el desenvolupament d'iniciatives pro-èquitat en salut, en el disseny dels propis entorns i en la definició i implementació de programes d'intervenció.

529. Adoptar codis ètics per garantir el compromís d'entitats i de professionals el sistema públic, establint una neta diferenciació entre el que correspon a solidaritat i èquitat a curt i llarg termini i el que són interessos privats o polítics a curt termini.

530. Incorporar el coneixement sobre els determinants socials de la salut com una part obligatòria de la formació pre-i postgrau en les carreres de ciències de la salut, i en la formació continuada dels professionals sanitaris, inclosos planificadors i gestors de serveis.

E. Uns serveis de salut propers, vertebrats a partir de l'atenció primària i comunitària:

- 531. Potenciar efectivament l'Atenció Primària i la Salut Comunitària, el protagonisme de professionals assistencials per la relació amb la ciutadania i l'ús intel·ligent dels sistemes i les tecnologies de la informació**, que són els tres instruments clau per a una resposta a les demandes de serveis orientada a la cohesió, l'equitat i la sostenibilitat del sistema, i no pas una resposta basada en el "mercat" (és a dir, les respostes que es basen en la informació interessada i el copagament).
- 532.** Revisar el desplegament del **Pla d'Innovació d'Atenció Primària i Salut Comunitària**, adequant els recursos sanitaris i oferint una atenció integrada als i les pacients que tingui en compte la relació amb d'altres serveis sanitaris i socials.
- 533.** Nomenar a cada territori de salut, una persona **responsable de la coordinació de tots els Equips d'Atenció Primària (EAP) del territori**, elegit per aquests, responsable de les relacions amb les associacions de malalts i entitats cíviques.
- 534. Crear un Òrgan col·legiat** integrat per aquestes persones coordinadores i directius del CatSalut per potenciar el paper de l'atenció primària i la seva capacitat de vertebració del sistema.
- 535. Garantir l'elecció d'especialista i d'hospital** per acord entre pacient i metge o metgessa de família.
- 536. Reduir el nombre de territoris de salut** per tal que a tots es pugui portar a terme una atenció integral vertebrada per l'atenció primària (mínim d'una vegueria o de més de 100.000 habitants).
- 537. Crear nous equips d'atenció primària exclusivament per part d'entitats que siguin mitjans propis d'administracions** amb responsabilitats en salut en el territori de l'Àrea Bàsica de Salut corresponent (Generalitat, Diputacions o Ajuntaments).
- 538. Promoure plans comunitaris de reducció de les desigualtats en la salut** mitjançant la participació de la ciutadania, els serveis sanitaris, els serveis socials i altres possibles agents amb implicacions per a la salut. Aquests plans han de desenvolupar aquest procés participatiu en totes les seves fases, des del moment del seu disseny.

F. Acció de govern efectiva per a la sostenibilitat:

Sobre nous tractaments.

- 539.** Establiment d'una sistemàtica i explícita utilització d'estudis de cost-efectivitat de productes i tractaments, previs a la incorporació al catàleg de finançament públic, seguint d'altres experiències internacionals i amb seguiment **estricte d'un codi ètic en relació amb interessos particulars.**

540. Pacte social per resituar el paper del sector farmacèutic en el sistema públic i per diferenciar entre la seva positiva contribució al progrés econòmic i la seva efectiva contribució a la qualitat de vida de totes les persones, establint-hi instruments específics per evitar conflictes d'interessos.

El pacte instrumentarà la **no introducció al finançament públic de nous fàrmacs que no aportin més valor terapèutic i/o que no tinguin previst un finançament equitatiu.**

541. La formació sobre nous medicaments entre els i les professionals es farà a instàncies de les comissions farmacoterapèutiques de les entitats i **no de manera directa pels comercials de les indústries del ram.**

542. Ampliar els fons públics destinats a formació de professionals sobre nous tractaments i en avenços tecnològics i organitzatius.

543. Suprimir costos, avui injustificats, en la dispensació.

Sobre organització i gestió.

544. Reduir els serveis corporatius del sistema públic i concertat (Departament de Salut, CatSalut, ICS, serveis de les patronals pagats pels centres concertats).

545. Aplicació, també en els centres concertats, de les pautes d'acció sobre fusions d'entitats sanitàries previstes en el Pla de racionalització aprovat pel Govern l'1 de juny de 2010, als efectes de reducció del nombre d'entitats membres del Sistema Nacional de Salut.

546. Exigir la fusió de serveis administratius, de compres i logística, generals i informàtics dels centres concertats que disposin de més d'un 80% de finançament públic.

547. Crear dins de l'ICS o del CatSalut un òrgan de suport, promoció i generació de sinergies entres tots els Centres d'Atenció Primària.

548. Democratitzar efectivament els òrgans de representació dels centres sanitaris: representació proporcional al pes dels i les professionals sanitaris, i no de gerents.

549. Deixar fora del Sistema Nacional de Salut de Catalunya empreses privades amb afany de lucre, encara que podran ser contractades excepcionalment per a serveis complementaris o molt especialitzats (no d'internament ni d'atenció primària) i per períodes d'una durada que no podrà ser superior ni prorrogable als dos anys

550. Integrar realment en el sistema tota la concepció instaurada per la nova Llei de Salut Pública de 2009, i totes les funcions i activitats que ordena la seva cartera de serveis, així com la plena acció de l'Agència de Salut Pública de Catalunya, actualment en procés d'aprovació d'estatuts i desplegament reglamentari: la seguretat alimentària, la sanitat ambiental, la salut laboral, la promoció de la salut i la qualitat de vida de les persones, la prevenció dels seus accidents i de les seves addiccions, l'educació sanitària, la recerca i la concepció integral del benestar social, entre d'altres. Totes elles, sota l'aixopluc general de LA SALUT A TOTES LES POLÍTIQUES, comprenen accions concretes que apareixen àmpliament descrites en els diversos eixos sectorials d'aquest programa electoral.

551. Assignar a l'Agència de Salut Pública de Catalunya competències en avaluació de l'impacte en salut de totes les polítiques de les administracions públiques a Catalunya i de les entitats en que hi participin.

Eix de la cultura.

1.- Introducció. El nostre compromís amb la cultura.

Abans d'entrar a detallar aspectes concrets de les polítiques culturals, voldríem sostenir que ja n'hi ha prou de considerar la cultura, i l'àmbit de la política cultural, com a "assignatura" menor, parcel·la fàcil, de poc compromís. No hi volem renunciar. Reivindiquem el lideratge cultural, ens comprometem i reclamem la prioritat de les polítiques culturals i la seva mirada de transformació social en aquest nou segle; amb nous accents i posant en primer lloc la ciutadania, la creació, el coneixement i les xarxes.

Sent hereus del PSUC i l'ENE, ens sentim doblement compromesos amb la cultura i les seves polítiques. **La cultura ha de tenir un paper de centralitat en la política social i del benestar. No només hem de garantir polítiques universals per la salut, l'acció social i l'educació.** En una societat plena d'injustícies i desigualtats, si volem construir una societat lliure, solidària, creadora i crítica hem de garantir, des de la proximitat, l'accés a la cultura com a eina d'emancipació, innovació i transformació social. La cultura és una peça fonamental, estratègica i prioritària de reconeixement, projecció i per al desenvolupament general del país i més encara en el context de crisi econòmica present, i de mig o fins i tot de llarg recorregut, que ens ocupa. Necessitem de la petjada social i d'una nova revolució cultural.

En aquest sentit, l'Estatut de Catalunya, en el capítol de drets, deures i principis rectors, defineix el compromís dels poders públics envers la cultura: emprendre les accions necessàries per facilitar a totes les persones l'accés a la cultura, als béns i als serveis culturals i al patrimoni.

Per a ICV-EUiA, aquests drets culturals comporten el dret a la llibertat de creació, el dret a la participació de la societat en els processos de decisió cultural, el dret d'accés en condicions d'igualtat a la cultura, el dret a la informació i al desenvolupament de llurs capacitats creatives individuals i col·lectives i el dret d'expressió de la diversitat; alhora que els deures de protecció.

La cultura, per ICV-EUiA, no es pot entendre només com oci i entreteniment, la cultura ho és si és capaç de sedimentar i construir una ciutadania activa, generadora d'emancipació personal, d'inclusió i de transformació col·lectiva. **La cultura té a veure amb el saber i amb els valors, des d'una dimensió individual i una de col·lectiva. Necessitem d'unes polítiques culturals en la centralitat de les polítiques del benestar** i per fer-ho factible cal una cultura de proximitat, amb referents i universal; una cultura que superi els localismes i transiti a una cultura en sistemes, en xarxes; i que transiti dels equipaments i els espais físics al virtual i en xarxa tot garantint l'accés i la participació de la ciutadania visqui on visqui i vingui d'on vingui.

En aquest sentit, i en una situació de crisi sistèmica com la que estem patint, a la mirada de les polítiques culturals com a element de cohesió i transformació social cal incorporar el paper important de la creativitat i el coneixement com a capital principal per ajudar a sortir de la crisi i canviar el model i el sistema. Aquí, la cultura també té i ha de tenir-hi un paper rellevant.

En aquest context, hem de denunciar la política clarament centralista practicada pel Govern de l'Estat espanyol, que destina prop del 44% de les transferències econòmiques en cultura a la Comunitat de Madrid enfront d'una forquilla que va del 9,5% al 14,2% del 2003 al 2008 a Catalunya. Denunciem aquesta política discriminatòria que és un reflex més de la incapacitat del Govern de l'Estat de fer efectiva una política de reconeixement a la pluriculturalitat del mateix, i a una concepció de l'Espanya única i central. Una cultura diversa i plural que des de l'Estat es viu amb incomoditat, recels i en algunes ocasions de manera insolidària; només cal recordar les dificultats per avançar en els traspassos d'equipaments (Museu Arqueològic de Tarragona, per exemple), els incompliments....

L'inconformisme, la creativitat, la transgressió reflexiva, les noves realitats (també interculturals), la redistribució pública d'una vertadera igualtat d'oportunitats, els vincles i el reconeixement de la diferència, l'accés al coneixement, la crítica, la participació, la dissidència, els formats no institucionalitzats i la transformació social ens dibuixen els nous accents i reptes socioculturals, rics en la seva pluralitat i identitat nacional.

ICV-EUiA vol reforçar les xarxes i els equipaments, reconèixer el paper rellevant i cabdal de la ciutadania, l'associacionisme i els i les professionals. Volem situar el talent i la creativitat en un lloc central, estendre els espais per a la recerca i la creació, la visibilitat arreu del territori, ser un país convençut de la seva projecció i del seu talent; un país amb densitat cultural, creador de cultures, innovador i ric en la seva pluralitat i identitat. Volem accentuar el lligam de la cultura amb la garantia d'accés als coneixements i l'aprenentatge

dels llenguatges artístics. És en aquest compromís que pren valor cercar les complicitats, establir concertacions, concretar propostes de cogestió i afavorir les sinergies culturals.

Volem un país amb densitat cultural, innovador i ric; amb entitats i moviments socials; un país amb gent il·lusionada i convençuda de les seves capacitats i els seus reptes.

ICV-EUiA reitera el compromís amb la responsabilitat de la política cultural pública (social, educativa, innovadora, territorial i generacional).

Un darrer aspecte és que no podem entendre la cultura sense la seva relació amb la ciència i la tècnica. **Ciència, humanitats i arts esdevenen l'expressió d'una recerca i d'un espai comú que cal posar en primer ordre de les polítiques culturals a tots els nivells.** La cultura i la universitat han de ser capaces d'establir els seus treballs de recerca, documentació i complementarietat.

Tenim el convenciment que hem de passar de la cultura invisible a la cultura en clau de cohesió, de la cultura com a bé de consum a la cultura com a dret de primer ordre. Volem vehicular un procés que ens porti de la cultura de l'entreteniment a una cultura educadora, de la cultura tradicional estàtica a la cultura popular integradora i participativa. De la cultura per a pocs a la cultura amb tots i totes i per a tothom, de la cultura dels grans esdeveniments a la cultura de proximitat, de la cultura de la pedra a la cultura dels continguts i la creació, de la cultura d'equipaments isolats a la cultura en xarxa, de la cultura d'aparador al talent, el risc i el compromís, amb la complicitat de la ciència, la tècnica i les humanitats i el compromís per una cultura amb treballadors i treballadores amb drets i deures laborals.

En definitiva, la nostra visió de la transformació social a través de la cultura se sustenta en quatre valors: la redistribució pública d'oportunitats vitals, l'empoderament i l'autonomia personal, el reconeixement de la diversitat i les diferències i la construcció de vincles solidaris que fan efectius quatre principis: una ciutadania activa i compromesa, una política dialogant, reflexiva i cercant complicitats, una cultura que interroga i transforma i una política pública que aposta per la confiança, la participació i la democràcia cultural avançada.

2.- Balanç de govern 2006-2010.

El Govern d'esquerres es va comprometre a avançar en la descentralització, la planificació, la participació, la creativitat i la internacionalització. Hem avançat i capgirat les polítiques culturals en relació amb les dels governs de CiU i ens cal continuar treballant en aquesta direcció.

Es tractava de passar de la Catalunya ciutat noucentista a la Catalunya en xarxa, amb un ventall de centres (nodes) rellevants a tot el territori.

El mandat començava amb el compromís d'aprovar la llei del Consell Nacional de la Cultura i de les Arts i posar en funcionament aquest organisme. El CoNCA naixia des d'un ampli consens polític i social. Aquesta desgovernamentalització de la política cultural és un dels millors actius i serveis que hem pogut fet al país i ICV-EUiA hi vàrem treballar intensament des d'un primer moment.

El que cal ara és obrir definitivament una nova etapa en les polítiques culturals del país que precisen de la concreció del seu marc de funcions, independència i de la dotació econòmica suficient per a una execució adient de les seves funcions i la seva legitimació. Per tant, cal avançar ara en la concreció i racionalització dels marcs competencials dels diferents organismes amb incidència cultural. No poden continuar existint polítiques culturals fragmentades, quan no solapades, en diferents institucions.

En aquest mandat hem avançat en les polítiques de concertació amb els agents culturals i el municipalisme (s'ha constituït la Comissió mixta de cultura); alhora, però, no poques vegades aquesta ha estat presidida per una actitud poc dialogant, molt reglamentista i intervencionista que caldria millorar a l'ensem que cal una major transparència en les polítiques de foment i suport econòmic a les empreses, administracions, artistes i entitats. Hi ha hagut un abús excessiu d'atorgament d'ajudes fora de concurrència pública.

Al llarg del mandat s'han acabat de redactar tot un seguit de plans i sistemes (Pla de Museus, Pla Integral de l'Arqueologia, Pla Integral del Circ, Pla de la Dansa, Xarxa dels Centres d'Art, Pla d'Equipaments Culturals de Catalunya, xarxa d'equipaments escènicomusicals, etc.), instruments necessaris per al país i la seva sistematització, tot i que en el procés han mancat en alguns casos una major interlocució dels diferents sectors implicats i un grau de planificació econòmica prou concretat per a la seva execució.

Tot i l'increment de la inversió en equipaments culturals (de 6,6 milions d'euros el 2003 a 25 milions d'euros el 2009; que ha comportat, per exemple, inaugurar-se una biblioteca pública cada 18 dies), el creixement pressupostari ordinari, tot i el seu avanç (hem passat de 173 milions el 2003, 24,7 euros per habitant, a 319 milions el 2010, 43,18 euros per habitant) no s'ha vist incrementat en la direcció de situar-lo en els nivells percentuals en relació amb el pressupost global del Govern que li correspondria per poder garantir unes polítiques de centralitat i de proximitat cultural, que alhora fossin generadores d'ocupació. La despesa del conjunt d'administracions públiques en cultura per habitant a la UE se situava en una mitjana de 160,9 euros (2004), anant des dels 396,7 euros per habitant de Dinamarca fins als 109 d'Espanya. A Catalunya la xifra d'euros per habitant destinada a cultura pel Govern de la Generalitat se situa el 2010 en 43,18 euros i la del Govern espanyol se situa en 10,88 euros per habitant el 2007.

A més, continua priorititzant-se la política d'inversió en la pedra i es dediquen pocs recursos a la inversió en programes, a la creació i a la difusió; en definitiva, en continguts.

La projecció de la cultura i la seva internacionalització ha millorat (Fira del Llibre de Frankfurt, Biennal de Venècia, exposició MOMA, Catalan! Arts, etc.), però encara podem ser més presents de forma continuada i millorar la coordinació i els circuits de la nostra difusió.

Catalunya, conjuntament amb l'Estat espanyol, amb un 1% d'ocupació en cultura genera una contribució al VAB entorn al 4%. A Catalunya, l'any 2007 el nombre d'ocupats en el sector de la cultura era de 32.339 persones (0,92% del total d'ocupació) i el sector cultural de les administracions públiques suposava 5.568 treballadors. A Catalunya, l'any 2007, cada ocupat en el sector cultural generà 48.895 euros. Sens dubte, un dels elements encara no resolts i que suposa treballar amb dificultats i precarietat és la situació de les reglamentacions laborals i fiscals dels treballadors i les treballadores de la cultura. Cal avançar en els condicionants i les clàusules per ser beneficiari de recursos de l'Administració garantint els compliment de l'estatut de l'artista i, alhora, impulsar les reformes corresponents del marc legislatiu estatal. En aquest sentit, cal destacar l'aprovació enguany del codi de bones pràctiques en l'àmbit de la creació; ara caldrà vetllar per la implementació, el compliment en la mateixa Administració de la Generalitat i observar les garanties de compliment en els processos d'atorgament d'ajudes públiques.

Quan parlem de la cultura i el seu capital humà, hem de reconèixer i tenir present el món associatiu i el tercer sector que, des del voluntariat i la proximitat ciutadana, esdevenen (com ho han estat al llarg dels anys i en els períodes de la dictadura) vertaders dinamitzadors culturals i valedors de forma majoritària de les expressions populars. En aquest sentit diferenciem clarament el món associatiu servidor i compromès amb la cultura d'aquells que es valen de la cultura per al seu lucre personal, com ha estat el cas del Palau de la Música. Els mecanismes de supervisió i control dels recursos públics van fallar de forma clara, una situació que no es pot tornar a repetir.

En una societat cada cop més diversa, hem de ser capaços de posar en valor la nostra cultura i el reconeixement de la diversitat com a expressions en permanent transformació i, alhora, element d'inclusió.

El llast sobre les polítiques de transversalitat amb d'altres departaments (especialment amb Educació, Turisme i Universitats) contrasta amb els incipients desplegaments de projectes en clau d'ocupació i formació.

3. Objectius estratègics per a la propera legislatura.

Objectiu general: avançar en els drets culturals de la ciutadania és avançar en l'educació en la diversitat i afavorir la capacitat creativa i d'innovació.

Objectius estratègics:

A) Major centralitat de la cultura. La cultura, eina de transformació social i d'inclusió. Aprofundir en els drets i deures culturals i els principis rectors de

l'Estatut. **La cultura és un bé.** La cultura com a eina de generació de ciutadania activa, instrument d'emancipació personal, de cohesió i projecció nacional: la petjada social de la cultura.

B) Garantir el dret cultural de la ciutadania. Igualtat d'oportunitats en l'accés a la cultura, els llenguatges artístics o creatius, l'accés al coneixement i minimitzar les barreres que limiten aquest accés. Excel·lència i proximitat no són contradictoris; tot al contrari, cal afavorir i aproximar els llenguatges creatius a la ciutadania.

C) Impulsar les xarxes culturals i la cooperació amb els municipis. Una cultura implementada des de les xarxes distributives, reticulars, on l'expressió cultural no sigui de dalt a baix, sinó partint dels diferents nodes culturals. Una Catalunya en xarxa cultural.

D) Democràcia cultural i cultura comunitària. Implicació amb la societat i la proximitat cultural. Impuls a l'associacionisme cultural i la participació.

E) Desenvolupar les polítiques de patrimoni com a garant de les memòries culturals. Una política que no pensa exclusivament en els elements materials i els que conformen l'ús del carrer, el paisatge, la festa i la tradició, sinó que es planteja l'apropiació per la ciutadania d'aquest imaginari.

F) La cultura com a procés d'actualització i relectura, de creativitat, d'innovació i de risc. Aposta per l'experimentació, la potenciació de la recerca, redefinir els models de gestió i els àmbits d'actuació i els espais de difusió.

G) La crisi és una oportunitat per a la cultura. Un nou model econòmic i social, on la cultura també sigui protagonista del canvi. La revolució cultural enfront de la crisi. La societat del coneixement i la revolució digital plantegen un nou paradigma productiu on la innovació i el treball col·laboratiu, en xarxa i la filosofia del procomú, tenen cada dia més protagonisme. Fer emergir aquest fenomen ens pot ajudar a refer el model productiu i afavorir l'accés en igualtat.

H) Garantir el vincle entre l'educació i la cultura. Tenir present la dimensió educativa de la cultura i la dimensió cultural de l'educació. Reforçar la cultura educadora: aprenentatge i coneixement. De l'entreteniment i l'oci a la cultura educadora. Apropar la cultura a la ciutadania comença amb el foment des de l'escola en la doble perspectiva de coneixement i d'aprenentatge; i també d'educació en el gust, la crítica i la reflexió.

I) Més i millor projecció de la cultura en el nostre espai cultural, la península ibèrica i a escala internacional.

4. Les propostes d'ICV-EUiA.

- 552.** Un pressupost que garanteixi la centralitat de les polítiques culturals (2% del total del pressupost de la Generalitat de Catalunya) i prioritzi les polítiques de creació, accés i coneixement al costat de les polítiques de patrimoni i preservació, posant al centre de la cultura la seva missió de cohesió i transformació social. Equiparar progressivament la despesa cultural a la mitjana europea .
- 553.** Definir les inversions i l'execució del Pla d'Equipaments Culturals (PECCat), interpretant-lo com un indicador de Mapa Cultural, prioritant la garantia d'accés universal a la cultura, la densitat cultural, l'equilibri i la proximitat territorial de serveis culturals i atenent les singularitats culturals del territori i els municipis amb les corresponents infraestructures existents i subjectes als propis Plans d'Acció Cultural Municipal (PAC i PEC) i les corresponents revisions. En aquest sentit, caldrà tenir present l'oferta d'escoles d'arts, equipaments amb compromís de servei públic i tots els elements vinculats a la sostenibilitat dels edificis i de l'impacte ambiental (un pla que estimativament suposa una inversió global en 10 anys de prop de 1.300 milions d'euros, dels quals la Generalitat n'aporta el 50% i que suposarà uns 2.500 nous llocs de treball directes més enllà dels indirectes en programació i serveis). Un accent especial en les intervencions dels equipaments de la Llei de Barris, tot concretant els equipaments culturals.
- 554.** Descentralització. Increment dels recursos a territoris i municipis. Distribuir equitativament i capgirar les prioritats cap als serveis universals. Una aposta pels equipaments culturals de proximitat estarà garantida si comporta un increment dels serveis que aquests ofereixen. Els edificis sense projecte de serveis, continguts i educatiu esdevenen meres hipoteques econòmiques sense retorn de servei públic. Avançar en els models de bones pràctiques en el món local.
- 555.** Incorporar el programa de creadors a l'escola i fomentar ajuts perquè universitats i món cultural puguin treballar ensem. Garantir l'educació en les arts en el sistema educatiu. Alfabetització en els llenguatges expressius i obertura dels canals de difusió.
- 556.** Millorar les condicions per facilitar espais de creació i residències amb projectes pedagògics arrelats al territori. Masoveria per la creació: aval públic als usos temporals d'edificis en desús.
- 557.** Posicionament inequívoc, en el context de les noves tecnologies de la informació i la comunicació, en favor de l'accés universal de la ciutadania a la cultura i el coneixement. Assegurar l'accés al coneixement i als recursos culturals en una societat de la informació, cívica i de l'aprenentatge en xarxa. Ampliació del préstec de llibre

electrònic a les biblioteques públiques, digitalització dels fons i ampliació de l'Anella Cultural.

- 558. Informació i procediments transparents: tots els processos i atorgaments estaran a la xarxa.** Major transparència en els processos d'adjudicació dels suports econòmics a les entitats, empreses i administracions locals. Vetllar per les garanties de les condicions contractuals i laborals del treballadors i treballadores en l'atorgament de qualsevol ajuda pública.
- 559. Implementar el sistema nacional i territorial dels equipaments culturals tenint present les infraestructures associatives amb vocació de servei públic.**
- 560. Redefinir l'Institut Català de les Indústries Culturals (ICIC) i la Institució de les Lletres Catalanes (ILC),** trasllat de les competències i línies de suport de manera ordenada i coordinada, substancialment al Consell Nacional de la Cultura i les Arts (CoNCA). Les línies de suport a l'empresa cultural han de coordinar-se amb Indústria.
- 561. Adequació del marc competencial del CoNCA (difusió, festivals i relacions amb l'Institut Ramon Llull-IRLL, etc.). Garantir la independència jurídica.** Impuls a l'extensió del model al territori i increment del pressupost del Fons de promoció a 30 milions inicialment (actualment 15 milions) fins a assolir uns paràmetres equiparables als diversos consells (aprox. 50 milions).
- 562. Implementar el programa marc concertat amb el CoNCA i els plans estratègics sectorials amb compromisos d'altres àrees de govern.** Un pla sectorial transversal.
- 563. Ordenar i millorar la incidència internacional: oficines internacionals úniques. Fusió de les oficines i centres del Lluïl i ICIC.** Establiment d'acords de llarg recorregut amb institucions d'altres països, ampliar els intercanvis i les estades i treballar de forma continuada en la presència d'activitats de referència a nivell internacional (avançar cap a programes de coneixement, residències i activitats concertades entre territoris). Reforçar els ponts de diàleg, els acords d'intercanvi i de cooperació amb els territoris, els creadors i els intel·lectuals de l'Estat espanyol i Portugal. Reforçar l'espai cultural euromediterrani.
- 564. Continuar treballant per l'increment del mercat de proximitat en llengua catalana.** Una política a favor de la cultura comuna en l'àmbit dels Països Catalans.
- 565. Modificar els criteris d'aplicació de l'1% cultural: inversió en equipaments patrimonials amb usos culturals públics,** reducció de

les aportacions al patrimoni eclesiàstic i destinar almenys un 20% a la creació contemporània.

- 566. Estudar l'aplicació de fons de loteria a fons socioculturals.**
- 567. Impulsar la modificació de l'actual llei anomenada de la propietat intel·lectual** (supressió cànon digital, gestió pública, cànon a les operadores, fons per als nous creadors).
- 568. El dret d'autor no pot ser el salari del creador. Garantir els drets i deures laborals dels treballadors i les treballadores de la cultura.** La cultura és generadora d'ocupació. Impulsar les línies estratègiques per fomentar l'ocupació de qualitat en el sector cultural i les noves ocupacions vinculades al sector cultural. Formació i qualificació professional i impuls d'una fiscalitat de les creadores i els creadors atenent les seves especificitats.
- 569. Llei d'accés a la documentació i la informació pública de Catalunya.** Accés sense càrregues de drets als béns propietat de la Generalitat o que en sigui dipositària.
- 570. Avaluar conjuntament amb els sectors la necessitat d'aprovar la Llei de les Arts. Una llei que sigui el marc legislatiu que garanteixi els aspectes formatius, educadors, creatius, laborals i de difusió de les arts. Que tingui present els drets i deures dels tècnics i les tècniques, i dels i les artistes o intèrprets, els equipaments i els públics.**
- 571. Impuls de l'Estatut de l'artista i de l'Estatut de l'Artesania i de les persones artesanes.**
- 572. Proposar al Govern de l'Estat les modificacions legislatives per a l'aplicació d'un IVA del 4% als productes i serveis culturals, tenint present els nous suports digitals (e-book).**
- 573. Impulsar un nou marc fiscal i d'incentius en el mecenatge** (deduccions a la renda o a l'impost de societats d'almenys un 50% en limitacions sobre els totals de la deducció del 20% i el patrocini). Ampliació de deduccions més enllà del patrimoni històric. Exempcions fiscals i incentius fiscals a autors i/o determinades produccions de les empreses culturals.
- 574. Desenvolupar la Llei del Cinema de Catalunya** (garantir la llibertat artística i de creació, amb les garanties de la diversitat lingüística, diversitat cultural del cinema d'arreu del món, creació de la Xarxa concertada de pantalles cinematogràfiques de Catalunya, aposta per la versió original i VOS, paper estratègic del sector des de la perspectiva industrial, acord estratègic per la digitalització de sales amb participació d'Indústria i Innovació) i **creació de l'Agència Catalana del Cinema**. Un pressupost pel desplegament de la llei als diferents

fons de 60 milions al 2011 (producció, distribució, exhibició, difusió i promoció, fons de competitivitat, digitalització).

- 575. Adscriure la Filmoteca de Catalunya al Departament de Cultura i no a l'ICIC.** Creació de la Fundació pública de la Filmoteca. Pressupost de 6,5 milions el 2011.
- 576. Apostar pel col·leccionisme públic.** Destinar almenys 2 milions d'euros anuals a les polítiques d'adquisició d'obra.
- 577. Elaborar i desenvolupar el programa de centres i espais de creació de les arts visuals** tenint present l'autonomia del centre, els projectes propis i una direcció escollida per concurs, tal com descriu el document de les bones pràctiques en Museus i Centres d'Art. Marc estable d'almenys cinc anys de contracte-programa. Tenir en consideració l'activitat i els centres que ja programen i l'especificitat de l'Aran. Aposta per la xarxa i la SIC. I la internacionalització.
- 578. Continuar amb la inversió per adequar i posar al servei de la ciutadania els equipaments que garanteixen el sistema arxivístic i museístic. Adaptació als dèficits sensorials, digitalització de fons, etc.**
- 579. Pla de turisme cultural tenint present els aspectes patrimonials i mediambientals i industrial.** Generadors d'ocupació i noves ocupacions
- 580. Incorporar a l'Arxiu Nacional de Catalunya (ANC) l'arxiu Tarradellas,** actualment a Poblet. Traspàs i gestió dels fons propis de Catalunya situats a l'Arxiu de la Corona d'Aragó i a l'Arxiu Reial de Barcelona, als arxius corresponents i permanència de l'obra patrimonial de l'art de la Franja.
- 581. Exigir el retorn total i definitiu de la documentació espoliada.** Retorn dels "Papers de Salamanca" de les entitats, particulars i dels ajuntaments (Valls, Igualada, Moià, Reus, Barcelona, Sant Joan de les Abadesses, Vic, Sort, Tarragona i Gadesa).
- 582. Adequar i redefinir el Centre per la Promoció de la Cultura Popular i Tradicional Catalana (CPCPTC) cap a un institut que garanteixi un model més autònom, participatiu i que integri en les decisions l'associacionisme cultural** que presti serveis formatius amb acords amb d'altres institucions i equipaments (ESMUC, IT, CAR, INEFC, etc.), que promoció aquesta cultura i en faci la recerca i la recuperació patrimonial. Un pressupost i un foment d'aquesta cultura amb total transparència i defugint clientelismes.
- 583. La cultura popular i el seu paper rellevant en la construcció cívica i en la cohesió de la nostra societat seran considerats, des de la seva autonomia, en el desenvolupament territorial dels**

equipaments culturals. La tradició i les noves formes i els nous llenguatges han de convertir-se en elements estructurals d'inclusió.

- 584. Dotar d'entitat l'Observatori de recerca etnològica. Les arts de carrer, les manifestacions populars, també són constitutives de cohesió social i noves expressivitats.** Encabir en la identitat d'altres referents no és exclouent de reforçar la identitat. Identitat, tradicions, diversitat i interculturalitat, conceptes del nostre imaginari col·lectiu.
- 585. Programes específics (plans d'ocupació, formació, etc.) i la implementació o les exempcions de línies financeres (mecenatge, convenis, tributs, crèdits oficials específics avantatjosos, etc.) per al tercer sector cultural i l'associacionisme.** Són proveïdors de servei públic i també d'acció cultural de proximitat.
- 586. Continuar vetllant per la Declaració com a Patrimoni Immaterial de la Humanitat dels Castells i tenir present, tot reforçant, els estudis i la recerca sobre els castells des del CAR de Sant Cugat, l'Escola de Medicina de l'Esport i universitats; així com l'aprenentatge, la pràctica i la seguretat dels castellers.**
- 587. Desplegar el Pla de Museus de Catalunya, amb la prioritització de les Xarxes de Museus Locals establint contractes programa a cinc anys i els SAM. Programes específics per a polítiques de patrimoni immoble d'àmbit municipal. Modificació de la Llei de museus incorporant el concepte de béns mobles i immobles i immaterials, amb la supressió de l'article 34.3, i concretar que la Generalitat de Catalunya coordina la política museística per a la conservació, protecció i gestió del patrimoni, i garanties de l'aplicació d'un 50% de la Generalitat, com a mínim, als museus nacionals.**
- 588. Executar el Museu del Còmic i la Il·lustració de Catalunya (8 milions d'euros d'inversió en obra) i el Museu Casteller.**
- 589. Revisar les línies d'ajut a l'edició en català i occità (en suport paper i digital), que haurien de parar atenció en els projectes globals de cada editorial, la diversitat de gèneres, la llengua, la qualitat.** Increment de les línies de suport a la traducció i a l'edició de llibres infantils il·lustrats i més recursos per a les edicions d'assaig, els clàssics i la poesia i tenir present l'univers del món editorial de la música.
- 590. Línies d'impuls a la política entorn a la fotografia (patrimonial, difusió, adquisició, etc.).**
- 591. Continuar treballant en el programa i la planificació del Museu de la Història, l'Arqueologia i l'Etnologia (Museu de la Societat).**
- 592. Els equipaments nacionals han d'exercir la responsabilitat pública.** Els equipaments nacionals més enllà de capçaleres dels

sistemes territorials. Els equipaments territorials esdevenen referències de país i els equipaments nacionals esdevenen referències territorials.

- 593. Fer una aposta cultural a la televisió pública de Catalunya. Canals amb produccions i continguts culturals. Incorporar en la programació de TV de Catalunya els espais propis dels agents i creadors i creadores culturals.**
- 594. Redistribuir i visibilitzar tots els estils musicals.** Polítiques d'estrena i encàrrecs als compositors contemporanis del país. Jove Orquestra Nacional de Catalunya (JONC) adscrita a l'ESMUC i impuls d'altres formacions a la transició professional en d'altres estils musicals. **Impuls del compositor resident.**
- 595. Contracte-programa amb totes les institucions nacionals.**
- 596. Avançar en la finestra única i els sistemes oberts d'ajuts.**
- 597. Línies de crèdit tou per a les primeres propostes creatives.**
- 598. Accentuar el projecte educatiu dels equipaments culturals.** Els serveis i equipaments artístics, amb visió estratègica educadora.
- 599. Desenvolupar l'Institut Superior de les Arts com a organisme coordinador i gestor dels ensenyaments artístics superiors de totes les disciplines i afavoridor de les transversalitats dels mateixos.**
- 600. Participació de la Generalitat en tots els afers relacionats amb la Unió Europea que afectin les competències o els interessos de Catalunya, d'acord amb les previsions estatutàries.**
- 601. Continuar les gestions per fer efectiu el compliment de l'Estatut i el seu marc competencial** (traspàs de les biblioteques provincials i el Museu Arqueològic de Tarragona, fons, recursos).
- 602. Incorporar la perspectiva de gènere tant en el vessant de producció com en el del consum de cultura.**

Eix de mitjans de comunicació.

Consolidar un sistema audiovisual independent, plural i participatiu.

1.- Balanç de govern.

En matèria audiovisual, la segona legislatura del Govern d'esquerres i catalanista no només ha estat fructífera, sinó que també la podríem qualificar de transcendent. Ha estat durant aquest període quan s'ha aprovat la Llei de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals (CCMA), primera norma que, entre d'altres qüestions, deslliga els òrgans de govern i gestió dels mitjans de comunicació de titularitat pública de la presidència del Govern de la Generalitat; i el Consell de l'Audiovisual de Catalunya (CAC) ha pogut desplegar plenament les noves competències i funcions que li va atorgar la Llei aprovada durant l'anterior legislatura, incidint en la regulació del nou mapa audiovisual català o adjudicant les darreres freqüències de FM, entre d'altres qüestions.

Després d'una llarga gestació, l'octubre de 2007 va ser aprovada la llei que desgovernamentalitzava els mitjans públics dependents de la Generalitat de Catalunya i els dotava d'un major pluralisme que l'existent en etapes precedents. **Van haver de passar gairebé 25 anys per tal que els seus màxims responsables deixessin de dependre del President de la Generalitat per passar a ser nomenats per un ampli consens del Parlament.** Tot el procés previ a l'aprovació de la llei i el posterior desplegament, en aquests darrers 3 anys, no ha estat exempt de molt soroll provocat per aquells que no creuen en la independència dels mitjans de titularitat pública o aquells que, a través de la desqualificació, pretenen afeblir el sistema públic audiovisual.

La posada en funcionament de les noves regles del joc establertes en la Llei de la CCMA o la nova arquitectura institucional allà definida no ha estat fàcil ni exempta de disfuncions. Els mitjans de comunicació de titularitat pública sempre havien estat instruments dels governs de torn per amplificar les seves accions o bé per justificar determinades polítiques. La crítica al poder o bé no havia existit o, si se li donava entrada, es feia de forma residual o marginal.

Tres anys és un període absolutament insuficient per consolidar nous tarannàs. Cal més recorregut. Tot i així, durant aquest període s'han pogut produir i emetre continguts de qualitat i plurals, amb una forta presència dels programes de contingut informatiu. També hi ha tingut cabuda l'entreteniment de qualitat o la sàtira política, representada pel *Polònia*. Un programa d'aquestes característiques –crític, transgressor, irreverent- seria impensable fa vuit anys. És més, els tímids intents que van haver-hi per obrir finestres en aquest sentit van tenir poca vida. Ha estat, també, precisament durant aquest període, amb aquests continguts, quan tant TV3 com Catalunya Ràdio han tornat a lluitar pel lideratge en els seus respectius àmbits d'actuació. Pel que fa a les noves plataformes de difusió de continguts (Internet, mòbils, noves pantalles al transport públic, centres sanitaris, etc.), la CCMA ha estat pionera arreu de l'Estat i les seves audiències han crescut de forma exponencial.

La norma aprovada el 2007 no es correspon plenament amb el model defensat per ICV-EUiA. Malgrat això, sempre hem considerat que ha suposat un pas endavant molt important cap a l'homologació amb les televisions i les ràdios públiques del nostre entorn europeu. En un context en què hi ha una forta ofensiva en contra dels mitjans de titularitat pública, cal apostar per un

reforçament de la independència d'aquests mitjans, garantint que treballin amb uns paràmetres de qualitat i rigor, que compleixin plenament la funció social i de servei que se'ls pressuposa.

Pel que fa al CAC, tot i que la llei que el va dotar de noves competències es va aprovar en l'anterior legislatura, ha estat durant aquesta quan ha començat a exercir plenament les noves funcions. Fruit d'això han estat l'atorgament de les freqüències d'FM de ràdio o la tasca de regulació que ha exercit fent complir els compromisos adquirits pels nous operadors en els concursos per a l'adjudicació de canals. Com a conseqüència d'això, alguns dels operadors privats que van guanyar llicències, en no poder assumir allò a què s'havien compromès, s'han vist en l'obligació de retornar-les a l'autoritat adjudicatària. Aquest és un fet insòlit en èpoques precedents, quan als operadors no se'ls obligava a complir allò a què s'havien compromès i el resultat era que no s'emetien ni els continguts de qualitat que havien dit que farien, ni prou continguts informatius, ni respectaven els mínims en l'ús del català que havien de difondre, per citar uns pocs exemples.

El CAC s'ha convertit en el primer organisme regulador independent de l'Estat espanyol amb capacitat d'adjudicar llicències, de regular el sector i de sancionar-lo, en cas d'infraccions. Aquest model està permetent, encara de manera incipient, poder impulsar un sector audiovisual, tant des de l'àmbit públic com des del privat, amb uns mínims de qualitat i rigor que el diferencien del model que s'està estenent per la resta de l'Estat.

La recent aprovació al Congrés dels Diputats, amb el vot en contra d'ICV-EUiA, de la *Ley General de Comunicación Audiovisual*, però, pot generar incerteses, disfuncions i conflictes competencials. **La mercantilització del sistema audiovisual que impera en la nova norma xoca de ple amb el model desenvolupat per la legislació impulsada al Parlament de Catalunya i tendeix a afeblir el servei públic audiovisual, com ho demostren les incerteses respecte al seu finançament o la limitació en l'accés als continguts de grans audiències.**

També ha estat durant aquesta legislatura que s'ha implementat definitivament la Televisió Digital Terrestre (TDT). El pas del sistema analògic, amb el que va aparèixer la televisió a l'Estat espanyol fa més de 50 anys, al nou sistema digital ha estat complex però s'han pogut assolir els reptes dins del termini previst. El nou sistema d'emissió permet la multiplicació de canals que s'emeten i que estan provocant una ràpida fragmentació de les audiències. En aquest sentit, la CCMA ha començat a adaptar-se al nou escenari reordenant la seva oferta de continguts en nous canals. L'oferta actual de la televisió pública és d'un canal generalista (TV3), d'un canal 24 hores de notícies (3/24), d'un canal infantil i juvenil (Súper3 i 3xl) i està a punt d'entrar en funcionament el nou canal 33 (dedicat exclusivament a la cultura i la societat) i un canal íntegrament de continguts esportius i de vida saludable. En l'àmbit local, però, aquest trànsit no ha estat tan fluid com hauria estat desitjable. Cal replantejar el mapa de la TDT local. El model definit al Pla Tècnic elaborat a Madrid en el decurs de la passada legislatura, per mitjà del qual s'establien el nombre de demarcacions, la seva composició, l'abast

territorial, etc. s'ha mostrat del tot obsolet. Els 96 canals projectats s'han demostrat insostenibles. La crisi econòmica només ha fet que aflorar aquestes mancances. **Cal redefinir el mapa de la TDT, diferenciant el que han de ser projectes empresarials sòlids, amb un arrelament en el territori, o de servei públic, impulsats des de les administracions, del que són projectes associatius, amb una clara vocació participativa, el que és conegut com el Tercer Sector de la comunicació.**

Precisament en relació amb l'anomenat Tercer Sector de la comunicació, aquell que agrupa experiències impulsades des del món associatiu i amb una clara vocació de convertir-se en un instrument de participació de la societat, el Govern de la Generalitat ha aprovat fa uns mesos la reglamentació que en fa possible el desenvolupament. Manca encara, però, un nou Pla Tècnic que ha de realitzar-se des de Madrid, per tal que aquests mitjans puguin disposar de les imprescindibles freqüències que els permetin emetre amb absoluta normalitat.

Pel que fa al centre de RTVE a Catalunya, aquest ha patit la manca de comprensió cap a la diversitat i pluralitat territorial que existeix a la *Corporación*. S'han reduït els recursos propis dels centres ubicats a Catalunya, de forma significativa a Ràdio4, i els informatius propis, en català, emesos per TVE des de Sant Cugat s'han limitat i no han gaudit de la regularitat necessària per fidelitzar audiència pel que fa a horaris i continuïtat. Una notícia esperançadora, fruit de la pressió exercida pel Govern de la Generalitat, podria ser que *La 2*, reconvertida properament en una emissora eminentment cultural, es realitzés i s'emetés íntegrament des de Sant Cugat per a tot l'Estat.

2. Objectius estratègics per a la propera legislatura.

A) Defensa del model de Mitjans Públics i garantia que els operadors privats compleixin els compromisos concessionals adquirits (llengua, informació, producció pròpia, etc.).

B) Manteniment del sistema mixt de finançament dels mitjans de titularitat pública: a través d'aportacions de les administracions públiques i aconseguint recursos a través de la publicitat. En el context actual i el dels propers anys, aquesta és l'única garantia d'uns mitjans audiovisuals de titularitat pública de qualitat que compleixin la funció social que els pertoca i arribant, de forma transversal, al màxim de població

C) Desplegament dels nous canals de Televisió de Catalunya, ja sigui a través de la TDT o noves plataformes com Internet (TV3, Canal Súper3, C33-Cultura, 3/24, Canal Esports, Canal Ciutadà) garantint una programació plural, equilibrada, que tingui especial cura dels continguts adreçats a infants i adolescents i que sigui capaç d'atreure i satisfer les demandes de totes les diferents sensibilitats que conformen la rica i complexa societat catalana.

D) Cobertura institucional a les ràdios i televisions comunitàries (Tercer Sector) per tal que puguin desenvolupar les seves funcions fins que no es planifiqui per part del Govern de l'Estat l'espai radioelèctric que ha de permetre l'adjudicació de freqüències per a aquest sector.

E) Enfortiment del potencial dels mitjans audiovisuals com a eines educadores en la seva dimensió informativa, cultural i simbòlica, i reforç del seu paper en la cohesió social, especialment dels mitjans públics però també dels privats.

F) Impulsar i garantir les emissions de RTVE en català.

G) El centre emissor de TVE a Sant Cugat ha de ser, també, centre de producció de continguts per a Catalunya i per al conjunt de l'Estat.

H) Impulsar una llei que reguli els drets laborals dels periodistes centrada, principalment, en els professionals més desprotegits i dèbils de tota la cadena informativa (periodistes que cobren per peça informativa, determinat tipus de corresponsal, regulació i protecció de la tasca dels becaris...) i un **Estatut del Periodista Professional** que protegeixi i doni garanties als professionals que treballen en els mitjans de comunicació amb l'objectiu que aquests puguin exercir plenament la seva funció social.

I) Incorporar la perspectiva de gènere tant en la gestió com en els continguts dels diferents mitjans de comunicació públics i privats.

3. Les propostes d'ICV-EUiA.

603. Consolidar la independència de la CCMA respecte al Govern. No s'ha de canviar la llei, el que cal és desenvolupar-la plenament.

604. Impulsar la col·laboració entre els operadors que formen part del sistema públic audiovisual català. S'han de generar sinergies entre els mitjans dependents de la CCMA i els mitjans públics adjudicatariis de freqüències de la TDT local.

605. Per fer viable un sector audiovisual de proximitat, veritablement arrelat al territori, caldrà que el govern doni suport a estructures que tinguin com a finalitat potenciar aquest àmbit de la comunicació i facilitar la generació de sinergies entre els diferents actors. En aquest sentit, i per fer més eficients els recursos que s'hi destinin, caldrà **impulsar la unificació de les dues estructures públiques locals actualment existents,** per tal d'evitar la duplictat de funcions i un malbaratament de recursos públics.

606. Reforçar les funcions del CAC evitant que la recentment aprovada *Ley General de Comunicación Audiovisual*, i més

concretament el *Consejo Estatal de Medios Audiovisuales*, lamini competències i funcions de l'autoritat audiovisual catalana.

607. **Aprofitar les possibilitats tècniques de la TDT** per garantir que tots aquells continguts (pel·lícules, sèries, documentals, etc.) que emeten els operadors d'àmbit estatal, ja siguin de titularitat pública o privada, es donin com a mínim en una de les llengües oficials, a més del castellà.
608. El Govern de la Generalitat ha d'instar el Ministeri d'Indústria, titular d'aquesta competència, a redactar el **Pla Tècnic que adjudiqui freqüències per a les ràdios i televisions comunitàries o del Tercer Sector**.
609. Garantir una **franja estable en les emissions en català de TVE**.
610. **Impulsar que el segon canal de TVE, La 2, sigui gestionat des del centre territorial que la Corporación té a Sant Cugat del Vallès**, sobretot amb la perspectiva que aquest canal pugui acabar fusionant-se amb el Canal Cultura.
611. Impulsar polítiques per promoure canvis en el conjunt dels mitjans de comunicació perquè **la representació de les dones sigui adequada a la seva importància demogràfica**.
612. Garantir **la presència de les dones en els mitjans de comunicació, en el llenguatge, en les estadístiques, en la investigació...**
613. Incorporar la **perspectiva de gènere en la programació de continguts**.
614. Utilitzar el **llenguatge no sexista**. Evitar l'ús del masculí genèric.
615. **Elaborar una guia d'estil sobre el tractament de la violència masclista, la representació gràfica i el tractament de la imatge de les dones en tots els mitjans de comunicació públics i privats**.

Eix de Serveis socials. Polítiques per a l'autonomia personal.

1. Introducció. Garantir els drets socials.

Vivim en una societat on cada dia les desigualtats socials es fan més evidents. En els darrers 20 anys la societat catalana, i l'espanyola, han vist com s'establia un sistema socioeconòmic on s'incrementaven les diferències de riquesa.

La crisi econòmica que aquest model ha provocat, i moltes de les solucions plantejades pels governs occidentals, han agreujat encara més les diferències entre qui més té i qui menys té.

ICV-EUiA defensem la necessitat d'un canvi radical, i la construcció d'un veritable Estat del benestar, on les polítiques de benestar social ocupin un paper cabdal.

Per a ICV-EUiA, fer polítiques de **Benestar Social** vol dir aconseguir una societat de persones lliures i autònomes, amb igualtat de drets i oportunitats. Vol dir una societat amb **Pobresa zero**. Vol dir optar per la **Universalitat** dels Serveis Socials com a dret de ciutadania que s'ha de poder exercir, i que els equipara als serveis educatius i de salut.

Vol dir **garantia de l'autonomia personal**, entesa com el dret a viure de forma independent, prioritzant per sobre de la institucionalització la permanència de les persones en el seu entorn habitual.

Vol dir proximitat, aplicació del principi de subsidiarietat i suficiència de recursos arreu del territori, i **corresponsabilitat** entre totes les administracions públiques: Estat, administracions autonòmiques i ens locals.

Vol dir **globalitat**. Vol dir mirar de manera integral les situacions i problemàtiques d'individus, famílies i grups amb necessitats i problemàtiques socials. Diversificació i flexibilitat de l'oferta amb la xarxa pública com a eix vertebrador.

I, sobretot i amb la mateixa o més importància, Benestar Social vol dir **Participació**. Participació de les persones implicades, de les organitzacions i del Tercer Sector Social, en el disseny i aplicació de les polítiques socials.

2. Balanç de govern 2006-2010.

El Govern d'Entesa ha prioritzat les polítiques de benestar garantint drets socials i de ciutadania i augmentant la inversió. Tot i que encara estem lluny dels països socialment més avançats d'Europa, la inversió en protecció social ha crescut progressivament al llarg dels últims anys a Catalunya fins a arribar al 17,8% del PIB l'any 2007.

L'any 2003 la Generalitat destinava a serveis socials 651,5 milions d'euros, el 2009 eren 1.417 milions d'euros, i el 2010 són 2.110,5 milions. La nova Llei de Serveis Socials i la Llei d'Autonomia Personal han suposat un increment històric de la inversió social a Catalunya. Ambdues lleis representen un potent impuls legislatiu en tant que s'avança d'un model assistencialista a un model de drets universals. El reconeixement de drets subjectius i exigibles ha estat un gran pas endavant en la conquesta de drets de ciutadania.

També s'ha incrementat molt el nombre de persones ateses (140.000 persones són beneficiàries de la Llei d'Autonomia Personal) i les situacions i els àmbits d'actuació han minvat el potencial transformador que hauria d'haver tingut un increment tan notable de la inversió. Cal repensar les accions i els plans no només en termes quantitius -diners invertits-, sinó també en termes qualitius -impacte transformador- per tal d'evitar que el sistema de serveis socials es cronifiqui com a mur de contenció dels problemes provocats per la pobresa, i aconseguir que esdevingui un pilar fonamental per a la transformació social i l'emancipació personal. Som conscients que queda molt a fer, a més que el sistema d'incompatibilitats i copagament de la Llei de Serveis Socials i a la Llei d'Autonomia Personal han repercutit en la millora que havia de suposar.

ICV-EUiA aposta per una reforma fiscal i financera que permeti incrementar els recursos que destinem a l'eixamplament del nostre Estat del benestar.

L'altre gran avenç d'aquesta legislatura ha estat la Llei dels Drets i les Oportunitats de la Infància i de l'Adolescència pel que fa a la racionalització dels àmbits competencials, la simplificació de l'actuació institucional i la coordinació de l'acció socioeducativa. L'infant passa a ser el centre, no l'Administració. La llei avança cap a les polítiques integrals i no sectorials, amb visió global, per treballar per tal que tots els actors incorporin la perspectiva de la infància en el seu treball. Pel que fa al risc social, la llei avança de manera especial en la prevenció perquè incorpora indicadors per prestar una atenció especial a zones de majors desigualtats socials i situacions de pobresa; per tant, reconeix que amb prevenció i recursos es pot evitar l'exclusió, la pobresa infantil.

També cal destacar com a gran fita el fet que s'ha donat rang legal a les actuacions per a la lluita contra el maltractament infantil, com s'ha fet amb anterioritat amb la lluita contra la violència de gènere.

Aquests anys de responsabilitat en el govern també ens han servit per comprovar les dificultats d'aplicar noves polítiques, ja que impliquen un canvi d'actituds per part de polítics, gestors i agents socials. **ICV-EUiA és més ambiciosa i vol un major protagonisme dels serveis socials. Entenem que “la despesa social és inversió de futur”, ja que assegura la sostenibilitat del nostre sistema de llibertats, drets i benestar, i crea nova ocupació.** La cohesió social és la millor garantia del nostre futur com a societat.

En la present legislatura, les polítiques de serveis socials han fet un salt quantitatiu i qualitatiu molt important, com a resultat de les polítiques iniciades per l'actual Govern, amb un gir important respecte a la manca d'implicació pública que tingueren els governs de CiU en aquest terreny. En la propera legislatura, caldrà mantenir aquestes prioritats i ampliar les actuacions.

La Llei de prestacions socials de caràcter econòmic, la Llei de Promoció de l'Autonomia Personal i atenció a les Persones en Situació de Dependència, juntament amb el nou Estatut d'Autonomia, la nova Llei de Serveis Socials i la

promoció de l'autonomia configuren un nou marc legal i de recursos que transformarà la concepció dels drets socials al nostre país.

Per a ICV-EUiA, cal transitar de la concepció selectiva, reactiva i assistencial dels serveis socials cap a un nou model amb uns serveis personals i familiars de proximitat, universals, de qualitat, sensibles a la diversitat i oberts a la participació i que milloren la vida quotidiana de les persones.

3. Objectius estratègics.

Els cinc eixos en què emmarquem la nostra actuació són:

A) Polítiques per a la redistribució social. Polítiques orientades a l'increment de la inversió social fins a convergir en el termini d'una legislatura amb la mitjana de la UE-15. Això requereix una política fiscal i pressupostària alternativa, d'esquerres i redistributiva.

B) Polítiques orientades a superar desigualtats emergents. Polítiques de superació de les desigualtats per motiu de l'edat, la modalitat de família o convivència, l'origen, l'opció o la identitat sexual, la diversitat funcional, etc.

C) Polítiques de vida quotidiana (gènere / temps). Les polítiques adreçades a la consecució del benestar quotidià, relacional, solidari. Les que situen la vida quotidiana en el centre de la transformació social (noves relacions de gènere, nova distribució social dels temps, etc.).

D) Polítiques que incorporen nous valors. Aquelles que posen l'èmfasi en l'autonomia personal, en la possibilitat de desenvolupar en igualtat de condicions tots els projectes vitals: renda bàsica de ciutadania, programes de vida independent de les persones amb diversitat funcional. I aquelles que incorporen els drets civils de nova generació: memòria històrica, mort digna, etc.

E) Polítiques basades en els drets humans. Les que prioritzen les mesures i accions més lligades a l'exercici efectiu, ple i en igualtat de condicions de tots els drets humans –civils, polítics, econòmics, socials, culturals– de les persones a què s'adrecen.

El model que defensa ICV-EUiA es defineix a partir dels següents criteris:

- A. **Universalitat dels serveis socials com a dret de ciutadania** que s'ha de poder exercir, i que els equipara als serveis educatius i de salut.
- B. **Garantia de l'autonomia personal, entesa com el dret a viure de forma independent**, prioritzant per sobre de la institucionalització la permanència de les persones en el seu entorn habitual –llar, feina, estudis, vida comunitària, social i cívica.

- C. Un compromís ferm de la Generalitat de **reduir la pobresa i l'exclusió social**.
- D. **Proximitat, aplicació del principi de subsidiarietat i suficiència de recursos arreu del territori**.
- E. **Corresponsabilitat entre totes les administracions públiques:** Estat, Generalitat i ens locals.
- F. Caràcter educatiu del conjunt de mesures, serveis, programes i equipaments.
- G. **Diversificació i flexibilitat de l'oferta amb la xarxa pública com a eix vertebrador**.
- H. **Participació de les persones implicades, de les organitzacions i del tercer sector social** en el disseny i l'aplicació de les polítiques socials.
- I. **Treball comunitari i prioritat de les actuacions de caire preventiu** amb compromís de mecanismes de detecció de les necessitats i coordinació interinstitucional dels diferents sistemes.
- J. **Globalitat:** mirant de manera integral les situacions i les problemàtiques d'individus, famílies i grups amb necessitats i problemàtiques socials.
- K. **Valoració i inclusió de la diferència**.

4.- Propostes d'ICV-EUiA.

A. Política de Rendes. Pobresa 0. Una Catalunya sense pobresa ni exclusions.

La pobresa ha estat absent del debat polític i social. Els sectors afectats es caracteritzen per la manca de visibilitat social. És un fenomen silenciós, on les persones afectades no s'expressen com a grup homogeni.

ICV-EUiA vol donar visibilitat a un problema social molt greu, que afecta centenars de milers de persones. L'eradicació de la pobresa s'ha de convertir en un objectiu de la societat catalana.

La pobresa nega oportunitats a persones de totes les edats. Avui, les conseqüències socials que té i tindrà la crisi econòmica estan essent més palpables entre els sectors més desfavorits, i sobretot en la part més feble de la nostra societat, la infància. **La taxa de pobresa de les persones menors de 16 anys se situa a Catalunya l'any 2008 en un 17,6%, i un 34% està en risc de patir-ne.** Més de la meitat de menors d'entre 6 i 15 anys són pobres quan pare i mare no treballa i han de pagar habitatge.

La pèrdua d'oportunitats en la infància no sempre es pot recuperar més tard, ja que la infància és una única finestra d'oportunitat i desenvolupament. La pobresa que pateixen nens i nenes, fins i tot durant períodes curts, pot afectar la resta de les seves vides.

El gran repte d'un nou Govern d'esquerres és superar les grans diferències existents amb Europa i fer que Catalunya esdevingui un dels països capdavanters en l'eradicació de la pobresa. L'objectiu d'ICV-EUiA és la pràctica eradicació de la pobresa a Catalunya. Avui no és cap utopia: amb l'aprofundiment i la millora radical del sistema de protecció social, amb els recursos adients, és possible acabar amb la pobresa.

La política per la igualtat i contra la pobresa d'ICV-EUiA s'articulària en el Programa Pobresa Zero, a aplicar progressivament la propera legislatura 2010-2014.

Desenvolupar un programa integral a favor de la inclusió social exigeix l'aprofundiment de l'Estat del benestar, d'un sistema català de protecció social efectiu. La sanitat, l'ensenyament, l'habitatge i les polítiques actives d'ocupació són serveis públics bàsics per evitar l'exclusió social.

El compromís que pren ICV-EUiA amb la societat és garantir totes les llars de Catalunya un nivell d'ingressos per sobre del llindar de pobresa relativa, com un dret fonamental de ciutadania.

El repte rau en donar una resposta preventiva i no pal·liativa com s'està fent ara, necessitem respostes estables i no conjunturals.

Així, en la línia del que planteja l'Estratègia de Lisboa de reduir l'índex de pobresa en un 10%, **proposem:**

616. Crear un **Programa de pobresa zero** que, partint del PIRMI, superi les seves limitacions, i inclogui formació, orientació laboral, serveis socials (individuals, familiars, grupals i comunitaris) i habitatge. Volem **impulsar una renda de ciutadania que garanteixi uns ingressos mínims a totes les persones**. Ningú, a Catalunya, no hauria de tenir una renda inferior a l'import de l'indicador de renda de suficiència de Catalunya (IRSC), que per a 2010 és de 569,12 euros mensuals.

Plantegem la Renda de Ciutadania com un primer estadi de la **Renda Bàsica**, i com l'evolució natural de la RMI. Volem que la **garantia d'ingressos mínims esdevingui un dret subjectiu de ciutadania**, exigible i no condicionat a suficiència pressupostària.

617. Continuar **desenvolupant la Llei de prestacions econòmiques**. Increment dels ajuts socials per a pensions baixes.

Creació d'un ajut social destinat a cobrir la diferència entre l'import de les PNC (pensions no contributives) i l'IRSC.

618. Recuperar el treball comunitari i les estratègies de prevenció en els plans d'acció social i seguir amb la **promoció dels plans locals d'inclusió**. L'objectiu és que tots els ajuntaments de més de 20.000 habitants i consells comarcals de Catalunya disposin d'un Pla propi dotat amb recursos suficients tant per les accions preventives com per les urgències socials. Intentant millorar la coordinació tècnica entre els serveis territorials del DASC i les Oficines tècniques d'Inclusió Social, per tal de garantir l'acompliment dels principis bàsics que han de guiar els Plans Locals d'Inclusió (transversalitat, corresponsabilitat i participació, perspectiva comunitària i enfocament proactiu).

619. Aproximar el sistema de càlcul de l'IRSC als costos de la vida de les persones i als salaris mitjans del país.

620. En la línia de posar èmfasi en aquells mecanismes, mitjans i instruments que tenen a veure amb la inclusió social i laboral, cal avançar en **l'impuls de les empreses d'inserció** potenciant la reserva del mercat públic i concursos amb clàusules socials, el suport a les experiències d'enclavament i la reserva real dels llocs de treball en les empreses ordinàries i en les diferents administracions.

621. En matèria d'habitatge, les propostes han d'anar més enllà dels recursos d'emergència com poden ser albergs o allotjaments amb caràcter temporal; cal, per tant, **reformular el paper dels centres d'allotjament temporal** perquè esdevinguin una forma de vida. Cal avançar en l'oferta de programes educatius i disposar de més solucions d'allotjament i promoure habitatges d'acollida i d'inclusió, i donar suport a les ONL per a la gestió i el desenvolupament dels seus estocs d'habitatge d'inclusió amb accions concretes.

S'hauria també de reconsiderar els criteris d'adjudicació per accedir a habitatges per persones en exclusió social, actualment els sense sostre no disposen de cap mena de puntuació.

622. Apostar decididament per **la formació com la principal opció de promoció social de les persones i, en especial, d'infants i joves i dones**. Cal desenvolupar un nou escenari de formació a Catalunya que permeti el desenvolupament personal i l'autonomia social i econòmica de les persones. La formació de qualitat ajustada a la realitat econòmica és la millor garantia d'accés a la feina de qualitat.

B. Serveis Socials per a tothom.

Les noves realitats socioeconòmiques que viu la nostra societat estan portant aparellat l'increment de situacions d'exclusió social, i es torna a

situar en primer terme la necessitat de noves polítiques socials que, en alguns casos, reforcin i, en d'altres, superin els sistemes de serveis socials actuals.

Els Serveis Socials atenen i atendran una societat cada cop més diversa i, per tant, amb unes demandes cada cop més diversificades. Aquesta realitat polièdrica requereix de major polivalència dels equips i especialització dels i les professionals de l'Atenció Social, i una major coordinació de les accions amb els dispositius d'educació, salut, ocupació i habitatge.

Tot i que la Llei de Serveis Socials de Catalunya reforça el paper dels i les professionals referents de les persones amb problemàtica social i la seva distribució territorial, la nova realitat obliga a repensar el paper de les Unitats/Equips Bàsics d'Assistència Social Primària (UBASP/EBASP) i a redefinir tots els serveis especialitzats per fer-los més flexibles a les diverses realitats socials que es presenten.

L'històric abordatge de l'atenció social sobre els casos que acudeixen als serveis socials es mostra cada dia més ineficient. El treball social de casos, individual i familiar, ha oblidat per manca de recursos els abordatges més globals, el treball amb grups, la dinamització comunitària. ICV-EUiA planteja recuperar aquesta dimensió, planificar els serveis socials comptant i partint de la comunitat.

Apostem, doncs, per uns nous serveis socials amb dimensió personal, familiar, grupal i comunitària.

Universalització dels serveis socials públics i compromís pressupostari.

Per primer cop a la història, comptem amb un marc jurídic que reconeix el caràcter universal (garantit i exigible) dels serveis socials (Llei 39/2006 de Promoció de l'Autonomia Personal i Atenció a les Persones amb Dependència, i Llei 12/2007 de Serveis Socials).

ICV-EUiA valora molt positivament l'aprovació d'aquestes lleis, però no estem satisfets del desplegament normatiu posterior. Tant la primera Cartera de Serveis Socials 2008-2009 com la posterior no estan a l'alçada de les dues lleis aprovades que són la seva referència.

ICV-EUiA aposta per **ampliar la Cartera de Serveis Socials** per complir tots els compromisos de les lleis de serveis socials i d'autonomia personal. No podem permetre que els cicles econòmics adversos facin trontollar els drets de les persones. Apostem per **incrementar les prestacions garantides**, tals com les prestacions tecnològiques, les ajudes per a mobilitat i transport, per a la supressió de barreres arquitectòniques i per a l'adaptació d'habitatges – elements que incideixen significativament en la promoció de l'autonomia personal-, amb serveis de major abast com el SAD per a persones amb malaltia mental i les comunitats terapèutiques per a persones amb drogodependències, i amb una dotació adient de recursos.

No al Xec Servei. Les aportacions econòmiques de l'Administració han de ser suficients, justificades i finalistes, i han de facilitar l'el·ligibilitat per part de les persones usuàries dels serveis. Els pagaments s'han de formalitzar preferentment a les empreses directament i no a les persones (per afavorir processos d'empoderament i emancipació, s'ha de possibilitar l'autogestió finalista amb un sistema de control àgil i clar), a partir del sistema d'acreditació i qualitat establerts.

Compromís amb els ajuntaments. Municipalisme i serveis socials bàsics.

El nou marc legislatiu atorga als ajuntaments de més de 20.000 habitants, o als consells comarcals per defecte, les competències en serveis socials bàsics. Així mateix, s'estableix que la Generalitat de Catalunya està obligada a finançar el 66% de les despeses en serveis socials bàsics, i els ens locals, el 34% restant, amb independència del copagament.

El protagonisme municipal, doncs, és present tant en la gestió com en el finançament. Cal **fer efectiu el principi de subsidiarietat i apostar per l'enfortiment dels serveis socials bàsics municipals**. Els ajuntaments han de tenir autonomia en la provisió de serveis, prestacions, etc., però s'haurà de prevenir i evitar la generació de situacions de ruptura del principi d'igualtat davant de la universalitat dels drets.

Per això, tot i les millores aconseguides pels darrers governs, és ineludible també un increment del suport dels serveis socials bàsics que tenen un paper determinant en situacions de crisi. En aquesta línia, cal **seguir avançant en la millora dels contractes programa**, i en l'increment de les partides de tots aquells serveis que permeten prevenir situacions de desestructuració i aquelles que garanteixin drets bàsics com el de l'alimentació (menjadors socials, beques menjador).

Aportacions de les persones usuàries i minimització del repagament.

Els serveis no hotelers inclosos en la Cartera de Serveis han de ser gratuïts. Les aportacions de persones usuàries s'han de restringir únicament a sufragar el cost de substitució de la llar i no la provisió assistencial. En tot cas, cal **garantir que les persones sense recursos o amb recursos insuficients puguin accedir sense exclusions als serveis socials** a partir de la implicació pública.

623. Pla de foment del desplegament de serveis socials de qualitat, entenent-los com a generadors d'ocupació, tant pública com de la iniciativa privada i/o del Tercer Sector. **El desplegament de les lleis de Serveis Socials i de Dependència com a oportunitat per generar ocupació, entre 30.000 i 40.000 nous llocs de treball a Catalunya.**

624. Professionals dels serveis socials. Els equips d'acció social han de basar-se en el criteri de la interdisciplinarietat i la

complementarietat entre els diferents perfils professionals. La llei ha de preveure **mesures per millorar les condicions laborals amb l'objectiu final d'igualar-les entre el sector públic i el privat amb independència de la titularitat, així com de i l'estabilitat dels i les professionals del sistema de serveis socials.** A més, cal normalitzar i fer emergir aquelles activitats econòmiques irregulars relacionades amb l'àmbit dels serveis a les persones, creant ocupació i fent dels serveis socials un factor productiu essencial.

625. Qualitat. S'han de garantir les condicions adequades per la **qualitat de tots els serveis i prestacions, tant de titularitat pública com privada.** Cal instaurar mecanismes d'avaluació dels serveis, així com impulsar la investigació i promoció de la qualitat. D'entre els aspectes que caldrà prioritzar en la legislatura 2010-2014, hi ha el **Pla de Qualitat, el sistema d'acreditació de les entitats proveïdores i la reglamentació del Servei d'Atenció Domiciliària (SAD).**

626. Participació ciutadana. És molt positiu que l'Avantprojecte de llei s'elaborés amb la participació ciutadana i la voluntat de consensuar al màxim el text de la norma. Entenem, però, que la **detecció de necessitats, l'avaluació o els controls de qualitat** no sols s'han d'assignar a grups d'experts, sinó que cal que hi participin la resta d'agents del sistema i la ciutadania. **L'aprofundiment en la democràcia participativa és garantia de la qualitat dels servei.**

C. Promoció de l'autonomia personal i la vida independent.

Les persones amb diversitat funcional -que en algun moment del cicle vital ho és tothom- han de poder realitzar en condicions d'igualtat els seus propis projectes vitals, amb la màxima autonomia personal, i sense que el nivell o les diferències funcionals que tradicionalment s'han catalogat com a "discapacitats" no impliquin cap tipus de situació de discriminació. Es tracta, doncs, **d'impulsar el canvi de paradigma de la institucionalització cap a la vida independent.** ICV-EUiA adopta com a propis els valors del **moviment per la vida independent** i, en conseqüència, es compromet a treballar per a l'establiment efectiu del **dret subjectiu a l'assistent personal**, amb mecanismes de proveïment que impliquin els més alts graus possibles d'autogestió personal com a via d'empoderament i emancipació.

Es tracta d'una qüestió de drets humans, tal com explícitament s'ha reconegut en el primer conveni internacional del segle XXI sobre drets humans signat a l'ONU, la Convenció sobre els drets de les persones amb discapacitat.

Hem estat pioners a avançar en la regulació de la figura de l'assistent personal i en el desenvolupament de proves pilot que han estat un èxit, tant des del punt de vista de capacitat de transformar la vida de les persones amb diversitat funcional com des de l'eficiència econòmica i social. Tanmateix, hem de **destinar més recursos i, sobretot, fer-ho amb més eficàcia i eficiència** per la via **d'aprofundir en la individualització dels plans d'atenció.**

A més a més, hi ha diferents estudis i proves pilot que confirmen que, a llarg termini, el model d'atenció comunitari és altament rendible enfront al residencial institucional. No només des del punt de vista estrictament economicista, que també, sinó molt especialment pel que fa a la capacitat d'empoderar i emancipar les persones amb diversitat funcional i, de retruc, d'alliberar les dones de l'entorn familiar que es veuen abocades a fer assistència forçosa davant de la insuficiència i ineficàcia dels recursos tradicionals. A més de ser una alternativa potent al sistema patriarcal d'atenció familiar, el model de vida independent permet **visibilitzar i dignificar l'activitat laboral de les persones que es dediquen professionalment a l'assistència personal.**

La prestació d'assistent personal se sol·licita en menys d'un 0,1% en els Plans Individuals d'Atenció (PIA). Cal **potenciar la informació i la formació dels i les professionals que intervenen en l'elaboració del PIA**, així com **avançar en la formació en drets de les mateixes persones amb diversitat funcional** (tal com estableix la Disposició Addicional Primera de la Llei de serveis socials). Tanmateix, l'èxit del model de vida independent no s'ha de pensar i valorar en termes només quantitius (gran volum d'inversió per atendre moltes persones per igual), sinó en termes qualitius pel que fa a l'assoliment de canvis vitals que s'estableixen com a objectius al PIA (emancipació del domicili familiar, prevenció de la institucionalització, alliberament de les dones de l'entorn familiar, etc.).

- 627. Assistent/a personal i assistència tecnològica garantida** en la Cartera de Serveis Socials, fent efectiu el dret a escollir i l'atenció des de la proximitat.
- 628. Crear una veritable xarxa pública de promoció de l'autonomia personal i la vida independent**, i potenciar i dignificar un sector fortament feminitzat i precaritzat, més enllà de la política de transferències i de la cura de les persones dependents en l'esfera privada. Cal prioritzar les prestacions de promoció de l'autonomia personal.
- 629. Avançar en la individualització del PIA**, tot incorporant objectius, paràmetres d'eficàcia i eficiència, integrant totes les prestacions i serveis de la Cartera i no només les de la Llei d'autonomia personal
- 630. Pla de transició dels serveis residencials cap a serveis comunitaris**, amb calendari i pressupost, tot seguint les directrius i la metodologia establerta pel Grup Ad Hoc d'Experts creat per la Comissió Europea i la recomanació CM/Rec (2010)2 del Comitè de Ministres sobre *Desinstitucionalització i Vida en Comunitat dels Infants amb Diversitat Funcional*.

631. Crear un grup en el Parlament per revisar la normativa catalana per adequar-la a la Convenció sobre els drets de les persones amb discapacitat.

632. Crear una Agència Catalana per a la Promoció de l'Autonomia Personal i la Vida Independent per donar resposta a les necessitats de plena ciutadania de tota la població, i en especial d'aquelles de tipus sociosanitari, amb **actuacions conjuntes i transversals** de bona part dels departaments (Educació, Salut, Justícia, etc.) coordinades i liderades pel Departament d'Acció Social i Ciutadania.

D. Compromís amb la infància i l'adolescència. La inclusió social com a prioritat. Les polítiques de garantia d'oportunitats socials i educatives.

El risc d'exclusió social no es distribueix de forma aleatòria en famílies i territoris. Existeix una alta concentració de situacions de risc social a la infància a determinats barris i territoris del nostre país identificables, on es concentra també la pobresa, la desigualtat, la desocupació i diferents factors de conflictivitat social.

Han de ser abordats com a **Zones d'Actuació Preferent** aquells barris i entorns territorials on es detecta una gran concentració de situacions de desigualtat econòmica, escolar i cultural i d'indicadors de risc en infants.

La **Llei dels Drets i Oportunitats de la Infància i l'Adolescència** posa les bases d'un nou model d'atenció basat en una perspectiva integral i no sols de caràcter protector, i es regulen aspectes fonamentals com l'interès superior de la persona menor, els drets i deures, el dret a la protecció i atenció, el paper de la família, el paper de l'Administració i la participació d'infants i joves.

La seva consideració com a subjecte de drets personals o subjectius, el caràcter integral de la Llei, el principi de transversalitat, la prioritat en la prevenció i promoció i tots aquells elements nous que incorpora la Llei per a la millora de l'atenció comporta deures a administracions, professionals i societat en general.

És una gran oportunitat per avançar en la perspectiva de la corresponsabilitat, ja que disposa de molts elements que avancen en aquesta línia, però s'ha de veure com en el desplegament aquesta perspectiva es va fent més potent i transformadora. És necessari superar la mirada administrativista per incorporar una perspectiva d'infància als serveis i recursos i a les polítiques socials.

633. Desenvolupar la Llei dels Drets i Oportunitats de la Infància i l'Adolescència, incidint en la prevenció, el treball comunitari,

l'elaboració d'un mapa de recursos i la formació de professionals, així com un finançament adequat i suficient que ens en permeti el total desplegament. Un aspecte clau rau en la participació efectiva i democràtica d'infants i joves. Els processos de participació social estan molt poc desenvolupats en la Llei, i es deixen pendents a futures regulacions. Cal definir quins seran els **òrgans i canals de participació**. Es dóna molta importància a la participació d'infants i adolescents en tots aquells processos que tenen a veure amb el seu desenvolupament com a persones i com a ciutadans i ciutadanes. Si això no es fa bé, correm el perill de fomentar la desil·lusió i la frustració.

634. Per tal de posar de manifest el consens assolit en temes d'infància en la legislatura anterior i la voluntat de prioritització del conjunt del Govern proposem la signatura del **Pacte per a la Infància**.

635. **Pla de xoc per a la millora del sistema de protecció a la infància en situació de risc social**, amb esforços pressupostaris d'urgència per evitar el col·lapse del sistema català d'atenció a la infància, i un pla d'inversions prioritari per a la creació de recursos i serveis en el conjunt del territori d'acord amb les necessitats existents.

636. **Revisar els mecanismes de protecció a la infància**, especialment en situacions d'urgència derivades de maltractaments, tant pel que fa als protocols com a la coordinació entre les diferents Administracions implicades. Desenvolupament de **Xarxes Locals d'Infància**.

637. **Impulsar programes integrals d'atenció a adolescents en risc i desavantatge social** a aquells entorns territorials on es concentrin desigualtats i situacions de conflicte social.

638. **Garantir que els menors immigrants no acompanyats sense referents familiars que en puguin assumir la tutela siguin acollits i tutelats d'acord amb la legislació des del moment en què estableixin contacte amb l'Administració competent.** Fins que no es declari el seu desemparament formalment, l'Administració assumirà la tutela cautelar i es desenvoluparan totes les accions necessàries per a la protecció, la documentació i l'educació i inserció laboral dels i les adolescents.

639. **Garantir un suport social**, tot i finalitzar les obligacions de tutela, **que s'ha de reforçar com un dret per a tots els menors extutelats, almenys fins als 21.** Cal que els programes de suport a l'emancipació i l'autonomia personal de joves extutelats i en situació de risc arribi a la totalitat i **garanteixi la igualtat d'oportunitats. Cal que, en el cas d'aquests nois i aquestes noies, es garanteixi la no interrupció dels processos en curs en complir els 18 anys**, en consonància amb la jurisprudència actual que obliga pares i mares a no interrompre el suport als estudis i al

desenvolupament de fills i filles fins haver-los procurat una certa autonomia econòmica.

640. Impulsar polítiques d'intervenció social i educatives focals que reconeixin l'especificitat de determinats territoris. El repte de les polítiques de prevenció i intervenció en infància en risc, per ser veritablement eficaces, consisteix a identificar les zones on s'acumulen els factors de risc, preveure l'anàlisi d'aquests entorns i desplegar plans integrals per a la infància d'actuació intensiva i sostinguda:

Programes d'atenció social i promoció integral de les famílies en situació de pobresa, centrats en les necessitats dels infants membres, garantint l'acció de les administracions locals.

Programes de suport a l'escolarització i contra l'absentisme escolar, garantint beques de menjador per a tothom que ho necessita, acompanyament escolar, activitats en horari no lectiu i vacances escolars, dinamitzant les associacions de pares i mares d'alumnes, amb espais per a l'estudi i el reforç escolar, etc.

Major dotació de serveis i places de centres oberts, equipaments de lleure i professionals d'atenció a la infància en risc per garantir una atenció equitativa a la major concentració i necessitats que es troben.

641. Potenciar **polítiques de promoció de l'acolliment d'infants** amb suport específic i dotació suficient com a recurs prioritari.

642. Impulsar polítiques d'infància veritablement preventives. Desenvolupar programes i serveis especialitzats de prevenció i suport a situacions de risc i desavantatge social adreçats a infants de 0 a 3 anys i a les seves famílies, especialment en la primera maternitat, que permetin prioritzar la prevenció i les intervencions precoces en situacions de risc i vulnerabilitat familiar.

643. Crear una **Taula Transversal de Coordinació entre els departaments d'Acció Social i Ciutadania, de Salut i d'Educació.**

644. La **Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència** ha d'assumir de forma efectiva el paper central pel que fa a la direcció i supervisió de les situacions d'urgència. Cal **reforçar també el paper dels ajuntaments en el sistema de protecció.**

645. Reestructurar l'Institut Català d'Acolliment i Adopció, recuperant la responsabilitat pública de la gestió dels processos d'adopció internacional.

- 646.** Apostar per **polítiques de prevenció del risc social** que prioritzin la intervenció des de l'entorn proper a l'infant i la família, potenciant les competències parentals per davant de la intervenció institucional. Impulsarem uns **Serveis d'atenció a la Infància i a la família més descentralitzats** que donin suport als serveis locals públics i del tercer sector, i amb un vessant més orientador que atengui tota la infància, i no només encaminat a la protecció.
- 647.** **Adequar la tipologia dels centres existents a les necessitats actuals**, ja que el tipus de població de menors desemparats ha canviat els darrers anys. Cal incrementar les places per a adolescents de 16 a 18 anys, i les destinades a menors amb problemes de salut mental i drogoaddiccions. També els centres per acollir menors immigrants no acompanyats.
- 648.** **Posar a l'abast dels i les joves programes d'inserció social i laboral adaptats a les necessitats específiques del col·lectiu amb més dificultats** d'inserció que prevegin: l'impuls i l'activació de les persones joves inactives, l'orientació i l'elaboració d'itineraris de formació i inserció personalitzats, i la intermediació amb les empreses.

E. Les polítiques de garantia de drets i necessitats de la gent gran.

ICV-EUiA creu que la gent gran ha de participar activament i de manera integral en la societat. Una societat que ha de vetllar de manera equilibrada i equitativa pel conjunt de necessitats i expectatives de totes les persones independentment de l'edat, el gènere o la condició sexual. Volem que se'ls reconegui la contribució al benestar del país i el paper que han jugat i continuen jugant en relació amb la gent que els és propera, en relació amb les comunitats on viuen i es relacionen, i en relació al conjunt del país i del món.

Cada dia s'incrementa més el nombre de persones grans, per la qual cosa els recursos i esforços per atendre les seves necessitats també creixen substancialment. **ICV-EUiA des del govern es compromet a treballar per garantir-los la qualitat de vida i la dignitat en el seu procés d'envelliment.**

Les persones grans han de seguir essent, el màxim de temps possible, útils i autònomes. Treball i jubilació s'han convertit en termes irreconciliables. I no entenem, ni volem, que ho puguin seguir sent.

No és el mateix ser gran si ets home que si ets dona. ICV-EUiA es compromet a treballar per tal que les pensions de viduïtat, on les dones són les més perjudicades, passin a cobrir les necessitats de cada cas.

No és el mateix viure sol que viure en família, per la qual cosa farem que les famílies on visqui gent gran siguin dotades de les prestacions i/o els serveis que necessitin per poder viure amb dignitat, i dotarem els qui viuen sols d'apartaments tutelats o, si ho volen, de residències assistides o públiques.

Com a prioritat, però, creiem que el dret a viure i envellir dignament a casa és fonamental per al benestar de la gent gran.

No és el mateix viure al món rural que viure a la ciutat. Volem i ens comprometem a treballar per tal que la gent gran que viu a pobles o zones rurals gaudeixi dels mitjans òptims per atendre les seves necessitats.

La gent gran ha d'esdevenir subjecte actiu en la creació de les condicions de vida dignes. La gent gran ha de treballar en defensa del medi ambient per deixar un món habitable i sostenible. Ha de tenir protagonisme en els diferents ambients de la societat: culturals, educatius, polítics, etc.

Per unes pensions dignes. Cap persona gran en situació de pobresa.

Les persones que cobren pensions han de poder viure dignament amb el que cobren. S'han de millorar les pensions en general i les de viduïtat i les no contributives en particular. S'ha d'acabar amb la pobresa de moltes dones que han de malviure amb les pensions actuals.

En definitiva, l'eradicació de la pobresa i la seguretat econòmica de la gent gran com a compromisos ineludibles d'una societat inclusiva, cohesionada i solidària.

L'Estudi sobre l'impacte de la crisi en la gent gran de la Creu Roja (juliol 2010) posa de manifest que la crisi econòmica no només afecta a les persones actives en el mercat de treball sinó que també incideix negativament en el col·lectiu de persones grans. Tot i que tenen garantides les seves rendes mitjançant el sistema de pensions, els resultats de l'estudi evidencien que la crisi els afecta a través de la seva xarxa informal, tant perquè han deixat de percebre el suport dels seus fills/es que ara estan a l'atur o bé perquè han esdevingut refugi econòmic dels seus familiars amb problemes econòmics. Un 22,1% de les persones grans beneficiàries de programes socials de la Creu Roja han hagut d'ajudar a algun familiar per front a la crisi econòmica.

Per tot plegat, la garantia i suficiència d'ingressos del col·lectiu de persones grans esdevé una prioritat per a ICV-EUiA. Per això proposem instar al Govern de l'Estat a implementar les següents mesures:

- 649.** Millora del poder adquisitiu de les pensions: cap pensió per sota de l'IRSC.
- 650.** **Millora de les pensions de viduïtat fins a constituir el 70% del salari o la pensió de la parella. 100% en cas d'ingressos insuficients.**
- 651.** Compensació a les pensions mínimes per a l'eliminació de la deducció dels 400 euros.
- 652.** Supressió del límit del 25% autonòmic per complementar les pensions no contributives (PNC).

Més serveis socials, públics i de qualitat.

No podem permetre que els cicles econòmics adversos facin trontollar els drets de les persones. Una gent gran ben atesa per una xarxa universal de serveis de proximitat. Per això, des d'ICV-EUiA ens comprometem amb el desenvolupament d'una xarxa ben articulada de serveis que incorpori tota una gamma de possibilitats.

La concreció d'aquesta xarxa passa per:

653. Serveis de suport a la vida quotidiana de la gent gran que garanteixin el dret a viure i envellir dignament a casa, és a dir, a l'entorn familiar, afectiu i comunitari de referència, garantint el principi d'equitat independentment del municipi on visqui. Això implica l'accés universal, en tant que dret de ciutadania, a una cartera integral de serveis d'atenció domiciliària, teleassistència i centre de dia. Totes les persones grans amb necessitats de suport per a les activitats de la vida diària han de tenir garantits els serveis domiciliaris apropiats (ajuda personal, neteja, bugaderia, compres, àpats a domicili, arranjaments, acompanyament etc.). A més, totes les persones grans que viuen soles o amb suport familiar afeblit han de tenir accés al servei públic de teleassistència, el qual ha d'incorporar, també, una forta dimensió preventiva.

654. Programes d'habitatges amb serveis per a la gent gran. Han d'anar orientats a persones grans autònomes però amb necessitat de certs suports, que hagin vist precaritzades les condicions d'habitabilitat per raons diverses i que, per tant, necessitin un nou marc de vida quotidiana proveïdor de condicions de seguretat i benestar emocional.

655. L'acolliment residencial. L'accés a un centre residencial de la xarxa pública ha d'estar garantit per a aquelles persones grans amb uns graus de dependència que així ho requereixin, per tal d'assegurar-los un envelliment digne. L'acolliment residencial s'ha d'anar ampliant també a aquells casos de persones autònomes que, en exercici de la seva autonomia, hi facin l'opció, tot promovent residències amb diversitat de situacions i nivells d'autonomia.

Tota aquesta xarxa de serveis ha de tenir en compte també el dret al suport i al benestar material i emocional de les persones cuidadores. ICV-EUiA es compromet a impulsar marcs integrals de suport a les persones cuidadores: des de formació i mecanismes d'ajuda mútua fins a l'extensió dels programes de respir al màxim de personalitzats.

La gent gran, ciutadans i ciutadanes de primera.

Una persona jubilada no és de la 'classe passiva' i s'han de superar les polítiques socials només adreçades a entretenir-les, portar-les a passejar, etc. Les persones que cobren pensions també han de ser considerades com un

dels grans valors que tenim al nostre país. En conseqüència, han de passar a ser considerades com a actiu de primer nivell; se n'ha d'incentivar la participació social a partir del seu saber, la seva experiència, la seva capacitat d'aprenentatge i la seva disponibilitat.

656. Fomentar un **Pla Transversal que reconegui la Gent Gran com a ciutadans i ciutadanes de primera, amb iguals drets i deures**, però amb major capacitat d'implicació cívica per disponibilitat i experiència.

657. **Replantejar els programes d'"Envelliment Actiu" per reorientar-los cap a serveis adreçats a ciutadans i ciutadanes de ple dret.**

658. Vetllar per l'efectiu compliment del **Protocol marc per a un abordatge coordinat de les situacions de maltractament vers les persones grans** elaborat aprovat pel Departament d'Acció Social al juliol de 2010.

F. Polítiques de suport a totes les famílies.

Els canvis profunds en les estructures i les relacions familiars dibuixen una de les dimensions més rellevants de la transformació, en termes de vida quotidiana, que experimenta avui la nostra societat. A Catalunya, aquests canvis es presenten amb intensitat i dinamisme, i generen en simultani potencialitats i necessitats emergents. Cal donar-hi resposta des de valors d'esquerres, ecologistes i feministes, que s'han de traduir en una nova generació de polítiques públiques de suport a totes les famílies.

Al llarg de l'última dècada, s'ha desplegat a Catalunya una extraordinària diversificació en l'estructura de les llars i les formes de convivència. La família nuclear tradicional, formada per un matrimoni heterosexual amb fills i/o filles, ha perdut presència relativa de forma accelerada. Al seu costat, s'ha produït una veritable eclosió de llars unipersonals, famílies monoparentals, parelles de fet, nuclis familiars reconstituïts, unions homosexuals i llars compartides.

Malauradament, estem comprovant que moltes d'aquestes **formes familiars són enormement vulnerables** a les crisis del model productiu com la que patim.

Catalunya es troba, doncs, en una fase ja madura de la transició cap a la complexitat familiar i convivencial que han fet tots els països socialment avançats. Sens dubte, l'heterogeneïtat familiar tendeix a redefinir de manera substancial les relacions de gènere i intergeneracionals, l'organització social dels temps i les tradicionals tasques cuidadores pròpies del model familiarista i patriarcal de benestar.

La nova realitat familiar és un terreny on se segueixen projectant percepcions diferents i valors en disputa. Des de l'esquerra verda i

feminista que expressa ICV-EUiA, cal construir narratives, vivències i polítiques familiars alternatives, basades en valors i pràctiques tangibles de vida quotidiana (vincles, afectes i emocions, intercanvis, suports, etc.). Polítiques que poden projectar-se en moltes dimensions.

ICV-EUiA pren el compromís d'impulsar un model de polítiques de suport a les famílies basat en els criteris següents:

- Generar les condicions que permetin desenvolupar tota la diversitat de projectes i models familiars en igualtat de condicions, sense discriminacions.
- Fer possible el dret a la família, és a dir, a unes relacions familiars de qualitat en el marc d'un nou model d'articulació entre el temps familiar i la resta d'àmbits de la vida quotidiana.
- Connectar les polítiques de família als objectius de feminització de la societat i d'igualtat d'oportunitats entre dones i homes en totes les esferes.
- Lluitar contra les desigualtats socials de família, és a dir, contra les situacions d'exclusió social que tenen el seu origen en contextos de precarietat i desestructuració familiar.
- Generar les condicions que facin possible la maternitat/paternitat desitjada, així com elements de suport integral als processos d'educació i socialització dels nens i les nenes en el marc de les famílies.
- Dissenyar els dispositius de suport necessaris per fer costat a les famílies davant de situacions de crisi, canvi de cicle i tasques de cura i afecte a membres de la família en situació de dependència.

Tant els compromisos amb la petita infància com amb les persones amb diversitat funcional i amb la gent gran (que presentem més endavant) es poden considerar polítiques de suport a les famílies, des d'una perspectiva que connecta amb els valors de la igualtat, l'autonomia personal i la diferència. Tot i així, hi ha d'altres dimensions de la política familiar que van més enllà i que complementen la universalització dels serveis de proximitat. ICV-EUiA pren amb la societat el compromís de prioritzar-ne quatre:

659. La transferència familiar directa.

El Parlament establirà per llei una **Transferència Familiar Directa (TFD)** per a fill o filla menor de 16 anys, de caràcter universal i finançada a càrrec dels pressupostos de la Generalitat.

En funció de la conjuntura econòmica, el programa s'iniciarà progressivament, començant per les famílies amb les rendes més baixes amb l'objectiu que sigui sostenible.

Caldrà establir una gradació de quantitats en funció del nombre de fills i filles, i fixar una TDF màxima.

660. Les polítiques familiars de temps.

Les famílies necessiten serveis i ajuts econòmics, **però també necessiten temps per compartir, per educar, per a l'afectivitat.**

Les polítiques de temps hauran d'impulsar la plena participació dels homes en l'àmbit domèstic i familiar i hauran d'implicar tota la societat (ciutadania, poders públics, agents econòmics, etc.). Aquestes polítiques requereixen de diferents canvis normatius a impulsar pel Govern de l'Estat:

- **Els permisos.** Reforma dels permisos per naixement/adopció (maternitat i paternitat) per tal que els dos siguin iguals, intransferibles i amb la mateixa part obligatòria.
- **Les reduccions de jornada.** Ampliació tant dels temps com dels supòsits de reducció de jornada, amb incentius per a l'alternança entre dones i homes (i, quan sigui necessari, la simultaneïtat). Ampliació de les reduccions per lactància, per atenció a fills i filles fins als 12 anys, per cura de familiars amb problemes de salut o en situació de dependència, per participació en les AMPA i els consells escolars.
- **Les excedències.** Ampliació tant dels temps com dels supòsits d'excedència, amb possibilitat i incentius per a l'alternança entre dones i homes. Possibilitat d'excedència de 3 anys per atenció a fills i filles menors de 6 anys i excedència d'1 any per atenció a fills i filles d'entre 7 i 12 anys. Excedència d'1 any per cura de familiars amb problemes de salut o dependència. Totes amb reserva de lloc de treball.

661. Desenvolupar serveis educatius per a la petita infància.

Cal desenvolupar programes i serveis especialitzats de prevenció i suport a situacions de risc i desavantatge social adreçats a infants de 0 a 3 anys i a les seves famílies, especialment en la primera maternitat, que permetin prioritzar la prevenció i les intervencions precoces en situacions de risc i vulnerabilitat familiar.

ICV-EUiA es compromet a impulsar un model de política d'atenció a la petita infància (de 0 a 3 anys) definida a partir dels principis:

- **Universalitat i caràcter educatiu.**
- **Oferta diversificada i flexible,** amb la xarxa pública com a eix vertebrador.

- **Participació i corresponsabilitat.**

Assolir una cobertura molt àmplia en condicions de qualitat, proximitat i implicació de tots els agents de les necessitats socioeducatives d'infants de 0 a 3 anys. Cal ampliar l'oferta pública d'escoles bressol –llars d'infants– per a nens i nenes de 0 a 3 anys, amb l'objectiu d'incorporar el conjunt de les classes populars a la utilització d'aquests equipaments educatius. ICV-EUiA es compromet amb el **desplegament, en sentit progressista, del Mapa Educatiu Infantil de Catalunya i del Pacte Nacional per a l'Educació.**

De forma complementària a la xarxa d'escoles bressol, ICV-EUiA es compromet a impulsar i donar suport a d'altres projectes socioeducatius públics per a l'etapa de 0 a 3 anys (espais familiars, llars familiars, cases dels petits, etc.) per tal de satisfer la diversitat de necessitats i models d'atenció a la petita infància que resulten de l'actual complexitat de formes familiars i pautes d'ús del temps en la vida quotidiana.

662. Establir un **sistema de beques** per part de la Generalitat per les famílies amb rendes més baixes.

663. Promoure Plans Locals de Suport a les Famílies.

La proximitat és fonamental per tal d'impulsar una política de famílies des de valors d'esquerres, ecologistes i feministes. ICV-EUiA es compromet a impulsar l'elaboració participativa de plans locals de suport a les famílies que prevegin **el reconeixement de la diversitat estructural de famílies i la generació de condicions d'igualtat**; el reconeixement i l'acomodació de la diversitat cultural de les famílies; els dispositius de suport al cicle familiar (emancipació i creació de noves llars, etc.); la mediació familiar i d'altres mecanismes de prevenció i gestió de conflictes familiars; el suport a les tasques de socialització i educatives en totes les etapes; i l'atenció a les famílies socialment vulnerables i en risc d'exclusió.

G. Polítiques d'accessibilitat.

Amb l'aprovació de la Llei 51/2003, de 2 de desembre, d'igualtat d'oportunitats, no discriminació i accessibilitat universal de les persones amb discapacitat s'han incorporat amb força en les polítiques públiques els conceptes de no discriminació, acció positiva i accessibilitat universal.

Es considera Accessibilitat Universal la condició que han de complir els entorns, béns, processos, productes i serveis, així com els objectes o instruments, eines, dispositius per ser comprensibles, utilitzables i practicables per a totes les persones en condicions de seguretat i comoditat i de la manera més autònoma i natural possible.

L'Accessibilitat és un concepte ampli i integral que vas més enllà de la planificació urbanística i el sistema de transport, atès que fa també referència a l'accés a la informació pública, la cultura o l'esport.

El nou paradigma d'accessibilitat universal i disseny per a tothom contrasta amb la manca de lideratge que han patit aquestes polítiques en el nostre país i amb l'incompliment generalitzat de la norma.

ICV-EUiA defensarà i exigirà una actuació contundent per a l'acompliment de la legislació d'accessibilitat incorporant-la des d'una perspectiva transversal en àmbits com l'edificació, l'urbanisme, la comunicació, els mitjans audiovisuals, les noves tecnologies de la informació, l'educació, la cultura, el lleure i, amb especial rellevància, els transports públics.

664. ICV-EUiA es compromet al compliment immediat i estricte de la LIONDAU -Llei d'Igualtat d'Oportunitats i Accessibilitat Universal- en l'àmbit català, que inclogui els sistemes d'arbitratge i els currículums formatius, màxima contundència en l'àmbit d'inspecció, un pla d'ús de noves tecnologies per facilitar les denúncies, la creació d'una figura específica dins del Síndic de Greuges, i l'aprovació d'un codi d'accessibilitat que superi el malestar generalitzat que hi ha amb el projecte actual.

665. Impulsar el sector de la rehabilitació d'habitatges incorporant com a dret subjectiu a la Cartera de serveis la supressió de barreres i l'adaptació de l'entorn.

666. Exigir que tots els habitatges nous incorporin la preinstal·lació domòtica en el seu disseny per tal d'assegurar que, en cas de necessitat, es podran instal·lar tots els suports domòtics i de control de l'entorn.

H. Polítiques de suport al Tercer Sector i promoció de l'associacionisme.

ICV-EUiA aposta decididament pel paper protagonista de la gestió pública en un sentit ampli d'aquest concepte. **Allò públic no són només els serveis propis de l'Administració, sinó també les entitats d'iniciativa social** que a Catalunya han jugat un paper essencial. Aquestes entitats han cobert els dèficits existents històricament per la persistent manca de responsabilitat pública dels governs de CiU. Per tant, cal incorporar decididament el Tercer Sector Social a la Xarxa Pública de Serveis Socials, tal com es posa de manifest en el nou marc legislatiu, preservant el caràcter d'iniciativa social d'aquestes entitats.

La iniciativa ciutadana, expressada per una enorme diversitat de fórmules associatives, ha estat clau per al desenvolupament de les polítiques públiques en diversos àmbits. Així, es fa evident el paper cabdal que han jugat les entitats del Tercer Sector Social en el desenvolupament del nostre sistema de serveis socials, diferenciant-se en general de les iniciatives mercantils que només han buscat el benefici empresarial.

Aquest reconeixement de la interlocució amb el sector com a agent social hauria d'anar acompanyat d'un major nombre de mesures de suport públic.

Cal reconèixer, doncs, que l'acció del Tercer Sector Social ha contribuït a reforçar el Sector Públic Català i a millorar la qualitat de vida de molts catalans i moltes catalanes.

El Benestar Social no és una despesa, és una inversió. ICV-EUiA considerem que l'eficàcia del sector dels serveis socials no es pot mesurar per criteris mercantils i d'abaratiment de costos via degradació del servei, sinó per criteris d'equitat, benestar, cohesió social, universalització, professionalització i qualitat contrastada i supervisada per responsables públics.

En aquest sentit, **proposem la redacció i l'aplicació d'un pla de suport al Tercer Sector Social** que, com a mínim, prevegi els següents eixos:

- 667. Promocionar l'associacionisme i la iniciativa social** com a forma clau de participació ciutadana.
- 668. Prioritzar la contractació.** Establiment de la concertació com a base de la relació públic-privat.
- 669. Estendre el finançament pluriennal a l'actualització dels preus dels serveis concertats, incloure clàusules socials en la contractació pública, fons de capital social i sistema d'avals.**
- 670. Exigir el traspàs i la territorialització del 0,7% de l'IRPF.**
- 671. Instar el Govern de l'Estat que impulsi una reforma del sistema de l'IVA en allò relatiu a l'exempció i la contractació pública.**
- 672. Ajuts per al finançament d'estructures.**
- 673. Línies de crèdit específiques,** accés als ajuts.
- 674. Prioritzar la contractació pública, clàusules socials.**
- 675. Presència i participació en els òrgans consultius del Govern de la Generalitat,** com ara el Consell Econòmic i Social.
- 676. Participar en l'Acord Estratègic per a la internacionalització, la qualitat de l'ocupació i la competitivitat de l'economia catalana.**
- 677. Llei de Mecenatge** (millora dels incentius fiscals per a les aportacions de persones físiques i empreses).
- 678. Drets laborals dels treballadors i les treballadores.**

Eix de drets dels consumidors i les consumidores.

1. Balanç de govern 2006-2010.

La passada legislatura s'han aconseguit alguns dels objectius del nostre programa , **com ara la superació de l'Estatut del Consumidor de Catalunya amb el nou Codi de Consum** que, si bé no recull tots els nostres plantejaments, millora la situació anterior.

Tanmateix, pel que fa als problemes de fons, la situació no ha canviat i, el que és pitjor, la situació de crisi econòmica, que afecta de ple les administracions públiques, amenaça la continuïtat de polítiques socials com les de defensa dels drets de les persones consumidores perquè no hem estat capaços d'entendre i fer entendre la seva importància i l'impacte sobre el futur .

El caràcter transversal d'aquesta política és tan gran que gairebé està (o ha d'estar) present en totes les grans línies de l'acció política (fiscalitat, promoció econòmica i del comerç, seguretat, polítiques socials, política educativa, sanitària, de mobilitat i transport, política de producció agroalimentària i pesca, etc.). No és tan important que hagi una conselleria amb el nom de consum, que és important, com que a la resta de polítiques la defensa dels drets de les persones consumidores, que som tots i totes, es tinguin en compte i hi estigui present l'actitud per defensar aquests drets.

És i ha estat important, fins ara, l'acció política que les administracions públiques han desenvolupat en defensa de les persones consumidores, però no ha estat suficient. Tampoc no ho ha estat l'orientació. Consumir és un acte individual, però l'acció política en defensa dels drets de les persones consumidores no ha d'estar pensada per a la protecció prioritària d'aquests actes individuals, sinó a la protecció global. Ens interessa el cas, però cal que ens interessi més la causa que l'origina. Cal que pensem en l'oferta, en la contractació en massa, en la política informativa de les grans empreses de serveis, en la publicitat, etc.

Res, però, no serà possible si no comptem amb la ciutadania i les organitzacions de persones consumidores. La nostra política envers aquestes organitzacions ha de canviar. Necessitem organitzacions fortes, que siguin capaces de tenir veu i fer funcions de contrapoder i, per aconseguir-ho, cal desenvolupar accions polítiques molt decidides.

Finalment, allò que és més important. Com ja dèiem al programa de 2006, **el nostre model de consum és insostenible, no té en compte l'escassetat de recursos, en fomenta l'ús irresponsable i és insolidari amb la resta del món.** Només poden beneficiar-se'n les poblacions dels països rics i les elits dels països anomenats pobres o, més ben dit, empobrits. Avui, la gran majoria de la ciutadania del nostre país som persones consumidores poc conscienciades, poc responsables i, certament, insolidàries. Dedicuem la

major part del nostre temps a treballar i a l'oci, i fins i tot el consum s'està convertint en una mena d'oci.

Hi ha alternatives. Cal un canvi d'orientació. Un altre món és possible.

2.- Objectius estratègics i propostes d'ICV-EUiA.

Per a les properes eleccions al Parlament, proposem 9 línies d'actuació política en l'àmbit de la defensa de les persones consumidores i usuàries que han d'incidir en tots els temes esmentats:

A. Impulsar des de l'Administració un canvi del model de consum. Promoure el consum responsable.

La nova llei del Codi de Consum de Catalunya defineix "consum responsable" com una manera de consumir "informada, reflexiva i conscient de béns i serveis que no presentin riscos per a la salut ni per a la seguretat, tot tenint en compte criteris culturals i de sostenibilitat social i mediambiental". Es una definició que pretén ser omnicomprendensiva i recollir en un sol enunciat la síntesi de les teories desenvolupades recentment entorn a aquest concepte tan ampli.

Què vol dir, doncs, consumir responsablement? Un primer criteri podria ser consumir només allò que necessitem, la qual cosa exclouria el consum/oci o el consum per impuls. Una perspectiva complementària implicaria que, abans de contractar, cal informar-se dels productes o serveis, del seu origen, dels sistemes de producció (quan sigui possible), de l'empresa productora, de l'empresa titular de la marca i d'aspectes relacionats amb la distribució i el transport, els embalatges i residus, etc.

Aquesta informació permet comparar qualitats i preus i decidir conscientment allò que ens interessa més, tant des d'un punt de vista individual, en què la decisió predominant seria la de qualitat/preu, com des d'un punt de vista col·lectiu on intervenen d'altres criteris, com ara la preferència pel comerç de proximitat (que ajuda a fer ciutat), pels productes de temporada enfront als productes importats, pels productes autòctons, el criteri de residu mínim, la compra directa als productors, la compra agrupada, el consum de productes de comerç just, etc.

Resulta evident que, si tractem de mantenir tots aquests criteris a l'hora d'adquirir productes i serveis, farem una compra responsable; i, si aquests criteris s'assumeixen col·lectivament, el consum tindrà un impacte positiu sobre la sostenibilitat del planeta.

Finalment, ser consumidor responsable significa quelcom més; significa que som coneixedors dels nostres drets, que sabem com exercir-los i que estem disposats a fer-ho.

Canviar el model implica un canvi global també des de les polítiques de consum:

- 679. Promoure un **model de consum responsable en les administracions** on siguem forces de govern, potenciant la contractació amb empreses netes i curoses amb els drets de les persones consumidores i usuàries, i que estiguin adherides al sistema arbitral de consum i amb estalvi energètic en les activitats i serveis públics.
- 680. **Vincular la cooperació i els ajuts públics a actituds de consum responsable dels beneficiaris.**
- 681. Per tal que la ciutadania adquireixi actituds de consum responsable, cal que tingui informació suficient. Per tant, promoure accions polítiques i legislatives per tal que **els fabricants incloguin a les etiquetes informació sobre el procés productiu i la traçabilitat dels productes, i que les administracions públiques ho garanteixin.**
- 682. Promoure la **transparència informativa de les empreses productores i intermediàries** sobre l'origen del capital que hi ha al darrere, local o internacional.
- 683. Impulsar la realització d'**ecoauditories i auditories de consum a les empreses prestadores de serveis públics**, tant públiques com privades, i a les mateixes administracions.
- 684. Promoure una **nova Llei d'envasos** per fomentar-ne la devolució i el reciclatge, tot evitant embalatges innecessaris per promoure un consum més sostenible.

B. Garantir que es compleix la normativa de defensa dels drets de les persones consumidores.

Gairebé sempre, la seva aplicació fomenta la qualitat i beneficia el sector empresarial en el seu conjunt.

- 685. És imprescindible exigir el **compliment estricte de la normativa de protecció de les persones consumidors, l'ordenació i la regulació del mercat** acabarà beneficiant-les, ordenarà el sector i eliminarà els incomplidors.
- 686. Impulsar un **ràpid desenvolupament de la Llei de Codi de Consum de Catalunya** per tal que, en comptes de ser una llei de principis, reguli el sector i es converteixi en un autèntic codi de dret del consum.

- 687.** Promoure el desenvolupament reglamentari necessari per tal que els **òrgans de defensa dels drets de les persones consumidores** tinguin autonomia de gestió i no estiguin influenciats per decisions que puguin afectar la indústria o el comerç.

C. Coordinació de totes els administracions públiques.

- 688.** L'Agència Catalana del Consum i les administracions locals (diputacions, consells comarcals, mancomunitats de municipis i ajuntaments) han de treballar coordinadament.

- 689.** Desenvolupar **una regulació estricta per definir l'àmbit d'intervenció de cada Administració** per garantir un bon nivell de protecció a tot el territori, evitar duplicitats i augmentar l'eficiència en la distribució dels recursos. Farem que s'apliqui el principi de subsidiarietat: Tot allò que pugui fer l'Administració més propera no ho ha de fer una altra de més allunyada.

D. La política de consum és transversal i ha d'informar la resta de polítiques.

Els interessos directes de la ciutadania són presents en la majoria de les decisions que es prenen al Parlament, les administracions públiques i les institucions. Afecten àrees molt diverses: trànsit, transports públics, ensenyament, serveis sanitaris, subministraments públics (electricitat, aigua, gas, telecomunicacions), habitatge, desenvolupament del comerç, cultura i accés a espectacles, seguretat alimentària, producció i distribució, etc.

- 690.** Promoure algunes mesures per facilitar aquesta tasca, com ara la **creació de consells consultius de consum**, en els quals participin organitzacions de persones consumidores, veïnat i empresariat.

- 691.** Impulsar les accions polítiques necessàries per aconseguir que tota la producció normativa que emani del Parlament de Catalunya i pugui afectar els interessos de les persones consumidores, també si és indirectament (lleis, reglaments i ordenances), estigui sotmesa a dictàmens previs i informes de consells assessors de consum i de l'Agència Catalana del Consum.

E. Donar prioritat a les accions preventives: la intervenció sobre productors, distribuïdors i proveïdors de serveis és una de les claus de la protecció dels drets de les persones consumidores.

Com a alternativa a les polítiques de consum desenvolupades fins al moment, en què han estat prioritàries les accions orientades als consumidors i

especialment a la resolució de conflictes, és necessari desenvolupar polítiques més eficaces, que tinguin incidència sobre poblacions més grans, que evitin o dificultin l'aparició de conflictes i, en definitiva, que siguin més eficaces.

- 692.** Promoure acords per aconseguir que **les empreses assumeixin sistemes d'autocontrol i desenvolupin codis de bones pràctiques**, i fer el seguiment del compliment.
- 693.** Potenciar **accions inspectores de consum de caràcter preventiu i informatiu**.
- 694.** **Impulsar accions de control i disciplina de mercat**, posant l'accent en les activitats de major risc per als drets de les persones consumidors, en el marc d'allò que es regula al Codi de Consum de Catalunya.
- 695.** Promoure una **comissió tècnica que avaluï l'adaptació dels plecs de clàusules**, utilitzades per a la contractació en massa, a la normativa vigent.
- 696.** Promoure accions concertades amb els departaments de Comerç, Indústria, Turisme i Transports per **millorar les polítiques d'informació a les persones consumidores de les empreses**.

F. Procurar que el control sobre les grans empreses de serveis sigui imprescindible que es realitzi des de Catalunya.

Sovint, es parla que el mercat no té fronteres. El fet que aquest afirmació sigui certa no implica que les grans empreses hagin d'estar per sobre de la llei. Malgrat que la situació política a l'Estat espanyol no és favorable a un increment de les competències autonòmiques, el nostre marc estatutari ho permet. Procurarem, bé per via reglamentària o bé per via de l'acord amb l'Administració de l'Estat, que el control de l'activitat de les grans empreses de serveis, en allò que afecta les persones consumidores, correspongui a Catalunya.

G. Integrar l'educació per al consum responsable en les polítiques educatives.

És important la formació d'infants i joves en el consum responsable, per la qual cosa necessitem incloure l'educació per al consum responsable en els programes educatius com a matèria transversal, incorporant alguns aspectes de consum responsable en els currículums escolars de primària, secundària i formació de persones adultes i coordinar les accions educatives de manera que l'aprenentatge i l'adquisició d'hàbits de consum responsable es facin d'acord amb les programacions educatives generals.

H. Fomentar la participació: gestionar eficaçment alternatives als problemes de consum exigeix la implicació dels agents.

El foment de la participació és quelcom més que promocionar organitzacions de persones consumidores. El desenvolupament de polítiques de foment de la participació de ciutadania i persones consumidores en les decisions que siguin del seu interès es pot fer establint mecanismes de consulta prèvia, signant convenis amb organitzacions de consumidors per tal que col·laborin i complementin l'activitat de les administracions, fomentant que les organitzacions veïnals actuïn també com a organitzacions de persones consumidores i promovent canvis legislatius que prevegin el dret a iniciatives ciutadanes i comunitàries per impulsar investigacions independents, finançades públicament.

I. Promoure una iniciativa per tal que l'àmbit jurídic relacionat amb les persones consumidores tingui un tractament de branca especial del dret, diferenciat del dret civil i del dret mercantil.

Actualment, una de les causes per les quals no és possible el desenvolupament de la normativa que afecta les persones consumidores a Catalunya és la seva consideració com a Dret Civil o Dret Mercantil, competència exclusiva de l'Estat.

- 697.** Promoure estudis d'experts i de dret comparat que avalin aquesta possibilitat. i accions informatives en aquest sentit.

Algunes mesures concretes que cal implementar:

En l'àmbit de la producció legislativa.

- 698.** Regulació dels **perfils professionals del funcionariat** dedicat a aquestes funcions (podria desenvolupar-se a partir del nou text del Codi de Consum de Catalunya).

- 699.** **Modificació de la normativa reguladora de l'Agència Catalana del Consum**, en els termes que s'expliquen més endavant.

- 700.** **Reordenació del mapa arbitral de consum**, per via reglamentària, en el marc de la legislació vigent.

En l'àmbit propi de l'organització.

701. Modificar l'estructura organitzativa de l'Agència Catalana del Consum i plantejar-se seriosament la dependència orgànica d'un o altre departament del Govern. Defensem que l'Agència Catalana del Consum ha de ser un organisme autònom, amb pressupost propi, competències pròpies i sense dependència orgànica de cap departament (similar al Consell de l'Audiovisual de Catalunya). La defensa dels drets de les persones consumidores no ha d'estar lligada a departaments amb d'altres interessos (Comerç, Indústria, Turisme, Treball, Salut Pública), la funció prioritària dels quals és regular aquests sectors i, secundàriament, preocupar-se de la defensa dels drets de les persones consumidores. És importantíssim que hi hagi in consell amb representació política i un consell assessor amb representació de la societat civil.

702. Definir clarament les competències i l'àmbit d'intervenció de les administracions públiques al territori (què fa qui i on ho fa) i preveure'n el finançament de cadascuna (ajuntaments, consells comarcals, diputacions/consells de vegueria, Agència Catalana del Consum).

703. Pel que fa a l'àmbit concret del control i la disciplina del mercat, cal diferenciar clarament l'àmbit responsabilitat de l'autoritat d'ordenació del comerç de l'àmbit propi de l'autoritat responsable de la defensa dels drets de les persones consumidores. Els primers han de controlar llicències, espais, estructures, superfícies de venda, permisos, etc., mentre que les autoritats de consum haurien de controlar totes aquelles qüestions que afecten la ciutadania (horaris comercials, fulls de reclamació, etiquetatge, conservació, etc.).

En l'àmbit de la descentralització.

704. No és suficient definir funcions. Proposem una **descentralització efectiva de funcions a les administracions locals, en base a dos principis: subsidiarietat** (allò que pot fer una Administració propera no ho ha de fer una de més llunyana) i **eficàcia** (l'Administració que conegui d'un tema l'ha de poder resoldre).

705. Cal **impossibilitar la duplicitat de funcions i anar cap a la finestreta única de les persones consumidores**, i que sigui l'Administració receptora de l'expedient la que es responsabilitzi de la tramesa i del seguiment.

En l'àmbit de la transversalitat.

706. Cal establir **mecanismes bilaterals permanents** de contacte amb Educació, Medi Ambient i Habitatge, Indústria, Comerç i Turisme per tractar afers comuns (educació per a un consum responsable, informació, seguretat, responsabilitat de productors i proveïdors, etc.),

estar informats de les propostes legislatives i de desenvolupament normatiu i fer-ne propostes de modificació.

- 707.** Creació d'un **Consell Assessor de Consum** dirigit per l'Agència Catalana del Consum i amb participació de tots els departaments de la Generalitat.

En l'àmbit de la política informativa a les persones consumidores.

- 708.** El web de la Generalitat de Catalunya és actualment molt potent i útil. Cal, però, que el portal de l'Agència Catalana de Consum es converteixi en el **portal de consum per a la ciutadania de Catalunya**.

- 709.** Cal establir també una política de producció de materials informatius en suport paper, més pensada per arribar a la població necessitada i utilitzar els mitjans existents (punts d'informació, OMIC, OPIC, OCIC, etc.) de totes les administracions implicades per realitzar una distribució eficient.

- 710.** **Millorar la presència de l'Agència Catalana del Consum en els mitjans de comunicació.** Actualment, es treballa normalment amb Catalunya Ràdio i la cadena Ser. Cal que la defensa dels drets de les persones consumidores arribi a la televisió pública. En aquest sentit, s'haurien d'introduir mecanismes normatius per aconseguir que les cadenes públiques (també aquelles que operin amb llicències locals) tinguin espais propis de defensa de les persones consumidores en franges horàries d'accessibilitat per a tots els públics.

En l'àmbit del control i la disciplina del mercat.

- 711.** Establir un **únic programa d'intervenció a tot Catalunya** en el qual estiguin integrades totes les administracions implicades.

- 712.** **Potenciar el control de la disciplina del mercat en l'àmbit local.** Cal definir clarament les competències de cada Administració, l'àmbit d'intervenció i aportar recursos als ajuntaments per tal que en puguin assumir les responsabilitats.

- 713.** **Implementar campanyes d'inspecció, de caràcter informatiu, de gran abast** per tal que els operadors siguin conscients de les seves obligacions envers les persones consumidores.

En l'àmbit de l'educació per a un consum responsable.

- 714.** Crear un **centre de recursos pedagògics** relacionat amb l'educació per un consum responsable.

- 715.** **Territorialitzar l'escola de consum** de l'Agència Catalana del Consum per tal que doni servei efectiu a tota la població de Catalunya.

716. Generar **nous recursos educatius** per tal que pugin ser utilitzats i compartits per la resta d'administracions, entitats i organitzacions de persones consumidores i usuàries.

717. Establir **convenis estables amb les universitats catalanes** per tal de fomentar accions educatives relacionades amb el consum responsable.

Eix d'esports.

1. Introducció. L'esport, un dret dels ciutadans i les ciutadanes.

L'Esport és un dret dels ciutadans i les ciutadanes que forma part de l'exigència actual de l'Estat del benestar i que, per tant, ha de ser fomentat amb recursos públics per l'Administració catalana.

Els recursos públics destinats a l'esport s'han d'esmerçar, prioritàriament, en l'àmbit educatiu, on s'ha de garantir que les activitats dutes a terme estiguin al servei d'una educació igualitària i que prevegin tant la diversitat de gènere i multicultural com l'atenció a les persones amb necessitats específiques.

Caldrà fer un èmfasi especial en la creació, la millora i l'adaptació tant de l'espai com dels programes i professionals responsables, per impulsar la millora de la qualitat de l'ensenyament amb formació continuada i programes d'investigació.

L'esport és un sector que ha de preveure la concertació entre públic i privat. D'una banda, és una activitat de caràcter civil o cívic i, de l'altra, és un dret que cal garantir a tots els ciutadans i totes les ciutadanes que vulguin. És necessària la concertació dels objectius públics amb la gestió privada (en particular, amb els ens privats no lucratius i associatius) i sense desigualtats.

En relació amb les activitats cíviques, caldrà millorar la qualitat de l'oferta pública vetllant per la perfecta capacitat del personal responsable de dur-les a terme. Es promourà una diversificació de les activitats ofertades prou àmplia per poder recollir totes les necessitats de les persones usuàries.

Catalunya és un país fortament esportiu. La profunda evolució que l'esport ha experimentat suscita nous problemes i planteja noves necessitats que s'han d'assumir adequadament pel Govern català. Les dues característiques més acusades d'aquesta evolució (la seva universalització, d'una banda, i la consolidació d'un fort sector professional, de l'altra) exigeixen cada dia amb més urgència l'afirmació de l'esport com a activitat de ciutadania, de persones subjectes a drets i deures, amb iguals oportunitats, socialment actives, que es

comporten lliurement i democràticament, capaces d'associar-se, d'exercitar la solidaritat i de donar continguts culturals a la seva activitat esportiva.

La nova definició i ampliació de les competències en matèria esportiva que l'Estatut d'Autonomia de 2006 enumera en l'article 134 fa possible concretar els camps d'actuació de Catalunya en l'esport.

L'esport professional és una realitat inqüestionable i autònoma dels poders públics, que requereix una regulació mínima, però suficient i eficaç, que en garanteixi la incardinació en el sistema esportiu del país i l'honestedat. Cal garantir especialment els drets dels i les esportistes professionals, l'honestedat de la competició (lluita contra les pràctiques irregulars, el dopatge, la violència, etc.) i la contribució de l'esport professional al conjunt del sistema.

L'esport d'elit és un referent necessari de tota la realitat esportiva d'un país. A Catalunya cal prestar una atenció especial a aquest àmbit, i assegurar la plena capacitat de les federacions catalanes de definir autònomament els seus objectius. En aquest sentit, **cal desenvolupar un pla específic de finançament (especialment amb recursos privats, una mena de pla ADO català)** garantint programes propis de preparació, selecció i participació en competicions oficials o amistoses, fins i tot en l'àmbit internacional.

Un país pot aspirar a objectius elevats i duradors en l'esport quan ha resolt correctament el paper de l'Educació Física i l'Esport en l'etapa escolar. Aquest objectiu requereix a Catalunya la conjunció eficaç de les administracions educativa i esportiva, els ajuntaments i les organitzacions esportives, escolars i d'altres entitats de lleure infantil i juvenil. Cal garantir l'educació física escolar, transcendir els "Jocs Escolars Competitius" amb una oferta àmplia de "pràctica esportiva" i programes integrats d'esport i lleure.

El creixement de la demanda de pràctica esportiva no ha anat sempre acompanyat d'una oferta associativa prou amant a aquestes noves necessitats. Avui, una quantitat molt important de ciutadans i ciutadanes practiquen esport assíduament "per lliure". D'altra banda, la creixent identificació de la pràctica esportiva com a pur "consum" fa témer per la important aportació d'aquest sector a l'estructuració de la societat civil: l'associacionisme esportiu. En aquest sentit, el Govern català i els ajuntaments han d'adoptar mesures de suport i foment de l'associacionisme esportiu en qualsevol de les seves modalitats: clubs, associacions, cooperatives de consum, etc.

L'esport és un instrument excel·lent d'integració social per a les persones amb algun tipus de discapacitat, per a les persones migrades o per a d'altres col·lectius en situació de marginació. L'Administració esportiva catalana i el mateix teixit associatiu han de prendre cura de facilitar la pràctica esportiva a aquests grups socials.

L'esport és també una forma de promoure la salut de la ciutadania si es practica de forma adequada a les capacitats i les necessitats físiques de cada

persona. Per aquesta raó, caldrà insistir en les iniciatives desenvolupades pel Govern des de la Secretaria General d'Esports i el Departament de Salut, tant pel que fa a polítiques preventives com quant a l'adopció de mesures i protocols terapèutics.

L'esport ha de ser organitzat de forma que respecti el medi ambient i que promogui l'aplicació de tècniques i procediments que contribueixin al desenvolupament sostenible. El Govern ha de conduir la lluita contra el dopatge, contra la violència de l'esport i contra les extralimitacions o les pràctiques nocives per a l'esportista. També ha de fomentar, però, les condicions, al món rural i a la ciutat, que afavoreixin les pràctiques esportives, que facilitin un apropament cultural al medi i la solidaritat de les persones participants en les pràctiques esportives.

Cal definir adequadament els òrgans rectors del sistema esportiu català, dels principis de concertació públic-privat garantint la participació de tots els sectors esportius, la presa de decisions democràtica i transparent i l'autonomia de gestió de cada sector. Així mateix, cal articular la integració definitiva de l'INEFC a la Universitat catalana .

2. Balanç de govern 2006-2010.

El govern d'esquerres ha treballat perquè l'esport sigui un eix vertebrador de la nostra societat, i ha posat en marxa diferents programes, que ara cal refermar.

Equipaments esportius.

Així cal la màxima col·laboració amb els municipis per fer que el **Pla director d'Instal·lacions i Equipaments Esportius –PIEC–** (que té per objectiu dotar Catalunya dels equipaments necessaris per facilitar a tota la ciutadania la pràctica físico-esportiva en les seves diferents vessants d'iniciació, formació, competició, recreació i manteniment) tingui un bon desplegament. Aquest pla mobilitza prop de 1.000M€ entre els anys 2005-2011.

Centres de tecnificació.

Les instal·lacions del **CAR de Sant Cugat del Vallès** s'estan veient molt reforçades, esdevenint un importat centre tecnològic de l'esport i la investigació mèdico-esportiva, però ara caldrà vetllar pel control en la gestió dels seus recursos públics. D'altra banda, l'ampliació de **centres de tecnificació repartits pel territori nacional**, dóna un nou equilibri descentralitzador, i es important, a fi de que aquells esports menys ofertats o amb menys llicències federatives i alhora originaris o més desenvolupats en alguna comarca (vegueria) siguin reconeguts i puguin accedir a tenir com a mínim les mateixes oportunitats que d'altres esports més majoritaris.

Esport saludable.

Alhora el **programa Esport i Salut** recentment implantat s'ha d'estendre perquè tots els Centres mèdics d'Atenció Primària –CAP– tinguin especialistes en medicina esportiva.

Entitats esportives.

Un altre vessant on s'han produït avenços molt destacables ha estat en els **premís de qualitat** a la trajectòria de les diferents entitats esportives (una important font de finançament de les entitats): s'ha passat de recolzar 2000 entitats esportives a fer possible el recolzament a prop de 6000 entitats. Així mateix els barems per atorgar aquests premís s'han millorat i diversificat i un dels punts més valorats ha estat les **polítiques de gènere**.

Així mateix s'ha regulat la creació i el funcionament de noves entitats esportives i el naixement de noves federacions i s'ha potenciat de forma molt destacada la creació, projecció i reconeixement internacional de les **federacions catalanes**.

També s'ha recolzat la creació de les **Associacions Esportives Escolars**, on també es forma als i les joves per tal de dirigir i gestionar les entitats esportives.

Professionals de l'esport.

Amb la Llei de l'exercici de les professions de l'esport i amb les habilitacions professionals s'ha fet un important pas endavant en el reconeixement dels i les professionals que fa anys que treballen en aquest àmbit. Alhora s'han regulat les titulacions i la formació necessària per a l'exercici de les professions de l'esport i evitar l'intrusisme professional.

3. Les propostes d'ICV-EUiA.

Estructura administrativa de l'esport.

718. La **Secretaria General de l'Esport ha de ser la instància de decisió de les polítiques esportives públiques** i, per tant, l'interlocutor del conjunt de la societat civil esportiva. No ha de ser la gestora de l'esport.

719. El **Consell Català de l'Esport ha de ser l'òrgan de concertació entre l'Administració esportiva i la societat civil esportiva que assumeix la tasca de definir els objectius, els programes i les mesures generals de l'esport a Catalunya**, així com que l'administració de tots els recursos que s'hi destinin ha d'evolucionar cap a una concepció veritablement consorciada de la seva estructura i funcionament, cosa que el converteixi en un instrument real de concertació entre l'Administració i el sector privat.

720. Cal **potenciar la participació de les altres administracions i la societat civil** (federacions, consell esportius, organitzacions

empresarials i sindicals, etc.) en els òrgans de govern d'aquest organisme autònom. Igualment, cal ajustar l'estructura territorial del Consell Català de l'Esport a la nova estructura del país, amb una descentralització adient i serveis territorials amb mitjans i competències suficients.

- 721. Delegar en els ajuntaments, i vegueries, les responsabilitats administratives referents a l'esport en edat escolar (consells esportius inclosos):** el foment de l'esport per a tothom, el suport de l'associacionisme esportiu i la construcció, el manteniment i la gestió de les instal·lacions esportives. En aquest sentit, es determinaran els criteris per transferir recursos a les administracions locals.
- 722. Desenvolupar un sistema de relació Administració-federacions basat en contractes-programa** a partir d'una planificació estratègica de cada federació.
- 723. Desenvolupar un sistema de relació Administració-consells esportius basat en contractes-programa** a partir d'una planificació estratègica amb cada consell.
- 724. Garantir la formació dels gestors de les federacions i dels consells.**
- 725. Garantir que les subvencions a les entitats esportives, les federacions i els consells esportius recuperin la seva raó essencial d'eina de foment de l'activitat del món de l'esport,** per fer realitat els principis de llibertat i equitat i, per tant, han d'ésser atorgades amb procediments de lliure concurrència, transparència, objectivitat i publicitat, amb bases reguladores concretes i estables per a tota la legislatura, que garanteixin un real accés de les entitats a línies de subvencions autènticament identificades amb les seves necessitats per portar a terme programes amb un interès social mesurable.
- 726. Diversificar els criteris i barems del sistema públic d'indicadors de qualitat esportiva en base als quals s'atorguen els Premis de Qualitat de l'Esport,** encara massa orientats a l'excel·lència esportiva com a criteri preponderant. Impulsar un **Congrés Català de Clubs i Entitats Esportives.**
- 727. Pel que fa a la direcció de federacions i consells, dur a terme una veritable política de gènere tot introduint elements de discriminació positiva.** Regular que, en un període de temps suficient, la representació del nombre de dones a les juntes directives de les federacions, els consells i les entitats esportives es correspongui, almenys, amb el nombre de dones esportistes que participin en les seves activitats.
- 728. Incentivar les parts (federacions, consells i sindicats) per a la negociació del primer conveni col·lectiu català de federacions i**

consells esportius que suposi el final de certes pràctiques laborals fora de norma i que faci possible la participació de la representació dels treballadors i les treballadores en els òrgans de govern d'aquestes entitats.

- 729.** Impulsar el paper de les dones en el món de l'esport, fomentant l'equitat de gènere en tots els seus vessants (sigui amb el tema salarial, de representació, de govern o ajudant a incentivar més llicències).
- 730.** Incentivar el **foment de l'Esport Universitari**. Cal garantir la continuïtat esportiva dels i les joves.
- 731.** Crear un **Pla Català de l'Esport Universitari**.
- 732.** Apostar per un **nou tractament de l'esport en els mitjans de comunicació**, on l'esport d'elit i el seu mercantilisme no siguin tan sols els temes lectius; cal que siguin molt més pedagògics, i temes com la salut i el dopatge hi han de ser tractats.

Esport professional.

- 733.** Definir el **caràcter plenament mercantil i, per tant, autònom i no subvencionable** de les societats que regeixen els equips que participen en competicions professionals, sigui quina sigui la modalitat esportiva o la forma que adoptin aquestes societats. El que és ben cert és que els ens locals no poden caure en el parany del mecenatge, atès que això no ho poden fer en totes les modalitats esportives.
- 734.** **Garantir les condicions d'homologació esportiva d'aquestes competicions professionals.** La responsabilitat del compliment d'aquestes condicions serà de les societats titulars dels equips. Les condicions que han de regular l'homologació esportiva es referiran a l'acceptació de la disciplina esportiva establerta per les lleis de l'esport i les reglamentacions federatives (que podran preveure peculiaritats per a les competicions professionals, a proposta de les lligues professionals).
- 735.** **Respecte a les normes sanitàries, laborals, fiscals o governatives que siguin d'aplicació.** La participació a les seleccions nacionals dels jugadors i les jugadores seleccionats, d'acord amb els termes legalment determinats i els pactes amb les federacions.
- 736.** A fi de garantir la contribució de l'esport professional a l'esport de base, cal estudiar l'establiment d'una **taxa específica sobre les transaccions i els fitxatges de jugadors i jugadores professionals** que es destinaria a l'esport de base a través del CCE.

Esport en edat escolar.

- 737.** El Consell Català de l'Esport ha de **definir i aprovar les característiques que han de distingir la pràctica esportiva en edat escolar**: valors a transmetre, requisits tècnics, recursos garantits, etc. L'UCEC n'ha de garantir l'execució d'acord amb els objectius i les formes de participació definides pel CCE.
- 738.** Tots els ajuntaments (o els consells comarcals en què hagin delegat els ajuntaments) han d'assumir les **competències i els recursos de la iniciació i del foment de l'esport entre la població escolar**. A aquest efecte, i d'acord amb les orientacions del CCE, definiran cada any una oferta adreçada a tots els nens i les nenes en edat escolar, d'acord amb les escoles i les entitats competitives i formatives (esplais, agrupaments, etc.). La gestió d'aquesta oferta anual s'encarregarà als consells esportius, els quals la podran complementar amb recursos propis o patrocinis específics.
- 739.** L'Administració educativa prendrà mesures per tal d'assegurar que cada centre incorpori al seu projecte educatiu i curricular **l'impuls de les activitats relacionades amb l'esport**, incloses aquelles que es realitzen fora de l'horari lectiu.
- 740.** També s'**estudiarà un nou perfil d'aquest professorat** que permeti coordinar totes les activitats esportives realitzades i amb formació sobre educació no sexita per promoure la coeducació en l'àmbit de la pràctica de l'esport. Al nostre entendre, les AMPA han de participar en l'elaboració d'aquest projecte de centre que haurà de ser aprovat per cada consell escolar.
- 741.** **Els nois i les noies podran participar en el Pla Local o Comarcal a traves de qualsevol forma associativa**: l'escola (que hi ha de jugar un paper cabdal), el club esportiu, l'esplai, l'associació de veïnat, etc. Per participar caldrà que accepti els requeriments de participació i formació que estableixin tant les normes generals de l'UCEC com les de la mateixa oferta.
- 742.** Establir un **únic marc de competició**. Les diferents competicions esportives haurien de funcionar sota un mateix criteri, és a dir, UCEC i UFEC haurien de treballar conjuntament executant les normes sorgides de CCE i sota l'execució dels consells esportius, atesa la seva implementació territorial.
- 743.** **Potenciar la formació en tots els àmbits**: entrenadors i entrenadores, monitors i monitores, ajudants delegats i ajudantes delegades i, fins i tot, pares i mares. Caldrà que l'Escola Catalana de l'Esport dugui a terme processos de formació no reglada d'iniciació i formació permanent.
- 744.** Cal que el **procés d'homologació de les titulacions** tingui un vertader impuls i es pugui acabar aquest any, fent després un procés de formació a fi d'ajustar els nivells que es requereixen per ensenyar.

Esport per a tothom.

- 745.** Les polítiques d'Esport per a Tothom, avui, han de **garantir l'accés a la pràctica esportiva dels ciutadans i les ciutadanes, independentment de les seves limitacions socials, culturals o físiques.** Les administracions han de vetllar per la qualitat de la pràctica esportiva dels ciutadans i les ciutadanes i corregir els efectes negatius del mercat esportiu. La pràctica regular de l'activitat fisicoesportiva és un indicador més de la qualitat de vida i una acció preventiva en l'àmbit de la salut.
- 746.** **L'objectiu social de l'Esport per a Tothom és més necessari que mai per corregir les desigualtats en l'accés a la pràctica esportiva i és una eina d'integració social.** L'Esport per a Tothom és una eina útil en la integració de les famílies nouvingudes, sobretot de les persones més joves. L'esport és un llenguatge cultural i físic universal i un vehicle de comunicació intercultural. L'Esport per a Tothom ha de promoure polítiques d'igualtat en l'àmbit esportiu, l'adaptació de la reglamentació i les tècniques esportives i, especialment, en la igualtat home-dona, tant en la pràctica esportiva com en l'accés a les funcions directives i tècniques de l'organització esportiva.
- 747.** La pràctica de l'Esport per a Tothom va lligada a una **activitat fisicoesportiva, respectuosa i sostenible en relació amb el medi ambient.**
- 748.** Les administracions públiques han de donar suport a les polítiques i als programes de l'Esport per a Tothom, tot garantint-ne el **pluralisme associatiu, cultural i esportiu.** Proposarem la creació, en el marc de la Secretaria General d'Esports, d'una responsabilitat d'Esport per a Tothom que s'ocuparà de les relacions amb els diversos agents que hi intervenen, de la relació amb el Departament de Salut i de garantir la igualtat d'oportunitats.

Associacionisme esportiu.

- 749.** **Afavorir les formes associatives de la pràctica esportiva des de la mateixa base,** de forma que qualsevol grup de persones que volen practicar esport de forma senzilla puguin constituir un club i gaudir dels serveis i avantatges en tècnics, instal·lacions, assegurances, etc.
- 750.** **Estudiar tractaments fiscals favorables a les associacions esportives i als clubs de base,** en tant que simples instruments per a l'autoorganització de l'activitat esportiva; i a les associacions o als clubs poliesportius, en tant que exerceixen una funció social de gestió de serveis i d'articulació associativa sense afany de lucre.

751. Afavorir les accions de mecenatge adreçades a les associacions esportives sense afany de lucre.

752. El Consell Català de l'Esport ha de promoure estudis, congressos i intercanvis que afavoreixin la recerca de fórmules més modernes del fet associatiu en l'àmbit de l'esport.

Competicions amateurs.

753. L'Administració esportiva, a través del CCE i de l'UFEC, hauria de prestar una atenció important a aquest sector tan extens i complex que podem englobar sota el concepte de "competició amateur" o "professionalització imperfecta".

754. Adoptar mesures que facilitin l'abaratiment dels costos de la competició (reduir els àmbits territorials, les fases, etc.), les mútues esportives i d'altres serveis necessaris.

755. Condicionar, reduir o eradicar les transaccions econòmiques (fitxatges, retribucions, etc.) que llastren les economies dels clubs modestos.

756. Desenvolupar programes de formació de persones tècniques, directives i d'altres agents esportius.

757. Facilitar la creació de lligues socials en col·laboració amb agrupacions d'Esport per a Tothom.

758. Estudiar programes que facilitin la recerca d'esponsorització de determinats esports amateurs o la seva inclusió en programes de patrocini de l'esport d'elit.

759. Prestar una especial atenció als equips de competició femenina, amb una veritable política de gènere, introduint elements de discriminació positiva, i facilitant-los el progrés i la participació en competicions d'elit.

Infraestructures esportives.

760. Articular un Pla de Sanejament i revisar formes de funcionament del Centre d'Alt Rendiment. Simplificar-ne l'estructura, cercar l'adequació dels mitjans i la seva eficiència, l'apropament dels i les esportistes als seus àmbits d'origen (especialment les persones més joves) i la coordinació amb el Pla Català de l'Esport d'elit.

761. Estudiar la creació de centres de tecnificació d'àmbit intercomarcal que també es puguin fer servir per a usos generals (escolar, ciutadà i de lleure, etc.).

762. Garantir la **correcta distribució territorial de les instal·lacions convencionals de competició i lleure**, si pot ser combinades als mateixos espais.

Integració esportiva.

763. Les administracions catalanes han de garantir **les iniciatives de foment i suport econòmic que facilitin la igualtat d'oportunitats a tots els ciutadans i totes les ciutadanes per a la pràctica esportiva**, especialment a aquells col·lectius que poden trobar majors dificultats.

764. En aquest sentit, s'han d'esmerçar **programes, en col·laboració amb els agents esportius privats, que facilitin la pràctica esportiva de les dones de totes les edats, el jovent, els immigrants, les persones discapacitades o les persones en situació d'exclusió social**. Cal eliminar les dificultats legals que no fan possible la participació de les persones nouvingudes en les seleccions esportives catalanes, reduint els anys de residència requerits actualment, especialment pel que fa a les seleccions "de base".

Seleccions catalanes.

765. Donar suport, si escau encara més, a les seleccions catalanes.

Esport sostenible.

766. El Govern ha de prendre les mesures necessàries de **lluita contra el dopatge, la violència i les pràctiques de risc per a l'esportista**.

767. El Govern i els ajuntaments han de promoure les **condicions favorables per a la pràctica esportiva lliure al món rural i a la ciutat**. També han de promoure pràctiques esportives i esdeveniments que afavoreixin la **solidaritat de les persones participants, el coneixement del medi i el respecte cap a aquest**. Establir normes i desenvolupar mesures que permetin regular, de forma sostenible, l'activitat esportiva dels ciutadans i les ciutadanes a la natura: esports d'aventura, pesca, caça, circuits de motocròs i autocròs, camps de golf, estacions d'esquí, ports esportius, etc.

768. L'aigua és un bé escàs i cal que plegats en fem un bon ús. En aquest sentit, cal **fomentar l'ús dels camps de gespa artificial**, ja que a més de la rendibilitat econòmica, poden tenir una major ocupació, el manteniment és de baix cost i l'estalvi d'aigua és molt important. Cal limitar els camps de golf atesa la despesa d'aigua que provoquen. En tot cas, cal que els que ja són en funcionament facin ús d'aigües freàtiques per al reg de la seva gespa. En el cas de l'esquí, cal limitar

l'especulació immobiliària i l'excés d'infraestructures que s'han creat en el seu entorn.

BLOC 3. Per una Catalunya més lliure en un Estat federal i plurinacional i una Europa unida

Eix d'autogovern i model d'Estat.

Autogovern, federalisme plurinacional, autodeterminació.

1. Introducció.

La sentència del Tribunal Constitucional obre un període nou. La massiva manifestació del 10 de juliol va expressar el sentiment majoritari de la ciutadania de Catalunya de rebuig a la sentència i de no acceptació de la retallada de l'Estatut, així com una clara voluntat de reconeixement nacional i de decidir el propi futur.

ICV-EUiA, per superar la situació provocada per la sentència i avançar cap al ple reconeixement dels drets nacionals, proposa un "full de ruta" amb tres punts:

- **Un pla per a l'autogovern**, impulsant tots els mecanismes polítics i jurídics necessaris per recuperar parts de l'Estatut que la sentència ha anul·lat o ha reinterpretat restrictivament.
- **El pacte federal**. Una reforma de la Constitució, a través dels mecanismes legalment establerts, en un sentit federal i plurinacional que inclogui la regulació del dret a l'autodeterminació. Un procés que ha d'anar acompanyat de mobilització social i debat polític, tant a Catalunya com en el conjunt de l'Estat.
- **L'exercici del dret a decidir**, en cas de negativa per part de l'Estat a la negociació sobre la reforma constitucional que les institucions catalanes plantegin, amb la convocatòria d'una consulta per decidir el futur de Catalunya, en la qual la ciutadania pugui optar entre la situació actual, l'estat propi dins de l'Espanya federal i la independència.

L'opció que ICV-EUiA defensa, i que proposa a la ciutadania del país en el si d'una profunda reforma de la Constitució espanyola, és la d'*un estat propi en el si d'un estat federal plurinacional*. Parlem d'estat propi en un sentit federal, es a dir, que aspirem que Catalunya, en el marc de l'Estat espanyol, mitjançant la reforma de la Constitució, tingui capacitat de realitzar polítiques pròpies sobre àmbits competencials clars i constitucionalment garantits, amb

els recursos econòmics necessaris; participi en les decisions de l'Estat i tingui un reconeixement institucional adequat com a nació. No volem una autonomia administrativa sinó un autogovern amb un fort contingut polític.

En la construcció d'aquest model d'Estat, ICV-EUiA cercarà aliats en el conjunt de l'Estat espanyol, i particularment a les comunitats nacionals que el componen. La societat catalana té una clara voluntat d'autogovern. L'evolució futura de l'encaix de Catalunya en el conjunt de l'Estat -que es pugui produir mitjançant una fórmula federal, confederal o que acabi esdevenint un Estat en el marc Europeu-, dependrà de la voluntat de la ciutadania de Catalunya, però també de la resposta de les institucions de l'Estat. Una actitud tancada per part de l'Estat pot portar a bona part de la societat catalana a iniciar nous camins.

En la perspectiva de les properes eleccions al Parlament de Catalunya, cal concretar quin és el projecte d'ICV-EUiA pel que fa al fet nacional i l'estratègia que plantegem per desenvolupar-la.

2. ICV-EUiA davant del fet nacional.

ICV-EUiA forma part de l'esquerra nacional. Per tradició i per convicció, som una coalició de l'esquerra verda i transformadora que es reclama catalanista d'esquerres i que assumeix els principis i valors del federalisme plurinacional. ICV-EUiA reivindica una Europa dels pobles i el reconeixement del dret a l'autodeterminació.

Principis i objectius estratègics d'ICV-EUiA:

- **Catalunya és una nació.** I ho és per voluntat majoritària de la ciutadania. Tenim una identitat nacional amb arrels en la història, la llengua i la cultura i en la voluntat d'autogovern. Una nació dels ciutadans i les ciutadanes que s'ha configurat en el temps amb aportacions diverses i que avui, a partir de la diversitat cultural, lingüística i d'origen, està construint una identitat nacional oberta i integradora. Una nació de ciutadans i ciutadanes amb voluntat d'autogovernar-se i compartir un futur com a comunitat política.
- **Som un sol poble.** Avui, com ahir, és català i catalana qui viu i treballa a Catalunya. És català i catalana qui vol ser-ho, sense que l'origen, la llengua o la cultura en siguin obstacle. Cal assegurar el dret a la integració de tota la ciutadania, vehiculat des de la cultura, la llengua pròpia i la consciència nacional de Catalunya, amb el respecte a les creences, als hàbits lingüístics, als costums i a les idees de les persones, i el respecte als drets i els deures col·lectius que comparteix la nostra societat, sense discriminació de cap tipus. La cohesió i la integració social passen per garantir la igualtat d'accés al treball i als drets socials, per garantir uns serveis de l'Estat del benestar potents i per desenvolupar una cultura pública comuna de valors compartits.

Per a ICV-EUiA, és un principi fonamental garantir la pervivència com un sol poble i evitar la divisió social per raons de llengua, cultura o origen.

- **Federalisme plurinacional.** El federalisme plurinacional és llibertat perquè garanteix l'autogovern; és diversitat perquè assegura el ple reconeixement de la pluralitat nacional i és unitat perquè manté units els components diversos de l'Estat. És l'autogovern dels estats federats i el govern compartit de la federació. El federalisme està estretament vinculat als valors d'esquerres i radicalment democràtics, als ideals de llibertat, solidaritat i fraternitat de la tradició republicana i laica.

El federalisme plurinacional té com a objectiu el ple reconeixement de la diversitat nacional i del caràcter multicultural de la societat, en oposició tant al nacionalisme de la dreta tradicional que identifica nació amb estat i nega o ignora el caràcter multicultural de la societat com a l'autonomisme uniformitzador que no reconeix la pluralitat nacional i cultural. Un federalisme basat en la idea de la sobirania compartida.

- **Per una Europa federal i dels pobles.** Som una coalició europeïsta, que aspira a una Europa federal, una Europa social, ecològica i dels pobles, en la qual les nacions com Catalunya siguin reconegudes i tinguin veu pròpia, com a subjectes d'actuació política i institucional.

El poble de Catalunya té dret a l'autodeterminació. El dret d'autodeterminació comporta que, en qualsevol moment, el poble, en el nostre cas el de Catalunya, pot decidir d'acord amb la seva sobirania com a nació si vol disposar d'un estat propi i independent o si vol estar integrat en un altre; i, en aquest cas, amb quin model estructural s'ha de concretar aquesta integració. Si bé és cert que avui, en el procés de construcció de la UE, no té sentit plantejar-se els poders de l'Estat en els termes en què es feia al segle passat; no podem negar que els estats tenen encara a Europa molt de poder i, per tant, no es pot rebutjar el dret a l'autodeterminació com una cosa ja superada.

El dret d'autodeterminació és, doncs, inalienable i imprescriptible i no s'esgota amb l'exercici puntual d'un referèndum.

Aquests són principis i objectius estratègics que s'han de projectar en un període de crisi del model d'Estat, provocada per la sentència del Tribunal Constitucional i en el qual cal redefinir estratègies i objectius.

L'esquerra catalana ha de liderar la defensa de l'autogovern i dels drets nacionals. Aquesta és una condició fonamental per tal que les esquerres governin Catalunya. De fet, amb un govern d'esquerres Catalunya ha assolit el major sostre d'autogovern de la seva història contemporània.

ICV-EUiA és una coalició plural que, com a hereva del PSUC i l'ENE, hem treballat i continuarem treballant per l'alliberament nacional de Catalunya,

on conviuen amb el mateix objectiu de transformar la societat, persones que es consideren federalistes, independentistes o sobiranistes i persones que, més enllà de les fórmules d'articulació política que es prefereixin, tenen sentiments identitaris i de pertinença diversos. És un pluralisme que ens enriqueix i del qual ens sentim orgullosos. Una pluralitat que reflecteix la diversitat del nostre electorat i la complexitat de la mateixa societat.

3. Contextualització i balanç de l'Estatut i del seu desplegament.

L'aprovació del nou Estatut d'Autonomia de Catalunya, culminada el 2006, va ser un procés complex, ple de dificultats i entrebancs. Un procés que va anar acompanyat d'una campanya ferotge per part del PP i la dreta mediàtica, amb recollida de signatures inclosa contra la tramitació de l'Estatut, atiant l'anticatalanisme amb una gran irresponsabilitat.

Una altra dificultat ha estat l'absència de model d'Estat per part del PSOE: d'un model d'Estat clarament federal, d'una idea diferent d'Espanya, realment plural, que es confrontés desacomplexadament amb el ranci unitarisme del PP.

Malgrat totes aquestes dificultats, però, l'Estatut va ser un èxit per a Catalunya i, malgrat la sentència del TC, ha suposat un gran avenç per a l'autogovern.

3.1. El lideratge del Govern d'esquerres. Balanç i desplegament de l'Estatut.

El Govern catalanista i d'esquerres, i en particular ICV-EUiA, ha liderat tant l'elaboració del nou Estatut com el seu desenvolupament. Durant aquest període, hem assolit el major sostre d'autogovern de la nostra història contemporània.

El desplegament de l'Estatut, que correspon al Govern i al Parlament de Catalunya, ha assolit un alt percentatge dels seus objectius en l'actual mandat, amb més de 50 lleis aprovades:

- **En l'àmbit institucional:** Llei de la Presidència i del Govern, Llei del Consell de Garanties Estatutàries, Llei del Síndic de Greuges, Llei de la Sindicatura de Comptes, Llei del Consell de Governos Locals, Llei de l'Àrea Metropolitana, Llei de Vegueries i Llei de l'Agència Tributària de Catalunya, entre d'altres.
- **Desenvolupament de drets i principis rectors:** Llei del dret a l'habitatge, de serveis socials, del dret de les dones a eradicar la violència masclista, Llei d'educació, Llei del Memorial Democràtic, Llei de l'Institut Català Internacional per la Pau, de la infància i l'adolescència, entre d'altres.
- **Dret Civil:** aprovació del llibre tercer, relatiu a persones jurídiques, i del llibre quart sobre successions, i del segon relatiu a la persona i la

família del Codi Civil de Catalunya. Llei de contractes de conreu de Catalunya.

- **Competències:** Llei de mediació en l'àmbit privat, Llei de qualitat de subministrament del servei elèctric, de creació de l'Agència d'Habitatge de Catalunya, d'avaluació ambiental de plans i programes o de política industrial, entre d'altres.

S'han aprovat dinou acords de traspàs, dotze dels quals es desprenen directament de l'Estatut, entre els quals destaquen alguns dels més importants que s'havien reivindicat des de Catalunya com:

- El servei de rodalies ferroviàries, la inspecció de treball, la gestió i l'ordenació del litoral, l'Hospital Clínic, la gestió dels permisos inicials de treball per a persones estrangeres, l'homologació i la convalidació de títols i estudis estrangers en ensenyaments no universitaris, seguretat privada, entre d'altres.

Disposem d'un nou model de finançament més just. L'Estatut ha permès fer front a un dèficit crònic de l'autogovern de Catalunya: la manca d'un finançament just. L'acord de finançament garanteix que els ingressos de la Generalitat vinguin gairebé en exclusiva dels impostos que paga la ciutadania de Catalunya, disposem de més capacitat de decisió sobre els nostres impostos, i els recursos per càpita estaran, per primera vegada, per sobre de la mitjana. Es tracta d'un model realitzat d'acord amb els principis establerts a l'Estatut, amb un fort component federal, i és clarament millor que el model de finançament pactat per CiU i el PP el 2002.

L'Estatut ha permès afrontar el dèficit d'inversions en infraestructures de l'Estat a Catalunya, amb l'aplicació de la disposició addicional tercera. En el marc de la Comissió Bilateral, es va acordar la metodologia de càlcul, que ha suposat un increment considerable de les inversions de l'Estat a Catalunya en relació amb el període anterior.

3.2. Les insuficiències.

La part de l'Estatut que correspon desplegar al Govern de la Generalitat i al Parlament s'ha desplegat amb celeritat. Així mateix, en la part de l'Estatut que correspon desplegar a l'Estat en col·laboració amb la Generalitat també s'han fet avenços importants, com és el cas del finançament i dels traspassos.

Tots els avenços han estat instats i liderats pel Govern de la Generalitat. El Govern de l'Estat hi ha tingut una actitud passiva i de fre. L'Administració General de l'Estat no ha incorporat la nova lògica que suposaven els nous estatuts.

El balanç més negatiu correspon a les actuacions que havia de realitzar en exclusiva el Govern de l'Estat. D'unes trenta modificacions normatives que

calia realitzar per al ple desplegament de l'Estatut, l'Estat només n'ha realitzat tres.

En el darrer període, també s'ha produït un increment de la conflictivitat competencial, ja que el Govern de l'Estat continua realitzant actuacions que vulneren la distribució competencial prevista en la Constitució i l'Estatut.

El recurs del Defensor del Poble contra la Llei d'acollida és un atac més contra la llengua i l'autogovern que contribueix al desprestigi d'una institució que no hauria de ser instrumentalitzada políticament com ho està sent d'uns anys ençà per part del centralisme més regressiu, anys en els que ha tingut una actuació que res té a veure amb la seva funció institucional de defensa dels drets fonamentals i les llibertats públiques.

L'Estatut ha començat a ser i hauria de seguir essent una eina d'autogovern per pactar les relacions Estat-Generalitat, i inclou igualment un nou sistema de finançament que corregeix els greuges històrics que Catalunya havia acumulat.

3.3. Una nova etapa.

L'Estatut ha valgut la pena. Malgrat la sentència, tenim avui més autogovern que abans del nou Estatut. En relació amb l'Estatut de 1979, tenim un bloc de drets i deures que la mateixa sentència preserva, unes institucions actualitzades, més àmbits materials sobre els quals exercim les nostres competències (immigració, inspecció de treball, etc.); un marc de relacions bilaterals amb l'Estat; la participació en la Unió Europea i l'acció exterior.

Aquests anys, la societat catalana ha guanyat en consciència nacional. Ni el catalanisme ni el sentiment de catalanitat no s'utilitzen per dividir políticament el país. Avui, la gran majoria de la societat catalana comparteix la defensa de l'autogovern i s'identifica més amb el país, malgrat l'aferrissada resistència de CiU a admetre-ho. I això també és, en bona mesura, patrimoni del Govern d'esquerres.

La sentència del TC obre una nova etapa de debat sobre el futur del país. Un debat en què es contrastaran diferents projectes i que s'ha de realitzar amb tranquil·litat i plena normalitat democràtica. Una nova etapa en la qual es debatrà amb normalitat sobre la continuïtat del model actual, sobre les aspiracions sobiranistes, sobre federalisme o sobre independència. Un debat que cal fer amb ambició i rigor.

Els recursos d'inconstitucionalitat contra l'Estatut de Catalunya han comportat un desgast entre institucions i han posat en qüestió l'encaix de Catalunya en l'actual Constitució espanyola, tot compromentent la qualitat de vida, l'economia i la cohesió de la població catalana, una situació que cal corregir d'immediat.

4. Valoració de la sentència del TC. ICV-EUiA rebutja la retallada de l'Estatut.

ICV-EUiA ha expressat indignació i rebuig pel fet que un tribunal mancat de legitimitat hagi dictat una sentència que vulnera la voluntat de la ciutadania i retalla l'Estatut. **Rebutgem la sentència tant en el fons com en la forma i no admetem que, en base a un fals constitucionalisme, es limitin l'avenç democràtic i els drets del poble de Catalunya.**

Cal realitzar, però, una anàlisi realista de la sentència, defugint les actituds poc rigoroses. No és veritat que la sentència només afecti un cinc per cent de l'Estatut. Tampoc no és veritat, però, que la sentència hagi reduït el nostre autogovern a la situació de 1979 o, fins i tot, més enrere. El procés estatutari ha posat de manifest els límits que l'organització de l'Estat posa a les aspiracions de Catalunya, i condiciona fortament la vida col·lectiva dels homes i les dones que hi vivim i treballem.

La sentència ha eliminat o reinterpretat aspectes de l'Estatut que són crucials, com la definició de nació i de símbols nacionals, la igualtat del català i del castellà, les garanties jurídiques sobre el finançament i la disposició addicional tercera o el "blindatge" de les competències.

4.1. La manca de legitimitat del Tribunal.

El Tribunal Constitucional ha dictat la sentència més important de la seva història en el moment en què patia la seva pitjor crisi. La politització del Tribunal i els intents de manipulació del PP han estat més que evidents. El PP s'ha negat a renovar el Tribunal manifestant que l'actual composició li era favorable.

El Tribunal Constitucional ha perdut tota aparença d'independència, condició indispensable per a qualsevol tribunal de justícia.

Cal que la reforma de la Llei Orgànica del Tribunal Constitucional que van impulsar els grups catalans al Senat s'acabi aprovant per evitar una altra situació de degradació institucional del Tribunal com la que s'ha produït.

4.2. El trencament del pacte estatutari i constitucional.

La sentència ha trencat el pacte estatutari. L'Estatut va passar per tots els tràmits constitucionalment previstos, es va aprovar al Parlament per una àmplia majoria, va ser aprovat per les Corts Generals i, finalment, va ser ratificat per la ciutadania en referèndum. Segons la Constitució, és imprescindible el vot favorable dels ciutadans i les ciutadanes per tal que l'Estatut entri en vigor, com a garantia del dret a l'autonomia. El Parlament no pot imposar a les Corts l'Estatut que aprova, ha de negociar. L'Estat, però, no pot imposar a Catalunya l'Estatut que aprovi, cal sotmetre'l a referèndum. **L'Estatut, tal com el deixa la sentència, no ha estat pactat pel Parlament de Catalunya ni ha estat ratificat per la ciutadania.**

El Tribunal ha fet de tercera o quarta cambra parlamentària reinterpretant el pacte entre Catalunya i l'Estat, una funció que no li correspon. La sentència treu valor al pacte en tractar l'Estatut com una llei ordinària i d'àmbit autonòmic, i no com una llei orgànica de l'Estat que és fruit d'un pacte.

El Tribunal realitza una interpretació tancada, antiga i centralitzant d'una Constitució que és, per definició, oberta i flexible.

4.3. La retallada de l'autogovern.

La sentència anul·la i interpreta preceptes que afecten els objectius que pretenia assolir l'Estatut:

- La interpretació del terme nació i dels símbols nacionals no respon a la realitat actual i té un caràcter preventiu innecessari i inacceptable.
- Elimina l'expressió preferent en l'ús del català i la igualtat de drets i deures de les dues llengües: el castellà és l'única llengua jurídicament exigible amb abast general. Pot obrir la porta a nombrosos conflictes sobre la llengua.
- Elimina la possibilitat de la desconcentració del poder judicial, a través de l'Estatut, malgrat que deixa la porta oberta a fer-ho a través de la LOPJ.
- Converteix els mandats al legislador estatal en simples recomanacions. La participació de la Generalitat en organismes i institucions ha quedat reduïda a una simple recomanació rebaixada de contingut: participació en òrgans consultius però no decisoris.
- Elimina la garantia estatutària sobre el model de finançament i la disposició addicional tercera, en deixar-ho en mans del legislador estatal.
- Ha eliminat el sistema de "blindatge" competencial que preveia l'Estatut. La sentència ha canviat el sentit de la definició de les competències exclusives, compartides i executives que feia l'Estatut. Això fa que, en realitat, es vegin afectats uns cinquanta-vuit articles de l'Estatut.
- La sentència no qüestiona el títol de drets i deures, les relacions amb la Unió Europea o l'acció exterior. Deixa bona part del finançament, es manté la Comissió Bilateral, i els traspassos realitzats fins ara no es veuen afectats. La Generalitat no modificarà les lleis fins ara aprovades i la sentència no obliga a canviar el model lingüístic a l'educació.

4.4. Conclusió.

En síntesi, la sentència té un missatge polític molt clar: l'Estat de les autonomies ha arribat massa lluny i cal que quedi clar el paper predominant de l'Estat. La sentència suposa que l'Estatut no realitza la funció constitucional que tenia fins ara: desenvolupar i concretar la Constitució. Aquesta funció, que situava l'Estatut en l'anomenat bloc de constitucionalitat, és substituïda pel propi Tribunal i la seva jurisprudència. La sentència en relació amb l'Estatut de 2006 suposa la pèrdua de garanties jurídiques a favor de les decisions polítiques que unilateralment decideixi el Govern de l'Estat.

Espanya es configura com un Estat descentralitzat; a diferència dels Estats federals, però, no hi ha dos àmbits competencials no subordinats i constitucionalment garantits, el de la Federació i el de l'Estat federat. En el cas espanyol, i segons la sentència, l'Estat pot intervenir a través de la seva capacitat normativa i de despesa en pràcticament tots els àmbits. La sentència buida de contingut polític l'autogovern, amb el risc de reduir-lo a un autogovern administratiu, en funció de l'actitud del Govern de torn de l'Estat.

5. El full de ruta que proposa ICV-EUiA. Estatut i pacte federal. Per un Estat propi en una Espanya federal i plurinacional.

Per a ICV-EUiA, l'autogovern de Catalunya i l'assoliment dels drets nacionals no s'esgotaven amb l'Estatut. El nostre objectiu era i és **assolir un estat propi en un Estat federal plurinacional**. La nostra estratègia és la defensa de la **recuperació de tot l'Estatut**, també com a punt de partida per anar més enllà.

Cal defensar la decisió que el poble de Catalunya va prendre en referèndum en aprovar l'Estatut, i trobar les vies per a l'expressió de la voluntat popular. Això és el que ens dóna legitimitat democràtica i força política per planejar nous avenços.

El principi democràtic, el referèndum d'aprovació de l'Estatut en el passat i la voluntat de decidir el futur de Catalunya són el fil conductor de l'estratègia que proposem. La societat catalana va exercir el dret a decidir, el que en aquell moment li atorgava la mateixa Constitució i, per un mitjà o altre, el continuarà exercint amb voluntat de negociació i pacte, però sense acceptar imposicions.

En coherència amb aquesta idea, ICV-EUiA va plantejar, en el moment de donar-se a conèixer la sentència, la celebració d'una consulta popular per tal que la ciutadania de Catalunya manifestés acord o rebuig a l'Estatut tal com ha quedat després de la sentència. Aquesta consulta pretén posar en evidència el conflicte de legitimitats entre un Estatut aprovat en referèndum i la sentència del Tribunal.

La sentència ha deixat en via morta l'estratègia que el catalanisme, tant de dretes com d'esquerres, havia seguit fins ara: realitzar una lectura autonomista i federalitzant de la Constitució. L'Estatut tenia com a objectiu

pactar aquesta lectura en un text estatutari per establir unes regles del joc jurídicament garantides, per resoldre els problemes i les insuficiències que s'havien posat de manifest en quasi tres dècades d'autogovern. Es volia evitar el "peix al cove" després d'anys en els quals els avenços en l'autogovern, quan es produïen, es produïen per la necessitat del Govern de torn de l'Estat de disposar de suports parlamentaris.

La sentència planteja un conflicte de legitimitat democràtica. L'Estatut, tal com queda després de la sentència, no ha estat ni pactat a les Corts Generals ni votat en referèndum per la ciutadania de Catalunya.

A partir d'ara, no serà possible tornar enrere, al "peix al cove", perquè és del tot insuficient per resoldre el trencament del pacte estatutari i constitucional provocat per la sentència. També cal evitar el maximalisme, les fugides endavant que polaritzin la societat i generin frustració.

El nostre camí és definir una estratègia de defensa de l'autogovern i plantejar i forçar un canvi estructural en la configuració de l'Estat, a partir d'un pacte federal que refaci l'actual pacte constitucional.

Amb tot, si es produeix una negativa o un bloqueig en la recerca de les solucions polítiques, jurídiques i constitucionals, des d'ICV-EUiA plantejarem l'exercici del dret a decidir.

La presència de centenars de milers de persones en la manifestació del 10 de juliol va demostrar el rebuig de la gran majoria de la societat catalana a la sentència. Un pronunciament inequívoc per part del poble de Catalunya que s'ha de legitimar també políticament, ja que ni l'Estat no el pot ignorar ni, legitimant aquest rebuig, el Parlament de Catalunya no pot permetre que l'ignori.

5.1. Assemblea d'electes per la recuperació de l'autogovern que preveu l'Estatut de 2006.

Per resoldre aquest conflicte, cal legitimar políticament la multitudinària resposta de la ciutadania de rebuig a la sentència a la manifestació del 10 de juliol, per via d'una resolució assembleària que es pronunciï sobre la sentència.

En aquest sentit, ICV-EUiA proposa convocar una Assemblea d'electes que reuneixi la representació catalana al Congrés, al Senat, al Parlament europeu, al Parlament de Catalunya i a les ciutats i pobles de tot el territori, per dissenyar estratègies compartides, un full de ruta comú i un pronunciament sobre la sentència.

La resolució d'aquesta Assemblea aniria en el sentit de demanar, després del cicle electoral al Parlament i als ajuntaments, a través d'una Assemblea plenària de representants -Parlament, Congrés, Senat i ajuntaments (a les corresponents assemblees)- un pronunciament d'electes, legítims

representants del poble recentment elegits, sobre si accepten o no l'Estatut tal com ha quedat després de la sentència.

5.2. Un pacte per l'autogovern.

ICV-EUiA proposarà a totes les forces polítiques catalanistes un pacte per l'autogovern, amb les mesures immediates que políticament i jurídicament es poden posar en marxa per tal que, a través de declaracions polítiques, modificacions normatives i acords polítics, el Govern de l'Estat restableixi parts de l'Estatut que la sentència ha anul·lat o ha reinterpretat restrictivament. El pacte també hauria d'incorporar totes les mesures per desplegar plenament l'Estatut.

Per això, cal que el Govern de l'Estat es comprometi amb un pla global, un pla de xoc a favor de l'autogovern de Catalunya, amb mesures concretes i un calendari pactat amb el Govern català i les forces polítiques catalanes.

Aquest pacte té quatre eixos:

- Rebuig a la sentència del Tribunal Constitucional, recollint el sentiment expressat en la manifestació del 10 de juliol que es va realitzar sota el lema *Som una nació. Nosaltres decidim*, i sustentat en la resolució de l'Assemblea d'electes de Catalunya i en totes les actuacions que la societat civil està portant a terme.
- Reconeixement fàctic, polític i simbòlic de Catalunya com a nació.
- Acord global que es pot concretar en una llei general o un paquet de mesures legislatives que permetin restablir preceptes de l'Estatut afectats per la sentència; així com un acord polític que garanteixi el respecte per les competències de la Generalitat tal com estaven definides en l'Estatut.
- Ple desplegament de l'Estatut: calendari concret per realitzar tots els traspassos que preveu l'Estatut, modificacions normatives i d'altres actuacions que cal realitzar. Nova etapa de descentralització en matèria d'infraestructures (totes, inclosos el port i l'aeroport).
- Aquest hauria de ser el mínim comú denominador de totes les forces polítiques per evitar que les legítimes diferències estratègiques i de projecte consolidin el sostre d'autogovern que estableix la sentència i bloquegin l'autogovern.

En cap cas, no acceptarem ni ens conformarem amb una autonomia reduïda en relació amb els objectius establerts per l'Estatut de 2006. Tampoc no podem acceptar un tipus de negociació fragmentada, parcial, que

es vagi dilatant en el temps. Les bones paraules sense fets concrets, a què ens té tant acostumats el president del Govern, no tenen valor.

5.3. Per una majoria federal.

Els mecanismes polítics i jurídics que proposem permeten fer avançar l'autogovern, però no restitueixen les garanties jurídiques pròpies d'un text estatutari. I, per altra banda, la sentència posa de manifest que hi ha problemes estructurals del sistema constitucional que no tenen solució sense una reforma constitucional. La sentència posa en evidència la contradicció present en la mateixa Constitució entre centralisme i autonomia, entre uniformitat i diversitat nacional.

Algunes de les qüestions que s'han d'afrontar en una reforma constitucional són: el reconeixement del caràcter plurinacional, pluricultural i plurilingüístic de l'Estat; la igualtat de drets i deures de les quatre llengües de l'Estat; una distribució de competències constitucionalment garantides; la descentralització de la justícia; la participació plena de les comunitats en institucions i organismes de l'Estat i en les decisions d'aquest a través de la reforma del Senat.

L'objectiu darrer de la reforma constitucional és que Catalunya pugui esdevenir Estat, en el sentit federal del terme, en tant que tingui plena capacitat política sobre un seguit d'àmbits constitucionalment establerts, que tingui reconeixement institucional i, al mateix temps, que participi en les decisions de l'Estat que l'afectin.

La reforma de la Constitució en un sentit federal i plurinacional és l'única via per acomodar la diversitat de nacions que componen l'Estat i per donar una sortida racional i homologable a escala internacional als problemes i les contradiccions de l'anomenat Estat de les autonomies.

El pacte federal pot ser el punt de trobada d'una àmplia i transversal majoria de la societat catalana, el punt de trobada del catalanisme i un pacte assumible per a una gran part de la societat espanyola.

La propera legislatura, ICV-EUiA plantejarà al Parlament de Catalunya debatre la proposta de pacte federal, amb l'objectiu que la Cambra catalana presenti, emprant els mecanismes previstos en la mateixa Constitució, una proposta de reforma constitucional.

Articular una majoria a favor del pacte federal.

La sentència posa fi a la via federal? No, la sentència posa en evidència la necessitat de la reforma federal de la Constitució, no com un desig de futur inconcret, sinó com una necessitat de present que cal articular i concretar. **Esgotada la via de la reforma estatutària per obrir pas al federalisme, cal**

forçar des de Catalunya un canvi estructural, constitucional, del model d'Estat.

Les dificultats són moltes. És veritat que, en el conjunt d'Espanya, fora de Catalunya, els federalistes són pocs. És veritat que per reformar la Constitució és necessari l'acord del PP. Ara bé, cal tenir present que:

- A Espanya no s'ha realitzat mai un debat a fons sobre el federalisme. Aquests anys ha crescut la consciència autonòmica i una percepció positiva de l'autogovern a comunitats sense una especial tradició en aquest sentit. A les comunitats amb identitat nacional també ha crescut la consciència com a país i la voluntat de més autogovern.
- Al final del franquisme a Espanya, tret de Catalunya i Euskadi, hi havia molt pocs autonomistes. Catalunya va liderar la transformació de l'Estat centralista cap a l'Estat autonòmic; ara, Catalunya pot liderar la transició cap a un Estat federal.
- **El federalisme és negociació i pacte, però una negociació que sovint va precedida i acompanyada de conflicte polític, el pacte federal és la sortida al conflicte. El federalisme ha de liderar també el conflicte, no només proposar la solució.**
- **Un Estat democràtic no s'hauria de negar a negociar i pactar una sortida política, jurídica i constitucional a un conflicte territorial si una majoria de la societat d'una part del seu territori així ho reclama. Les conseqüències de la no negociació encara poden ser més greus en termes de crisi política, inestabilitat i pèrdua de legitimitat democràtica.**

Per això, a ICV-EUiA treballarem en el sentit de:

- **Articular una majoria a Catalunya a favor del pacte federal per assolir un Estat propi dins d'una Espanya federal.** Donem ple suport a la idea d'una Convenció Catalana com a espai de trobada de totes les persones i tots els sectors federalistes.
- Presentar una proposta de reforma federal plurinacional de la Constitució com a element de debat i mobilització.
- Dialogar amb la resta de forces polítiques per plantejar al Parlament de Catalunya una proposta en aquest sentit. Proposar la constitució d'una comissió d'experts que iniciï els estudis i treballs jurídics pertinents.
- Iniciar un procés de debat amb tots aquells demòcrates i progressistes de l'Estat per tal de debatre sobre l'opció federal.

En definitiva, cal establir una estratègia global, social i política, per impulsar el debat federal, amb aquelles persones i organitzacions socials que comparteixen els mateixos objectius.

A partir d'aquí, la voluntat de pacte i negociació de les principals forces polítiques de l'Estat determinarà si aquest encaix és possible o si Catalunya es veu abocada a cercar d'altres camins.

Qualsevol alternativa de futur passa per establir àmplies majories socials i pel fet que continuem sent un sol poble.

Altres opcions no són més fàcils, ni ara per ara semblen més viables. Un procés per la independència en aquests moments no compta amb suports ni a l'Estat ni a Europa, i té el risc de dividir i polaritzar la societat catalana. Els països que s'han proclamat independents els darrers anys a Europa ho han fet en el marc d'una crisi general dels sistemes i Estats a què pertanyien, i en força casos s'ha produït de forma traumàtica.

Les nostres referències són el federalisme quebequès i canadenc; el federalisme multicultural suís; el debat impulsat pel govern escocès sobre el futur d'Escòcia; l'evolució de Bèlgica, malgrat tots els seus problemes; i les tècniques federals utilitzades per països com Alemanya o els Estats Units.

5.4. L'exercici del dret a decidir.

L'Estat, en lògica democràtica, no pot ignorar la veu del poble de Catalunya expressada en la manifestació de 10 de juliol, ni les propostes del Parlament de Catalunya per obrir un debat de reforma constitucional, ni el pronunciament d'una assemblea de càrrecs electes.

Si, tot i així, es bloquegés tota possibilitat de diàleg i negociació amb l'Estat i aquest fixés la sentència com a límit final per l'autogovern de Catalunya, però, caldrà iniciar el procés per a l'exercici del dret a decidir per tal que el poble de Catalunya es pronunciï sobre el futur del país.

L'exercici efectiu del dret a l'autodeterminació suposa articular un procés pel qual, una vegada esgotades totes les possibilitats de negociació i pacte i davant de la voluntat d'una majoria social clara que vulgui exercir aquest dret, les institucions catalanes hauran d'impulsar els mecanismes jurídics i polítics per fer-ho possible, per establir una regulació pròpia i promoure l'exercici del dret a decidir.

El dret a l'autodeterminació és un dret irrenunciable i imprescriptible reconegut i defensat des de sempre per ICV-EUiA. Per a la nostra coalició, tots els pobles tenen dret a l'autodeterminació.

Treballarem, tant des del Parlament de Catalunya com des del Govern, per definir un nou marc jurídic que reguli i faci possible l'exercici del dret d'autodeterminació sense limitacions del poble de Catalunya.

ICV-EUiA fa una interpretació federal del dret a l'autodeterminació. ICV-EUiA entén el dret a l'autodeterminació com el procés de deliberació i elecció pel qual la ciutadania de Catalunya decideix de forma democràtica i per una majoria clara el futur del país. El dret a l'autodeterminació no implica necessàriament la independència, sinó que ha de permetre optar entre diferents models d'articulació amb l'Estat o la independència.

La reivindicació del dret a decidir s'ha d'obrir al ventall més ampli de la societat catalana, una part de la qual no comparteix l'objectiu de la independència, malgrat que pot estar d'acord amb el dret democràtic a decidir.

El dret a decidir no ha de ser un factor de divisió de la societat, no es pot formular en termes d'opció entre diferents identitats, sinó en termes de quina és la millor articulació política per al país en un determinat moment històric.

- **Deliberació.** Promoure un gran debat de país, un gran procés de deliberació obert i plural, amb un calendari concret.
- **Cohesió.** Mantenir la cohesió social ha de ser un objectiu fonamental en tot moment. Hem de continuar sent *un sol poble*, amb respecte absolut per la diversitat cultural i lingüística i els sentiments identitaris de tothom.
- **Pluralitat d'opcions.** L'exercici del dret a decidir no pot ser un plebiscit sobre la independència. Les tres opcions a considerar són: el manteniment de la situació actual, un Estat propi dins d'una Espanya federal i la independència.
- **Majoria democràtica i lògica federal.** La decisió haurà de tenir el suport d'una àmplia majoria. Totes les opcions, fins i tot la secessió, impliquen la recerca de pacte i acord tant en el si del mateix país com amb l'Estat i la UE, si escau. L'exercici del dret a decidir significa que Catalunya vol negociar modificar el seu *status quo* en el si de l'Estat i planteja obrir negociacions en aquest sentit. El reconeixement del dret a l'autodeterminació suposa que, a partir de la mateixa sobirania i de la voluntat majoritària de la ciutadania, es pacta d'igual a igual la relació a establir o la separació definitiva.

La nostra referència, en aquest sentit, és la sentència de la Cort Suprema del Canadà de 1998. El dret a l'autodeterminació, malgrat que no està legalment regulat, té força democràtica, és una exigència democràtica legítima. Per principi democràtic, l'Estat no s'hauria de negar a negociar davant d'una majoria social clara. No es pot imposar unilateralment ni la cessió ni el manteniment de la situació de partida, cal deliberació i negociació. Per això, cal regular legalment l'exercici d'aquest dret.

5.5. Una estratègia basada en la unitat i la fermesa.

La sentència obre una etapa de crisi constitucional, en tant que una majoria de la societat catalana se sent fora de la Constitució. La desafecció cap a Espanya ha augmentat i el sentiment de greuge és general. Es tracta d'un greu problema polític que afecta tot l'Estat, no només Catalunya, i que té una dimensió emocional.

Seria un error, però, pensar que el conflicte que la sentència obre es resoldrà en poc temps. Estem en un procés dinàmic, tot i que requereix de temps i d'acords polítics per sumar grans majories socials.

Per a ICV-EUiA, l'estratègia a seguir passa per:

- **No acceptar la sentència.** El govern del PSOE i el PP es van apressar, quan es va conèixer la sentència, a donar per tancat el procés de l'Estatut, a passar pàgina donant per bo el resultat de la sentència. La ciutadania, en la manifestació del 10 de juliol, i el Parlament de Catalunya han deixat clar que no accepten la sentència i que no ens resignem a la retallada que ha patit l'Estatut.
- **Ni pactar ni acceptar el suport del PP.** El PP és el principal responsable de la situació creada en presentar el recurs contra l'Estatut, com a culminació d'una campanya ferotge contra Catalunya. Cap força política catalanista no pot donar suport al PP per formar govern a l'Estat ni ha d'acceptar el suport d'aquest partit per formar govern a Catalunya.
- **Unitat.** Som la coalició de la unitat, ho hem demostrat amb escreix. La unitat política i social és fonamental per defensar amb eficàcia l'autogovern. Sense unitat no hi ha mobilització social a Catalunya, ni defensa eficaç de l'autogovern a Madrid. ICV-EUiA ha renunciat a les seves propostes i ho continuarà fent, sempre que sigui necessari, a favor de la unitat.
És legítim i normal que cada força política presenti les seves pròpies alternatives; qualsevol alternativa de futur, però, per tal que sigui viable, passa per un acord transversal de les forces polítiques catalanistes.
- **Fermesa.** La defensa de l'autogovern exigeix fermesa i coherència. Per això, proposem a totes les forces polítiques catalanistes presents a les Corts Generals posar com a condició primera a l'aprovació dels Pressupostos Generals de l'Estat l'acord sobre les mesures a impulsar per restablir els continguts de l'Estatut afectats per la sentència.

Proposem a la resta de forces catalanistes condicionar el suport a la investidura de qualsevol president de govern de l'Estat a l'establiment d'un Pacte Federal.

En els següents apartats es detallen de forma més concreta els continguts del pacte per l'autogovern i la reforma constitucional.

6. El desplegament de l'Autogovern.

Les disposicions que proposem per complir amb el pacte estatutari i desplegar plenament l'Estatut són:

6.1. Mesures legislatives per a la millora de l'autogovern, que es poden aprovar amb una llei parcialment orgànica.

769. Reforma de la Llei Orgànica del Poder Judicial, amb l'objectiu de regular el Consell de Justícia com a òrgan desconcentrat del Poder Judicial, així com per determinar les competències del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya.

770. Reforma de la Llei Orgànica del *Defensor del Pueblo* per preveure fórmules de col·laboració per tal que el Síndic de Greuges pugui realitzar tasques de supervisió de les administracions públiques de Catalunya en relació amb els drets fonamentals.

771. Reforma de la Llei Orgànica que regula les diferents modalitats de referèndums per tal que les comunitats autònomes puguin regular-los a través d'una llei pròpia.

772. Reforma de la Llei de Bases de Règim Local per reconèixer un règim singular a Catalunya per la creació i regulació dels Consells de Vegueria.

773. Aplicació de l'article 150.1 per la delegació de competències amb l'aprovació d'una llei marc.

774. Aprovació d'una Llei Orgànica, prevista a l'article 150.2 de la Constitució, pel traspàs de competències atribuït a la Generalitat la facultat de dictar normes reglamentàries de la legislació estatal.

775. Regulació de la participació de la Generalitat en institucions, organismes i empreses de l'Estat, modificant la normativa específica que correspongui: Banc d'Espanya, Comissió Nacional del Mercat de Valors, Comissió del Mercat de Telecomunicacions, Tribunal de Comptes, Consell Econòmic i Social, Agència Tributària, Comissió Nacional de l'Energia, Agència Espanyola de Protecció de Dades o Consell de Ràdio Televisió, entre d'altres.

6.2. Mesures per a la igualtat efectiva de les llengües i cultures de l'Estat.

776. Per garantir que la ciutadania es pugui relacionar oralment i per escrit en català, basc i gallec amb els òrgans constitucionals i

jurisdiccionals, instar a la modificació de la reglamentació interna del Tribunal Constitucional, la Llei Orgànica del Poder Judicial i els reglaments del Congrés i del Senat.

777. Regular els requisits de capacitació lingüística exigibles a funcionariat estatal, jutges, magistrats i magistrades, fiscals, notaris i notàries, registradors i registradores i persones encarregades del registre civil per garantir el dret dels ciutadans i les ciutadanes a utilitzar la llengua oficial que elegeixin a Catalunya i a rebre tota la documentació oficial emesa a Catalunya en la llengua sol·licitada. Incorporar aquestes previsions en la Llei Orgànica del Poder Judicial, la Llei de l'Estatut Orgànic del Ministeri Fiscal i el reglament d'ingrés de personal i de provisió de llocs de treball de l'Administració General de l'Estat.

778. L'Estat ha d'eliminar la nombrosa normativa que impedeix la igualtat de les quatre llengües de l'Estat i què imposa el castellà com a única llengua en nombrosos àmbits.

6.3. Acords polítics a Catalunya i amb l'Estat per preservar les competències de la Generalitat.

Hi ha d'altres preceptes de l'Estatut que només es poden restablir a partir d'un acord polític:

779. Consell de Garanties Estatutàries. Els grups parlamentaris del Parlament de Catalunya han de pactar com a pràctica parlamentària que reconeixeran, a efectes pràctics, el caràcter vinculant dels dictàmens del Consell de Garanties sobre projectes o proposicions de llei que desenvolupin o afectin drets reconeguts per l'EAC.

780. Establir amb el Govern de l'Estat un acord polític pel qual es comprometí, en la seva pràctica normativa, a respectar les previsions contingudes en l'Estatut abans de la sentència, en matèria de competències exclusives i compartides. Introduir en la Llei del Govern requisits procedimentals i tràmit d'audiència a les comunitats autònomes.

781. Defensar jurídicament i políticament les competències de la Generalitat de Catalunya davant dels intents vulneradors o recentralitzadors del Govern de l'Estat. Ens oposarem a qualsevol intent de recentralització o de minva de les competències aconseguïdes.

6.4. Ple desplegament de l'Estatut.

Cal obrir una nova etapa de descentralització i acordar amb el Govern de l'Estat un pla per desplegar plenament l'Estatut, amb continguts i un calendari precisos.

782. Esgotar el nou marc competencial estatutari completant els traspassos que es desprenen directament de l'Estatut.

783. Iniciar una nova etapa de descentralització, especialment en matèria d'infraestructures. Traspàs a la Generalitat dels aeroports de Reus, Girona i Sabadell. Participació determinant de les institucions catalanes a l'aeroport del Prat. Impulsar les mesures adients per tal que la Generalitat, i el conjunt de comunitats autònomes, puguin assumir la gestió d'obres i infraestructures d'interès general, ja sigui a través de canvis normatius o convenis.

6.5. Enfortiment de les relacions horitzontals amb el conjunt de comunitats autònomes.

Un dels principals dèficits de l'Estat espanyol ha estat la manca de relacions horitzontals entre les comunitats autònomes sense la participació de l'Estat per tal d'establir acords per col·laborar en l'exercici de les seves competències o per fixar posicionaments polítics comuns en relació amb l'Estat.

Aquest marc de relacions horitzontals és normal als països federals, en els quals les relacions intergovernamentals són molt fortes, tant amb l'Estat central com entre els estats federats.

A l'Estat espanyol, el 2008 es va iniciar una experiència pionera amb la creació d'*Encuentros*, un organisme de caràcter horitzontal que agrupa ja pràcticament totes les comunitats autònomes. El Govern de la Generalitat ha de continuar exercint un paper de lideratge en l'impuls de les relacions horitzontals:

784. Proposar la plena institucionalització d'*Encuentros*, amb la seva transformació en una Conferència de Governos autonòmics. Convocatòria de conferències sectorials de consellers i conselleres de les comunitats per promoure acords de caràcter sectorial.

785. Impulsar una Conferència de presidents autonòmics sense la participació del president del govern de l'Estat.

7. Federalisme. Un estat propi en una Espanya federal plurinacional i una Europa unida.

El nostre objectiu és que Catalunya se senti lliure en l'espai plurinacional de l'Estat.

7.1. Reforma de la Constitució.

786. Per això, proposem la reforma de la Constitució amb els següents eixos:

- **Ple reconeixement del caràcter plurinacional, pluricultural i plurilingüístic de l'Estat federal.** Caràcter oficial i plena igualtat de les llengües de l'Estat (català, castellà, basc i gallec). Incorporar la denominació dels estats i/o les comunitats que formen la Federació. Supressió de l'art. 8 que estableix el paper de les forces armades com a garants de la unitat de l'Estat.
- **Establiment d'un un nou marc competencial que garanteixi l'ampliació dels poders a favor de les parts federades.** La Constitució relacionarà les competències de la Federació i establirà una clàusula residual a favor dels estats. Cada estat i/o comunitat haurà d'aprovar les seves respectives constitucions amb l'únic límit de la Constitució federal. El sistema de competències ha de permetre un mínim comú simètric i l'establiment de competències asimètriques, en funció tant de la identitat nacional (llengua, cultura, mitjans de comunicació, dret civil, educació, etc.) de l'estat federat com de la voluntat d'assumir majors responsabilitats d'autogovern en el marc de la Constitució.
- **Establiment d'un pacte per al finançament basat en el pluralisme federal i la coordinació de les Agències Tributàries.** El nou model assegurarà l'autonomia financera, la corresponsabilitat fiscal i la solidaritat. Es garantirà la suficiència de recursos per a l'execució de les polítiques pròpies dels estats.
- **Adequació del poder judicial i l'Administració de Justícia de l'Estat al sistema federal.** El Consell General del Poder Judicial comptarà amb membres escollits pels estats federats.
- **Que el nou model constitucional prevegi els principis pluralistes en la composició dels poders generals de l'Estat i les seves institucions, entre les quals el Tribunal Constitucional.** A les Corts Generals es reconeixerà l'ús de les diverses llengües oficials de l'Estat. Es garantirà el dret de les parts federades a la formulació pròpia de l'organització territorial.
- **Garantia de la participació de les parts federades en la política general de l'Estat a través d'un Senat que serà elegit pels parlaments dels estats.** També es promouran les relacions intergovernamentals bilaterals i les multilaterals amb una "conferència" d'estats federats. La circumscripció electoral per a l'elecció al Congrés serà la dels estats.

- **Possibilitat d'establiment d'acords polítics, culturals i socials entre les parts federades.** I supressió, doncs, de la prohibició de federar-se entre els estats que componguin l'Estat federal.
- **Garantia de la presència efectiva de les parts federades en les institucions i els òrgans bàsics de la Unió Europea,** així com en les institucions internacionals segons les competències que aquestes tinguin atribuïdes en el nou pacte constitucional.
- **Assumpció de nous drets de ciutadania:** drets i principis socials, d'igualtat de gènere, mediambientals, de polítiques públiques sobre la memòria històrica, cultura de la pau, dret a una mort digna, drets per als immigrants (inclòs el dret de vot), drets relatius a les noves tecnologies, etc. Caldrà materialitzar una redacció no sexista i no discriminatòria en el nou text constitucional i incorporar els drets emergents, en la línia de la Carta dels Drets Humans emergents.
- **Adequació de l'existència i la composició d'un Tribunal Constitucional Federal a la plurinacionalitat de l'estat,** assegurant-ne la representació de les nacions de la Federació i la participació dels estats membres de la Federació en el procés de reforma constitucional quan aquesta afecti el model territorial de l'Estat.
- **Dret a l'autodeterminació.** La Constitució ha de reconèixer el dret dels estats federats a plantejar la modificació de les relacions amb l'Estat federal o optar per la independència, quan això respongués a una voluntat majoritària de la seva població. Desenvolupament d'una llei que reguli el procés de decisió, negociació i pacte per fer efectiu aquest dret.

7.2. Per una Europa federal i dels pobles.

Ens comprometem a treballar per tal que Catalunya tingui presència a Europa i al món, i incrementar el nombre d'entitats catalanes reconegudes internacionalment. Destaquem en capacitat d'inclusió, coneixement i recerca, interès territorial i turístic, tenim una posició estratègica a la Mediterrània i moltes empreses i entitats s'han obert clarament a Europa i la resta de continents, fins al punt que el mercat és el segon en importància.

Aquest potencial és el punt de partida de la intensificació dels lligams de Catalunya amb el món i també amb l'Espanya federal que propugnem.

- 787. Continuar potenciant el paper de les regions contra el canvi climàtic** en la línia de l'esmena presentada per Catalunya i aprovada en la darrera cimera de Copenhaguen i, per desenvolupar l'Estatut de Catalunya, promoure propostes similars en matèria de relacions europees en d'altres àmbits, entre els quals el de cooperació al desenvolupament.

- 788. Reimpulsar i ampliar el projecte de l'Euroregió,** amb capacitat legislativa i executiva, en un marc competencial estatutari de col·laboració transfronterera i com a espai intermedi entre la Unió Europea i les regions que la formen per resoldre els temes que compartim: la mobilitat sostenible i les infraestructures, els projectes ambientals, els ponts lingüístics i culturals de les regions que en formen part, l'economia verda comuna, l'intercanvi cultural, l'acadèmic i la recerca, el turisme sostenible i el comerç just.
- 789. Impulsar la participació de Catalunya en les Institucions europees:** Comitè de les Regions i Consell de la UE, amb plena legitimitat representativa del poble de Catalunya i amb el reconeixement del català (amb aquesta o una altra denominació) com a llengua europea parlada per més d'onze milions de ciutadans i ciutadanes de la Unió.
- 790. Potenciar la integració de Catalunya en els òrgans de decisió de l'Estat** en matèria de política exterior i relacions amb Europa, sota el principi de plurinacionalitat de l'Estat. Participació de Catalunya en la UNESCO.
- 791. Optimitzar i, a mesura que amaini l'actual crisi econòmica, ampliar allà on calgui, sempre amb criteris de màxima eficàcia i optimització de recursos, la xarxa d'oficines exteriors de la Generalitat** a les grans ciutats de l'Euroregió, la Mediterrània, l'Amèrica llatina i Europa. Treballar-hi conjuntament amb d'altres nacions sense estat dins d'Europa.
- 792. Treballar des de l'Espai de l'Esquerra Verda Europea en la promoció d'una Constitució europea federal on Catalunya tingui un espai com a nació a Europa.** Desplegar totes les mesures en dret internacional per al reconeixement de Catalunya com a nació sobirana, amb símbols, cultura i llengua propis. Trobar fórmules conjuntes de lluita contra la crisi a la recerca d'una veu única de l'esquerra verda europea.
- 793. Aconseguir veu pròpia a la Unió Europea.** Participació plena de la Generalitat en les delegacions de l'Estat davant de la UE, en la formació de les posicions de l'Estat i en la discussió dels criteris de distribució dels fons europeus.
- 794. Treballar per tal que tant el català com l'occità esdevinguin llengües oficials de l'Euroregió i en les institucions internacionals de la Mediterrània;** reforçar la cooperació institucional en el reconeixement, l'adaptació institucional i l'ús cultural i social de la llengua catalana i la llengua occitana en igualtat de condicions amb qualsevol altra llengua oficial, amb un semblant nombre de parlants, en l'àmbit internacional i promoure i mantenir la protecció i la cooperació activa entre tots els països per a la protecció d'aquest patrimoni

lingüístic; i promoure l'articulació dels territoris de parla catalana i occitana.

Eix de política lingüística

Introducció. Viure en una societat plurilingüe.

La llengua és a la base de la cultura d'individus i societats, i està estretament lligada a la seva identitat. Com a codi d'interpretació del món, és un patrimoni cultural a conservar per interès de la humanitat, i com a codi de comunicació, el seu prestigi i la seva utilitat estan directament relacionats amb el benestar i l'autoestima de les persones parlants. **La política lingüística, per tant, és alhora una política social adreçada al benestar de les persones i una política de protecció d'un bé comú.**

La política lingüística, com a política pública, ha de possibilitar la convivència sostenible a Catalunya de les diverses llengües que hi són presents amb un plantejament que reflecteixi amb claredat el doble vessant de la política lingüística: com a política cultural i com a política social. En aquest sentit, **la política lingüística ha de contribuir a la vitalitat de l'ús de les llengües minoritzades pròpies del territori (el català i l'occità de l'Aran)**, garantint-los espais d'ús públic i funcions de prestigi i establint funcions compensatòries per preservar l'ús d'aquestes llengües de la força assimilatòria de les lleis del mercat. En segon lloc, ha de contribuir al benestar i l'autoestima de les persones parlants, facilitant-los l'ús normal, habitual o natural d'aquestes llengües dins de Catalunya. En tercer lloc, ha de **contribuir a la inclusió social de la població migrada a partir del principi de no discriminació per raó de llengua**, establir drets lingüístics instrumentals per a l'accés als serveis públics durant la fase d'acollida, promoure l'aprenentatge de les llengües oficials i rellevants al país entre la població infantil i adulta, i facilitar també l'aprenentatge en edat escolar de la llengua primera de les comunitats migrades significativament nombroses a Catalunya. Finalment, ha de **promoure entre la població els valors positius de la diversitat lingüística**, i incentivar l'aprenentatge i l'ús de les llengües no només amb criteris funcionals, sinó també d'arrelament al territori, en el marc del **compromís col·lectiu en la creació d'una societat plural, inclusiva, d'avantguarda i amb personalitat pròpia, que ha de revertir en l'autoestima individual i col·lectiva.**

En definitiva, la política lingüística a Catalunya s'ha de sustentar en:

- **Un model polític basat en la construcció d'una societat inclusiva i en evolució**, d'una societat amb personalitat pròpia que incorpori adequadament les aportacions de la nova població al patrimoni cultural i lingüístic del país. Un projecte de país que afavoreixi l'autoestima i

l'orgull de la ciutadania, alhora que el seu compromís social en la construcció de la nova identitat.

- **Un model d'Estat realment plural**, que assumeixi clarament la diversitat cultural i lingüística que li és intrínseca com a patrimoni propi a conservar. En aquest sentit, cal que el Govern espanyol impulsi un canvi de valors en la societat en favor de l'assumpció positiva de la diversitat lingüística, no només en el discurs polític, sinó també amb mesures polítiques com el plurilingüisme de les institucions estatals o la introducció de les llengües de l'Estat i de la reflexió sobre la diversitat lingüística com a matèria en els currículums de l'educació obligatòria. Igualment, cal que contribueixi a fomentar el plurilingüisme en l'àmbit empresarial, amb polítiques que afavoreixin des de l'etiquetatge plurilingüe dels productes de consum fins a la producció plurilingüe de productes culturals i d'oci. L'assumpció de les anomenades "llengües cooficials" com a llengües també oficials de l'Estat facilitaria que les grans empreses, especialment les multinacionals, fossin plurilingües a Espanya igual com ho són en d'altres estats europeus, i en possibilitaria l'entrada en els organismes i programes de foment de la Unió Europea en condicions d'igualtat amb d'altres llengües de demografia similar o menor.
- **Una societat formada per persones plurilingües**, a partir d'unes polítiques educatives que potenciïn al màxim la competència individual en català, occità, castellà, anglès i, en general, en les llengües que es considerin rellevants per a la promoció social.
- **La continuïtat del model educatiu de conjunció lingüística**, reforçant-lo amb la inversió dels recursos necessaris per superar els dèficits d'aplicació per influència del context sociolingüístic, i adaptant-lo a les necessitats de l'alumnat migrat d'incorporació tardana al sistema educatiu. Cal, d'altra banda, anar introduint l'aprenentatge de les llengües primeres de les comunitats migrades més nombroses a cada àmbit del territori.
- **Una distribució de funcions de les llengües que en possibiliti la convivència sostenible**, especialment la preservació d'espais d'ús públic per al català i l'occità a l'Aran, en aplicació del principi de subsidiarietat. Cal donar preferència a l'ús d'aquestes llengües en les administracions i els mitjans de comunicació públics, i també cal reservar-los espais en l'àmbit privat corporatiu, partint de la base dels drets de la ciutadania a rebre serveis en qualsevol de les llengües oficials, com ja estableix la legislació actual.
- **L'atorgament de drets lingüístics no instrumentals a les persones que parlen les llengües oficials**, atès que la força del mercat afavoreix l'ús de les llengües majoritàries, en aquest cas especialment del castellà; per això, resulta plenament legítim preservar els drets de les persones que volen utilitzar el català a Catalunya o l'occità a l'Aran, amb l'objectiu que tinguin les mateixes oportunitats d'ús d'aquestes

llengües que del castellà. D'altra banda, l'equitat també justifica que els drets de les persones físiques, com a ciutadanes, consumidores o clientes, passin davant dels drets de les organitzacions i empreses i dels drets corporatius dels treballadors i les treballadores en exercici d'un servei a la ciutadania, especialment si es tracta d'un servei públic.

- **L'atorgament de drets lingüístics instrumentals a les persones recentment migrades durant el període d'acollida**, els quals impliquen la garantia d'accés als serveis públics bàsics durant un període de transició en què la població nouvinguda adquireix competències en les llengües oficials. Això comporta la definició d'uns criteris d'ús de les llengües no oficials a les administracions i, per tant, la necessitat d'invertir recursos en serveis de traducció o la contractació de personal plurilingüe d'acord amb aquests criteris, però afavorint alhora l'aprenentatge del català (i de l'occità a l'Aran), a banda de l'aprenentatge del castellà. Aquest és un dels reptes actuals de la societat catalana, i la fixació de criteris corporatius d'ús lingüístic adaptats a aquesta necessitat resulta ja urgent per a les administracions públiques.
- **La pedagogia i sensibilització de la població en relació amb els valors positius de la diversitat lingüística i la preservació del patrimoni lingüístic col·lectiu**, per mitjà de l'escola, els mitjans de comunicació i els líders d'opinió en diferents àmbits. Les polítiques públiques han de propiciar una consciència social favorable a la legitimitat moral i política de prioritzar, a Catalunya, la llengua catalana (o l'occitana a l'Aran) com a llengua pròpia i més vulnerable del territori. I igualment, en relació amb les organitzacions i empreses, han d'afavorir la incorporació del concepte de responsabilitat lingüística en el marc de la responsabilitat social corporativa.

2. Balanç de la legislatura 2006-2010.

En els darrers sis anys, la política lingüística del Govern de la Generalitat ha tendit a fer un gir que l'acosta a les línies que apuntàvem més amunt. **Els pressupostos de la Secretaria de Política Lingüística s'han multiplicat per 2,5 des de l'any 2000, i el del Consorci per a la Normalització Lingüística (CPNL) supera enguany els 39M€.** Durant l'exercici 2008, la resta de departaments de la Generalitat van destinar 120.834.105€ a accions de política lingüística. Per tant, la quantia global que la Generalitat va destinar a actuacions de política lingüística va ser de 153.067.700€. Aquesta xifra correspon a actuacions adreçades a difondre el coneixement de la llengua catalana i fomentar-ne l'ús social. L'any 2007 la quantia global destinada a aquestes actuacions va ser de 147.216.407€.

El CPNL, com a mitjà propi instrumental de la Generalitat i dels ajuntaments, ha continuat creixent en activitat d'una manera molt important, sobretot en cursos i inscripcions (126.430 alumnes i 10.193 parelles de Voluntariat per la llengua el 2009). L'augment de l'oferta, la col·laboració amb els ens locals i

d'altres departaments de la Generalitat i les feines de dinamització han fomentat també el creixement de la demanda. El Consorci ha esdevingut un referent en el camp de l'ensenyament de català a persones adultes. D'altra banda, cada vegada s'hi fan més encàrrecs que, en el millor dels casos, reben finançament especial però que afegeixen una càrrega de gestió que tensiona les estructures administratives i produeix també un agreujament en el problema de la contractació de personal temporal.

Les perspectives immediates de futur tenen l'horitzó de la Llei d'acollida, en la qual es preveu el desplegament dels cursos d'acolliment lingüístic fins al nivell B3 per tal que puguin assegurar el dret i el deure de les persones migrades a aprendre el català.

Amb la crisi econòmica, però, ha crescut la morositat i, amb això, l'agreujament dels problemes de tresoreria. S'han congelat en molts casos les aportacions o han desaparegut aportacions extraordinàries per a acolliment. I això contrasta amb el fet que, amb la crisi, encara augmenta més la demanda de formació, de cursos de català, també per a catalanoparlants i, alhora, també augmenten les inscripcions amb dret d'exempció de pagament a causa de l'augment de l'atur.

D'altra banda, s'han de destacar d'altres actuacions com la posada a disposició de la societat en general del curs de català en línia Parla.cat, desenvolupat conjuntament per la Secretaria de Política Lingüística, l'Institut Ramon Llull i el Consorci per a la Normalització Lingüística; el portal web Llengua, l'ampliació del servei de traducció automàtica, el catàleg de serveis, l'aprovació de la Llei de la llengua dels signes catalana, de la Llei de l'occità de l'Aran i els aspectes lingüístics de la Llei del cinema.

Constatem, encara, la precarietat de l'ús de la llengua en la Justícia. El 2009 el nombre de sentències dictades pels jutjats i tribunals de Catalunya va arribar a les 250.537, de les quals només un 15,9% van ser en català. Aquest és el cinquè any consecutiu que hi ha un retrocés en el percentatge de sentències en català en relació amb el total. Un descens constant, imparable, que dibuixa un panorama en què el català porta camí de convertir-se en una llengua testimonial en les resolucions escrites dels jutjats. La dada, però, contrasta amb què el 25% dels judicis es fan en català. El problema no és, però, exclusiu de jutges, magistrats i magistrades, sinó que és responsabilitat també dels advocats i les advocades. L'Administració ha intentat combatre el fenomen amb cursos de formació lingüística, però amb un èxit relatiu. L'any passat un total de 344 persones, entre jutges, personal de secretaria i fiscals, es van inscriure a cursos presencials o d'autoaprenentatge, tant de llengua general com de llenguatge jurídic.

Igualment precària és la situació del català al cinema o en el món del treball, a més del lleure.

2.1. Realitzacions més positives.

- El programa d'acolliment lingüístic i el reforç del programa de Voluntariat per la llengua.
- La posada en marxa del programa en línia Parla.cat per a l'aprenentatge del català i del portal web de recursos i eines.
- Les lleis LSC (Llengua de Signes en Català) i de l'occità de l'Aran.

2.2. Actuacions que cal reorientar i millorar.

- La consideració pressupostària dels programes d'acolliment lingüístic.
- En cooperació amb el Departament de Treball, sindicats i organitzacions empresarials, planificar i impulsar fórmules que permetin incorporar l'aprenentatge del català en el lloc de treball i durant l'horari laboral, especialment en el cas de les persones que arriben de fora de Catalunya.
- Completar la reforma del CPNL per tal de garantir-ne el finançament, l'adaptabilitat i la flexibilitat de gestió, imprescindibles per optimitzar l'acompliment de les seves funcions. Millorar la coordinació entre l'ensenyament de persones adultes i el CPNL.
- L'ús del català com a llengua vehicular i d'estudi en els instituts i formació de persones adultes, que en molts casos no s'està complint.
- L'aplicació de la Llei de política lingüística en el sector socioeconòmic.
- La situació del català en el món de la Justícia.
- El foment de l'ús del català entre la joventut catalana, parant especialment atenció als productes i serveis relacionats amb el lleure i la generació d'imatges positives i referències dinàmiques i no institucionalitzades del català com a llengua col·loquial i de la vida quotidiana.
- El reconeixement de la realitat plurilingüe a l'Estat i la seva implicació pressupostària.
- El *Pacte per les habilitats lingüístiques a Catalunya*, que incideixi en les polítiques a dur a terme des del Govern per aconseguir no només la plena normalitat per al català (i l'occità) i el coneixement del castellà, sinó també l'expansió en el coneixement de les llengües internacionals més rellevants (en especial l'anglès i el francès, entre d'altres).

3. Objectius estratègics per a la propera legislatura.

Durant la propera legislatura cal continuar potenciant l'ús del català en tots els vessants de la nostra vida, tant pública com privada. Fomentar l'ús social del

català i fer de la política lingüística una política pública amb caràcter transversal han estat i han de continuar sent-ne dues línies estratègiques.

A) Aprofundir i desplegar la legislació, d'acord amb l'Estatut aprovat pel poble de Catalunya el 2006, ignorant la sentència del Tribunal Constitucional.

B) Desenvolupar polítiques transversals amb incidència especial en la nova immigració, els mitjans de comunicació de masses i l'àmbit socioeconòmic.

C) Reforçar, especialment a través del CPNL, la capacitat d'acolliment lingüístic de la població nouvinguda –com a mínim fins al nivell B3–, mitjançant un pla territorialitzat i dotat amb mitjans suficients que no depenguin majoritàriament de subvencions. Participar en la implementació del model universal d'acolliment a Catalunya, definit en la Llei d'acollida. Incrementar els recursos informàtics i audiovisuals que ofereixen les instal·lacions del CPNL.

D) Garantir, conjuntament amb els departaments i agents implicats, que s'avança substancialment en l'ús social del català en el món del treball i en la incorporació adequada de l'aprenentatge de la llengua catalana a la formació continuada i ocupacional.

E) Completar la reforma del CPNL per tal de garantir-ne el finançament, l'adaptabilitat i la flexibilitat de gestió, imprescindibles per optimitzar l'acompliment de les seves dues funcions essencials.

F) Augmentar els recursos econòmics, materials i humans -amb una adequada política de personal- necessaris per desenvolupar les seves funcions, amb especial atenció a les diverses realitats sociolingüístiques del país.

G) En col·laboració amb el Departament de Justícia i amb els diversos agents del món judicial, fixar les bases d'un pacte transversal per a l'ús del català en el món de la justícia.

H) Aconseguir el reconeixement efectiu del plurilingüisme a l'Estat espanyol: reconeixement extraterritorial de la llengua i assumpció de la realitat plurilingüística de l'Estat. Reconeixement de la igualtat de drets per a les persones parlants de les quatre llengües oficials a l'Estat espanyol.

I) Adequar tota la legislació sectorial al principi de personalitat en l'àmbit espanyol. Oficialitat oral i escrita de les quatre llengües. Reconeixement explícit i efectiu per part de l'Administració de l'Estat de la unitat de la llengua catalana.

J) Promoure l'articulació dels territoris de llengua catalana:

- Promoure la cooperació entre els organismes competents en matèria de normalització lingüística dels territoris de llengua catalana.

- Potenciar l'Institut d'Estudis Catalans, la Institució de les Lletres Catalanes i l'Institut Ramon Llull, i treballar per incorporar-hi la resta de territoris de parla catalana.

K) Donar suport a la Llei de televisió sense fronteres i a la implementació de la Llei del cinema, pel que fa a la llengua.

L) Desplegar la Llei de l'occità de l'Aran. Dur a terme polítiques actives de foment del coneixement i l'ús de l'occità de l'Aran, en col·laboració amb el Conselh Generau d'Aran.

M) Promoure la sensibilització de les persones que viuen a Catalunya envers els valors de les llengües i del seu coneixement, i continuar fomentant les comunicacions orals espontànies i informals en català, a fi de reduir el desequilibri existent entre el coneixement i l'ús d'aquesta llengua.

N) Desenvolupar estratègies de foment de l'ús del català entre la joventut, parant especialment atenció als productes i serveis relacionats amb el lleure i la generació d'imatges positives i referències dinàmiques i no institucionalitzades del català com a llengua col·loquial i de la vida quotidiana.

4. Les propostes d'ICV-EUiA.

A) Aprofundir i desplegar la legislació.

795. **Impulsar un acord parlamentari** que reguli el compromís de recursos financers per al desenvolupament de la Llei de política lingüística i el conjunt d'actuacions que comporta el procés de normalització del català –i de l'occità de l'aran- en forma de percentatges que vinculin l'Administració.

796. **Remoure els obstacles legals i les pràctiques d'algunes administracions que s'oposen a la plena igualtat entre el català i el castellà.**

797. **Garantir, des de la transversalitat, el desenvolupament i compliment dels preceptes de la llei.**

798. **Modificar la Llei de política lingüística en els aspectes en què s'hagi pogut mostrar inoperant:** ús del català en la publicitat i l'ocupació de l'espai públic; en les ofertes de béns i serveis; disponibilitat lingüística; ús extensiu de les marques, etc.

799. **Desenvolupar la Llengua de Signes Catalana.**

Actuacions possibles en l'àmbit de l'administració de l'Estat.

Proposem dur a terme les actuacions possibles en l'àmbit espanyol tendents a aconseguir el **reconeixement extraterritorial de la llengua i l'assumpció de la realitat plurilingüística de l'Estat conjuntament amb els altres territoris**

amb llengües pròpies. Per aconseguir el reconeixement de la igualtat de drets per a les persones parlants de les quatre llengües oficials a l'Estat espanyol, i amb caràcter general, ICV-EUiA proposa l'adequació de tota la legislació sectorial al principi de personalitat en l'àmbit espanyol, així com l'oficialitat oral i escrita de les quatre llengües. Per fer-la efectiva, caldrà aconseguir la plena igualtat lingüística en l'Administració perifèrica de l'Estat i en la de Justícia.

D'acord amb allò que preveu el nou Estatut i amb la Proposició no de llei del Parlament de Catalunya aprovada junt amb la Llei 1/98 de política lingüística i les diverses mocions i proposicions no de llei sobre el desenvolupament de la realitat plurilingüe de l'Estat aprovades pel Congrés dels Diputats (1997, 2004, 2005), cal adequar les normatives que regulen els usos lingüístics i la capacitació lingüística del personal al servei de l'Administració de l'Estat i de la de Justícia, que impedeixen o no fan efectiu el coneixement de la realitat pluricultural i plurilingüe de l'Estat espanyol, especialment a través dels ensenyaments mínims del sistema educatiu, les Universitats i les Escoles Oficials d'Idiomes.

- 800.** Garantir la **plena disponibilitat en les 4 llengües dels impresos, rètols i comunicacions**, sigui quin sigui el suport en què es produeixin.
- 801.** Aplicar al personal de les administracions perifèrica de l'Estat i en la de Justícia els **mateixos criteris d'exigència de coneixement de la llengua** que al de les respectives administracions locals i autonòmiques.
- 802.** **Garantir l'accés a la informació en Llengua de Signes Catalana (LSC)** per part del personal al servei de l'Administració de l'Estat i l'Administració de Justícia.
- 803.** Garantir la presència de **partides negociades específiques en els pressupostos de l'Estat per a normalització lingüística.**
- 804.** Oficialitzar un **informe parlamentari anual** sobre l'estat de les tres llengües oficials diferents del castellà per avaluar-ne la situació i recomanar línies d'actuació, d'acord amb els respectius parlaments.
- 805.** Aconseguir el **reconeixement explícit i efectiu per part de l'Administració de l'Estat de la unitat de la llengua catalana.**

B) Desenvolupar polítiques transversals amb incidència especial en la nova immigració, els mitjans de comunicació de masses i l'àmbit socioeconòmic.

- 806.** **Aprofundir en la implantació de la Llei d'acolliment pel que fa als seus aspectes lingüístics**, territorialitzant-la i dotant-la amb mitjans suficients que no depenguin majoritàriament de subvencions,

de manera que es garanteixi l'accés a la llengua catalana –com a mínim fins al nivell B3- de totes les persones acabades d'arribar, comptant amb la complicitat i la col·laboració de les administracions, les patronals i les organitzacions sindicals.

- 807. Promoure la penetració en aquelles bosses d'exclusió lingüística que van acompanyades d'altres tipus d'exclusió social.**
- 808. Promoure actuacions que facilitin la transmissió intergeneracional de la llengua.**
- 809. Promoure la utilització d'un llenguatge no sexista; evitant l'ús del masculí com a genèric i reflexant la presència de les dones** en els textos que es redacten.
- 810. Normalitzar l'ús social de la llengua de signes catalana,** especialment en els serveis i actes públics, a través de mesures d'acció positiva, entre les quals les referents a l'accés a la informació mitjançant la interpretació en LSC i la contractació pública d'intèrprets i assessors i assessores signants de LSC sords i sordes a la mateixa Generalitat.
- 811. Dur a terme una campanya de sensibilització i dinamització lingüístiques** per tal que els diferents grups del col·lectiu sord català s'adhereixin als objectius d'ús de la LSC.

C) Per avançar en l'ús social del català en el món laboral.

- 812. Ampliar el Capítol V de la Llei de política lingüística amb els drets lingüístics dels treballadors i les treballadores de Catalunya.**
- 813. Promoure la creació d'un espai en el Consell de Relacions Laborals** per impulsar i consensuar les mesures d'intervenció en política lingüística en l'àmbit laboral, en una actuació conjunta entre sindicats, patronal i Administració.
- 814. Impulsar el Consell Social de la Llengua Catalana com un marc per inserir les propostes en l'àmbit laboral en un pla estratègic global.**
- 815. Garantir l'ús del català en la negociació col·lectiva com a eix central de les relacions laborals.** La utilització del català en el procés de negociació dels convenis col·lectius és una eina per assolir un ús habitual d'aquesta llengua en el món laboral. Per això, proposem les actuacions següents:
  - Promoure una campanya de sensibilització de caràcter general per part de l'Administració sobre l'ús del català en la

negociació col·lectiva per avançar en la redacció dels convenis en català.

- Intervenir en el moment de recepció de la denúncia del conveni per actuar en cada comissió negociadora i facilitar la versió catalana del conveni anterior amb l'objectiu d'incorporar el català de manera activa en tot el procés de la negociació: reunions, assemblees, comunicats, acords, etc.
- Assegurar la competència lingüística en català de totes les persones implicades i, més concretament, del personal de secretaria de la mesa negociadora per tal que la negociació i la signatura dels acords es puguin fer en català.
- Intervenir en el procés de desplegament dels convenis (reunions paritàries, resolució de conflictes, etc.).
- Apostar per la redacció directa i la signatura dels convenis en català i assegurar l'existència d'una versió catalana sempre que la redacció directa en català no sigui possible (ex.: convenis d'àmbit estatal).
- Mantenir el procés de traducció, de manera transitòria, per part del Departament de Treball per garantir el dret dels treballadors i les treballadores de disposar del conveni col·lectiu en català.

816. Impulsar acords de gestió dels usos lingüístics a l'empresa que han de formar part de la negociació col·lectiva per garantir la implicació de tots els agents en la regulació dels usos lingüístics.
Aquests acords han de preveure:

- Garantir el dret de treballar en català.
- Impulsar el multilingüisme com a factor de competitivitat en el context de la internacionalització de l'economia en què ens trobem.
- Incloure un pla de formació lingüística i reciclatge en el marc de la formació continuada perquè el conjunt de treballadors i treballadores adquireixin la competència lingüística adequada i suficient en el seu lloc de feina. Això és especialment important en el cas del personal d'atenció directa al públic (clientela, provisió i d'altres persones interlocutores de l'empresa) per complir el deure de disponibilitat lingüística que estableix la llei per garantir els drets lingüístics de la ciutadania.
- Facilitar l'ús de les noves eines i recursos tecnològics que faciliten la comunicació multilingüe.

- Incloure un pla d'acollida lingüística per als treballadors i les treballadores d'origen migrat en el marc d'un pla de gestió de la diversitat a l'empresa.
- Fomentar l'ús del català entre les persones que el desconeixen o entre les que en tenen coneixements però no l'usen, i promoure un canvi d'hàbits lingüístics en les persones catalanoparlants perquè no canviïn de llengua innecessàriament.
- Preveure la utilització d'altres llengües, a part del català i del castellà, en el marc de les relacions laborals i, especialment, en les comunicacions adreçades de l'empresa als treballadors i les treballadores, amb caràcter transitori i en funció de la realitat lingüística de les plantilles.

817. Avançar perquè les empreses que tenen el seu àmbit d'actuació a Catalunya incorporin un compromís amb el seu entorn, amb la incorporació de l'ús del català a l'empresa en el marc de la seva responsabilitat social, amb la participació de les persones representants dels treballadors i les treballadores, i sol·licitar que el Departament de Treball habiliti un registre públic amb l'objectiu de difondre les iniciatives empresarials verificables, que també inclogui l'etiquetatge, que es facin en aquest sentit.

818. Establir incentius fiscals per a les empreses i els comerços que iniciïn processos de normalització lingüística que comportin la incorporació de la llengua catalana a totes les fases del procés de producció i comercialització.

819. Aconseguir la igualtat lingüística en l'àmbit socioeconòmic i, en aquest sentit, adequar les normatives que imposen l'ús de la llengua castellana en el món socioeconòmic.

820. Garantir el dret d'atenció (oralment i per escrit) de clientela i persones usuàries en la llengua que escullin, d'acord amb el principi de disponibilitat recollit a l'Estatut.

821. Regular i potenciar l'ús del català en l'etiquetatge de tots els productes comercials, d'acord amb l'Estatut i la Llei de política lingüística.

822. Potenciar la xarxa de serveis lingüístics sectorials i adequar els recursos que s'hi destinen a la seva capacitat d'incidència en l'àmbit socioeconòmic.

D) En l'àmbit educatiu.

- 823. Garantir l'ensenyament efectiu en els ensenyaments inicials i de la formació instrumental bàsica en català en les formacions per a persones adultes, continuada i ocupacional.**
- 824. Dur a terme polítiques de suport a l'ensenyament del català a pares i mares, a l'ús del català en les AMPA i activitats no lectives.**
- 825. Promoure l'aprenentatge i l'alfabetització en català de la nova immigració.** Impulsar polítiques d'integració en la societat i de foment del català com a llengua comuna de la societat catalana.
- 826. Facilitar la incorporació a l'ensenyament d'idiomes propis de persones procedents de la nova immigració (tamazight, àrab, tagal, wòlof, etc.)**
- 827. Incrementar la dotació de LICS i professorat de suport per a l'ensenyament en català,** tant a l'escola bressol com a infantil, primària, secundària i persones adultes.
- 828. Dotar els centres amb els recursos necessaris en funció de les seves necessitats sociolingüístiques, d'acord amb els seus plans lingüístics.**
- 829. Potenciar la formació lingüística com un aspecte més de la formació general del professorat:** domini oral i escrit de la llengua i la terminologia pròpia de l'assignatura.
- 830. Vetllar perquè la inspecció faci complir la normativa en matèria lingüística.**
- 831. Promoure l'ensenyament i l'ús de l'occità a l'Aran, d'acord amb la legislació.**
- 832. Promoure la Llengua de Signes Catalana com a primera llengua:** incorporar la LSC com a llengua vehicular i com a matèria obligatòria per a l'alumnat sord, persones sordes adultes i especialistes.
- 833. Promoure l'ensenyament de la LSC com a segona llengua adreçada a intèrprets de LSC, famílies i professionals.**
- 834. Prioritzar l'ús de la LSC en l'àmbit de l'educació obligatòria i superior en escoles bilingües (professorat signant i/o servei d'interpretació),** per tal d'aconseguir que esdevingui una llengua vehicular a través de la qual s'accedeixi a l'aprenentatge d'altres llengües del contingut curricular (català, castellà i anglès, i d'altres llengües estrangeres), i també als continguts curriculars.

- 835. Impulsar la presència de la LSC en l'àmbit universitari i acadèmic**, incorporant-hi un servei d'interpretació quan hi hagi persones usuàries estudiants, i creant assignatures de lliure elecció per a l'aprenentatge de la LSC.
- 836. Promoure l'ús del català en el món universitari** com a llengua de docència i d'investigació.

E) En l'àmbit dels mitjans de comunicació i informació.

- 837. Aconseguir que les emissores que depenen dels governs autonòmics i que emeten en llengües diferents de la castellana tinguin cobertura estatal.**
- 838. Garantir la presència de les llengües espanyoles diferents de la castellana a la ràdio i televisió pública i privada**, així com l'existència de desconexions en horaris *no marginals*.
- 839. Rendibilitzar, mentre n'hi hagi, els doblatges i subtitulatges** fets per a les grans cadenes de televisió o per als cinemes, garantint-ne la continuïtat en les locals i la televisió per cable, en vídeo i DVD, i facilitant-ne l'exhibició en sales comercials i no comercials de tots els territoris de llengua catalana.
- 840. Dur a terme les actuacions oportunes per garantir l'acompliment de la Llei 22/2005, de 29 de desembre**, de la comunicació audiovisual de Catalunya, pel que fa a l'ús de la llengua catalana, i potenciar-hi l'ús del català en la publicitat.
- 841. Afavorir la presència del català en els nous mitjans i suports, les telecomunicacions**, Internet, la indústria multimèdia, els mitjans de comunicació de masses i, en general, en la indústria de la comunicació.
- 842. Garantir l'existència de productes informàtics en català** i, en general, en les TIC, en igualtat de condicions amb el castellà.
- 843. Promoure l'ús de la LSC en els àmbits de les noves tecnologies, els mitjans de comunicació i l'audiovisual**, amb la voluntat d'assolir-ne la plena normalització en l'àmbit de les comunicacions i campanyes públiques.
- 844. Garantir l'ús del català en la publicitat en les activitats que es realitzen amb el suport de les administracions públiques.**
- 845. Coordinar les actuacions en tots aquests terrenys per tal d'optimitzar recursos i aprofitar la creixent interdependència entre si.**

- 846. Promoure la digitalització del patrimoni lingüístic** lligada a la renovació de les actuals formes d'ensenyament.
- 847. Concedir prioritat a la tasca de producció de material multimèdia en català per al sector educatiu** i treballar perquè, en general, tots els gèneres de la comunicació tinguin la seva pròpia versió en català.
- 848. Elaborar i executar polítiques de promoció, prestigi i suport sostingut i diversificat en els diferents àmbits de manifestació de la llengua.**

F) El Consorci per a la Normalització Lingüística, un instrument per al segle XXI.

- 849.** Continuar la feina iniciada en clau de futur sobre objectius, funcions, competències, finançament, mapa de centres i estructura. **Superar els buits o duplicitats entre les seves funcions o activitats i les de la Secretaria de Política Lingüística, tot considerant el CPNL com a xarxa territorial única i vinculada als municipis.**
- 850.** **Revisar amb el conjunt de municipis les seves prioritats en polítiques de normalització lingüística** per tal de crear propostes adaptades a la realitat de cada territori que es concretin en plans locals de normalització lingüística.
- 851.** **Acordar un nou sistema de finançament que garanteixi l'aportació suficient del Govern com a titular de la política lingüística del país, i de l'Administració local per a les polítiques municipals.** En aquest sentit, garantir els pressupostos suficients per continuar impulsant l'activitat del CPNL i permetre-li afrontar els nous reptes.
- 852.** **Augmentar els recursos econòmics, materials i humans** - amb una adequada política de personal- necessaris per desenvolupar les seves funcions, amb especial atenció a les diverses realitats sociolingüístiques del país.
- 853.** **Assegurar la participació activa de les administracions locals en el disseny i la gestió de les polítiques lingüístiques de la Generalitat de Catalunya,** fonamentalment a través dels òrgans locals del Consorci per a la Normalització Lingüística i, en aquest sentit, impulsar la dinamització dels consells de centre enfortint-los amb la participació del màxim d'agents socials representatius dels diversos sectors, dins de cada àmbit territorial.
- 854.** Reforçar el paper institucional de la Secretaria de Política Lingüística en el si de la Generalitat.

855. Impulsar l'actuació del Consell Social de la Llengua Catalana, i el ressò públic de les seves activitats.

G) Promoure l'articulació del territori de llengua catalana.

856. Promoure la cooperació entre els organismes competents en matèria de normalització lingüística dels territoris de llengua catalana.

857. Establir acords en matèria lingüística (coordinació de criteris lingüístics, presència de les diverses variants dialectals en els doblatges i les produccions pròpies) amb els mitjans públics dels territoris de parla catalana.

858. Garantir la unitat de la Llengua de Signes Catalana, establint la necessària col·laboració amb la resta de territoris on s'utilitza.

859. Activar mecanismes que permetin dur a terme la signatura d'un acord entre els governs dels diferents territoris de llengua catalana per tal de promoure el desenvolupament del patrimoni lingüístic i cultural comú.

860. Potenciar, en el seu vessant lingüístic, l'Institut d'Estudis Catalans, la Institució de les Lletres Catalanes, l'Institut Joan Lluís Vives i l'Institut Ramon Llull, i treballar per incorporar-hi la resta de territoris de parla catalana.

861. Fomentar el coneixement i el reconeixement de la llengua, la cultura i el país a l'estranger a través de l'Institut Ramon Llull i de Linguamón-Casa de les Llengües.

Eix de governs locals.

1. Balanç de Govern 2006-2010. Els governs locals sumen en l'acció del Govern catalanista i d'esquerres.

En aquesta legislatura, el Govern catalanista i d'esquerres ha donat continuïtat i, fins i tot, ha incrementat el seu grau de col·laboració institucional amb els ajuntaments i el conjunt d'ens locals. Tot desenvolupant un model institucional, recollit a l'Estatut de Catalunya, que consolida el paper de les administracions locals com a governs que formen part de les institucions pròpies de Catalunya.

Aquest fet s'ha vist concretat en la compartició d'accions que, impulsades des del Govern de Catalunya, han cercat la suma d'esforços i sinergies per

garantir l'eficàcia i l'eficiència en l'acció de govern. S'ha reconegut el paper no només d'interlocució dels governs locals, sinó també d'agents necessaris per al benestar de la ciutadania.

Aquesta aposta ha estat molt present en l'actuació de les dues conselleries sota responsabilitat d'ICV-EUiA, que de manera sistemàtica han cercat la complicitat dels governs locals en el desenvolupament de les seves actuacions. **Tant des del Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació com des del Departament de Medi Ambient i Habitatge s'han endegat nous programes i s'ha donat continuïtat a d'altres que partien de l'acord amb els governs locals i, en molts casos, concreten marcs específics de col·laboració institucional.** Podem parlar de memòria democràtica, participació ciutadana, emergències, habitatge públic, espais naturals, nova cultura de l'aigua, residus, soroll, etc.

Aquest model de relació i cooperació institucional, que des d'ICV-EUiA vam assumir des del primer moment com una prioritat, també s'ha traslladat als altres àmbits del Govern catalanista i d'esquerres, reforçant programes d'actuació ja existents, com per exemple la Llei de Barris; preveient la dimensió local; o, fins i tot, creant nous programes, com ara el d'ajuts a la regularització de les urbanitzacions.

1.1. Un model institucional pendent del seu ple desenvolupament legislatiu.

Tot i l'adequació de l'acció de govern al que emana del model institucional que es determina en l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, on es reconeix el fet que les administracions locals són institucions de Catalunya, aquest model resta pendent del desenvolupament legislatiu complet previst estatutàriament, i que des del Departament de Governació no s'ha sabut liderar amb prou eficàcia i agilitat.

Així, el Parlament de Catalunya ja ha regulat la creació del Consell de Governos Locals, la nova Àrea Metropolitana de Barcelona i la Llei de Vegueries de Catalunya. Resten pendents, però, les normes més transcendents per a la regulació dels governs locals, com són la Llei de governs locals i la Llei de finances locals.

El Consell de Governos Locals que es constituirà en el proper mandat, tal com es determina a la llei, representarà un salt endavant en la relació Govern nacional-governos locals. Serà aquest Consell el que facilitarà el diàleg, el compromís i la cooperació entre els dos àmbits institucionals, i evitarà dinàmiques d'imposició de l'administració superior a la inferior molt presents en les anteriors etapes.

Pel que fa a la recent aprovació de la Llei de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, aquesta corregeix l'error polític que va suposar la decisió de CiU l'any 1987 de deixar l'àrea de Barcelona sense una institució pròpia; una llei que caldrà aplicar durant la nova legislatura.

En canvi, la Llei de vegueries aprovada no resol definitivament totes les incògnites sobre el futur d'aquestes institucions, ja que en queden per concretar aspectes fonamentals. Entre d'altres qüestions, cal negociar amb l'Estat l'impuls de les corresponents lleis orgàniques per poder tenir més de 4 vegueries i cal afrontar de manera rigorosa el seu finançament i les seves competències. Alhora caldrà aprofundir en el diàleg territorial abans tancar el mapa de vegueries.

ICV-EUiA ha votat la Llei de vegueries impulsada pel Govern de la Generalitat per mostrar el seu suport a una nova organització territorial de Catalunya, basada en l'Estatut de 2006 i en les justes aspiracions de les Terres de l'Ebre, el Pirineu i l'Aran, i la Catalunya Central de disposar d'unes institucions pròpies que acabin amb els anys de desatenció que CiU havia sotmès a aquests territoris. Aquest és un element fonamental del necessari equilibri territorial que propugnem.

La nova llei de vegueries, suposa, però, de moment, pocs canvis reals i es pot convertir en un element de frustració. El Consell de Garanties Estatutàries ha recordat que l'Estatut configura un model de vegueries que han de substituir les diputacions provincials a partir de fer coincidir vegueria i província. Per aconseguir-ho cal exigir del Govern central que les Corts espanyoles aprovin les modificacions legals necessàries. El Departament de Governació no ha sabut fer-ho durant la passada legislatura i aquesta haurà de ser una prioritat del nou Govern. Cal evitar el perill de que la nova llei suposi un simple canvi de nom de les quatre diputacions actuals.

Alhora el Parlament de Catalunya haurà d'aprovar una Llei de Governos Locals, que modifiqui la configuració dels consells comarcals en la línia de convertir-los en mancomunitats de municipis per tal d'aconseguir una simplificació de l'administració i evitar la proliferació de nivells de govern que es produiria si no es reforma l'actual estructura dels consells comarcals. Un dels objectius de la nova organització territorial ha de ser la simplificació.

Recordem que ICV-EUiA va proposar durant la discussió de la nova Llei electoral de Catalunya, frustrada pels interessos partidistes de CiU, un sistema electoral pel Parlament de Catalunya que permet fer compatible la millora de la proporcionalitat en el vot (Catalunya circumscrició única per a la distribució d'escons), aconseguint la igualtat del valor del vot de tots els catalans i catalanes, amb l'apropament dels candidats al territori i la millora de l'equilibri entre Barcelona i la resta de circumscripcions (provisió de diputats i diputades a partir de llistes de vegueria amb un mínim d'un diputat per les candidatures que superin el 3 per cent del vot en cada vegueria). ICV-EUiA no acceptarà que es vulgui instrumentalitzar la legítima aspiració dels territoris a disposar de vegueria pròpia per distorsionar la proporcionalitat del vot.

ICV-EUiA ha respectat el pacte amb PSC i ERC que establia set vegueries per a legislatura 2006-2010; alhora que ha treballat per aprovar la llei que configura el Penedès com un àmbit de planificació, llei aprovada en el tram

final de la legislatura. ICV-EUiA de cara al futur estudiarà les reivindicacions del Penedès expressades a través dels mecanismes previstos a la Llei de vegueries. El límit és la no utilització per part de CiU de la possibilitat de crear noves vegueries per distorsionar, encara més, la proporcionalitat del vot a les eleccions al Parlament.

ICV-EUiA reconeix els drets històrics de l'Aran: cal superar l'estreta visió de CiU que va reduir l'Aran a un consell comarcal més. La Llei especial de l'Aran ha de donar resposta a la seva especificitat, respectant una relació bilateral amb la Generalitat, a través de la relació Consell General – Presidència de la Generalitat, i fent compatible el necessari paper del Consell de vegueria del Pirineu amb una relació quasi federal amb l'Aran, basada en el fet que sigui el Consell General qui designi els seus representants en el Consell de Vegueria.

Malgrat tot doncs, la creació de les vegueries representa un avanç en relació amb la situació generada des de l'aprovació de les lleis d'organització territorial que va impulsar CiU ja fa més de vint anys, en les quals ja es determinava la necessitat d'elaborar aquesta norma de vegueries i que els successius governs conservadors van ser incapaçs de tirar endavant.

Cal reiterar, però, que la no aprovació de les dues lleis fonamentals per al món local, com són la Llei de governs locals i la Llei de finançament dels governs locals, representa un dèficit important que dificulta el tancament definitiu del mapa institucional del país, necessari per establir l'acció de l'Administració a Catalunya.

2. Objectius estratègics. Consolidar el nou model de governs locals.

El nou Govern de Catalunya haurà de fixar com una de les primeres prioritats de l'acció de govern completar el marc legislatiu previst a l'Estatut, tot dotant de contingut les competències locals que es determinen i garantint-ne el finançament que la mateixa norma obliga a establir.

Aquest desenvolupament estatuari ens ha de permetre l'aplicació del principi de subsidiarietat, en funció del qual tot allò que pot fer una institució propera a la ciutadania mai no ho hauria de fer una altra de més allunyada, tot evitant la duplicació i els solapaments.

En aquest sentit, caldrà abordar el traspàs de totes aquelles funcions i serveis que han de ser exercits en l'àmbit local pels ajuntaments i les entitats supramunicipals de caràcter local, sempre tenint en compte aquelles qüestions en què sigui aconsellable dotar-les d'un tractament de dimensió territorial superior al municipi, especialment en relació amb els serveis que han de prestar els petits municipis.

Aquest nou model de governs locals haurà d'estar subjecte als següents principis i objectius generals:

A) Situar els drets i les necessitats dels ciutadans i les ciutadanes, agrupats en col·lectivitats de base territorial i amb nivells d'atenció de qualitat homogenis, **com a primer referent i condició** de totes les assignacions competencials i de distribució de recursos i serveis públics.

B) Els ciutadans i les ciutadanes són “el subjecte actiu” –i no “l’objecte”– del poder local, en la mesura que es defineix l’Administració local com la més propera a la ciutadania. En aquest sentit, caldrà garantir el dret a participar de forma efectiva i directa en la gestió dels afers públics que afecten la seva vida i el dret a exigir la prestació efectiva al seu municipi dels serveis locals bàsics definits legalment, sigui quina sigui la dimensió o ubicació territorial.

C) Aplicar el principi de subsidiarietat dins de l’àmbit propi de l’autonomia local, de forma efectiva i asimètrica. Les competències i els serveis s’han de prestar sempre a través d’aquella institució políticoadministrativa del poder local que, sent la més pròxima als ciutadans i les ciutadanes i, per tant, amb preferència pels ajuntaments, en garanteixi la prestació efectiva i amb qualitat. Caldrà aplicar aquest principi en funció de la dimensió territorial i demogràfica i dels recursos humans, tècnics i econòmics disponibles.

D) Reforçar la democràcia local i la participació ciutadana: tota institució de poder local, sigui quin sigui el seu àmbit territorial o nivell de gestió, ha d’estar legitimada i sostinguda per mecanismes d’elecció democràtica, informació i control permanent dels càrrecs electes per l’electorat. I també per mecanismes de participació ciutadana, ja sigui de forma individual amb referèndums locals, consultes prèvies, audiències, etc., o de forma col·lectiva amb la participació de l’associacionisme de base local en tots els àmbits.

E) La Generalitat de Catalunya, el Govern de l’Estat i la Comissió Europea han de ser legalment obligats a fer efectius els principis de cooperació, assistència, coordinació, informació i lleialtat institucional en relació amb els poders locals –i a l’inrevés– en l’exercici de les competències definides legalment.

F) La capacitat de decidir de l’Administració local. No es pot produir cap subrogació, intervenció o dispensa en l’exercici de les competències i en la prestació dels serveis locals en favor d’altres nivells de l’Administració autonòmica o estatal sense que prèviament no s’acrediti l’oferiment de l’assistència necessària per poder mantenir-los o el seu rebuig per part de l’Administració local afectada, i sempre amb prèvia autorització i control per part dels tribunals de justícia de l’ordre contenciós-administratiu.

G) Simplificació administrativa. La trama d’administracions que hi ha sobre el territori de Catalunya és massa complexa i poc clara per a la ciutadania. Cal tendir a la simplificació administrativa cercant l’optimització dels recursos i l’eficiència. La ciutadania ha de saber amb facilitat qui és el competent en

cada matèria, a quina Administració cal adreçar-se i a qui cal exigir responsabilitats.

3. Les propostes d'ICV-EUiA.

862. Desenvolupar les lleis locals recentment aprovades: Llei del Consell de Governos Locals, Llei de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, Llei de Vegueries.

Un cop han estat aprovades pel Parlament de Catalunya la Llei del Consell de Governos Locals, la Llei de l'Àrea Metropolitana de Barcelona i la Llei de Vegueries, cal que el nou Govern de la Generalitat garanteixi l'impuls dels continguts d'aquestes normatives des d'un bon inici del proper mandat municipal, tot concretant-se:

- **La constitució del Consell de Governos Locals**, dotant-lo dels mitjans necessaris i del paper que li atorga la normativa com a interlocutor en totes aquelles qüestions que puguin ser d'interès per al món local.
- **Traspassos, competències i procediment** que assegurin el trànsit complet, en el proper mandat, de les actuals diputacions i entitats metropolitanes a les futures **vegueries i Àrea Metropolitana de Barcelona**.
- **Negociar amb l'Estat les modificacions legislatives necessàries per tal de poder complir les previsions estatutàries i poder aprovar el mapa definitiu de vegueries.**
- **Establir un diàleg territorial més profund** amb aquelles comarques del país que qüestionen el mapa de sortida inicial de la Llei de vegueries.

863. Impulsar i aprovar la Llei de governs locals.

El nou Govern de Catalunya haurà d'abordar l'elaboració immediata de la nova Llei de governs locals. Aquest marc s'ha de concebre com un entramat d'institucions políticoadministratives d'àmbit territorial sobreposat, que tenen com a base i punt de referència polític el municipi i que es concreta en:

- L'ajuntament
- La vegueria

La llei haurà de concretar la distribució detallada de l'exercici de cadascuna de les funcions, les facultats i els serveis que configuren les diverses competències sectorials, entre les diferents institucions que conformen el poder local:

A. Competències dels governs locals, atenent a tres paràmetres principals:

- **Capacitat objectiva per al seu exercici:** disponibilitat de recursos humans, tècnics i econòmics a què tinguin accés en qualsevol de les formes previstes en la llei.
- **Tipologia de municipi:** en funció de característiques rellevants predeterminades per la llei pel que fa a la seva ubicació territorial o activitat predominant: de muntanya, turístic, de segona residència, rural, etc.
- **Pes demogràfic.**

B. Marc institucional local. Tot respectant al màxim la identitat, la personalitat i la tradició de cada col·lectivitat de base territorial o municipi, adequació de l'autonomia local als principis i objectius fixats en els apartats anteriors, amb l'efectiu exercici de les competències i la prestació dels serveis amb garanties de proximitat, accessibilitat, qualitat i control a tota la ciutadania.

Les competències i els serveis locals s'exerceixen de forma plena pel conjunt d'aquestes institucions o àmbits del poder local en l'àmbit territorial comú que els correspongui. En la distribució de les competències, l'exercici de les seves funcions i la prestació de serveis, la legislació local garantirà:

- **La preferència per l'àmbit municipal –ajuntament–,** sempre que la seva naturalesa o les característiques ho facin possible i compatible amb la dimensió i la qualitat del servei, atès el pes demogràfic i les altres característiques específiques de cada tipus de municipi.
- En tot cas, **els ajuntaments sempre tindran garantits mecanismes de participació i control** en la planificació, la gestió i la prestació de les competències i dels serveis que no tinguin atribuïts de forma plena.
- Quan les competències i els serveis de caràcter local siguin exercits i prestats per les institucions o administracions d'àmbit superior al municipi, es garantirà l'existència de mecanismes que facin efectiva la participació i el control de tots i cadascun dels municipis afectats en la seva planificació, gestió i control.
- **Les vegueries hauran de donar prioritat als mecanismes d'assessorament, assistència i suport humà, tècnic i econòmic als ajuntaments del seu àmbit territorial,** així com als mecanismes de coordinació, foment, informació, etc., per tal de garantir –sempre que sigui possible– l'exercici directe del màxim nombre de competències i la prestació dels serveis d'àmbit municipal més enllà dels mínims definits legalment.

- **En aquest entramat institucional, les comarques han d'esdevenir àmbits de mancomunació de serveis**, de manera que els consells comarcals es converteixin en un espai de coordinació i posada en comú de les necessitats municipals del seu territori. Tot això, sempre en base a la realitat concreta de cada comarca i la voluntat política dels seus municipis.

864. Una nova Llei de finances locals.

ICV-EUiA es fixa l'elaboració de la Llei de finances locals com una de les primeres prioritats en el nou Govern de la Generalitat. És una llei necessària per garantir la suficiència financera dels ajuntaments en la prestació dels seus serveis i té l'objectiu de ser un instrument útil per generar dinàmiques d'equilibri social i mediambiental. Aquesta norma haurà de tractar sobre les transferències directes de recursos de l'Estat i la Generalitat, així com concretar aquells impostos i taxes que depenguin dels municipis.

Cal un sistema fiscal local progressiu i ecològic, que ha de compatibilitzar l'equilibri pressupostari necessari amb criteris d'equilibri social ("paga més qui més té") i la introducció de criteris mediambientals ("qui contamina, paga").

Qualsevol sistema de finançament també haurà d'aconseguir superar la insuficiència financera crònica de les administracions locals, tot garantint la sostenibilitat pressupostària, social i mediambiental de les seves finances.

Principis que la llei haurà de preveure:

- Creació d'un fons de participació de les entitats locals en els tributs de la comunitat autònoma on es tingui en compte el volum d'habitants i d'altres variables: superfície urbana, dispersió, etc.
- Finançament dels serveis no obligatoris que afronten els governs locals i que vénen derivats de competències transferides a la Generalitat.
- Duplicació de la partida actual del Fons de Cooperació Local.

865. Modificacions per garantir l'efectivitat de l'exercici de les competències i la prestació dels serveis.

ICV-EUiA defensarà que el nou Govern de la Generalitat continuï apostant perquè els governs locals sumin en l'acció del Govern de Catalunya. En aquest sentit, caldrà que el nou Govern de la Generalitat:

- **Reformuli el Pla Únic d'Obres i Serveis de Catalunya (PUOSC)**, tot incrementant-ne la dotació garantint que tots els municipis puguin

accedir als recursos necessaris per assumir les inversions en els serveis mínims imprescindibles, modificant les limitacions que implica el compromís d'una aportació econòmica municipal percentual i afavorint les inversions que tinguin caràcter supramunicipal.

- Acordi, amb el suport del Consell de Governos Locals, els criteris de les actuacions del Govern de la Generalitat que siguin susceptibles de compartir amb els governos locals.
- Elabori, amb el suport del Consell de Governos Locals, **un pla de treball que estableixi el calendari de desenvolupament del nucli de competències pròpies que garanteix l'Estatut de Catalunya** i que han de ser exercides pels ens locals amb plena autonomia i el seu corresponent finançament.

866. Posar en valor les Regidories de Dones, que son les encarregades de promoure la defensa dels drets de les dones de les ciutats. Disposar de xarxes de serveis i recursos d'informació, assessorament i atenció per a les dones que tenen per finalitat la promoció personal i social de les dones i la lluita contra qualsevol discriminació i violència masclista.

867. Incentivar la creació de Plans d'igualtat als Ajuntaments catalans. Aquests Plans consten d'un conjunt d'accions que es treballen de manera coordinada i transversal des de diferents àrees dels Ajuntaments, totes elles encaminades a aconseguir la igualtat real entre dones i homes, respectant les seves diferències. S'entenen com un instrument que permet l'increment del benestar i de la qualitat de vida de les dones i de tota la població en general.

Compromís amb el món rural i els micropobles.

L'estructura territorial, poblacional i organitzativa de Catalunya fa que presenti una dicotomia de difícil encaix: a l'excés de municipis s'hi contraposa el sentiment de pertinença de la ciutadania al seu poble. **ICV-EUiA està compromesa amb un model organitzatiu en què, com diu l'Estatut de Catalunya, els municipis són govern de Catalunya.**

Partint d'aquest principi irrenunciable i de portar fins al nivell inferior el principi de subsidiarietat, volem articular un sistema organitzatiu i de polítiques públiques que garanteixi, des de la màxima eficàcia i eficiència, el principi d'igualtat de tots els catalans i totes les catalanes en l'accés universal a tots els drets conquerits i en igualtat de condicions.

Alhora, entenem que el món rural és necessari per tal d'equilibrar i preservar el nostre paisatge cultural (territorial, natural, arquitectònic, etc.). Ens cal, doncs, un seguit de programes i orientacions que facin possible aquest triple objectiu: preservació del món rural i dels petits pobles, garanties de suficiència econòmica i igualtat d'accés als serveis dels habitants.

Constatem que aquests municipis petits pateixen un baix nivell d'ingressos corrents i una forta dependència de les subvencions cap a inversions i, alhora, la majoria de la despesa es destina a la inversió, cosa que fa que no es disposi d'ingressos per suportar la despesa corrent; són municipis hipotecats per les subvencions (la subvenció genera un inici de servei sense garanties de continuïtat).

També presenten dèficits de personal amb uns suports tècnics propis escassos i no especialitzats.

Hem de denunciar que, a més de la hipoteca generada pel model vigent del PUOSC, s'hi ha d'afegir l'exigència d'unes tipologies no ajustades a les necessitats del municipi (estàndards sobredimensionats).

Els reptes del país passen per tenir una sòlida estructura social i econòmica, i aquesta passa per poder garantir els mateixos drets a tota la ciutadania, visqui on visqui del territori. Els micropobles no són el pati del darrere del país.

Som una força política que no es descuida de la ciutat quan pensa en els pobles i que no es descuida dels pobles quan pensa en la ciutat.

868. En el marc dels programes econòmics d'ajut als municipis des del Govern, substancialment el PUOSC:

- Aplicar mesures de discriminació positiva per a aquells municipis amb qualificacions de protecció del medi natural del seu terme o del patrimoni històric; o per compensació de ser receptors de serveis de caràcter general.
- Afavorir els projectes que mancomunem serveis.
- Modificar els criteris de cofinançament en el PUOSC, tendint a l'aportació mínima per part del municipi amb l'establiment d'una renda de suficiència.
- Tenir present en les aportacions l'augment de les aportacions mínimes per habitant en aquests municipis i l'establiment de discriminació positiva en cas de tenir una població amb la piràmide invertida, població de segona residència, etc.

869. Promoure programes específics d'ajut a la rehabilitació dels habitatges i les masies: impuls d'un programa específic adreçat a la rehabilitació i el lloguer públic en els territoris rurals i els micropobles.

870. Millorar els accessos físics desenvolupant un pla de camins rurals i les intervencions de millora en el condicionament dels accessos principals als nuclis poblacionals i disseminats.

871. Impulsar decididament la connectivitat en xarxa. Millorar les infraestructures i garantir-ne l'accés universal.

872. Impulsar un programa que afavoreixi el mercat dels productes de proximitat amb etiqueta de qualitat.

873. Aprovar un Pla d'acció d'Igualtat de les Dones en el món rural que tingui presents les diferents especificitats que es donen en aquestes feines (haurà d'incorporar els aspectes que garanteixin unes pensions dignes sobretot en cas de viduïtat, lluita contra la violència de gènere, orientacions i ajuts econòmics per desenvolupar l'activitat i la projecció del seu comerç i mercat, etc.)

874. Facilitar els tràmits administratius i obrir un servei específic de finestreta per a aquests municipis dels diferents departaments del Govern de la Generalitat.

875. Garantir la personalitat i les característiques de les escoles rurals prèvies al model vigent des del 2009.

- Territori educador: crear i dinamitzar xarxes de recursos (serveis, equipaments i d'altres com particulars, etc.) que actuïn com a "xarxes educatives".
- Consolidar l'oferta de serveis a què tota la ciutadania té dret per la mateixa definició de drets que fa el nostre sistema: que no es doni una clivella rural-urbà pel que fa a l'oferta de serveis bàsics, fent esment a disposar d'una oferta de places de 0 a 3 anys.
- Construir projectes educatius adreçat a totes les edats i a tots els col·lectius: no segmentats ni segmentaris.

876. Creació de serveis de transport a demanda per garantir els serveis universals

Eix d'acció exterior i Unió Europea.

1. Balanç de la legislatura 2006-2010. Les bases de l'acció exterior.

Durant aquests darrers quatre anys, l'acció exterior ha donat un pas endavant molt important. S'han posat les bases per tal que la política exterior de Catalunya continuï desenvolupant-se amb força durant la propera legislatura.

El Pla de l'Acció Exterior del Govern de Catalunya 2010-2015 configura un programa de govern complet, realista i ambiciós. La creació d'una xarxa de delegacions del Govern a l'exterior és també una eina bàsica per al desplegament d'una política exterior catalana, permetent reforçar i racionalitzar la presència institucional de la Generalitat, a més d'augmentar-ne

l'estatus polític. Més enllà de l'acció i la voluntat política del Govern per dotar Catalunya d'una veritable política exterior, però, hi ha dos factors més que han permès i permetran reforçar el paper de Catalunya al món.

En primer lloc, cal esmentar l'Estatut del 2006, que en el Capítol III del Títol V configura l'exercici de l'acció exterior no només com un dret del Govern de Catalunya, sinó com un mandat estatutari. A més, l'Estatut estableix una acció exterior que va força més enllà de la simple externalització de les competències de la Generalitat en política catalana. **L'Estatut dota el Govern de la Generalitat del dret i el deure de projectar Catalunya a l'exterior i de defensar els seus valors i interessos en tots els àmbits, tant polítics com econòmics o culturals.**

Així mateix, proporciona a Catalunya nous instruments per fer sentir la seva veu a la UE i l'incardina nítidament en el procés de construcció europea. L'Estatut millora la participació de la Generalitat en la revisió i l'elaboració dels tractats de la Unió Europea, en els debats sobre afers relacionats amb la UE que afectin les competències de la Generalitat o els interessos de Catalunya, en el control dels principis de subsidiarietat i proporcionalitat i en l'aplicació i execució del dret de la Unió. L'Estatut millora l'accés al Tribunal de Justícia de la UE a la Generalitat, que podrà instar el Govern espanyol a iniciar accions davant del Tribunal en defensa dels seus legítims interessos i competències. **Cal també recordar que l'Estatut compromet la Generalitat i l'Estat a emprendre les accions necessàries per al reconeixement de l'oficialitat del català a la UE.**

Finalment, i en un terreny més simbòlic, val la pena assenyalar que l'Estatut del 2006 inclou referències a la Unió Europea des del preàmbul fins al final del text, i tracta la UE com a marc institucional de referència, juntament amb l'Estat espanyol. Com diu el mateix preàmbul, "Catalunya, per mitjà de l'Estat, participa en la construcció del projecte polític de la UE, els valors i els objectius de la qual comparteix".

El segon factor que permetrà desenvolupar i enfortir la política exterior de Catalunya és el Tractat de Lisboa, que va entrar en vigor a finals de l'any 2009. Lisboa reforça el rol del Comitè de les Regions (CdR) en la mesura en què el Parlament europeu haurà de consultar el CdR en determinats casos, i aquest adquireix legitimació activa per interposar recursos davant del Tribunal de Justícia per defensar les seves prerrogatives i en cas de violació del principi de subsidiarietat. Així mateix, Lisboa reconeix la dimensió regional d'aquest principi. **El Tractat obliga també la Comissió a implicar les regions i autoritats locals en les consultes prèvies a la formulació de propostes legislatives.** Finalment, el Parlament de Catalunya veu reforçat el seu rol podent participar en el control polític previ del principi de subsidiarietat, si així ho decideix el Congrés dels Diputats.

2. Objectius estratègics per a la propera legislatura.

L'acció exterior s'ha de comprometre, en primer lloc, amb una Europa federal i unida. Una Europa dels ciutadans i les ciutadanes que reconegui els pobles com a subjectes d'actuació política i institucional. Una UE integrada econòmicament i política que permeti avançar pel camí de la justícia social i la sostenibilitat.

Catalunya ha d'aspirar a reforçar els mecanismes multilaterals de governança global. Com afirma el Pla de l'Acció Exterior, Catalunya ha de ser "un actor global responsable, eficaç, influent i de prestigi, que orienta la seva acció exterior d'acord amb els seus valors en defensa dels interessos i la promoció del progrés i el benestar de la societat catalana, en el marc de la construcció d'un ordre global més just i solidari". En aquest sentit, durant la propera legislatura la política exterior de Catalunya s'ha de desenvolupar tenint presents els següents principis i objectius estratègics:

A) Consolidar Catalunya com un actor internacional compromès, responsable i solidari. A aquests efectes, cal continuar potenciant el paper de les nacions sense Estat i regions en la lluita pel desenvolupament sostenible i la justícia social en els fòrums multilaterals. Cal continuar la feina iniciada en el camp de la lluita contra el canvi climàtic, en la línia de l'esmena defensada per Catalunya i aprovada en la darrera cimera de Copenhaguen. Cal desenvolupar propostes similars en d'altres àmbits que permetin reforçar progressivament el paper i la responsabilitat de les autoritats subestatales amb capacitat legislativa en la governança global.

B) Reforçar la participació de Catalunya en els processos institucionals de la UE, el Comitè de les Regions i el Consell de Ministres. Fer participar el Parlament de Catalunya en el disseny d'aquesta participació, amb el doble objectiu de millorar i incentivar el debat públic sobre la UE a Catalunya i d'implicar els partits i d'altres actors socials catalans en el disseny de la política europea de Catalunya. Seguir treballant per al ple reconeixement del català a les institucions europees.

C) Treballar per federalitzar la política exterior de l'Estat. Catalunya ha de liderar la batalla per tal que l'Estat potenciï una major participació de Catalunya i les altres comunitats autònomes en el disseny i l'execució de la política exterior espanyola, i per tal que aquesta expressi cap a l'exterior el caràcter compost i plurinacional d'Espanya.

D) Exercir plenament les competències estatutàries en acció exterior. Dotar Catalunya dels instruments necessaris per dur a terme una política exterior eficaç i responsable. Això requereix ampliar la xarxa de delegacions de la Generalitat, en particular a la Mediterrània, l'Amèrica Llatina i Europa, i professionalitzar-ne la direcció i gestió.

F) Per vocació, proximitat, interès, compromís i oportunitats, la Mediterrània ha de ser l'àmbit principal de projecció de la política exterior de Catalunya. El Govern ha de treballar per reforçar la capitalitat euromediterrània de Barcelona i per impulsar la cooperació entre la riba nord i la riba sud.

G) La societat catalana ha demostrat al llarg del temps la seva preocupació per la situació dels pobles sahrauí i palestí. El Govern de la Generalitat ha de traduir aquesta preocupació en compromís polític, sent solidari amb les seves causes i treballant per la fi de la vulneració del Dret Internacional i els Drets Humans més fonamentals i per l'enfortiment de l'Estat de dret a la Mediterrània.

Les propostes d'ICV-EUiA.

Cap a una veritable política europea de Catalunya. Per una Europa federal.

- 877.** Aprofitar les eines que proporciona l'Estatut per **augmentar la participació de la Generalitat en els processos de presa de decisions a la UE** quan es decideixi sobre competències de la Generalitat o sobre assumptes d'interès.
- 878.** **Augmentar la participació de Catalunya i la resta de comunitats autònomes en la formació de les posicions defensades pel Govern central en el Consell de Ministres** i les reunions del mateix Consell, tal com preveu l'article 187 de l'Estatut, en els assumptes que afectin competències legislatives de la Generalitat. Aquesta participació s'ha d'articular en el marc de la cooperació multilateral amb l'Estat, que s'ha d'intensificar a aquests efectes, i per als assumptes d'interès exclusiu de Catalunya, mitjançant les vies bilaterals, que també s'han de reforçar.
- 879.** **Potenciar les relacions entre la Generalitat i el Parlament europeu**, tal com estableix l'article 187.4 de l'Estatut, ubicant els eurodiputats catalans i les eurodiputades catalanes com a mecanisme de relació estable entre ambdues institucions, sense perjudici de la seva tasca com a representants de diferents famílies polítiques.
- 880.** Aprofitar a fons les possibilitats que obre l'article 187.3 de l'Estatut per defensar els interessos i valors de Catalunya i el seu Govern a través del **Comitè de Representants Permanents de la UE (COREPER)**.
- 881.** El Parlament s'ha de convertir en un espai de debat i decisió política sobre la Unió Europea. Cal que la Comissió d'Acció Exterior i de la Unió Europea debati sobre política europea –sobre els programes de treball de la Comissió Europea, les Presidències de torn del Consell, els principals debats del Parlament, etc.-. Cal, així mateix, celebrar de forma regular sessions plenàries al Parlament sobre el desenvolupament de les polítiques i normatives de la UE a Catalunya.
- 882.** Implicar a fons el Parlament de Catalunya en els debats sobre les posicions i estratègies de **Catalunya al Comitè de les Regions**.

883. Promoure i difondre la llengua catalana com a llengua oficial comunitària i el reconeixement i l'impuls de la cultura catalana com a element integrant de la diversitat cultural i nacional europea.

884. Mantenir la participació en les organitzacions que tenen com a objectiu la potenciació de l'Europa de les regions, com ara **l'Assemblea de Regions d'Europa i la Conferència de Presidents de Parlaments de Regions amb Poder Legislatiu d'Europa**. Cal implicar el Parlament de Catalunya en el debat i la proposta política en relació amb les orientacions i accions d'aquestes organitzacions.

Cap a una política exterior de Catalunya forta. Reforçar el multilateralisme.

L'Estatut diu que "la Generalitat ha de participar en els organismes internacionals competents en matèries d'interès rellevant per a Catalunya". En la línia del que preveu el Pla de l'Acció Exterior 2010-2015, cal que el Govern de Catalunya desenvolupi els **instruments necessaris per facilitar la relació amb els organismes multilaterals més rellevants per a Catalunya** i les competències de la Generalitat, així com que s'adapti als seus procediments.

885. Reforçar els mecanismes que permetin a Catalunya participar de les cimeres i conferències internacionals més rellevants. Cal continuar participant en les xarxes de governs subestats que reivindiquen un lloc en la governança global, com ara NRG4SD (Xarxa de Governos Regionals pel Desenvolupament Sostenible).

886. Enfortir la xarxa de delegacions de la Generalitat a l'exterior i millorar-ne i professionalitzar-ne el funcionament. Cal professionalitzar la direcció de les delegacions per tal de dotar-les de la capacitat tècnica i el prestigi polític que requereixen. Així mateix, el Govern ha d'adoptar un sistema que li permeti dotar les delegacions i oficines sectorials amb personal especialitzat i que compti amb la formació necessària per desenvolupar les seves funcions.

887. La Unió per la Mediterrània (UpM), que té la seu del Secretariat al Palau de Pedralbes de Barcelona, ha de continuar sent una prioritat del Govern de Catalunya. La capitalitat euromediterrània de Barcelona i la creació d'un espai de cooperació i integració a la Mediterrània basat en l'Estat de dret, els drets humans, la justícia i el desenvolupament sostenible han de ser per a la Generalitat i la societat catalana un projecte estratègic. Cal promoure la implicació del país, les administracions públiques i la ciutadania en els projectes de la UpM i d'altres que fomentin els valors de la cooperació euromediterrània.

888. Realitzar una aportació específica al Procés de Barcelona: la promoció d'un espai de reflexió i diàleg que, amb la implicació d'actors

de tota mena, faciliti el funcionament dels mecanismes de cooperació euromediterrània i la creació d'un estat d'opinió en les organitzacions de la societat civil. L'Assemblea Regional i Local Euromediterrània (ARLEM) i el paper de lideratge que hi pot jugar Catalunya ofereixen el potencial per crear un espai d'ampli debat i intercanvi euromediterrani.

889. Com indica el Pla de l'Acció Exterior del Govern de Catalunya 2010-2015, **cal incentivar l'establiment a Barcelona de representacions dels països que formen part de la UpM**, a fi i efecte de crear sinergies i impulsar projectes comuns amb els països de la ribera del sud de la Mediterrània.

890. Catalunya ha de continuar compromesa amb la construcció d'un espai de cooperació i integració transfronterera al sud d'Europa, prioritzant els projectes vinculats a la mobilitat sostenible, la protecció del medi ambient, l'economia verda i la recerca i el desenvolupament. L'euroregió Pirineus-Mediterrània és una eina important en aquesta línia.

BLOC 4. Per una Catalunya radicalment democràtica, amb més participació ciutadana i seguretat per a tothom.

Eix de qualitat democràtica.

1. Introducció. Per una democràcia de qualitat.

La democràcia no passa pel seu millor estat de salut. En els darrers anys estem assistint a un creixent allunyament de la ciutadania en relació amb les institucions polítiques, els partits i líders i representants, peces clau del funcionament del sistema democràtic. **La política pateix un desprestigi considerable. Així ho evidencia l'augment de l'abstenció electoral, però també diferents enquestes sobre l'interès i la confiança en la política. Són símptomes que alguna cosa no funciona bé.**

Aquest no és un problema exclusiu de Catalunya, ni molt menys. Existeix una creixent desconfiança força generalitzada a d'altres països del nostre entorn que respon a múltiples factors.

Un d'aquests, sens dubte, és el fenomen de la globalització econòmica, que allunya les decisions importants de la influència de la gent. A això s'hi suma el descontentament que provoca la crisi econòmica, davant de la qual molts governs estan demostrant poca exigència amb els poderosos i poca

sensibilitat amb les dificultats per què passa tanta i tanta gent. El mateix president Zapatero va justificar les seves reformes socialment regressives afirmant que calia “tranquil·litzar els mercats”. I això genera, comprensiblement, frustració i indignació. És normal que hi hagi qui es pregunti “per a què serveix, doncs, el meu vot?”

D'altra banda, no es pot entendre la desafecció electoral segregant-la de la desafecció social i ideològica que defineix els nostres dies. L'individualisme i el pensament únic imperant converteix la militància social en cursa de llarg recorregut amb uns obstacles difícilment salvables. **La idea de que “res servirà de res” fa que moltes persones dels nostres pobles, barris i ciutats no tinguin la necessitat d'organitzar-se entorn als seus interessos i/o a les seves motivacions.** S'ha estès la idea que “algú decidirà per tu, pensis el que pensis i facis el que facis” i que les solucions s'han de trobar en l'espai individual, encara que els problemes siguin de caràcter col·lectiu. Tot plegat ha repercutit en la davallada de la capacitat de mobilització de les organitzacions populars, qüestió que situa a l'esquerra transformadora en dificultats per desenvolupar les seves iniciatives polítiques (s'estigui al govern o a l'oposició), exposades als atacs constants dels poderosos i els seus influents mitjans.

A casa nostra, però, aquesta desafecció s'ha vist alimentada per certs elements propis, entre els quals destaquen els darrers casos de corrupció (cas Palau, cas Pretòria). Malauradament, l'aprofitament d'uns pocs delinqüents, ja siguin empresaris, polítics o membres de la societat civil, acaba per malmetre la imatge de la política en general, i la paguem tots i totes, també aquelles coalicions com la nostra que mai no s'han vist implicades en cap cas de corrupció.

També és cert que la política pateix massa sovint d'un excés de tacticisme. Predominen actituds que responen més a interessos electorals que a les necessitats de la gent, fins i tot en temes cabdals com l'Estatut o la crisi.

I també cal reconèixer mancances del nostre propi sistema, que no és encara prou paritari, obert ni transparent i que cal reformar i aprofundir per tal que tota la ciutadania es senti representada i amb més capacitat d'incidència i control sobre les qüestions polítiques.

Així mateix, les institucions públiques, bàsicament els ajuntaments, sovint ocupen l'espai d'acció de la societat civil. En alguns aspectes hem construït una democràcia massa institucionalitzada i desconfiada del teixit associatiu. ICV-EUiA vol establir un model democràtic que potenciï el dinamisme social que representen les associacions, fomentant una societat civil extensa i forta, creativa i crítica.

El resultat de tot plegat és que la confiança de la ciutadania en la política disminueix, i la legitimitat de les nostres institucions s'erosiona. És el que coneixem com a desafecció, un terreny abonat per a l'emergència del populisme, la xenofòbia, la criminalització dels més vulnerables i les candidatures autoritàries i d'ultradreta.

Aquest fenomen no és pas casual ni conjuntural. **L'erosió de la democràcia i l'augment de la desafecció és, en bona mesura, producte del domini ideològic del neoliberalisme, que ha anat impregnant els discursos i les pràctiques dels governs i dels principals partits polítics arreu del món.** El neoliberalisme s'ha encarregat de desprestigiar el sector públic i ha intentat despolititzar qüestions clau, com ara l'economia, fent-nos creure que només hi ha una opció de política econòmica, la que ells defensen. Així mateix, els seus postulats retornen a l'individu totes les responsabilitats sobre els èxits i fracassos, i intenten evitar una lectura col·lectiva, social i política dels problemes que afrontem les persones. Finalment, el neoliberalisme ha volgut reduir la política a la mera gestió sense confrontació d'idees ni aspiracions col·lectives. El seu triomf, a més, ha aconseguit estendre la percepció que no hi ha alternativa a la seva doctrina.

Des de l'esquerra, hem de confrontar-nos radicalment amb aquest plantejament. La dreta política i social desitja l'apatia, el passotisme de la gent, que la ciutadania es converteixi en mera consumidora dòcil. Per això, ens han volgut fer creure que la política era el problema. Però, ben al contrari, és part de la solució.

És precisament en aquest context on hem de fer una crida a recuperar la política. Per retornar la confiança a la gent cal, primer de tot, demostrar que la política és útil, necessària i urgent. Que podem dirigir l'economia, en lloc que sigui l'economia la que ens dirigeixi a nosaltres. **Perquè el que avui està en qüestió és la confrontació entre política i mercat, entre més democràcia o més mercat. I s'ha demostrat que deixar fer al seu aire al mercat i a l'economia és una temeritat. Si la política es fa enrere en benefici del mercat, o de l'individualisme, les dones i els homes hi perdem.**

2. Balanç de govern 2006-2010.

2.1. Direcció General de Participació Ciutadana.

La política de millora de la qualitat democràtica duta a terme per aquest Govern s'ha impulsat principalment des de la Direcció General de Participació Ciutadana (DGPC), que depèn del Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació. Aquesta unitat va ser creada el 2004 a proposta d'ICV-EUiA i va ser la primera direcció de participació de tot Espanya. El seu objectiu és fomentar la utilització d'instruments i metodologies participatives en l'execució de polítiques públiques.

En l'actual legislatura, la DGPC ha fet un salt quantitatiu i qualitatiu. **S'ha aprovat i impulsat el primer Pla Interdepartamental de Participació Ciutadana**, una iniciativa inèdita a l'Estat. El Pla preveia l'elaboració d'una trentena de lleis, programes i plans amb participació de la ciutadania, amb un calendari i una dotació pressupostària concreta de 13M d'€. Entre d'altres, podem destacar la participació en qüestions tan importants com la decisió sobre l'ús de l'aigua a les diferents conques de Catalunya (Pla de conques). O

en la definició de l'Estratègia catalana contra el canvi climàtic. O en l'elaboració de la Llei d'acollida de les persones migrades, o del Pla Nacional de Joventut.

S'ha continuat amb la línia d'ajuts als ens locals per a l'impuls de processos de participació. Des de 2005, la DGPC hi ha destinat més de 9M d'€, a través de diferents línies de subvencions, cosa que ha permès donar suport a més de 900 experiències locals de participació ciutadana. I s'ha ampliat a d'altres esferes, en concret a entitats, en dues línies: una de destinada a tota mena d'associacions no lucratives per elaborar plans de participació que en millorin el funcionament, i una altra de destinada específicament a entitats mediambientalistes per a la valoració de l'impacte ambiental de plans, programes i projectes.

Finalment, a banda d'oferir suport tècnic i econòmic a d'altres àmbits administratius i associatius, la DGPC també ha apostat clarament per l'elaboració i la transferència de coneixement, per la formació i la recerca en el camp de la participació ciutadana i la qualitat democràtica. En aquest terreny, destaca el procés d'anàlisi del fenomen de la desafecció. Després de diverses fases i estudis, finalment s'ha dut a terme un procés de debat ampli a tot el país que conclou amb l'elaboració del **Llibre Verd de la Qualitat Democràtica**. Amb les aportacions de professionals, organitzacions socials, persones amb responsabilitats polítiques i tècniques de les institucions, del món acadèmic i la ciutadania en general, aquest llibre verd vol ser una mena de guió de treball a desenvolupar en els propers anys, amb la pretensió que sigui útil tant a les institucions com a les iniciatives ciutadanes. Una mena de full de ruta sobre les reformes necessàries per a l'aprofundiment democràtic al nostre país.

En resum, si fem un cop d'ull a allò que estableix el Pla de Govern, podem afirmar que el que depenia de la DGPC s'ha acomplert en la seva pràctica totalitat. **És més, la bona feina realitzada ha guanyat el reconeixement internacional. Ja l'any 2008, les Nacions Unides (ONU) van atorgar un premi a la DGPC per la seva política de foment de la participació.** En aquesta legislatura, hem gaudit d'un nou reconeixement: valorant la nostra acció en aquest àmbit, l'ONU va decidir celebrar a Catalunya, en concret a Barcelona, la cerimònia de lliurament d'aquests premis i comptar amb el Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació com a coordinador.

2.2. Altres accions del Govern relacionades amb la participació ciutadana i la qualitat democràtica.

- **Llei de consultes populars per via de referèndum.** La llei regula els referèndums tant d'àmbit nacional com municipal, i que, per tant, necessiten de l'autorització de l'Estat, sempre en l'àmbit de les competències pròpies i amb caràcter consultiu.

- **Llei electoral.** Catalunya continua sent l'única comunitat autònoma que no ha elaborat una llei electoral pròpia. L'Estatut exigeix una majoria de 2/3 per aprovar la llei electoral, cosa que ho fa inviable tenint en compte la manca de voluntat d'arribar a cap acord de CiU, gran beneficiada de l'injust sistema actual.

El clima creat arran dels casos Palau i Pretòria va accentuar l'exigència de major transparència, major control de la despesa dels partits polítics i major proximitat dels càrrecs públics a la ciutadania (de vegades, simplificat en el tema de les llistes obertes). De resultes d'això, es va generar una certa pressió en els mitjans i els debats públics per l'aprovació de la llei.

ICV-EUiA vam defensar aquest impuls a la llei demanant que, si no era possible un acord en el tema del sistema electoral, si més no s'elaborés una llei de l'Administració Electoral de Catalunya que creés una Sindicatura Electoral i que recollís mesures de transparència i control de la despesa en campanya.

Malauradament, la ponència va fracassar i va concloure sense cap resultat. Si en el cas del sistema electoral el problema clau és la divergència dels dos principals partits, en el cas de les mesures de control de la despesa i de transparència el problema és la convergència dels dos principals partits, CiU i PSC, en no voler introduir cap regulació que restringeixi el seu marge de maniobra.

- **Aprovació del Pla Nacional d'Associacionisme i Voluntariat.** El pla fou elaborat de manera participativa i aprovat finalment el 2008. Compta amb més de 450 actuacions estimades en més de 70M d'€. El pla pretén promocionar el voluntariat, enfortir les entitats i associacions (la seva autonomia, transparència, democràcia interna, etc.) i atendre les necessitats socials (exclusió, sostenibilitat, convivència, etc.). Per al seu seguiment i per afavorir la implicació del sector associatiu i voluntari en les polítiques de la Generalitat, es va crear també el Consell de l'Associacionisme i el Voluntariat de Catalunya.
- **Transparència i bon govern.** En la legislatura anterior, el Govern d'esquerres va emprendre algunes accions decidides en termes de transparència que suposaven un canvi substancial respecte a la manera de fer de CiU. Es va regular el règim d'incompatibilitats dels alts càrrecs amb condicions més clares i exigents, i el sou d'aquests i del personal eventual va passar a ser públic.

En la mateixa línia, l'actual Govern ha demostrat que no vol amagar res ni té res a amagar, com en el cas de la petició d'informes per part de l'oposició. No només s'han posat al servei de qui volgués consultar-los, sinó que fins i tot es va encarregar una auditoria interna per constatar-ne la utilitat. Així mateix, aquest Govern s'ha caracteritzat per la seva predisposició a retre comptes davant del Parlament, mitjançant nombroses compareixences i respostes.

2.3. En l'àmbit de la lluita contra la corrupció, cal destacar les mesures següents:

- **Creació de l'Oficina Antifrau (OAC)**, amb l'oposició de CiU i PP. L'OAC està adscrita al Parlament i s'encarrega de prevenir i investigar possibles casos d'ús o destinació il·legal de fons públics o qualsevol altre aprofitament irregular d'aquests fons.

Arran dels casos de malversació de fons públics i corrupció com Palau i Pretòria, el Govern de la Generalitat va decidir posar en marxa un conjunt de mesures encaminades a donar més transparència a les decisions i als comptes públics. I cal destacar que la reforma ha estat profunda, i s'ha vehiculat en quatre lleis:

- **Llei de la sindicatura de comptes**: amplia les potestats d'aquest organisme i el camp de la fiscalització (com ara la comptabilitat anual de les forces polítiques, i no només les campanyes electorals com succeïa fins ara), així com incorpora noves mesures pel control dels comptes dels municipis, que hauran d'auditar obligatòriament el seu sector públic i trametre'n els resultats a la Sindicatura.
- **Llei del protectorat respecte de les fundacions i les associacions d'utilitat pública**: crea un òrgan que serà l'encarregat de donar suport i assessorament a les fundacions i desenvoluparà funcions de registre, de supervisió i de control, que ha de garantir el bon ús dels recursos que s'hi destinen.
- **Llei 26/2009 del 23 de desembre de mesures fiscals, financeres i administratives**, en la que s'incorpora la prohibició de que els beneficiaris de subvencions o transferències de l'administració puguin realitzar donacions en favor ni de partits polítics, ni de fundacions o associacions que hi estiguin vinculades; la prohibició de donar subvencions a entitats en que els directius percebin altes remuneracions; limitació en l'acumulació de càrrecs en entitats que perceben subvencions; i més mesures de control i fiscalització de les subvencions que les entitats donin a tercers.
- **Decret Legislatiu 1/2010, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei d'urbanisme**, per donar més llum als processos relacionats amb els canvis de planejament urbanístic, com ara l'accés telemàtic als convenis urbanístics, o millora de la recuperació pública de les plusvàlues provocades pels canvis en el planejament urbanístic.

Val a dir, però, que el camp d'actuació que resta pendent és encara considerable. Són moltes les actuacions que es poden i s'han de dur a terme per garantir la màxima transparència, l'accés de la ciutadania a la informació i el control del bon ús dels fons públics, especialment davant de l'evidència dels casos de corrupció que s'han destapat. Aquesta pràctica és una de les qüestions que més erosionen la confiança de la ciutadania en les nostres

institucions, alimenten la desafecció i acaben minant la legitimitat i solidesa de la mateixa democràcia.

ICV-EUiA vam proposar un pacte contra la corrupció, per la transparència i el bon govern, com ja havíem fet uns anys abans, a la resta de forces polítiques, però no vam trobar cap mena de predisposició ni tan sols per parlar-ne. La mateixa Oficina Antifrau va lliurar al president del Parlament una proposta de Pacte per la integritat amb 34 mesures que, com el pacte proposat per ICV-EUiA, ni tan sols ha aconseguit asseure a debatre els diferents partits. Lamentablement, en aquest terreny es denota una manca d'assumir compromisos per part de la majoria de forces polítiques, especialment les més grans.

3. Objectius estratègics.

Necessitem més política, i no menys, però una política diferent, entesa com el poder de la gent. Volem que la ciutadania torni a dominar el timó del seu propi futur, que se senti posseïdora de la seva pròpia vida. Que sigui la protagonista de la democràcia i la transformació.

Per això, ICV-EUiA volem una democràcia de qualitat. No ens conformem amb una democràcia de baixa intensitat, no n'hi ha prou a garantir l'exercici dels drets polítics i la celebració d'eleccions lliures cada quatre anys. **Necessitem molt més, una democràcia forta. I això passa per aconseguir:**

- **Un bon govern, transparent, ètic i obert a la societat:** necessitem recuperar la confiança en les nostres institucions, i la millor manera és obrir-ne les portes de bat a bat a la gent, que les parets en siguin de vidre per tal que tothom sàpiga què fan i per què, amb la màxima transparència. I amb màxim control i garanties sobre com es prenen les decisions i què es fa amb el diner públic. Volem promoure la col·laboració de la ciutadania en la mateixa aplicació de les polítiques públiques, amb una Administració pública que no es limita a aplicar la llei sense més, sinó que col·labora amb la societat per fer-ho millor.
- **Una bona política honesta i radicalment democràtica:** *“La política, si no la fas tu, la faran d'altres per tu”.* Poderosos lobbies i grups d'interès tenen capacitat per influir en l'elaboració de certes polítiques, pressionant polítics o dominant el debat dels mitjans de comunicació. Cal posar barreres a aquestes influències i redistribuir aquest poder per tal que la ciutadania pugui intervenir més, i més sovint, de manera més clara i directa, plantejant sobre quins temes vol parlar i amb capacitat d'influir en la decisió.
- **Unes bones polítiques,** participatives i deliberatives: si es promou el debat col·lectiu, la deliberació i la participació, les polítiques que s'acabin decidint segur que seran més eficaces i amb un major consens i legitimitat. Al cap i a la fi, qui té varetes màgiques davant dels problemes complexos que afrontem? Sense participació no podrem

governar bé. Cada cop més, la millor decisió serà la que prenguem tenint en compte totes les opinions i sumant esforços i complicitats.

- **Una societat civil** forta, crítica i compromesa: és la base de tota democràcia que funcioni bé, una societat civil rica, amb moltes associacions i amb molta gent associada. I amb capacitat de mobilització i voluntat de ser crítica i exigent amb el poder, però també de col·laborar i corresponsabilitzar-se per construir un futur millor.

4. Les propostes d'ICV-EUiA.

Necessitem **una política integral de qualitat democràtica** que incorpori tots els àmbits que hi intervenen

I, per dur-ho a terme, una primera proposta transversal: precisament perquè considerem que la qualitat democràtica és una qüestió (i afecta a qüestions) de la màxima importància, cal que el Govern i el conjunt d'àrees de les institucions s'hi impliquin.

- 891.** Així doncs proposem apujar el rang de l'actual Direcció General de Participació, i crear una **“Secretaria de Qualitat Democràtica”** que la substituiria i que, a més, depengui directament del Departament de Presidència per donar-li la màxima importància política i la màxima influència per dur a terme les accions i reformes necessàries, amb competències en tots els camps que es tracten en aquest apartat del programa i que ara es troben repartides en diferents departaments.

A) Bon govern, transparent, ètic i obert a la societat.

ICV-EUiA sempre ha destacat per la honestedat dels seus homes i les seves dones, mai no ens hem vist involucrats en afers de corrupció i sempre ens hem caracteritzat per ser molt exigents amb les mesures a prendre en aquest camp. Per això, no desistirem en la denúncia de la corrupció i en la demanda de mesures per impedir-la.

- 892.** **“Pacte contra la corrupció, per la transparència i el bon govern”.** Per recuperar la confiança de la ciutadania en el sistema polític i per evitar al màxim nous casos de corrupció, cal actuar de manera contundent i transversal en tots els organismes que poden intervenir en aquestes males pràctiques o poden contribuir a evitar-les. Cal que en prenguin part totes les institucions públiques i administracions, així com, evidentment, els partits polítics. Així mateix, el compromís amb l'ètica també requereix de la ciutadania i el conjunt de la societat civil, per tal que rebutgin aquesta pràctica i controlin l'aplicació de les mesures, i del sector privat, per tal que impedeixi que es promogui la corrupció o se'n prengui part. Aquest pacte hauria de comptar amb un òrgan executiu (que podria ser l'Oficina Antifrau) que impulsés l'aplicació de les mesures en tots els organismes i àmbits

implicats, i una comissió de seguiment integrada per representants de tots els sectors signants que en garantís el compliment.

Aquest pacte podria recollir moltes de les mesures que s'exposen a continuació i en d'altres apartats, des del control del finançament dels partits fins a la fiscalització dels comptes de les administracions, l'accés a la informació o el registre de *lobbies*, entre d'altres.

Algunes d'aquestes mesures estan regulades per lleis estatals. En aquest sentit, el Pacte podria incloure un compromís de les forces signants de traslladar a les Corts aquestes mesures. En tot cas, ICV-EUiA es compromet a impulsar-les en tots els àmbits institucionals que intervenen en la seva regulació.

893. Elaboració d'una llei d'accés a la informació que asseguri el dret d'accés dels ciutadans i les ciutadanes a tota la informació acumulada per les administracions. L'accés a la informació s'ha d'entendre com un dret fonamental. Qualsevol document de l'Administració s'ha de considerar com a patrimoni públic, com a propietat de la ciutadania, i s'hi han de sotmetre el poder legislatiu, el poder executiu i també l'Administració de Justícia. Les úniques limitacions han de ser el dret a la intimitat i la protecció de dades i la seguretat nacional. **Aquesta llei ha de crear un organisme independent, un comissionat, amb potestats i competències suficients i que garanteixi l'exercici d'aquest dret per part de la ciutadania.** Aquest comissionat podrà emetre resolucions vinculants per als organismes públics, podrà investigar la sospita que s'hagi eliminat informació i podrà sancionar les administracions que no atenguin els seus requeriments o, fins i tot, podrà ordenar a la policia la recollida de la informació si l'organisme s'hi nega.

894. En coherència i sense necessitat de legislació, **ICV-EUiA es compromet a actuar amb la màxima transparència** des del Govern de la Generalitat:

- Tots els informes encarregats seran públics i es penjaran a la pàgina web per a la consulta de tothom, així com totes les subvencions que es concedeixin (i no només al DOGC).
- Les agendes dels càrrecs públics també estaran disponibles al web per tal que es pugui conèixer la seva activitat política.

895. Llei de registre i control de *lobbies* o grups d'interès. L'objecte d'aquest sistema seria regular l'activitat de promoció, defensa o representació d'interessos de persones, entitats o organitzacions privades o públiques, exercida per persones naturals o jurídiques amb l'objecte d'influir en les decisions que han d'adoptar els òrgans del Parlament, el Govern o l'Administració de l'Estat per enfortir la transparència en les relacions entre privats i autoritats públiques.

896. Controlar estrictament el finançament dels partits polítics:

- Prohibició de les donacions anònimes a fundacions i associacions vinculades a partits polítics, tal com ja ho estan als partits. Igualació del límit màxim que aquestes entitats poden rebre per donant i any al que ja tenen establert els partits polítics (100.000€).
- Prohibició de les donacions per part de persones jurídiques i establiment de límits a les donacions de persones físiques en espècie (particularment, en forma de béns immobles).
- **Crear un registre públic dels crèdits que els partits tenen contrets amb bancs i caixes i l'execució d'aquests.** Es donarà compte de qualsevol modificació de les condicions del deute amb les entitats de crèdit a la Sindicatura de Comptes, al Tribunal de Comptes i al Banc d'Espanya. Si aquestes modificacions comportessin condonació de deutes o interessos, seran preceptius els informes previs del Tribunal de Comptes, la Sindicatura de Comptes i el Banc d'Espanya, i la posterior informació al Congrés dels Diputats i als parlaments autonòmics.
- No es faran efectives les subvencions si no s'han complert els deures de transparència davant de la Sindicatura de Comptes. Seria un cas de sanció administrativa.
- Impuls des del Parlament de la modificació del Codi Penal, que és competència de les Corts Generals, per incloure la tipificació penal del finançament irregular dels partits polítics, tant per a la part receptora com per a la donant. Així mateix, les sancions haurien de ser càstigs penals, i no només de naturalesa econòmica. Elevació de les penes, en particular per suborn passiu impropri.

897. Fiscalització dels comptes de les administracions, empreses i entitats públiques, així com de les entitats que rebin fons públics:

- Els registres i arxius de la Sindicatura de Comptes han de ser públics, així com tota la documentació comptable i els informes econòmics que els partits hagin de lliurar als tribunals.
- Publicar i difondre les conclusions més significatives dels informes d'auditoria, en especial entre les persones, els col·lectius, els pobles o les ciutats amb interès.
- Crear un format comú per als comptes i rendiments dels partits amb l'objectiu de garantir que la informació es pot comprendre i comparar amb facilitat, tant en relació amb un període com entre partits.

- Les administracions, entitats i empreses auditades han d'acreditar com i quan han resolt les incidències detectades en un curt termini de temps.
- Augmentar els recursos financers i de personal destinats a la Sindicatura de Comptes per tal que estigui en millors condicions per fer la seva feina.
- Dotar de més mitjans les fiscalies i els jutjats per tal que puguin investigar i puguin abreujar els terminis d'instrucció.
- Aprofitar a fons les possibilitats que atorga la nova Llei de la Sindicatura de Comptes, aprovada el 2010.

898. Fer públic el patrimoni de les persones candidates, càrrecs públics, alts càrrecs de l'Administració pública o d'empreses públiques. Cal que formulin declaració sobre qualsevol activitat que els proporcioni o pugui proporcionar ingressos econòmics i declaració de béns patrimonials. Els Registres d'Interessos constituïts tindran caràcter públic. Aquells càrrecs que puguin veure amenaçada la seva seguretat personal, realitzaran la declaració en un registre especial.

899. Limitació i control de les despeses electorals:

- Reduir el límit permès de despesa en campanyes electorals, fixar-lo en proporció al nombre d'habitants de la circumscripció on concorri i garantir-ne el compliment, introduint estrictes mesures de control i transparència a través de la nova llei electoral de Catalunya, o bé amb una llei específica sobre l'Administració Electoral de Catalunya.
- Compte únic electoral que permeti un millor control per part de la Sindicatura de Comptes.
- Garantir una informació equitativa i equilibrada de totes les forces polítiques.
- Mailing centralitzat i conjunt de totes les candidatures.
- Reducció de la propaganda i la publicitat directament o indirectament destinada a promoure el vot a les candidatures, per raons ecològiques i econòmiques.
- Sancionar els casos d'incompliment de la normativa de limitació de despeses.
- Retirada de subvencions als partits que no compleixin la normativa.

900. Observatori de la integritat i la corrupció pública a Catalunya, que reculli, tracti i difongui dades sobre la corrupció i que analitzi la posició de Catalunya en el rànquing internacional sobre bon govern i transparència.

901. Desplegament de l'Informe sobre el bon govern i la transparència, aprovat l'anterior legislatura. Aquest Informe conté nombroses propostes per la transparència en l'ús de recursos públics i la igualtat en l'accés a la informació sobre la gestió d'aquestes administracions. En cal l'aplicació de manera exhaustiva i coherent.

902. El transfuguisme és un dels pitjors descrèdits per a la vida política i una deformació de la voluntat popular. Per això, en coherència amb el pacte contra el transfuguisme, **ICV-EUiA manté el compromís de rebutjar i no admetre cap membre integrat a la candidatura d'una altra formació mentre mantingui el càrrec aconseguit en el seu partit original.** Així mateix, cal actuar decididament amb les reformes legals que puguin contribuir a evitar aquesta pràctica, tant pel que fa al supòsit de titularitat del càrrec quan el representant electe abandoni voluntàriament el partit polític com també per limitar els efectes que el transfuguisme pugui tenir en la presentació de mocions de censura.

903. Democratitzar l'Administració pública. Cap a una administració deliberativa.

- Introducció de mecanismes de participació ciutadana que obrin l'Administració al diàleg ciutadà, facilitant la interlocució i propiciant-la (amb reunions bilaterals, assemblees, consultes, processos participatius, etc.) i promovent la col·laboració ciutadana en l'aplicació de les polítiques públiques.
- Aplicació de les propostes i recomanacions de l'Informe sobre Bon Govern i Transparència Administrativa encarregat pel Govern de la Generalitat. Aquest Informe conté un conjunt de propostes que han d'orientar les actuacions de les administracions catalanes amb l'objectiu d'assegurar la transparència en l'ús de recursos públics i la igualtat en l'accés a la informació sobre la gestió d'aquestes administracions. L'Informe formula més de cinquanta recomanacions i propostes adreçades a les administracions públiques de Catalunya i tracta principalment sobre els àmbits següents: gestió pública, personal al servei de les administracions, alts càrrecs, empresa pública, contractació, ajuts i subvencions i dret a la informació i transparència.

B) Bona política, honesta i radicalment democràtica.

Millorar la representació de la ciutadania en el Parlament.

El Parlament de Catalunya és la cambra a on es reuneixen els representants del poble de Catalunya escollits directament en les eleccions. Es tracta de la institució més important de tot sistema democràtic i en ella es prenen les principals decisions que afecten a la nostra vida i al nostre futur com a societat. És fonamental, doncs, que aquesta cambra reflecteixi el més fidelment possible les preferències de la ciutadania i respongui a la seva voluntat, que el poble es senti proper als seus representants i que aquests retin comptes de la seva actuació davant la societat.

904. El dret de vot s'ha d'estendre a totes aquelles persones que viuen i treballen a Catalunya. En aquest sentit, el Govern i el Parlament de Catalunya haurien d'iniciar els procediments necessaris per modificar la legislació estatal per reconèixer el dret de vot a:

- Les persones d'entre 16 i 18 anys. Cal recordar que als 16 anys s'acaba l'escolaritat obligatòria i, per a molts, és l'inici de la incorporació al mercat de treball.
- Les persones migrades, per assolir la igualtat de drets.

905. Elaboració d'una llei electoral de Catalunya. El sistema actual provoca que un vot a qualsevol municipi de la província de Barcelona, no tan sols les metropolitanes, pot arribar a tenir menys de la meitat del valor que un altre vot a un altre municipi de fora d'aquesta província. ICV-EUiA proposa un nou sistema electoral que garanteixi:

- La igualtat de vot de tots els ciutadans i totes les ciutadanes de Catalunya.
- La representació de la diversitat territorial de Catalunya.
- La proporcionalitat entre els vots i els escons obtinguts per cadascuna de les forces polítiques.
- La representació equitativa d'homes i dones.
- La flexibilitat per adaptar-se a la nova organització territorial per vegueries, però també a les actuals províncies.

El model que proposa ICV-EUiA té les següents característiques fonamentals:

- Es basa en una circumscripció única nacional de tot Catalunya per a l'elecció dels diputats i les diputades, i una provisió territorial per vegueries a partir d'un sistema de repartiment intern i l'aplicació d'un mecanisme corrector.
- Es mantenen els 135 escons actuals al Parlament, i una barrera mínima per poder optar a obtenir escó del 3% dels vots.

- Es presentaran llistes per vegueries, els vots de les quals sumaran a efectes del còmput nacional total de la candidatura.
- Les llistes s'integraran per persones candidates d'un i altre sexe, ordenades de forma alterna.
- Garantim la igualtat de tots els vots i la màxima proporcionalitat: elecció dels diputats i les diputades a partir d'un càlcul proporcional en una única circumscripció nacional de tot Catalunya. D'aquesta manera, millora la proporcionalitat en tant que correspon el percentatge dels vots obtinguts per candidatura al percentatge dels escons finalment assignats. Amb aquest model, els vots de tots els ciutadans i totes les ciutadanes de Catalunya tenen el mateix valor.
- Garantim l'equilibri en la representació de tots els territoris. Per afavorir la representació de les vegueries menys poblades, s'establirà per cada candidatura que hagi obtingut representació 1 diputat inicial per cada vegueria on aquesta candidatura hagi obtingut, com a mínim, el 3% dels vots. La resta d'escons seran proveïts segons el % de vot obtingut a cada vegueria.

906. Creació de la Sindicatura Electoral de Catalunya. La llei electoral de Catalunya també ha d'incorporar la creació d'aquest òrgan, compost per juristes i politòlegs, que s'encarregui de vetllar pels drets de l'electorat i la legalitat dels processos electorals. Entre d'altres funcions, controlaria les despeses electorals i supervisaria el finançament de les campanyes, vigilaria la qualitat i professionalitat dels sondejos d'opinió preelectorals i supervisaria les condicions d'imparcialitat i pluralisme dels mitjans de comunicació públics durant la campanya, entre d'altres.

907. Fomentar i facilitar la participació en les eleccions. En aquest terreny, proposem:

- Allargar l'horari de votació.
- Facilitar el vot anticipat per correu modificant el complicat sistema actual.
- Establir les condicions tècniques per al vot per Internet.
- Organitzar "urnes mòbils" que visitin residències de gent gran, hospitals, centres penitenciaris i d'altres institucions per tal que hi puguin votar persones electores amb dificultats per traslladar-se.

908. Millorar la transparència i l'austeritat de la despesa dels partits i les institucions:

- Regulació de la precampanya electoral des del dia de la convocatòria de les eleccions.
- Enviament d'un sol sobre a totes les llars amb totes les candidatures i compromisos electorals.
- Regulació de la retirada dels materials de campanya després de les eleccions.
- Canviar la regulació del paper dels mitjans públics durant la campanya de manera més oberta, combinant criteris de pluralitat política i interès informatiu (informació, espais gratuïts, debats sectorials).

909. Limitació dels mandats a dos pel que fa a responsabilitats executives i a tres respecte a les representatives. Igualment, cal facilitar la reincorporació al món professional dels càrrecs electes sortints (cotització a la Seguretat Social, períodes remunerats de reciclatge, dret a l'atur).

910. Modificar la Llei d'urbanisme de Catalunya per ser més exigent en els processos de participació en la planificació territorial i urbanística que aquesta llei exigeix, i garantir-ne la qualitat.

911. Modificar la Llei municipal i de règim local de Catalunya amb l'objectiu de consolidar i eixamplar les previsions de participació ciutadana que conté.

912. Modificar la Llei d'estadística de Catalunya per tal que l'estadística oficial s'orienti també a informar i contribuir a la presa de decisions de la ciutadania, pensant també en la seva comprensió i disponibilitat.

Una democràcia amb equitat de gènere.

La presència de les dones en la política és clarament inferior a la dels homes. Cap impediment legal en limita la participació, però són moltes les barreres que es troben, el que es coneix amb el nom de "sostre de vidre". En bona mesura, és conseqüència de les mateixes desigualtats que pateixen en la societat (sobrecàrrega de treball, manca de temps, menors ingressos, etc.), però també perquè els espais, temps, valors, etc. de la política responen a esquemes pensats i organitzats pels homes i a partir d'aquesta desigualtat existent.

La participació plena de les dones en el sistema democràtic i la política és una qüestió de justícia i de qualitat democràtica. Així mateix, les dones i els homes tenen diferents experiències i interessos que han de ser incorporats en l'agenda política. Una bona mostra d'això és que la incorporació de les dones ha portat a ampliar i diversificar l'agenda política, s'han introduït temes com la

violència de gènere, els drets sexuals i reproductius, els drets vinculats al treball o la participació política.

Calen, doncs, accions positives, com ara el *sistema de quotes*. És important entendre que les quotes no discriminen els homes, sinó que compensen les barreres que impedeixen la presència política de les dones i que és un instrument de caràcter temporal. Així mateix, cal reforçar els espais de dones que promocionen la igualtat de drets i posen en valor les aportacions femenines en tots els àmbits socials, des de la societat civil fins a les institucions polítiques. La seva existència ens en demostra la necessitat.

En conseqüència, proposem:

- 913. La Generalitat ha d'elaborar i aplicar un Pla d'Acció per a la Feminització de la Política a Catalunya** a partir de l'anàlisi de les mesures preses arreu d'Europa en aquest àmbit. Aquest pla ha de tenir caire transversal i integral i ha d'incloure mesures per afavorir la participació de les dones en el conjunt d'espais de presa de decisió col·lectiva. Això vol dir que cal incloure de forma transversal mesures per modificar la Llei electoral, però també mesures sobre la presència en llocs públics de decisió no electes i mesures per a la promoció de la participació en els agents socials. Aquest pla haurà de ser un pacte social amb el suport de les organitzacions i els agents socials.
- 914. Crear la figura de “l'auditoria de l'impacte de gènere” en les institucions**, amb la qual s'avalui com condiciona, homes i dones, el treball polític, els seus horaris, l'estructura i l'organització. Això ha de permetre posar les bases dels canvis necessaris per fer possible la màxima participació, especialment de les dones.
- 915. Establir, a la futura llei electoral, la paritat en “cremallera”** en les candidatures a totes les eleccions (el gènere de les persones candidates es va alternant, és a dir, dona-home-dona-home...).
- 916. Fixar per llei que les comissions de designació del govern i dels organismes públics dependents de l'Estat no podran, en cap cas, estar formades per més d'un 70% de persones del mateix sexe.**
- 917. Promoure, a través dels òrgans competents per a aquesta funció** (amb la participació dels i les professionals dels mitjans i del Consell de l'Audiovisual de Catalunya), que en període no electoral els diferents mitjans de comunicació facin participar en els debats homes i dones en proporcions similars. Estudiar possibles mesures de control i bonificació als mitjans.
- 918. Promoure la presència paritària d'ambdós sexes a tots els llocs de presa de decisió dels principals agents socials.**

La Iniciativa Ciutadana: la gent proposa.

Cal facilitar mecanismes per tal que la ciutadania pugui traslladar propostes a les institucions públiques i als seus representants sobre els temes que els interessin o preocupin. La iniciativa ciutadana és fonamental per estrènyer la relació entre política i societat i per permetre la participació política de baix (la societat) cap a dalt (les institucions), i no com sempre de dalt cap a baix. La capacitat per decidir sobre quins temes tracten institucions i representants polítics no pot ser exclusivament seva, de certs poders fàctics o d'influents mitjans de comunicació. La gent ha de poder incidir en l'agenda política. Per això, cal obrir vies que permetin a la ciutadania plantejar temes de debat als polítics, per demanar-los que es pronunciïn i, fins i tot, que prenguin una decisió.

919. ICV-EUiA volem utilitzar la Llei de consultes populars per sotmetre a votació de la ciutadania qüestions que afecten la nostra qualitat de vida i el nostre benestar col·lectiu. Per això, recollirem signatures per sotmetre a votació els concerts que la Generalitat té amb escoles que separen en classes diferents nens i nenes, i la prohibició que a Catalunya es conreïn llavors transgèniques, així com altres iniciatives que puguin sorgir coherents amb el nostre programa.

920. Impulsar la Llei d'iniciativa normativa local per obrir la possibilitat de desenvolupar la iniciativa ciutadana per a normes de rang local, en un procediment similar a la iniciativa legislativa popular. Pel que fa la iniciativa legislativa popular, caldria una nova reforma que n'impedís que poguessin ser refusades en el debat a la totalitat i que passessin directament al debat en comissió.

921. Aprovar la Iniciativa Reglamentària Ciutadana per possibilitar que la ciutadania també pugui proposar reglaments, que desenvolupen les lleis, per tal que l'Administració en prengui en consideració l'adopció.

922. Difondre entre la ciutadania i, molt especialment, entre les entitats de la societat civil organitzada la Llei d'iniciativa legislativa popular aprovada l'anterior legislatura i impulsada políticament per la nostra coalició, la qual ha estat tot un èxit. Amb l'anterior legislació, de l'any 1984, i fins a la seva reforma el 2006, 22 anys després, s'havien presentat només 5 iniciatives legislatives populars. Des de la seva reforma i l'impuls donat per aquest Govern, han estat 15 en només 5 anys.

C) Bones polítiques, participatives i deliberatives.

Garantir la participació ciutadana i la seva qualitat.

La participació és un compromís general d'estil de governar, no una eina a utilitzar pels governs quan els convingui. L'existència de processos de participació i la seva qualitat sempre ha depès de la voluntat i compromís

polític dels responsables. Creiem que ha arribat el moment de fer un pas més i **començar a legislar** en aquest terreny per diversos motius. Si considerem que la participació fa unes aportacions molt valuoses a les polítiques públiques, no podem fer-la dependre de la voluntat del polític de torn. Així mateix per a que no es desvirtuï és important intentar garantir uns mínims de qualitat, un seguiment i un control que doni seguretat a la gent que en prengui part. Finalment mitjançant la participació oferim la possibilitat d'incidir en les decisions públiques també a la ciutadania, i no només als poderosos i grans grups de pressió que tenen multitud de recursos per defensar els seus interessos.

923. Impulsar una Llei de foment de la participació amb l'objectiu d'ordenar els mecanismes de participació existents i impulsar-ne de nous, així com també generalitzar-ne l'ús en l'elaboració i en el contingut de lleis, normes, plans i programes dels diferents àmbits institucionals de la Generalitat de Catalunya. Tota la normativa, els plans i els programes que elabori el Govern hauran de comptar amb una memòria participativa que detalli les actuacions de consulta i participació realitzades en el seu procés d'elaboració. Es tracta que la participació deixi de ser una excepció o depengui de la voluntat o sensibilitat política, i que esdevingui un component més d'obligat compliment en l'acció pública. I, per suposat, regida per uns estàndards i uns criteris de qualitat.

924. Elaborar, difondre i fomentar protocols sobre processos de participació ciutadana. La seva mateixa existència pot servir de referència per a moltes institucions que vulguin fomentar la participació sobre com fer-ho bé. La promoció i l'extensió han d'aconseguir que s'acabin imponent, i que la mateixa ciutadania cada cop els reclami més, de manera que no s'entengui fer segons quines accions públiques sense haver fet abans un procés de participació.

Més processos de participació ciutadana, i de més qualitat.

Cal continuar fomentant els processos de participació com fins ara, i multiplicar-ne l'esforç per convertir-los en una pràctica cada cop més habitual i millorar-ne la qualitat. Per fer-ho caldrà tenir en compte els següents principis:

- Una participació orientada a la transformació social, que ens permet avançar cap a una societat més justa socialment i mediambientalment.
- Una participació basada en regles del joc clares i conegudes per tothom.
- Una participació basada en la col·laboració entre les institucions i les organitzacions de la societat civil.
- Una participació amb un fort component deliberatiu, perquè és d'aquest debat i intercanvi d'opinions que podem extreure l'opció més adient per a tots i totes. La participació té un clar sentit pedagògic i ens forma com a ciutadania activa, respectuosa amb les opinions de la resta i amb capacitat per arribar a acords. A participar, se n'aprèn participant.

- Una participació que busca la màxima representativitat social possible, no només a través de la participació de les organitzacions socials, sinó també de la ciutadania no organitzada.
- Una participació inclusiva, que afavoreixi la implicació d'aquells col·lectius que tenen més dificultats per participar, com els adolescents i infants, les persones amb responsabilitats familiars, les persones immigrades, les dones, la gent gran...
- Una participació que escolta totes les veus, i sempre ofereix una resposta institucional pública i raonada.
- Una participació corresponsable. Durant massa temps i massa sovint s'han volgut fer les coses "perquè sí", i això és inacceptable. Ara bé, com a ciutadania, però, no podem quedar-nos només en la posició del "aquí no". Participar vol dir proposar, plantejar alternatives, i implicar-se en trobar la millor solució per a tothom. Participar és costós i haurem de facilitar-ho tant com puguem, però també cadascú haurà de fer un esforç i comprometre's.

925. Elaboració, aprovació i aplicació del segon Pla Interdepartamental de Participació Ciutadana 2011-2014, encara més ambiciós, que es comprometi a incorporar processos participatius en les principals lleis, plans i programes del govern previstos per a la propera legislatura. **Especialment, obrir processos participatius sobre la construcció d'infraestructures que tenen major impacte en el territori.**

926. La participació ha d'entendre's també com una estratègia de transformació social, molt especialment en moments de crisi com l'actual. La participació ha d'anar vinculada a l'elaboració de polítiques que millorin la qualitat de vida de la gent (inclusió, educació, salut, etc.). Per això, s'han d'impulsar polítiques socials i de benestar que donin respostes a la crisi. Així mateix, un element fonamental per fer-ho possible és la **proximitat**, per la qual cosa cal apostar per plans d'entorn, plans comunitaris, projectes educatius, etc. que permeten articular la participació en un projecte arrelat al territori, al barri, a la comunitat, i que es concentren en el progrés social d'aquell entorn.

927. Cal millorar els òrgans estables de participació, com els consells consultius, per tal que esdevinguin instruments útils i amb capacitat d'incidència. Cal una reformulació de la seva composició i organització, també en la seva dinamització, així com en la seva capacitat de decisió.

928. Continuar donant suport i ajuts econòmics als ens locals en matèria de participació. Els ajuntaments constitueixen l'àmbit institucional més proper a la ciutadania i són el marc on s'ha aplicat un major nombre d'experiències participatives. La Generalitat ha de continuar oferint recursos a aquells ajuntaments que apostin per la participació, tant per a la realització dels processos com per a la formació de tècnics i tècniques.

- 929. Crear una xarxa de coneixement sobre la democràcia deliberativa.** La Generalitat de Catalunya hauria d'impulsar la col·laboració amb els centres de coneixement sobre la participació de les diputacions/vegueries catalanes, les universitats i la societat civil.
- 930. Volem que la participació arribi al nucli de l'acció de govern: els pressupostos.** Som conscients que, a aquest objectiu final, s'hi ha d'arribar després d'un procés progressiu que en garanteixi l'efectivitat. Per això, caldria començar amb els departaments de la Generalitat per tal que iniciessin processos de participació en relació amb les prioritats d'inversió en l'elaboració dels pressupostos. Paral·lelament, hauria d'elaborar-se un estudi sobre com posar en pràctica els pressupostos participatius a la Generalitat de manera que anessin implementant-los.
- 931. Creació, a l'Escola d'Administració Pública de Catalunya, d'una Aula Permanent de Participació Ciutadana,** amb oferta formativa en la matèria per a personal al servei de les administracions i per a electes i directius.

D) Una societat civil forta, crítica i compromesa.

Cal posar tots els recursos necessaris per tal que no es produeixin desigualtats en la participació i perquè la societat civil tingui més i millors eines per fer sentir la seva veu amb autonomia. Una societat amb un ric teixit social és, també, una garantia per fer que la democràcia funcioni millor. Una població amb alts índexs d'associacionisme i amb un teixit social divers comporta nombrosos avantatges: fomenta el debat, el respecte a la diferència i als punts de vista discrepants, el compromís, la integració social, l'assumpció de responsabilitats, augmenta el control de l'acció de govern, etc. En definitiva, esdevé una magnífica Escola de Democràcia. Per aquesta raó, ICV-EUiA es compromet a donar suport a la seva consolidació i extensió i a millorar-ne el funcionament.

- 932. Desplegament i aplicació del Pla Nacional de l'Associacionisme i el Voluntariat elaborat pel Govern en aquesta legislatura.** Elaboració i aprovació del seu Pla d'Execució per als propers anys.
- 933. Augmentar la quantia i la difusió dels ajuts per a l'elaboració d'informes, per part d'entitats i associacions, sobre l'impacte ambiental i/o social de plans, programes i projectes** que qualsevol institució pretengui dur endavant, en el procés d'al·legacions corresponent. Es tracta de donar suport a la societat civil per tal que pugui controlar l'Administració, defensar els seus arguments i assegurar-se que no s'ignoren els efectes de les seves accions.
- 934. Incloure la promoció de l'associacionisme, actualment competència de la Direcció General d'Acció Comunitària del Departament de Governació, entre les competències de la**

Secretaria de Qualitat Democràtica que proposem crear o, en el seu defecte, de l'actual Direcció General de Participació Ciutadana. D'aquesta manera, la promoció de l'associacionisme seria més coherent amb el seu valor com a escola de democràcia i com a actor social, més enllà dels serveis que puguin prestar. Així, també es podria donar suport a les necessitats estructurals i organitzatives de les associacions i, a la vegada, obrir noves oportunitats de participació d'aquestes en les decisions públiques, garantint que hi podran prendre part, que seran informades i que l'opinió i les propostes seran preses en consideració en igualtat de condicions que les d'altres grups de pressió econòmics més potents.

- 935. Creació d'un registre únic d'entitats.** Un dels instruments per facilitar la interlocució amb la societat civil ha de ser el registre únic d'entitats per a tota la Generalitat. L'actual registre dels estatuts de les associacions dóna seguretat jurídica a les relacions privades amb aquestes entitats, però no és una eina útil de treball des del punt de vista de la formulació de les polítiques públiques, ja que consta de més de 43.000 registres. A causa d'aquesta situació, hi ha departaments que han hagut de crear els seus propis registres d'entitats. Per aquest motiu, hi ha entitats que figuren en diversos registres (esportius, de benestar social, etc.) que no es poden creuar entre si. Per aquest motiu, és necessari establir el registre únic.
- 936. Identificar interlocutors socials en cadascun dels àmbits i les àrees de govern,** establint els canals i espais estables necessaris perquè hi hagi una relació fluïda i constant (flux d'informació, transparència, consulta regular i periòdica, avaluació, etc.).
- 937. Promocionar la participació en tots els àmbits de la vida ciutadana** (al lloc d'estudi, de treball, com a persones usuàries i consumidores, en sindicats, consells escolars i AMPA, associacions de persones consumidores, etc.).
- 938.** Definir en un nou pacte del temps que inclogui un espai necessari per a la participació de la vida ciutadana (punt anterior)
- 939. Potenciar l'ampliació de relacions interassociatives, reforçant el paper de les organitzacions de segon i tercer grau** (taules, federacions, etc.) i potenciant-ne la creació de noves. Enfortir la interlocució amb aquestes organitzacions en tant que representatives d'un sector determinat.
- 940.** Dissenyar, de manera participada, una política de finançament de les associacions i entitats catalanes que tingui com a objectiu canviar els actuals escenaris d'excessiva dependència econòmica dels moviments associatius amb les administracions públiques, evitant, d'aquesta manera, dinàmiques clientelistes. **Apostar per una política clara de convenis amb associacions, de caràcter plurianual,** de

manera que es redueixi la feixuga i repetitiva feina burocràtica per a les entitats i el neguit permanent per la supervivència.

941. Donar suport, a través dels propis instruments del Govern, a la presència i al paper de les entitats catalanes en l'àmbit internacional (federacions internacionals, interlocució amb organitzacions governamentals com la UNESCO, suport al pagament de quotes a les federacions internacionals, etc.), així com la seva participació en programes i projectes europeus a través d'una xarxa d'informació, assessorament i formació.

942. Fomentar i donar suport al reciclatge i la formació de les persones associades i, especialment, de les responsables i professionals.

Eix d'Administració pública.

1. Introducció. Per una Administració pública catalana de qualitat, transparent, àgil i professionalitzada.

Durant aquests anys, l'Administració pública ha estat subjecta a canvis, malgrat que encara existeix una estructura excessivament rígida que fa que no sigui suficientment àgil davant de les demandes de la ciutadania.

La construcció de l'autogovern, pel que fa a la creació de la Funció Pública pròpia, no ha estat mai pensada des d'una perspectiva unitària, sinó que, en el millor dels casos, només ha estat dissenyada per sectors, tot fent camí a partir de plans parcials de curta volada.

Aquesta situació ha anat acompanyada en els darrers anys de campanyes de descrèdit d'allò que és públic. El neoliberalisme intenta implantar la idea de l'eficàcia del sector privat per damunt de la del sector públic.

La falsa creença que el funcionament d'allò privat és qualitativament i econòmicament preferible a la cosa pública ha impulsat o bé consolidat l'acceptació general que els "serveis públics" han de ser prestats sempre que siguin rendibles. Els grups econòmics més poderosos voldrien privatitzar els serveis públics i reduir el sector públic. Voldrien que aquests serveis, que són del tot necessaris per a la ciutadania, es prestessin des de l'esfera privada amb criteris mercantils, amb l'objectiu d'obtenir beneficis econòmics i no socials.

La batalla ideològica contra el sector públic també busca introduir elements de discriminació salarial i precarització laboral, introduint més carències en la prestació dels serveis i costos socials.

ICV-EUiA fa de la defensa dels serveis públics una opció estratègica i assumeix la necessitat de fer un seguiment estricte, per part dels poders

públics, dels serveis gestionats des de la iniciativa privada, establint-ne mecanismes de regulació i control democràtic.

Defensar el sector públic és també defensar la necessitat de la seva reforma. En conseqüència, la nostra aposta per la defensa dels serveis públics passa avui inexcusablement per encoratjar i promoure una profunda reforma de l'Administració pública, una major descentralització en la presa de decisions, de tal manera que la gestió sigui de proximitat a la ciutadania i es generin majors espais de democratització i participació en la definició de la seva estructura i en l'organització del seu treball, mitjançant la presència de les organitzacions sindicals més representatives en els òrgans de govern i administració i l'existència també d'òrgans de participació de la ciutadania.

Cal tenir en compte que, durant els primers anys d'autonomia, els governs de CiU van anar acumulant competències però no van dissenyar una nova Administració, sinó que van seguir el mateix model de l'Administració de l'Estat, perdent l'oportunitat històrica de crear una nova Administració pública sense rèmores del passat.

Garantir el dret de la ciutadania a la bona administració, a una Administració moderna i de qualitat, requereix de plantilles suficients i de la dignificació de les condicions de treball, ja que els recursos humans constitueixen el capital més important de l'Administració pública.

És necessari acotar la política, tant de creació d'ens instrumentals com de privatitzacions dels serveis públics i generalització de concerts. En ocasions, s'ha utilitzat aquesta fórmula per defugir els principis rectors de l'ocupació pública, donant lloc a organitzacions caracteritzades per l'arbitrarietat en l'accés; les altes taxes de temporalitat, amb la inseguretat que això provoca en el personal públic; la poca formació que es du a terme; la desigualtat que es produeix entre el personal de les diferents administracions; l'atomització o la inexistència de negociació col·lectiva i la imposició de condicions laborals inferiors a les de l'administració d'origen; i, sobretot, la pèrdua de controls democràtics sobre els mateixos. Tot plegat, mecanismes i sistemes que el que provoquen és la pèrdua del control administratiu i polític de les eines de prestació dels serveis públics.

ICV-EUiA defensa uns serveis públics universals, de caràcter democràtic i social, de qualitat, transparents i professionalitzats. En definitiva, els serveis públics han de tenir l'objectiu de la millora de la qualitat de vida de tots els ciutadans i totes les ciutadanes i de lluita contra l'exclusió social. Han de ser més propers a la ciutadania, àgils, amb una estructura flexible i amb capacitat d'innovació, amb l'objectiu de donar solucions als nous reptes socials. Cal establir canals reals de participació ciutadana, també en la presa de decisions.

En la línia del concepte de "governança", apostem per organitzacions menys jeràrquiques i amb més contacte i intercanvi horitzontal. L'autoritat no pot ser la forma d'integrar, sinó que ho ha de ser la col·laboració. El funcionament

s'ha d'assimilar progressivament al d'una xarxa on els contactes entre unitats són múltiples i no només cap a un cervell central. En aquest sentit, el treball transversal no només amb plans i programes, sinó com a cultura organitzativa, es fa imprescindible.

Això no implica que no hi hagi lideratges, sinó que el lideratge ha de ser dinamitzador i mediador. Un lideratge que promogui les relacions entre les unitats, la intermediació, que generi valors i percepcions compartides i que mantingui la xarxa plenament activada.

ICV-EUiA es compromet a fer que l'actitud dels seus càrrecs a la Generalitat sigui l'adequada en una Administració de tipus relacional. És a dir, que actuïn amb transparència i en equip, que escoltin i estimulin la participació de la societat civil i que justifiquin les decisions que prenen. ICV-EUiA treballarem per una Administració creativa i inclusiva. I això implica fer de la col·laboració i el diàleg intern (entre la mateixa Administració) i extern (amb la ciutadania i la societat civil) els eixos vertebradors del seu funcionament.

Aconseguir uns serveis públics de qualitat implica lluitar per una societat equitativa que aposta per la integració i la cohesió social, on tota la ciutadania tingui els mateixos drets.

2. Les propostes d'ICV-EUiA.

A) Accions per a la millora de l'Administració pública.

Per una Administració pública eficient, arrelada al territori i amb visió de gènere, amb l'objectiu de posar en valor el rol de l'empleat públic i l'empleada pública, els serveis públics i d'atenció a la ciutadania.

943. Dinamitzar les cartes de serveis al conjunt de les administracions públiques, organismes i empreses, amb l'objectiu d'informar la ciutadania sobre les qualitats amb què es proveeixen els serveis públics i actualitzar l'exercici dels drets de la ciutadania.

944. Optar per la transversalitat en l'acció de l'Administració com un mecanisme per prioritzar actuacions i sumar esforços de diferents àrees.

945. Impulsar codis d'ètica en tots els òrgans i organismes públics, institucions i empreses, cossos operatius i departaments. En aquest sentit, podem enorgullir-nos que el Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació hagi estat el primer a aprovar un codi ètic propi.

- 946. Acció integral per l'austeritat i el bon ús del diner públic.** Analitzar les despeses de l'Administració i adequar-les a allò que és estrictament necessari per al seu funcionament al servei ciutadà, especialment en moments de crisi com l'actual (delimitació i proporcionalitat de les retribucions dels càrrecs polítics, nombre de càrrecs de confiança, limitació i control de l'ús dels cotxes oficials, publicacions i publicitat promocional, inauguracions, despeses de protocol, etc.).
- 947. Dotar de més autonomia l'esfera tècnica, i de més confiança la seva iniciativa, sempre que sigui coherent amb les polítiques aplicades.** Compartir els objectius i comprometre's amb els projectes és la millor manera de millorar el funcionament de l'Administració.
- 948. Cal anar cap a organigrames més integrats i més horitzontals,** amb una distribució funcional de les tasques, i on es comparteixen responsabilitats.
- 949. Crear l'Observatori per a la millora dels serveis públics com a instrument per analitzar i examinar els serveis públics.** Ha de ser una eina que permeti la intervenció de la ciutadania, així com del personal públic, en matèria de qualitat dels serveis públics.
- 950. Potenciar la creació de la Inspecció de Serveis Públics de l'Administració Pública de Catalunya,** la qual inclourà les Inspeccions de Serveis Públics de les Vegueries, també en la inspecció de les administracions locals dels seus respectius territoris i la inspecció de les universitats públiques. Anualment, la ISPC retrà comptes al Parlament.
- 951. Impulsar auditories de gestió, entre les quals la d'impacte de gènere, de tots els serveis** per tal de descobrir insuficiències i aplicar noves millores dels serveis públics, així com produir indicadors d'eficàcia i eficiència.
- 952. Apostar per la simplificació administrativa,** tant de la normativa reguladora dels contractes de l'Administració com dels procediments per a la contractació. En definitiva, més agilitat per aconseguir menys costos en temps i esforços burocràtics.
- 953. Simplificació de l'estructura administrativa departamental i d'organismes autònoms, agències, societats mercantils, consorcis.** Cal fer una recomposició d'organismes.
- 954. Desenvolupar la nova Llei de procediment administratiu amb l'objectiu de fer més àgil, flexible, obert i eficaç el funcionament de l'Administració pública catalana.**

955. Elaborar una llei integral de la Funció Pública catalana que incorpori l'Administració local i que prevegi els següents aspectes:

- La regulació de codis ètics i de conducta, a fi de promoure la cultura de servei públic i la independència i l'objectivitat de l'actuació dels empleats públics i les empleades públiques.
- Conciliació de la vida laboral i personal (o familiar).
- Impuls d'un programa d'equitat de gènere que lideri els plans d'igualtat a les administracions públiques catalanes.
- Garantia dels principis d'igualtat, mèrit i capacitat en l'accés a la funció pública.
- Establiment de la carrera administrativa per al col·lectiu del personal administratiu i tècnic de la Generalitat (a la docència, la sanitat i els Mossos ja en tenen).
- Potenciació de la promoció interna per a la cobertura de places vacants dins de la funció pública.
- Promoció de la creació de cossos i escales de personal públic d'abast nacional català que permeti la lliure circulació d'aquest entre les administracions públiques catalanes.
- Establiment dels mecanismes de mobilitat interadministrativa entre les diferents administracions públiques de Catalunya.
- Professionalització de la funció pública directiva.
- Impuls social i legal de la participació de les organitzacions sindicals més representatives en els òrgans de govern i administració.
- Elaboració de plans estratègics a les administracions públiques per a la millor gestió dels recursos humans.
- Potenciació de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya a fi que esdevingui un lloc de referència de la formació de qualitat i específica per al personal públic, que tingui una clara vocació professionalitzadora envers l'Administració pública i la transmissió dels valors de servei i actuació dels empleats i les empleades.

956. Establir un nou model de finançament de les administracions locals, d'acord amb les competències en la prestació de serveis que tenen assumides.

957. Desenvolupar una llei bàsica sobre les externalitzacions per garantir el control efectiu de les activitats externalitzades. Aprovar un

catàleg d'aquells serveis que no poden ser susceptibles de la gestió privada.

- 958. Incrementar la formació, la motivació, l'especialització i la modernització de la gestió i direcció pública.** Modernització tecnològica i organitzativa de la gestió pública. Potenciar l'activitat pública com a generadora d'innovació i responsabilitat social.
- 959. Impulsar el desenvolupament de les tecnologies de la informació** com a mitjà per a la informació a la ciutadania, i aconseguir així una Administració oberta, d'accés ràpid a la informació. Cal treballar amb criteris de coordinació entre administracions públiques.
- 960. Recuperar progressivament la titularitat pública dels serveis. Aturar les privatitzacions.**
- 961.** Eradicar la pràctica de la facturació d'informes a ens externs a l'Administració per la realització de treballs que formen part de la tasca ordinària d'aquesta.

B) Accions per tenir uns recursos humans competents i estimulats.

- 962. Incrementar el valor afegit i la rendibilitat social del personal públic,** mitjançant la formació, la motivació, l'especialització i la modernització de la gestió i direcció pública.
- 963. Posar en valor la feina d'empleat públic i empleada pública,** reforçar-ne el coneixement de la tasca davant de la societat, millorar-ne la condició social. Millorar i reforçar la feina pública és un factor de justícia i cohesió social, no un destorb.
- 964. Impulsar programes per promoure la participació del personal públic,** recollint-ne les propostes per a la millora de l'organització de l'Administració i la prestació de serveis, tal com està fent el Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació amb el programa INTNOVA.
- 965. Impulsar una política laboral que disminueixi la temporalitat laboral,** atès que aquesta està fins i tot per sobre del sector privat. Recuperar la prohibició de les ETT en les administracions públiques.
- 966.** Realitzar ofertes públiques i concursos de trasllat de forma periòdica.
- 967.** Crear les places de plantilla que s'estan cobrint sota altres formes de contractació.

- 968. Millorar la qualitat de la formació**, que ha de ser superior a la simple adquisició d'habilitats laborals per convertir-se en l'essència d'un servei públic i una funció pública de qualitat, fomentada en la responsabilitat i la dignitat de cada treballador i treballadora. Garantir l'exercici del dret a la formació a tot el personal públic.
- 969.** Potenciar la reforma i l'aprofundiment de la regulació d'incompatibilitats a fi que sigui aplicada en tot el sector públic.
- 970. Establir un salari mínim de 1.000€ a la funció pública i un salari màxim per als alts càrrecs de l'Administració pública** i per a les persones gestores de les empreses públiques, agències, consorcis i ens diversos.
- 971.** Treballar perquè la propera legislatura, i en el termini més curt possible, s'impulsin els mecanismes per aconseguir que els empleats públics i les empleades públiques recuperin el poder adquisitiu perdut durant aquests anys.

Eix de seguretat pública i emergències.

1. Introducció: la seguretat pública, garant dels drets fonamentals.

En una societat que no deixa de canviar, les propostes d'ICV-EUiA i les nostres accions mantenen la seva radicalitat ("anar a l'arrel dels problemes") i responen als interessos de la majoria de la ciutadania, dels treballadors i les treballadores i, molt especialment, de la gent amb menys capacitat de fer sentir la seva veu. Però no podem respondre als problemes d'avui amb les receptes del passat. Per això, hem anat incorporant nous reptes i nous valors provinents de l'ecologisme, del feminisme, del pacifisme, de la radicalitat democràtica. Així mateix, també hem donat nous enfocaments a vells problemes, com en el cas de la lluita pels drets dels treballadors i les treballadores, l'equitat i la justícia social.

És des d'aquesta perspectiva, la de donar des de l'esquerra nous enfocaments a vells problemes, que a ICV-EUiA ens hem volgut plantejar el tema de les polítiques públiques de seguretat. Es tracta d'una qüestió de rellevància social que incideix en la convivència democràtica i en les condicions de vida de la ciutadania. **A més de ser un dret bàsic, la seguretat garanteix que puguem gaudir amb plenitud de la resta dels drets fonamentals.** En aquest sentit, doncs, és una qüestió que afecta el moll de l'os de l'ideari d'esquerres. De fet, les classes populars són també les més vulnerables: a Catalunya hi ha prop d'una víctima mortal mensual per la violència masclista i milers de denúncies cada any; el 2009, la sinistralitat laboral es va cobrar la vida de més de 100 persones treballadores, en molts casos en empreses negligents; les màfies exploten milers de persones immigrants sense papers; són encara molt nombroses les famílies

destrossades pels accidents de trànsit. I, així, un llarg llistat de problemàtiques amb un enorme impacte social.

L'assumpció per part d'ICV-EUiA de la responsabilitat d'Interior va representar un repte de gran profunditat. Des d'aleshores, s'ha anat avançant, tant des de la pràctica de la gestió com des de la reflexió política, en una dinàmica de retroalimentació que ens està permetent obrir algunes línies d'avenç prou suggerents en la modernització del sistema públic de seguretat i emergències.

Els motors d'aquesta modernització han estat la incorporació de la recerca, el desenvolupament i la innovació a cadascun dels àmbits del Departament; la prioritat donada a les polítiques preventives; el foment de la participació i la col·laboració institucional; el desenvolupament de polítiques específiques per a aquells col·lectius que es troben en situació de vulnerabilitat; la promoció de la igualtat, la interlocució, la proximitat, la professionalitat i l'ètica, el diàleg i la comunicació. En són exemples **la lluita contra la violència masclista o el programa d'equitat de gènere del Departament, el de responsabilitat social corporativa i el d'ambientalització.**

Una modernització que ha situat el cos de Mossos d'Esquadra com una policia moderna, una policia que actua amb la màxima professionalitat, amb un alt nivell d'autoexigència i de compromís amb la ciutadania.

Una policia cada cop més preparada, amb més experiència, amb més i millor formació, que, a més, disposa d'eines per mesurar i avaluar la seva gestió i amb un clar compromís de servei a la ciutadania.

Catalunya és un país raonablement segur, amb taxes de victimització equiparables als països més avançats.

De manera global, cal destacar com a grans línies d'avenç:

En primer lloc, l'impuls conseqüent d'unes polítiques públiques de seguretat d'aprofundiment democràtic. Una part de la nostra societat encara està condicionada per l'herència d'un concepte de seguretat pràcticament limitat a "garantir l'ordre públic", des d'una actuació policial purament reactiva de repressió del delictes o, en alguns casos, fins i tot com a instrument repressor de les opinions antisistema o els moviments socialment transgressors. Des d'una perspectiva radicalment democràtica, en canvi, les polítiques de seguretat han d'anar orientades a "garantir el lliure exercici de drets i llibertats". Així, fins i tot en els casos extrems que demanen una resposta contundent per frenar els comportaments violents, ha de ser de manera proporcionada i per evitar mals majors, i la justificació torna a ser garantir els drets i les llibertats de tothom. Amb una acció proactiva, el que s'intenta no és només perseguir la delinqüència, sinó evitar, tant com sigui possible, que la gent vegi perillar la seva seguretat i limitat l'exercici dels seus drets.

Aquesta perspectiva d'aprofundiment democràtic exigeix també accentuar l'exigència professional i ètica de la policia, i més quan a Catalunya tenim una

oportunitat històrica amb el procés de creació d'un nou cos policial. I obrir més vies que afavoreixen la participació i la corresponsabilització, reforçant el model de proximitat que basa la seva eficàcia en el coneixement de la realitat, la complicitat amb la ciutadania i el treball en xarxa.

En segon lloc, implementar unes polítiques públiques de seguretat i emergències més racionals i modernes. La sensació d'inseguretat provoca por, i el seu impacte social sovint és utilitzat per alguns sectors de cara a guanyar batalles ideològiques. Així, el predomini del discurs conservador ha fomentat molts prejudicis ideològics que desenfocuen la problemàtica real de la seguretat, lligant immigració a delinqüència, prostitució i pobresa a inseguretat, conflictes socials i polítics a violència, etc. Per això, es fa imprescindible aflorar els problemes reals de seguretat, com els accidents de trànsit, la violència masclista, les màfies d'explotació laboral, les de tractes de persones, el crim organitzat, etc. I, així, millorar la seguretat i reduir els delictes, però d'una manera més racional i eficaç, tot desmuntant la construcció ideològica conservadora.

En tercer lloc, hem vetllat per contribuir a la sostenibilitat del país des de les polítiques públiques de seguretat. En aquest sentit, cal destacar el desenvolupament de la prevenció dels riscos de protecció civil, les polítiques de trànsit que afavoreixen l'ús responsable del vehicle privat i les polítiques d'estalvi energètic i de responsabilitat social del conjunt del Departament.

Finalment, unes polítiques de seguretat més socials. En coherència amb els postulats anteriors, si creiem que les polítiques públiques de seguretat han de garantir drets i llibertats, atendre els problemes reals i prevenir els riscos, és evident que en tot això també s'hi incideix des de les polítiques públiques d'educació, serveis socials, treball o urbanisme, per posar només alguns exemples. En aquesta perspectiva transversal, la tasca policial i de seguretat en sentit ampli serà més eficaç si sap incardinar-se com un vessant més de les polítiques socials més modernes, des de l'arrelament territorial i la creació de sinergies amb la resta de professionals.

2. Balanç de govern de la legislatura 2006-2010.

Per complir la nostra responsabilitat i per assolir els objectius que tenim encomanats des del Departament, durant aquests 4 anys s'ha fet un esforç inversor molt important per modernitzar el sistema públic de seguretat i emergències de Catalunya, el qual actualment té una situació comparable a la dels països més avançats.

2.1. Inversió en seguretat i emergències.

Més recursos per modernitzar la seguretat. La despesa d'aquesta legislatura en augment de personal, innovació tecnològica i xarxa de comunicacions, nous equipaments i renovació dels vehicles expressa un esforç inqüestionable per modernitzar tot el sistema públic de seguretat, segurament la inversió més gran des de la recuperació de la democràcia i l'autogovern.

Avui, el sistema públic de seguretat té més i millors infraestructures que mai, i Catalunya és un referent internacional pel que fa a instal·lacions de seguretat pública. S'ha fet un salt endavant que representa la definitiva modernització de la seguretat pública pel que fa a noves instal·lacions, més operatives, confortables i sostenibles.

Bombers: millors condicions per afrontar les emergències. En aquesta legislatura, s'ha multiplicat per sis la inversió en parcs de bombers i parc mòbil en relació amb la legislatura 1999-2003.

Les bases d'un nou sistema de protecció civil: prop de 75M d'€ invertits en quatre anys. La protecció civil ha fet un gran salt per afrontar de forma adequada els reptes del segle XXI. El nou edifici del 112 (telèfon d'emergències) situat a Reus és un equipament funcional, modern i que dona resposta als reptes futurs, alhora que és una icona de la força d'un país que n'enforteix l'autogovern també en el camp de la seguretat pública. Així mateix, l'adquisició de la Xarxa RESCAT suposa el tancament del cercle de la gestió de les emergències del país, facilitant la coordinació dels mitjans de totes les administracions catalanes en un sol recurs públic.

Els Mossos, policia integral a tot Catalunya. Amb la finalització del desplegament, el novembre de 2008, els Mossos d'Esquadra van culminar una fita històrica, sense precedents, de ser la policia integral a tot Catalunya.

Això ha comportat un important esforç inversor en més recursos humans i equipaments: a banda del Complex Central de Mossos d'Esquadra ubicat entre Sabadell i Terrassa, una quarta part de les noves comissaries i de l'augment del nombre d'agents correspon al període 2007-2010, un procés que continua amb la previsió de construir 5 noves comissaries i d'arribar als 18.300 agents el 2015. En aquests anys, també s'ha fet un salt qualitatiu important reforçant l'escala de comandament i feminitzant el cos de policia.

2.2. Recerca i innovació. Salt qualitatiu en investigació i tecnologia.

La recerca, el desenvolupament i la innovació són motors essencials de la modernització del sistema públic de seguretat i emergències de Catalunya. L'impuls a l'R+D+I és un element estratègic crucial, atès el seu potencial per millorar la seguretat de les persones. Permet reforçar les polítiques preventives i la millora en la coordinació i els processos operatius i de gestió de les emergències. En definitiva, és una peça clau per aconseguir un sistema de seguretat pública i emergències eficient i eficaç.

Elaboració del Pla director tecnològic 2009-12 del qual ja se n'ha adjudicat més del 70%. La seva proposta més important és la **Plataforma integrada per a la seguretat i les emergències (PISE)** amb 30M d'€ de pressupost i que suposa constituir un veritable sistema de gestió de les emergències que inclou 112, CECAT, Mossos, Bombers, Agents Rurals, emergències mèdiques, policies locals i protecció civil.

Les fites fonamentals d'aquest procés de millora tecnològica en aquesta legislatura han estat les següents: el desenvolupament del Centre d'Atenció i Gestió de Trucades d'Urgència 112, materialitzat en la inauguració de la seva seu a Reus; un nou sistema integral d'atenció a les emergències que és un referent a Europa; la posada en marxa del Centre de Coordinació Operativa de Catalunya (CECAT) com a centre superior d'informació del sistema de protecció civil; la potenciació de la xarxa d'alarmes i comunicacions d'emergències; la unificació en el marc de la xarxa RESCAT de tots els sistemes de telecomunicacions de seguretat.

El Centre de Coneixement de la Seguretat de l'Institut de Seguretat Pública de Catalunya és el primer centre especialitzat en seguretat des d'un punt de vista multidisciplinari, amb accés lliure i directe a persones estudiants, investigadores, docents, professionals i a la resta de persones interessades en la seguretat.

Implantació de l'Administració electrònica en l'àmbit de Seguretat Privada i Joc, de tal manera que més del 90% dels tràmits de les empreses del sector es poden fer ja completament en línia; així com la identificació de conductors per a les empreses de lloguer d'automòbils, renting o empreses de grans flotes en la tramitació de les sancions de trànsit a través del programa IDECON.

Polítiques innovadores que han millorat la gestió del trànsit. L'aplicació de la gestió variable de la velocitat als accessos principals de la ciutat de Barcelona és una mesura que ha suposat un canvi de concepció i funcionament en la gestió del trànsit, més segur i sostenible.

Aquesta mesura, pionera a Catalunya i l'Estat espanyol, ha rebut el primer premi en la categoria de "Millor servei de gestió de trànsit" al Fòrum Anual del projecte EasyWay, coordinat per la Direcció General de Transports i Energia de la Unió Europea.

2.3. Formació, professionalitat i ètica.

- **L'ISPC, més i millor formació.** La creació, l'any 2007, de l'Institut de Seguretat Pública de Catalunya (ISPC), "la universitat de la seguretat", ha comportat que tots els cossos operatius –Mossos d'Esquadra, policies locals, Bombers, Agents Rurals i personal penitenciari i de protecció civil– que treballen en les emergències es formin en un mateix centre, amb els mateixos criteris. Entre el 2007 i el 2010, s'han format a l'ISPC més de 80.000 alumnes.
- **Noves titulacions acadèmiques.** La creació del Màster en Polítiques Públiques de Seguretat, en col·laboració amb la Universitat Oberta de Catalunya.

- **E-learning.** L'ISPC ha elaborat un pla director i ha realitzat per primera vegada cursos no presencials amb les metodologies més avançades.
- **Autoexigència i compromís amb la ciutadania.** La professionalitat passa per perseguir la màxima eficàcia en el compliment del deure i implica un alt nivell d'autoexigència ètica i de transparència. Aquests són els principis que caracteritzen les institucions dels països europeus més avançats, i també són objectius de les polítiques de seguretat impulsades pel Departament d'Interior, condició imprescindible per enfortir el compromís amb la ciutadania. Mossos d'Esquadra, Bombers i personal del Departament d'Interior han elaborat, per primera vegada, les seves cartes de serveis. Són el mitjà per donar a conèixer els compromisos de servei a la ciutadania i, alhora, les eines que permetran mesurar i avaluar la gestió i el grau d'acompliment dels compromisos, tot intentant assolir una millora continuada del servei.
- **Reforç de les estructures de comandaments de Bombers, Mossos i Protecció Civil.**
- **Creixement de la confiança en la nostra policia.** Segons les dades de l'Enquesta de seguretat pública de Catalunya, el cos de Mossos d'Esquadra és la policia més ben valorada de Catalunya.
- **Pioners en bones pràctiques i codis d'ètica.** La voluntat de destacar valors com ara el respecte, la integritat, la dedicació al treball, l'objectivitat, la vocació de servei públic, la responsabilitat, la imparcialitat en l'actuació, la transparència o l'austeritat de l'Administració pública han fet que el Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació sigui el primer que hagi aplicat un manual de bones pràctiques i un codi ètic per al Personal d'Administració i Serveis. També s'ha creat el Comitè d'Ètica de la Policia de Catalunya, que ha elaborat el primer Projecte de codi ètic de la policia d'acord amb les recomanacions de la Unió Europea, que ha merescut el reconeixement de la societat catalana.
- **Augment de la transparència.** La transparència millora el servei i l'eficàcia de tots els serveis públics. Són milers de respostes parlamentàries, centenars d'hores de compareixences al Parlament, rodes de premsa i notes informatives per assegurar la transparència que han de tenir tots els serveis públics.
- **Criteris de qualitat.** S'ha treballat per adaptar als criteris de certificació de qualitat ISO 9001 el procediment de detenció del cos de Mossos d'Esquadra.
- **Càmeres a totes les comissaries com a garantia per a tothom.** La instal·lació de càmeres a totes les comissaries ha fet desaparèixer

pràcticament les denúncies que presentaven algunes persones detingudes a les comissaries.

2.4. Prevenció.

- **Minimitzar els riscos, una prioritat.** L'efectivitat de les polítiques públiques de seguretat no s'ha de mesurar en funció de la quantitat de multes de trànsit que es posen o de quants delinqüents es detenen, sinó de quants accidents i delictes s'eviten. El mateix passa amb els incendis forestals, que s'apaguen reduint les situacions que els provoquen i preparant-se millor per afrontar-los, i, així successivament, aquesta valoració es podria aplicar a una part important de les competències del Departament. La prevenció és la més eficaç de les mesures de seguretat.
- **La sinistralitat a les carreteres cau més del 50% des de l'any 2000 (de 891 a 411).** Les polítiques públiques de seguretat viària s'estableixen en el Pla de seguretat viària de Catalunya, que representa el full de ruta per lliurar batalla contra tots els problemes de seguretat viària. Si bé el Departament, amb el Servei Català de Trànsit al capdavant, és el màxim impulsor de totes les mesures que s'hi estableixen, la seva confecció compta amb la implicació i participació activa de la resta d'agents i actors (la resta de departaments de la Generalitat, les administracions locals, l'Administració de l'Estat, els operadors i gestors de trànsit i les entitats i associacions implicades en la seguretat viària).
- **La nova protecció civil, un repte d'avantguarda.** Aquest Govern ha apostat per impulsar un sistema de protecció civil català, basat en criteris com la coordinació entre les diferents administracions i serveis, l'optimització dels recursos, la preparació professional dels equips que intervenen directament en l'assistència, i l'importantíssim paper de la prevenció, la planificació i la implicació ciutadana amb el reforç a la informació, els simulacres i el sistema d'avisos a la població. Al llarg de la legislatura, s'ha establert el marc normatiu necessari per a aquest nou model de protecció civil que té com a peces essencials: la Llei del Centre d'Atenció i Gestió de Trucades d'Urgència 112, el Decret que regula les activitats i els centres obligats a adoptar mesures d'autoprotecció, la concreció dels criteris de prevenció per a la implantació al territori de nous elements de risc, la millora de la gestió del gravamen de protecció civil i l'aprovació del projecte de Llei de Protecció Civil, una llei actualitzada coherentment amb l'ambició del nou model de protecció civil a Catalunya. D'altra banda, s'ha intensificat l'elaboració de plans d'emergència: en el marc de l'actual Pla de Protecció Civil de Catalunya, s'han elaborat diversos procediments específics (pandèmies, emergències ferroviàries, ventades, entre d'altres) i s'han aprovat nous plans especials per donar respostes a riscos concrets (risc d'allaus, emergències radiològiques i emergències aeronàutiques).

- **Polítiques preventives per evitar delictes.** Des dels Mossos d'Esquadra, s'han portat a terme nombroses campanyes efectives, com la que va aconseguir una reducció important dels anomenats robatoris silenciosos o les accions per prevenir fets delictius en zones turístiques. Des del Departament també es desenvolupen polítiques de prevenció per evitar problemes de convivència que afecten les persones en situació més vulnerable. En aquests casos, es reflexiona sobre les causes dels conflictes i es treballa per evitar-ne o minimitzar-ne els efectes negatius.
- **Mesures més eficients per reduir els incendis i els salvaments.** La implicació dels Bombers en tasques preventives ha augmentat notablement, amb l'objectiu d'aprofundir en el coneixement del territori i millorar la capacitat de resposta en cas d'emergència, tot minimitzant l'impacte dels sinistres.
- **Foment del joc responsable.** Incorporar la dimensió social en les polítiques de joc del nostre país ha estat un repte important per a aquest Govern. El Programa de joc responsable, pioner a Europa i l'Estat, ha desenvolupat una gran part de les seves actuacions amb la mirada posada en els col·lectius especialment vulnerables, com joves, gent gran i persones amb problemes amb el joc.
- **Impuls a la mediació per a la gestió dels conflictes. S'ha creat l'Àrea d'Interlocució Mediació de Conflictes.** Una forma d'anticipar-se als problemes de convivència és treballar en la prevenció. Una adequada atenció a les persones i als grups socials més vulnerables ajuda a disminuir els factors de risc social que incideixen en determinats comportaments i sobre les causes que dificulten la inserció i l'equitat social. Garantir els drets fonamentals ha estat una prioritat del Departament: per tal de fer-ho en les millors condicions, cal actuar en la detecció, prevenció i resolució de conflictes que es puguin generar a l'espai públic, utilitzant la interlocució, la mediació i d'altres tècniques. Per això, s'ha creat l'Àrea d'Interlocució i Mediació de Conflictes.

2.5. Proximitat i cooperació institucional.

- **Creació dels Serveis Territorials del Departament** com a eina de descentralització de la tasca del Govern i de proximitat i coneixement del territori.
- **Participació i col·laboració per assolir complicitats.** La proximitat, la col·laboració i la corresponsabilització amb les entitats ciutadanes i la resta d'institucions són les estratègies bàsiques que contribueixen a millorar la seguretat. Aquestes estratègies, basades en mesures que generen confiança i que busquen la màxima implicació de tota la

societat, són fonamentals per enfocar adequadament els problemes i els reptes de la seguretat.

- **Constitució del Consell de Seguretat de Catalunya.** El 2007 es va donar un pas molt important amb la constitució del Consell com a màxim òrgan de consulta i debat sobre l'estat de la seguretat a Catalunya. Per primer cop, per mitjà del Consell, les entitats ciutadanes formen part de l'òrgan suprem de consulta i debat sobre l'estat de la seguretat a Catalunya.
- **La proximitat, principal eina contra la inseguretat.** Els Mossos d'Esquadra duen a terme, en el dia a dia, la seva funció de forma molt propera a la gent, preocupant-se dels problemes de seguretat que afecten la ciutadania.
- **Junta de Seguretat de Catalunya.** Amb el nou Estatut, el president de la Generalitat de Catalunya és el president de la Junta de Seguretat de Catalunya, el màxim òrgan de coordinació entre els cossos policials que operen a Catalunya i de col·laboració amb les autoritats de la policia d'altres països.
- **Cooperació policial internacional.** Des del 2008, els Mossos d'Esquadra treballen conjuntament amb les policies espanyola i francesa en dos centres de cooperació policial i duanera, al Pertús i Lés. Amb aquesta integració, els Mossos tenen més eines per combatre la delinqüència transfronterera i fan un pas més de cara a augmentar la presència en espais i organismes de coordinació policial internacional.
- **Consens i corresponsabilitat amb el món local.** S'ha donat un fort suport als municipis per elaborar els plans locals de seguretat ciutadana, seguretat viària i protecció civil. D'altra banda, s'ha proveït els ajuntaments que no disposen de policia local amb un terminal de la xarxa pública de telecomunicacions RESCAT per ser utilitzat per l'alcalde o alcaldessa o la persona que es designi davant de qualsevol emergència al municipi, i la connexió amb el PISE (Plataforma Integrada de Seguretat i Emergències) d'ajuntaments amb més estructura de seguretat.
- **Millora de la coordinació entre cossos policials.** Actualment, 179 de les 210 policies locals estan connectades a les bases de dades policials dels Mossos d'Esquadra. D'altra banda, s'han signat 192 convenis de col·laboració amb ajuntaments (una tercera part, els darrers 4 anys) per delimitar les competències entre la policia local i els Mossos d'Esquadra. La coordinació s'ha demostrat essencial per millorar l'eficàcia, la prevenció i la resposta contra la delinqüència.

2.6. Seguretat per a tothom.

És evident que els cossos policials han de dissenyar i aplicar estratègies i tècniques reactives davant dels fets delictius i de la delinqüència. En aquest sentit, han estat nombroses les campanyes efectives dutes a terme pels Mossos d'Esquadra, com la que va aconseguir una reducció important dels anomenats robatoris silenciosos, o per evitar robatoris a tot Catalunya, o davant del crim organitzat, desarticulant xarxes mafioses que atemptaven contra el patrimoni de les persones, el tràfic d'estupefaents o contra els drets i les llibertats de les persones.

Dedicar especial atenció a qui més la necessita. Sense seguretat, no hi ha drets ni llibertats. És per això que cal garantir la seguretat a totes les persones, però amb especial atenció a aquelles que es troben en situació més vulnerable, que veuen més amenaçats els seus drets o que tenen més dificultats per exercir-los. Només així podrem garantir la seguretat per a tothom.

- **La lluita contra la violència masclista, una prioritat.** Un dels programes impulsats per ICV-EUiA al capdavant del Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació ha estat el Programa de seguretat contra la violència masclista. S'ha prioritzat el treball preventiu, impulsant per primera vegada a Catalunya l'Enquesta de Violència Masclista, dissenyant nous sistemes d'indicadors que donen llum a una dura realitat. S'han incorporat canvis en la programació de la formació policial, introduint la perspectiva de gènere, l'especialització i la prevenció de la violència masclista des de la tasca policial. S'ha aconseguit reforçar una organització de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra que aposti per l'especialització i la qualitat de l'atenció policial de les dones. I s'han desenvolupat guies didàctiques per fer prevenció en cinc àmbits de la violència masclista: agressions sexuals, violència en l'àmbit de la família, de la parella, els matrimonis forçosos i la mutilació genital femenina.
- **Denunciar l'homofòbia i la transfòbia.** Un altre col·lectiu que sovint pateix la discriminació són les persones lesbianes, gais, bisexuals i transsexuals. L'actuació en aquest àmbit consisteix a establir un procediment policial pel que fa als fets delictius motivats per l'orientació sexual afectiva o la identitat de gènere de la víctima. Aquests casos són encara poc denunciats, i és per això que s'han fet campanyes i s'han editat materials per incentivar que es denunciïn aquests fets delictius, en permanent contacte amb les entitats i organitzacions referents.
- **Contra la discriminació de les persones nouvingudes, cercant ponts d'integració.** Les persones nouvingudes són un altre dels col·lectius amb risc de vulnerabilitat, per diverses raons: desconeixement dels seus drets i deures; precarietat laboral que els fa més propicis a ser víctimes de determinats delictes, com l'explotació laboral, sexual, etc. S'han engegat accions de sensibilització i informació amb les entitats d'aquests col·lectius per

donar informació sobre els drets i els deures i la forma d'exercir-los, amb l'edició de materials informatius en diverses llengües, i xerrades als col·lectius.

- **Seguiment i atenció especial a les víctimes i persones afectades de trànsit.** S'han fet diverses campanyes específiques adreçades als col·lectius de risc d'accidents de trànsit (gent gran, joves, vianants, motoristes). La situació de les víctimes greus és una de les prioritats del Departament i, per això, s'ha realitzat un estudi des de tres àmbits diferents: el nombre i les característiques del col·lectiu i l'assistència sanitària rebuda; l'estimació dels costos socials; i el procés de rehabilitació integral per aconseguir la màxima qualitat de vida possible. També es treballa en estreta col·laboració amb les associacions de víctimes de trànsit en la realització de campanyes preventives.
- **Protocol contra els delictes d'odi i discriminació.** El 2010 s'ha aprovat el procediment policial per protocol·litzar l'actuació policial pel que fa a tots els delictes d'odi i discriminació, amb l'objectiu de donar resposta a l'agreujant de discriminació i odi, que atempta contra un dret fonamental i contra la dignitat de les persones que el pateixen. Tant per a casos homofòbia, transfòbia i xenofòbia com per a d'altres tipus de discriminació.
- **Lluita contra el tràfic de persones.** La lluita contra l'explotació sexual i laboral ha estat una prioritat del cos de Mossos d'Esquadra, donant resposta a una tipologia delictiva que vulnera clarament els drets fonamentals. Els anys 2008 i 2009, els Mossos han fet 95 actuacions i 12 investigacions especials a tot el territori de Catalunya en relació amb delictes de tràfic d'éssers humans, delictes contra la llibertat sexual i contra el dret de les persones treballadores.
- **Informació i prevenció als col·lectius de persones joves.** Els Mossos d'Esquadra fan xerrades adreçades a aquests col·lectius i a les escoles per donar-los mecanismes de seguretat i per conscienciar-los a l'hora de presentar denúncies. Bàsicament, es donen consells sobre seguretat, internet amb seguretat, violència masclista, prevenció de consum de drogues, prevenció d'estafes i seguretat viària, entre d'altres. S'ha editat un còmic per sensibilitzar sobre les diferents formes de violència masclista, adreçat als col·lectius joves. D'altra banda, la Direcció General del Joc i Espectacles, conjuntament amb el Departament d'Educació, ha encetat un projecte educatiu per treballar el joc responsable amb l'alumnat de batxillerat en l'assignatura d'Educació per la Ciutadania.
- **Polítiques especials de seguretat per a la gent gran.** Un altre col·lectiu d'especial atenció són les persones grans. Reben consells de seguretat, d'internet segura, de prevenció d'estafes, de seguretat viària, de joc responsable i de violència domèstica. La darrera

campanya de trànsit, “Fes-te veure!”, adreçada a les persones grans, promou l'ús de reflectors per evitar atropellaments.

2.7. Regulació del joc responsable i els espectacles en viu.

L'aprovació pel Govern de la Llei sobre espectacles públics i activitats recreatives (que inclou des de l'oci nocturn, les representacions teatrals i els concerts de música en viu fins als bingos i els circs) i el Reglament que regula les activitats d'aquests sectors posa les bases per desenvolupar un model que fomenti el joc responsable i tingui en compte la protecció de menors i persones que tenen reduïdes les seves capacitats intel·lectuals i punitives, i es tracta que doni seguretat jurídica tant als operadors com a les persones jugadores, al mateix temps que permetrà regular el joc en línia a Catalunya.

L'aprovació del Reglament que regula aquestes activitats d'oci és el primer que es fa a escala estatal i dona resposta a realitats socials com els “afters”, les discoteques de menors o les actuacions d'espectacles musicals en viu, a les demandes de sectors culturals que promouen aquesta activitat, i també descentralitza la gestió administrativa tot respectant l'autonomia municipal.

3. Les propostes d'ICV-EUiA.

Per al període 2011-2014, ICV-EUiA proposa consolidar un sistema de seguretat pública i emergències a Catalunya que sigui garant del lliure exercici dels drets i les llibertats de tothom com a base d'una convivència pacífica i democràtica, i que permeti prevenir i minimitzar situacions de risc i gestionar les emergències.

Aquestes polítiques públiques de seguretat se sustenten en millorar la seguretat, la qualitat i la participació.

Millorar la seguretat, especialment amb les persones en situació de major vulnerabilitat, donant un nou impuls a les actuacions preventives, atenent les especificitats territorials i les vinculacions amb la resta de serveis. Millorant la capacitat de resposta en situacions de risc o de vulneracions de drets, atenuant les amenaces i atenent les víctimes i persones afectades. **Disminuir els fets delictius i augmentar la percepció de seguretat de la ciutadania.**

Millorar la qualitat, basant-se en la proximitat, la professionalitat i l'eficiència, incrementant les polítiques de proximitat per tal de reforçar el model comunitari de policia, capacitant tècnicament i professionalment als agents operatius per tal de millorar l'eficàcia i l'eficiència del servei de policia i impulsar polítiques de seguretat i de servei públic per tal de reforçar la identitat corporativa de la policia de Catalunya i incrementar el prestigi i reconeixement social de la tasca policial.

Millorar la participació, buscar la complicitat en la ciutadania per millorar tant els nivells reals de seguretat com la seva percepció social, i promoure la

participació ciutadana en l'elaboració i la implantació de les polítiques de seguretat; impulsant la corresponsabilització de totes les administracions implicades en l'objectiu de la seguretat pública (món local, govern de l'Estat, institucions europees), promovent el principi de subsidiarietat en l'objectiu de la seguretat. Desenvolupar instruments de planificació participatius en cada sector d'activitat a aquells territoris que sigui necessari.

971. Acomplir la ràtio de 4,5 policies per mil habitants acordada al Parlament de Catalunya, dimensionant per al 2015 l'existència de 18.300 mossos d'esquadra al territori català.

972. Impulsar la Llei del Sistema de Policia de Catalunya per reforçar la col·laboració i les sinergies entre els Mossos d'Esquadra i les policies locals. Desenvolupar plans territorials de seguretat adaptats a les diverses necessitats dels municipis. Reforçar el sistema amb la integració a la xarxa Rescat i la Plataforma integrada de seguretat i emergències de totes les policies locals i els serveis de protecció civil municipals de Catalunya.

973. Nova regulació marc de les policies locals. Establir els mecanismes necessaris per permetre la mancomunació dels serveis policials d'aquells ens locals i comarcals que ho desitgin

974. Gestionar la seguretat des del territori. La planificació general de la seguretat pública s'haurà de basar en els plans específics de sector o del territori, ja siguin de seguretat, de protecció civil o a instàncies de les juntes locals de seguretat.

975. Elaborar un **pla director** per analitzar noves necessitats i definir futures infraestructures policials amb l'objectiu de reforçar el model de proximitat. En paral·lel, portar a terme un **pla de reformes i millores** de les infraestructures policials més obsoletes.

976. Desenvolupar la **carrera professional dels mossos de les unitats de seguretat ciutadana.**

977. Realitzar un **pla d'estabilització d'horaris dels membres del cos de Mossos d'Esquadra** per facilitar la conciliació de la vida laboral i familiar.

978. Aconseguir la **reducció de l'edat de jubilació dels mossos a la que ja tenen les forces i cossos de seguretat de l'Estat i la policia basca.**

979. Creació de l'escala operativa auxiliar de mossos per a tasques especialitzades (serveis penitenciaris, etc.), i poder disposar de mossos per a tasques operatives.

980. Reforçar el programa per a la prevenció de la violència masclista en el marc de la seguretat pública continuant la implementació dels plans de formació policial amb perspectiva de gènere, consolidar l'Enquesta de Violència Masclista de Catalunya, potenciar la recerca en seguretat amb perspectiva de gènere descobrint i potenciant indicadors de gènere i

sistemes d'exploració de dades adjacents per conèixer la veritable victimització que la violència masclista comporta.

- 981.** Enfortir polítiques i accions per tal d'**evitar la doble victimització dels col·lectius més vulnerables**: LGTB, menors, dones, persones migrades.
- 982.** Continuar reduint les víctimes mortals de trànsit i les víctimes amb ferides greus a la xarxa viària catalana. Seguir desenvolupant les polítiques de seguretat viària que permetin que l'elaboració del Pla de Seguretat Viària a Catalunya 2011-2013 es consolidi amb una **reducció del cinc per cent anual**, en aquest període, de les víctimes mortals i dels ferits greus, i **millorar l'atenció a les víctimes i a les persones afectades pels accidents de trànsit**, en el marc d'una gestió de la mobilitat sostenible i segura.
- 983.** Estendre el sistema de **velocitat variable** a tots els accessos a Barcelona i altres àmbits metropolitans planificats. Desenvolupar un **programa d'innovació tecnològica en suport a la conducció segura i la mobilitat sostenible**.
- 984.** Enfortir el sistema integral de protecció civil com a coordinació de les emergències, amb l'estructuració d'un sistema d'implantació territorial de la protecció civil i promoció i suport del servei de protecció civil des dels municipis, millorant els sistemes d'informació i participació de la població i amb la finalització de les infraestructures essencials de la protecció civil, i potenciar el 112 com a número únic i universal d'emergències. Per això, és imprescindible l'aplicació de les competències exclusives en matèria de protecció civil d'acord amb l'Estatut d'Autonomia de Catalunya. Entre aquestes i de forma estratègica, la construcció de la seu central a Barcelona del Centre d'Atenció i Gestió de Trucades d'Urgència per tal de potenciar el 112 com a número únic i universal d'emergències que integri també el telèfon d'emergències mèdiques (061) i l'atenció a la violència de gènere. Es consolidarà el Mapa de Protecció Civil de Catalunya com l'eina per a la identificació de les situacions de risc greu, cosa que ha de permetre aplicar polítiques de gestió dels riscos i d'informació ciutadana. Es definiran noves estratègies de penetració dels missatges de protecció civil entre la població. Es reforçarà la supervisió, el seguiment i la millora dels plans d'autoprotecció i s'estructurarà un sistema de voluntariat de protecció civil ben integrat en el servei de protecció civil.
- 985.** Assolir que tots els ajuntaments catalans tinguin redactats els seus **plans de protecció civil obligatoris (PAM)**.
- 986.** Aprovar la **Llei de Protecció Civil de Catalunya, la Llei del Servei de Prevenció i Extinció d'Incendis i Salvaments i la Llei del Joc**.
- 987.** Desenvolupar les competències de l'Estatut en salvament marítim.
- 988.** Continuar enfortint el sistema d'extinció d'incendis amb més inversions, formació i innovació, tal com s'ha anat realitzant aquests

últims anys en el Cos de Bombers de la Generalitat amb l'objectiu d'incrementar-ne la seguretat i l'eficàcia. Desenvolupar un **programa d'innovació** per millorar els sistemes de prevenció i detecció precoç d'incendis i per incrementar la **seguretat** dels bombers.

- 989.** Desenvolupar la **carrera professional dels bombers generalistes** i millorar-ne la formació especialitzada.
- 990.** Crear l'especialitat de bomber o bombera especialista en **risks tecnològics**.
- 991.** **Enfortir els mecanismes de prevenció i mediació en els conflictes que es puguin produir en l'ús dels espais públics** (manifestacions, concentracions, actes de protesta de diferent tipus, etc.). A tal fi, desenvolupament de la recentment creada àrea d'interlocució i mediació de conflictes, integrada en l'estructura del cos de Mossos d'Esquadra.
- 992.** **Crear el cos auxiliar dels Mossos d'Esquadra (per exemple, per als serveis penitenciaris).**
- 993.** **Garantir el control de la seguretat privada dins del sistema de seguretat pública de Catalunya** per tal de garantir el compliment de la normativa en el marc de les competències reconegudes per l'Estatut d'Autonomia: formació, criteris d'admissió, inspecció i sanció.
- 994.** **Enfortir els mecanismes de lluita contra el crim organitzat internacional en tots els seus vessants, especialment pel que fa al tràfic de persones.**
- 995.** **D'acord amb l'article 164.4 de l'EAC, promoure la participació de la policia de la Generalitat en els grups internacionals de treball i intercanvis d'informació internacionals.**
- 996.** Potenciar l'Institut de Seguretat Pública de Catalunya estructurant-ne l'organització en facultats especialitzades, començant per les de bombers i policia.
- 997.** Crear dues **titulacions universitàries** lligades a bombers i policies convalidant, en part, la formació i l'experiència acumulades.
- 998.** **Potenciar la formació i la professionalització dels operadors de les diferents sales que actuen en la gestió de les emergències.**
- 999.** **Incorporar l'impacte de gènere en les polítiques de seguretat.**
- 1000.** **Continuar impulsant el Programa pel Joc Responsable** per afavorir una pràctica responsable del joc, amb accions de prevenció i sensibilització de forma compartida entre la ciutadania, els actors socials i les administracions públiques. En aquest sentit, serà molt important l'aprovació pel Parlament del desenvolupament de la Llei de Jocs i Apostes de Catalunya que tingui en compte la protecció de les persones especialment vulnerables (menors d'edat i aquelles que tenen reduïdes les

seves capacitats intel·lectuals i punitives), que fomenti una política del joc responsable, que doni seguretat jurídica als operadors i les persones jugadores, que ponderi les repercussions socials, econòmiques i tributàries derivades de les actuacions de joc i apostes, que permeti prevenir i fer front a les activitats fraudulentament i al blanqueig de capitals, i que afavoreixi la diversificació empresarial del joc i les apostes i la regulació de la seva publicitat.

1001. Desenvolupar la **regulació del joc on-line a Catalunya**, en especial evitant-hi l'accés de menors i les conductes addictives.

Eix de Justícia i Dret

1. Introducció. Fer de la justícia un servei públic de qualitat.

Aquest programa electoral té com a criteri i objectiu principal **fer de la justícia a Catalunya un servei públic de qualitat, amb fort contingut social, per tal que el dret sigui un instrument d'igualtat, accessible a tothom i que s'apliqui amb equitat per tal de compensar les desigualtats socials.**

ICV-EUiA defensa que és fonamental que tota societat democràtica gaudeixi d'una Administració de Justícia que presti veritablement un servei públic a les persones, que sigui àgil, eficaç i modern i que tingui molt present la realitat social en què actua, convertint-se en un instrument d'equitat i compensació de les desigualtats i les injustícies que imperen en les relacions econòmiques, socials, laborals, ambientals i d'accés als serveis i prestacions públics i privats.

Només així es podrà garantir el dret a la tutela judicial efectiva recollit a l'article 24.1 de la Constitució espanyola, i que diu textualment: *“Totes les persones tenen dret a obtenir la tutela efectiva dels jutges i dels tribunals en l'exercici dels seus drets i interessos legítims sense que, en cap cas, pugui produir-se indefensió.”*

A Catalunya, a més, disposem d'un nou marc de referència per fer del nostre país una societat avançada en termes d'equitat i de justícia, gràcies al fet que el nou Estatut d'Autonomia de 2006 amplia la relació de drets i llibertats dels ciutadans i les ciutadanes, i enuncia un conjunt de principis rectors de l'actuació de les administracions públiques, que correspon complir i fer complir al conjunt de les administracions catalanes amb especial rellevància a l'Administració de Justícia.

2. Balanç de govern 2006-2010.

El Govern d'Esquerres ha realitzat una inversió sense precedents en la modernització de la justícia a Catalunya. Cal destacar el *Pla d'inversions d'edificis judicials* (2004 – 2010) , amb el que, en acabar el 2010 **s'hauran renovat els edificis de 36 dels 49 partits judicials de Catalunya, incloent la Ciutat de la Justícia.**

Des de la seva posada en funcionament, s'han instal·lat a la **Ciutat de la Justícia 138 òrgans judicials de Barcelona i els 13 òrgans judicials de l'Hospitalet de Llobregat. A part de la Ciutat de la Justícia a la resta del país s'han fet 26 edificis nous i se n'han remodelat o ampliat 12 més.** D'altra banda, el Govern de la Generalitat ja ha signat un conveni amb l'Ajuntament de Barcelona per iniciar la que serà la segona gran concentració judicial en aquesta ciutat: la jurisdicció social i contenciosa administrativa i l'Audiència de Barcelona se situaran al nou edifici que s'ha de construir al passeig Lluís Companys.

En matèria de seguretat **s'han establert protocols clars d'actuació en diverses matèries, per exemple la prevenció de la violència masclista;** protocols de coordinació i actuació on intervenen els òrgans judicials i l'administració de justícia i que el cert és que abans, senzillament, no existien.

Així mateix, **Catalunya és pionera en l'aplicació de les mesures penals alternatives** i que eviten l'internament i milloren els processos de reinserció. Des del 2003 fins al 2009, l'aplicació de **mesures penals alternatives** ha augmentat més del 600%.

Ahora el govern ha potenciat el treball i la formació, triplicant el nombre de persones ocupades en els tallers del **Centre d'Iniciatives per la Reinserció (CIRE)** passant de les 1.263 de l'any 2003 a les 3.725 el 2009

El Govern també ha afrontat la sobreocupació del sistema penitenciari català, creant 6.500 noves places, amb la construcció de **8 nous centres penitenciaris per endegar amb més garanties les polítiques de reinserció social.** 3 centres ja estan finalitzats i la resta amb els procediments iniciats.

Des del grup parlamentari d'ICV-EUiA, s'han fet importants aportacions per donar un contingut més progressista a les lleis aprovades pel Parlament de Catalunya, en especial:

- **Llei del Llibre II del Codi Civil català (persona i família).** Especial incidència en la definició d'un nou concepte de família, amb mesures per garantir l'efectiva igualtat no sols formal sinó també material entre els membres, posant l'accent en el caràcter compartit de les responsabilitats parentals davant dels fills i les filles, introduint la nova figura del pla de parentalitat; posant per davant sempre l'interès de les persones menors, "desconflicтивitzar" les situacions de crisi i ruptura familiar; amb una nova consideració de les persones amb discapacitats físiques o psíquiques com a persones amb capacitat natural que només cal complementar o substituir per raó de limitacions específiques.

- **Llei del Llibre III del Codi Civil català (persones jurídiques: associacions i fundacions).** Més garanties de funcionament democràtic i control de les finalitats fundacionals, amb més transparència i control de les entitats tant per a les persones associades com per a la societat, en el cas de fundacions i associacions d'utilitat pública.
- **Llei del Llibre IV del Codi Civil català (successions).** Posa per davant els lligams afectius sobre els merament genealògics; amb una actualització i simplificació de les figures tradicionals; amb plena igualtat entre fills i filles –sigui quin sigui el seu origen-; donant un destí social a les herències sense hereus legals ni testamentaris; introduint les noves tecnologies, etc.
- **Propostes de modificació puntual i millores del Llibre V del Codi Civil català:** millora i simplificació de la propietat horitzontal i comunitats de persones propietàries.
- **Llei de mediació** que amplia aquesta figura a tots els àmbits de les relacions jurídicoprivades, no sols les familiars, sinó també les de caràcter patrimonial, de relacions de veïnatge, etc.
- **Llei del CIRE (Centre d'Iniciatives per a la Reinserció, en l'àmbit penitenciari),** en especial el paper de les entitats del tercer sector: integració laboral de persones en risc d'exclusió.
- **Llei de recursos contra resolucions de registradors de la propietat i mercantils,** en matèries que afectin el dret català.
- **Intervencions i aportacions en comissió de Seguretat i Justícia,** en les compareixences anuals de la presidenta del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya (TSJC), la fiscal en cap de Catalunya i la degana de l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona, en els respectius informes sobre la situació de la Justícia.
- **Seguiment de temes penitenciaris: visita a centres.**
- **Reunions i recollida de reivindicacions de col·lectius professionals de l'àmbit penitenciari, i d'altres col·lectius jurídics:** procuradors i procuradores, advocats i advocades, assistents i assistents socials, etc.
- **Reunions amb el Col·legi d'Advocats de Barcelona** per impulsar mesures d'agilització i millora del funcionament dels òrgans judicials i procediments.

3. Objectius estratègics per a la propera legislatura.

A) Uns serveis judicials de qualitat.

- B) Una justícia més propera a les persones.
- C) Protecció davant de les insolvències, els desnonaments o les execucions hipotecàries.
- D) Atenció i acompanyament a les víctimes.
- E) Priorització de la reinserció social i laboral, la responsabilització i la dignificació de les persones penades.
- F) Completar la codificació del dret civil de Catalunya i posar-lo al dia.
- G) Uns serveis judicials de qualitat, gràcies a les TIC, més eficients econòmicament i amb respecte pel medi ambient.
- H) Una promulgació de les lleis de qualitat.

4. Les propostes d'ICV-EUiA.

A) Uns serveis judicials de qualitat.

1002. Que Catalunya disposi del Consell de Justícia previst a l'Estatut. Crear-lo i dotar-lo de continguts per tal que desplegui les competències que se li atribueixen.

1003. Ampliació dels òrgans judicials a Catalunya al servei de la justícia, en tots els àmbits:

- **Revisió en profunditat de la demarcació judicial de Catalunya:** ampliació, creació o reajustament, segons correspongui, dels partits judicials, tant per ajustar-los a les necessitats de la població com a la nova organització administrativa de Catalunya.
- **Creació de nous jutjats** –civils i d'instrucció, penals, de violència de gènere, mercantils i administratius- i ampliació de les audiències i del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya amb noves sales i, sobretot, amb adscripció de nous magistrats i noves magistrades amb dotació d'assistència personal i material.
- **Potenciació i ampliació de la Fiscalia de Catalunya:** ampliació del nombre de fiscals, amb dotació de més recursos materials i personals (assistència jurídica: professionals del dret o persones llicenciades amb experiència que ajuden els i les fiscals en la seva tasca professional quotidiana).
- **Programa específic de reforç personal:** secretaris i secretàries i assistència jurídica a jutges o magistrats i magistrades de reforç.

Assistents jurídics en el mateix sentit que manifesta la recomanació núm. 16 del Llibre Verd de l'Administració de Justícia: *“Construir un sistema de suport als jutges i al personal dels jutjats de pau, amb protocols d'actuació, una comunitat de pràctica en xarxa via Internet i un equip pluridisciplinar de consultors de suport a la seva disposició”*, en concret per ajudar a ordenar el contingut de les sentències, sintetitzar els fets, cercar jurisprudència, preparar els esquemes de la sentència, agrupar els recursos pendents que tinguin objectes o temes comuns, etc.

Jutges o Magistrats de reforç: que s'incorporen a determinats tribunals o jurisdiccions, per exemple a les Sales del TSJC, als Jutjats del Contenciós-Administratiu o als mercantils, amb plena jurisdicció i que tenen com a funció resoldre recursos i dictar sentències, sense necessitat de crear nous jutjats. Es tracta de places temporals, que caldria convertir en definitives, atès que es constata que en determinades jurisdiccions o instàncies, com els jutjats del Contenciós Administratiu o les Sales del TSJC i també de les Audiències Provincials, el que falta no és més funcionariat d'oficina judicial i tramitació, sinó jutges per dictar sentències, reforçar o substituir jutges i magistrats i magistrades ja existents.

- **Mesures per fomentar la participació de ciutadans i ciutadanes de Catalunya en la carrera judicial**, fiscal i de secretaria judicial, amb voluntat de permanència: formació i orientació i suport econòmic, tant amb beques per formar-se i accedir-hi com amb complements per diferencials de cost de vida, entre d'altres mesures.
  - **Foment de l'accés a la carrera judicial** (per accedir a la judicatura i, també, per accedir al càrrec de fiscal): recuperació del tercer torn i impuls del quart torn, persones amb reconegut prestigi i experiència jurídica, ampliant les convocatòries d'un torn específic d'accés per a aquests i aquestes professionals.
  - **Ampliar els recursos personals** i millorar la formació del personal administratiu i auxiliar dels jutjats i tribunals; millorar els recursos materials, informàtics i funcionals de l'oficina judicial.
  - **Garantir la formació específica en violència de gènere** a totes les persones operadores jurídiques, que intervinguin en els jutjats de violència vers les dones
- 1004. Reforçar la presència del català** en l'Administració de Justícia per protegir els drets lingüístics dels ciutadans i les ciutadanes: formació específica per a jutges, fiscals, personal de secretaria i tot el personal al servei de l'Administració de Justícia.

B) Una justícia més propera a les persones.

1005. Promoure una Justícia de Proximitat. Impulsar, per a la seva aprovació al Parlament espanyol, el Projecte de Llei de Justícia de Proximitat; aquest tràmit parlamentari es pot fer en base a l'art. 108 de l'Estatut (EAC), que ens permet portar el Projecte de Llei al Parlament espanyol i, alhora, desenvolupar la Justícia de Proximitat a Catalunya en el mateix sentit que ja es regula al Projecte de Llei estatal de l'any 2006 i, així poder crear els nous òrgans de Justícia de Proximitat, amb una àmplia extensió territorial, no sols als barris de les grans ciutats, sinó també a les ciutats petites i mitjanes –de més de 5.000 habitants- i a totes les capitals de comarca; i dotar-los de mitjans personals i materials suficients.

Sistema de designació de jutges de proximitat.

1006. Participació directa dels ajuntaments i la Generalitat en la proposta de nomenament d'aquests i aquestes jutges, amb mandat limitat d'un any (prorrogable en funció de la decisió-valoració primera de l'ajuntament i/o Generalitat i la decisió última del Consell de Justícia de Catalunya) i serien nomenats pel Consell de Justícia de Catalunya.

L'ingrés a la judicatura per aquesta categoria es realitzaria per un sistema diferent al que s'utilitza per ingressar a la categoria de jutge. Així, mentre l'entrada a la carrera judicial es pot efectuar per la categoria de jutge mitjançant el tradicional sistema d'oposició, també pot portar-se a terme, per a la categoria de jutge de proximitat, mitjançant un concurs de mèrits convocat per a juristes de més de sis anys d'exercici professional; en aquest cas, hauran de romandre com a jutges de proximitat durant nou anys, després dels quals podran ascendir a la categoria de jutge.

- Els candidats i les candidates a ser jutges de proximitat haurien d'acreditar com a mèrit l'estreta relació amb l'entorn veïnal, així com una capacitat tecnicojurídica basada en l'aplicació a una realitat social concreta.
- Coneixement del català.
- Estudiar la viabilitat de reconèixer l'experiència com a jutge de pau i tenir-la en compte, entre d'altres mèrits, en la selecció de jutges de proximitat.

1007. Facilitar l'accés a la justícia a tots els ciutadans i totes les ciutadanes:

- **Potenciar i ampliar els serveis d'orientació jurídica i justícia gratuïta:** davant de la creixent complexitat tècnica i econòmica de molts procediments judicials, tant en l'ordre civil i de família com en l'administratiu, mercantil i penal, en especial aquells que afecten els drets de les persones i els interessos col·lectius en matèries de consum, subministraments, salut pública, medi ambient, ordenació del territori, arrendaments urbans, comunitats de propietaris, dret a l'habitatge, l'edificació, els serveis col·lectius i, en general totes aquelles matèries que

afectin la vida col·lectiva. En aquest sentit els aspectes que estan a cavall d'àmbits complexos com el medi ambient i la salut, o el risc (inundacions, riscos químics, etc.) i l'urbanisme, haurien de tenir un tractament preferent en matèria d'orientació i prevenció i un treball de col·laboració interadministrativa intens entre l'administració de justícia, la de seguretat seguretat i les administracions locals i de la Generalitat, seguint les conclusions del Congrés de Salamanca de 2007.

- **Potenciar els mecanismes de mediació i arbitratge i d'altres maneres de resolució alternativa** dels conflictes, en especial en l'àmbit de la família, la convivència ciutadana, les relacions de veïnatge, les comunitats de propietaris, els serveis d'interès generals, els subministraments bàsics, etc.

1008. Facilitar l'accés a l'Administració de Justícia:

- Impulsar mesures per fomentar la participació de ciutadans i ciutadanes de Catalunya en l'Administració de Justícia: **revisió, adequació i millora de la Llei orgànica del tribunal del jurat**, en el sentit que, sent aquesta llei una manifestació de la democràcia participativa, cal posar l'Administració de Justícia, més encara, en mans dels ciutadans i les ciutadanes d'una manera directa i vinculant, junt amb la participació del poder judicial, en la decisió final o veredictes.
- Una justícia més propera a les persones implica **més objectivitat més claredat i més equilibri informatiu en els mitjans de comunicació**. Plantejar la revisió dels protocols relatius a la informació que els mitjans ofereixen en relació amb la justícia, en el sentit de millorar la preparació dels informadors en els conceptes bàsics dels procediments judicials, les seves diverses fases i el seu abast, així com en l'explicació del paper que juga cada part, per tal de que es puguin contrastar les informacions i reflectir tots els interessos i totes les posicions presents en món de la justícia, defugint de la instrumentalització de la informació per part de qualsevol de les parts implicades en els procediments.
- **Millorar la imatge de la justícia** Impulsar la millora de la imatge del jutge com a garant dels drets del ciutadà més que de l'autoritat Proposta de sistemes d'autoavaluació per la millora constant de la justícia.
- **Donar suport a totes les entitats, organismes i associacions, preferentment de signe progressista i d'àmbit d'actuació Països Catalans**, que tinguin el foment de l'ús de la llengua en l'àmbit de l'Administració de Justícia i de l'execució penal - penitenciària, entre d'altres objectius als seus estatuts.
- Donar suport a la Carta dels drets humans emergents de l'Institut de Drets humans de Catalunya

C) Protecció davant de les insolvències, els desnonaments o les execucions hipotecàries.

1009. Establir mecanismes de caràcter preventiu, acompanyament i suport a les persones i famílies en atur i sense recursos que es vegin afectades per procediments d'embargament dels seus béns i habitatges, en especial en els casos d'arrendaments i execucions hipotecàries, tendents a evitar la pèrdua de l'habitatge propi, aturar els procediments de llançament, aconseguir ajornaments o subrogacions, etc.

1010. Combatre el “moobing” o assetjament moral en l'àmbit immobiliari per mitjà de potenciar allò regulat en la Llei pel Dret a l'Habitatge a Catalunya, tal com hi està previst: *“Lluita contra la discriminació residencial i l'assetjament immobiliari”*, fer-hi les reformes legislatives que calgui per donar efectivitat a allò regulat en aquesta Llei d'habitatge, o bé impulsant una llei integral de prevenció de l'assetjament moral a les persones. Impulsar, així mateix, la formació de juristes amb especialització en aquests tipus d'assetjament moral.

D) Atenció i acompanyament a les víctimes.

1011. Augment de les mesures, tant legals com de programes i serveis, per assessorar, **acompanyar i donar suport de tot tipus – moral i material- a les persones víctimes de delictes** i, en particular, les dones víctimes de violència masclista, i d'altres actuacions negatives que afectin la seva esfera personal o patrimonial.

1012. **Ampliar els fons per avançar el pagament de pensions alimentàries i per l'accés als serveis bàsics: habitatges d'acollida,** etc., en els procediments de divorci i ruptura familiar.

1013. **Combatre el “moobing” o assetjament moral en l'àmbit laboral:** cal reforçar i donar continuïtat i aplicació pràctica i real a allò establert en el *“Protocol per a la prevenció, la detecció, l'actuació i la resolució de situacions d'assetjament psicològic, sexual, per raó de sexe o orientació sexual i altres discriminacions a la feina”* del Departament de Governació i Administracions Públiques.

E) Prioritzar la reinserció social i laboral, la responsabilització i la dignificació dels penats i les penades.

Per a la consolidació de la reforma d'una política penitenciària com a política social, la política penitenciària ha de ser una expressió complementària de les polítiques socials. La col·lectivitat ha de prestar atenció preferent a l'objectiu de la cohesió social i desenvolupar accions de protecció en relació amb els sectors més dèbils i vulnerables de la població.

- 1014. Desplegar totes les possibilitats que permet el Reglament d'execució penitenciària de Catalunya** per potenciar les mesures de compliment penal, tant organitzatives com formatives i assistencials, dins de les presons i en les altres modalitats de compliment penal, que fomentin el treball personalitzat amb les persones preses, que potenciï la seva reinserció social alhora que la seva responsabilitat, dignitat i recuperació personals.
- 1015. Creació i extensió a tot el sistema penitenciari català de mòduls específics de tractament dins de les presons de compliment, basats en acords voluntaris i personalitzats entre persones internes i sistema penitenciari,** que prioritzi les finalitats de reinserció, l'absència de drogues i violència de cap mena, la cooperació i el treball.
- 1016. Impulsar els canvis legislatius necessaris per recuperar la figura de la reducció del termini de compliment de presó per treball efectiu.**
- 1017. Potenciar i desenvolupar el paper del CIRE** per a la formació i orientació professional de les persones preses i pel seu treball productiu, amb especial atenció a la cooperació i col·laboració amb les empreses del tercer sector, per tal d'evitar qualsevol manera de competència il·lícita en perjudici de la seva funció social i de generació de llocs de treball per a persones amb risc d'exclusió.
- 1018. Potenciar la participació de la societat civil en la política penitenciària, mitjançant el foment de la Taula Cívica i la Taula de Participació Social.**
- 1019. Reforçar els Serveis d'Orientació Jurídica Penitenciària** per donar suport jurídic a les persones internes.
- 1020. Dret a la salut, i accés gratuït a preservatius, de les persones internes: posar l'accent en tractaments efectius de rehabilitació de persones toxicòmanes,** potenciant els tractaments en centres oberts i amb assistència psicològica permanent; potenciar polítiques informatives i d'integració de persones migrades toxicòmanes.
- 1021. Prioritzar les mesures penals alternatives i, en especial, l'execució penal en la comunitat,** a través de les seves diferents modalitats: els treballs en obert de les persones que compleixen condemna als centres penitenciaris i les mesures penals alternatives d'aquelles que no ingressen a presó.
- 1022. Mantenir i potenciar una estructura bàsica de funcionariat d'execució penitenciària** per a la implantació, l'execució, el seguiment i el control d'aquestes mesures penals alternatives, sense perjudici dels mecanismes de concertació amb entitats socials sense afany de lucre que treballen específicament en aquest àmbit.

- 1023.** Més recursos personals i materials: més formació i més especialització en el personal de l'Administració penitenciària.
- 1024. Resoldre i regularitzar de manera definitiva la situació professional dels col·lectius de persones formadores i orientadores professionals** i d'altre personal que ha anat col·laborant amb les mesures d'execució penal dins de les presons, que no formen part del personal d'execució penitenciària, amb la seva integració progressiva i l'ampliació i potenciació de les seves tasques, ja sigui dins del personal estatutari o bé en el CIRE.
- 1025. Establir, en els nous programes de reinserció del sistema penitenciari,** el coneixement del català, escrit i sobretot oral, com a aptitud bàsica adreçada a facilitar la inserció social i laboral de les persones internes, especialment de les persones migrades.
- 1026. Impulsar en els centres penitenciaris de dones un enfocament més actual i productiu del treball que s'hi fa,** tot seguint les pautes del Consell d'Europa que recomana un treball penitenciari per a les dones que vagi més enllà dels estereotips obsolets, antiquats i discriminatoris.
- 1027.** Incorporar programes d'atenció ginecològica, de planificació familiar, incloent-hi el subministrament d'anticonceptius i l'atenció a les mares i futures mares.
- 1028. Mares i pares en règim intern en un centre penitenciari de Catalunya amb fills i filles menors d'edat a l'estranger.** Millora del tractament específic o favorable per a les persones penades estrangeres en relació amb les comunicacions telefòniques en funció dels diferents horaris existents entre l'origen i la resta de països: afavorir les comunicacions telefòniques entre emissor (per exemple, mare nacional d'un país estranger internada en CP Dones) i receptor (fill seu de curta edat, que és al país estranger).
- 1029. Completar i accelerar l'execució del Pla Director d'Equipaments Penitenciaris (2004-2010),** en especial el centre de preventius de Barcelona-Zona Franca i la recuperació de l'antiga presó Model com un espai públic i d'equipaments per a la ciutat.
- Paral·lelament, plantegem l'estudi d'alternatives per crear nous centres penitenciaris de dimensió mitjana i petita, com a centres especialitzats i situats molt a prop dels centres urbans, aplicant sistemes efectius de reinserció social.
  - Incrementar els centres oberts, terapèutics, així com habitatges d'acollida, especialment per a les dones internes amb criatures menors al seu càrrec.

1030. Justícia juvenil. Volem aplicar el “Model de Justícia català” pel que fa a la prevenció de la delinqüència amb criteris socioeducatius encara amb més intensitat, en l'àmbit de la justícia juvenil, **i volem aplicar-lo en un sentit progressista.** El nostre model penal de justícia català i progressista prioritza la reinserció social abans que la reacció punitiva; és per això que proposem:

- **La reinstauració de l'àmbit d'aplicació de la Llei penal del menor a la franja de 18 a 21 anys.** La finalitat principal d'aquesta proposta és evitar l'ingrés a presó de joves de 18 a 21 anys per, d'aquesta manera, aconseguir una reinserció social més eficaç i, sobretot, més respectuosa amb la dignitat, la llibertat i l'autonomia de la persona, en general, i de les persones joves en particular; per tant, proposem l'aplicació de la Llei penal del menor fins a l'edat de 21 anys, sempre que el delictes comès i la persona jove infractora compleixin certs requisits i condicions legals, tal com estava regulat en aquesta Llei abans de la suspensió de l'any 2000.
- La gestió pública de l'execució de les mesures imposades per jutges de menors (centres d'internament i també l'execució de les mesures no privatives de llibertat).

1031. Diàleg permanent amb els i les professionals de l'execució penal. Tots els anteriors punts configuren el que, des de fa anys i a Catalunya, s'anomena el “Model de Justícia català”, i entenem que aquest model, des d'una òptica progressista, sols es pot dur a terme amb una permanent coordinació i diàleg amb els i les professionals i representants sindicals, que hi treballen diàriament; diàleg per tal que aquests i aquestes professionals puguin complir la seva funció de reinserció amb les condicions laborals i els recursos materials, personals i tècnics suficients.

F) Completar la codificació del dret civil de Catalunya i posar-lo al dia.

1032. Completar la compilació del dret civil de Catalunya, en especial en matèria contractual. Completar el **Llibre VI** del Codi Civil de Catalunya relatiu als contractes, que és l'únic que falta, i revisar, adequar i millorar aquelles figures ja existents que ho requereixin a partir de l'experiència d'aplicació: comunitats de propietaris, contractes de conreu, etc.

1033. Revisar la legislació de censos emfitèutics, els fideïcomisos i d'altres figures que graven o dificulten la llibertat de disposició: adoptar mesures per facilitar-ne la cancel·lació sense gravàmens econòmics i amb simplificació de tràmits.

1034. Promoure una reconsideració del tractament de les incapacitats en tot el sistema jurídic català, tant civil com administratiu,

de serveis socials i assistencials, d'accés al treball i la funció pública amb una aplicació àmplia i més efectiva de la Convenció de Nacions Unides de 2006 de protecció de les persones amb discapacitat, que es basi en el reconeixement que totes les persones, siguin quines siguin les seves limitacions físiques o intel·lectuals, tenen sempre plena capacitat jurídica d'obrar i que només cal completar aquesta última, individualment, en atenció a les específiques limitacions físiques i/o psíquiques que pateixin, i en els intervals de temps en què els afectin.

G) Uns serveis judicials de qualitat, gràcies a les TIC, més eficients econòmicament i amb respecte pel medi ambient.

1035. Potenciar la informatització de l'Administració de Justícia a Catalunya, a través del Projecte e-justícia.cat (programa informàtic ja en funcionament) i, així, aconseguir:

- **L'Expedient Judicial Electrònic**, amb accés directe de la ciutadania a través d'Internet per consultar-lo.
- **Digitalitzar per estalviar**. Digitalització progressiva de tota la documentació judicial susceptible de ser digitalitzada per estalviar recursos econòmics en la compra de paper.
- **Digitalitzar per protegir/conservar** la documentació: informatitzar la documentació evita la destrucció dels procediments judicials per estralls (incendi, inundació, etc.) o robatori.

H) Una promulgació de les lleis de qualitat.

1036. **Millora de la gestió de la promulgació de les lleis, en el sentit econòmic:** cal gestionar millor la creació de les lleis tenint en compte la implicació de l'economia i del pressupost públic, ja que la majoria de vegades la memòria econòmica no es fa o es fa superficialment. La memòria hauria de ser també objecte de debat aprofundit i d'aprovació específica durant el tràmit parlamentari d'aprovació d'una llei, de forma que vinculés la formulació dels següents pressupostos.

Eix de migració i ciutadania.

1. Balanç de govern 2006-2010 .

All llarg d'aquests anys de Govern d'esquerres, Catalunya ha donat un salt endavant en les polítiques migratòries. Això ha estat possible gràcies al nou marc jurídic de l'Estatut de Catalunya, amb noves competències d'autogovern

i gràcies també al nou finançament que ha permès incrementar els fons d'acollida a molts municipis.

La sentència del Tribunal Constitucional no afecta les noves competències que atribueix l'Estatut a la Generalitat en l'àmbit de les migracions. Les noves competències previstes a l'EAC atorguen al Govern de Catalunya la funció de gestionar les autoritzacions inicials de Treball, i al Parlament català, la competència d'aprovar una Llei d'acollida.

Aquesta legislatura, el Govern d'esquerres, amb un destacat paper del Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació, el Departament de Treball i la Secretaria per a la Immigració, ha aconseguit culminar el traspàs de les autoritzacions inicials de treball i ha fet possible que el Decret d'Estrangeria es modifiqués i s'acceptés una proposta tan important com la de concedir autorització de treball a totes aquelles persones que havien arribat al país arran de processos de reagrupament familiar. D'aquesta manera, s'han vist beneficiades persones joves *reagrupades* que majoritàriament ocupaven els carrers dels nostres barris, impossibilitats d'accedir al sistema educatiu i al món laboral perquè no tenien edat d'escolarització obligatòria ni permís de treball. També se n'han beneficiat moltes dones *reagrupades* i ha millorat la situació de moltes famílies que han sortit de situacions de dependència de serveis socials.

ICV-EUiA reconeix com a molt positiva la tasca feta des de la Secretaria per a la Immigració. Aquest període ha estat legislativament fructífer amb l'aprovació de la Llei d'acollida i la dotació de recursos a molts municipis per gestionar la diversitat, mitjançant el Pacte Nacional per la Immigració i els seus corresponents Plans de Ciutadania.

Són indiscutibles totes aquestes millores aconseguides. Les noves competències de l'Estatut, el nou Pacte de Finançament, la nova Llei d'acollida, la signatura del Pacte Nacional i els Plans de Ciutadania 2003-2007 i 2008-2012 han servit per estructurar i dotar de finançament el que abans, amb el govern de CiU, eren un conjunt d'accions disperses, insuficients i descoordinades realitzades pels municipis i els consells comarcals. Sense la implementació d'aquestes polítiques, estaríem en una situació molt més difícil per fer front a la crisi econòmica, una crisi originàriament financera que s'ha estès al món laboral i ha castigat tota la població, i de forma molt especial el col·lectiu d'origen migrat que viu a Catalunya. Això ha fet que la màxima preocupació de la major part de la societat no siguin les falses polèmiques com la dels "*mocadors*", sinó com arribar al final de mes sense perdre l'habitatge o sense incrementar un alt grau d'endeutament familiar.

Si un objectiu té clar ICV-EUiA davant d'aquesta crisi és que Catalunya és i segueix sent un sol poble. Cal refermar la necessària unitat de tota la classe treballadora i la del conjunt de la societat, amb independència de l'origen, la llengua o la cultura. En aquest sentit, denunciem els intents de la dreta de dividir els treballadors i les treballadores, ja sigui proposant dificultar l'empadronament (com a Vic) o construint falses polèmiques socials com les

del burka i el nicab. Es tracta de trampes polítiques que pretenen ocultar amb cortines de fum el que cal fer per sortir de la crisi, i alhora busquen un boc expiatori. Trampes que pretenen estigmatitzar una part de la societat per tal d'esquivar responsabilitats i fer pagar la crisi als treballadors i les treballadores, posant en perill la solidaritat com a valor fonamental que cohesiona l'Estat de benestar.

Aquests atacs populistes i electoralistes de la dreta, protagonitzats per CiU i el PP i sovint recolzats pels dubtes i les incoherències del PSC, posen en perill la convivència als barris i la cohesió social. També posen en perill el Pacte Nacional per la Immigració signat pel conjunt de forces polítiques catalanes, excepte el PP, i que fins ara ha estat una bona eina per gestionar correctament les polítiques d'immigració. **Malauradament, la proximitat de les eleccions i l'electoralisme populista del PP i CiU han conduït aquests partits a assumir perillosament com a seves algunes de les propostes de l'extrema dreta i han trencat de facto l'esperit acordat en el Pacte Nacional per la Immigració i, en concret, un dels seus principals acords, el de no utilitzar el fet migratori com a arma electoral.**

Davant de la incoherència d'altres partits, ICV-EUiA segueix fidel als seus principis d'igualtat de drets, deures i oportunitats per a totes les persones, amb independència de l'edat, el gènere o el lloc de procedència. En la situació de crisi econòmica que patim, encara es fa més imprescindible que els que més tenen, com són les grans fortunes i la banca, contribueixen més per sortir de la crisi. La gent d'ICV-EUiA no acceptem que les reduccions pressupostàries es donin en partides econòmiques socialment necessàries. No pot ser que el Govern de l'Estat retalli el pressupost del Fons d'immigració dificultant, així, que els municipis puguin desplegar la Llei d'acollida, els plans educatius d'entorn o els cursos de català. Entenem que hi ha prioritats i les polítiques socials són fonamentals per garantir un país cohesionat. I si aquests recursos no els posa l'Estat, caldrà que sigui la Generalitat qui complementi aquestes partides.

El Departament d'Educació ha fet un pas important en la inversió educativa al país i un gran esforç en l'increment pressupostari de la partida destinada a les beques menjador, però alhora denunciem que, mitjançant la nova Llei d'Educació de Catalunya, no s'hagi garantit una millor redistribució de l'alumant entre els centres públics i privats. També lamentem que s'estiguin reduint les aules d'acollida, els plans educatius d'entorn i els i les professionals LiC (Llengua, interculturalitat i cohesió social) i EAP (Equips d'assessorament psicopedagògic) que atenen aquests programes de cohesió social, mentre que es mantenen els espais de "benvinguda" (EBE) que segreguen l'alumnat en funció del seu origen, i el finançament públic a les escoles d'elit a través dels concerts econòmics. Un nou govern d'esquerres hauria de suprimir aquests concerts i espais de segregació i seguir apostant per les Aules d'Acollida i els Plans Educatius d'Entorn, garantint-ne la continuïtat i l'extensió a totes les zones educatives que ho necessitin.

2. Objectius estratègics i propostes programàtiques d'ICV-EUiA.

A) Enfortir l'Estat del benestar per assolir una societat amb els mateixos drets, deures i oportunitats per a tothom.

- 1037. Destinar els recursos suficients i fer un seguiment acurat tant del Pacte Nacional per la Immigració com del Pla de Ciutadania i la Llei d'acollida,** per tal que les persones migrades que arriben al nostre país tinguin garantits la informació i l'assessorament legal, els serveis de mediació intercultural, l'empadronament i l'accés al dret a la salut i l'educació de forma immediata, l'assessorament per a l'ocupació i l'allotjament temporal per a aquelles persones que ho requereixin. Vetllar per tal que el desenvolupament de la Llei d'acollida, a través del seu reglament, sigui fidel a l'esperit del Pacte Nacional per la Immigració.
- 1038. Dotar de recursos econòmics suficients i de l'assessorament legal necessari tots els ajuntaments per tal d'elaborar i desenvolupar plans d'acollida als seus municipis.** Assegurar aquests ajuts a través de la signatura de contractes programa vinculats a l'acompliment del Pacte Nacional per la Immigració per part dels municipis.
- 1039. Garantir una educació de qualitat i equitativa per a tota la ciutadania com a instrument de cohesió social i igualtat d'oportunitats.** Eliminar els Espais de Benvinguda Educativa (EBE), dotar de suficients recursos les aules d'acollida que hi ha a les escoles i instituts i potenciar i incrementar els mecanismes de cohesió social existents, com els plans educatius d'entorn. Fomentar la distribució equilibrada de l'alumnat a través d'actuacions d'orientació i informació sobre la gratuïtat de l'ensenyament en centres públics i concertats. Garantir l'equitat i evitar la segregació escolar. Ampliar l'oferta i les places de la formació professional inicial, ocupacional i permanent i dels cursos de català, des dels bàsics fins als de suficiència, tot diversificant-ne l'oferta horària. Exigir a l'Estat el traspàs de la competència de l'homologació de títols universitaris per tal de facilitar-ne la tramitació. Aprofundir en la possibilitat d'accés a beques de les persones estrangeres que ja estiguin estudiant a Catalunya.
- 1040. Combatre les condicions precàries d'algunes persones migrades que viuen a Catalunya incrementant els mecanismes d'inspecció laboral a les empreses** per tal de reduir l'explotació laboral, i evitar la discriminació en l'accés a l'habitatge i les situacions d'infrahabitatge i sobreocupació.
- 1041. Incorporar la perspectiva de gènere en les polítiques de migració,** promovent programes específics de formació i inserció laboral per a les dones migrades, garantint l'accés als serveis de salut reproductiva i sexual i donant una atenció especial a les dones migrades víctimes de violència i a les mares transnacionals.

1042. Impulsar polítiques d'atenció a les persones joves migrades per tal d'assegurar una bona acollida, l'èxit en el seu procés educatiu i la incorporació al món laboral i la creació de canals de participació a la nostra societat on se'n reconegui la singularitat. Estendre aquestes polítiques a les segones generacions formades per joves fills i filles de persones migrades.

1043. Impulsar polítiques per afavorir la seva pròpia cultura i la inclusió social, educativa i laboral del col·lectiu immigrant d'ètnia gitana que viu al nostre país, tot recolzant les entitats que treballen des del territori en la seva acollida.

1044. Garantir el registre al padró municipal de totes les persones independentment de la seva situació legal.

B) El ple reconeixement dels drets de ciutadania i de participació a les persones migrades que viuen a Catalunya.

1045. Assegurar en la futura Llei electoral catalana la incorporació d'ofici en el cens electoral de totes les persones migrades que tindran dret a vot a les properes eleccions municipals, arran de la signatura dels convenis de reciprocitat amb els seus països d'origen. Cal evitar mecanismes de registre específic que puguin desincentivar la participació electoral d'aquest col·lectiu. Paral·lelament, el Govern de la Generalitat ha de proposar al Govern de l'Estat totes les modificacions normatives necessàries per garantir el dret a vot en tots els processos electorals de tots els ciutadans i totes les ciutadanes que viuen a Catalunya i l'Estat espanyol amb l'única condició de la seva edat i una antiguitat de tres anys en el seu permís de residència.

1046. Realitzar campanyes per promoure la participació de les persones migrades en el teixit associatiu del país: associacions de veïns i veïnes, AMPA, entitats d'oci, cultura, esport, cíviques, ONG, moviments socials, sindicats, partits polítics, etc.

1047. Reforçar el funcionament democràtic de la Taula de Ciutadania i Immigració de Catalunya, garantint la màxima participació i implicació de les entitats en els treballs de la Taula i en l'elecció de representants de la mateixa.

1048. Impulsar des del Memorial Democràtic la recuperació de la memòria històrica del fet migratori a Catalunya i de les situacions de dictadura, colonialisme i opressió viscudes als seus països d'origen per les persones migrades que viuen al nostre país. Aprofitar el Memorial Democràtic per connectar l'actual immigració cap a Catalunya amb l'emigració que es va produir anys enrere des de Catalunya.

- 1049. Vetllar per tal que els mitjans de comunicació públics de Catalunya donin un tractament acurat i objectiu del fet migratori i totes les condicions que l'envolten, tant pel que fa als continguts com a les imatges. Incrementar la participació de les persones migrades en els mitjans de comunicació públics. Instar el Govern de l'Estat a fer una ràpida transposició de la Directiva Europea sobre el racisme com a delicte.**
- 1050. Impulsar un front comú polític i social contra qualsevol actitud xenòfoba i racista que es produeixi al nostre país, tot actuant contundentment, fins i tot jurídicament, contra aquestes actituds.**
- 1051. Estimular les accions de codesenvolupament enteses com una vinculació entre migració i desenvolupament on la cooperació és un instrument. Una forma de desenvolupament i cooperació en igualtat de condicions on hi ha un benefici mutu i uns interessos compartits. Aprofitar per explicar quines riqueses comporta la immigració.**

Eix de llibertats sexuals

1. Balanç de govern 2006-2010.

El Govern de la Generalitat ha impulsat i desenvolupat un **programa interdepartamental** que recull de manera transversal l'abordatge de l'eradicació de les discriminacions a les persones lesbianes, gais, homes i dones transsexuals (LGBT).

El programa recull accions en els àmbits legislatiu i jurídic, laboral, de la salut, educatiu, cultural i del lleure, de la comunicació, del benestar, etc.

Cal destacar els importants passos fets pel **Departament d'Interior** per l'abordatge de la diversitat LGBT en tots els aspectes, tant des del punt de vista de l'**organització interna com de la formació d'agents, la difusió de la realitat del col·lectiu LGBT i la prevenció amb la implementació d'un protocol d'agressió homòfoba i transfoba.**

Des del Memorial Democràtic també **s'ha reconegut i homenatjat per primera vegada les persones LGBT represaliades pel feixisme** al nostre país.

El Govern de la Generalitat, aquesta legislatura, s'ha adherit a l'**ILGA** (International Lesbian, Gay, Bisexual, Trans and Intersex Association) com a mostra del seu compromís amb els drets i les llibertats LGBT al nostre territori i a escala internacional.

També s'ha aprovat el **Llibre segon del Codi Civil de Catalunya**, que adapta les lleis de la persona i la família a la realitat social catalana recollint la parentalitat exercida per dos homes o dues dones.

Aquestes línies de treball desenvolupen l'**Estatut** de Catalunya fent especial èmfasi en la perspectiva LGBT dels articles que recullen:

“40.8 Els poders públics han de promoure la igualtat de totes les persones amb independència de l'origen, la nacionalitat, el sexe, la raça, la religió, la condició social o l'orientació sexual, i també han de promoure l'eradicació del racisme, de l'antisemitisme, de la xenofòbia, de l'homofòbia i de qualsevol altra expressió que atempti contra la igualtat i la dignitat de les persones.”

Objectius estratègics i Propostes d'ICV-EUiA.

A) Institut per a la igualtat social.

Per continuar donant compliment a aquest últim article de l'Estatut de Catalunya, promourem la creació de l'Institut per a la igualtat social. El nou Institut ha d'anar més enllà de l'actual pla interdepartamental, de manera que pugui promoure accions directes en els diferents àmbits.

La **igualtat social**, des de la diversitat, es constitueix en una **línia prioritària i transversal** de tots els departaments de la Generalitat.

1052. Creació d'un Institut per a la Igualtat Social. Aquest Institut haurà de treballar temes de gènere, identitat, orientació o opció sexual, rols o conducta social (masculinitat, feminitat, transgènere), diversitat familiar, salut, origen nacional o ètnic (immigració, racisme, interculturalitat), població i territori (metropolità, rural). Des d'un esforç pluridisciplinar i amb incidència real en els diferents departaments de la Generalitat: benestar social, sanitat, educació, cultura, urbanisme i habitatge, transports i comunicació, mitjans de comunicació públics, entre d'altres.

1053. L'Institut per a la Igualtat Social també impulsarà **accions formatives per als treballadors públics i les treballadores públiques sobre diversitat sexual** i l'aplicació d'aquest eix en els diferents llocs de treball.

1054. Lluita contra tot tipus de violència. La violència contra les persones LGBT és violència de gènere que es recolza en una visió sexista, patriarcal i heterosexista de la realitat. Transformar la masculinitat masclista és imprescindible per arribar a una societat sense homofòbia.

B) Àmbit de drets.

- 1055.** Es continuarà treballant per **eradicar qualsevol tipus de discriminació** legal que es pugui donar a les persones LGBTI+ (lesbianes, gais, bisexuals, transsexuals, intersexuals o d'altres).
- 1056.** Les persones transsexuals no tenen reconeguda encara la plena equiparació de drets civils amb la resta de la població. **Treballarem per eliminar totes les traves legals i per superar les discriminacions socials que el col·lectiu transsexual encara pateix.**
- 1057.** Serà un objectiu del nou govern ser un agent actiu per aconseguir, davant dels òrgans últims decisors, la **despatologització de la transsexualitat.**
- 1058.** En matèria de seguretat, es continuarà i s'aprofundirà la **línia endegada de protecció a la diversitat afectiva sexual** i d'assegurar els drets de les persones lluitant contra les agressions homòfobes i transfobes.
- 1059.** S'assegurarà la **formació de tot el personal públic** per evitar qualsevol tipus de discriminació i vulneració de drets de la ciutadania en funció de la seva orientació sexual o identitat de gènere.
- 1060.** Caldrà **estudiar els protocols i les empreses que certifiquen** la idoneïtat de les persones i les parelles que volen adoptar per assegurar que no hi hagi discriminació per l'orientació sexual o identitat de gènere de les sol·licitants.

C) Transsexualitat.

- 1061.** Promourem davant dels òrgans competents la despatologització de la transsexualitat i l'eliminació de la disfòria de gènere del catàleg de malalties mentals. S'exigirà el **dret a poder canviar el nom i sexe en el DNI i els altres registres sense mediació de l'estament mèdic.**
- 1062.** Les dones i els homes transsexuals que decideixen iniciar tractaments de **reassignació sexual** comptaran amb els serveis de la sanitat pública, universal i gratuïta.
- 1063.** La transsexualitat és més complexa que només un problema mèdic o quirúrgic, per la qual cosa caldrà l'elaboració d'un **programa d'abordatge integral** dels diferents aspectes que són font de discriminació envers les persones transsexuals.
- 1064.** ICV-EUiA promourem mesures pel **ple reconeixement dels drets civils** dels homes i les dones transsexuals.
- 1065.** Promourem mesures de **penalització pel tracte discriminatori** a les persones per raó de la seva identitat de gènere.

1066. Conjuntament amb els sindicats i d'altres actors implicats (patronals, centres de formació, fundacions, entitats sense afany de lucre, etc.), afavorirem la **inserció o reinserció laboral** dels homes i les dones transsexuals.

D) Drets laborals de gais, lesbianes i transsexuals.

1067. Conjuntament amb els agents socials, treballarem per instaurar una línia de treball per eradicar l'homofòbia i la transfòbia dels centres de treball. Aplicació al màxim de **la directiva europea 2000778 relativa a l'establiment d'un marc general per a la igualtat de tracte en el treball i l'ocupació.**

1068. Es donarà **suport a les accions que els agents socioeconòmics** i la societat civil promoguin per avançar en l'eradicació de l'homofòbia i la transfòbia en els centres de treball i es reforçaran les línies d'actuació que amb aquests objectius promouen els sindicats.

1069. Les persones transsexuals pateixen de manera molt especial diferents formes d'exclusió i discriminació laboral. Des del **Departament de Treball s'haurà d'obrir una línia específica d'accions** per transformar aquesta realitat.

E) Benestar.

El reconeixement de les persones en la seva integritat i diversitat és un element clau per l'assoliment de la felicitat i la plena realització personal.

1070. Caldrà establir **polítiques d'inclusió i reconeixement de la diversitat d'expressions afectives, sentimentals, de gènere i sexuals** tot garantint que no es doni cap mena d'exclusió ni de marginació per cap tipus de circumstància personal.

F) Àmbit educatiu.

L'èxit educatiu és la base de la nostra prosperitat futura. Per aquest motiu, cal potenciar aquelles accions educatives que incrementen l'èxit educatiu. En conseqüència, en tant **que la identitat de gènere i la classe social són els dos factors que més expliquen en l'actualitat l'èxit i el fracàs educatiu al nostre país, proposem que la coeducació sigui obligatòria a totes les escoles.**

Parlem de coeducació com a accions conscients, escrites i graduades per canviar les expectatives personals pel fet de ser noi o noia. Les nostres escoles són actualment mixtes (hi conviuen noies i nois), però cal fer el pas a una escola coeducativa. Per aquest motiu, proposem:

- 1071. Coeducació obligatòria a tots els centres i integrada en el currículum escolar i no com a temes separats.** Òbviament, dins de la coeducació s'ha de reflectir la diversitat afectiva sexual del nostre alumnat i la nostra societat per tal de normalitzar-la i comprendre que només la diferència enriqueix la societat.
- 1072. La formació de professorat, docents d'universitat, AMPA i la resta d'actors per tal que puguin abordar aquest tema de forma fructífera i eficient és fonamental.** Aquesta formació hauria de ser obligatòria per a docents perquè recordem que classe social i identitat de gènere són els dos factors més explicatius del fracàs escolar actual i, per tant, treballarem per tal que estiguin al centre del debat educatiu.
- 1073. Educar els nens i les nenes en uns valors no sexistes, no homòfobs, no masclistes i de respecte a la diversitat.** Adoptar mesures de protecció per facilitar que les persones adolescents homosexuals o amb identitat de gènere diferent a la biològica es puguin expressar sense traumes ni discriminacions de cap tipus. Ens cal assegurar que els centres docents són entorns segurs per a infants i adolescents sigui quina sigui la seva orientació o identitat sexual.
- 1074.** Treballar per tal que el **professorat LGBT** pugui *sortir de l'armari* al centre docent i sigui referent positiu per a tot l'alumnat, i en especial per a l'alumnat LGBT, igual com el professorat heterosexual és un referent positiu per a tot l'alumnat, i en especial per a l'alumnat heterosexual. De la mateixa manera com les escoles no són entorns segurs per a l'alumnat LGBT, tampoc ho són per al professorat públicament LGBT. Cal revertir aquesta situació amb accions concretes i urgents.
- 1075.** Serà una prioritat l'**extensió de l'educació en la diversitat**. Es protocol·litzarà i s'establiran mesures concretes d'acció des del Departament d'Educació per **evitar la situació d'assetjament sexual "bulling" a les escoles a l'alumnat homosexual o transgènere**. Gran part dels assetjaments escolars físics són homofòbics i/o transfòbics: de barons que es creuen els arquetips masclistes contra els barons que no juguen un rol masculí masclista. Cal llegir els assetjaments en perspectiva de gènere: veient com la masculinitat masclista, la misogínia i l'homofòbia/transfòbia hi juguen un paper central.

S'han de promoure referents positius per identificar-se fora del patró hegemònic de l'heterosexualitat; aquest és un element clau per promoure l'autoestima de les persones preadolescents i adolescents LGBT. Els esforços per l'eliminació del masclisme social creen una societat més justa i faciliten el desenvolupament personal de tots els membres de la societat.

Potenciar el paper de les parelles homomaternals i homopaternals, així com de les famílies monomaternals i monopaternals i d'altres models familiars (reconstituïdes, extenses, adoptives...) com a motors de normalització a les escoles i centres educatius.

- 1076. Sancionar i, fins i tot, tancar els centres escolars que siguin LBGT-fòbics** és una obligació de l'Administració, així com ho és també sancionar les entitats xenòfobes o racistes.

G) Gent gran.

La discriminació legal i la repressió social envers les persones homosexuals i transsexuals ha estat brutal fins a l'establiment de la democràcia. Aquest fet ha suposat per a molts i moltes gais, lesbianes i transsexuals, independentment d'haver patit la repressió policial o judicial de manera directa, un greu impediment per al seu desenvolupament personal, per a la creació de llaços d'afectivitat i la possibilitat de disposar d'una xarxa de relacions socials normalitzada.

Les persones grans homosexuals i transsexuals pateixen una doble discriminació per la feblesa general de l'Estat del benestar al nostre país i per l'especificitat de l'orientació sexual o identitat de gènere.

- 1077.** Proposem que es prenguin les mesures necessàries per garantir a curt termini l'**atenció de les persones grans homosexuals en situació de dependència i desemparament**, donant prioritat a l'atenció domiciliària i facilitant-ne la integració normalitzada en la xarxa residencial pública.

- 1078.** Formar **les persones professionals** que les atenen, així com les altres persones usuàries del servei, és prioritari per tal de generar espais amigables per a les persones grans LBGT.

- 1079. Sancionar i, fins i tot, tancar entitats que siguin LBGT fòbiques** és una obligació de l'Administració, així com ho seria sancionar les entitats xenòfobes.

H) El fet LBGT al Món Rural i àrees urbanes fora de l'Àrea Metropolitana de Barcelona.

Tots els ciutadans i totes les ciutadanes de Catalunya tenen els mateixos drets a desenvolupar-se de manera íntegra independentment del seu lloc de residència.

Els poders públics vetllaran per al ple reconeixement de les persones homosexuals i transsexuals en el conjunt del territori.

I) Salut.

- 1080.** Recuperant un vell lema, "*el silenci mata*", ICV-EUiA treballarem per tal que, des de les institucions públiques s'atenguin totes les ITS en totes les seves vessants de prevenció i d'assistència, tenint en compte les diferents necessitats d'informació dels diferents grups: joves, dones, homes adults, persones que exerceixen la prostitució, persones seropositives, transsexuals, etc.
- 1081.** És una prioritat **afavorir el coneixement i l'accés a les mesures de prevenció**. Continuar afavorint l'accés als preservatius masculins i femenins i revisar-ne els preus, instal·lar màquines expenedores a les escoles, universitats, llocs de trobada juvenils, llocs d'oci i d'altres, i assegurar-ne la dispensació obligatòria a totes les farmàcies.
- 1082.** Promourem el **debat sobre la necessitat de crear un registre d'infeccions per VIH per poder quantificar el seu abast, el nombre de persones afectades**, tot garantint la màxima confidencialitat de les dades.
- 1083.** ICV-EUiA prenem el compromís de treballar amb una **major coordinació entre les administracions i les ONG de lluita contra la SIDA**, potenciant-ne la feina i procurant-los un major nombre de recursos econòmics; promoure la solidaritat i el respecte envers les persones seropositives, fomentar la no discriminació laboral, escolar i assistencial. També promourem polítiques actives d'inserció laboral per a persones seropositives que estiguin en disposició d'incorporar-se o reincorporar-se al món laboral.
- 1084.** Als centres sanitaris cal que s'ampliïn els **horaris d'atenció a les persones seropositives** en les unitats de VIH per facilitar l'accés a les persones infectades laboralment actives. També cal que s'estableixi un **protocol públic d'actuació sobre la profilaxi postexposició al VIH** i també que es duguin a terme campanyes públiques per fomentar el seu coneixement. Promourem, conjuntament amb els sindicats, la formació de les persones professionals de la salut en l'atenció a pacients gais, lesbianes i transsexuals, per evitar casos d'homofòbia i transfòbia.
- 1085.** ICV-EUiA promourem que no hi hagi cap discriminació de les persones seropositives quan necessiten un **transplantament d'òrgans** ni cap altre tipus d'intervenció quirúrgica.

J) Immigració.

Per primera vegada, el nou Estatut d'Autonomia de Catalunya aporta a la Generalitat competències en l'àmbit d'immigració.

L'homofòbia, la transfòbia i el càstig penal a conductes homosexuals és una realitat imperant a molts països del món. Aquesta situació obliga a iniciar processos migratoris a moltes persones gais, lesbianes i transsexuals.

- 1086.** La Generalitat de Catalunya tindrà en compte aquesta situació humanitària en el moment d'establir **polítiques d'acollida** a les persones migrades.

K) Solidaritat i cooperació.

Els projectes de salut han de ser una prioritat en la cooperació al desenvolupament.

- 1087.** Treballar en **projectes de cooperació** en col·laboració amb les entitats LGBT de països que treballen en situacions de discriminació, exclusió flagrant i perill per a la integritat física de les persones LGBT.

- 1088.** Promoure que les institucions públiques i privades realitzin una **campanya d'adopció d'infants portadors del VIH** entre les persones i famílies catalanes.

L) Xarxes i capital social.

Molts estudis científics expliciten que la riquesa d'un país i les possibilitats d'aquest de sortir-se'n davant de situacions complexes i incertes com l'actual es multipliquen si tenen una xarxa o capital social ric.

Per a ICV-EUiA és una prioritat empoderar la gent, crear xarxes socials i incrementar el capital social del nostre país. Entenem que aquesta és una aposta que ens portarà a tenir eines per afrontar el futur amb les màximes possibilitats d'èxit en tots els aspectes: tecnològic, social, econòmic, ecològic, etc.

També ens possibilitarà sobreviure a situacions presents i futures difícils, tot convertint-les en oportunitats per edificar noves formes de relació i producció: situacions de crisi econòmica, moments de canvi de valors, canvis en el sistema productiu, atur, entre d'altres.

- 1089.** Des d'aquesta perspectiva global que ha de marcar tota l'estratègia política d'ICV-EUiA, **potenciarem les xarxes socials i el capital social** en un doble vessant: entre la mateixa població LGBT per tal que sigui un col·lectiu autoorganitzat, divers i amb capacitat de suport mutu i, d'altra banda, potenciar les relacions i la comprensió entre les persones heterosexuales i les persones LGBT. No estem

treballant per llibertats diferents: la llibertat d'estimar sempre és la mateixa.

Eix de memòria democràtica.

1. Introducció. Les polítiques públiques de memòria: una eina per a la millora de la democràcia.

El canvi experimentat en el camp de la recuperació de la memòria històrica ha tingut diverses expressions al llarg de les dues últimes legislatures. D'una banda, s'ha proveït d'una important font legislativa i programàtica, recollida a l'Estatut i la Llei del Memorial Democràtic i la Llei de fosses. Alhora, aquesta font legislativa ha estat acompanyada per un patrimoni d'acumulació d'experiències i desplegament de polítiques memorials endegades des del Programa per al Memorial Democràtic (2004-2007), la Direcció General de Memòria Democràtica (2007-2010) i el mateix Memorial Democràtic a partir de la seva materialització institucional (2008-2010).

El camí realitzat des del 2003 fins a dia d'avui ha suposat una mobilització ingent de recursos en relació amb l'etapa anterior, esmerçats en el finançament i impuls de les iniciatives memorials de la societat civil, la reparació de les víctimes, la realització de projectes culturals memorials i l'articulació dels espais de memòria com a model descentralitzat del Memorial Democràtic per documentar i explicar els llocs memorials en l'espai públic.

La feina realitzada ha marcat la consolidació de les noves polítiques memorials i la impregnació de les mateixes en l'acció social, cultural i política, a partir de la incorporació d'amplis sectors, més enllà d'entitats memorialistes i persones directament afectades: ajuntaments i consells comarcals, universitats, centres d'estudis locals i comarcals i associacions. **El debat sobre la memòria ha guanyat centralitat en la vida cultural i política, fins a constituir-la en una realitat indefugible de les agendes dels diferents actors polítics i socials del país.**

En aquest procés, ICV-EUiA ha jugat un paper destacat, tant des de la seva acció de govern com en el seu treball a partir de l'acció parlamentària. I ho ha fet des de la construcció d'un model basat en la noció de la memòria democràtica com a política pública contemporània que depassa el deure de memòria i història i que el transforma en un dret de ciutadania. El reconeixement de la II República i les lluites per l'autogovern i les llibertats democràtiques com el referent i patrimoni ètic de la cultura cívica democràtica. **Una memòria democràtica oberta i plural basada en la transmissió de la diversitat de lluites a favor de la democràcia en el passat com a valor permanent en el present i en el futur.**

2. Balanç de govern 2006-2010.

Els objectius que van conformar la legislatura 2003-2006 (projecte de creació del Memorial Democràtic i inici i desenvolupament d'una política pública de memòria) es van veure eixamplats a partir de la creació de la Direcció General de Memòria Democràtica (desembre de 2006), que comporta l'assumpció de noves competències: unitat d'atenció a expresos polítics i la de fosses i persones desaparegudes, anteriorment adscrites al Departament de Presidència, així com també les relacions de la Generalitat amb el Consorci Memorial dels Espais de la Batalla de l'Ebre (COMEBE) i amb el Museu Memorial de l'Exili de la Jonquera (MUME). A tall de resum, el balanç de la gestió d'aquests 4 anys ha estat:

2.1. El Memorial Democràtic, un futur per al passat

L'obra més destacada de l'actual legislatura ha estat la creació per llei del Memorial Democràtic (octubre de 2007), institució que té per finalitat desplegar les polítiques del Govern adreçades a la recuperació, la commemoració i el foment de la memòria democràtica. La inauguració, el març de 2010, de l'Espai Memorial Democràtic a la Via Laietana de Barcelona dóna visibilitat i obre noves possibilitats d'actuació al Memorial Democràtic.

2.2. Una política reparativa i contra la impunitat jurídica

El 2009, el Parlament de Catalunya va aprovar la Llei sobre la localització i la identificació de les persones desaparegudes durant la Guerra Civil i la dictadura franquista, i la dignificació de les fosses comunes, coneguda popularment com a Llei de fosses. Aquesta llei té per objecte dignificar les fosses i, quan escaigui, l'exhumació de les restes i la identificació d'aquestes, i designa l'Administració catalana com la responsable de portar-ho a terme. En el marc de la llei, s'ha avançat també en l'articulació del mapa de fosses i del cens de persones desaparegudes durant la Guerra Civil i el franquisme per tal de donar resposta a les persones familiars. I, finalment, amb el desplegament de la pròpia Llei de la memòria històrica estatal, tant pel que fa a la simbologia franquista com a la demanda d'anul·lació dels judicis perpetrats pel franquisme.

2.3. Homenatges als qui van defensar la democràcia i als represaliats pel franquisme

El gran homenatge als represaliats pel franquisme que tingué lloc al Palau Sant Jordi de Barcelona el 14 d'octubre del 2009, amb més de 4.800 assistents, ha anat seguit de 25 homenatges arreu de Catalunya amb l'assistència de més de 7.000 persones, que per primer cop han vist reconeguda la seva aportació a la lluita antifranguista.

2.4. Una cultura cívica de memòria democràtica

Cal que els valors que es deriven de la memòria de la lluita per la democràcia arribin a les generacions del present i del futur com a fonaments de la nostra societat. Per això, se n'ha fet difusió mitjançant exposicions, publicacions, iniciatives commemoratives o d'homenatge, documentals, programes de televisió etc., ja sigui organitzats o produïts pel mateix Memorial Democràtic o bé impulsats per d'altres administracions o entitats de la societat civil però amb el seu suport. **Entre el 2005 i el 2010, s'han concedit ajuts a 1.329 projectes per un import total d'11.702.377,32€, que ha estat l'expressió pública de l'arrelament social i territorial de l'acció memorial.**

2.5. La creació de la Xarxa d'espais de memòria

A partir de l'elaboració d'un Pla d'Actuació estratègic i l'aprovació de l'ordre de creació de la Xarxa, s'ha impulsat la recuperació i posada en valor del patrimoni memorial del període 1931-1980 a través de la creació de centres de referència i la recuperació, la museïtzació i la senyalització de vestigis, espais i rutes. La implementació del Pla ha anat teixint un model de Memorial Democràtic descentralitzat al territori. També s'ha avançat d'una manera més modesta però no menys important en la creació de línies de col·laboració i intercanvi amb projectes memorials en els àmbits espanyol, europeu i internacional.

3. Objectius estratègics.

A) Donar continuïtat al compromís del Govern d'assumir i articular institucionalment les polítiques públiques de memòria democràtica com un dels eixos de millora de la qualitat democràtica del país.

B) Consolidar el Memorial Democràtic i dotar-lo de la màxima autonomia, més enllà dels canvis polítics i organitzatius del govern. Erigir-se en una institució de la Generalitat de Catalunya, oberta i plural a les diferents memòries (promogudes per entitats memorials, partits polítics, sindicats, institucions culturals i acadèmiques, gestors culturals, món municipal, etc.) en el marc de la defensa dels valors democràtics.

C) Garantir una política de foment de la cultura social de la memòria democràtica, com a instrument per exercir el dret a la memòria que s'articula en la societat més enllà de l'acció institucional.

D) Consolidar la Xarxa d'Espais de Memòria de Catalunya mitjançant la qual, temàticament i territorial, es recuperen, es museïtzen, s'expliquen i se senyalitzen indrets i vestigis, materials i immaterials. Des dels espais de l'exili a l'Empordà, passant per l'Ebre, el Segre, els camps d'aviació del Penedès, l'entorn metropolità, la Catalunya Central i fins als Pirineus, la xarxa ofereix una pluralitat d'espais i llocs que expliquen in situ esdeveniments del període de la II República, la Guerra Civil, la dictadura o les lluites per la democràcia.

F) Donar compliment a la Llei sobre la localització i la identificació de les persones desaparegudes durant la Guerra Civil i la dictadura franquista, i la dignificació de les fosses comunes i fer efectives les competències que la llei atribueix a l'Administració de la Generalitat.

G) Desplegar la Llei estatal 52/2007 de memòria històrica en el camp de les polítiques contra la impunitat jurídica i la demanda de l'anul·lació dels judicis perpetrats pel franquisme. Pel que fa a la simbologia franquista, donar compliment a l'art. 15.1 de la citada llei en relació amb la retirada d'efigies, plaques, monuments, símbols, rètols o mencions commemoratives d'exaltació personal o col·lectiva, la sublevació militar, la Guerra Civil i la repressió de la dictadura. I en relació amb els arxius, donar compliment a l'art. 22 de la llei per garantir el dret d'accés als fons dels arxius públics i privats sostinguts amb fons públics i adoptar les mesures necessàries per a la seva protecció i catalogació.

H) Impulsar noves narratives memorials a partir del coneixement de les lluites per les llibertats des de la pluralitat de l'antifranquisme social, polític i cultural (des del camp democratacristià fins a l'anticapitalisme); l'ampli ventall de valors que movien a l'acció contra la dictadura; els projectes polítics, socials, econòmics i culturals que conformaven la lluita per la llibertat.

I) Fomentar línies de recerca que donin coherència a la multiplicitat de fonts generades i les facin accessibles.

4. Les propostes d'ICV-EUiA.

1090. Finalitzar el procés de *transferència competencial* de la Direcció General de Memòria Democràtica ***al Memorial Democràtic*** que reforci l'autonomia d'aquest, mantenint una àrea competencial en el Govern que, alhora que garanteix l'harmonització i la creació d'un marc de coordinació interdepartamental, reforça la capacitat d'impuls de les polítiques públiques de memòria, pau i drets humans.

1091. Dotar el Memorial Democràtic de *l'edifici emblemàtic*, memorial i commemoratiu que requereix una institució de memòria consolidada que li permeti homologar-se a institucions semblants d'altres països del món.

1092. Dinamitzar l'actual "*Espai Memorial Democràtic*" com a centre estable on dur a terme una programació d'activitats cíviques, culturals, educatives i de participació social i, alhora, exercir de centre de referència de la Xarxa d'espais de memòria del país.

1093. Definir els instruments organitzatius, de gestió i seguiment dels ens adherits a la *Xarxa d'espais de memòria* i coordinar les estratègies per donar compliment als objectius de recuperació i conservació, reflexió i coneixement, i animació sociocultural, educativa i turística del patrimoni memorial.

- 1094. Gestionar el cens de persones desaparegudes** durant la Guerra Civil i la dictadura franquista com a registre administratiu en el qual s'han d'incloure les dades relatives a aquelles persones, per tal de facilitar les tasques de localització i identificació.
- 1095. Configurar el mapa de la repressió a Catalunya** a partir de completar el mapa de fosses comunes i de l'articulació de les diferents bases de dades sobre la repressió (El Cost Humà de la Guerra Civil i d'altres) i posar-lo a disposició del públic a través del portal web del Memorial Democràtic.
- 1096. Promoure, en col·laboració amb l'Administració local, la senyalització i dignificació de les fosses comunes** ubicades a cementiris i recuperar-les com a espais de memòria.
- 1097.** Instar l'Administració local, a partir del Cens de Simbologia Franquista elaborat pel Memorial Democràtic, que **retiri els vestigis anacrònics** d'exaltació de la dictadura **i els substitueixi per símbols democràtics**.
- 1098. Dur a terme l'estudi de la repressió franquista a Catalunya que doni com a resultat l'elaboració d'un Llibre Blanc**, en format de catàleg digital, susceptible de ser actualitzat constantment sobre la quantitat, l'estat i la localització dels fons existents. Aquest Llibre Blanc ha d'esdevenir una eina útil tant per a les recerques monogràfiques especialitzades com per satisfer les necessitats de consultes generals de la ciutadania.
- 1099. Donar continuïtat al Banc Audiovisual Memorial Democràtic** a partir de la definició de noves línies d'investigació i l'enregistrament de nous testimonis.
- 1100. Crear un portal de víctimes de la guerra civil i persones represaliades** pel franquisme que reculli la informació bàsica de diferents bases de dades que actualment es troben disperses en diferents fonts i àmbits competencials: el Memorial Democràtic (deportats als camps de concentració nazis, Fons Spanish Refugee Aid –SRA-, Banc Audiovisual del Memorial Democràtic, Desapareguts i Fosses Comunes, Bases de Dades d'Expresos Polítics), el Centre d'Història Contemporània de Catalunya (El Cost Humà de la Guerra Civil a Catalunya) o el Ministerio de Defensa –Tribunal Militar Tercer (procediments judicials militars). Aquest portal ha de permetre l'accés a la ciutadania i les persones investigadores a través de cerques per nom i cognoms de la persona, per municipi i any de naixement i també per fons documental.
- 1101.** Afavorir els acords per establir l'equilibri entre la recerca històrica i la normativa de protecció de dades a través d'Internet fent **prevaler el dret al coneixement històric sobre el dret a la intimitat**.

1102. Impulsar plans d'actuació immediata en col·laboració amb d'altres administracions públiques per tal de preservar la documentació-catalogació, la informatització i la digitalització de diferents *arxius judicials, policials o militars*, com l'Arxiu "Intermedio Militar Pirenaico" que inclou documentació sobre camps de concentració, batallons de treballadors i treballadores i expedients personals de persones detingudes durant el franquisme; del Tribunal Regional de Responsabilitats Polítiques.

Eix de laïcitat.

1. Introducció.

La laïcitat és la garantia d'un poder públic al servei de tota la ciutadania i d'un ordenament jurídic que garanteixi els drets fonamentals i comuns per a tota la població.

La laïcitat és indispensable per a una convivència ciutadana fonamentada en els drets humans, els valors de la pluralitat, la tolerància activa i el respecte democràtic per a totes i cadascuna de les opcions filosòfiques personals de creença o raó.

Si aquest ha estat sempre un principi irrenunciable, la seva consecució és ara una urgència perquè a la societat catalana hi ha canvis que reclamen nous plantejaments.

En primer lloc, una complexitat més gran amb l'aparició de noves comunitats de procedència cultural i religiosa molt diversa.

En segon lloc, la secularització de la societat que es fa palesa en el seus hàbits personals, alhora que apareixen brots, tot i que minoritaris, d'integrisme religiós.

En tercer lloc, la major visibilitat de persones i col·lectius ateus, lliurepensadors, racionalistes i agnòstics que reclamen ser considerats i tenir un paper actiu en una societat que proclama el seu respecte pels Drets Humans, drets que van més enllà del reconeixement de la llibertat religiosa.

En quart lloc, una situació econòmica crítica que pot generar conflictes socials entre els més desfavorits i que és aprofitada amb oportunisme pels sectors més dretans i reaccionaris de la societat per alimentar actituds xenòfobes i antidemocràtiques.

2. Balanç de Govern 2006-2010.

En aquesta legislatura, el Govern catalanista i d'esquerres ha seguit impulsant polítiques per afavorir la convivència a l'espai públic i el dret a la llibertat de pensament i creença:

- Afavorint el diàleg entre entitats i grups diversos amb subvencions i ajuts,
- Impulsant des del DIRIP actuacions d'interlocució i mediació per a la prevenció de conflictes a l'espai públic,
- Formant el personal públic dels hospitals, dels cossos de seguretat, de les presons, dels tanatoris i cementiris amb la publicació de diverses guies i recomanacions per al coneixement i el respecte a la pluralitat d'opcions religioses,
- Donant suport al servei d'assistència religiosa a centres hospitalaris i penitenciaris.
- També en aquesta legislatura, i per iniciativa del Govern el Parlament de Catalunya ha aprovat la *Llei d'acollida de les persones migrades i de les retornades a Catalunya* i la *Llei de centres de culte*, pionera a Europa i que regula l'ús dels espais de culte religiós. Es van fer nombroses compareixences d'associacions i grups religiosos, de les dues entitats municipalistes i de juristes amb experiència en dret eclesiàstic i administratiu, per tal de fer una llei que pogués rebre el màxim suport social, com així ha estat.

Cal, però, avançar cap al ple desenvolupament de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya tot fent èmfasi en el que recull l'article 4.3.d. *"Els poders públics de Catalunya han de promoure els valors de la llibertat, la democràcia, la igualtat, el pluralisme, la pau, la justícia, la solidaritat, la cohesió social, l'equitat de gènere i el desenvolupament sostenible"*.

3. Propostes d'ICV-EUiA.

- 1103. Els drets socials per a tothom, amb especial cura dels més vulnerables:** persones aturades, migrades amb situació irregular, famílies sense recursos suficients, **amb independència del seu origen.**
- 1104. La igualtat en el tractament de l'exercici de la llibertat de pensament i creença,** superant l'actual inequitat entre les conviccions religioses (i de manera privilegiada, la confessió catòlica) i les d'altres tipus.
- 1105. El dret de les persones menors a no ser adoctrinades en els centres de formació públics i concertats.**

1106. El mateix règim tributari o de benefici fiscal i d'ajudes públiques a totes les entitats o associacions no lucratives que hagin estat declarades d'interès públic.

1107. La prohibició dels símbols religiosos i l'assistència a actes confessionals de representants públics en l'exercici de les seves funcions.

I totes les altres qüestions que vetllin per la dignitat de les persones i l'exercici del dret de llibertat de consciència en l'àmbit privat individual i la utilització respectuosa de l'espai públic per a les seves manifestacions col·lectives.

1108. Per aconseguir-ho, és necessària la concurrència dels partits polítics, les associacions i entitats i la societat catalana en el seu conjunt. És per això que a ICV-EUiA ens sumem a la iniciativa de diverses entitats cíviques i reclamem un **Pacte Nacional per la convivència democràtica** que tingui com a eix fonamental la laïcitat.

Perquè la laïcitat facilita la convivència.

1109. La laïcitat ha de ser el principi que regeixi la convivència ciutadana, que impulsi la construcció d'un espai públic fonamentat en els drets humans, els valors de la pluralitat, la tolerància activa i el respecte democràtic per a totes i cadascuna de les opcions filosòfiques i religioses personals.

1110. La laïcitat a l'ensenyament ha d'impedir a l'escola la separació de nens i nenes per raons de creences. Els valors de la ciutadania són fonamentalment valors de convivència ("a convivere se n'aprèn convivint") i de reflexió, d'acord amb l'edat dels infants. **No separarem nens i nenes per raons religioses, igual com no ho fem per raons de llengua.**

Perquè la laïcitat garanteix el coneixement científic, humanista i no doctrinari.

1111. La laïcitat no propicia la ignorància del fet religiós, sinó que el preveu en una formació humanística integral: història, pensament, art, ciència, etc.

1112. Cal evitar propostes neoconservadores sobre els continguts de l'ensenyament. **Cal promoure una formació integral, científica i laica de les persones al llarg de la vida.**

Perquè la laïcitat és garantia d'equitat entre totes les formes de pensament i creences.

1113. En aquesta legislatura, s'ha aprovat la llei on es regulen els centres de culte i religió. Aquesta és una condició necessària però no

suficient per garantir la llibertat de pensament que abasta totes les conviccions filosòfiques. **La pluralitat no es pot reduir a una multiconfessionalitat segregadora.**

La laïcitat garanteix poder viure amb coherència totes les opcions de vida.

1114. La manera de viure els afectes, les relacions personals, els diferents models de família o les opcions sexuals de cadascú no poden estar condicionada per cap mena d'integrisme religiós que pretengui imposar les normes religioses per sobre de les lleis civils. **És necessari fer conèixer aquests drets a tothom, laics i clergues, i promoure el seu respecte amb campanyes públiques.**

Una bona mort és la coherència de la vida aplicada a la mort.

1115. Cal impulsar una llei que garanteixi la dignitat i la llibertat de les persones en el moment de la mort, que despenalitzi l'eutanàsia i el suïcidi assistit. El desig d'una bona mort no pressuposa una sola concepció d'aquest fet, sinó que, com que les opcions de vida són diverses, també ho poden ser les de la mort.

1116. Cal adequar tanatoris i cementiris per a la celebració digna de cerimònies civils o religioses de totes les creences.

La laïcitat no és únicament neutralitat religiosa de l'Estat i dels poders públics. La laïcitat suposa ser actiu/combatiu amb totes les creences o formes de pensament contràries a les lleis democràticament aprovades. És una manera activa d'entendre la convivència pacífica entre iguals.

Eix de pau, cooperació al desenvolupament i drets humans.

1. Introducció.

1.1. Cooperació i Desenvolupament.

La crisi econòmica i financera que estem vivint a escala europea també ha tingut greus efectes en els països empobrits que, sense ser els causants de la crisi, han patit de manera molt dura les conseqüències d'aquesta.

Una mostra de les connexions i dels efectes col·laterals de la crisi del sector financer va ser la pujada dels preus dels cereals que va desencadenar el 2009 i que va augmentar les crisis alimentàries. Fons especulatius que fugien de la crisi del sector hipotecari nord-americà van trobar refugi en la compra

massiva de collites de cereals amb fins especulatiu, fent augmentar de manera molt significativa el preu dels aliments.

1.2. Pau i Drets Humans.

La promoció de la Pau i dels Drets Humans és constituent de polítiques públiques noves que des de sectors conservadors es considera que haurien de ser implementades de forma exclusiva per la societat civil. Sempre hem cregut en la gran vàlua de la societat civil organitzada, i precisament per això hem intentat traslladar els seus interessos i les seves preocupacions a l'acció pública de la Generalitat. I ho hem fet des del consens i la consciència que l'Administració no ha d'actuar substituint el dinamisme de les ONG i els moviments socials. Tanmateix, això no és obstacle per tal que des del Govern es demostrï un compromís amb els drets humans i una voluntat de lluita contra la guerra com a instrument per resoldre els conflictes.

En els darrers anys, i molt especialment en la darrera legislatura, la Generalitat ha fet un gran pas endavant des d'un punt de vista normatiu en la promoció de la pau i dels drets humans: la Llei de foment de la pau (2003), l'article 51 de l'Estatut d'Autonomia establint que la Generalitat "*ha de promoure la cultura de la pau i accions de foment de la pau al món*" i, més recentment, la Llei de creació de l'Institut Català Internacional per la Pau (2007).

Han estat aquestes algunes de les empremtes d'ICV-EUiA en el si de la Generalitat, que en aquests àmbits de forma sintètica resumim:

2. Balanç de Govern 2006-2010.

2.1. Cooperació i Desenvolupament.

Aquest context de crisi econòmica global fa més necessari el compromís de Catalunya amb la cooperació. Malgrat que les persones que viuen en situació de pobresa o que passen gana al món van augmentar de manera significativa l'any 2009, arribant a 1.020 milions de persones, els recursos destinats a cooperació a escala internacional i a l'Estat espanyol estan disminuint.

L'arribada del Govern d'esquerres a Catalunya va suposar un pas endavant tant de recursos econòmics com qualitativament pel que fa al compromís de les polítiques públiques de cooperació, seguint l'estela que havien marcat la societat civil i els moviments socials.

El Govern de Catalunya va destinar el 2004 un 0,25% dels tributs propis a l'ajut oficial al desenvolupament, un percentatge que ha anat augmentant fins al 0,39% de l'any 2008. Si l'any 2003 es van destinar 25 milions d'euros a l'AOD, el 2010 s'han assolit els 65 milions d'euros. Per tant, un creixement del 260% durant el Govern d'esquerres.

També cal destacar de manera positiva l'esforç que ha fet la cooperació catalana per contribuir a organismes multilaterals no financers, especialment als organismes dins del sistema de Nacions Unides que contribueixen de manera decisiva a concentrar i millorar l'eficàcia de l'AOD.

Així, mentre que l'any 2004 només el 2,4% de l'AOD catalana es destinava a organismes multilaterals, l'any 2008 es va arribar al 12,5%. Cal destacar que més del 50% de l'ajuda destinada a organismes multilaterals es concentra en el PNUD, el Fons mundial contra la SIDA, la malària i la tuberculosi, UNIFEM i UNICEF. Aquest fort creixement ha generat, en ocasions, desequilibris en la distribució dels recursos. És per això que cal reorientar part de la cooperació destinada a organismes internacionals, especialment tota aquella que generi deute i es faci mitjançant organismes financers internacionals.

És cert que el context de crisi econòmica ha afectat la cooperació catalana i que també ha obligat a adaptar l'escenari econòmic que preveia el Pla director 2007-2010. El Pla director de cooperació 2007-2010 preveia assolir la fita del 0,7% dels tributs propis de la Generalitat l'any 2012.

Malgrat això, a diferència de l'AOD que destina el Govern espanyol, la qual ha disminuït en 800 milions d'euros el 2010 després del pla d'ajust impulsat pel Govern Zapatero, el **Govern d'esquerres no ha retallat la partida d'AOD.**

L'aprovació del Pla director de cooperació 2007-2010 ha permès un salt en la qualitat i l'eficàcia de l'ajuda, avançant en el compromís dels governs donants sobre el Consens Europeu sobre Desenvolupament de la Comissió Europea el 2005. El Pla director 2007-2010 ha servit per concentrar els esforços geogràficament i també de manera sectorial, distribuint l'AOD catalana en tres línies estratègiques: desenvolupament (70-75% dels recursos), Acció Humanitària (7-10% dels recursos) i educació i capacitats (17-20% dels recursos).

Finalment, el 2010 ha servit per aprovar el Pla director de cooperació 2011-2014 que ha de ser l'eina per tal d'aprofundir en la coherència de la cooperació catalana tant a escala interior com exterior, donant continuïtat a la tasca iniciada l'any 2003.

Alhora, l'escenari econòmic del Pla director 2011-2014 fixa com a objectiu l'assoliment definitiu del 0,7% destinat a cooperació l'any 2015. Tot i aquest balanç clarament positiu, en algunes ocasions ha mancat lideratge per dotar de més impuls i coherència les polítiques de cooperació catalanes. Dos exemples clars d'aquesta necessitat de major lideratge han estat la proposta d'incloure una partida d'AOD a crèdit en els pressupostos de l'any 2008, que va ser finalment retirada per la pressió de la Federació Catalana d'ONG i que no comptava amb el suport d'ICV-EUiA. Un segon exemple es va donar en la negociació dels pressupostos de l'any 2010, on va caldre una esmena presentada pel grup parlamentari d'ICV-EUiA i que finalment va ser consensuada amb tots els grups per evitar una reducció del pressupost destinat a cooperació.

També cal destacar la tasca duta a terme per ICV-EUiA al Congrés i al Senat amb l'objectiu que les ONG catalanes també puguin rebre l'aportació corresponent a la casella d'acció social de la declaració de l'IRPF.

Finalment, aquest legislatura ICV-EUiA també ha mantingut el compromís amb les mobilitzacions en suport del poble palestí, especialment després dels bombardejos de la Franja de Gaza i de l'atac a la Flotilla Free Gaza; el compromís amb el poble sahrauí, per exemple durant la vaga de fam d'Aminatu Haidar o durant la celebració de l'EUCOCO (Conferència europea de solidaritat amb el poble saharauí) a Barcelona, on el conseller d'Interior va ser l'únic membre del Govern que va rebre el president de la República Sahrauí. Finalment, des d'ICV-EUiA hem mantingut la nostra presència i vinculació a la Plataforma Aturem la Guerra, participant en diferents actes i campanyes, per exemple l'organitzada en contra de l'OTAN.

2.2. Pau i Drets Humans.

Relacions amb el món associatiu.

L'Oficina de Promoció de la Pau i els Drets Humans ha realitzat diferents convocatòries de subvencions de foment de la pau i de promoció dels drets humans. No ha estat aquesta l'única fórmula de suport a la societat civil organitzada; l'Oficina ha desenvolupat diverses formes de suport al món associatiu, portant a terme treball en xarxa amb les entitats, recolzant-ne la participació en activitats internacionals, fòrums, etc.

Instauració de nous programes públics de defensa dels Drets Humans.

La creació del programa de defensors de drets humans, que acull activistes que havien estat amenaçats als seus països.

Aprovació al Parlament de Catalunya del mecanisme català de prevenció de la tortura, en el marc de la Llei del Síndic de Greuges, sent la primera comunitat autònoma en aprovar-lo i avançant-se a l'aprovació de l'Estat. L'òrgan que assumeix la competència de coordinar i aplicar el mecanisme és el Síndic de Greuges per tal de garantir la independència respecte a l'Administració. Aquest mecanisme s'ha introduït a partir d'un procés participatiu amb les ONG i els moviments socials de lluita en contra de la tortura.

Relacions Institucionals.

Les relacions institucionals amb els ajuntaments, les altres comunitats autònomes, la mateixa Administració de l'Estat (Afers Exteriors, Justícia, etc.) i les institucions internacionals governamentals o estatals (Sistema de Nacions Unides, institucions europees, etc.) són una tasca de govern, sobretot en aquest moment en què hi ha una certa obertura cap a les estructures subestatals de govern i la presa de consciència que cada vegada

tenen major importància.

Foment de la pau.

No hi ha cap dubte que la creació i posada en marxa de l'Institut Català Internacional per la Pau (ICIP) és l'actuació més destacada del Govern de la Generalitat en aquest àmbit al llarg de la darrera legislatura.

Cal remarcar que aquesta actuació, contràriament al que ha succeït amb d'altres iniciatives públiques de foment de la pau, ha estat un procés fruit del debat i consens i que ha tingut com a conseqüència el naixement d'un ens que vol aixoplugar i enfortir el teixit associatiu català.

El cert és que l'ICIP, amb pràcticament menys de dos anys de vida, s'ha convertit ja en un referent institucional al món i l'únic de l'estat espanyol.

Fa uns anys, la guerra infame de l'Iraq va evidenciar l'aïllament del Partit Popular en estratègia política exterior, i el consens de la resta de forces, tot i que amb matisos, en contra d'aquesta guerra. Tanmateix, aquest consens davant de la injustícia i les guerres internacionals no ha durat gaire. Des d'ICV-EUiA ens hem manifestat sempre en contra de totes les guerres, malgrat que en ocasions hàgim rebut les crítiques aprofitades d'alguns partits i mitjans de comunicació. **Cal destacar que avui només ICV-EUiA ha votat sempre demanant la retirada de les tropes espanyoles de l'Afganistan.**

Aquest compromís ferm, tot i les crítiques rebudes, s'ha evidenciat de diverses maneres. Com a coalició hem estat sempre present a les plataformes unitàries de pau i contra la guerra, participem i donem suport a les iniciatives de pau de la societat civil, com ara el Tribunal Russell a Barcelona.

Des del Govern de la Generalitat, a més d'impulsar la creació de l'Oficina de Promoció de la Pau i dels Drets Humans, hem donat suport a estudis que denunciïn les relacions militars entre Espanya i Israel.

3. Objectius estratègics.

3.1. Cooperació i Desenvolupament.

A) Coherència.

Uns dels objectius fonamentals de la cooperació del segle XXI ha de ser la recerca de la coherència en les polítiques públiques que els governs impulsen amb la seva acció política, no només centrada en l'Ajuda Oficial al Desenvolupament, sinó també en l'acció exterior. Cal desterrar pràctiques que alguns autors han anomenat com d'anticooperació, que fan que l'impacte de

les polítiques impulsades pels governs del Nord, tant a escala interna com internacional, superin amb escreix l'impacte de l'AOD.

No té sentit destinar importants recursos de l'AOD catalana a països com Palestina o el Sàhara Occidental si després no s'actua de manera coherent en d'altres camps com les relacions exteriors o els acords comercials amb els països que vulneren de manera reiterada els drets dels pobles palestí o sahrauí.

Malgrat que avui qui lidera de manera clara la cooperació catalana és l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament i que cal seguir avançant en aquest sentit, cal millorar la coordinació entre aquesta i els diferents departaments per tal de dotar de major eficàcia i coherència a totes les accions impulsades des de la Generalitat.

En aquest sentit, cal destacar de manera positiva que el Departament de Medi Ambient i Habitatge ha estat el primer departament de la Generalitat que ha impulsat un pla director en coordinació amb l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament.

C) Recursos.

Malgrat la situació de crisi econòmica i la consegüent reducció d'ingressos de la Generalitat, Catalunya ha de mantenir ferm l'objectiu d'arribar al 0,7% destinat a cooperació, en funció del mètode de càlcul establert en el Pla director de cooperació 2011-2014.

Alhora, en valors absoluts no s'ha de produir en cap cas un retrocés en els recursos destinats per la Generalitat.

En termes d'ocupació, és important també destacar que el sector de les ONG dóna feina de manera directa a unes 8.000 persones, moltes de les quals poden patir de forma molt directa l'impacte de la crisi per culpa de les retallades del Govern de l'Estat.

C) Gènere.

Introduir en les agendes polítiques l'apoderament de les dones, l'equitat de gènere i la transversalització en les polítiques de gènere ha de ser una prioritat per una força feminista com ICV-EUiA.

La igualtat d'oportunitats, la defensa explícita dels drets humans de les dones i la demanda d'aplicar en tots els casos les recomanacions que sorgeixen de Nacions Unides (CEDAW, ODM) etc, ha de ser impulsat des de Catalunya, on las xarxes de dones i les relacions amb el moviment feministes i altres partits polítics tenen una història consolidada.

El Govern d'esquerres ha avançat en aquest aspecte, els últims Plans Director de Cooperació declaren explícitament com a marc de referència l'enfocament "Gènere en el Desenvolupament"

Hem de ser conscients que la lluita per la igualtat d'oportunitats, per l'equitat i per l'apoderament de les dones, és un tema transversal que actua en tots els àmbits de la cooperació, la solidaritat, la pau i els drets humans.

En els darrers anys, les polítiques de cooperació catalanes han situat com una prioritat la perspectiva de gènere en els seus programes. Cal donar continuïtat a aquesta tasca tot recolzant les iniciatives que tendeixin a aconseguir la igualtat social de les dones i el desenvolupament d'iniciatives productives encapçalades per les dones a través de diversos programes. L'experiència està demostrant que una de les millors maneres d'invertir en el desenvolupament és invertir en l'empoderament de les dones.

D) Sobirania alimentària.

La crisi econòmica ha afectat de manera directa el sector agrícola, tant a escala catalana com global. Alhora, també aquesta crisi financera ha agreujat la crisi alimentària que ja patia una part important de la població del planeta, i ha convertit l'aliment en una mercaderia més subjecta a l'especulació dels mercats financers.

La sobirania alimentària té com a principi atorgar el dret de definir les polítiques agrícoles als pobles a partir de les necessitats de la població i de la preservació del medi ambient, i no en funció de les regles del comerç internacional.

Des de la cooperació catalana, cal treballar per enfortir els mecanismes i els processos que permetin, tant localment com internacionalment, regular la producció i la distribució d'aliments tenint en compte tots els actors de la cadena alimentària, escurçar la cadena entre productors i consumidors, fomentar la producció local i reduir les importacions d'aliments i preservar el medi ambient, eliminant la producció de transgènics.

E) Organismes multilaterals.

La Generalitat de Catalunya ha de seguir apostant per incrementar l'AOD que es destina a organismes multilaterals. Al mateix temps, ha de prioritzar els organismes multilaterals no financers, generalment vinculats a Nacions Unides, en lloc dels organismes multilaterals financers que estan vinculats a l'estructura del Banc Mundial i del Fons Monetari Internacional.

Canalitzar l'AOD a través d'organismes multilaterals ha de permetre concentrar l'ajuda, guanyar en coordinació d'accions i programes i augmentar l'eficàcia de l'ajuda. Així mateix, això fa que els recursos econòmics destinats

a cooperació al desenvolupament siguin menys dependents dels interessos particulars de cada govern.

Cal definir una estratègia de política multilateral de cooperació al desenvolupament que permeti una planificació dels recursos destinats a aquests organismes.

F) Ajuda no retornable.

Avui, el deute extern és un dels principals problemes que tenen els països empobrits per al seu desenvolupament. En molts casos, els estats han utilitzat com a instruments d'AOD l'ajuda condicionada a la compra de béns i recursos naturals del país donant o ajuda a crèdit, retornable amb interessos. Aquests instruments contribueixen a augmentar el deute que, en molts casos, és il·legítim.

L'AOD catalana ha de mantenir la seva naturalesa actual, sent una ajuda no reemborsable i no condicionada. En aquest sentit, la Generalitat ha de descartar l'ús del crèdit com a instrument de l'AOD.

F) Sensibilització.

Hem de ser conscients que només amb la cooperació no es podran resoldre les desigualtats entre el Nord i el Sud. Si volem treballar per la coherència de les polítiques de cooperació i la resta de polítiques públiques i acabar amb pràctiques d'anticooperació que tenen impactes negatius als països empobrits, cal garantir la implicació de la Generalitat i del Parlament de Catalunya en la promoció de l'educació per la pau, pels drets humans i per al desenvolupament humà sostenible des d'una perspectiva integrada, així com el suport a iniciatives mundials i europees.

3. 2. Pau i Drets Humans.

A) Acció Exterior.

El Pla de l'Acció Exterior del Govern estableix que Catalunya ha de jugar un rol en la construcció de la pau i en la transformació i la prevenció de conflictes a escala internacional així com també en la defensa dels drets humans. Aquest és un important pas endavant; tanmateix, aquest àmbit d'actuació no esdevé la prioritat de l'acció exterior.

Catalunya ha de saber abocar la seva identitat en les relacions internacionals. Catalunya no és un estat, i això pot comportar diferents conseqüències i, d'entre aquestes, algun avantatge. **La promoció de la pau i els drets humans pot fer de Catalunya un referent.** Això implica una important planificació i coordinació del que és l'acció exterior, només possible mitjançant una acció coordinada del conjunt de l'Administració.

B) La transversalització de la promoció de la Pau i els Drets Humans.

Un dels elements més valorats pel món associatiu és la voluntat de transversalitzar el foment dels drets humans, treballar per assolir una més gran coordinació i coherència. Per tal d'assegurar aquesta coherència política, és necessari:

- Una unitat específica amb l'objectiu de la coordinació i la transversalització d'aquests valors i d'aquestes polítiques.
- Una responsabilitat política al més alt nivell. Tal com ha succeït en aquesta legislatura amb el Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació, si hi ha un conseller que defensi el foment de la pau i els drets humans, és més possible la seva transversalització.
- És fonamental aprofundir en el compromís de la Generalitat en la promoció del desenvolupament, la pau i els drets humans i que aquests no siguin tan sols objectius de les respectives unitats, sinó de tot el conjunt de l'Administració.

C) Territorialització.

Establertes ja les bases de l'actuació institucional en el marc de la promoció de la pau i dels drets humans de la Generalitat de Catalunya, ara cal enfortir aquesta acció i assegurar que no sigui tant sols circumscrita a la província de Barcelona, i més concretament a la capital.

4. Propostes d'ICV-EUiA.

- 1117. Assolir el 0,7% per a ajuda oficial al desenvolupament, a través de l'escenari econòmic i la forma de càlcul del Pla director de cooperació 2011-2014.**
- 1118. El 100% de l'ajuda de la Generalitat ha de ser no retornable i no lligada a l'exportació de béns i recursos del país.** La Generalitat es comprometrà a no utilitzar el crèdit com a instrument de cooperació. Modificar la Llei de cooperació internacional de la Generalitat de Catalunya per tal que no es permeti la utilització de crèdits concessius com a AOD.
- 1119. Augmentar el percentatge dels recursos destinats a sensibilització i educació al desenvolupament a Catalunya.**
- 1120. Reforçar la col·laboració entre els organismes públics implicats en les polítiques públiques de cooperació, pau i drets**

humans. Per exemple, cal redefinir les funcions del Consell Català de Foment de la Pau com a organisme de participació i debat, de trobada entre els món institucional i acadèmic i la societat civil, i cal relacionar-lo amb l'organisme institucional competent en pau.

1121. Enfortir el reconeixent de la Confederació d'ONG per la Pau, els Drets Humans i el Desenvolupament com a entitat representativa del sector a efectes de la relació i interlocució amb la Generalitat i el Parlament de Catalunya.

1122. Reforçar l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament com a organisme de gestió de la política de cooperació del Govern de la Generalitat. És per això que proposem:

- Millorar la gestió de l'AOD de Catalunya, tot limitant la burocratització del cicle del projecte.
- Mantenir un equilibri entre la cooperació directa del Govern de Catalunya i la cooperació gestionada per les entitats mitjançant les convocatòries públiques.
- Establir una transparència total en la difusió dels estudis i les avaluacions que es fan des de la cooperació de la Generalitat de Catalunya.

1123. Sobirania Alimentària. Menjadors escolars amb productes ecològics i d'agricultura catalana.

1124. Condicionar les relacions exteriors de Catalunya i els acords comercials amb d'altres països al compliment dels drets humans. La Generalitat no signarà acords comercials amb aquells països que no respectin els drets humans i utilitzin la guerra com a instrument per a la resolució de conflictes. Alhora, tampoc no establirà acords comercials amb aquelles empreses que no respectin els drets humans i aprofitin les situacions de conflicte per treure'n beneficis.

1125. Impulsar la Banca Ètica a Catalunya. L'1% dels recursos gestionats per la Generalitat operaran en Banca Ètica

1126. Anul·lació dels acords bilaterals Catalunya-Israel fins que aquest Estat no demostrï un autèntic compromís amb la promoció dels drets humans, i petició al Govern d'Espanya per a que defensi a Brussel·les l'anul·lació dels acords entre la Unió Europea i Israel.

1127. L'establiment d'una estratègia de política multilateral de cooperació al desenvolupament per garantir un control i seguiment dels recursos que s'han destinat a aquests organismes.

1128. Mantenir polítiques públiques específiques dedicades al foment i la promoció de la pau i els drets humans, amb els eixos d'actuació

esmentats i amb l'encàrrec específic d'**elaborar un pla nacional de drets humans** amb la participació de tots els actors implicats (les administracions, el món acadèmic, les organitzacions socials).

- 1129. Lluitar contra els femicidis arreu del món.** Instar la Unió Europea (UE) a trencar el silenci, acabar amb la impunitat i demanar responsabilitat internacional davant de la xacra que suposen els assassinats de dones (esment especial als assassinats de dones a l'Amèrica Llatina –Maras, Campo Algodonero, etc.–, a l'Àfrica –ús de la violència sexual vers les dones com a arma de guerra– i lapidacions en alguns països del món islàmic com els casos flagrants de l'Iran i l'Afganistan.
- 1130. Garantir que les polítiques de cooperació al desenvolupament, drets humans i pau constitueixin els vectors principals de la política d'acció exterior de la Generalitat de Catalunya,** i que, per tant, no tinguin una categoria de rang inferior en relació amb les relacions econòmiques, culturals o de projecció internacional del nostre país. En aquest sentit, s'establiran condicionalitats democràtiques i de promoció dels drets humans en el marc de la cooperació oficial amb organismes públics del Sud.
- 1131. Establiment d'acords amb les Nacions Unides i d'altres organitzacions internacionals** per tal d'impulsar el perfil de promoció de la pau i dels drets humans de Catalunya.
- 1132.** Augmentar la participació de la Generalitat de Catalunya en organismes internacionals en l'àmbit dels drets humans i de promoció de la pau.
- 1133.** Desenvolupar un paper actiu per part de la Generalitat de Catalunya en relació amb els tractats internacionals de drets humans firmats per l'Estat espanyol.
- 1134. Treballar per tal de poder aplicar a les despeses de la Generalitat criteris de comerç just, promoció dels drets humans i defensa de la pau.** És necessari posar en pràctica l'estudi sobre l'aplicació de criteris de drets humans en la contractació pública i avançar en la coherència en matèria de contractació de béns i serveis.
- 1135. Creació d'un Servei Civil Català no violent per la Pau** en concertació amb les entitats, de tal manera que Catalunya pugui comptar amb una capacitat activa en la construcció de pau i la transformació i prevenció de conflictes.
- 1136.** Impulsar l'aprovació per part de Nacions Unides de la Declaració de Barcelona pel Dret Humà a la Pau.
- 1137. Reconeixement explícit i inclusiu del concepte de l'Educació pel Desenvolupament,** l'educació en els drets humans i l'educació per

la pau com a part indissoluble de tota la política pública catalana, entesa com a procés per difondre el coneixement dels drets i per a la capacitació de ciutadania conscient, crítica, compromesa i activa en la transformació de relacions desiguals i injustes.

- 1138.** El Govern i el Parlament han d'expressar el sentit de la societat catalana i demandar a les instàncies estatals i internacionals **la reducció de la despesa militar, i acabar amb la participació espanyola en la guerra de l'Afganistan** tot retirant les tropes i evitant el suport logístic des del nostre territori a exèrcits en guerra, com ho és l'atracament dels vaixells de la VI flota dels EUA al port de Tarragona.
- 1139.** Rebutjar la instal·lació o permanència a Catalunya d'indústries i processos productius vinculats amb el cicle armamentista i militar.
- 1140.** **Els espais de formació i lleure** (centres educatius, festes, fires, salons de la infància i ensenyament, etc.) han de ser espais preservats de la propaganda i l'apologia militarista. Demanem que el Govern i el Parlament català vetllin per evitar la presència de l'exèrcit a aquests espais i entorns.
- 1141.** **Inclusió de les recomanacions de la Plataforma d'Acció que van sortir de la conferència Beijing+15 per a la promoció de la igualtat entre homes i dones** en els programes electorals i les agendes polítiques, així com un compromís per a la concreció i implementació de les Directrius de l'ACCD per a l'equitat entre homes i dones, i que aquestes directrius quedin incloses en els plans directors (per aconseguir que el compromís polític cap a l'equitat de gènere es tradueixi en objectius clars, mesurables, d'obligat compliment i adequadament pressupostats, plantejant indicadors per mesurar el avanços, els resultats esperats i l'impacta de gènere en les polítiques de cooperació al desenvolupament, els drets humans de les dones i la pau).
- 1142.** Elaboració, de forma participada per part de les entitats del sector i del conjunt de la societat civil, d'un pla nacional de drets humans.

Programes transversals

Per una societat 50/50.

1.- Balanç de govern: continuar treballant les polítiques de dones a la Generalitat de Catalunya.

En aquesta legislatura, el Govern ha continuat treballant d'una manera destacada en polítiques de dones, un camí que va iniciar en la passada legislatura i que va suposar un salt molt significatiu respecte de les que havia fet Convergència i Unió.

En primer lloc, cal destacar per la seva importància l'Estatut d'Autonomia de Catalunya pioner en el conjunt dels països europeus i que suposa un avenç substancial i cabdal en quant el reconeixement dels drets de les dones. L'Estatut fa visibles aquests drets, reconeixent que totes les dones tenen dret al lliure desenvolupament personal i de les seves capacitats i a viure amb dignitat, seguretat i autonomia, lliures d'explotació, maltractaments i de tota mena de discriminació. També es recull el dret a participar en condicions d'igualtat d'oportunitats amb els homes en tots els àmbits públics i privats, i que els poders públics han de garantir el compliment del principi d'igualtat d'oportunitats en l'accés a l'ocupació, la formació, la promoció professional, les condicions de treball, inclosa la retribució, i han de reconèixer i tenir en compte el valor econòmic del treball de cura i atenció en l'àmbit domèstic i familiar en la fixació de les polítiques econòmiques i socials.

Aquests principis van ser recollits al **document programàtic de l'Entesa Nacional pel Progrés** que va establir les directrius del Govern per a aquesta legislatura, on es va explicitar que els poders públics han de promoure la igualtat d'oportunitats entre dones i homes en tots els àmbits, així com incloure la perspectiva de gènere en totes les polítiques públiques. En aquest sentit, cal remarcar que la dotació pressupostària del **Pla de polítiques de dones del Govern de la Generalitat de Catalunya 2008-2011** ha estat l'any 2010 de 132,5 milions d'euros, una xifra que suposa un increment del 283,5% en relació a la inversió en mesures per millorar la situació de les dones realitzada el darrer any de govern de CiU (2003). Aquest és un pressupost transversal a què han contribuït el conjunt de departaments d'aquest Govern.

Una de les lleis més importants aprovades aquesta legislatura és la **Llei dels drets de les dones per a l'eradicació de la violència masclista**. Aquesta llei suposa un gran avenç en la lluita contra les violències masclistes, les quals aborda d'una manera integral i amb perspectiva multidisciplinària, incloent-hi aspectes preventius, educatius, socials, assistencials i d'atenció a les víctimes, al mateix temps que estableix clarament mesures punitives. I dins d'aquesta aposta clara i ferma contra la violència masclista, també s'han consolidat els circuits contra la violència arreu del territori. Al Departament d'Interior s'ha creat el **Programa de Seguretat contra la Violència Masclista**, amb l'objectiu de dur a terme actuacions estratègiques de seguretat que garanteixin una millor intervenció en matèria d'atenció i protecció. Des d'aquest programa, s'ha treballat activament per lluitar contra la violència masclista, fent accions de difusió i sensibilització sobre el tema i establint protocols per abordar temes com la mutilació genital o els matrimonis forçats. Aquesta lluita es porta a terme des del Govern de Catalunya de forma

transversal; hi treballen també els departaments d'Acció Social i Ciutadania (en especial l'Institut Català de les Dones), de Salut, de Justícia i d'Educació.

En aquesta lluita contra la violència masclista, des del Departament de Governació s'ha aprovat un **protocol marc d'assetjament sexual i per raó de sexe** per al personal de l'Administració de la Generalitat.

S'ha de remarcar la gran tasca duta al terme per l'**Institut Català de les Dones**. D'entre totes les seves actuacions, cal destacar el desenvolupament dels Serveis d'Informació i Atenció a les Dones (serveis que suposen el desplegament del 100% de la xarxa d'atenció especialitzada prevista a la Llei de violència masclista) o els ajuts als ens locals per desenvolupar polítiques de dones (que han augmentat un 100,88% **des del 2005**).

Així mateix, en aquesta legislatura s'ha treballat en la **Llei per a una nova ciutadania i per a la igualtat entre dones i homes**, la qual està en tràmit. L'avantprojecte de llei ha seguit un procés participatiu molt ampli que ha servit per enriquir i incorporar els diversos punts de vista de les dones catalanes. Els principis d'aquest avantprojecte suposen un pas endavant molt important per lluitar per l'equitat de gènere en tots els aspectes de la vida social, cultural, econòmica i política.

Catalunya és pionera a l'Estat en la creació d'un títol que **equipara en drets les famílies monoparentals amb les famílies nombroses**. Aquest col·lectiu és un dels que està en especial situació de vulnerabilitat i, per tant, en una situació major de risc en aquest moment de crisi (val a dir que el 2009 quasi el 46% de les prestacions de Renda Mínima d'Inserció eren per a llars monoparentals, encapçalades per una dona en tots els casos).

S'han reforçat i creat noves estructures d'igualtat al Govern. El Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació ha estat pioner en la creació d'un **Programa per a l'Equitat de Gènere**. El Programa treballa per implantar mesures d'igualtat en el personal del Departament (que inclou els cossos de Mossos d'Esquadra i de Bombers) i per incloure la perspectiva de gènere en les seves polítiques i actuacions. Des del Programa, s'ha elaborat i aprovat un Pla d'igualtat per al Departament, el qual constitueix el primer pla d'igualtat aprovat per un departament de la Generalitat.

Així mateix, la **Direcció General d'Igualtat d'Oportunitats en el Treball** (Departament de Treball) ha treballat per la implantació de mesures d'igualtat a les empreses i en l'àmbit laboral (des de 2005, 578 empreses s'han acollit als ajuts per implantar plans i/o agents d'igualtat i s'han subvencionat quasi 400 empreses per implantar mesures de conciliació), fent accions per lluitar contra la segregació horitzontal i vertical de les dones al mercat laboral i creant una xarxa de 105 agents locals d'igualtat (en conveni amb les diputacions).

Des del Departament d'Acció Social i Ciutadania s'ha aprovat el **Pla d'usos del temps**, el qual consta de 166 mesures per millorar els usos dels temps amb l'adaptació a les necessitats actuals de la ciutadania i, entre d'altres

objectius, millorar la combinació entre la vida laboral i la personal. Aquest primer pas ha d'obrir la porta a un projecte integral per l'elaboració d'un verdader Pacte Nacional per la racionalització dels horaris de treball que permeti a totes les persones, homes i dones, tenir més temps per dedicar a l'àmbit personal i familiar, i un Pla integral pel repartiment equitatiu del temps i el treball que fomenti la corresponsabilització dels homes en el treball domèstic i de cura.

Pel que fa a les **dones de l'àmbit rural**, s'ha de destacar que en aquesta legislatura, des del Departament de Treball s'ha obert una línia d'ajuts per facilitar l'accés de les dones a la titularitat compartida de les explotacions agràries. Aquest és un mitjà adequat per donar valor, reconeixement social i legal i garantir els drets laborals de les dones que treballen a les explotacions agràries. Aquesta iniciativa, però, ha de donar pas a un Programa més ampli i ambiciós sobre les dones de l'àmbit rural català que prevegi mesures transversals i integrals.

2.- Objectius estratègics.

A) Enfortir la igualtat entre homes i dones en tots els àmbits i sectors, també en el de l'economia verda.

Cal que el nou model econòmic sigui un model millor, també pel que fa a l'equitat entre homes i dones.

Les dones pateixen una desigualtat estructural en el mercat laboral. Hem de tenir molt present que pateixen majors taxes d'atur estructural i de llarga durada, que acumulen la immensa majoria dels contractes a temps parcial (el 80% de tots els contractes d'aquest tipus els signen dones, amb el que això implica quant a prestacions socials i possibilitats de promoció professional) i major nombre de contractes temporals i precarització (l'economia submergida es nodreix principalment de dones). Tot i que existeix la legislació sobre igual remuneració per treball d'igual valor, les dones catalanes cobren un 25% menys del que cobren els homes. Troben que les feines on hi ha una àmplia presència de dones (treballs feminitzats) estan pitjor pagades i més devaluades socialment. Pateixen també una subrepresentació als llocs de comandament, hi ha una escassa presència de dones a les cúpules de poder i decisió (només representen el 34% de les persones directives). Així, encara que les dones estan realment preparades i qualificades, són els homes els qui ocupen els llocs de responsabilitat.

La nostra proposta de canvi del model econòmic, que reconsidera profundament l'actual model de creixement i dóna preferència a les polítiques redistributives i al desenvolupament del teixit productiu de sectors ecològics i sostenibles, **aposta per incorporar les dones en igualtat de condicions. No podem proposar un nou model que repeteixi les desigualtats que tenim avui en dia. Hem d'anar a un nou model econòmic més equitatiu.**

Hem d'**incorporar les dones a igual nombre i condicions que els homes a tots els sectors i empreses de la nova economia verda i sostenible**. Les dones estan molt menys presents a sectors com l'energètic, l'enginyeria o la construcció. Per això, hem de fer polítiques actives, amb plans de formació i d'inserció reals i efectius. I, a més, hem de fomentar la corresponsabilitat dels homes en l'àmbit familiar i crear uns serveis per tal que les dones no hagin de suportar el treball productiu (fora de casa) i el reproductiu (domèstic i de cura), ja que aquesta càrrega fa que estiguin en pitjors condicions al mercat laboral (feines a temps parcial, sortida a l'edat reproductiva, excedències, etc., cosa que provoca pitjors condicions econòmiques, menys possibilitats de carrera professional i pitjors prestacions socials, així com una sobrecàrrega de feina i més dificultats per participar socialment). **La igualtat ha de ser plena en mercat laboral i en l'àmbit privat.**

També exigim que la reconversió de sectors tradicionals -com ara la construcció o l'automòbil- inclogui com a objectiu estratègic la feminització (especialment exigible si hi ha inversió pública) d'aquests llocs de treball, en els quals hi ha una amplíssima presència masculina.

La nostra societat pateix greus problemes de desigualtat social, provocats pel model econòmic i agreujats per la crisi. Els efectes negatius d'aquesta desigualtat són molt més elevats per a les dones. Les dades ens mostren que les dones pateixen un risc de pobresa major que els homes (sobretot les dones grans). Hem de **combatre la feminització de la pobresa**, atenent les necessitats de les dones que es troben en situació de vulnerabilitat, com els col·lectius de dones grans que viuen soles (a Catalunya, el 28% de les dones de més de 65 anys estan al llindar de la pobresa), les vídues amb pocs ingressos, les dones sense estudis, les dones migrades en situació administrativa irregular, les dones en situació d'atur de llarga durada o les mares soles, mitjançant la creació de serveis de benestar especialitzats que responguin a les seves necessitats.

Són necessàries **polítiques que promoguin la independència econòmica de les dones, que lluitin contra les causes estructurals de la feminització de la pobresa i que garanteixin la igualtat en l'accés per a totes les dones als recursos productius, a les oportunitats i als serveis públics.**

B) Posar les persones en un lloc central de l'economia productiva.

Des del sector públic s'ha de promoure un canvi cap al benestar quotidià com a font de riquesa econòmica i de sostenibilitat ambiental: **hem de posar l'economia al servei de les persones**. El sector dels serveis a les persones té avantatges en relació als reptes de l'economia del futur: és molt intensiu en treball, és poc intensiu en consums energètics i materials i genera llocs de feina no deslocalitzables. **Hem d'incorporar el benestar quotidià a una economia que sigui respectuosa amb el medi ambient: la sostenibilitat mediambiental no es pot deslligar de la sostenibilitat humana.**

L'oportunitat del moment present és la de provocar, des de l'àmbit públic, un gir cap al benestar quotidià com a font de riquesa econòmica i

sostenibilitat ambiental. La incorporació de la dimensió de la cura en el treball remunerat, així com del capital humà que representen les dones al nostre país, i, d'altra banda, la incorporació de la dimensió ambiental a l'economia productiva són dos moviments que generen sinergies positives entre si: desafien l'economia neoliberal, l'economia que no té en compte el benestar present i futur de les persones, l'economia on els diners són una fi i no un mitjà. **Els sectors ambientals poden ser una oportunitat per a l'equitat de gènere; i la revalorització de la cura, mitjançant la idea del benestar quotidià, pot ser una aposta per una economia més sostenible.**

L'Estat del benestar és la sortida a aquesta crisi. Catalunya només té una despesa social del 68% de la despesa mitjana de la Unió Europea; el percentatge de població que treballa en els serveis públics de l'Estat del benestar a Catalunya (8,23%) és gairebé la meitat de la mitjana europea (15%); i la despesa pública en protecció social significa un 18% del PIB, mentre que a Europa s'hi destina una mitjana del 27%.

Per això, s'ha de fer una gran aposta per tal que el canvi de model econòmic, social i ambiental incorpori de manera central els serveis destinats al benestar de les persones (sanitat, educació, serveis de dependència, serveis socials, llars d'infants) i, especialment, als serveis de cura. Així, demanem un augment clar en la despesa pública en serveis de cura i, davant de les prestacions econòmiques directes que dóna la Llei de dependència, optem per una oferta de serveis públics, ja que aquesta tasca ha de ser assumida per la societat i no només per l'àmbit familiar (el qual, a la realitat, són les dones).

C) Racionalització dels temps i els treballs: la corresponsabilitat ha de ser una realitat.

S'ha d'afavorir una reorganització dels temps i treballs, una racionalització dels horaris de feina, de manera que **la vida quotidiana se situï al centre de les polítiques.** Aquesta finalitat implica transformacions profundes en la forma d'entendre la nostra societat i de valorar les activitats que dones i homes duen a terme en el seu si. Comporta, a més, desplaçar l'atenció de l'àmbit públic mercantil cap a la vida humana. En definitiva, significa donar valor a totes les tasques de cura de la vida i les persones. El temps de feina no pot ser el punt central sobre el qual s'organitza la vida quotidiana de les persones, amb la conseqüent perpetuació de les desigualtats sobre el temps entre dones i homes.

Per assolir la igualtat real entre dones i homes, una de les barreres més difícils de superar és el rol tradicional de les dones en les tasques reproductives. Les dones, i no els homes, encara són considerades les principals responsables de la cura i del treball domèstic, i assumeixen quasi la totalitat d'aquestes tasques. Així, molt sovint es veuen obligades a triar entre la família i la carrera professional. En aquest sentit, les xifres parlen que el 95% de les excedències, reduccions de jornada i baixes laborals per raons familiars les demanen les dones. **S'ha de lluitar activament per corresponsabilitzar els homes de les tasques de cura i treball domèstic,**

assumint **en igualtat de condicions** les feines que fins ara estan recaient en les dones. **Tant els homes com les dones han d'assumir d'una forma equitativa la responsabilitat en el sector públic i privat, l'econòmic i polític i la vida familiar.**

3.- Propostes d'ICV-EUiA.

A) Economia i treball: “La crisi també té rostre de dona”.

Reivindiquem unes polítiques proactives per la lluita contra la desigualtat que pateixen les dones en el mercat laboral i la necessitat d'incloure la perspectiva de gènere en les mesures que es prenguin per lluitar contra la crisi.

Volem un gir cap a un sistema econòmic ecològicament i humanament sostenible, el qual sigui realment equitatiu per a dones i homes.

Hem d'establir mesures per lluitar contra la feminització de la pobresa (la desigualtat femenina és 4 punts superior a la masculina i les transferències socials públiques tenen un efecte menor en les dones que en els homes). Reivindiquem la necessitat d'un **reforç de la Inspecció de Treball** i els mecanismes públics de supervisió i control per al **compliment de la normativa d'igualtat de dones i homes**, la creació d'un **Pla integral contra la feminització de la pobresa**, l'impuls de **programes específics de formació i inserció laboral per a dones migrades** i un **Pacte Nacional per un canvi en els horaris de treball**.

1140. Potenciar **l'ocupació femenina als sectors mediambientals i d'energia**, potenciant l'autoocupació i fent èmfasi en els ajuts a les cooperatives.

1141. Plans amb mesures concretes per tal d'**equilibrar el nombre de dones en aquelles empreses dels sectors productius tradicionals que estiguin molt masculinitzats**, amb una política de quotes que combati la segregació horitzontal i afavoreixi la creació de programes de treball en xarxa amb les comunitats locals i l'establiment d'acords amb els sindicats i les patronals per potenciar l'ocupació de les dones en aquests sectors. En aquelles empreses que rebin ajuts públics, aquests s'hauran de condicionar a la implantació efectiva d'aquestes mesures. Alhora, també s'han de fer **plans específics per incorporar homes als sectors que estan altament feminitzats**.

1142. Impulsar programes específics de **formació i inserció laboral per a dones migrades**, crear programes de foment de l'autoocupació i **agilitzar la convalidació dels títols universitaris**.

1143. **Reforçar les inspeccions de treball** a les empreses per tal de detectar situacions de discriminació laboral vers les dones i/o incompliments de la Llei d'igualtat, amb personal format en equitat de gènere i sancions clares.

1144. Pla d'ocupació per a dones del món rural que potenciï els nous filons d'ocupació i l'economia verda: serveis a domicili, cura de nens i nenes, turisme rural, centres de dia i residències de gent gran i persones dependents, agricultura ecològica i de qualitat, ecoturisme, venda de productes agrorurals d'elaboració pròpia, etc.

1145. Pla integral contra la feminització de la pobresa. Amb mesures específiques per combatre l'atur de llarga durada. Creació de nous serveis de benestar especialitzats, en funció de les diverses necessitats de les dones que pateixen situacions de gran dificultat econòmica i exclusió social.

B) Enfortiment de l'Estat del benestar: “L'economia al servei de les persones”.

ICV-EUiA creiem que s'ha de provocar un **canvi cap al benestar quotidià com a font de riquesa econòmica**, i això significa reorientar la despesa pública invertint en serveis a les persones. A la vegada, el canvi de model econòmic exigeix un canvi en les relacions entre homes i dones, tot incloent propostes per a modificar un sistema econòmic que perjudica les dones.

Proposem la creació **d'una xarxa pública en els sectors vinculats a la cura**, així com **garantir condicions laborals i salarials dignes al sector dels serveis de benestar**.

A la vegada, necessitem un pla integral per la corresponsabilitat entre dones i homes en les vides pública i privada per assolir realment que els homes assumeixin la seva feina de cura i treball domèstic, i que aquest deixi de recaure majoritàriament en les dones.

1146. Fer un Pacte nacional pel repartiment equitatiu del treball i la racionalització dels horaris laborals: fomentar que les empreses adoptin horaris concentrats per disposar de temps suficient que permeti a dones i homes compaginar feina, família i gaudi personal. També s'han d'establir mesures concretes en els temes de la corresponsabilitat: el treball domèstic familiar i de cura ha de ser igualment compartit entre dones i homes.

1147. Crear una xarxa de serveis públics de cura que, des dels serveis de proximitat, atengui d'una manera integral les demandes en aquest sentit, prioritzant en primer lloc els serveis establerts en la llei de dependència.

1148. Més formació i major valorització professional de l'ocupació en el sector del benestar social. S'han de garantir unes **condicions laborals i salarials dignes**, amb una formació de qualitat.

1149. Incloure les treballadores de la llar en el Règim General de la Seguretat Social. També s'han de garantir unes **condicions laborals i**

salaries dignes en el sector de la cura i els serveis de benestar: treballadores familiars, serveis de neteja, etc.

1150. Reformar els permisos per naixement/adopció (maternitat i paternitat) per tal que els dos siguin iguals, intransferibles i amb la mateixa part obligatòria.

C) Drets de les dones: “Els Drets de les Dones: una reivindicació encara necessària”.

En un context de crisi com el que ens trobem, **són més necessàries que mai les polítiques per lluitar en favor dels drets de les dones**. No podem permetre que es faci ni un pas enrere o que s'oblidin apel·lant que els problemes econòmics són l'única cosa important. Una democràcia on les dones no hagin aconseguit la igualtat real és una democràcia inacabada. Volem una organització social que fomenti decididament la igualtat de gènere.

Així mateix, les dones segueixen infrarrepresentades als òrgans i llocs de presa de decisió de la vida econòmica, política i social. **Les dones s'han d'incorporar en major nombre a totes les esferes de la societat.**

Pensem que la **coeducació** ha de ser un punt bàsic per poder canviar les estructures patriarcal i, per això, s'ha de fer una veritable aposta per aquest tipus d'educació als centres, dotant-los dels mitjans necessaris.

Demaneu que es prioritzin la **lluita contra l'explotació sexual i el tràfic de persones**, el **reconeixement dels drets de les persones que es dediquen a la prostitució, l'avortament lliure i gratuït, l'eradicació definitiva de les violències vers les dones** i la lluita clara contra **l'ús d'imatges degradants i estereotipades de les dones**. A més, creiem necessari **incorporar la perspectiva de gènere a la cooperació al desenvolupament**, atesa la situació d'extrema vulnerabilitat i invisibilitat que pateixen les dones als països en vies de desenvolupament.

1151. Creació d'un **observatori nacional sobre la violència masclista** per poder fer un seguiment eficaç d'aquest greu problema. Així mateix, s'ha de dotar el Departament de Justícia de **mitjans adequats i personal suficient i especialitzat als jutjats que tracten casos de violència masclista**, amb una formació en la matèria a tot el personal que hi treballa.

1152. Establir **mecanismes de protecció per a les persones que denunciïn explotació sexual**. S'ha de lluitar per desmantellar les xarxes de tracta, assegurant els drets de les dones que en són víctimes.

1153. Reconèixer els drets de les persones treballadores del sexe. És necessari legalitzar la prostitució aplicant la llei als diferents aspectes d'aquesta activitat (relacions laborals, situació sanitària, fiscalitat) i atorgant el reconeixement de prestacions socials (dret a l'atur, baixa per malaltia, etc.), així com pensions dignes. Les persones que lliurement decideixen

exercir la prostitució han de tenir els mateixos drets i deures que la resta de la ciutadania. També s'han de fer plans específics destinats a aquestes dones en cas que vulguin deixar d'exercir la prostitució (lluita contra la pobresa, accés a la formació, inserció laboral etc.).

1154. Salut reproductiva i sexual. L'avortament ha de ser totalment gratuït, garantint la transparència absoluta en el finançament de les intervencions. S'han d'implementar programes d'educació sexual a totes les esferes educatives.

1155. Incorporar els principis de la coeducació a tots els materials educatius, a la formació inicial del professorat i també als projectes educatius dels centres, dotant-los de recursos per elaborar un Pla Coeducatiu propi que impliqui les AMPA.

1156. Aplicar mesures per **potenciar la presència de dones en la formació tècnica, científica i tecnològica.**

1157. Obligar en la futura llei electoral que les **l·listes electorals siguin paritàries i en cremallera per al Parlament de Catalunya.**

1158. Crear una figura adjunta al Síndic de Greuges que sigui responsable de la tutela dels drets fonamentals de la igualtat real i la no discriminació per raó de sexe.

1159. Impulsar la recerca mèdica en el camp de la salut de les dones. Promoure que Catalunya sigui pionera en la recerca i l'estudi de la salut de les dones amb l'impuls de grups de treball, estudi i coneixement.

1160. Obligar a la **inclusió de la perspectiva de gènere a tots els projectes** de l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament i en aquells projectes d'altres organitzacions que estiguin subvencionats totalment o parcial.

1161. Promoure estudis i investigacions de gènere en tots els àmbits i disciplines (treball, salut, urbanisme, comunicació, etc.), així com la incorporació a l'ensenyament de les aportacions de les dones.

1162. Garantir **plans d'igualtat** als departaments, organismes i empreses participades per capital públic.

1163. Les comissions de designació del govern, els nomenaments als òrgans de presa de decisions i de direcció dels departaments de la Generalitat de Catalunya i els organismes que en depenguin han de ser de tipus paritari.

Per l'emancipació juvenil

A) Emancipació

L'**emancipació juvenil** és un **dret irrenunciable**. Som la generació millor formada de la història, però la primera que té pitjors expectatives laborals i de vida que els seus pares i les seves mares. **Volem una societat on la gent jove pugui desenvolupar un projecte de vida propi i autònom**. On els i les joves puguin **accedir a una feina en condicions i a un habitatge digne**, i on disposin d'uns serveis públics de qualitat que responguin a les seves necessitats socials, culturals, d'oci, etc.

Volem un país capdavanter en inversió educativa i amb un sistema públic de qualitat, en totes les etapes educatives i de formació, com a base de la igualtat d'oportunitats de les noves generacions.

Volem **una democràcia participativa que faci del jovent un actor actiu en la presa de decisions**. Cal continuar cercant complicitats i fent xarxa amb les entitats i organitzacions juvenils, perquè **la millor manera d'exercir la ciutadania**, prendre el poder i canviar la realitat **és la participació col·lectiva**. Sense participació no hi ha democràcia.

Els i les joves són qui s'han incorporat més tard al mercat laboral i, per tant, en pitjors condicions. La seva fragilitat (sobretot per l'efecte de contractes temporals) fa que ara siguin els primers a ser expulsats del mercat, pràcticament sense costos laborals per a les empreses (ja que la major part de la destrucció de l'ocupació ve donada per la no renovació de contractes temporals) i, en molts casos, sense costos socials (ja que els baixos salaris i els preus dels pisos fan que, ni tan sols treballant, la gent jove no pugui emancipar-se).

I és que, fent un repàs històric, veiem que **la població jove fa molt de temps que suporta alts nivells de precarietat** (les dades de l'INE dels anys 90 mostren un 40% d'atur juvenil). La relació entre la vida laboral de la gent jove i el comportament cíclic de l'economia és una relació molt estreta, ja que històricament, i cada vegada més, **s'utilitza la gent jove com a moneda de canvi**, com a adaptació a les necessitats del mercat.

Quan parlem de l'ocupació juvenil **les dades són alarmants**. Parlem, per exemple, de xifres **al voltant del 70% en temporalitat**. Un 90% dels contractes que se signen cada any són temporals i, d'aquests, la gran majoria (57%) són per als i les joves. **Els salaris de les persones joves són la meitat dels salaris de la gent més gran de 30 anys** (12.000€ anuals enfront de 24.000). **Les taxes de sinistralitat juvenil són les més elevades**: de cada 3 accidents laborals, 1 el pateix un o una jove. Cada any moren 30 joves a la feina.

Parlem d'un 40% de taxa d'atur (1r trimestre de 2010 a Catalunya) **entre la gent menor de 24 anys** (la mitjana de totes les edats està en el 18%), la taxa més elevada de tot la UE. Darrere d'aquesta xifra hi ha una situació alarmant: la d'aquells i aquelles joves que no han assolit les competències bàsiques necessàries (o requerides) per obtenir el títol d'Educació Secundària

Obligatòria. Ells i elles són molt vulnerables en la seva relació amb el mercat de treball, ja que només accedeixen a feines de baixa qualitat, que han estat les primeres a desaparèixer amb l'arribada de la crisi.

Una part important del jovent ha quedat a les portes de l'exclusió social, situació similar a la viscuda als anys 90 durant l'anterior gran crisi, que va posar contra les cordes tota una generació. **L'educació és una de les claus per sortir de la crisi.** S'ha de combatre el fracàs escolar posant sobre la taula eines pedagògiques i recursos econòmics per tal que aquestes persones joves continuïn la seva trajectòria formativa. És imprescindible cercar noves activitats ocupacionals, millorar l'oferta de Formació Professional i la qualitat de la Formació Ocupacional. Així, es podrà aconseguir la inserció laboral de més joves, ja que tindran millor preparació per respondre a les demandes del mercat de treball. La formació, per tant, és una de les claus per una sortida justa de la crisi i per no tornar a repetir errors: cal combatre el fracàs escolar, invertir en formació professional i ocupacional, i garantir una transició ràpida i de qualitat entre formació i incorporació al mercat laboral, assegurant-ne la incorporació a sectors amb demanda d'ocupació.

B) Treball

Vivim una fragmentació i dualitat en el mercat laboral que ve produïda bàsicament per dues causes: la primera són les reformes laborals realitzades a la dècada de 1990 pel PSOE, agreujades posteriorment pels governs del PP (ETT, contractes escombraria, elevada temporalitat, facilitats per a l'acomiadament lliure). En segon lloc, **s'han produït canvis en el model productiu**, amb la pèrdua de pes del sector industrial, l'increment d'un sector de serveis precaritzat i l'atomització dels centres de treball –molts dels quals sense comitès d'empresa, o molt dèbils, i amb dificultats per a la defensa col·lectiva dels drets dels treballadors i les treballadores a les seves pròpies feines–.

Tenim una economia caracteritzada per la precarietat, la temporalitat, la flexibilitat externa, la rotació, els salaris baixos i l'atur, però totes aquestes debilitats són **exponencialment majors per als sectors mal organitzats, entre els quals hi ha clarament les persones joves.**

1164. Pla de xoc per l'Ocupació Juvenil per respondre a l'agreujament de la situació actual: Incrementar les inversions específiques en inserció laboral per a joves, combatre l'infraocupació i lluitar contra la precarietat augmentant les inversions en R+D+I. Establir quotes de contractació juvenil en la contractació pública. Evitar la subcontractació en cadena i desplegar l'acció inspectora contra el prestamisme laboral que realitzen les "empreses de serveis integrals" responsables de gran part de la precarietat juvenil. Cal una **reactualització de l'Acord de Mesures per l'Ocupació Juvenil** perquè la situació laboral del jovent català s'ha agreujat. Per això, cal:

- Incrementar les **inversions específiques en inserció laboral** per a joves.
- Recuperar les **escoles-taller**, ja que són un bon instrument de formació i d'accés al mercat laboral.

1165. Impulsarem actuacions que regulin més les **Empreses de Treball Temporal i les Empreses de Servei Integral** per ser responsables de la precarització del jovent. **Desplegar l'acció inspectora** per detectar i sancionar les situacions clarament il·legals de prestamisme laboral que es vehiculen a través de les anomenades "empreses de serveis integrals", i garantir que aquestes no fugin de l'aplicació dels convenis col·lectius. **Limitar la subcontractació** i impedir-la en cadena, i **no admetre**, en cap cas, que es produeixi **desorientació i indefensió** per part de la gent jove treballadora dels subcontractes. Cal aprofitar les oportunitats que aporta el nou Estatut en aquest sentit.

1166. **Combatre l'infraocupació i la sobrequalificació que afecten especialment la gent jove.** Entre els 16 i els 25 anys, la taxa d'atur és del 38,2%, molt per sobre de la mitjana (17%), i el 47,8% dels i les joves d'entre 16 i 29 anys pateixen sobrequalificació. Cal acabar amb aquests fenòmens apostant per un model productiu que aprofiti el potencial formatiu dels treballadors i les treballadores, amb les condicions salarials i laborals corresponents. Cal **incrementar la inversió en R+D+I fins al 3% del PIB.**

1167. **Prohibir la contractació via ETT per part de l'Administració de la Generalitat de Catalunya i la resta d'administracions públiques catalanes,** i controlar les condicions laborals de les subcontractacions.

1168. Reclamar al govern de l'Estat que augmenti el **Salari Mínim Interprofessional fins als 1.000€ al mes**, progressivament, al llarg de la propera legislatura. Establir com a objectiu fixar definitivament el Salari Mínim en el 60% del salari mitjà, tal com recomana la Carta Social Europea.

1169. Aconseguir que les polítiques actives i passives d'ocupació vagin de la mà. L'objectiu ha de ser **que tota persona en situació d'atur tingui el dret i el deure d'estar veritablement acompanyada i reforçada** per tal que pugui millorar la seva situació laboral. Cal **millorar el Servei d'Ocupació de Catalunya** per tal que sigui l'eina que doni aquest servei i que no obligui el jovent a adreçar-se a les Empreses de Treball Temporal.

1170. El **dret de tota persona a ser fixa de plantilla un cop passat el període de prova.** La contractació temporal solament s'ha d'utilitzar per feines que realment corresponen a aquestes característiques. Correspon als comitès d'empresa i als sindicats, conjuntament amb

l'Administració pública, realitzar un seguiment d'aquesta modalitat laboral per evitar el frau.

- 1171.** Desplegar una **activitat sancionadora decidida contra el frau en la contractació i els abusos**, sobretot en la reincidència, per part de la Inspecció de Treball. **Planificar l'activitat inspectora** tenint en compte i prioritzant aquells sectors amb nivells de temporalitat més alta i que concentren en major grau joves, dones i persones migrades.
- 1172.** Establir **quotes de contractació juvenil en la contractació pública**, així com en les clàusules i plec de condicions de les subcontractacions. Introduir **mesures d'acció afirmativa** en els àmbits del mercat laboral on les persones joves no estan prou representades. L'objectiu és tenir una força de treball diversa i es basa en l'èxit de les polítiques d'acció afirmativa per qüestions de gènere.
- 1173.** **Vincular els ajuts públics**, directes o indirectes, a **l'establiment d'empreses al territori, la creació de treball estable, de qualitat** (implicant-se en la formació i el reciclatge de treballadors i treballadores), **segur i permanent**. Els processos de deslocalització viscuts els darrers anys han posat de manifest la perversió dels incentius per a l'establiment d'empreses. Cal, doncs, condicionar els incentius, de tal manera que l'empresa que els rebí es comprometí a generar ocupació estable i de qualitat i a romandre al territori. També cal **facilitar i fomentar les inversions en R+D+I**, entre d'altres formes facilitant i impulsant la creació d'empreses d'innovació des dels grups de recerca de les universitats, posant a disposició eines i recursos per al jovent emprenedor en el sector del coneixement.
- 1174.** **Aplicar de forma temporal les reduccions de jornada pactades entre empresa i treballadors i treballadores**, lligades a noves contractacions, amb incentius (econòmics, fiscals, formatius) per a les dues parts. La proposta permetria crear ocupació –i, sobretot, no destruir-ne–, potenciar models laborals conciliadors dels temps (conciliació del treball remunerat amb d'altres treballs i temps), invertir en formació especialitzada dins de l'empresa i, conseqüentment, readreçar l'empresa per fer-la més competitiva via qualitat i R+I+D. Aquest període de readaptació de l'empresa comptarà amb el suport públic i no podrà anar en detriment del salari dels treballadors i les treballadores.
- 1175.** Impulsar la **creació d'empreses de cura en el sector públic**. El sector de la cura té **avantatges des del punt de vista social, ambiental i de gènere**, ja que és un sector intensiu i creador de treball, poc intensiu en material i energia, no deslocalitzable i seguritzador de moltes dones. Aquest últim punt fa referència al **combat de l'economia submergida** que impera en el sector, cosa que faria augmentar la recaptació fiscal i, sobretot, trauria milers de dones de la invisibilitat i les vincularia als drets socials. Per aconseguir

aquest objectiu, serà necessària també la creació d'oferta formativa pública en els sectors vinculats a la cura.

- 1176.** Incrementar les inversions en projectes que facilitin la **integració al mercat laboral de persones amb un alt risc d'exclusió social** vinculant-la a l'educació secundària postobligatòria.
- 1177.** Legislar per una **veritable conciliació de tots els temps (de treball, de cura, d'oci, de formació, etc.)**.
- 1178.** Fomentar la **reordenació de l'horari a cada centre de treball de forma pactada entre empresa i treballadors i treballadores**. Control de la Inspecció de Treball de les hores treballades. **No permetre jornades de més de 40 hores setmanals** (de mitjana anual) i l'excés d'hores extra en relació amb les establertes als respectius convenis. Garantir que les jornades parcials es respecten. **Eliminació total de les hores extra a l'Administració pública**.
- 1179.** **Reduir el nombre de 8 festius treballats a l'any a Catalunya pels centres comercials**. Actualment, la legislació estatal estableix en 8 el mínim de dies, i s'hauria de modificar la legislació estatal, però hi ha experiències com el País Basc en què, mitjançant la pressió política i sindical, les grans superfícies no obren els dies festius.
- 1180.** Disposar de tota la infraestructura necessària per **oferir a totes les persones joves en situació d'atur**, en el termini màxim de sis mesos, **una oferta formativa ocupacional adequada** a les seves potencialitats o una oferta de treball a través del Servei d'Ocupació de Catalunya o les Taules d'Emancipació Juvenil.
- 1181.** Impulsar **noves activitats ocupacionals en camps com el del medi ambient o els serveis socials**, tenint en compte que les empreses mediambientals i tota l'economia reconvertida cap a un nou model verd, com a empreses de futur, no poden reproduir la desigualtat de gènere present en la vella economia productiva. Cal que el nou model econòmic sigui un model millor, també pel que fa a l'equitat. Per fer-ho, cal establir els ajuts públics per tal que siguin realment efectius. Per millorar els recursos es poden destinar fons socials de les caixes d'estalvi a la promoció de noves activitats ocupacionals.
- 1182.** **Dotar les universitats dels recursos necessaris per tal que puguin cobrir les seves necessitats de personal docent i investigador amb figures contractuals dignes**, i perseguir l'ús fraudulent de contractes a temps parcial i de professorat associat. Oferir condicions laborals equiparables a les d'un contracte a becari i becàries d'investigació (cotització a la Seguretat Social, dret a baixa, atur, etc.).

- 1183.** Impulsar polítiques de concertació territorial per aconseguir una millor eficàcia i eficiència de les polítiques actives d'ocupació. Augmentar el finançament amb recursos propis de la Generalitat amb l'objectiu de desenvolupar més **accions per a l'ocupabilitat de les persones en atur**. Desenvolupar un Pla d'actuació per aconseguir que el Servei públic d'Ocupació de Catalunya sigui una eina d'inserció laboral efectiva que no obligui la gent jove a adreçar-se a les ETT i empreses de col·locació.
- 1184.** Establir **estratègies de seguiment i d'avaluació de totes aquelles persones que expulsa el sistema educatiu**. A totes les poblacions i comarques, impulsar plans de seguiment de cada jove que finalitza l'educació secundària sense obtenir el graduat amb l'objectiu de **derivar-los a d'altres ofertes formatives, reincorporar-los a l'ensenyament reglat i afavorir-ne la inserció al mercat de treball** en ocupacions estables, de qualitat i segures.
- 1185.** Mitjançant els **plans d'igualtat per a les empreses**, subvencionats des de l'Administració, cal garantir una política d'ocupació específica per a les dones joves, basada en mesures d'acció positiva en aquells llocs de què tradicionalment les dones han estat excloses.
- 1186.** **Intervenció exhaustiva i sancionadora en empreses amb alts índexs de sinistralitat**. Sensibilització del jovent treballador en matèria de riscos laborals.
- 1187.** **Adaptar els horaris** dels serveis públics i del mercat laboral en els àmbits que són de competència autonòmica **per afavorir que homes i dones joves comparteixin** responsabilitats en l'àmbit domèstic i del treball.
- 1188.** **Dotar el territori català de les Oficines Joves necessàries** per donar l'assessorament i els serveis necessaris, també en matèria laboral, al jovent. Aconseguir, així, **que les empreses privades de col·locació i les empreses de treball temporal siguin del tot innecessàries**.
- 1189.** Establir un conveni de **col·laboració entre el Departament d'Educació i les organitzacions sindicals** per tal que aquestes puguin oferir als diferents centres educatius de Catalunya cursos en matèria laboral.
- 1190.** Els **serveis informatius de l'Administració** han d'estar en **diferents idiomes**, facilitant-ne, així, l'ús per part del jovent migrat.
- 1191.** **Eradicar l'explotació del jovent migrat** sense l'aplicació de mesures que tinguin com a conseqüència l'expulsió del territori. Atorgar el permís de recerca de treball en perimetria, a curt termini, una millora de les condicions d'entrada de forma legal.

- 1192. Regularitzar la prostitució i vetllar pels drets i la integritat física de totes les persones**, especialment les dones joves migrades (que acumulen una triple discriminació). És necessari legalitzar la prostitució. Les persones que lliurement decideixen exercir la prostitució han de tenir **els mateixos drets** que la resta de la ciutadania (especialment, el reconeixement de prestacions socials, així com pensions dignes i protecció específica).
- 1193.** Promoure el **cooperativisme empresarial** i les empreses de finalitat social als espais de formació de joves empresaris i empresàries.
- 1194.** Apostar per la **inclusió de l'alumnat amb necessitats educatives especials (NEE)** a tots els centres sostinguts amb fons públics, incloses les escoles concertades, i accelerar, així, el procés de comprensió i sensibilització.

C) Educació i formació

L'**educació** és el procés d'aprenentatge i ensenyament que desenvolupen les persones **al llarg de la vida**. Entenem l'educació com un **procés que ha de permetre a les persones esdevenir autònomes**, alhora que les ha de dotar de les competències de ser persones crítiques, **solidàries, responsables, compromeses amb la comunitat i educades en la diversitat** (per raó de gènere, origen, orientació sexual i identitat de gènere). És per això que entenem l'educació com un **element essencial per construir una societat justa i cohesionada socialment**. Per tant, apostem per una **educació pública, laica i de qualitat** com a únic mitjà per garantir la igualtat d'oportunitats i garantir, així, una formació integral del jovent.

El **Pacte Nacional per l'Educació forjat pel Govern d'esquerres** aposta per una escola laica i igualitària, on dones i homes puguin ser educats en igualtat de condicions. Això no obstant, l'actual **Llei d'Educació catalana, a la qual no vam donar suport, permet la segregació** per raó de gènere a les escoles, i aquí és on nosaltres hem de seguir mantenint la proposta progressista.

Tanmateix, apostem per una **universitat pública, progressista, democràtica, participativa, transformadora i de qualitat**.

- 1195.** Apostar per una **educació pública, no discriminatòria, coeducativa, gratuïta i laica**. Treballar per tal d'**abolir l'assignatura de religió**. Garantir l'**aconfessionalitat de l'escola**, exigint la denúncia dels acords entre l'Estat espanyol i el Vaticà i del conveni amb l'Arquebisbat, ja que aquests acords són contraris als principis d'un Estat aconfessional. En aquest sentit, cal separar les activitats curriculars de l'alumnat de l'educació religiosa, que s'hauria d'impartir

fora de l'horari escolar i, per descomptat, sempre amb caràcter voluntari.

- 1196.** Potenciar espais on el jovent pugui adreçar-se per a assessorament sobre sortides acadèmiques i/o professionals.
- 1197.** Fomentar **campanyes d'informació i assessorament a escoles i instituts** al llarg de tot el curs escolar, **en matèria de: sexualitat, afectivitat, salut, alimentació, drets i deures laborals, eines participatives, drogues i addiccions.**
- 1198.** L'educació ha de formar i educar en valors participatius. Per això, cal fomentar **sistemes de participació més àgils, representatius i directes.**
- 1199.** **Acabar amb les subvencions a escoles concertades que segreguen per raó de sexe.** Alhora, obligar que aquelles escoles i instituts concertats que reben subvencions públiques compleixin amb els criteris d'igualtat en l'accés sense discriminar socialment ni econòmicament.
- 1200.** Garantir **que totes les escoles que actualment reben fons públics tinguin els mateixos drets i obligacions** i es corresponsabilitzen de les necessitats d'atenció especial del territori. A mitjà termini, eliminar el finançament públic de l'educació concertada, tendint a una única xarxa de titularitat pública.
- 1201.** Garantir **drets i deures universals per a tota la comunitat estudiantil de Catalunya.** No pot ser que, avui en dia, comparant centres constatem un greuge comparatiu que es podria pal·liar amb una proposta ferma i d'esquerres.
- 1202.** Replantejar els programes d'estudis postobligatoris no universitaris per tal de garantir que aquests siguin un instrument d'accés al mercat laboral, sense estigmatitzar aquelles persones que els cursen. Iniciar un **procés de transformació de la Formació Professional** en què es reconeixin els Cicles Formatius de Grau Superior **com el mitjà per assolir una formació tècnica i altament especialitzada**, i vehicular els CFGM com l'eina per generar igualtat d'oportunitats entre la gent jove. **L'FP no pot ser simplement considerada un camí ràpid per arribar al món laboral**, sinó un camí digne, especialitzat i tecnificat. L'enfortiment de l'FP ha de ser un veritable instrument per generar igualtat d'oportunitats entre la gent jove.
- 1203.** Fomentar la **conciliació entre treball, estudis i d'altres activitats**, garantint la igualtat.
- 1204.** Els centres públics on s'imparteixen CFGS, pel contingut tècnic dels seus estudis, han de tenir garantits els recursos adients per impartir una formació actualitzada i de qualitat.

- 1205.** Augmentar l'oferta en estudis de Cicles Formatius a l'Institut Obert de Catalunya, sense perjudici de l'ensenyament presencial.
- 1206.** Introduir en la Família Professional d'Edificació i Obra Civil dels Cicles Formatius de Grau Superior estudis relacionats amb la rehabilitació energèticament eficient d'immobles o les instal·lacions d'energies netes.
- 1207.** Crear **òrgans de representació estudiantils** agrupats per Famílies Professionals integrats en les Xarxes de Famílies Professionals de l'FP. Garantir la participació d'aquests òrgans en el Consell Català de Formació Professional.
- 1208.** Iniciar un **procés de transformació dels períodes de pràctiques obligatòries dels Cicles Formatius** augmentant-ne els continguts formatius i reconeixent els drets fonamentals per a l'alumnat (com el dret a absència per malaltia o l'abonament del transport).
- 1209.** **Mantenir l'oferta de batxillerat nocturn** i també del diürn, que s'ha vist danyada per la reducció a molts punts del nostre país. Diversos estudis han constatat que l'alternativa a aquest és la inscripció a una acadèmia privada o un curs a distància, ambdues opcions més cares que l'alternativa pública, i la segona, a més a més, ha demostrat poca eficàcia.
- 1210.** Incrementar la **despesa total en beques fins a arribar al 0,28% del PIB**, adaptant-nos a la mitjana europea.
- 1211.** No podem deixar **cap estudiant fora de la universitat per raons econòmiques**. Per això, cal prioritzar que per a l'alumnat amb rendes més baixes es tenen en compte els criteris socioeconòmics per sobre dels acadèmics, mitjançant un programa ampli de beques salari que cobreixin necessitats més enllà de les taxes i d'altres despeses acadèmiques. Tot això, amb el **traspàs de les beques a la Generalitat** de Catalunya.
- 1212.** **Clarificar la situació de les persones becàries i del personal de recerca de les universitats i institucions de recerca.** Els becaris i les becàries han de realitzar tasques essencialment lligades a la seva formació en recerca, i els investigadors i les investigadores han de ser, a tots els efectes, personal al servei de la institució en la qual treballen, amb el reconeixement de tots els drets laborals que comporta. Cal evitar l'ús dels convenis per donar aparença legal a realitats laborals que haurien de quedar reconegudes mitjançant contractes.
- 1213.** **Augmentar el finançament de la universitat** per tal que un canvi de model pedagògic com el que suposa el Pla Bolonya i l'EEES s'efectuï en condicions i no en detriment de la qualitat de l'educació i les condicions de treball del personal docent. Per tant, demanem

equiparar la despesa en educació superior de l'Estat espanyol i Catalunya a la mitjana europea (1,6% del PIB, segons l'últim informe OCDE).

- 1214. Dotar la universitat pública d'un finançament suficient per tal d'impedir que el sector privat penetri** les nostres institucions d'educació superior. El procés de **Bolonya pot dur a la privatització** de la universitat i, de fet, ja hi ha empreses i entitats que participen en la creació de màsters. No podem permetre que la funció pública de les universitats quedi malmesa pel fet d'haver d'anar a buscar fora del sector públic els recursos necessaris per exercir els serveis públics per a què han estat creades. Cal **oposar-se a qualsevol tipus de subvenció pública a les universitats privades.**
- 1215. Instaurar un sistema de matrícules progressives en funció dels recursos econòmics i tenint en compte el rendiment acadèmic** de cadascú i garantir, així, l'accés a la universitat en igualtat de condicions. L'objectiu final, però, ha de ser un model d'universitat gratuïta.
- 1216. Construir un nou mapa universitari,** l'objectiu del qual sigui l'**especialització de les universitats en funció de les característiques del territori.** D'aquesta manera, s'evitarà que les universitats es facin la competència entre si i s'aconseguirà una alta especialització de determinades carreres en determinats llocs.
- 1217. Reforçar els òrgans de representació estudiantil** per tal de garantir que aquest sector estigui realment representat i pugui ser partícip de les decisions que prenguin els rectorats i les facultats, així com tenir-hi una influència real que avui en dia no es garanteix. Evitar **que cap dels sectors de la comunitat universitària no tingui més del 50% de representants al Claustre.**
- 1218. Evitar una possible flexibilització de la universitat que encamini el nostre model cap a un de més competitiu i, de retruc, menys democràtic,** arran de l'aplicació de l'EEES. Cal **emfatitzar la vocació i funció social que tenen les universitats** i confrontar-les amb la visió eficientista i de lliure competència que alguns, aprofitant-se del nou model europeu d'educació superior, volen imposar a les universitats europees.
- 1219. Volem una Llei d'Universitats catalana (LUC) que blindi el Claustre** com a màxim òrgan democràtic de la Universitat. Aquest ha de ser l'òrgan que esculli el rector o la rectora per tal d'exercir una funció de control sobre la seva figura que haurà de rendir comptes de les seves decisions. El Claustre ha de ser l'òrgan executiu i col·legiat que pren les decisions.
- 1220. Redefinir la funció i les persones membres del Consell Social** i exigir que hi hagi un equilibri entre les organitzacions de

caràcter social i les institucions empresarials, a més d'una major participació de l'estudiantat. És necessària una major comunicació entre el Consell Social, el Claustre i d'altres òrgans de presa de decisions de la universitat i, a més, apostem per la reducció al mínim de la capacitat de decisió d'aquest òrgan, primant el paper del Claustre. Apostant, especialment, per **l'eliminació del monopoli decisiu d'aquest òrgan** en les qüestions financeres de la universitat, així com pel que fa a les normatives de permanència.

1221. Reconèixer políticament, socialment i econòmicament les entitats, organitzacions i institucions de l'educació no formal que realitzen la seva tasca des de la gratuïtat i el voluntariat (associacions d'escoltisme i esplai, sindicats i associacions d'estudiants, mares i pares d'alumnes, etc.).

1222. Impulsar la creació d'una **Llei d'associacionisme educatiu** que reconegui públicament la tasca de les entitats d'educació en el lleure que realitzen la seva activitat des de la gratuïtat i en favor del país. Que es revaloritzi el paper del model voluntari i es promogui el reconeixement curricular de la trajectòria dels i les responsables de les entitats educatives, i que es legisli a favor de l'activitat que realitzen.

1223. Recolzar la formació de la gent implicada, principalment jove, en el fet d'educar (monitors i monitores i caps, representants sindicals, mares i pares, etc.).

1224. Garantir infraestructures i accés a instal·lacions i espais on poder desenvolupar la seva activitat. Prioritzar l'**obertura dels equipaments escolars en caps de setmana** per tal que les entitats juvenils i el mateix jovent en puguin fer ús.

1225. Facilitar a les entitats educatives que realitzen les seves activitats des de la gratuïtat i el voluntariat l'ús d'equipaments públics amb destacats avantatges econòmics, possibilitant, així, la realització de les seves activitats. En són exemples la Xarxa d'Albergs de la Generalitat de Catalunya o la xarxa de transport públic de Catalunya.

1226. Recolzar la difusió necessària de l'oferta educativa: **promoció de la generalització d'experiències que contribueixen a potenciar l'educació no formal** (ciutats educadores, projectes educatius de ciutat, consells locals de joventut, campaments, colònies i activitats d'estiu, fòrums d'educació, escoles de mares i pares, etc.).

1227. Establir **mesures que interrelacionin centre educatiu i entorn** (participació del centre educatiu al barri o poble i participació del poble o barri al centre educatiu, en la línia de compartir el capital educatiu i social de la comunitat). Universalitzar el **Programa de Plans Educatius d'Entorn emmarcat dins del Pacte Nacional per l'Educació** i aplicat en els diferents projectes educatius municipals.

- 1228.** Continuar apostant per l'**accés a les noves tecnologies en els llocs públics** al conjunt de la gent jove (zones wi-fi, centres cívics, biblioteques, etc.).
- 1229.** Desenvolupar un **pla interdepartamental** entre la Secretaria de Joventut i el Departament d'Educació **per tal que les organitzacions juvenils de cada territori tinguin espais de relació amb el jovent en el marc dels centres educatius.**
- 1230.** Garantir que l'assignatura d'**Educació per a la Ciutadania** transmeti als i les estudiants **valors democràtics, com la participació o la consciència de ciutadania.**
- 1231.** Treballar **el català com a llengua d'acollida, de cohesió, d'ús social i vehicular** en el camp de l'educació.
- 1232.** Apostar pel **programari lliure i en català.**

D) Dret a l'habitatge

Les polítiques públiques per **garantir l'accés a un habitatge digne** sempre han estat al capdavant de les nostres reivindicacions. **Amb l'arribada d'ICV-EUiA al Departament de Medi Ambient i Habitatge** de la Generalitat de Catalunya, aquestes polítiques van fer un **gir de 180 graus**. Davant d'una situació d'absoluta precarietat per la manca d'inversió en habitatge públic i un mercat d'especulació immobiliària que alçava els preus a límits desorbitats, el jovent català ha tingut greus obstacles a l'hora d'emancipar-se, agreujats per l'actual situació de crisi. Principalment, però, podem destacar els 4 eixos fonamentals que han permès iniciar una veritable política pública d'habitatge de llarg recorregut:

- **Promoció de sòl i habitatge protegit i foment de l'accés a l'habitatge protegit, amb més de 51.000 habitatges iniciats i 31.000 d'acabats.**
- **Promoció de la rehabilitació privada** del parc d'habitatges i rehabilitació del parc públic d'habitatge, amb **més de 131.000 persones beneficiades** pels ajuts a la rehabilitació.
- Ajuts al **pagament de l'habitatge**, amb **més de 60.000 persones beneficiades** pels diferents ajuts de la Generalitat.
- **Descentralització al territori** de tots els programes d'habitatge.

En un moment on la bombolla especulativa no deixava de créixer, aquestes actuacions van posar les bases per tal que el sector públic d'habitatge fos prioritari a Catalunya i avui estiguem davant d'un mercat públic d'habitatge consolidat que ens permetrà, amb propostes encertades, l'assoliment d'una taxa d'emancipació juvenil superior a l'actual.

Amb l'arribada de la crisi i l'aturada del sector immobiliari, **s'ha demostrat que la intervenció pública era i és necessària** per tal d'evitar la massiva

destrucció de llocs de treball en aquest sector i ha obert l'oportunitat de fer del mercat públic d'habitatge el principal protagonista. Creiem, doncs, que **els propers anys hem de consolidar aquest mercat públic**, així com **que facilitar l'accés a l'habitatge per part del jovent sigui una prioritat**, perquè sense un habitatge assequible els i les joves no poden desenvolupar el seu propi projecte de vida. Tanmateix, és històric que el Govern de la Generalitat s'hagi compromès amb aquesta política d'esquerres, amb l'objectiu de fomentar l'emancipació juvenil.

Per tot això, apostem per tal **que els ajuts a l'accés a l'habitatge privat siguin reorientats de forma gradual per fomentar la promoció d'habitatge públic**. En aquest sentit, creiem que **és el moment d'apostar únicament per models de cessió de l'ús de l'habitatge** (per exemple, el lloguer) i no per la venda, aconseguint així el creixement d'un parc públic d'habitatge. Finalment, hem de **garantir que a Catalunya no hi hagi pisos desocupats**, mitjançant els programes existents, oferint les garanties necessàries tant a les persones llogateres com arrendatàries.

- 1233. Consolidar el parc d'habitatge públic** de la Generalitat i dels ajuntaments, fent que la nova oferta d'habitatges de protecció oficial vagi destinada al lloguer o a models de cessió de l'ús de l'habitatge que mantinguin la propietat pública.
- 1234. Augmentar les reserves mínimes d'Habitatge amb Protecció Oficial previstes a la Llei d'urbanisme del 30% al 50%.**
- 1235. Promoure no menys de 12.000 habitatges protegits anuals**, atès que Catalunya disposa avui de reserves de sòl suficients per a habitatge protegit.
- 1236. Fomentar i donar suport a les iniciatives de cooperatives d'habitatge**, especialment a les destinades al lloguer i d'altres models de cessió de l'ús.
- 1237. Crear residències i allotjaments protegits** per a l'alumnat a preus assequibles.
- 1238. Crear residències –allotjaments protegits– per a treballadors i treballadores joves i per a col·lectius joves amb especials necessitats de tutela.**
- 1239. Adaptació del preus públics de l'habitatge per tal que el cost mai no estigui per sobre del 30% dels ingressos de les persones ocupants i del 20% en casos d'ingressos per sota de 2,5 vegades IPREM.**
- 1240. Activar el programa de cessió d'habitatges desocupats privats** cap a la nova Agència d'Habitatge de Catalunya (Adigsa fins ara), per tal de destinar-los al lloguer, així com l'aplicació del

mecanisme d'expropiació de l'ús de l'habitatge, previst a la Llei pel dret a l'habitatge.

- 1241. Activar l'exercici de tempteig i retracte per part dels ajuntaments** per incrementar el parc d'habitatge social a partir de les vendes d'immobles que es vagin produint, tal com estableix la Llei pel dret a l'habitatge.
- 1242.** Incrementar el **nombre d'habitatges per rehabilitar** fins a situar-lo **en més de 50.000 per any**.
- 1243.** Implementar **noves línies de rehabilitació energètica** d'edificis que comportaran un doble benefici: d'una banda, la rehabilitació dels habitatges; i d'altra banda, la reducció del consum energètic.
- 1244.** Realitzar un **canvi de plantejament en el model de construcció d'HPO** pel que respecta a la distribució d'aquests habitatges; és a dir, adaptar-ne els usos i les funcionalitats en funció del tipus de persones que hi vagin a viure (per exemple, creació d'espais col·lectius com servei de bugaderia, jardins o patis, habitatges de diferent nombre d'habitacions, etc.).
- 1245.** Regular la **masoveria urbana com a element de renovació de zones degradades**.
- 1246.** Assegurar que la **implantació del Pla Local d'Habitatge (PLH) es dugui a terme a tots els municipis de forma correcta i transparent** mitjançant el **foment de la participació** ciutadana i, **sobretot**, fomentant la participació **dels i les joves** en aquesta temàtica. A més, garantir la inclusió d'inversió pública en aquest pla a partir del seguiment per part dels ajuntaments, mitjançant la identificació i l'actualització dels habitatges desocupats per avaluar-ne la conservació i futura habilitació per a habitatges de lloguer públic. Així doncs, caldrà elaborar un cens d'habitatges buits i, per això, serà necessari l'acord entre Generalitat i empreses subministradores, segons el qual aquestes proporcionarien la informació de quins habitatges presenten un consum zero.

E) Dones Joves

Avui en dia, **ser dona i jove suposa unes dificultats afegides per a l'emancipació** d'aquest col·lectiu. L'assignació de rols socials diferents entre homes i dones joves estan molt marcats, on les dones joves encara **es veuen reflectides en estereotips de bellesa irreal i coercitius i de dedicació al treball reproductiu**. Les seves expectatives laborals són més elevades que mai, però si hi afegim les responsabilitats domèstiques i de maternitat pròpies d'una persona emancipada, són impossibles d'abarcades sense la corresponsabilitat dels homes i, en conseqüència, sense polítiques per a un canvi d'usos del temps. A més, **les diferències de gènere fomenten la segregació laboral entre sexes, l'assetjament sexual a la feina, la**

discriminació salarial i, en definitiva, una major precarietat laboral en detriment de les dones joves.

D'altra banda, els models d'amor romàntic i els papers tradicionals entre homes i dones joves en les relacions afectives estan a l'ordre del dia. Aquest fet se suma a una societat que encara tolera la violència, essent-ne el jovent el col·lectiu més sensible. Tot plegat són factors que ens posen de relleu que **la violència masclista és una assignatura pendent**, sobretot entre la població més jove. Per eliminar les desigualtats de gènere entre el jovent català, proposem aquest seguit de mesures específiques:

1247. Establir **programes d'orientació laboral a tots els centres educatius** de secundària que tinguin en compte les habilitats personals i no els estereotips de gènere.

1248. Lluitar per **eradicar la desigualtat vertical i horitzontal** en el mercat laboral.

1249. Establir **programes obligatoris de sensibilització i prevenció de la violència masclista** a tots els centres d'educació primària i secundària, amb formació específica per a professionals.

1250. Assolir reglamentàriament la **protecció efectiva de continguts televisius amb imatges no degradants ni estereotipades de les dones i de les relacions de gènere**, i aprovar un protocol per al foment de papers igualitaris entre homes i dones als mitjans de comunicació públics de Catalunya. Tanmateix, cal establir sancions de caràcter administratiu quan aquests protocols siguin incomplets.

1251. Realitzar campanyes de sensibilització des de l'Administració pel **foment de la corresponsabilitat en les tasques domèstiques i per un canvi d'usos del temps**.

1252. Introduir accions positives pel foment de l'emprenedoria entre les dones joves, així com programes de formació sobre lideratge, defugint dels rols tradicionalment masculins, i d'altres temàtiques que encara tinguin una manca de presència femenina entre els sectors més joves.

1253. Incloure també accions positives per **introduir homes joves als sectors econòmics més feminitzats, i dones joves als sectors masculinitzats**.

1254. Fomentar els programes de dinamització juvenil que afavoreixin la participació de les dones joves i les relacions interpersonals entre aquestes.

1255. Introduir **mesures paritàries en la participació d'homes i dones** als programes i les actuacions **sobre l'associacionisme juvenil i els consells de joventut** del territori català.

1256. Incrementar les subvencions per tal que les associacions juvenils desenvolupin **tallers formatius i projectes amb perspectiva de gènere**.

1257. Aplicar mesures de conscienciació i normalització de la **corresponsabilitat i valorització de les tasques reproductives** començant amb la implantació de la baixa per paternitat.

F) Inclusió social

La **inclusió social com a procés que assegura la participació igualitària** de tots els membres de la societat en totes les dimensions socials és el principal eix transversal que ICV-EUiA ha de fer valer en la lluita contra la discriminació i l'accés desigual als recursos de desenvolupament personals i socials.

Les polítiques inclusives suposen un canvi en la concepció de les polítiques públiques tradicionals, ja que en el seu ADN porten com a objectiu prioritari el **foment de l'autonomia de les persones, superant l'assistencialisme que ha caracteritzat tradicionalment el sector públic**. Una autonomia que té un sentit especial en la gent jove, ja que actualment i ateses les forces de mercat existents a les societats occidentals, els i les joves es veuen abocats a allargar els períodes de dependència econòmica familiar. Una dependència que s'ha allargat els darrers anys per l'augment de la temporalitat contractual que suporten les persones joves, donada la dificultat d'accés a un habitatge i donades les cada cop més grans exigències acadèmiques que es reclamen des del mercat laboral.

Aquesta situació, però, es veu agreujada si la persona jove compleix algun dels eixos estructurals que dificulten o incideixen significativament en els processos d'inclusió social: ser dona i/o d'origen estranger. Ha estat demostrat que **el gènere i l'origen aprofundeixen encara més les dificultats d'inclusió de les persones, juntament amb l'edat que resulta especialment sensible en els seus extrems**, és a dir, en persones joves i en persones grans. Des d'ICV-EUiA volem fer especial esment a aquest col·lectius, ja que són moltes les dones migrades joves que troben moltes dificultats en el seu procés integrador a les societats de destí. Volem fomentar polítiques d'interculturalitat que afavoreixin el mestissatge i l'intercanvi cultural. **Rebutgem qualsevol manifestació xenòfoba que situï l'immigrant en el centre dels problemes socials**, que res tenen a veure amb la seva presència, sinó més aviat amb un Estat del Benestar poc desenvolupat que troba greus dificultats per cobrir les necessitats d'una societat que manifesta canvis profunds, i molt especialment pel que fa als rols familiars.

En definitiva, **la inclusió social és un aspecte transversal** que abasta tots i cadascun dels àmbits en què aquest document incideix, i que en clau jove ha de significar la posada en marxa de polítiques públiques proactives que afavoreixin de manera real i efectiva l'autonomia dels i les joves. Una autonomia que és un pas previ indispensable per assegurar la plena

participació en igualtat d'oportunitats dels individus en la vida política, econòmica i social del nostre país.

El foment de la participació, la garantia de les llibertats personals, el foment de les pràctiques saludables i una nova cultura de la mobilitat que integri totes les persones són alguns dels eixos que ha de garantir la societat inclusiva que defensem des d'ICV-EUiA.

G) Dret a la mobilitat

En relació amb el transport públic, ICV-EUiA estem **en contra de la política d'infraestructures que vol resoldre tots els problemes de mobilitat a través de la construcció de carreteres, autopistes i l'ús del cotxe privat**. Nosaltres reivindiquem la **necessitat d'invertir en la renovació i l'expansió de la xarxa de transport públic**. Un eix prioritari és la construcció d'una xarxa de transport ferroviari que serveixi per descongestionar l'entrada i la sortida de les grans ciutats. A banda d'això, però, cal **reivindicar un cop més la mobilitat a peu i amb bicicleta** per als trajectes més curts, cosa que afavoreix tant la reducció de la contaminació i els accidents com una millora en la salut i la qualitat de vida de les persones.

I, sobretot, cal pensar abans de construir, i fer-ho com a resposta a demandes concretes i necessitats reals. És a dir, cal canviar la política d'infraestructures per una política de la mobilitat: prioritzar la gestió per davant de la construcció i passar de planificar infraestructures per se a fer inversions finalistes.

1258. Proposem un **canvi en les infraestructures per a una mobilitat sostenible i quotidiana**, ja que la configuració actual del sistema de transport és poc igualitària i generadora d'exclusió. L'hegemonia del vehicle privat retalla les oportunitats de les persones que hi tenen menys accés, i el transport públic prima la mobilitat laboral sobre la resta de mobilitat quotidiana, deixant fora de les planificacions tota la resta de desplaçaments més relacionats amb la satisfacció de les necessitats personals i familiars.

1259. Facilitar l'ús del transport públic entre els i les joves; cal **que tothom pugui accedir a títols específics de sistemes tarifaris integrats a tot el territori fins als 27 anys**, tant si s'estudia com si no. És més, títols adaptats segons si s'estudia, si s'està aturat, etc. Ara, només hi pot accedir fins als 21 o fins als 25 la gent jove que estudia.

1260. Realitzar una **revisió de les zones tarifàries tot incloent-hi tots els municipis** de manera específica, ja que en moltes ocasions alguns municipis ni tan sols queden reflectits en el pla tarifari, o bé la divisió entre corones no és l'adequada per les necessitats del territori.

1261. **Modificació de la T-Jove: accés per a totes les persones menors de 30 anys a un preu de 200 euros anuals**, vàlida per a totes les zones tarifàries i amb possibilitat de fer pagament fraccionat.

- 1262.** Avançar cap a un futur model de transport públic universal sense títols adaptats i un preu assequible per a tothom.
- 1263.** Aprofitar el traspàs de **Rodalies a la Generalitat** per tal de **millorar aquest servei públic, posant èmfasi en les línies més malmeses i antigues** (Vic, Mataró i Vilafranca) per, així, consolidar la xarxa ferroviària com una vertadera alternativa de transport **per a milers de joves cada dia.**
- 1264.** **Millorar la xarxa de transport públic en aquelles comarques on és escàs, incrementant-ne la freqüència i evitant concessions monopolístiques a les empreses.** Garantir l'augment de despesa pública en matèria de mobilitat i reclamar la revisió dels convenis de les empreses de transport contractades pels municipis pel que respecta als règims de permanència de les mateixes; tenint en compte la cobertura de necessitats d'aquest servei per a la ciutadania al marge dels beneficis que se'n puguin extreure.
- 1265.** Avançar en la **creació d'una autèntica xarxa de transport públic catalana.** Actualment, tenim diverses xarxes superposades que no es coordinen; cal assolir una única xarxa integrada en el seu funcionament, on els diferents mitjans de transport i les diferents línies tinguin en compte les altres. El **2012** tindrem **integració tarifària a tot Catalunya** amb descomptes per a persones amb ingressos baixos. Per a que aquesta sigui útil, cal acompanyar-la d'una integració d'horaris i serveis.
- 1266.** Impulsar un **increment de les línies nocturnes del transport públic,** així com un increment de la freqüència. Ampliar la xarxa de transport públic nocturn fora de Barcelona i de la RMB.
- 1267.** Facilitar l'**ús combinat de la bicicleta i el transport públic.** Promoure i fomentar la interconnexió entre centres urbans propers mitjançant carrils bici, i apostant per la instal·lació de punts de lloguer de bicicletes.
- 1268.** Promoure l'**acostament dels centres d'estudi, de treball i d'oci cap a les zones on resideixen les persones usuàries i treballadores,** en el camp de la planificació territorial, així com evitar-ne la concentració.
- 1269.** Posar a l'abast **línies de serveis d'autobusos que connectin amb les universitats aquells municipis o àrees més properes,** a més de garantir l'eficiència d'aquests serveis i d'altres semblants, mitjançant la revisió dels horaris, tot adaptant-los a les necessitats de la comunitat universitària.
- 1270.** Garantir la **plena accessibilitat al transport públic per a persones amb mobilitat reduïda.**

- 1271.** Cal **assegurar l'accessibilitat a peu, minimitzar les barreres** (ponts només per cotxes, autovies que separen camins, polígons industrials sense voreres, urbanitzacions sense accés a peu, etc.), garantir rutes ciclables, de vianants en paral·lel a les noves actuacions viàries interurbanes, **fomentar l'anar a peu** a tots els recorreguts curts o mitjans, etc. En l'àmbit urbà, per assegurar que les persones puguin anar caminant a qualsevol punt de la seva localitat cal que aquests trajectes siguin segurs i es facin en un entorn mínimament agradable (exemples: voreres amples, descongestió dels centres urbans).
- 1272.** Desenvolupar el **Pla Tren 2014** per estructurar un nou servei ferroviari de mobilitat en xarxa, amb la implantació de **serveis de rodalies als nuclis de Girona, Lleida, Tarragona i Terres de l'Ebre**, la implantació de **metros i tramvies comarcals** i la creació d'un nou servei intercity a Catalunya.
- 1273.** Augmentar i millorar les **beques de mobilitat per a estudiants**.
- 1274.** **Gratuitat de serveis de transport públic per a persones en situació d'atur**.

H) Llibertats personals, oci i cultura

Per garantir tots els camins cap a l'emancipació de la gent jove, ICV-EUiA defensem que el Govern de la Generalitat ha de desenvolupar d'altres accions orientades a garantir l'exercici de les llibertats personals dels i les joves:

- 1275.** Impulsar un Acord Nacional per l'Espai Públic que contempli:
- Impulsar que les Administracions actuïn de forma responsable i no contribueixin a generar una imatge esbiaxada i estigmatitzada del col·lectiu jove.
  - Impulsar que les ordenances municipals facilitin la relaització d'activitats per part d'entitats i joves a l'espai públic.
  - Fomentar el treball conjunt i coordinat entre les persones joves i la resta d'agents dels municipis per tal de superar possibles desconfiances.
  - Cercar formules d'oci que no expulsin als joves dels nuclis urbans i que siguin compatibles amb els interessos del veïnat. En aquest sentit és prioritari impulsar el transport públic nocturn.
  - La Generalitat i els ens locals han de fomentar l'ús de l'espai públic com a espai de socialització i de generació de ciutadania.
- 1276.** Evitar polítiques de seguiment del corrent del mercat que faciliten pràctiques consumistes i poc sostenibles. Apostar per un nou **paradigma d'oci juvenil que no caigui en la idea que l'únic espai de la gent jove és la nit o el fet d'anar de compres**.
- 1277.** Apostar per un model d'oci alternatiu que es construeixi sobre la base de la creació i l'ús de la cultura. Abandonar la idea que

l'Administració ha de copiar malament i sense els recursos necessaris allò que ja fa el mercat. **Fomentar l'oci alternatiu**, incloent l'oci nocturn com a projecte que:

- a. Fomenti la **participació juvenil**
  - b. Promogui un **consum responsable i saludable**
  - c. Creï i recuperi els **espais joves als barris**
  - d. Que fomenti formació en el lleure associatiu i creació de treball per a joves que es volen dedicar al món del lleure
- 1278.** Entendre **el jovent també com a actor cultural** i no únicament com a consumidor, facilitant les eines necessàries i els espais adequats per a la creació artística a les persones joves.
- 1279.** Fer **accessibles econòmicament els preus** que ha de pagar el jovent **per accedir a actes cultural**.
- 1280.** Donar suport i **recursos a l'associacionisme cultural i els grups de joves**, sobretot aquelles entitats que fomentin la cultura impulsada, realitzada i gestionada per la mateixa gent jove.
- 1281.** Augmentar la xarxa d'equipaments arreu del territori destinats a persones joves i fer realment heterogenis els equipaments destinats a totes les franges d'edat.
- 1282.** Apostar decididament per l'autogestió o la gestió cívica dels espais públics específicament destinats a persones joves i garantir que existeixi cohabitació real en espais de relació intergeneracional.
- 1283.** Obrir **espais per a l'estudi allà on sigui possible a les hores que demana el jovent**.

I) Salut i drets sexuals i reproductius

Creiem que **la salut és una manera de viure autònoma, solidària i feliç**. L'estat de salut d'una persona ve determinat per diversos factors: l'estil de vida, l'entorn i el poder adquisitiu, el sistema d'assistència sanitària i la biologia humana. Diversos estudis demostren que l'estil de vida, la classe social i l'entorn són els factors que més influeixen en la determinació de la salut d'un individu o d'una comunitat.

- 1284.** Incorporar **l'educació per a la salut i sobre la sexualitat en l'itinerari escolar de l'educació primària i secundària**.
- 1285.** Instal·lar **màquines expenedores de preservatius**, de forma gratuïta, a tots els centres de formació que reben fons públics, així com a centres cívics, casals i d'altres centres públics. Assegurar la seva **distribució en els espais de trobada** dels i les joves.

- 1286.** Garantir la **gratuïtat dels mètodes anticonceptius sota prescripció mèdica**, així com l'**aplicació de l'IVA reduït (4%) en els articles de primera necessitat per a les dones**, com són les compreses i els tampons.
- 1287.** Adaptar els recursos de salut a les especificitats de la joventut, és a dir, crear **serveis de salut d'atenció i prevenció sobre sexualitat, atenció psicològica, drogues, relacions afectives, salut laboral, alimentària, addiccions**, etc.
- 1288.** Crear els **serveis d'atenció a la sexualitat per a joves en equipaments juvenils**, per tal de preservar l'anonimat que no hi ha als Centres d'Atenció Primària.
- 1289.** Augmentar els **recursos per reduir la llista d'espera als centres de planificació familiar**. Reduir-ne la llista d'espera, traslladant les consultes informatives als serveis d'atenció sexual dels equipaments juvenils.
- 1290.** Dispensar la **píndola de l'endemà als Centres d'Atenció Primària (CAP) de manera gratuïta**, fent sempre el seguiment mèdic adequat i donant informació a les joves sobre els efectes de la píndola, però també proporcionant-los tota la informació respecte als mètodes anticonceptius.
- 1291.** Garantir el **dret de les dones a decidir sobre la interrupció de l'embaràs amb independència de l'edat, l'estat civil i la nacionalitat o qualsevol altra condició**. Malgrat que la nova Llei de l'avortament ha estat un pas endavant, el nostre **horitzó és aconseguir la total despenalització de l'avortament** i la total garantia que aquest serà cobert, en tots els casos, per qualsevol hospital públic català **gratuïtament**.
- 1292.** Aplicar polítiques efectives de **prevenció de la SIDA i la resta de malalties de transmissió sexual**, especialment facilitant les proves gratuïtes i anònimes. Garantir des de l'Administració l'atenció als col·lectius més vulnerables i donar suport a les entitats que hi treballen.
- 1293.** Prioritzar les polítiques de prevenció i promoció de la salut per **lluitar contra els problemes generats pels trastorns alimentaris i els trastorns psicològics entre la gent jove**. Facilitar informació en tots els espais juvenils sobre la importància de mantenir dietes equilibrades i adequades a les necessitats per evitar aquests trastorns.
- 1294.** Impulsar mesures que evitin l'actual model d'exclusió basat en determinats cànons estètics fomentats publicitàriament i comercialment pel sector del tèxtil i de la imatge.

- 1295.** Impulsar una **regulació no penal de totes les drogues**, per tal de poder-ne controlar la qualitat i l'accés. Adoptar un punt de vista no criminalitzador d'aquest tema (també des de l'educació) i dotar la població, des de les institucions, d'informació completa i objectiva sobre els efectes del consum de drogues, amb l'objectiu de contribuir a l'eradicació de les màfies i un consum lliure i responsable.
- 1296.** Crear una **xarxa de mediadors i mediadores a tots els centres hospitalaris i d'atenció primària** per facilitar la comunicació i el treball d'integració de la gent jove migrada.
- 1297.** Fomentar els hàbits saludables de la població jove amb accions com ara la **instal·lació de màquines expenedores de fruita enlloc d'altres productes**.
- 1298.** Reconèixer la medicina alternativa, així com la medicina tradicional (ús de les propietats de les plantes, per exemple). Cal valorar i recuperar per al sistema de salut pública tot aquell coneixement relatiu a hàbits de salut i de cura no convencional (no medicalitzada).
- 1299.** La influència de les farmacèutiques en la formació de metges i metgesses, sumat al poc temps que tenen aquests últims per atendre pacients, resulta en una tendència a prioritzar els fàrmacs sobre d'altres tractaments menys agressius. Cal **que la formació en medicina estigui en mans del sector públic i lliure d'influències privades**, i cal un augment important d'inversió en salut que alleugereixi la ràtio de temps per pacient, per tal que el metge o la metgessa tingui temps per a un tractament qualitatiu del problema.
- 1300.** Reconsiderar la campanya de vacunació poblacional contra el VHP (Virus del Papil·loma Humà).

J) Participació i associacionisme

El nostre concepte de participació és el model associatiu, on la ciutadania organitzada engega processos col·lectius per a la presa de decisions i els executa. Entenem que aquest model de participació és el que **permet educar en el compromís, la responsabilitat, l'organització i la dimensió col·lectiva**. És a dir, el model que ens ensenya a viure plenament la democràcia i exercir els drets i deures de la ciutadania.

Tanmateix, per tal que aquest model sigui viable, **cal que es garanteixin una sèrie d'elements** que facilitin la seva posada en pràctica. Alguns dels elements centrals serien:

- Que es basi en l'**assumpció de la responsabilitat** que cada individu de la comunitat té sobre el sosteniment d'aquesta.

- Que disposi de les **condicions mínimes** per tal d'exercir-la (**temps, coneixements, informació, etc.**).
- Que sigui **estable**.
- Que tingui **capacitat d'incidir** en la construcció de la societat que volem.
- Que sigui **plena**, o almenys hi hagi l'opció i les condicions per estar present en plenitud (és a dir, que el paper dels ciutadans i les ciutadanes el trobem en les diferents fases: **anàlisi de la realitat, posicionament, proposta, planificació, organització, execució i avaluació**).

Algunes de les propostes que es plantegen són extretes del document “**186 propostes per l'Associacionisme Juvenil. Per una democràcia més participativa**” que va aprovar el **CNJC** l'any 2002. En el marc de processos com el **Pla Nacional de Joventut**, encara queda molt de camí per recórrer en aquest sentit.

1301. Apostar per tal que el **100% dels espais públics tancats siguin lliures de fum, i promocionar l'abandó del tabac** entre el jovent sense criminalitzar-lo.

1302. Prioritzar la **interlocució amb l'associacionisme juvenil** per tal que sigui tingut en compte en el **disseny, l'aplicació i l'avaluació de les polítiques públiques i els programes de joventut**. Apostar per la promoció i la creació de **plataformes locals i territorials de joventut**.

1303. Garantir l'**atenció especialitzada i diferenciada d'infants i joves amb patologia psiquiàtrica**.

1304. Reconèixer el **Consell Nacional de la Joventut de Catalunya (CNJC) com un veritable punt de trobada, cooperació i intercanvi** entre les associacions juvenils catalanes. I que, com a plataforma interassociativa que genera espais de debat de les entitats en projectes i accions conjuntes, tot canalitzant les seves demandes, pugui tenir un **paper central en l'avaluació de les polítiques públiques**, especialment les de joventut. Per això, la Secretaria General de Joventut haurà de **garantir la suficiència de recursos tècnics i econòmics d'acord amb el seu creixement i implantació territorial**.

1305. Assegurar la **participació institucional de la gent jove en el seguiment de les polítiques públiques de joventut de la Generalitat garantint la intervenció del CNJC**. Justament, per reivindicar la plena ciutadania de les persones joves i el reconeixement del paper que representa el moviment associatiu juvenil en la construcció democràtica de Catalunya. Han de ser les mateixes persones joves qui puguin avaluar les polítiques, ja que de la mateixa avaluació sortiran les noves estratègies. Cal garantir una continuïtat en les decisions que es prenen.

- 1306.** Elaborar, conjuntament amb les entitats, un mapa d'equipaments juvenils que prevegi les diferents necessitats d'espai i recursos de les entitats.
- 1307.** Prioritzar el paper de l'Observatori de Joventut de la Secretaria General de Joventut per tal que es tingui un coneixement acurat de la realitat juvenil, així com dotar de major suport un programa universitari d'àmbit nacional que aprofundeixi en l'estudi de les polítiques de joventut.
- 1308.** Fomentar mesures d'acció positiva en clau de gènere en els processos participatius i els òrgans de decisió dels espais juvenils per tal de reforçar l'empoderament de les dones joves i feminitzar també el teixit associatiu juvenil, ja que encara hi ha un llarg camí per recórrer en aquest aspecte.
- 1309.** Reclamar a l'Esat el reconeixement del dret a vot de les persones migrades.
- 1310.** Establir un sistema, incloent el moviment associatiu juvenil del territori, de seguiment i avaluació de les polítiques de joventut que duen a terme els municipis i els consells comarcals amb l'objectiu d'aconseguir que les polítiques públiques de joventut es portin a terme en el conjunt dels municipis catalans.
- 1311.** Plantejar suports indirectes a les associacions: exempcions fiscals, ajuts al manteniment d'infraestructures, al lloguer de locals a través de crèdits tous i l'aval de l'Administració o, fins i tot, a la compra quan l'ús social dels locals estigui assegurat. Garantir transparència en els criteris d'atorgament de subvencions.
- 1312.** Facilitar la sol·licitud de subvencions de tots els organismes públics per part del jovent associat mitjançant la creació de carpetes electròniques per poder fer els tràmits a través d'Internet. Revisar, a més, l'excessiva burocratització d'alguns processos.
- 1313.** Apostar per un model de concerts plurianuals amb les organitzacions juvenils que permeti un suport estable de l'estructura, a més de millorar les subvencions finalistes per a activitats concretes.
- 1314.** Garantir el dret a la llibertat sindical perseguint la discriminació per part de les empreses. Promoure l'afiliació sindical de la gent jove que treballa.
- 1315.** Impulsar una veritable xarxa d'informació i dinamització juvenil comarcal i municipal on la mateixa gent jove sigui protagonista en el desplegament de la informació i la dinamització.

- 1316. Ampliar la xarxa d'equipaments juvenils, així com els seus usos i horaris. Tendir cap a un model de gestió cívica o cogestió** on les persones i les entitats usuàries (sobretot les associacions) prenguin protagonisme en les decisions i l'Administració els doni suport dotant-los de recursos.
- 1317. Prioritzar els convenis de cessió d'equipaments** abans que els concursos per a la gestió. Tot i que sigui gestió cívica, considerar que la principal activitat d'una associació és la gestió és sentenciar la seva mort com a promotora de ciutadania activa organitzada.
- 1318. Donar un tractament diferenciat a les associacions que tenen com a finalitat organitzar la societat en relació amb les empreses prestadores de serveis** (o associacions jurídiques que funcionen, a la pràctica, com a empreses). Apostar per un model de separació clara entre unes i altres.
- 1319. Promoure la incorporació de les persones joves a la política mitjançant el dret a vot als 16 anys.**
- 1320. Promoure la incorporació a la política de les persones empadronades a partir del fet que puguin votar,** tal com s'ha fet a Barcelona amb l'experiència del referèndum de la Diagonal.
- 1321. Fomentar la participació de l'estudiantat als centres educatius,** promovent l'associacionisme estudiantil i dotant-lo de capacitat de codecisió i cogestió en l'activitat dels centres i els seus espais de decisió. **Formar en la participació i participar en la formació.**
- 1322. Fomentar un model de televisió pública amb més presència dels moviment socials i del teixit associatiu.** Aparició televisiva de models de temps lliure basats en el compromís voluntari amb projectes socials, educatius, ambientals, polítics, sindicals, etc.
- 1323. Impulsar un model d'Administració més accessible,** al servei de les persones. Cal instaurar la **finestreta única** (un sol lloc on adreçar-se a l'Administració pública; **que no circulin persones quan poden circular papers**), cal potenciar l'**Administració electrònica**, etc.
- 1324. Promoure la finestra única** (entre les diferents administracions) i la transferència de dades entre departaments, de manera que s'eviti haver de lliurar moltes vegades un mateix document.
- 1325. Prioritzar que les polítiques d'oci, lleure i cultura siguin executades per la societat civil jove organitzada** (apostar per un model d'intervenció cultural, més que per un model d'extensió cultural basat en el consum).

- 1326. Promoure que no es facin normatives, ordenances, lleis cíviques o de civisme i, per contra, fomentar que es creïn espais de debat entre veïns i veïnes d'un mateix territori.**
- 1327. Revisar les normatives actuals que afecten l'espai públic i promoure el canvi d'aquelles que limiten l'activitat de les associacions juvenils.**
- 1328. Que la Secretaria de Joventut formi part del departament de Presidència del Govern de la Generalitat, per tal de tenir màxima incidència en la transversalitat de les polítiques de joventut.**